Intrat înainte de anul 1933
Bibliotecă Universității Iași
10 FEB. 1936

DUMINICĂ 2 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 108.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

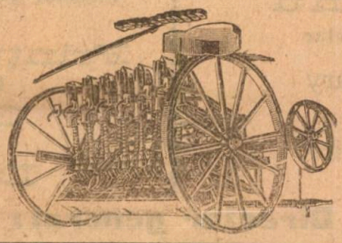

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercurî ungătoare
Locomobile de 9 atmosferî presiune cu aparat de ars
paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societăței, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 2 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 108.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

Agrarul

felicită călduros pe cititorii săi, făcându-le toate urările, cu prilejul

Anului nou 1905

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.
Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 108

Vasile M. Kogălniceanu.—Anul nou.

V. M. K. — Proecte și Idei Economice.

Ion Kalinderu. — Școalele de adulți și administratorul Domeniului Coroanei.

Mărășescu. — Foloasele laptelui în hrana săteanului.

Dem. Ionescu-Zane. — Proect de lege pentru organizarea corpului silvic al statului.

Producțiunea viticolă pe 1904.

Starea udometrică și agricolă a României la finele lunei Decembrie 1904 st. n.

Cronica agricolă.

Anul Nou

Cu numărul acesta, revista noastră *«Agrarul»* intră într'un nou an de muncă și luptă.

Momentul este dar bine ales ca să ne reculegem puțin și să întoarcem privirea înapoi spre timpul ce s'a scurs până acum dela înființarea acestei reviste și mai ales spre anul care a expirat.

N'am vroi să fim acuzați de optimism exagerat sau de un sentiment de automulțumire naivă, dar nu putem totuși să nu spunem dela început că avem dreptul de a fi satisfăcuți, satisfăcuți omenește, fiind că, după părerea noastră, am făcut —și obținut — tot ce era omenește cu putință să se facă și să se obție.

Istoricul *«Agrarului»* se cufundă cu acela al Societății al cărei organ de propagandă și de idei este. Ceea ce a fost și a lucrat Societatea Agrară în tot timpul dela înființarea ei până azi, ceea ce a proectat și realizat, ceeace a luptat, cu un cuvânt întreaga acțiune de gândire și de fapte a societății, și-a găsit reflexul fidel în coloanele *«Agrarului»*.

Dacă cineva ar vroi să facă o critică—bine înțeles obectivă—a activității Societății Agrare dela înființarea ei, până azi, n'ar putea să'i tăgăduiască două succese mari. Întâiu, un foarte mare succes moral: Societatea a reușit să se impue opiniei publice a țărei și să'i impue un program economic peste care nici chiar autoritățile nu mai pot trece cu ușurință, fără a'i acorda cel puțin șansa unei discuțiuni contradictorii. Atenția aceasta înseamnă începutul unui succes serios pentru interesele agriculturei. In al doilea rând, Expoziția a fost un incontestabil succes material. M. S. Regele, în înalta-I solicitudine pentru propășirea tuturor ramurilor economice ale țărei, a arătat aceasta cu un prilej foarte recent. Primind pe președintele Camerei de comerț din Capitală, Suveranul a ținut să arate în ce înaltă stimă ține Expoziția, pentru că a menționat-o în mod special și cu cuvinte elogioase ca un simptom în cel mai înalt grad îmbucurător pentru dezvoltarea spiritului de inițiativă în țara noastră.

Expoziținea a fost aceea care a preocupat puterea de muncă și de sacrificii a societății pe anul trecut. Ceeace a fost lucrarea aceasta mare, prima în țara noastră în mărimea și în însemnătatea ei au spus-o alții și a arătat-o M. S. Regele! A fost o operă mare pentru țară și foarte mare pentru Societatea Agrară.

N'a fost singura sau mai bine zis n'a fost cea dintâiu. Primele două congrese pe cari Societatea Agrară le-a convocat au arătat țărei că se află în fața unei forțe noui, conștientă de misiunea ei și de marile interese ce e chemată să apere și mai ales hotărâtă de a pune în joc toată puterea unei organizațiuni solide pentru a'și realiza vederile sale economice.

După congrese a urmat acțiunea care este de sigur încă în memoria tutulor în jurul conventiunilor co-

merciale. «*Agrarul*» a apărut atunci zilnic și întreaga țară s'a putut convinge că, în sfârșit chestiunile mari economice încep a căpăta, pe lângă cercurile interesate, atențiunea ce merită. Acțiunea aceasta, pentru a împăca interesele agriculturei cu nouile dispoziții ale tarifului vamal, a fost încoronată în parte de succes. Taxele asupra mașinelor agricole au fost scăzute, altele asupra unor materii prime necesare agriculturei sau industriilor agricole au fost de asemenea coborâte, pe când articole cari se pot produce de pământul țărei au fost apărate prin taxele protectoare.

Dacă nu putem susține că însăși concepțiunea agrară în privința politicei vamale a reușit — lucru de altfel imposibil față de stadiul mișcărei cu totul la începutul ei—este însă neîndoios că fără agitațiunea agrarienilor multe din avantagiile obținute pentru agricultură prin noul tarif nu s'ar fi obținut.

Același lucru îl putem spune despre acțiunea Societăței Agrare față cu legea asupra Creditului funciar rural. Indulcirea unora din dispozițiile legei, cari erau prea aspre și dăunătoare intereselor agricole se datorește hotărât acestei agitațiuni.

Toate acestea sunt state de serviciu cu cari Societatea Agrară se poate mândri cu drept cuvânt, și la cari ziarul «*Agrarul*» a contribuit din toate puterile sale, ca organ de propagandă și de difuziune a ideilor economice cari formează fundamentul teoretic al Societăței Agrare.

Trecutul acesta este o dovadă a viitorului. Programul societăței este cunoscut. El e vast, ca și nevoile agriculturei. Cu toată întinderea lui însă, programul va fi adus la îndeplinire încet-încet, treptat, conform cu puterea organizațiunei ce Societatea Agrară va ști să'și creeze. Aceasta ne arată că una din primele lucrări cu cari societatea trebue să se ocupe în noul an ce vine, este chestiunea organizărei agricultorilor din întreaga țară într'o asociație mare și puternică. Organizațiunea este temelia, este instrumentul cu care se realizează o idee. Dacă organizațiunea va fi tare, realizarea marelui program economic al Societăței Agrare: Bancă, sindicate, câmpuri de experiențe, asociații de vânzare și cumpărare în comun, regularea comerțului cerealelor, etc., nu va putea să întâmpine pedici. Și apoi, lucrarea de organizare se impune cu atât mai mult cu cât suntem în preajma recunoașterei societăței ca persoană morală și juridică.

Paralel cu dezvoltarea activității societăței a mers și aceea a ziarului său: «*Agrarul*» și-a mărit data apariției devenind din bilunar săptămânal. Am făcut transformarea aceasta, pentru a putea duce cu mai mare intensitate în cercurile agricole propaganda ideilor noastre.

Intru cât am reușit lăsăm la aprecierea cititorilor noștri, dar în ce ne privește putem spune că, în afară de sforțările noastre, ziarul nostru este ceeace colaboratorii săi și sprijinitorii societăței vor ca să fie. Importanța lui este aceea pe care i-o dau membrii societăței.

Aceasta dovedește că «*Agrarul*» mai are mult până să ajungă a fi revista economică superioară ce cu toții am dori să fie. Dar va ajunge desigur la o asemenea situațiune atunci când interesul pentru ideea agrară va fi mai mare și când organizațiunea societăței va fi mai mare și mai puternică.

Și să avem încrederea că vom realiza și una și alta. Societatea Agrară ca și ziarul său «*Agrarul*» este chemată la un viitor mare și prosper în țara noastră. Întocmai cum n'a lipsit până acum bună-voința și sacrificiile pentru a ajunge la acest scop, tot astfel, dacă nu și mai mult, nu vor lipsi în viitor, pentrucă frumoasele rezultate obținute nu pot să nu fie un imbold la muncă nouă.

Anul nou care începe va aduce dar noui fapte și noui izbânzi pentru Societatea Agrară și revista ei «*Agrarul*».

Poate că—vorbim aci pro domo—vom reuși chiar să aducem îmbunătățirile ce proectăm în technica și în conținutul ziarului, fiindcă dorința noastră este de a face din această revistă un organ demn de Societatea Agrară și de marile interese ce apără.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Noul minister

Fiindcă vroim să vorbim de noul minister, într'un sens cum se va vedea imediat, trebue să începem prin a repeta vechea noastră profesie de credință cum că nu facem politică. Noi facem politică economică adică politică, indiferent de partide și oameni, ne interesează numai atât în ce privește bine — înțeles acțiunea publică — întrucât ea are influența asupra economiei agricole a țărei.

Din punctul acesta de vedere voim să vorbim despre noul minister, de la care ne așteptăm la o politică economică largă și rodnică, binefăcătoare în rezultatele ei și capabilă de a deschide într'adevăr izvoare noui de avuție. În deosebi ne așteptăm la o atențiune—bine meritată—pentru interesele agriculturei care a fost lăsate până acum pe al doilea plan.

Așteptările acestea dorim să vedem, pe deplin justificate, dacă ținem seamă că în noul cabinet se află cinci miniștrii, membrii ai Societăței Agrare, și că departamentul agriculturei, în special este ocupat de d. *Ion Lahovary*, unul dintre membrii cei mai activi ai Societăței.

Cu o vădită satisfacțiune am salutat intrarea acestor cinci membrii: Ion Lahovary, Jack Lahovary, generał Manu, Ion Grădișteanu și M. Vladescu în guvern, pentru că am avut în această justificare speranța, că interesele agricole vor găsi protectori puternici și conștienți de nevoia de a se veni în ajutorul primei ramuri de avuție a țărei.

Agricultura a fost tratată până în prezent cu o vinovată indiferență; interesele ei erau lăsate pe al doilea plan și nici în ce privește budgetul public, aceste interese nu erau luate în considerație. Sunt așa multe de făcut pe tărâmul îmbunătățitor agricole în cât munca unei generațiuni nu ajunge, și totuși orice început de muncă în direcția aceasta era lăsat în părăsire.

Ceeace reclamă agrarienii este că statul să ție seamă, în acțiunea sa, în proectele sale și în reformele sale de agricultură, căci numai ast-

fel bogăţia aceasta va putea propăşi Să sperăm că acum când atâţia membrii fruntaşi ai Societăţei Agrare deţin puterea şi au mijlocul de a pune în aplicare vederile lor economice, nu vor sta la îndoială de a o face.

Prezenţa d-nului Ion Lahovary la ministerul agriculturei este în special, o garanţie că ministerul acesta va intra în sfârşit pe calea rodnică a reformelor şi îmbunătăţirilor agricole.

Export de carne

Ziarele cotidiane au publicat în cursul săptămânei trecute ştirea că o societate engleză are intenţiunea de a cere diferite avantagii de la guvernul nostru, pentru a începe un export de carne, tranzit via Austro-Ungaria şi Germania, pentru Anglia.

Am avut adeseaori prilejul până acum să ne ocupăm de asemenea proecte şi cereri, pentru că de câţi va ani în coace pare a nu fi lipsit amatorii străini pentru organizarea unui export de carne conservată din ţară. Ori de câte ori am vorbit de chestiunea aceasta am spus că, în principiu. trebue să admitem asemenea iniţiative, pentru că orice încercare s'ar face, de ori unde ar veni ea, a cărei menire ar fi îmbunătăţirea creşterei vitelor datoria noastră este s'o primim. Incurajarea creşterei vitelor este una din principalele chestiuni economice de care trebue să ne ocupăm, aşa că orice iniţiativă ar lucra în aceeaşi direcţie ar fi bine venită.

Punctul acesta de vedere, care este curat de principiu, nu trebue însă să ne facă a admite *monopolul* avantajelor ce putem acorda în profitul unei societăţi străine. Mai ales să ne ferim de un asemenea monopol dat pe timp îndelungat. Să primim societăţile străine cari voesc să organizeze un export de carne din ţară noastră, să le acordăm cât mai multe avantagii: terenuri, reduceri la căile ferate, înlesnirile legei industriale etc., dar să lăsăm poarta deschisă concurenţei, adică şi altor societăti, pentru că concurenţa ar folosi mult la preţuri, deci ar folosi crescătorilor, contribuind la îmbunătăţirea acestei ramuri economice. Cu un cuvânt avantagii cât de multe dar nu monopol comercial.

Şcolile de adulţi

Reproducem în întreg în corpul ziarului, circularea ce d. Ion Kalinderu a dat-o agenţilor de pe Domeniul Coroanei, în ce priveşte şcolile de adulţi şi şezătorile de pe Domeniile Coroanei.

Nu mai suntem în epocă când admirabila acţiune ce desfăşoară administraţia Domeniului Coroanei avea nevoe de elogii — elogii absolut drepte—pentru a o face cunoscută atenţiunei ţărei. Astăzi opera săvârşită de această administraţiune este de ajuns popularizată în întreaga ţară, unde nu întâmpină de cât recunoştinţă, aşa că circulările noui ce apar şi măsurile ce nu încetează a se lua la Domeniul Coroanei vorbesc prin ele însăşi în favoarea Domeniului.

Ultima circulară, asupra şcolilor de adulţi, continuă frumoasa tradiţie a Domeniului Coroanei de a se purta de grijă în primul rând asupra propăşirei culturale. In privinţa aceasta Domeniul Coroanei a dat cel dintâi pildă şi nu încetează de a lucra mereu în asemenea sens.

Dezvoltarea şcolilor de adulţi este o mare necesitate culturală pentru ţara noastră, unde analfabetismul şi ignoranţa constitue cele mai mari rele. Ţăranul trebue luminat pe orice cale şi prin toate mijloacele, şi de sigur că mijlocul cel mai bun pentru aceasta este şcoala de adulţi unde el poate găsi minimul de cultură necesar pentru a se călăuzi apoi singur. Circulara d-lui Kalinderu, stăruind dar ca să se dea atenţia cuvenită şcolilor de adulţi, a arătat că înţelege adevăratele nevoi ale satelor.

Asemenea merită o specială menţiune pasagiul din circulară relativ la şezătorile sătesti pentru îndrumarea sătencilor. Asupra acestei chestiuni, de care de altfel, ne-am mai ocupat aci, vom reveni însă mai târziu mai pe larg, fiindcă socotim că administraţia Domeniului Coroanei ar putea să ia şi aci iniţiativa, într'o măsură mai mare ca până acum pentru a da un exemplu strălucit de ce se poate face în materie de educaţie a ţărăncei.

O altă parte, care şi dânsa merită o atenţiune mai mare, este pasagiul în care circularea arată cum Băncile populare, cari, pe satele Domeniului, au toate un *Fond cultural* aparte, provenit din anumite venituri ale Băncei, şi administrat aparte vin în ajutorul acestei acţiuni culturale. Este o chestiune asupra căreia vom reveni iar într'un număr viitor, fiindcă organizaţiunea Băncilor ar putea să se repete în multe părţi ale ţărei.

Noul program economic

Publicăm după «România Economică» ca document următoarele amănunte asupra politicei economice a noului guvern:

In primul rând, nu se va face nici o schimbare esenţială în politica financiară de până acum; budgetele vor fi menţinute pe baza actuală, căci s'a dovedit pe deplin că pe de o parte impozitele create în 1899—1900 şi pe de alta economiile realizate în urmă au dat posibilitatea de a se obţine excendente în anii cei buni şi budgetele echilibrate în anii cei răi. Paralel cu acoastă politică financiară neschimbată se va realiza însă şi o reformă a impozitelor; având de principiu o împărţire mai echitabilă a sarcinei fiecărui contribuabil şi drept consecinţă inevitabilă o creştere uşoară a veniturilor statului cu atât mai necesară cu cât ministerul de rezbel trebue să'şi sporească treptat cheltuelile spre a implini golurile cauzate de economiile de până acum. Nu se vor face însă, în limitele posibilului alte sporuri de cheltueli, spre a nu se schimba baza actuală a budgetelor ţărei.

Politica economică a noului guvern va culmina în două princii de mare importanţă: 1. Incurajarea iniţiativei private pe toate tărâmurile vieţei noastre de afaceri şi prin urmare crearea de înlesniri pentru tot felul de capitaluri dispuse a se stabili în ţară; şi 2. Punerea în valoare a terenurilor petrolifere ale statului, în sensul de a le face productive, atât pentru întreprinzători, cât şi pentru stat.

In privinţa politicei bugetare avem dar de făcut observaţia că în ce priveşte budgetul agriculturei el este, cum am arătat în numărul trecut, redus la cifre incompatibile Economiei rurale.

V. M. K.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară, buni reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

Şcoalele de adulţi

şi

Administratorul Domeniului Coroanei

Domnule agent,

In „Monitorul Oficial“ No. 49 din 3 Iunie 1904, s'a publicat *Regulamentul pentru cursurile de adulţi* întocmit de d. ministru de culte şi aprobat de M. S. Regele.

După cum aţi văzut din cetirea lui căci aveţi „Monitorul Oficial“, scopul regulamentului e de a da o organizare uniformă acestor cursuri şi de a statornici normele, după cari urmează a se ţine.

Fiindcă administraţia noastră s'a interesat încă dela început de cursurile de adulţi, luând măsurile prevăzute în circulara No. 80 din Iulie 1898, şi a făcut şi face sacrificii însemnate pentru ele, atrag atenţiunea dv. asupra numitului regulament, şi vă învit a vă întreţine cu d-nii învăţători şi a avea toată grija, ca dispoziţiunile ce cuprinde să fie întocmai executate.

Vă semnalez deosebit articolele 24—30 din regulament, unde se vorbeşte despre şezătoare, cari trebue şi ele să fie introduse şi ţinute regulat, ca unele ce sunt chemate a răspândi multe noţiuni şi cunoştinţe folositoare printre femeile şi fetele sătenilor. Şezătoarele dau învăţătoarelor prilej a îndeplini pe lângă femei rolul de sfătuitor ce au învăţătorii faţă de bărbaţi. Femeia fiind în genere conducătoarea gospodăriei, e de dorit ca să fie luminată şi pricepută în toate chestiunile privitoare la ocupaţiunile ei, la îngrijirea membrilor familiei, educaţia copiilor, etc.

Despre acestea am mai avut de multe ori ocaziune a mă întreţine cu dv., şi cum atât cursurile de adulţi, cât şi şezătorile, sunt de mare folos obştesc, doresc ca ele să se ţină în mod regulat pe toate Domeniile Coroanei, mai ales că şcoalele au săli spaţioase, decând le-am transformat radical, sau le-am construit din nou. Am avut şi până acum cursuri de adulţi şi şezători. Şi dacă n'am fost poate la nivelul dorit, mai cu seamă la început, am rămas totuşi mulţumit de ele, date fiind greutăţile unei asemenea încercări.

In ce priveşte retribuţiunea personalului ştiţi că aceasta s'a făcut până acum aproape numai de noi, atât din cauza lipsei de mijloace a comunelor cât şi pentru a încuraja pe învăţători şi a înlesni funcţionarea cursurilor. Regulamentul nou prevede la art. 18, că plata învăţătorilor cade în sarcina comunelor sau a corporaţiunilor cari au întemeiat cursurile. Veţi căuta dar a acorda să îngrijească de fondurile trebuincioase, ceeace este chiar în interesul comun, căci nu trebue să amorţească spiritul de iniţiativă şi de îngrijire de sine. Nu zic că retragem sprijinul nostru băneşc cursurilor de adulţi, cu atât mai puţin deodată, de oarece ar însemna a stârbi lucrarea ce am început noi înşine. Din contra, vom avea şi pe viitor toată solicitudinea, dar comunele ar putea găsi un ajutor puternic în societăţile economice aflătoare pe fiecare domeniu, cari au, după statutele generale modificate de noi în acest sens, şi o chemare culturală. Dacă multe din băncile populare au ele înşile nevoie de protecţiune, din cauza capitalului de tot mic de care dispunem, cele de pe Domeniile Coroanei au din contra capitaluri relativ mari.

In această privinţă veţi lua înţelegere cu comitelul societăţei şi veţi stabili împreună cele de cuviinţă. Astfel îmbrăţişate, cursurile de adulţi şi şezătorile, ar fi asigurate şi ar câştiga, atât ca număr, cât şi ca progres, prin influenţa membrilor societăţei asupra locuitorilor şi prin materiile practice ce s'ar însărcina să predea cei cu cunoştinţe mai multe.

Totul atârnă de bunăvoinţa şi de interesul ce se va pune. Şi cum societăţile se bucură de concursul nostru, şi au dat până acum destule dovezi, că înţeleg rostul lor, nu mă îndoesc că vor consimţi. La oarecari ajutoare, fie şi numai morale, ne putem aştepta şi dela celelalte persoane mai de seamă din localitate, cari în frunte cu domnii învăţători şi preoţi, au arătat de atâtea ori că sunt pătrunse de intenţiunile noastre şi de ale tuturor celor cari doresc şi se ostenesc pentru propăşirea populaţiunei săteşti.

Vă atrag dar toată băgarea de seamă asupra însemnătăţei cursurilor de adulţi şi a şezătorilor, de cari se cade să vă interesaţi cu atâta mai multă căldură, cu cât ele alcătuesc un puternic agent de propagare a tuturor îmbunătăţirilor ce am introdus şi vom introduce. Ele sunt un foarte nemerit mijloc pentru a povăţui pe ţărani, mai ales în timpuri de încercare, cum e în anul curent, în care nu s'a făcut nici porumb, nici nutreţ de ajuns. Prinzând momentul oportun şi vorbindu-le cu tărie despre nevoile lor şi despre mijloacele de îndreptare, veţi izbuti mai uşor a'i convinge şi a'i face să fie mai prevăzători, mai gospodari şi mai buni muncitori ai pământului de care e legat traiul lor.

Din cauza lipsei care bântue, veţi stărui în deosebi asupra foloaselor cruţărei, asupra cultivărei raţionale a plantelor şi asupra introducerei lucernei, care poate să'i scutească pe viitor, dacă nu de tot, dar în mare parte de necazurile actuale.

Inainte vreme, economiile se făceau poate mai greu, fie că n'aveau unde le depune cu uşuriuţă spre păstrare, fie că n'au simţit atât de multă trebuinţă, sau că le-a lipsit îndemnul. Acum au băncile populare, care le primesc şi fac atâtea înlesniri locuitorilor, cari iau parte la ele. Deşi înfiinţate numai de câţiva ani, sătenii au avut destul prilej a se convinge înşişi despre acestea, dovadă că numărul economiilor e în creştere continuă.

In ce priveşte foloasele culturii îngrijite şi ale lucernei, care ţine la secetă le cunoaşteţi destul de bine, şi d-voastră, care vă trageţi din popor şi trăiţi în mijlocul lui, veţi şti dar să i le spuneţi aşa în cât să fiţi ascultaţi.

Lucrând cu toată tragerea de inimă pentru luminarea celor neştiutori, vă faceţi o scumpă datorie, şi împliniţi vorbele vrednicului mitropolit Antim Ivireanul, care zicea că: «nue sărac cel care n'are tată, ci cel care nu are învăţătură». Ori învăţătura nu se dobândeşte numai prin cărţi, ci şi prin ascultarea şi urmarea sfatuurilor bune.

Vă mai invit a'mi arăta tot ce veţi fi putut face, cum şi să trimiteţi din timp în timp, câte un raport amănunţit, cel puţin de trei ori pe an, despre mersul acestor cursuri şi şezători şi despre zelul ce se pune de diferitele persoane datoare a se indeletnici cu ele. Nu mă gândesc atât la învăţătorii şi preoţii cât la agenţii noştrii şi la toţi cei cari sunt mai culţi pentru că pe lângă îngrijirea de sine, omul e chemat a se îngriji, după putinţă, şi de aproapele său.

Administrator, **Ion Kalinderu**

Foloasele laptelui în hrana săteanului

Ingrijirea vacilor şi oilor de lapte

Se ştie că sănătatea săteanului în multe părţi lasă de dorit din cauza unei hrane neîngrijite.

Numeroasele cazuri de pelagră sunt dovada cea mai vie despre efectele porumbului stricat, şi consecinţele acestei boale sunt din cele mai dezastroase.

Cazurile de nebunie observate la pelagroşi distrug fericirea şi viaţa săteanului şi lipsesc familiile de sprijinul cel mai puternic în lupta de toate zilele, mai cu seamă că această teribilă boală atinge omul adult în floarea vârstei.

Faptul acesta a condus statul să ia măsuri energice pentru a înlătura răul şi a asigura populaţiunei săteşti cu traiu higienic.

Ideea înfiinţărei brutăriilor şi consumarea pânei s'a pus deja în practică în unele părţi, însă această idee nu trebue slăbită până când toată lumea n'ar fi pătrunsă de foloasele ei.

Unul însă din mijloacele prin care pelagra ar fi oprită în drumul ei, este întrebuinţarea laptelui în hrana zilnică la sate.

Prin lapte omul găseşte o hrană nutritivă, răcoritoare, şi care nu prea dispune la uzul băuturilor alcoolice, iar pe de altă parte procură vigoarea şi energia trebuincioasă bunului mers al vieţei. Dar laptele este mult mai folositor etăţilor tinere, copiilor care în multe părţi după ce se înţarcă sunt hrăniţi cu alimentele cele mai nepotrivite vârstei lor, din care cauză ei nu se pot dezvolta şi rămân slabi şi piperniciţi. Prin hrănirea cu lapte se pune o stavilă multor boale epidemice care seceră copii, cum este Scarlatina, Rugeola, Angina, Tifosul, Tusea convulsivă etc. El e uşor de mistuit de copii bolnavi şi le dă puterea de a lupta cu boalele, pe când o altă hrană îi slăbeşte şi face ca epidemiile să ia un mers repede şi să aducă dezolarea în atâtea familii prin mortalitatea consecutivă.

In ţările unde consumarea laptelui e mai mare şi poporul e mai sănătos. In Germania mai cu seamă muncitorii din păduri sunt vestiţi prin puterea lor, ei sunt voinici şi mortalitatea acolo e mult mai mică ca la noi.

In multe şcoli din acea ţară se dă copiilor săraci câte un pahar cu lapte în fiecare dimineaţă. In alte ţări cum e Danemarca, Suedia, Olanda, nu numai orăşenii dar şi sătenii mănâncă mult lapte şi acolo sunt societăţi de lăptării şi şcoale unde se învaţă cum trebue conservat laptele şi cum se poate face din el unt şi brânzeturi.

Dar pentru că acest aliment atât de preţios să poată fi folositor clasei săteşti şi să se găsească în abundenţă în orice casă, trebue neapărat ca poporul nostru să fie povăţuit asupra foloaselor laptelui, a modului de întrebuinţare şi povăţuit a'şi înzestra gospodăria cu vaci sau oi, de la care să poată avea hrana zilnică.

In unele părţi din ţară şi mai cu seamă în judeţul Ilfov, ţăranii cresc multe vaci şi bivoliţe şi fac un comerciu întins cu laptele lor.

In judeţul Iaşi de asemenea se cresc multe vaci, iar la Galata în apropierea oraşului Iaşi sunt două lăptării mari, unde se întreţin vaci moldoveneşti precum şi curcituri.

In fine mai pe la toate Domeniile Coroanei s'au înfiinţat lăptării sistematice, adevărate şcoli de învăţătură asupra industriei laptelui. Apoi sunt lăptăriile de pe moşiile M. S. Regelui, din Broşteni jud. Suceava, Poiana Ţapului jud. Prahova şi Zorleni jud. Tutova şi s'au înfiinţat încă lăptării pe moşiile statului

Vacile ca şi oile se pot găsi la noi pe un preţ destul de eftin şi nu este un mare sacrificiu ca fiecare să caute a le avea pe lângă casa sa. Căci nu este vorba numai de hrana pe care ele o dau săteanului, ci mai dau şi alte foloase ca, prăsila, lâna, carnea, precum şi gunoiul cu care se va îngrăşa pământul de muncă.

Dar pentru ca beneficiul ce se aşteaptă de la vaci şi oi să fie mai mare, lor le trebue o îngrijire deosebită.

In localităţile unde nu sunt livezi sătenii să caute a cultiva lucernă sau trifoiu pentru hrana lor.

Lucerna fiind de preferat înaintea altor nutreţuri, se va cultiva mai ales prin grădini sau orice loc disponibil. Ea este mai hrănitoare ca iarba, fânul şi paele, îngraşă vitele, duce la secetă, şi se coseşte de 3—4 ori pe an, aşa că e foarte productivă.

Când se înfiinţează o lucernieră se va căuta ca sămânţa să nu fie veche sau amestecată cu altele, mai cu seamă de cuscută, plantă vătămătoare lucernei, locul de cultură să fie arat adânc şi ogorât de 2 ori înainte de semănare.

Lucerna nu se va întrebuinţa nici odată verde sau necosită ci lăsată a se păli după cosire cel puţin 24 de ore.

Ea se dă la început amestecată cu pae până când vitele se obicinuesc, căci altfel le predispune la accidente mortale şi s'a observat numeroase cazuri de asemenea natură.

Vacilor ca şi oilor li se va mai da în timpul ernei şi huruială de grâu, sfecle, tărâţe, etc. Sunt unele localităţi din judeţul Dolj, unde cultura sfeclei ca hrană pentru vite a luat avânt, şi acest aliment are avantagiul de a spori calitatea laptelui.

In fine e de dorit ca hrana vitelor să fie de bună calitate, căci alimentele stricate influenţează asupra valorei nutritive a laptelui.

O altă atenţiune ce trebue dată vacilor şi oilor este în privinţa adăpostului lor în coşare higienice, curate şi bine construite, luminoase şi aerisite, pentru a nu suferi rigorile frigului, ploilor, vânturilor, şi a li se pune întotdeauna aşternut de pae uscate. E de dorit ca curăţenia gunoaelor şi băligarului să se facă zilnic căci aglomerarea lor contribue a da miros urât aerului din coşare şi grajd. In timpul verei a se feri vitele de adăparea prin bălţi şi lacuri ci numai dela fântâni şi izvoare iar ziua când căldura e mare a se ţine în locuri umbroase. Aceste precauţiuni sunt bine căci le fereşte de diferite boale epizootice care adesea ori sunt mortale.

Una din dispoziţiile care neapărat trebue ţinută în seamă de săteni este curăţenia corpului vacilor. Ele trebuesc ţesălate şi periate în fiecare zi de praful şi gunoiul ce se pune pe ele şi care le nemulţumeşte; de asemenea a se spăla zilnic cu apă rece ugerul şi picioarele, fie cu un burete, fie cu un şomoiog de câlţi sau o bucată de pânză, pentru a se dapărta necurăţeniile de pe pele şi mirosul urât de gunoiu şi umezeală. Afară de acestea, persoanele cari mulg vaci sau oi să fie curate pe mâni, iar vasele în care se adună laptele să fie opărite cu apă fiartă şi ţinute curat.

Mulgerea să se facă de două ori pe zi şi chiar de trei ori, în cazul când vacile sunt bine hrănite.

In unele ţări s'au făcut experienţe mulgându-se vacile de 5—6 ori pe zi ajungând a îndoi şi întrei cantitatea laptelui, dar numai în a doua lună după naştere, şi în timp de 3—4 săptămâni. După 3 săptămâni numărul mulgerilor s'a scăzut iar la două pe zi, dar cantitatea laptelui a rămas tot sporită. Aceste experienţe au reuşit numai pentru vacile tinere de 3—5 ani, pe când la cele de o etate mai mare, prin

mulgeri dese s'a înputinat cantitatea laptelui.

La noi însă nu se poate încerca asemenea experienţe, decât în fermele mari cu vaci perfect de bine hrănite, pe când săteanul trebue a se mulţumi cu mulgerea de 2 ori pe zi, pentru a nu risca sănătatea vacilor.

Iată dar ceiace am crezut noi că e util pentru săteni şi micul proprietar, şi cu timpul de faţă când toată lumea îşi îndreaptă privirile spre a îmbunătăţi starea lui, cred că nu va fi fără interes şi această cestiune—hrana—dela care depinde orţa lui fizică şi intelectuală, adevărate izvoare de energie pe care se va instala progresul în toate ramurile de acţiune ale omului.

Mărăşescu
Medic veterinar jud. Dolj

PROECT DE LEGE

pentru

Organizarea corpului silvic al statului

pentru organizarea lui militară, pentru înfiinţarea şcoalei superioare naţionale de silvicultură, a şcoalei de brigadieri şi a şcoalei de pădurari, pentru cariera jandarmeriei silvice şi pentru creiarea corpului silvic technic naţional

1. Expunere de motive

S'au scris diverse şi numeroase articole privitoare la organizarea corpului silvic al statului. Bărbaţi cu experienţă în materie şi luminaţi în ale siviculturei noastre naţionale, s'au îndeletnicii rând pe rând în a arăta şi demonstra imperiositatea acestei organizări. Nu putem însă să ne dăm încă bine seama care este pricina, că dânşii au propăvăduit în zadar.

Şi cu toate acestea, faptul că stăm într'o situaţie din cele mai precare cu cestiunea forestieră naţională în general şi cu a statului în special, este de netăgăduit.

S'au perindat la departamentul domeniilor, mai mulţi miniştrii, şi pare că nici unul nu a luat în serios chestiunea forestieră.

Cu toate acestea, pădurile statului şi mai ales ale particularilor merg cu paşii neîntârziaţi spre desfiinţare.

Ministrul domeniilor s'a ocupat cu cestiunea pescăritului, cu a minelor şi cu a viticulturei, şi pare că nu a ştiut că cea mai arzătoare este cestiunea pădurilor.

Nu ne vom ruina economiceşte, dacă cestiunea pescăritului s'ar mai întârzia de a se rezolva.

Nu prăpădim clima şi nu ruinăm agricultura dacă se va da întâietate cestiunei forestiere în contra celorlalte. Minele de ex. neexploatându-se deocamdată nu dispar din inima pământului unde sunt închise, şi de unde altă genereţie este menită a le scoate. Pădurile însă neîngrijite dispar, şi vai de această ţară agricolă şi muntoasă, când răul va fi de necovârşit, graţie neprevederei noastre.

Credem dar, că faţă cu tot ce s'a scris şi faţă cu urgenţa strigătoare a cestiunei forestiere, d-l ministru al domeniilor va binevoi a face atenţiune proectului de lege ce vom publica la vale, şi în virtutea legiferării şi aplicaţiuni căruia numai, se vor pune bazele unui corp silvic al Statului, premergătorul şi regulatorul economiei noastre forestiere naţionale în general şi a celei a statului în particular.

Diversitatea lucrărilor curente cari sunt de rezolvat în Ministerul domeniilor, obligă la aceasta, numai pe directorii de serviciu şi pe secretarul general al ministerului. Este contra raţiunii şi a bunului simţ, să se poată admite, că una sau două persoane, adică directorul şi secretarul general al ministerului, ori cât de apţi ar fi şi oricâtă bună-voinţă ar avea, să poată face faţă tuturor cerinţelor, multiplelor servicii speciale ale acestui minister. Se impune dar diviziunea travaliului, diviziunea atribuţiunilor şefilor, după specialitate.

Trebue dar să se creeze Direcţiunea pădurilor statului, căci numai astfel se va putea ameliora soarta pădurilor prin ocuparea unui Director special numai de afacerile pădureşti ale statului şi ale celor supuse regimului silvic. Exemplu, este direcţiunea drumurilor de fer, Direcţiunea Regiei şi Monopolurilor Statului, Direcţiunea Telegrafelor şi Poştelor. Nu mai dăm ca exemplu faptul că în toate ministerele celelalte există organizaţiunea pe direcţiuni de afaceri; şi cari, putem afirma cu competinţă, că nu sunt unele din ele nici în apropiere de a egala jumătate din importanţa ce are serviciul pădurilor statului.

Silvilcutorii sunt constituiţi în corp unitorm şi omogen, au o cultură specială în sensul funcţiunii lor, şi mai mult ca tot, au obligaţiuni profesionale faţă cu bunul mers, şi buna cultură a pădurilor, pe cari ţara prin guvernele ei, ci le-a dat în supraveghere şi îngrijire. Mi se pare că nu este tot aşa cu multe altele din serviciile acestui minister. Poate că unor servicii din ministerul domeniilor le convine actuala stare de lucrări, căci, tot silvicultorii le fac şi treburile d-lor în serviciul exterior. Ei însă cari fac totul la ministerul de domenii, iar nu numai slujbă la serviciul pădurilor, nu le convine această situaţie. Şi nu le convine, din pricină că prin întrebuinţarea lor universală de către toate serviciile acestui minister, suferă cultura pădurilor statului, singurul mobil al datoriei ce şi-aŭ luat faţă cu ministerul respectiv, suferă personalul care se surmenează printr'o ocupaţie enciclopedică, pentru care nu a fost preparat şi suferă prin faptul că nu are mijloace suficiente financiare că să poată suporta cheltuelile exigerate de execuţiunea tutulor sarcinelor ce li se impun de toate serviciile ministerului.

Trebue dar, în interesul bunului mers al serviciului silvic, în interesul culturei pădurilor statului, şi în interesul determinărei justelor atribuţiuni şi recompense ale personalului silvic creată Direcţiunea pădurilor statului.

Rugăm dar pe d. ministru al domeniiior, să ia act de dreapta şi folositoarea cerere a silvicultorilor atât cât mai e timp, până ce pădurile statului nu vor intra cu totul pe calea perzăniei. Mai târziu, răul fiind prea mare va costa peste puterile ţărei remedierea lui.

Exemplu, să luăm pe Francia, care nedând atenţiune despădurirei Alpilor şi Pirineilor încă de la finele secolului trecut, este obligată ca de 80 de ani trecuţi, să cheltuească anual până la 14 milioane de lei, numai cu capitolul împăduririlor, în Alpi şi Pirineii despăduriţi prin neglijenţă şi neatenţiune. Şi aceste lucrări vor mai dura, după calculele făcute, încă 400 de ani.

Poate însă, Francia să remedieze un rău, provocat de o stare de neglijenţă a ei într'un moment dat, căci o ţară este industrială şi cea mai bogată din Europa. Putea-vom noi, oare vreodată, o ţară sărăcuţă, al cărui simplu venit se întemeează pe produsul agriculturei, să mai remediem răul ce l'ar naşte din despădurirea carpaţilor? De sigur, că cu noi, orice om cu puţină pricepere în ale pădurilor va zice, nu; în asemenea caz, vom fi o ţară ruinată, şi vor recurge la capitale şi oameni străini, robindu-ne lor pământul pe mai multe sute de ani, ca să ne remedieze răul. Exemple de efectele despăduririlor în munţi îl oferă azi, viu, bătător la ochi, Valea Oltului, valea Lotrului, valea Topologului, a Buzăului, a Putnei etc., unde terenurile şi livezile bogate ale acestor văi, azi sunt copleşite de nisipurile şi bolovanii de piatră aduşi de torenţi, ce vin prăpăstioşi, din munţii din împrejurimi cu totul denudaţi de pădurile ce le acopereaŭ. Şi aproape în aceeaşi categorie cu aceste văi sunt multe alte văi din ţară, cari au rămas despădurite prin exploatările barbare ale unui puhoi de societăţi străine, cari au invadat exploatarea pădurilor din munţii ţărei noastre.

In proectul de lege de organizarea corpului silvic al statului, ce dăm mai la vale, am prevăzut 9 capitole și în total 94 de articole.

In capitolul I și II în 33, de articole am aranjat diviziunea serviciului silvic, atribuțiunile personalului, recrutarea și înaintarea lui natural, cerându-se Direcțiunea pădurilor statului.

In privința gradelor din corpul silvic, am mai simplificat diviziunea actuală și nomenclatura, de oarece era și prea numeroasă și purta și titluri străine, ceeace nu e convenabil unui stat civilizat, când termeni naționali există în vocabularul ei.

In capitolul IV am creat jandarmeria silvică. Credem că prin această inovațiune, vom complecta, misiunea creerei jandarmeriei rurale.

Este de cea mai mare importanță pentru poliția judiciară, faptul că pădurarii statului să fie învestiți și cu puterea ei. Cine este mai în măsură a prinde pe dezertorii din armată și pe făcătorii de rele, cari în general își găsesc refugiul prin păduri, dacă nu pădurarul? Astăzi pădurarul n'are această calitate, de aceia el niciodată nu dă atențiunea prinderii și descoperirii făcătorilor de rele. Când însă dânsul va fi obligat de lege a face aceasta, atunci de sigur că o va face, mai ales știind că în cazuri de asemenea descoperiri va fi și recompensat. Vom avea deci în țară încă 2500 de jandarmi rurali, întreținuți fără nici o cheltuială.

In capitolul V am făcut organizarea militară a serviciului silvic. Acest lucru este de cea mai mare importanță pentru apărarea națională. In acest sens s'a publicat de noi o serie de mai multe articole în „Ecoul Armatei", în care s'a demonstrat rolul necesar ce 'l au pădurarii statului, în special în conducerea trupelor în timp de războiu, prin regiunile păduroase și muntoase ale țărei. Accastă organizare, există în Francia și în Germania. Natural că este un mare sacrificiu ce'l fac silvicultorii, prin faptul că își creiază o astfel de grea sarcină; dar, animați numai de binele patriei și de asigurarea viitorului ei strălucit, dânșii nu țin în seamă greutățile soartei ce și le prepară prin acest proect de lege.

De sigur, că autoritățile militare, au și ele cuvântul asupra acestui punct.

In capitolul VI am creiat școala superioară națională de silvicultură. Actualele școli de silvicultoră, nu mai corespund în viitor, pentru rolul ce l'au avut până azi, de a produce silvicultori conducători ai serviciului respectiv, așa cum prin acest proect de lege dorim să'l avem.

Va urma **Dem. Ioneascu-Zane**

Producțiunea viticolă
pe 1904

Este de sigur interesant de știut care a fost situațiunea viticolă pe anul 1904. Pentru aceasta publicăm datele principale dintr'un raport al serviciului viticol din direcția agricolă a ministerului de domenii:

Dacă aruncăm o privire retrospectivă asupra anului pe care l'am trecut, vom vedea că seceta a avut urmări destul de rele și pentru viticultură; deși pentru această ramură răul a fost mai mic decât pentru agricultura propriu zisă.

Seceta îndelungată a făcut ca prinderile în plantațiile tinere să lese de dorit, și chiar vițele bătrâne să sufere căci unele s'au uscat iar la cele cari au rezistat coarda a rămas mică și rodul de asemonea până în ultimul moment al pârguirei.

Ploile de toamnă au fost o bine facere atât pentru viticultură cât și pentru agricultură. Grație lor producțiunea lor s'a mai ridicat aproximativ cu 30—40 la sută.

Totuși producțiunea viticolă a țărei a rămas destul de mică și poate fi socotită fără greșală cât jumătate din producțiunea anului trecut.

Dacă ținem socoteala că în toată țara nu mai avem azi în stare de producțiune decât 100.000 hect. de vie, și considerăm la 170 până la 180 decalitri producțiunea de hectar, constatăm că producțiunea viticolă a anului curent se ridică la 1.700.000 sau 1.800.000 decalitri, adecă 2/3 din producțiunea de odinioară a țărei.

In raport se mai vorbește și de prețurile vinurilor atingând chestiunea schimbărei sistemului de comerț al vinurilor.

Producțiunea fiind mică ar fi trebuit ca vinul să aibă prețuri mari, și să fie cerut de comercianți.

Ca prețuri vinurile variază între 3—5—6 lei decalitrul, așa că prețuri avem și se vor menține astfel, dat fiindcă vinuri nu se pot aduce din străinătate.

Prețurile sunt destul de bune dar cererile sunt destul de slabe.

Cauza este că sistemul de comerț al vinurilor s'a schimbat.

Până acum câțiva ani negustorul se aproviziona din podgorie cu cantitatea care-i trebuia pentru anul întreg, sau cel puțin până primăvara, pe când astăzi din cauza lipsei de bani, negustorul cumpără numai câteva vase sau un vagon, le desface pe acelea și numai în urmă se duce și cumpără altul.

Cu modul acesta depozitarul vinurilor este astăzi proprietarul, pe când altă dată el era negosturul.

O altă cauză care a schimbat starea de lucruri de mai înainte se crede a fi misiții cari au acaparat comerțul de vinuri și cari pe cât le este posibil își satisfac interesele lor.

Cel mai nemerit lucru pentru interesele podgorenilor, ar fi desființarea acelor misiți, cari mișună prin podgorii, și cari în cele mai multe cazuri lucrează în contra podgorenilor.

Pentru desființarea lor mijlocul cel mai bun este constituirea podgorenilor în sindicate viticole regionale, care să se ocupe prin biurourile sindicatelor cu vânzarea produselor podgorenilor, precum și cu multe alte chestiuni cari interesează pe podgoreni, cum de exemplu reconstituirea viilor, procurare de instrumente pentru memhrii ei, de materiale, etc.

Starea udometrică și agricolă a României
la finele lunei Decembrie 1904 st. n.

Starea udometrică

Zăpada, ce a căzut pe la mijlocul lunei Noembrie a persistat sub influența timpului cam friguros de la începutul lui Decembrie până către sfârșitul decadei întâia.

Ultima lună a anului 1904 a avut în general un timp foarte plăcut, cu foarte puțină ploaie și aproape cu totul lipsită de ninsoare. Micile ploi aproape generale, ce au căzut la 10, 12, 15, 16 și 17 și foarte puțină ninsoare dela 21, 26 și 28 în Moldova, au dat aproape aproximativ [1]) în total aproape 17 mm, de apă, pe câtă vrems valoarea normală a precipitațiunile atmosferice din această lună, pentru întreg regatul, este de 44 mm. Rezultă de aci, în această lună, un dificit de apă de 61% față de valoarea normală.

Luna de care ne ocupăm intră printre cele mai secetoase luni Decembrie de la 1891 încoace; în această perioadă de 14 ani numai în 1898 ea a fost și mai lipsită de precipitațiuni ca acum, având uumai 11 mm de apă.

Dela Iulie 1903, de când a început uscăciunea, s'a adunat asupra întregei țări, până la finele acestui an, un total de 637 mm de apă normala fiind 891 mm. Deficitul deci, în această lungă perioadă de 18 luni — cu toată extraordinar de abondentă ploaie ce am avut în Septembrie—este de 29% față de valoarea normală. Acest dificit de apă a început a se resimți în unile părți prin micșorarea simțitoare a debitului de apă în fântâni și chiar prin secarea unora dintr'ânsele. De

[1]) Zicem *aproximativ* căci din cele 415 stațiuni, unde se măsoară precipitațiunile atmosferice, câteva nu au intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calcul definitiv nu va modificaă însă în mod simțitor cifrele ce dăm.

14 ani, de când facem studiul ploii în România. n'am avut încă a înregistra acest fenomen în cursul ernei.

Ploi ceva mai bunicele au căzut în câte-va zile din a doua jumătate a lunei în partea muntoasă a Munteniei, unde cantitățile mijlocii de apă pe districte au depășit 20 mm, ajungând la 33 mm în Argeș, 46 mm în Gorj și 51 mm în Mehedinți; toate aceste cantități sunt mult mai mici ca valorile normale corespunzătoare. In restul țărei cantitățile mijlocii de apă pe districte au fost inferioare de 20 mm. Districtele Tulcea, Brăila, Covurlui, Vaslui, Fălciu, Botoșani și Dorohoi sunt cele mai puțin udate; ele n'au avut în total de cât între 6 și 9 mm de apă.

Prea puțină zăpadă ce a căzut în Moldova în ultima decadă n'a acoperit solul de cât numai în câte-va localități muntoase și din nordul său. La sfârșitul acestei luni solul era mai pretutindeni în țară descoperit de zăpadă. Insă chiar în prima zi a anului 1905 și în cele următoare a nins binișor în Muntenia, în Dobrogea și în Moldova de jos; în restul țărei ninsoare prea puțină. In acest moment cea mai mare parte din suprafața țărei este acoperită cu o bună pătură de zăpadă.

In ultima zi a anului 1904, Dunărea și în general toate râurile aveau nivelul coborât. Frigul din ultimele zile ale lunei făcuse ca să se prindă cea mai mare parte din lacuri și râuri mici. Dunărea era fără ghețuri în această zi, însă în primele zile din Ianuarie 1905 curgea pe dânsa sloi în multe părți.

Starea agricolă

Cu toată lipsa precipitațiunilor atmosferice și mai ales a zăpezei din cursul acestei luni, situațiunea agricolă, la finele anului 1904, se prezintă foarte satisfăcătoare în toată țara.

Deși în prima decadă din Decembrie a tost o perioadă friguroasă, totuși semănăturile n'au suferit fiind acoperite, în cea mai mare parte a țărei, de o pătură subțire din zăpada căzută în cursul lunei Noembrie.

Timpul călduros ce a urmat în decada a doua, a permis semănăturilor să se mai dezvolte. In multe părți din țară s'au făcut, în această perioadă, arături pentru semănăturile de primăvară, iar pe alocuri chiar s'a semănat secară și orz de toamnă. Multe vii s'au îngropat în această perioadă, iar în multe părți s'au făcut chiar plantațiuni de vii și de pomi roditori.

Gerul destul de simțitor din ultimele zile ale lunei se crede că n'a cauzat nici o stricăciune semănăturilor de toamnă, de oarece ele sunt, în cele mai multe părți, foarte bine dezvoltate și înrădăcinate. O altă împrejurare care a favorizat ca gerul să nu producă un rău semănăturilor este și aceea că puținele precipitațiuni și timpul călduros și vântos au uscat pământul la suprafață așa că înghețul n'a putut pătrunde la adâncime. Semănăturile mai târzii, cari au fost numai încolțite sau puțin dezvoltate, se crede a fi suferit de înghețurile din urmă.

Vitele au mers la pășune pe mirișți, pe câmpii sau prin păduri în cea mai mare parte a lunei, economisind astfel în multe părți puținul nutreț adunat pentru iarnă.

St. C. Hepites
Directorul Institutului Meteorologic

CRONICA AGRICOLĂ

Ecouri

Solemnitatea distribuirei premiilor la expozanții dela Expoziția agrară va avea loc irevocabil în ziua de 16 Ianuarie.

Programul definitiv al serbărei care va avea loc la Ateneu, nu este definitiv întocmită, totuși se știe că serbarea se va deschide printr'o cuvântare ținută de d. Grecianu, președintele Societăței Agrare; și o alta ținută de dr. Istrati, fost comisar general al Expoziției.

Vor urma apoi concerte vocale și instrumentale.

Un cor de 300 persoane va întona Imnul agrarienilor.

Serbarea va lua sfârșit prin citirea listelor premiaților dela Expoziția agrară.

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, București — Alea Vasiliu (Isvor).

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut porum dinte de cal de sămânță cantitate de 20 htl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcani, g. Zorleni.

De vînzare Una presă mare pentru fîn, lae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare **Vin negru de OREVIȚA vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleșanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie care broșură 50 bani din biblioteca Societățeĭ Agrare, următoarele broșuri:

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuțieĭ țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor riurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea griuluĭ rominesc pe regiuni și după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecționism și Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ nou sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe piețele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a județelor și comunelor în genere și față de țărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

A apărut:

Manualul de viticultură

de *V. S. Brezeanu*, șeful serviciului agronomic și director al «Revistei Viticole», se află de vânzare la librăriile: Socecŭ & C-nie, Leon Alcalay, București; Th Codreanu, Focșani și I. Georgescu, Odobești; precum și la Administrația «Revistei Viticole.

Prețul unei broșuri este de 3 lei.

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un lin. *A se adresa strada L.-Catargi 17.*

Noutate sensaţională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAŞINE AGRICOLE şi INDUSTRIALE

Bucureşti, Strada Smârdan No. 7. Bucureşti

Specialităţi patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracţiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecţionat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică şi 2 pluguri întregi de oţel de câte 4 brazde, a căror soliditate şi funcţiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experienţele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moşia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezenţa unui număr considerabil de agricultori romani de frunte, ingineri şi specialişti, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultăţile cu vitele şi argaţii, evită cheltueli inutile, măreşte venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea şi buna funcţionare! PREŢ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ◈ GALAŢI ◈ BRAILA ◈ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

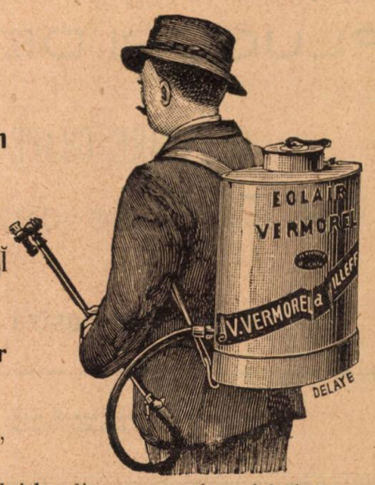

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morî de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fară aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat. Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 9 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 109.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șase luni: In țară 5 „ „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

SOCIETATEA AGRARA

Domnule Membru,

Conform art. 42, la 17 Ianuarie a. c., ora 2 jumătate p. m., va avea loc adunarea generală anuală a Societății Agrare în localul său din Calea Victoriei No. 77.

Sunteți deci rugat d-le membru, să binevoiți a lua parte la această ședință, având la ordinea zilei:

1) Darea de seamă de mersul Societății pe anul expirat;
2) Raportul censorilor asupra gestiunei financiare a anului 1904;
3) Votarea noului budget;
4) Alegerea censorilor pentru noua gestiune;
5) Alegerea oricăror comisiuni se vor crede necesare pentru studierea diferitelor chestiuni;
6) Deciziuni asupra oricăror propuneri făcute de comitet relative la interesele Societății;
7) Modificarea statutelor Societății;
8) Votarea membrilor onorifici.

Primiți, vă rugăm, d-le membru, asigurarea deosebitei noastre stime.

Președinte, **Ștefan D. Grecianu**

Secretar general, *N. St. Cesianu*

NB. In cazul când nu s'ar putea întruni o treime la prima convocare, conform art. 45, se va ține o altă adunare în prima Duminică 23 Ianuarie ce va urma, cu un minimum de 25 membrii prezenți.

Nu vor putea lua parte conform art. 43, la lucrările adunărei și vota decât membrii cari 'și vor fi achitat cotizațiile pe anul expirat.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — **Str. Bibescu-Vodă No. 1—3**

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu **Medalia de Aur** la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru bătut porumb, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi trei cîmpuri şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatori, Tăvălucĕ.
Semănătorĭ in lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Maşinĭ de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregi fără piept. Toate mărimile.
Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădini.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 9 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 109.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Băläceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 109

Vasile M. Kogălniceanu. — **Idei agrare.**
V. M. K. — **Proecte și Idei Economice.**
Mărășescu.—**Tuberculoza la om și animale.**
Dem. Ionescu-Zane. — **Proect de lege pentru organizarea corpului silvic al statului.**
Invățământul agricol rural.
Cronica agricolă.

Idei agrare

Adversarii noștrii, cari de obiceiu nu sunt leali fiindcă nu'și iau mai niciodată osteneala de a cunoaște adevăratele noastre vederi, susțin mai în totdeauna că programul pe care 'l apărăm este fantezist, că e copiat după idei streine și e introdus la noi fără nici un rost. Acei cari combat programul agrar mai afirmă că el este în faliment în toate țările și că, în orice caz, nu se poate aplica la noi, unde e nevoe de o intensă extensiune industrială pentru a ne putea desvolta economiceste.

Nu vroim să reluăm discuțiunea pe care am dus-o de atâtea ori în coloanele acestei reviste în contra acestor teorii. Vroim doar să stabilim azi un punct de o mare însemnătate și anume acela că teoriile agrare nu sunt de loc în faliment, ci dinpotrivă încep să devie adevărate teorii de stat în unele țări streine cari au împrejurări economice identice cu ale noastre.

Se știe care este situația în Germania, unde industria constitue factorul principal de bogăție națională, și cum se prezintă în Ungaria unde cu toată politica industrială activă ce se duce de zeci de ani, partidul agrar este prima forță de care se ține seamă în toate măsurile și mai ales la convențiunile comerciale.

In aceste două țări interesele agriculturei sunt apărate cu o știință și tenacitate demne de marea lor cauză și agrarismul nu este o vorbă zadarnică, ci un fapt real.

Cu totul altfel se prezintă situațiunea în Rusia, a cărei populațiune este, în imensa ei majoritate, agricolă ca și la noi. In nici o țară din lume aproape, ideile industrialofile nu fusesă acceptate și aplicate cu atâta religioasă credință ca în Rusia. Salvarea, panaceul social, era văzut în industrie și pentru desvoltarea ei nu s'au cruțat nici mijloace nici sacrificii.

Acel care personifică politica aceasta de industrializare forțată era d. Witte, fost ministru atot puternic al Rusiei. Ani de zile d. Witte a lucrat fără încetare și fără odihnă la realizarea marelui său ideal economic: industrializarea Rusiei. Imperiul țarilor a trebuit să se hotărască la sacrificii, la milioane și milioane ruble, la epuizarea tuturor resurselor, la neglijarea complectă a agriculturei și a intereselor țărănimei, la scumpirea obectelor de consumațiune și la tarife vamale quasiprohibitioniste în favoarea industriei pentru a crea stabilimentele ei industriale cari nu corespundeau nici unei nevoi *reale* și *imediate* a populațiunei.

Când faci asemenea sacrificii, aparența de succes nu poate natural să lipsească. Și într'adevăr după un număr mare da ani de asemenea politică, Rusia, adică d. Witte și partizanii săi puteau să înșire, cu mândrie în publicațiuni numărul fabricelor și al lucrărilor, câștigurile acestora cum și progresul industriei în marele imperiu moscovit. Se părea, auzind aceste laude că Rusia a ajuns de fapt la o situațiune industrială așa de prosperă încât se putea făli cu dânsa în întreaga lume.

Mai repede însă de cum ne putem închipui veni dezamăgirea. Ea fu teribilă. O simplă criză economică cum a fost aceea din țara noastră, dezveli odată artificialitatea întregei opere și cum toată industria, întemeiată cu atâtea strașnici sacrificii, nu era clădită decât pe o bază de nisip.

Atunci se deschise ochii tuturor, și acei cari până atunci erau orbiți de o fantasmagorie economică începură să vază că nu se pot forța dupe plac împrejurările și că e o adevărată crimă când se neglijează interesele celei mai mari părți din populațiune în favoarea unei ramure de avuție a cărei desvoltare nu poate fi în folosul totalității.

Astăzi, cei mai serioși bărbați de stat ruși au devenit... agrarieni. Viața cu experiențele ei aspre i-a învățat de partea cui e dreptatea, așa că toți nu mai au decât un gând și o dorință: a se începe marea muncă pentru îmbunătățirea agriculturei și a stării țăranilor. Fapt uimitor: Însuși d. Witte, care era incarnațiunea industrialofismului, a devenit azi un agrarian pur sânge, un agrarian bătăios, care nu mai vrea să auză de cât de reforme pentru agricultură.

Și-a făcut convingerea și în calitate de președinte al comisiunei pentru reformele rurale, nu mai visează decât îmbunătățiri pentru agricultură. Convertirea aceasta este simptomatică și, în orice caz, mai elocventă ca un volum de argumente mai ales dacă ținem seamă de personalitatea d-lui Witte.

Iată în ce termeni caracterizează un scritor strein această schimbare la față :

«Ceeace poate să uimească este francheța sau mai bine cinismul superb cu care omul acesta—Witte—trage consecințele propriilor sale greșeli (industriale). El îndrăznește lucru nemai auzit la un om de stat, să recunoască că trebue să facă contrariul de ceeace a făcut, pentru binele țărei sale. *Reforma rurală* domină programul său... Witte s'a lăsat a fi însarcinat de țar ca să creeze o Rusie pe baza agriculturei.

«In momentul Rusia moare din însăși cauza acestei baze. Iată demonstrația: Fiece familie de țărani cultivă în mijlociu de șapte ori pe atâta pământ ca în Europa occidentală. Rezultatul este că se recoltează 380 kgr. de semințe unde în altă parte se obțin 1300 kgr. Ca sămânță se întrebuințează un sfert din recoltă, la civilizați o douăsprezecime. Recoltele «bune mijlocii» în Rusia sunt recolte de foamete în alte țări. Mai mult, în Europa occidentală se recoltează 400 kgr. de cereale afară de semințe, de cap de populațiune și se importă încă 50 kgr. In Rusia se recoltează 330 figr. și se exportă 80 kgr.; se rețin 80 ca sămânță, așa că nu mai rămâne decât 170 kgr. pe an de cap. Rusul nu mănâncă dar decât ceva mai mult cu un sfert decât mănâncă țăranul occidental. Și la aceasta trebue adăogat că carnea este rară.

«De douăzeci de ani Rusia s'a lipsit de 170 milioane tone de cereale în valoare de 22 miliarde lei, mai mult de un miliard pe an. Și rapporturile confidențiale ale serviciului sanitar arată că «consumațiunea pânei este cu vre o 30 la sută dedesubtul cantității fiziologice necesară pentru a menține forțele unui om adult».

La aceasta mai trebue adăogat că impozitele sunt prea grele pentru țărani, că culturile se fac cu mijloace extensive și că totul lipsește pentru a ridica agricultura la gradul de înflorire pe care ar putea să'l aibă.

Tabloul acesta amintește situația noastră, care dacă nu este chiar așa de întunecoasă, nu e însă cu mult mai îmbucurătoare.

In Rusia bărbații de Stat, cari s'au lăsat mult timp amăgiți de mirajul industrial, au început a vedea lămurit situația și a trage încheerile ce comportă, adică încheeri agrare; la noi însă nu încă.

Dar pentru a lămuri mai bine evenimentele economice agrare ce se prepară în Rusia, vom coutinua în No. viitor discuțiunea asupra acestei foarte importante chestiuni, care comportă multe învățăminte pentru noi.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Anul economic 1904

Anul trecut a fost însemnat din punct de vedere economic, din mai multe puncte de vedere.

In primul rând, anul 1904 a fost foarte prosper pentru industria petroliferă și pentru alte câteva industrii cum și pentru afacerile de bancă în genere, care a căpătat o mai mare economie. O mulțime de capitaluri străine, foarte importante au intrat în țară, alimentând astfel industria petroleului care pe zi ce trece se anunță că un viitor tot mai frumos și mai strălucit. Mai multe case vechi de bancă s'au mărit și-au dublat capitalul și și-au înmulțit afacerile pe când altele nou, s'au înființat în capitala țărei.

Activitatea aceasta economică înbucurătoare într'o direcție a fost însă unilaterale: capitalurile străine sau îndreptat nu numai în direcția industriei și a băncilor, neglijind aproape cu totul agricultura cu numeroasele ei ramuri secundare.

Toate proectele cari se făcuse cu ani înainte în această direcție, cum aducerea capitalurilor străine pentru irigații, pentru bănci agricole sau viticole, pentru organizarea unui export serios de carne conserve în Anglia sau în alte țări, — toate acestea nu s'au realizat. De ce? cauzele sunt prea multiple și complexe pentru a le putea discuta aci și a răspunde în câte-va rânduri. Atâta e de ajuns că constatarea aceasta nu se poate nega: capitalul care se fructifică și dă viață. care face ca bogății fără valoare să capete o valoare mare și care aduce prosperitatea economică și buna stare morală și culturală, capitalul nu s'a îndreptat anul acesta spre trebuințele agriculturei.

Lipsa aceasta de interes pentru economia rurală în genere, care este susceptibilă de atâta transformare fericită, a mers anul acesta paralel cu o gravă criză agricolă care a necesitat intervenția puterilor publice pentru a scăpa populația rurală de dezastrul foamei.

Cu prilejul acesta s'a văzut mai bine ca orice nu nevoia urgentă — cum susțin unii— de a părăsi agricultura pentru a ne arunca în aventuri industriale fantastice, ci nevoia adâncă, omenească și națională de a îmbunătăți tocmai condițiunile de producere ale agriculturei, pentru a scăpa țărănimea de pericolele secetei și împreună cu dânsa, iarăși țara.

Poate că situația tristă prin care am trecut și trecem încă, în urma secetei teribile din 1904, ne va fi deschis însfârșit ochii și ne va fi arătat că a venit vremea ca să începem a lucra cu puteri încordate și

și cu spirit de urmare pentru îmbunătățirea agriculturei. Dacă noua secetă va fi adus învățătura aceasta și ne va fi îndreptat spre drumul cel bun, nu vom avea de regretat anul economic 1904, cu tot răul ce a provocat.

Convenția comercială austro-germană

Fazele prin care a trecut această convenție arată energia prin care o pun ungurii pentru ai apăra interesele agriculturei și ale creșterei vitelor față de germani.

Ultimile telegrame ne-au adus știrea că tot diferendul se învârtește numai în jurul chestiunei veterinare: Ungurii cer ca să li se garanteze printr'o convenție sanitaro-veterinară, modalitățile și condițiunile importului de vite în Germania, pe când germanii, influențați de politica agrară care e așa de puternică nu vor încă să acorde o asemenea convenție.

La urma urmelor însă, ei nu vor avea încotro și tot vor trebui să cedeze ungurilor cari, în cazul acesta vor fi luptat și pentru interesele noastra agricole, de oarece nu încape îndoiala că am căpăta de la Germania clauza națiunei celei mai favorizate.

Credincioșii liniei de conduită ce neam impus de la început în privința convențiilor comerciale, ne mărginim deocamdată de a înregistra. ca simplii cronicari, fazele tratativelor, rezervându-ne de a ne spune cuvântul după ce convențiunile vor fi publicate.

Fermele mici model

Intrarea mai multor membrii ai Societății Agrare în noul minister ne-a făcut ca, abstracție făcând de orice preocupare de ordin politic, să salutăm cu bucurie pe nouii miniștrii pentru că suntem convinși că ei vor folosi puterea pentru a aduce agriculturei binele de care era atâta nevoe.

In special ne-am permis a ne exprima convingerea că prezența d-lui Ion Lahovary la ministerul agriculturei va da acestui departament, care este al economiei naționale, viața și avântul care ian lipsit până acuma.

In consecință nu credem neoportun de a supune ministerului un proect modest care are avantajul de a putea fi realizat fără multe cheltueli și de a putea aduce, în acelaș timp, mult bine.

Este vorba de a se introduce și la noi, bine înțeles după alte planuri, acele ferme mici model cari au avut atâta succes în Bosnia și Herzegovina. Fermele mari pe cari le avem, acelea de la Laza și Studina, nu pot servi ca model țăranilor. Aceștia au nevoe de ferme mici, de câte 5 - 10 hectare, cari să fie cultivate așa cum știu ei să cultive numai astfel vor avea de unde să învețe deadreptul și pe cine să imite imediat. Cu alte cuvinte ceeace cer este organizarea, în diferite localități, a micei gospodării rurale cari, atât în ce privește casa, cât și ecaretele, culturile și creșterea vitelor să fie un model pentru țărani.

Mai mult, aș merge chiar mai departe și aș cere ca să se înființeze asemenea gospodării ca model nu numai la câmp, în regiunea curat agricolă, ci și în regiunea viilor, în regiunea pomicolă și așa mai încolo, dând, fiecărei gospodării, după ramura ei economică, mijlocul de a lucra și produce *model* pentru țăranii de pe satele dimprejur.

S'ar putea introduce chiar sistemul de a premia direct pe acei țărani ale căror case și sistem de muncă pot fi luate ca model de către consătenii lor.

Cu un cuvânt, este în direcția aceasta loc pentru o organizațiune care, bazată pe sistemul emulațiunei și pe acel al fermelor mici model de câte 5—10 hectare, poate aduce mult foarte mult bine sătenilor, obicinuindu-i de a produce în mod mai rațional și deci mai rentabil Principiul de la care aceste ferme trebue să plece este de a imita în mod cât mai cu putință exact felul de viață și de muncă al țăranului.

Am luptat de mult pentru ideea aceasta, dar sper că ea va găsi acum bună voință și sprijin la ministerul care până azi n'a fost al agriculturei de cât cu numele.

Creditul Agricol

Creditul agricol începe să dispară din cauza băncilor populare Iată în privința aceasta, circulara pe care o găsim în ultimul număr al «Curierului Băncilor populare»:

Consiliul de administrație de pe lângă direcția generală a creditului agricol și casei centrale a Băncilor populare, în ședința sa din 21 Sep., a emis părerea pe care a aprobat-o d. ministru de finanțe ca în comunele unde sunt deja înființate bănci sătești cari lucrează cu casa centrală, creditul agricol să-și retragă treptat capitalul ce ar fi având împrumutat sătenilor din acele comune, rămânând ca aceștia să se împrumute chiar de la banca din comuna lor; aceste bănci în caz de lipsă de fonduri se vor putea adresa casei centrale, care va sconta portofoliul lor.

In urma acestei decizii, sub-semnatul vă învită a da ordin perceptoăilor din comunele respective ca pe măsură ce debitorii vor ajunge cu creanțele la scadență să refuze preschimbarea povățuindu-i să se adreseze bănsei lor sătești, înlocuind astfel împrumutul dela Creditul Agricol cu un altul dela banca sătească. Spre acest scop, Banca Populară după ce va acorda împrumutul, va libera perceptorului suma acordată care o va încasa în contul datoriei dela Creditul Agricol, iar chitanța o va libera băncei și aceasta la rândul ei o va libera celui împrumutat. Contractele achitate le veți încredința băncilor sătești și acestea le va libera celor în drept.

La aceasta nu avem altceva de adăogat decât că măsura este excelentă din toate punctele de vedere, căci, cu cât împrumuturile de amanet așa cum se fac prin Creditul agricol vor dispare, cu atât va fi mai bine pentru țăraui, căci va dispare una din formele cele mai înapoiate și mai costisitoare ale creditului rural.

V. M. K.

Tuberculoza la om și animale

Rezumat din conferința ținută agenților sanitari din jud. Dolj în prezența d-lui director genera al serviciului sanitar

Domnilor,

In timpurile vechi, în acele timpuri pe cari mintea noastră nu le poate pătrunde fiind perdute în întunericul depărtărei, omul ducea o viață la fel cu animalele.

Despoiat neștiind ce însemnează îmbrăcămintea, fără adăpost neștiind ce este locuința, el era sălbatic în toată puterea cuvântului, sălbaticul care trăia pe câmpii, prin păduri și scorburile de arbori. In această stare omul hrănindu-se numai cu ierburi, rădăcini și plante și disputa existența cu animalele și având de

luptat contra lor, era mai în totdeauna învins, şi învins sub influenţa unei legi fatale, a unui drept etern, dreptul celui mai tare.

Când însă providenţa l'a înzestrat cu inteligenţă, graţie acestei însuşiri divine, el se înconjoară de mijloace de rezistenţă în faţa inamicului, din apărare trece la atac, din învins devine învingător, şi astfel începe prima epocă de activitate din viaţa omenească, epoca vânătoarei.

Dar omul vânând animalele şi le-a apropiat, apoi le-a supus domesticindu-le şi s'a servit de ele la diferite trebuinţe.

Domesticirea animalelor însă, este egală cu robia popoarelor sau naţiunilor, căci după cum la popoarele subjugate de altele se perde energia şi vigoarea prin lipsa de libertate şi independenţă, tot astfel şi animalele prin domesticire şi-au perdut vigoarea lor primitivă.

Astfel fiind, era natural ca ele să cadă prada a diferite boale dintre cari 4 sunt mai primejdioase şi prezintă o gravitate excepţională prin faptul transmiteri la om şi anume: Tuberculoza, Cărbunele sau Dalacul, Turbarea şi Răpciuga cailor.

Prima din aceste boale având o importanţă deosebită, vom vorbi despre ea.

Tuberculoza este o boală infecţioasă datorită unui microb care face parte din acea lume invizibilă, pe care marele învăţat Linné a numito lumea haosului sau lumea misterelor.

Dar pentru ca acest microb să-şi poată desvolta în organism efectele vătămătoare, 'i trebuesc concursul altor cauze, altor împrejurări. Astfel, răul trai, mizeria, alimentaţia stricată şi de rea calitate, oboseala, răceala, locuinţele nehigenice, contribuesc a slăbi organizmul omului şi a'l prepara pentru tuberculoză.

Unele boale precum sunt, pneumoniile, pleureşiile, alcoolismul, sifilisul, etc., contribuesc de asemenea a slăbi terenul şi a deschide porţile pentru contractarea acestei periculoase maladii.

In adevăr este astăzi fapt cunoscut că tuberculoza, alcoolismul şi boalele venerice formează ,cea mai teribilă plagă socială pe care providenţa par'că a predestinat'o să deschidă prăpastia pentru prăbuşirea acelor naţiuni, cari şi-au îndeplinit rolul lor în omenire, după cum prin alte cauze au perit alte popoare înaintea noastră, în decursul existenţei omeneşti

Dar pentru ca cineva să-şi poată face o idee de raportul dintre alcoolism şi tuberculoză, vă citez observaţiunile doctorului Legrain din Paris, care făcând un studiu asupra alcoolismului arată că 32% din alcoolici devin tuberculoşi.

Această maladie ca şi scrofula şi rachitismul se manifestă mai ales asupra generatiunilor tinere, asupra copiilor descendenţi din părinţi alcoolici, fiindcă alcoolismul produce turburări grave în toate organele, de unde rezultă o stare de slăbiciune foarte pronunţată, care se transmite prin ereditate (moştenire).

Ca să învederez acest fapt citez o observaţie tot din studiul d-rului Legrain, în care se menţionează că o familie de alcoolici având 7 copii, 2 din ei au murit de epilepsie, iar 5 au murit de tuberculoză în primii ani ai etăţei.

Tuberculoza este o boală localizată mai cu seamă la plămâni ; ea atinge însă şi alte organe ca: ficatul, inima, intestinele, creerul, pelita coastelor, oasele, pielea, ochiul şi altele, iar întinderea boalei este în raport cu starea de decadenţă a organizmului.

Această boală este răspândită mai peste toată suprafaţa pământului şi mai cu seamă în ţările civilizate, iar mortalitatea ce o produce se socoteşte la a 5-a parte din totalitatea deceselor.

Dar afară de om, tuberculoza se observă şi la animale ca: porcul, calul, oaia, capra, cânele, pisica, epurele şi maimuţa şi mai cu seamă la vitele cornute mari şi pasările de curte, la cari ia uneori formă epizootică.

Tuberculoza la vitele cornute a luat în timpurile din urmă proporţiuni însemnate şi mai cu seamă în ţările unde creşterea acestor animale se face în mod sistematic, cum e Franţa, Germania, Olanda şi Danemarca, în care boala atinge cifra de 15—25%.

In aceste ţări boala se observă mai mult asupra vacilor de lapte cari trăind tot timpul închise şi prin mulgeri repetate, ele sunt sleite şi sărăcite de forţă şi vigoare şi deci expuse la boală. In alte părţi, mai cu seamă la noi, vitele trăind mai mult în libertate şi obicinuite cu frigul, vântul, ploaia, ele sunt mai rezistente, aşa că boala nu le atinge decât în proporţie foarte mică.

Dar afară de aceasta, tuberculoza cornutelor mari este mult mai răspândită după cum s'ar părea în realitate şi aceasta o dovedeşte statistica din abatorii.

In adevăr, în timpul vieţei boala nu se cunoaşte decât în cazurile grave, pe când în cele uşoare trece neobservată, ea 'şi face cursul fără semne vizibile, aşa că la o expoziţie de vite ţinută la Paris, acum vre o 14 ani, s'a întâmplat a se da premiu unui bou care în aparenţă se bucura de o sănătate perfectă dar care mai târziu fiind tăiat în abator, s'a constatat a fi tuberculos.

Tuberculoza este transmisibilă de la om la om, dela om la animale şi vice-versa.

Transmiterea boalei dela om la om a fost pusă în evidenţă pentru prima dată de către marele medicinist Laënee care a trăit pe la începutul secolului trecut. In anul 1811, acest medic fiind chemat să facă autopsia cadavrului unei persoane moartă de tuberculoză, şi pe când tăia cu ferăstrăul şira spinărei, s'a rănit la un deget.

In locul rănit, s'a format după puţin timp o mică umflătură, o mică tumoare, o nodositate tuberculoasă, din care microbii pătrunzând mai departe în organism, au produs infecţia generală şi moartea lui Laënee. El a murit dar ca o victimă a datoriei sale, şi luptând pentru ştiinţă a căzut pe altarul ei, după cum eroii cad pe câmpul de onoare luptând pentu patrie.

Tuberculoza se mai transmite de la un om la altul şi prin faptul locuirei împreună a omului bolnav cu alţii sănătoşi şi mai cu seamă, la spitale unde infirmieri însărcinaţi cu curăţitul scuipătorilor, nu iau măsuri de precauţiune de a se spăla şi desinfecta când dau îngrijiri bolnavilor.

In fine, un alt mod de transmiterea boalei dela un om la altul mai este şi ereditatea.

Prin ereditate însă boala se transmite dela mamă la fetus numai atunci, când ar exista o metrită sau endometrită tuberculoasă, şi când placenta fiind distrusă într'o parte oarecare, microbii pătrunzând în sânge, ar infecta fetusul. Dar cum tuberculoza nu se localizează pe uter decât foarte rar, şi cum microbii nu pot trăi în sânge, de sigur că boala se propagă foarte rar dela mamă la fetus.

Copii însă cari nasc din mame tuberculoase, moştenesc dela acestea o stare foarte pronunţată de slăbiciune, şi se infectează după naştere fără ca să mai contribue la aceasta şi alte cauze cum de ex. răceala.

Am zis că tub rculoza se transmite şi dela animale la om. In adevăr este fapt constatat că măcelarii sunt foarte expuşi a contracta boala pe când taie vitele în abator şi când se înţeapă cu cuţitele pe cari le-au infectat tăind organe atinse de tuberculoză. Cele mai de multe ori în asemenea cazuri, boala se desvoltă în locul rănit determinând tuberculoza pielei numită lupus.

De asemenea se citează cazuri cu moartea a 2 veterinari, cari făcând autopsie la vaci tuberculoase, s'au rănit cu instrumentele de operaţie

şi au contractat boala cu urmările ei fatale.

Tuberculoza se mai poate contracta din contactul omului cu animalele tuberculoase.

Aşa de exemplu în unele părţi din Germania s'a constatat că este un raport apropiat între progresul tuberculozei vitelor cornute mari şi al omului. Faptul se explică prin aceia că vitele trăind mai mult închise în grajduri, oamenii însărcinaţi cu îngrijirea lor dorm adesea ori în interiorul grajdului, aşa că au nenorocirea să respire aerul infectat al acelor locuinţe, aer încărcat de microbii pe care animalelele bolnave îi aruncă afară prin nas şi gură.

Cauza cea mai de căpetenie însă, care contribue la transmiterea boalei dela animale la om este alimentaţia cu carne şi lapte.

Prin alimentaţia cu carne însă, infecţiunea nu e de temut decât în tuberculoza avansată.

In adevăr, muşchii şi carnea animalelor nu sunt decât foarte rar atinse de această boală, fiindcă microbii nu pot trăi din cauza cantităţii mari de sânge ce circulă prin carne, ei caută de obicei organe puţin sângeroase.

Totuşi ca măsură de preservare, ori de câte ori se constată la abator că o vită este atinsă de tuberculoză, carnea se confiscă şi distruge, în cazul când boala e generală, fiindcă în timpul tăerei se poate infecta şi prin cuţitele cu care s'au tăiat şi organele bolnave, şi prin mânile măcelarilor chiar.

Dacă cu toate acestea transmiterea boalei nu e decât foarte rar de temut prin carnea animalelor, nu tot aşa este şi cu laptele când provine dela vaci tuberculoze.

Va urma

Mărăşescu
Medic veterinar jud. Dolj

PROECT DE LEGE *)

pentru

Organizarea corpului silvic al statului

pentru organizarea lui militară, pentru înfiinţarea şcoalei superioare naţionale de silvicultură, a şcoalei de brigadieri şi a şcoalei de pădurari, pentru crearea jandarmeriei silvice şi pentru creiarea corpului silvic technic naţional

II

(Urmare)

Deja în această revistă s'a tratat această chestiune în diverse articole. Şcoala se organizează milităreşte, pentru a corespunde obligaţiunilor din capitolul V al acestui proect de lege, la care se impune silvicultorii.

Prin capitolul VII am creat corpul technic general forestier al ţărei. Este de o mare importanţă crearea acestui corp technic general, pentru ca în chestiunile mari forestiere, ministrul domeniilor, să ceară avizul acestui corp, care singur poate să'şi asume fără responsabilitate dezastrósă, luarea unei măsuri generale în materie forestieră.

In capitolul VIII, am stabilit atribuţiuuile consiliului technic.

Şi în sfârşit în cap. XI, am stabilit dispoziţiunile finale pentru retribuţiunea personalului din corpul silvic al statului.

La sfârşitul acestui proect de lege, am anexat un tablou de salariile şi spesele de transport în serviciu ale personalului din corpul silvic.

Se sporeşte în adevăr cu ceva cifra budgetară actuală, prin acest proect de lege, dar în schimb, dublăm aproape personalul, îi ameliorăm situaţiunea în mod convenabil cu instrucţia ce are şi serviciile ce aduce, îi dăm atribuţiuni şi sarcini mult mai grele ca cele de până azi, şi plătind din cifra de 2,536,608 lei şi personalul şcoalei superioare de silvicultură.

Pe lângă aceste toate avantagii, tot din această sumă va fi plătit şi întreţinut serviciul hotărniciilor şi al pescăriilor, cari chiar, în actuala stare de lucruri, costă mai mult pe stat.

Şi afară de aceasta, noi nu înţelegem direcţiunea cu totul comercială ce s'a dat serviciului pescăriilor statului.

In adevăr, în loc să avem, cum ar trebui, un serviciu pur de cultură şi de economie naţională, am ajuns să avem un serviciu de monopol al peştelui, prin care s'a căutat a se neglija partea culturală a chestiunei şi s'a dat cea mai mare dezvoltare părţei sale comerciale. Ei bine prin ataşarea acestui serviciu la direcţia pădurilor se va intra pe calea normală, ameliorându-se situaţiunea pescăriilor statului.

De fapt azi, cum statul nu mai are aproape moşii la noi, ci numai păduri, serviciul hotărniciilor trebue să treacă şi el la direcţia pădurilor. Căci este o anomalie faptul că serviciul silvic face un amenajament la o pădure azi nehotărnicită, şi după 3—4 ani, când pădurea se hotărniceşte, amenajamentul ei trebue modificat. Dacă serviciul hotărniciilor ar face parte din direcţia pădurilor, lucrurile nu s'ar mai petrece astfel.

Cu o asemenea organizare şi cu un asemenea tratament, garantăm că pădurile se vor cultiva în mod convenabil şi că venitul lor, se va ridica în primii zece ani la 7-10,000,000 lei anual şi de aci încolo, va merge tot progresând.

Fără o organizare convenabilă însă şi mai durând tot această stare de lucruri, pădurile statului vor merge la ruină sigură.

PROECT DE LEGE

CAP. I.

Diviziunea serviciului şi atribuţiunile personalului

Art. 1. Corpul silvic al statului, care se ocupă în limitele legilor şi regulamentelor în vigoare de toate afacerile relativ la pădurile ţărei, se împarte în :

Serviciul central care are direcţiunea şi controlul; şi serviciul exterior, care are conducerea şi execuţiunea lucrărilor.

Art. 2. Serviciul central constitue direcţiunea pădurilor, compusă din 6 servicii :

a) Serviciul amenagerilor şi exploatărilor de păduri ;

b) Serviciul împăduririlor, al corecţiunei torenţilor şi al construcţiunilor forestiere ;

c) Serviciul contenciosului, al personalului, al inginerilor silvici particulari şi al învăţământului forestier ;

d) Serviciul vânzărilor produselor accesorii, ale autorizaţiunilor de păşunare, al pescăritului şi vânatului şi al pădurilor supuse regimului silvic ;

e) Serviciul contabilităţei, al statisticei forestiere şi al materialului ;

f) Serviciul hotărnicirei pădurilor statului, al conservării planurilor, documentelor de proprietate, al bibliotecei silvice, al formării şi modificărilor hărţei silvice, al perimetrării definitive, şi al şenţuirii şi conservării hotarelor pădurilor statului.

Art. 3. Direcţiunea pădurilor, este condusă de un director numit de ministru, dintre persoanele cari au absolvit cursurile unei şcoale speciale de silvicultură, care a servit cel puţin 12 ani în serviciul exterior al statului şi care se află înscris în tabloul corpului silvic technic al ministerului de domenii.

Directorul pădurilor are conducerea generală a afacerilor şi lucrărilor întregei direcţiuni silvice. El rezolvă afacerile curente relative la direcţiunea sa, prepară şi supune ministerului budgetele acestei direcţiuni şi afacerilor importante, ordonanţează plăţile de orice natură în secundă linie după ministru şi secretarul general al ministerului.

Directorul, are facultatea de a face control şi în exterior, fie în biurourile regiunilor şi ocoalelor silvice, fie pe teren.

Directorul este ajutat în lucrările sale de un subdirector numit în aceleaşi condiţiuni ca şi directorul.

*) Vezi agrarul No. 108.

Art. 4. Fiecare din cele șese serviciuri ale acestei direcțiuni este pus sub conducerea unui consilier silvic.

Acești șese consilieri, controlează și pe teren și în cancelariile regiunilor și ocoalelor silvice din țară, mersul regulat al lucrărilor.

Art. 5. Fiecare din cele șese servicii, coprinde după trebuință două sau trei biurouri conduse de ingineri-inspectori sau sub-inspectori.

Biurourile vor avea două sau trei ajutoare, după nevoe, recrutați tot dintre inginerii silvici.

Copiștii vor fi recrutați dintre tinerii absolvenți ai școalei de brigadieri silvici. Șeful archivelor va fi un inginer silvic.

Art. 6. Consilierii silvici sub președenția directorului, compun consiliul de administrație și de disciplină al corpului silvic și pădurilor statului.

Art. 7. Serviciul exterior este format din (nouă) 9 regiuni și 110 ocoale silvice.

Acest număr va spori treptat cu nevoile serviciului și cu mijloacele budgetare.

Art. 8. Fiecare regiune, formate din 10—15 ocoale, este condusă de un inginer silvic inspector, ajutat de 3—4 subinspectori.

Inspectorul, dirigează personal și prin subinspectorii săi, toate lucrările și afacerile din regiunea sa.

Inspectorul șef de regiune, rezolvă afacerile curente ale serviciului său, în limitele regulamentelor; el corespunde cu directorul pădurilor.

Art. 9. Subinspectorii, lucrează cu inspectorul regiunei respective conform regulamentelor în vigoare; dânșii sunt direct responsabili față de șeful regiunei din care fac parte. Ei conduc pe inginerii, șefi de ocoale în lucrări, îi controlează atât pe teren cât și în biurou și execută lucrările importante și delegațiunele date de inspectorul șef de regiune.

Art. 10. Reședințile regiunelor silvice vor fi în următoarele orașe: Craiova, Slatina, Pitești, București, Ploești, Focșani, Bacău, Iași și Constanța.

La ocoalele unde sunt construite deja pavilioanele forestiere cu toate dependințele necesare, inginerii șefi de ocoale, vor locui acolo. In caz contrariu, vor locui în orașul de reședință al regiunei, dându-i-se de stat indemnitate de locuință.

Art. 11. In fiecare regiune va funcționa aparte de personalul administrativ al regiunei, o comisiune compusă din patru ingineri silvici ajutori sau ingineri șefi de ocoale, sub conducerea și ordinile inspectorului regional sau a unui subinspector delegat al inspectorului. Această comisiune se ocupă cu amenagearea pădurilor statului, cu aplicarea amenajamentelor și cu hotărnicirea pădurilor din acea regiune.

Art. 12. Ocoalele silvice se conduc de un inginer silvic șef, cu un inginer ajutor, cu unu sau doi brigadieri silvici și cu pădurarii necesari.

Numărul pădurarilor va fi proporțional cu întinderea pădurilor din ocol.

In general, unui pădurar nu i se va da de pază, o suprafață împădurită mai mare de 500 hectare.

După nevoile serviciului, acest personal al ocoalelor se va putea spori.

Art. 13. Inginerul silvic șef de ocol este agent de control, de execuțiune, de poliția silvică și judiciară.

El este răspunzător de executarea lucrărilor și de paza pădurilor din ocolul său, în fața inspectorului regional cu care corespunde.

CAP. II.

Recrutarea, înaintarea și poziținea personalului

Art. 14. Corpul silvic se compune din personalul superior și din personalul inferior.

Fac parte din personalul superior: Inginerii silvici ajutori, inginerii șefi de ocoale, inginerii subinspectori, inginerii inspectori, inginerii consilieri silvici, inginerul director al pădurilor și și subdirectorul.

Fac parte din personalul inferior: pădurarii și brigadierii silvici.

Inginerii șefi de ocoale, inginerii subinspectori și inginerii inspectori sunt de două clase; ceilalți, sunt de o singură clasă.

Pădurarii și brigadierii sunt de două clase fiecare.

Art. 15. Personalul superior se recrutează dintre absolvenții școalei superioare de silvicultură, sau cu concurs, dintre absolvenții școalelor similare din străinătate.

Art. 16. Actualilor ingineri forestieri din corpul silvic al statului și din tabloul ce există la ministerul domeniilor, li se consfințește drepturile câștigate și vor beneficia de avantagele acestei legi.

Art. 17. Admiterea în corp, se face cu gradul de inginer-ajutor. Iar inginerii silvici cari sunt demisionați din corp și doresc a fi reprimiți, vor ocupa cel mult gradul din care a demisionat sau equivalentul acelui grad.

Art. 18. Brigadierii se recrutează dintre absolvenții școalei de brigadieri. Pădurarii din foști sergenți în armată, cari au absolvit cursurile școalei de pădurari.

Art. 19. Personalul superior se numește de ministru prin decret regal, după recomandațiunea directorului pădurilor și cu avizul conform al consiliului de administrație al pădurilor.

Personalul inferior se numește de inspectorii regionali, după recomandațiunea șefilor de ocoale.

Art. 20. Inaintarea personalului superior se face în ordinea din tabloul de avansare, întocmit anual de consiliul de administrație, după recomandațiunea inspectorilor regionali, aprobat de ministru și publicat prin *Monitorul Oficial.*

Inaintarea personalului inferior se face de inspectorul regional, după recomandațiunea șefului de ocol.

Art. 21. Inscrierea în tabloul pentru înaintarea dela o clasă la o alta a aceluiași grad, pentru personalul superior se face după vechimea în serviciu, și după alegere, în proporțiuni egale.

Inscrierea în tabloul pentru înaintarea dela un grad la altul se face numai la alegere ; afară numai pentru înaintarea dela gradul de inginer-șef la gradul de inginer sub-inspector; care se face prin concurs, și afară de gradul de inginer ajutor, din care, avansările la gradul de inginer-șef, se fac jumătate la alegere și jumătate la vechime.

Art. 22. Un inginer-șef clasa II, poate să se prezinte la concurs pentru inginer sub-inspector, direct, fără a mai trece prin clasa I-a a acestui grad, dacă va avea 4 ani de serviciu în acea clasă.

Pentru a se putea înainta la alegere un inginer silvic, dela o clasă la o alta a unui grad oarecare din corp, trebue să aibă în acea clasă o vechime de cel puțin doi ani.

Pentru a se face o avansare prin alegere dela gradul de inginer sub-inspector la cel de inginer-inspector, trebue o vechime de cel puțin 4 ani în una din clasele acestui grad sau în ambele.

Asemenea și pentru avansarea dela gradul de inginer-inspector la gradul de inginer-consilier.

Art. 23. Modul de întocmire al tablourilor și al comisiunilor de examinare, precum și programul de examinare, se va determina prin regulamentul de aplicare al acestei legi.

Art. 24. Atât personalul silvic superior cât și cel inferior, are dreptul la pensie, conform legei pensionarilor civili.

Retribuțiunea personalului silvic se face conform cu salarile prevăzute în tabloul ce însoțește această lege.

Art. 25. Permutarea personalului superior, afară de cazurile de înaintare, nu se poate face, decât prin Decret Regal, în interes de serviciu, ori ca pedeapsă.

Permutările făcute fie prin consimțământ, fie în interes de serviciu, fie ca pedeapsă, se aprobă de ministru, după avizul motivat și conform al consiliului de administrație, care fixează indemnizarea de transport și

spesele de dislocare cuvenite inginerilor transferați.

Art. 26. Pentru abateri dela datoriile serviciului, se vor aplica personalului superior, următoarele pedepse:

a) Observațiunea orală;
b) Observațiunea înscrisă;
c) Avertismentul în trei rânduri;
d) Amendarea cu 10—30% din salariul lunar în trei rânduri;
e) Ștergerea de pe tabloul de avansare 1—4 ani;
f) Permutarea pe cale disciplinară, fără spese de transport și dislocare;
g) Punerea în disponibilitate pe 3—12 luni;
h) Distituirea.

Va urma **Dem. Ionescu-Zane**

Invățământul agricol rural *)

Am publicat într'un număr al revistei un articol în care am vorbit despre sforțările ministerului instrucțiunei, prin administrația casei școalelor, de a așeza pe o temelie tot învățământul agricol în școlile rurale,. In acel articol neam referit la o circulară însemnată trimisă de administrația casei școalelor învățătorilor, pe care le indică tot ce au de făcut relativ la învățământul agricol. Cu numărul de față începem reproducerea acestei circulări, dând întâi prima parte, aceea relativă la,

I

Grădina școlară

1) Când suprafața grădinei nu este mai mare de cât 100—200 m. p., cum e adesea locul din fața școalei, în afară de curtea propriu-zisă pentru mișcarea și jocurile școlarilor, se vor cultiva de preferință legume și zarzavaturi, pe straturi de dimensiuni convenabile.

2) Pe marginea acestor straturi sau chiar pe straturi deosebite, când le avem de prisos, se vor cultiva flori, dându-se preferință acelor cari nu reclamă cultură și îngrijire deosebită (verbine, mac de grădină, ochiul boului, gura leului, tufănică, etc.).

3) Pe marginea grădiniței se va lăsa în lung un strat de 1m50 lățime, pe cari se vor planta pomi cu coroană mică, cum este părul altoit în gutui, persicul, caisul, etc., ca să nu umbrească prea mult zarzavaturile.

Pe acest strat se pot pune și legume care nu sufer de umbră.

4) Nu este admisibil ca grădinița din fața școalei sau din jurul ei să cultive numai cu flori, cum se observă la unele școli. Cu aceasta într'adevăr desvoltă simțul frumosului, dar se neglijează scopul practic al grădinei școlare și chiar nu corespunde întocmirea grădiniței unui sătean, care are în ea și legume și flori și pomi. De asemenea nu este permis a se face în grădina școalei plantații, construcțiuni sau lucrări cu caracter de lux și prea disproporționate cu mediul social și cu mijloacele sătenilor, cum ar fi de ex.: o movilă mare în jurul unei grădini mici, boschete în loc de pomi roditori, etc.

5) Pentru ca mica grădină școlară să fie nn mijloc de educațiune și tot odată un bun exemplu de frumos și util, folosirea și îngrijirea ei trebue să fie desăvârșite: nici un petec de pământ necultivat, nici un fir de buruiană printre legume și flori.

In acest scop, mai ales când suprafața e mică, drumurile trebuesc reduse la strictul necesar, iar pentru răzoare să nu se lese de cât poteca cam de 30 c. m., lățime, cât e necesar spre a putea umbla printre straturi, Dacă de ex.: în fața unei școli se află o grădiniță de 15 m., lungime și 7 lățime, ea se poate împărți astfel,

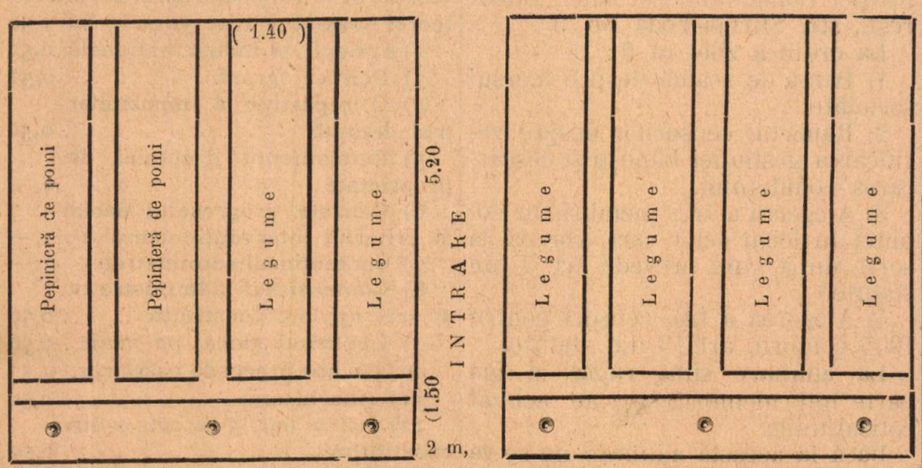

Pe marginea de 1 m. 50 lățime s'ar planta 6 pomi cu coroană mică; între ei flori și chiar legume, cari nu sufer de umbră.

Un strat s'ar semăna în parte cu semințe de pomi, iar restul și un al doilea strat ar servi ca școală de altoit.

Celelalte șese straturi se vor cultiva cu legume, a căror introducere este mai necesară: ardei, pătlăgele roșii și vinete, salată (lăptuca și marula), morcov, mazăre, etc.

6) Dacă suprafața este mai mare, de ex.: până la 200 m. p., atunci se pot cultiva mai multe straturi cu legume și zarzavaturi, pepiniera poate fi mai mare și se pot planta mai mulți arbori roditori de ex.: de jur împrejurul locului, afară de partea despre sud.

7) Unde întinderea grădinei este și mai mare se poate înființa anume o mică grădină de pomi roditori. Dacă de ex.: am avea pentru aceasta loc în întindere de 200 m. p., în afară de străturile cu legume putem planta 8—10 pomi, socotind în mijlocie câte 20—25 m. p. de fiecare: 2 meri, 2 peri, 2 cireși sau vișini, 2 caiși, etc.

8) Pentru întindere mai mare, de ex., dela 500 m. p. în sus, ne putem gândi la câteva straturi numai cu flori, dar mai cu seamă la cultura legumelor așa numite de câmp: cartofi, fasole, mazăre, linte, ceapă, etc.

9) Cu aceste indicațiuni generale, având în vedere și planul tip, veți întocmi din vreme planul de utilizarea grădinei și îl veți supune la aprecierea învățătorului ambulant dacă sunteți puși sub supravegherea sa, cu prilejul ultimei vizite. Impreună veți determina întinderea de dat pepinierei, culturei legumelor și pomiloă roditori, apoi împărțirea locului, etc.; veți examina felul solului și subsolului: dacă acesta este adânc, se va desfunda locul, după regulile științei.

Schița de plan și lucrările hotărâte a se face, se vor trece într'un registru sau caet special numit *«Condica culturilor școlare»*.

10) Dacă școala are grădina mai mare decât 5000 m. p., veți decide și veți supune aprobării învățătorului ambulant, dacă vă vizitează, cât să se cultive cu lungime pomi și pepinieră de pomi. Dacă, de exemplu, se găsește ca grădina propriu zisă să ocupe 1000 m. p., atunci pentru aceasta veți face lucrările arătate mai sus: plan, desfundare, etc.; iar restul se va cultiva în mod agricol, cuprinzându-se aci și legumele de câmp, dacă după loc și împrejurări s'a hotărât a li se da o extensiune mai mare.

11) Dacă acel rest e de ex., de 4000 m. p. îl veți împărți în patru tarlale egale, cu drumuri între ele, pentru a putea umbla cu plugul, etc. Aceste

*) No. 79 din Agraru.

patru tarlale se vor cultiva de preferinţă în asolament de patru ani:

1) *Prăşitoare:* porumb, sfecle, cartofi.

2) *Cereale de primăvară:* orz, ovăs.

3) *Nutreţuri anuale:* măturі, borceag, porumb.

4) *Cereale de toamnă:* grâu, secară, orz de toamna.

12) Cultura acestei părţi de grădină va urmări nu numai profitul, dar tot odată şi mai cu seamă două alte scopuri:

a) A încerca diferite varietăţi de plante cultivate, spre a se vedea, care sunt mai potrivite localităţei date.

b) A demonstra efectele îngrăşărei, a arăturei adânci, a îngrijirei mai bune.

In primul scop se vor pune alături varietăţi de porumb, de cartofi, grâu, orz, ovăs, etc.

In al doilea scop se va pune porumb pe loc îngrăşat şi neîngrăşat, porumb mai rar şi mai des; grâu semănat în rânduri şi prin împrăştiere, etc.

Tot această parte a grădinei va servi la înmulţirea seminţelor din cantităţi mici şi la alegerea (selecţiunea) lor.

13) Pentru împrejmuirea grădinei, veţi cere primăriei locale a o împrejmui cu gard de nuele, mărăcini sau scânduri ori cu şanţ.

In acelaşi scop veţi face apel şi la fruntaşii satului, după ce vă veţi fi dat silinţa a-i interesa la progresul şcoalei.

14) In partea din năuntru a gardului sau pe muchea şanţului veţi planta pueţi de păducel, carpen, porumbar, păr pădureţ ori sânger, dacă se găsesc asemenea pueţi în pădure. La din contra se vor creşte în grădină pueţi de glădiţă.

15) Grădina o veţi cultiva numai cu elevii diviziei III.

16) Lucrările din grădină se vor trece amănunţit în condică, în ordinea executărei lor. Cu aceasta poate fi însărcinat un elev din clasa V-a.

17) Când şcoala nu are loc de grădină, ci numai curtea strict necesară pentru mişcarea elevilor, atunci să căutaţi a cultiva zarzavaturi şi legume cu elevii diviziei III, chiar în curţile lor, a preotului, ori altui sătean, începând de ex. prin săparea sistematică a răzoarelor şi semănarea lor cu legume, a cărora introducere este de dorit, etc.

Acest mijloc de acţiune, foarte eficace, fiind mai direct, se poate aplica şi chiar este foarte recomandabil a se aplica paralel cu cultura grădinei şcoalei, a comunei, a preotului sau altui sătean.

18) In jurul oraşelor cultura legumelor timpurii este foarte bănoasă. In asemenea situaţie să faceţi în grădină o răsadniţă caldă, conducându-vă după regulele arătate în carte: „Grădina de legume“ (Biblioteca societăţei Steaua No. 4) de I. Hăşegan.

Din răsadurile obţinute se vor împărţi şi elevilor, spre a pune în grădina lor.

In cazul când aţi primit seminţe de la cassa şcoalelor, sunteţi datori, pe cât permite natura plantei, a cultiva şi pentru sămânţă varietăţile cele mai bune şi după ce aţi oprit cantităţile trebuitoare, să puneţi prisosul la dispoziţia învăţătorilor ambulanţi, spre a le distribui altor grădini şcolare.

(Explicaţie: S'au recoltat de ex., seminţe de ardei, pătlăgele roşii, etc., de varietăţi foarte bune. In loc ca prisosul să rămână neîntrebuinţat, se va da altor învăţători).

Se înţelege că această îndatorire nu priveşte seminţele, care prin felul şi cantitatea lor constituesc obiectul unui negoţ şi deci pot aduce venit.

20) Produsele care se scot din grădină în cursul verei sau se recoltează definitiv, se vor trece în registru cu specificarea cantităţei şi preţului, estimat după preţurile curente în localitate.

21) In contul părţei cuvenite elevilor, cari au lucrat la grădină, li se vor împărţi cantităţi egale din acelaş produs sau valori egale din produse diferite.

22) Dacă la încheerea socotelilor va rezulta, ca elevii mai au ceva de primit în bani, aceştia se vor depune pe numele lor la economii, la banca populară din localitate.

(Va urma)

CONVOCARE

In conformitate cu art. 15 din statute, se aduce la cunoştinţă domnilor membrii ai societăţei culturale *«Steaua»*, că adunarea generală pentru anul 1904 se va ţine la *9 Ianuarie 1905*, ora 5 d. a., în localul Ad-ţiei Domeniului Coroanei, Bucureşti, str. Ştirbei-Vodă No. 3.

La ordinea zilei va fi:

1) Darea de seamă despre mersul societăţei.

2) Raportul censorilor despre verificarea gestiunei băneşti şi descărcarea comitetului.

3) Alegerea a trei membrii în comitet în locul celor cari vor eşi la sorţi, după cum prevede art. 7 din statute.

4) Alegerea a trei censori pentru 1905 conform art 13 din statute.

La adunare sunt rugaţi a lua parte toţi membrii cari au achitat cotizaţiunile.

Dacă la această adunare nu se va putea întruni un număr de membrii egal cu cel puţin a 4-a parte din numărul membrilor din Bucureşti, atunci adunarea va avea loc în Duminecа următoare—16 Ianuarie 1905—când se va ţine cu ori câţi membrii vor fi prezenţi.

Preşedinte, **Ion Kalinderu**

CRONICA AGRICOLĂ

Ecouri

Solemnitatea distribuirei premiilor la expozanţii dela Expoziţia agrară va avea loc irevocabil în ziua de 16 Ianuarie.

Programul definitiv al serbărei care va avea loc la Ateneu, nu este definitiv întocmită, totuşi se ştie că serbarea se va deschide printr'o cuvântare ţinută de d. Grecianu, preşedintele Societăţei Agrare; şi o alta ţinută de dr. Istrati, fost comisar general al Expoziţiei.

Vor urma apoi concerte vocale şi instrumentale.

Un cor de 300 persoane va întona Imnul agrarienilor.

Serbarea va lua sfârşit prin citirea listelor premiaţilor dela Expoziţia agrară.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-lui N. St. Cesianu.

Preţuri fixe şi reduse predate la ori ce gară.

Informaţii la d. inginer Suţu la fabrică-Târgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

Universitatea Iași

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Prețul legat: Lei 3

A se adresa administrației

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREȘTI

De vînzare

70 pogoane pădure, lemn defoc, cer și gîrniță.

Informații la Moșia Cesieni jud. Romanați saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — București.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Șeful Serviciului Statisticei Generale.

☞ Publicațiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum și la principalele librării din țară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂȘEȘTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societății: BUCUREȘTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrășăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultori, vinicultori, cultura de sfecle, plante industriale și leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzi și informațiuni a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREȘTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obținut peste 250 de premii întîi și „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experiență, ca singure practice și rentabile în special pentru Romînia unde funcționează în momentul de față, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, și se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'și asigura o recoltă bună și abondentă. Vizitele, inspecțiunile moșielor, precum și devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

București, Strada Armașului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmeĭ, 89. — TELEFON No. 462

Biblioteca Universității Iași

DUMINICĂ 16 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 110.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

SOCIETATEA AGRARA

Domnule Membru,

Conform art. 42, la 17 Ianuarie a. c., ora 2 jumătate p. m., va avea loc adunarea generală anuală a Societății Agrare în localul său din Calea Victoriei No. 77.

Sunteți deci rugat d-le membru, să binevoiți a lua parte la această ședință, având la ordinea zilei:

1) Darea de seamă de mersul Societății pe anul expirat;
2) Raportul censorilor asupra gestiunei financiare a anului 1904;
3) Votarea noului budget;
4) Alegerea censorilor pentru noua gestiune;
5) Alegerea oricăror comisiuni se vor crede necesare pentru studierea diferitelor chestiuni;
6) Deciziuni asupra oricăror propuneri făcute de comitet relative la interesele Societății;
7) Modificarea statutelor Societății;
8) Votarea membrilor onorifici.

Primiți, vă rugăm, d-le membru, asigurarea deosebitei noastre stime.

Președinte, **Ștefan D. Grecianu**

Secretar general, *N. St. Cesianu*

NB. In cazul când nu s'ar putea întruni o treime la prima convocare, conform art. 45, se va ține o altă adunare în prima Duminică 23 Ianuarie ce va urma, cu un minimum de 25 membrii prezenți.

Nu vor putea lua parte conform art. 43, la lucrările adunărei și vota decât membrii cari 'și vor fi achitat cotizațiile pe anul expirat.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Lei aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Lei aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Lei aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primei Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societății, Str. Doamnei 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiului, grindinei, contra daunelor de transport precum și valori. Asigură asupra vieței omului în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 16 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V — No. 110.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară **8** Lei, în străinătate **10** Lei
Pe șese luni: In țară **5** „ **6** „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Băläceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 110

Vasile M. Kogălniceanu. — Idei agrare.
V. M. K. — Proecte și Idei Economice.
Dem. Ionescu-Zane. — Proect de lege pentru organizarea corpului silvic al statului.
Mărășescu.—Tuberculoza la om și animale.
Invățământul agricol rural.
Programul serbării distribuirii premiilor decernate expozanților cari au luat parte la Expoziția Agrară.

Idei agrare

II

Am arătat în numărul trecut cum d. de Witte, fostul ministru de finanțe al Rusiei și cel mai înverșunat apărător al ideilor filoindustriale, s'a convertit cu timpul la agrarian, un agrarian potrivit, bine înțeles, împrejurărilor din Rusia.

Convertirea aceasta nu s'a făcut, cum e lesne de închipuit, într'un mod subit, ci au trebuit pilde isbitoare și experiențe îndelungate pentru a convinge pe marele bărbat de stat rus, a cărui perspicacitate și inteligență nu e de nimeni pusă la îndoială, că marile sacrificii făcute pentru întemeierea industriei mari au fost prea timpurii și că singura politică economică înțeleaptă pentru Rusia este cea agrariană, adică desvoltarea tuturor bogățiilor agricole și a populațiunilor cari trăesc din această ramură de avuție.

A fost greu, foarte greu, pentru d. de Witte ca și pentru întreg guvernul rusesc de a abjura o politică care a fost baza politicei lui economice un șir lung de ani, dar imprejurările au fost mai tari ca orice calcule și au silit pe fostul ministru de finanțe să recunoască întreaga mărime a greșelei sale.

Care a fost politica d-lui de Witte? Aceea care se urmează dela 1886 și la noi, însă într'o măsură mult mai mare și cu o aparență de justificare mult mai mare ca la noi. Experiența rusească are dar pentru valoarea unui învățământ economic, din care trebue să tragem în mod riguros toate urmările posibile.

Rusia, cu imensul ei teritoriu, oferă o variație de bogății miniere care e aproape complectă. Rusiei nu'i lipsesc cărbunii și nu'i lipsește ferul, iar acolo unde n'are cărbuni are alt combustibil în cantitate mare: are petrolul. Din punctul acesta de vedere imperiul țarilor este așa dar mult mai bine prevăzut ca noi cu primele materialuri prime necesare industriei. Și totuși experiența întemeerei unei industrii mari prin ajutor artificial n'a izbutit.

De ce? Pentru că Rusiei îi lipsesc celelalte condiții de succes, întocmai cum ne lipsesc și nouă: capital abundent și eftin, lucrători industriali instruiți și în număr mare, personal technic, un târg vast de consumațiune a produselor industriale, debușeuri străine, pentru a absorbi surplusul producțiunei fabricelor indigene, și așa mai încolo.

Aceste condiții *naturale* lipsind, industria înființată pe baza avantajelor date de stat, n'a putut fi decât factice, să trăiască într'o strălucire aparentă atâta vreme cât prosperitatea economică și politică dădea statului putința de a alimenta această industrie prin comenzi mari și prin încurajări și mai mari și să cază într'un declin îngrozitor și într'o criză fără de sfârșit de îndată ce prosperitatea și puterea de sacrificiu a statului începuseră să scază.

Istoricul industriei rusești poate fi reprezentat printr'o simplă curbă: suitoare câtă vreme bugetul public o alimenta și adânc coborâtoare din momentul ce acest buget începuse a deveni mai parcimonicios.

D. Witte, ca ministru atot puternic al imperiului, nu neglijase nimic pentru a da viață și tărie marei industrii rusești. Grație încurajărilor, fabrici mari de metalurgie, postăvărie, produse chimice, sticlărie etc., se înființară în curând în întreaga Rusie, aducând capitaluri mari străine, dar și mai mult personal străin

de conducători și lucrători; personalul acesta deveni curând așa de numeros încât a ajuns să formeze adevărate colonii în interiorul și la granița rusească spre Germania.

Toate acestea însă nu deschideau ochii bărbaților de stat ruși. Ceea'i încânta și'i atrăgea cu o putere magică era numărul crescând de întreprinderi industriale mari aparența de prosperitate ce se degaja din activitatea întinsă a zecilor de mii lucrători ocupați în fabrici cum și cifra de afaceri, care se cifra anual la sute de milioane, ce încheiau aceste industrii.

Succesele acestea, numai de suprafață, păreau celor orbiți așa de definitive, în cât nu încetau de a ridica în slavă «genială» politica a d-lui de Witte, care nu cruțase nici un mijloc pentru a înmulți și îmbogăți pe industriași.

In timpul acesta însă agricultura, baza economică, socială și națională a Rusiei era lăsată în părăsire. Banii pentru dânsa nu se găseau nici odată,—întocmai cum nici azi nu se găsesc la noi—pentru că tot ce statul putea da ca încurajare sub diferite forme și moduri era absorbit de industrie.

Agricultura delăsată, părăsită propriilor ei forțe în fața redutabilei concurențe a Americei și streinătății, fără cadastre, fără irigații, fără metode raționale de cultivare, fără asociații puternice a celor interesați căzu din ce în ce mai tare, atrăgând în căderea ei și milioanele de țărani ruși cari trăesc excluziv din munca câmpului.

Târgul intern, în loc de a crește în putere de consumațiune a produselor industriale, deveni din ce în ce mai neapt pentru această mare funcțiune economică, iar târgurile externe, acaparate de puternica industrie occidentală, contribuiau cu atât mai puțin la menținerea industriei rusești.

Atunci, se întâmplă ceiace în mod imperios trebuia să se întâmple, când statul nu mai putu să facă comenzi importante, când o criză ce în alte țări e trecătoare, se abătu asupra Rusiei, întreaga organizație se arătă în adevărata ei lumină, așa cum era: șubredă, artificială, așezată pe o temelie de nisip. Toate împrejurările cari erau protivnice veniră să agraveze situația și să dovedească, într'un chip dureros pentru imperiu, zădărnicia unor încercări ce nu se bazau pe condiții firești.

Ochii oamenilor de stat ruși, începură atunci să se deschiză mari. In fața crizei teribile și iremediabile a industriei, în fața mizeriei a zecilor de mii de muncitori rămasi fără de lucru, ei întrezăriră adevărul și se convinseră că politica industrială este, pentru o țară agricolă ca Rusia, o politică pe dos. Din vremea aceia datează convertirea d-lui de Witte la agrarism, și imperiul rus este azi în ajunul unor mari reforme pentru îmbunătățirea agriculturei și a stării țărănimei.

Experiența aceasta făcută în mare și cu mijloace mult mai vaste ca la noi, trebue să ne serve, cum am spus, ca învățătură. Nu în scopul ca să neglijăm orice activitate industrială,—aceasta fiind o imposibilitate și un non sens economic—ci în sensul de a țărmuri încurajările, de a le limita la industriile cari au condiții naturale de dezvoltare și mai ales, de a îndrepta cea mai mare parte a activității publice și a mijloacelor bugetare spre îmbunătățirea agriculturei și a populațiunei care trăește de pe urma ei.

Acesta este agrarismul nostru. Noi nu voim ca interesele primei și celei mai însemnate ramuri de avuție din țară să fie neglijate, pentru motivul că e nevoe de a se întemeia industria. Nu se neglijează ceiace este și care poate deveni extraordinar de bun în folosul altei ramuri care nu este încă, chiar dacă ar promite a deveni cât de bună. In politica economică nu se procedează dela necunoscut, ci dela cunoscut la necunoscut.

Aceasta se chiamă politică reală, și pentru dânsa luptăm noi agrarienii. Politica aceasta a fost recunoscută ca singură bună în Rusia, unde a început să se lucreze serios pentru realizarea ei.

Aceasta să ne fie un îndemn serios ca să nu vedem,—cum fac de obicei superficialii noștri detractori—în agrarism un program importat de aiurea, ci o doctrină economică care are de partea ei bunul simț, claritatea, realitatea și putința lucrurilor de realizat în împrejurările în cari se află țara noastră.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Convenția austro-germană

Pare din ce în ce mai hotărât că Austro-Ungaria a reușit într'adevăr să obție de la Germania, care s'a apărat cu o înverșunare demnă de o cauză mai bună, concesiuni însemnate pe terenul veterinar. Așa anunță cel puțin ziarele mai bine informate și împrejurările sunt astfel în cât ar trebui să le dăm dreptate.

In cazul acesta, presupunând, ceea ce de altfel e sigur, că avem dela Germania clauza națiunei celei mai favorizate, vom putea să ne bucurăm și noi de aceleași avantagii ca Austro-Ungaria.

Urmările, în cazul acesta, ar putea fi incalculabil de bine pentru agricultura noastră, căci creșterea vitelor ar putea lua un avânt înbucurător.

Consecința cea bună n'ar fi, în fond, faptul că am obține putința de a importa vite în Germania, ci faptul că am putea obține aceleași avantagii dela Austro-Ungaria. Pentru noi importanța cea mare, în ce privește exportul de vite, o are piața austriacă ca una care e foarte apropiată și ne permite transportul lor în stare vie, pe picioare, în vagoane. Debușeul austriac este în cel mai înalt grad prețios pentru agricultura noastră, și numai când îl vom avea în mod sigur vom asista la o puternică înflorire a creșterei vitelor.

Că, avem șansa de a câștiga acum în urma avantajelor obținute de austriaci, de la germani, piața austriacă nici nu mai încape îndoială, căci ce argumente ar putea să ne mai opue Austro-Ungaria în urma concesiunilor veterinare făcute de Germania ei? Rolul nostru în viitoarele tratative cu Austro-Ungaria va fi dar ca să-i reclamăm același tratament, în materie de import de vite, pe care dânsa l-a obținut dela Germania. A ne refuza nouă un tratament pe care l-a cucerit cu greu în fa-

voarea ei, ar însemna o rea voință față de noi, ceea ce nu i am putea tolera și ceea ce n'ar putea fi nici în interesul Austro-Ungariei!

Situția pare a fi dar bună, întru cât știrile ziarelor bine informate sunt... adevărate.

In orice caz, pentru lămurirea lucrurilor trebue să semnalăm, în acelaș timp cu nota obținută de mai sus, și o notă pesimistă Cancelarul de Bülow a declarat într'un discurs recent, că *interesele agriculturei germane vor fi puternic apărate prin noile convenții comerciale.*

Noi știm ce înseamnă acest limbaj. Apărarea intereselor agriculturei germane însemna calcarea intereselor agriculturei străine, înseamnă taxele minimale pe cereale, șicanele sanitaro-veterinare la importul vitelor și așa mai încolo.

Declarația aceasta nu concordă de loc, după cum se vede, cu știrea optimistă de mai sus, care însă și dânsa își are motivele ei de crezământ. Aceasta ne arată din nou că până în ultimul moment nu vom ști nimic precis asupra convențiunilor comerciale, dar ca cronicari fideli suntem nevoiți de a înregistra toate știrile cele mai însemnate și de a trage încheerile ce ele comportă.

Acțiunea societății agrarienilor

Ziarele cotidiane din săptămâna aceasta au publicat următoarele știri:

Comitetul societății agronomilor va studia și discuta următoarele importante cestiuni cari în urmă vor fi aduse și la cunoștința d-lui I. Lahovary ministru domeniilor, de oarece este ca din unele din aceste cestiuni să se facă proecte de legi:

1) Ameliorarea raselor de vite din țară, din punct de vedere agricol și economic.

2) Exploatarea moșiilor prin arendare.

3) Mijloacele pentru răspândirea plantelor furagere în țară.

4) Invățământul agricol în țară și în special învățământului superior.

5) Chestia arborilor roditori în general.

Inițiativa este, nu se poate mai bine, și nu așteptăm de cât realizarea ei. Așteptăm adică memoriul societății împreună cu textul proectelor de legi mai sus anunțate.

Vroim să credem de pe acum că textele de legi nu vor fi simpla copie a unor texte străine, ci vor fi lucruri adânc studiate și bine adoptate împrejurărilor noastre, pentru că ele să și poată fi puse în aplicare.

La vreme am făcut și noi propuneri în privința aceasta, adică a înbunătățirei creșterei vitelor, a răspândirei plantelor furagere și așa mai încolo. Propunerile acestea noi le credem și azi bune, tocmai fiindcă nu se concentrează în proecte de legi cari, din cauza aplicabilității lor în întreaga țară, nu sunt niciodată aplicate. Nu de legi noui avem nevoe, ci de măsuri inteligente, de inițiative fericite de concepțiuni nuoi dar riguros aplicate.

In orice caz, oricare ar fi propunerile societății agronomice nu trebue să le criticăm înainte de a le cunoaște. Inițiativa societății însă este fericită, pentru că ne arată interesul din ce în ce crescând al cercurlior profesioale agricole pentru agricultură.

Agricultura în județul Tulcea

Avem înaintea noastră pe a doua și tot pe atât de admirabilă dare de seamă a județului Tulcea pe anul trecut, detorită d-lui Luca Ionescu fost prefect. E o carte de 370 pag. care merită a fi citită de la început și până la sfârșit, atât e de interesantă și atrăgătoare.

Ceeace ne preocupă pe noi aci înnainte de toate, sunt capitolele privitoare la agricultură, creșterea vitelor, asociații țărănești etc. Modul cum fostul prefect expune mijloacele de îmbunătățire a agriculturei dovedește o cunoaștere adâncă a chestiunei.

Capitolele acestea le vom reproduce în întreg în corpul ziarului, pentru că ele merită a fi cunoscute prin învățămintele folositoare ce degajează. Deocamdată însă vom rezuma propunerile ce face d. Luca Ionescu pentru ameliorarea situației agricole a țăranilor.

Sătenii, spune d. Luca Ionescu în darea sa de seamă, trebue să fie impresionată cu fapte cari cuceresc mai iute bunul lor simț.

Și cari ar putea fi aceste fapte? Intâiu, ar trebui să se înființeze pe lângă fiece școală câte un mic *muzeu agricol*, unde să se expue toate produsele rezultate dintr'o cultură rațională și selecționate cu multă grijă; alături cu produsele noastre să se pue și produsele rezultate din cultura obișnuită.

După muzee, d. Luca Ionescu propune *câmpurile de demonstrațiune* sau de experiență, în cari să se destine locuri de cele negunoite pentru fiecare din cerealele cultivate.

Inființarea unei *ferme-model* după modelul unora din Bosnia și Herzegovina, este a treia din propunerile d-lui Ionescu.

Darea de seamă mai pune în mod luminos chestia colaborărei necesare a statului, județelor și comunelor pentru progresul agricol. De mult am pledat noi pentru o inițiativă viguroasă a județelor în direcția aceasta.

V. M. K.

PROECT DE LEGE *)

pentru

Organizarea corpului silvic al statului

pentru organizarea lui militară, pentru înființarea școalei superioare naționale de silvicultură, a școalei de brigadieri și a școalei de pădurari, pentru crearea jandarmeriei silvice și pentru creiarea corpului silvic technic național

III

(Urmare)

In cazuri însă de abuzuri constatate în regulă probate prin acte, consiliul de administrație va putea aplica pedeapsa dela lit. h și a dărei în judecată a infractarului, fără a mai trece prin filiera penalităților enunciate mai sus, în urma unei sentințe de culpabilitate din partea acestui consiliu, aprobată de ministru.

Art. 27. Pentru abateri dela datorii a personalului inferior, se vor aplica de inginerul șef de ocol penalitățile din art. 26 dela lit *a, b, c.* Iar cele dela lit. *d, e, f, g* și *h,* se vor aplica de inginerul inspector șef de regiune, după un raport motivate al șefului de ocol.

Art. 28. Atât în direcțiunea centrală cât și la regiuni și ocoale, se vor ține registre de statul personal al fiecărui inginer silvic, pădurar sau brigadier din corp, unde se vor trece, atât penalitățile ce a primit fiecare, cât și recompensele pentru bun serviciu, ce i s'a acordat de șefii respectivi, în bani, în scris sau în insemne onorifice.

Art. 29. Pentru personalul supe-

*) Vezi agrarul No. 108 și 109.

rior, pedepsele dela lit. *a*, *b* şi *c*, se pronunţă de şeful imediat superior.

Pedepsele dela lit. *d* şi *e* se aplică de director cu avizul comform al consiliului de administraţie, în urma raportului şefului de regiune, în caz de a fi cestiunea de un grad inferior inspectorului.

Iar pedepsele dela lit. *f*, *g* şi *h*, se aplică de ministru, după avizul consiliului de administraţie, şi referatul directorului. Deciziunea ministrului pentru destituire se aprobă prin decret regal şi se publică prin *Monitorul Oficial*.

Art. 30. Consiliul de administraţie se va întruni odată pe lună, în consiliu de disciplină, pentru a judeca penalităţile cuvenite personalului superior.

Art. 31. Inginerul silvic pus în disponibilitate, fie ca pedeapsă, fie după a sa cerere pentru interese personale, fie pentru infirmităţi temporale, poate fi rechemat în serviciu la vacanţă; însă perde dreptul de vechime, pentru timpul neservit.

Art. 32. Inginerul silvic, pădurarul sau brigadierul destituit în virtutea acestei legi, nu mai poate fi reprimit în corpul silvic al statului.

Art. 33. Pentru infirmităţi căpătate în serviciu, sau în caz de accidente nenorocite întâmplate în exerciţiul funcţiunei personalului superior sau inferior, ministrul după avizul consiliului de administraţie şi referatul directorului, va acorda pensiuni viagere inginerului, brigadierului sau pădurarului infirm; sau în caz de încetarea lui din viaţă, văduvei sau copiilor săi, în caz de constatare în regulă a paupertăţii. Pensiunea, va fi acea a salariului ce va avea funcţionarul, în momentul întâmplărei accidentului, socotit pe 30 ani serviţi.

CAP. III.

Despre drepturile şi salariile pădurarilor şi brigadierilor

Art. 34. Pădurarul de cl. II va fi plătit cu 40 lei lunar, iar cel de cl. I-a cu 50 lei lunar. Se va mai acorda de stat pădurarilor şi brigadierilor un cal de serviciu cu harnaşamentul lui şi furagiul necesar pentru întreţinerea acestui cal; un hectar teren de cultură lângă casa pădurii şi armele cu uniforma necesară.

Art. 35. Brigadierii de cl. II sunt salariaţi cu 75 lei lunar; iar cei de cl. I-a cu 100 lei lunar. Li se dă şi casă de locuit lângă reşedinţa ocolului.

Art. 36. Pădurarii şi brigadierii nu vor fi niciodată puşi a face serviciu, în localitatea din cari sunt dânşii originari.

Art. 37. In caz de permutare a pădurarilor şi brigadierilor, li se va acorda speze de transport şi de dislocare.

CAP. IV.

Despre jandarmeria silvică

Art. 38. Corpul pădurarilor şi brigadierilor silvici ai statului, afară de obligaţiunile ce i se impune de serviciul administraţiei pădurilor de sub paza lui, va mai face şi serviciul siguranţei publice în cantoanele de pădure din raza comunei respective.

Pentru aceasta, ei sunt auxiliarii procurorului, în ceiace priveşte descoperirea şi prinderea făcătorilor de rele.

Actele dresate de dânşii în această privinţă, sunt valabile până la probă contrarie.

Art. 39. In caz de descoperire sau prindere a făcătorilor de rele, în pădurile din raza comunei lui, pădurarul sau brigadierul va dresa imediat un proces-verbal, constatator al faptului; în care proces, se va menţiona şi probele ce se aduc în contra inculpatului, corpul delictului şi circumstanţele în cari a prins, pe deliquent; iar acest proces-verbal, îl va preda sub luare de dovadă, odată cu inculpatul şi corpul delictului autorităţei administrative locale. Despre aceasta va comunica imediat şi inginerului şef de ocol, înaintându-i şi dovada în cestiune.

Pădurarii şi brigadierii statului, vor descoperi şi prinde şi pe dezertorii din armată.

Art. 40. Autorităţile judiciare sau administrative, nu pot da ordine în scris pădurarilor sau brigadierilor statului. Orice corespondenţă, se va urma cu inginerul inspector şef de regiune.

Numai în cazuri de flagrat-delict şi în raza comunei respective parchetul sau autorităţile administrative, pot cere verbal, concursul forţei publice. In caz de refuz al vreunui agent silvic în acest scop, parchetul sau administraţia, va referi cazul inginerului inspector şef al regiunei, care este obligat a lua aspre măsuri în contra funcţionarului recalcitrant.

Art. 41. Personalul corpului silvic al statului este armat şi poartă uniformă in raza sferei lui de atribuţiuni.

Pădurarul, va purta revolver, cuţit de vânătoare, şi carabină. Portul uniformei este facultativ, afară din raza sferei de atribuţiuni a personalului silvic.

Art. 42. Recompense în bani, avansare în grad şi insemne onorifice, se vor acorda acelor pădurari sau brigadieri care se vor distinge, vor înlesni sau vor face personal prinderea sau descoperirea făcătorilor de rele.

Art. 43. Pădurarul va locui în pădurea ce i s'a încredinţat spre pază, într'o casă construită înadins de stat.

Art. 44. In actele parchetului sau ale administraţiunei publice, pădurarul poartă titlu de „jandarm silvic". Celelalte grade ale serviciului, poartă titlurile gradelor militare ce au.

Art. 45. Nu este îngăduit pădurarilor sau brigadierilor, să se mai ocupe de alte afaceri, decât de ale serviciului ce i s'a încredinţat de direcţiunea pădurilor statului, sub pedeapsa destituirii în cas de abatere.

Art. 46. Obligaţiunile din art. 38 şi 39 din această lege, sunt privitoare şi la personalul silvic superior, în cazurile când descoperirea sau prinderea făcătorilor de rele se va face în asistenţa şi sub conducerea vreunui inginer silvic.

CAP. V.

Despre organizarea militară a corpului silvic

Art. 47. In interesul apărării naţionale, personalul corpului silvic al statului superior şi inferior, este socotit în cadrele de rezervă ale armatei; independent de etate şi de prescripţiunile legii de recrutare, pe atâta timp, cât face parte activă din corpul silvic. Odată eşit din acest corp, un forestier reintră sub previziunile legei de recrutare, în ceeace priveşte obligaţiunile sale militare.

Art. 48. In timp de pace tot personalul silvic al statului, este numai sub ordinile şi autoritatea ministerului de domenii. Iar în timp de mobilizare, trec sub ordinile directe ale ministerului de răsboiu, în ceeace priveşte apărarea ţărei. Pentru aceasta, ministrul de răsboiu, se pune în înţelegere cu cel de domenii.

Art. 49. Personalul corpului silvic al statului se organizează în *companii de panduri*, destinate a forma batalioane. Aceste batalioane şi companii sunt sub comanda şefilor direcţi, şi numai în lipsă de aceştia, a ofiţerilor din armata activă.

Art. 50. Şcoala naţională superioară de silvicultură din Piteşti, este organizată milităreşte. Instrucţiunea militară într'însa se predă de un major brevetat de statmajor şi de un căpitan de cavalerie.

Art. 51. Diplomaţii şcoalei superioare de silvicultură, es din şcoală cu gradul de sublocotenenţi în rezervă şi sunt înscrişi direct ca atari în anuarul ministerului de războiu.

Art. 52. Generalul comandant al corpului de armată, va inspecta odată pe an în luna Martie, în raza comandamentului său, ţinută, instrucţiunea şi disciplina companiilor de panduri.

Art. 53. In fiecare an a 4-a parte a batalioanelor, sau companiilor de panduri va lua parte la manevrele generale ale armatei; astfel, ca într'o perioadă de 4 ani, fiecare pandur să fi luat parte la o manevră.

Art. 54. Pentru serviciul de călăuze la avantgarde şi recunoaşteri, de es-

corte la convoiuri și trenuri ce urmează armatele, în regiunile muntoase sau păduroase ale țărei, comandantul șef al armatelor, poate să se servească cu *panduri*.

Art. 55. Gradele corpului silvic al statului, equivalează cu următoarele grade ale armatei:

Pădurar, sergent în rezervă.
Brigadier, sergent-major în rezervă.
Inginer-ajutor, sublocot. „
Inginer-șef, locotenent „
Inginer subinsp. căpitan „
Inginer-inspector, major „
Inginer consilier și subdirectorul, locot.-colonel în rezervă.
Inginer-director, colonel în rezervă.

Art. 56. Porsonalul corpului silvic al statului, poartă uniforma gradului militar ce are, conform cu art. 41 din această lege.

Art. 57. Portul uniformei atrage după sine, salutul și disciplina militară între forestieri în genere, și între aceștia și militari, păstrându-se erarhia gradelor militare.

In cas de abateri, fie a forestierilor fie a militarilor, se aplică dispozițiunile penale ale legilor militare și în privința unora și a celorlalți.

Art. 58. In timp de pace și în timp de război, la grade egale, ofițerii armatei active au totdeauna dreptul de comandă înaintea ofițerilor de panduri. Aceștia nu iau comanda, de cât în cazul când sunt superiori în grad, tuturor ofițerilor din unitatea la care le dă drept gradul militar ce au să comande.

Art. 59. Uniforma personalului silvic al Statului, este a ofițerului de vânători din armata activă, având ca însemne frunza de stejar, cornul de vânătoare și cornura cerbului Iar chipiul, are forma schakoului german cu viziera în jos.

Art. 60. Companiile de panduri sunt călărețe. Instrucția militară ce se va da deci pandurilor și ofițerilor lor, este de cavalerie și infanterie.

Pandurii combat și pe jos.

Art. 61. Personalul inferior silvic al Statului poartă, transformat în uniformă, costumul național, cu șireturi și lampasuri verzi, închis. In cap, vara au pălărie iar iarna căciulă de munte.

Art. 62. Un regulament special pentru organizarea militară a corpului silvic al Statului, va complecta dispozițiunile acestui capitol din legea de față,

Art. 63. Acest regulament se va elabora de ministerul de domenii împreună cu cel de război.

Va urma Dem. Ionescu-Zane

Tuberculoza la om și animale

Rezumat din conferința ținută agenților sanitari din jud. Dolj în prezența d-lui director genera al serviciului sanitar

Sunt autorii care susțin, că frecuenta tuberculosi ganglionare la copii ar fi datorită usagiului laptelui vacilo tuberculoase.

Astfel, se citează cazuri despre moartea a 6 copii într'un pension din Franța datorite consumațiunii laptelui dela o vacă bolnavă și care aparținea Direcțiunii pensionului.

Un alt exemplu confirmă și mai bine acest lucru. Doctorul Gosse din Geneva ducându-se într'o vară ca să petreacă cu familia la o fermă unde se făcea un mic negoț cu lapte și brânzeturi, o fică a sa în etate de 17 ani își făcuse obiceiul ca să bea în fie care dimineață lapte dela o vacă, imediat după mulgere, și fără să fie fiert. După puțin timp, fica doctorului Gosse a început să slăbească și căzând bolnavă a murit tuberculoasă. Deși mai înainte dânsa fusese perfect sănătoasă și în familie nu existase nici un caz de asemenea boală, nu se putea ști în ce mod s'a îmbolnăvit.

In cele din urmă însă, examinându-se cele 4 vaci dela ferma unde a stat familia lui Gosse, s'a constatat că 3 erau tuberculoase și prin urmare prin întrebuințarea laptelui uneia din acele vaci, boala s'a putut transmite, aducând jalea și durerea în acea famllie.

In fine, sunt medici care susțin a fi observat cazuri de tuberculosă intestinală la copii și pe care le-a atribuit infecțiunea prin lapte nefert, dela vaci bolnave.

Pentru ca să vă faceți o idee de pericolul laptelui, citez observațiunea doctorului Fioraventi din Milan (Italia), care a studiat acest produs dela 50 văcării din acel oraș, și făcând experiențe la 50 de iepuri, a constatat că 5 din ei s'au îmbolnăvit de tuberculosă pe plămâni, intestine și ficat, deci în orașul Milan 10 la sută din vaci se considerau ca tuberculoase

După alți observatori, proporțiunea laptelui tuberculos ar fi mult mai mare. Așa de exemplu. la Paris în 1884 făcându-se examenul laptelui ce se vindea pe strade, s'a găsit, că din 10 probe 3 dădeau lapte infectat.

Această cifră, e de sigur cam mare, totuși nu e mai puțin adevărat că sunt localități în Franța, unde tuberculosa vitelor e foarte întinsă.

In Danemarca la 1893, s'a găsit 4 din 28 probe ca conținând microbii tuberculosi.

Prin urmare, atât din cercetările făcute prin experiențe, cât și din observațiuni clinice, rezultă că este un mare pericol, alimentatiunea cu lapte dela vaci tuberculoase.

Deci oricare ar fi gradul de tuberculoză de care este atinsă o vită, laptele e de temut. Când însă boala e generalizată în tot organismul, și când e observată mai cu seama pe mamele pericolul e cel mai mare.

După statisticile făcute s'a constatat că în 1893 din 52,955 decese la Paris, 11,705 erau datorite tuberculozei, iar unii autori susțin că mortalitatea între 15—30 ani, ar reclama tuberculozei jumătatea cadavrelor. In Franța sucombă anual 160,000 de persoane de tuberculoză, și întinderea boalei la om ar fi în legătură cu întinderea tuberculozei vitelor. Sunt districte unde boala face ravagii grozave, unde există sub formă epizootică și unde o treime din vite sunt tuberculoase.

Pentru ca să vă puteți convinge de gravitatea acestui fapt, vă voi cita câteva din observațiunile unui medic veterinar francez relativ la transmiterea tuberculozei la copii prin lapte.

1) Intr'o familie unde existau 7 copii, 6 din ei fiind alăptați de mamă erau perfect sănătoși, iar o copilă fiind hrănită la biberon cu lapte nefert moare de tuberculoză abdominală. Acea familie poseda 21 vaci din care 19 s'au găsit tuberculoase.

2) In altă familie erau 8 copii foarte robuști, iar o copilă alimentată cu lapte nefert moare la 7 ani de tuberculoză. Din 11 vaci pe care le poseda, 10 erau tuberculoase.

3) In a treia familie un copil moare de 6 ani de tuberculoză, fiindcă singurul consumase lapte nefert dela o vacă tuberculoasă.

Astfel se citează 11 observațiuni.

In localitățile de unde sunt culese aceste observațiuni mai există o credință falsă că laptele cel mai gras îl dau acele vaci cari nu se mulg decât din 2 sau 3 mameloane, și cum din cauza tuberculozei nu funcționează celelalte, desigur că laptele pe care populațiunea îl consideră atât de hrănitor, este încărcat de microbi.

Dar ceiace se observă la om se observă și la animale. Viței hrăniți cu lapte provenit dela vaci tuberculoase, se infectează de tuberculoză localizată și se desvoltă pe intestine, fapt constatat la autopsii.

Am arătat la început că tuberculoza se transmite și dela om la animale.

Acest fapt a fost demonstrat pentru prima oară la 1869. Ei au inoculat, adecăau introdus 3 picături de sânge dela un om tuberculos sub pielea la 2 iepuri, și după 30 de zile acei iepuri fiind uciși s'au găsit bolnavi de tuberculoză pe plămâni.

Mai în urmă un profesor veterinar din Franța, a inoculat câteva picături de sânge dela un soldat tuberculos la un porc, care s'a îmbolnăvit în urmă de aceiași boală.

Mai departe un alt medic elvețian a luat o vacă și 2 viței și le-a dat din timp în timp o hrană amestecată cu produse tuberculoase dela un om ftizic. După 4 luni animalele fiind sacrificate s'au constatat infectate. In fine, iată și o observațiune practică.

Un medic veterinar din Franța, fiind consultat de unul din clienții săi, relativ la mortalitatea ce se ivise între paserile de curte, el face autopsia câtorva cadavre și se convinge din cercetări minuțioase, că acele pasări mureau de tuberculoză.

Căutând să știe adevărata proveniență a boalei află că un copil cât și soția clientului său erau de mai mult timp bolnavi. Atunci veterinarul întreabă pe medicul în căutarea căruia se aflau persoanele bolnave și află că ele erau atinse de tuberculoză. Că astfel fiind, s'a aflat apoi că orice necurățenii și mai cu seamă gunoiul din casă și scuipătorile se deșertau în curte la depozitul de gunoaie, iar paserile scormonind și căutându-și hrana p'acolo, s'au infectat și îmbolnăvit. Cum dar s'au luat măsuri de preservare în fața acestei constatări, și boala a încetat dintre paseri, deci prin consecință ea era provenită dela persoanele bolnave.

Din cele expuse, rezultând dar că tuberculoza e una și aceiași boală la om și animale că ea pe lângă alte împrejurări se propagă la om și prin alimentația cu lapte mai ales, urmează ca atare a se lua cele mai mari precauțiuni pentru a opri propagarea boalei prin acest mijloc de infecțiune.

In această privință este dar de absolută nevoie ca ori de câte ori se întrebuințează laptele în hrana zilnică, și mai ales la copii trebue să se fiarbă.

Prin ferbere, în cazul când laptele ar proveni dela vaci bolnave de tuberculoză să distruge microbul și ca atare omul este ferit de boală Veți recomanda dar această precauțiune populațiuni rurale ori de câte ori vă găsiți în cercuri culturale sau alte întruniri, căci prin asemenea poveți rolul d-voastră va deveni mult mai important de cum s'ar crede.

In ceeace privește propagarea boalei prin carne dela animale bolnave, deja se iau cele mai severe măsuri în abatorii, distrugându-se carnea sau organele care s'ar găsi infectate, așa că pericolul este înlăturat, de oarece medicii veterinari examinează cu toată atențiunea, atât vitele în viață cât și carnea după tăiere.

Ori cum prin comunele rurale, asemenea controluri nu se pot face de persoane speciale, d-voastră vă revine și rolul și datoria ca să examinați vitele ce se taie pentru consumația publică, și când aveți vre-o bănuială că, carnea ar proveni dela o vită tuberculoasă, veți lua măsuri de confiscare și eliminarea ei din consumație.

Iată dar o chestiune asupra căria am ținut a vă atrage atenția, rămâne dar ca agentul sanitar să nu fie numai un factor curator al boalelor ce bântue populațiunea satelor, ci și un factor de prevențiunea lor, căci medicina preventivă trebue să fie pedestalul sănătății.

Fine

Mărășescu
Medic veterinar jud. Dolj

Invățământul agricol rural *)

II

Cultura celor 2 ha. și a terenurilor școlare

1) Cultura celor 2 ha. are de scop a fi o pildă de folosire mai rentabilă a terenului agricol, mai cu seamă *prin îmbunătățirea modelului de cultură*, după normele următoare:

a) Se va adânci arătura în fiecare patru ani odată, întrucât permite subsolul.

b) Parcela cu prășitoare se va gunoi bine; pe cât se poate se va gunoi și parcela nutreților.

c) In pregătirea locurilor se va face uz de grapa de fer; iar de tăfălug după împrejurări.

d) Se va întrebuința numai sămânța încercată, aleasă și grâu sulfatat.

e) Se va semăna cu mașina unde se poate.

f) Lucrările de întreținere, cultura și recolta se vor face după regulele științei.

In acest scop cultura sistematică a celor 2 ha. trebue să țină seamă și de nevoile locale și de mijloacele, de care dispun sătenii.

In tot cazul nu se va înțelege cultură sistematică, acea făcută cu cheltueli mari, care ar micșora prea mult sau chiar nimici venitul curat.

Imbunătățirile specificate la punctul 1, se pot face mai toate cu muncă ceva mai multă și mai bună și numai cu un mic spor de cheltueli, care însă să răsplătească cu prisosință.

2) Cultura sistematică este strâns legată de vite bune și de unelte mai perfecționate. Fără vite mai bune, plugăria săteanului nu va progresa; vite bune nu se pot ține fără nutrețuri bune; de aceea în toate câmpurile școlare cultura nutrețului este obligatorie, pe întindere cel puțin de $^1/_4$.

3) Dacă cultura sistematică reclamă un mic spor de cheltueli și oare-cari sacrificii bănești din partea d-voastră găsiți o compesație mai mult de cât suficientă, în faptul că nu plătiți arenda locului; dar *nu se concepe cultură sistematică fără a se pune arenda la socoteală*. Arenda, acolo unde nu se plătește. este un dar făcut învățătorului, care în schimb este dator a face din cultura celor 2 ha. o pildă de agricultură mai profitabilă pentru săteni.

4) Unde nu se găsesc grapă de fer și mașină de semănat în rânduri vă veți da silința a le procura în tovărășie cu sătenii.

5) Inainte de orice lucrare, veți face schița locului și împreună cu învățătorul ambulant voți figura pe schiță împărțirea în tarlale, care, în genere, vor fi în număr de 4. Amândoi veți examina solul și subsolul [1]). Dacă acesta e la adâncime mai mare de 30 c. m., solul parcelei pentru prășire se va ara adânc la 18—25 c. m. Lucrarea se face cu două pluguri unul după altul în aceiași brazdă sau cu un plug anume pentru arătura adâncă.

Unde solul este subțire ori ne temem a aduce pământ viu la suprafață, adâncim totuși arătura cu un plug subsol fără cormană, care merge în aceiași brazdă, în urma unui plug obicinuit.

6) In amândouă cazurile este bine, adesea chiar neapărat, a îngrășa locul, cărând la pogon 20—30 care de gunoi pe jumătate putred, fie înainte de arătură, fie în urmă. In acest caz gunoiul rămâne împrăștiat, dar neîngropat păuă la primăvară.

7) D-v. împreună cu învățătorul ambulant veți hotărâ plantele de cultivat și lucrările de cultură, precum și modul cum se vor face acele lucrări adică *metodile de cultură* (de ex. semănatul este o lucrare; semănatul prin împrăștiere și semănatul în rânduri sunt metode de cultură).

8) Schița locului, cu împărțirea lui în tarlate, precum și planul de cultură: specificarea plantelor, cu suprafața ce va ocupa fiecare și a lucrărilor de executat se va înscrie în *«condica culturilor școlare»*, la începutul fiecărei campanii agricole.

9) Cele 2 ha. se vor cultiva în genere dudă sistemul altern cu asolament de 4 ani.

Dacă în această împărțire se va găsi cu cale a se cultiva lucernă sau trifoi, acestea pot intra în asolament, însă numai pe $^1/_2$ din parcela nutreților cealaltă jumătate rămânând a fi cultivată cu nutrețuri anuale: bor-

*) No. 79 și 109 din Agraru.

[1]) Subsolul este stratul de altă natură de cât pământul de deasupra. De ex.: stratul de pământ negru este sol; stratul de pământ galben, care vine sub cel negru, este subsol.

ceag, măturі, porumb de nutreț, meiu de cosit. Dacă din contra, întreaga parcelă a nutrețurilor se va semăna cu lucernă sau trifoi, aceasta se vor scoate din asolament, iar restul locu lui se va împărți pe diferență în patru parcele, care se pot cultiva atunci după asolamentul acecta:

anul I) Prășitoare.
» II) Cereale de primăvară.
» III) In, cânepă, mazăre, fasole etc., etc.
» IV) Cereale de toamnă.

10) In parcela prășitoarelor este de rigoare cultura cartofului, alături de a porumbului, acolo unde terenul este priitor cartofului și unde grădina școlară este prea mică, spre a se da culturei cartofului o întindere convenabilă.

Se recomandă cu stăruință cultura sfeclei de nutreț, tot în parcela prășitoarelor.

In parcela III este de rigoare cultura cânepei și inului pentru fuior.

II) Dacă celor 2 ha. sunt situate la munte, însă în văi, se vor cultiva tot după asolamentul de 4 ani, combinat cam astfel:

anul I) Prășitoare: cartofi, sfecle, varză, eventual porumb.
» II) Orz de primăvară.
» III) $^1/_2$ trifoi roșu, $^1/_2$ porumb de nutreț sau in pentru fuior, etc.
» IV) Secară.

Cultura cartofului este și aci obligatorie.

12) Lucrările ce se vor face la câmp, se vor trece în ordine cronologică, în condica culturilor școlare, ceeace se poate lăsa în sarcina unui elev din cl. V-a.

13) După terminarea recoltelor, veți întocmi un tablou de cheltuelile și veniturile culturei celor 2 ha.

La cheltueli se vor trece: lucrările cu palmele și cu vitele, plătite în bani costul semințelor, îngrășămintelor, etc; arenda eventuală; diverse mici cheltueli.

La venituri se vor trece: incasările din vânzarea unor produse; valoarea produselor consumate în gospodoăria proprie: evaluarea produselor disponibile spre vânzare.

Dacă este o diferență în favoarea veniturilor, ea va reprezenta venitul net, care se vă distribui conform normei stabilite.

14) Acest tablou se va viza de învățătorul ambulant, pentru școalele puse sub supravegherea sa, care va face asupră-i observațiunile sale.

Cu această ocaziune învățătorul ambulant va primi remiza de 10 la sută cuvenită lui.

In caz de refuz din partea învățătorului va raporta revizorului, cerând a se opri din leafa învățătorului suma cuvenită după bilanțul culturei școlare.

15) Dacă d-v. sunteți sau veți deveni arendaș al pământului școalei, pentru folosirea acestuia veți întocmi de asemenea un plan de cultură după normele de mai sus (No. 5, 6, 7 și 8).

16) Dacă nu veți cultiva sistematic cele 2 hectare, veți fi obligat a plăti arenda locului.

Cultura pomilor roditori

1) Unde nici școala nici comuna n'au loc de grădină și de pepinieră pentru creșterea și altoirea pueților de pomi roditori, vă veți da silința a contribui la răspândirea culturei pomilor plantând și altoind pueți sălbatici, în grădinele elevilor. Acest mijloc este recomandabil ca foarte eficace, chiar când școala dispune de o grădină proprie sau de grădina comunei, ori a preotului sau a altui sătean.

2) Unde școala dispune de grădină fie proprie, fie comunală, etc., înființarea unei pepiniere de pomi este obligatorie.

Numai pentru început să permite cumpărarea de pomi altoiți sau procurarea lor pe altă eale.

3) In localitățile de podgorie, potrivit cu întinderea grădinei se va înființa o pepinieră de viță altoită și de pomi roditori, destul de mare, pentru ca din produsul ei să se poată plânta în întregime cele 2 ha. de loc deluros, unde școala le are și tot odată o parte mai mică să se distribue școlarilor.

4) La munte pepiniera de pomi în grădina școlară, de asemenea obligatorie va crește pueți de pomi, cari reușese în localitate, dându-se o deosevită atențiune varietăților de prune bune pentru uscat

Din produsul pepinierei, o parte mai mică se va distribui de asemenea școlarilor.

5) Unde școala are 2 ha. de loc deluros, dar n'are grădină pentru înființarea unei pepiniere, învățătorul va stărui a se înființa o *pepinieră comunală*, sau prin întovărășirea mai multor podgoreni, sub formă de asociațiune de capital și muncă, cu răspundere solidară între membrii.

6) Intocmirea pepinierei, scopul ei, varietățile de pomi și arbori de crescut în ea, vor face obiectul unei consfătniri între învățător și cel ambulant, iar hotărârea lor se va formula în condica culturilor școlare.

7) Serbarea pomilor, pe lângă scopul ei educativ: va urmări și pe acel al folosului practic. In acest scop se recomandă învățătorilor următoarele:

Pomii să sé planteze chiar în grădinile școlarilor, însă fără ceremonie exagerată, care deocamdată nu intră în obiceiurile sătenilor.

8) Invățătorul va fi dator a îndemna pe copii a curăța de omizi pomii din grădinele părinților lor și a se încredința dacă sfatul său a fost urmat.

Mai recomandabil este ca lucrarea să se facă în corpore, sub comanda învățătorului.

9) Pentru încurajarea culturei pomilor roditori, din pepinierile seolare se vor distribui și sătenilor, ca premii, cu vre-o oeaziune solemnă.

10) Intre rezultatele culturilor școlare, se va consemna în ficeare an numărul pomilor plantați la serbarea pomilor sau altfel. precum și al celor rămași din plantațiile anterioare.

11) Regulele după cari se va urma pentru sădirea pomilor sunt coprinse în deciziunea ministerială publicată prin «Monitorul Oficial No, 249/1902 pag. 9665».

Instrucțiuni pentru învățătorii ambulanți

1) Misiunea învățătorului ambulant presupune două condițiuni de o potrivă de importante.

a) Cunoașterea exactă a împrejurărilor, în care trăește săteannl nostru, a nevoilor lui și a mijloacelor de îmbunătățirea stării lui; apoi cunoștințe pozitive despre mai toate ramurile de gospodărie țărănească, mai ales în ce privește practica lucrurilor.

b) Dorința de a lumina pe cel ignorant, chiar cu sacrificii de muncă.

Funcțiunea de învățător ambulant este astfel un apostolat, care în exercitarea lui presupune un mare număr de cunoștințe de lucruri, oameni și împrejurări.

Cine cercetându se pe sine, vede că nu îndeplinește de odată acele 2 condițiuni, mai bine face să renunțe la o misiune așa de frumoasă, dar așa de grea.

2) In grija unui învățător ambulant vor fi date 10—15 comune cu grădini și terenuri școlare, astfel situate între ele în cât să poată fi vizitate cu înlesnire de câte cel puțin cinci ori pe vară.

3) In acelaș cerc învățătorul ambulant va funcționa neschimbat 2—4 ani, după care timp sau se va lărgi cercul său—mai preferabil - învățătorul va fi trecut la un cerc din nou format.

4) Cele 5 vizite obligatorii se vor face înaintea lucrărilor principale: *prima vizită înainte de începerea lucrărilor de primăvară:* arat, semănatul lucernei, orzului, ovăsului, borceagului, *a doua înainte de semănctul porumbului*, a măturilor, meiului, cânepei, răsăditul unei legume, etc.; *a treia înainte de recolta grânelor; a patra înainte de semănăturile de toamnă* și recolta porumbului și *a cincea la sfârșitul campaniei*, când se va întocmi și programnl pentru lucrările anului viitor.

5) Data vizitei împreună cu constatările și observațiunile înv., ambulant

se vor trece în condica culturilor şcolare ; tot odată se vor prescrie măsurile necesare pentru buna îngrijire a culturilor ; executarea acestor măsuri, prescrise în urma convorbirei cu înv , local, devine obligatorie pentru aceasta.

La vizita cea mai apropiată învăţătorul ambulant se va încredinţa prin el însuşi de modul cum s'au îndeplinit lucrările şi va aprecia cauzele de împedicare făcând menţiune în condică.

6) Învăţătorul ambulant va purta cu sine un carnet, în care va trece pe scurt rezultatele constatărilor sale, sub semnătura învăţătorului local ; de acest carnet se va servi în redactarea dărilor de seamă, ce i s'ar cere în cursul sau la finele anului.

7) Revizorul şcolar, cu ocaziunea inspecţiunilor sale, va examina şi condica culturilor şcolare spre a se încredinţa de regularitatea şi exactitatea înscrierilor.

8) Unde sunt terenuri şcolare de arendat prin licitaţie publică, în asistenţa învăţătorului ambulant, se vor fixa zilele de licitaţie, cel mai târziu în luna Iunie, pentru ca după aprobarea licitaţiei, să rămână adjudecătorului timp îndestulător pentru lucrările de toamnă.

9) Numai în cazuri urgente şi neprevăzute, învăţătorul ambulant va comunica în scris şi chiar telefonic dacă se va aproba de ministerul de interne cu învăţătorii din cercul său, în chestiuni ce privesc culturile şcolare. Pe această cale se pot cere şi da numai relaţiuni mici asupra diferitelor cestiuni, dar lucrările însuşi se vor face după înţelegere verbală şi se vor controla ulterior, conform regulilor mai sus statornicite.

10) Aranjarea expoziţiei produselor grădinilor şi câmpurilor şcolare este în grija învăţătorului ambulant, care întru aceasta se va călăuzi de principiul de a expune nu ceeace este mai curios şi extraordinar, ci *produsele reale* ale culturilor şcolare din cercul său.

11) Învăţătorul ambulant va face parte de drept din juriu, el va da lămuriri asupra activităţei expozanţilor, cu privire la numărul copiilor ce au participat la lucrările şcolare, la beneficiul lor, la răspândirea culturei nutreţurilor, a metodelor de cultură mai sistematică etc., servindu-se întru aceasta de notele din carnetul, ce este obligat a purta conform punctului 6.

12) La sfârşitul campaniei înv. ambulant va întocmi o scurtă dare de seamă asupra culturelor şcolare din cercul său.

13) In cercurile, în coprinsul cărora se află şcoli elementare sau inferioare de agricultură, pe de o parte învăţătorii ambulanţi respectivi sunt obligaţi a le vizita cât mai des, pentru a'şi lărgi cunoştinţele lor şi a se consulta cu diriginţii şi directorii acelor şcoli, asupra diferitelor cestiuni iar pe de altă parte diriginţii cari se găsesc în acest caz sunt obligaţi a însoţi cel puţin odată pe vară, pe învăţătorii ambulanţi respectivi, în vizitarea culturilor şcolare, dând sfaturi şi îndrumări cu privire la întocmirea lor mai potrivită împrejurărilor.

De rezultatul constatărilor lor, diriginţii vor raporta Administraţiei Casei Şcoalelor, cel mai târziu în luna Octombrie.

Ministru, **HARET.**

Administrator, M. Popessu.

ATENEUL ROMAN

PROGRAMUL

Serbării distribuirii premiilor decernate expozanţilor

cari au luat parte la expoziţia societăţii agrare

Duminică, 16 Ianuarie 1905

1. Uvertură naţională, *G. Ştephănescu*, executată de orhestră.

2. *a)* Rujiţa, de *I. Vidu.*

b) Tot 'ţi-am zis mândro, de *T. Popovici.*

c) Cântă cucu se roteşte, de *D. G. Kiriak.*

d) Bobocele şi inele, de *I. Vidu.* Coruri cântate de societatea „Carmen" sub direcţia d-lui D. G. Kiriak.

3. Discursul d-lui *Ştefan Grecianu*, preşedintele societăţei.

Cuvântarea d-lui dr. *C. I. Istrati*, comisarul general.

4. La munte, horă de *T. Ştephănescu*, executată de orhestră.

5. *a)* Floricica cor de *Ed. Wachmann.*

b) Fecioara Maria, Mult departe eşti şi Român verde, coruri de *G. Ştephănescu*, cântate de elevii Seminarului Central sub conducerea d-lui D. Teodorescu.

6. Citirea listei celor ce a obţinut *Diploma de onoare.*

REPAOS

7. In alte timpuri, horă de *G. Ştephănescu.*

8. *a)* Bucovina, *b)* Barcarolă, *c)* Horă *d)* Cântecul lui Ştefan, coruri de *G. Ştephănescu*, cântate de elevii Societăţei pentru învăţătura poporului român sub conducerea d-lui N. Bănulescu.

9. Citirea numelui celor ce a obţinut *Medalia de aur.*

10. Imnul agrarienilor, de *G. Ştephănescu*, executat de societatea „Carmen", Seminarul Central, Societatea pentru învăţătura poporului român şi orhestră, sub conducerea autorului şi a d-lor D. G. Kiriac; D. Teodorescu şi N. Bănulescu.

11. Citirea numelui celor ce au obţinut : *Medalie de argint, broz, mentiune onorabilă* şi *Diploma de colaborator.*

12. Marş naţional, de *G. Ştephănescu.*

Orhestra va fi condusă de d. *G. Ştephănescu.*

PREŢURILE

Loja din faţă 25 lei ; Loja de sus, 20 lei ; Stalul I, 5 lei ; St lul II, 3 lei

Inceputul la ora 2 p. m. precis

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**

Preţuri fixe şi reduse predate la ori ce gară.

Informaţii la d. inginer Suţu la fabrică-Târgovişte şi la d V. M. Kogâlniceanu, Bucureşti — Alea Vasiliu (Isvor).

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală ; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale le 1,50

2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50

3) Politica agrară 0,50

4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50

5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—

6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—

7) Contenţiosul administrativ . 1,—

8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50

9) Impozitul global pe venit . 0,50

10) Un nou proect de cassă rur. 0,50

11) Anarhismul 0,50

12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50

13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50

14) Vii oarea politică vamală . 1,—

Muzeul agricol

Cererile şi ofertele se publică gratuit.

Caut porum dinte de cal de sămânţă cantitate de 20 htl. Rog adresaţi proba indicând preţul cerut dr. Patzelt, Pătrăşcani, g Zorleni

---

De vînzare Una presă mare pentru fin, ae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare **Vin negru de GREVIŢA vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.**

Noutate sensaţională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAŞINE AGRICOLE şi INDUSTRIALE

Bucureşti, Strada Smârdan No. 7. Bucureşti

Specialităţi patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracţiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecţionat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică şi 2 pluguri întregi de oţel de câte 4 brazde, a căror soliditate şi funcţiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experienţele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moşia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezenţa unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri şi specialişti, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultăţile cu vitele şi argaţii, evită cheltueli inutile, măreşte venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea şi buna funcţionare! PREŢ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

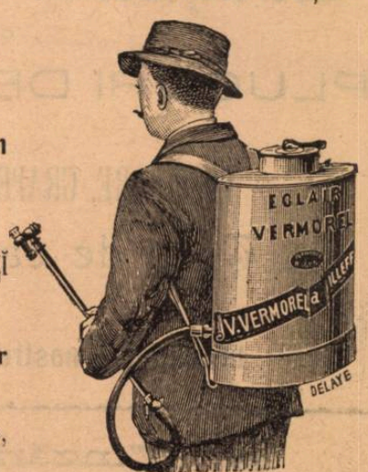

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,75 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fară aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniş'ilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OTEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Li'ere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 23 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR-PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 111.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN-FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

SOCIETATEA AGRARA

Domnule Membru,

Conform art. 42 combinat cu art. 45, la 23 Ianuarie a. c., ora 2 jumătate p. m., va avea loc adunarea generală anuală a Societății Agrare în localul său din Calea Victoriei No. 77.

Sunteți deci rugat d-le membru, să binevoiți a lua parte la această ședință, având la ordinea zilei:

1) Darea de seamă de mersul Societății pe anul expirat;
2) Raportul censorilor asupra gestiunei financiare a anului 1904;
3) Votarea noului budget;
4) Alegerea censorilor pentru noua gestiune;
5) Alegerea oricăror comisiuni se vor crede necesare pentru studierea diferitelor chestiuni;
6) Deciziuni asupra oricăror propuneri făcute de comitet relative la interesele Societății;
7) Modificarea statutelor Societății;
8) Votarea membrilor onorifici.

Primiți, vă rugăm, d-le membru, asigurarea deosebitei noastre stime.

Președinte, **Ștefan D. Grecianu**

Secretar general, ***N. St. Cesianu***

NB. Neîntrunindu-se o treime la prima convocare, conform art. 45, se va ține o altă adunare Duminică 23 Ianuarie cu un minimum de 25 membrii prezenți.

Nu vor putea lua parte conform art. 43, la lucrările adunărei și vota decât membrii cari 'și vor fi achitat cotizațiile pe anul expirat.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE ȘI TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu Triplă Curățitoare patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent și Tobă patentată pentru bătut porumb, aplicabilă numai la Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățînd perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucî.
Semănători in lat.
Semănători în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fin.
Mașini de tăiat pae și fin.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, intregi fără piept. Toate mărimile.

Morî TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădinî.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopî — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Mașinî Industriae și Electro-technîce.

DUMINICĂ 23 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 111.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul"** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare", iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 111

V. M. Kogălniceanu.—Un program economic.
V. M. K. — Proecte și Idel Economice.
Dem. Ionescu-Zane. — Proect de lege pentru organizarea corpului silvic al statului.
Proectul convențiunei comerciale cu Germania.
Dem. Ionescu-Zane.—Asupra organizărei ministerului de domenii.
Cronica agricolă.

Un program economic

Voim să vorbim în numărul de față de chestiunea cea mai de actualitate, de programul economic al partidului actualmente la putere, program expus la Iași cu prilejul întrunirei ce a avut loc Duminica trecută.

Ca și in alte dăți, când evenimentele ne-au forțat să vorbim de diferitele acte de ordin economic ale guvernului, tot astfel și acum ținem să repetăm declarația că, discutând asemenea acte, suntem departe de a face politică de partid, fiindcă atitudinea noastră este absolut neutră în materie politică. Pe noi nu ne interesează anume cine face o anumită politică economică, ci *felul* acestei politici, indiferent de persoane și de partid.

Societatea Agrară, având un program economico-politic, — am explicat de numeroase ori înțelesul acestor cuvinte—e firesc să se ocupe cu toate programele economice cari concordă sau se îndepărtează de al ei și cari pot avea o influență bună sau rea asupra agriculturei, ale cărei interese le apărăm aci.

Stabilim acest punct de vedere principal, pentru a lămuri atitudinea noastră și a nu da loc la interpretări greșite sau forțate.

*

Ce s'a spus la întrunirea de Dunica trecută în Iași asupra activității economice ce guvernul are intențiunea de a desfășura?

In primul rând, d. prim-ministru a ținut să arăte că programul ce a fost enunțat în 1899 tot la Iași rămâne întreg în picioare. Aceasta înseamnă că guvernul menține proectul său asupra *irigațiunilor* și *cadastrelor*, arătând astfel însemnătatea lor și necesitatea de a lua măsuri de realizare, imediat ce mijloacele ne vor permite aceasta.

In al doilea rând, șeful guvernului a trecut la seria de legi și reforme ce cabinetul actual are intențiunea de a pune în practică, pentru a da un mai mare avânt propășirei economice. In direcția aceasta n'o să ne ocupăm decât de reformele cari au în vedere agricultura și bunastare a populațiunilor sătenești.

In privința aceasta, primul-ministru, după ce a înșirat o mulțime de măsuri relative la încurajarea industriei, a exploatațiunilor petrolifere, a comerțului, a înmulțirei creditului și așa mai încolo, a spus următoarele:

«Orice s'ar face în această direcțiune, avuția noastră de căpetenie «rămâne tot agricultura. Vom căuta «să dăm agriculturei tot ce'i pu«tem da».

Aceste cuvinte sunt un program întreg, și firește că acei cari cugetă în sensul nostru, agrarian, nu pot fi decât satisfăcuți de un asemenea limbaj și mai ales să facă toate urările ca ideea ce conține să se realizeze întocmai. Statul poate foarte mult când vrea; până acum a lipsit însă buna-voință, fiindcă s'a crezut că trebue lucrat cu mijloace mari pentru prosperarea altor ramuri de avuție decât agricultura. Intru cât situația aceasta se va schimba în viitor, rămâne să vedem guvernul la *fapte* și *acte*.

Deocamdată, limbajul acesta este satisfăcător ca și promisiunile din program relative la proprietatea rurală și la ajutorarea țărănimei. In privința aceasta, măsurile ce se proectează sunt de o covârșitoare însemnătate. Le vom înșira dar rând pe rând.

Grija de *căpetenie*, spune programul, trebue să fie îndreptată asupra satelor. «Actuala stare de nepreve-

dere care expune populaţiunea rurală la necesitatea de a fi ajutată de stat pentru hrană şi sămânţă, după fiece an de secetă, nu mai poate dăinui».

Chestiunea este excelent pusă, şi nu odată am stăruit şi noi asupra ei. Ori de câte ori seceta a repus problema ajutorării directe a ţăranilor de către stat, am arătat cât de nenorocit este sistemul acesta şi pe ce bază economică şubredă este aşezat statul nostru, dacă e nevoit să sară mereu în ajutorul a milioanelor de oameni ce nu au ştiut încă să se emancipeze din punct de vedere material.

Pentru a remedia la această stare de lucruri, programul spune că «se impune un sistem de asigurare permanentă» şi că, în privinţa aceasta, se vor lua măsurile legislative necesare. Nu cunoaştem încă aceste măsuri pe care programul le tace, dar noi credem că orice legi se vor vota în direcţia aceasta ele nu vor avea efectul dorit până când nu se va însănătoşi însă temelia economică a ţărănimei, până când adică nu va fi pusă în măsură ca, prin propriile ei puteri economice, prin înmulţirea şi asigurarea mijloacelor de câştig, să poată rezista crizelor şi secetelor.

Această consideraţiune nu împedecă natural ca să se găsească şi soluţii intermediare cari, dacă nu vor putea să doboare cu totul răul în anii de secetă, să'l atenueze cel puţin în parte. Soluţiile ce făgăduesţe guvernul trebue dar aşteptate cu nerăbdare.

După noi totul rezidă cum am spus mai sus, în îmbunătăţirea condiţiunilor de producere ale claselor ţărăneşti. Aceasta înseamnă că e nevoe de reforme radicale, cari să cuprinză în cadrul lor întreaga viaţă a săteanului, începând cu proprietatea rurală, primul element de stabilitate economică, şi trecând prin învăţământul agricol, prin învăţământul propriuzis, prin răspândirea noţiunilor de higienă casnică şi aşa mai departe.

In direcţia aceasta, a marilor reforme rurale, programul guvernului prevede măsuri despre cari nu se pot spune decât că sunt hotărâri bune.

In primul rând, marea problemă care se pune este aceea a proprietăţei rurale. Ţăranul nostru are dragostea pătimaşă a pământului; dela un capăt până la celalt al ţărei nu se aude în sate decât un singur strigăt: pământ. Problema aceasta redutabilă se prezintă firesţe cu nenumărate soluţii, după felul credinţelor politice şi sociale a diferitelor partide sau grupări. Soluţia interesantă în momentul de faţă este firesţe aceea a partidului care deţine actualmente frânele ţărei. Programul citit la Iaşi spune în privinţa acestei mari probleme următoarele:

«Noi nu înţelegem ca odată cu vân-«zarea actualelor moşii ale statului «să se ispăvească domeniul statului «care constitue rezerva generaţiu-«nilor viitoare. Vom asigura reînoi-«rea permânentă a domeniului sta-«tului prin cumpărarea de moşii şi «păduri particulare, cari ar fi scoase «spre vânzare la licitaţii publice. Pen-«tru acest scop se va desemna o «parte din sumele pe cari Statul le «încasează anual din vânzarea bu-«nurilor sale. Vom modifica şi actu-«ala lege a bunurilor statului în toa-«te acele dispoziţiuni pe cari expe-«rienţa le-a dovedit nepractice».

Am ţinut să reproducem textual declaraţia guvernului, pentru a reda, exact cu cuvintele proprii, ideia guvernului adică modul cum înţelege a răspunde la nevoia ţărănimei. Operaţiunea, va fi aceasta: Din banii ce rezultă din vânzarea bunurilor statului se va afecta o sumă oarecare la cumpărarea de moşii şi păduri particulare, cari moşii se vor revinde apoi la ţărani. Cu mijlocul acesta, actuala avuţie în moşii a Statului nu se va epuiza, cumpărările încontinuu noui servind la împroprietăririle ţăranilor.

Aceasta este prima mare măsură ce va lua guvernul pentru a aşeza pe o temelie solidă, economică, satele noastre.

In numerile viitoare vom continua cu examinarea celorlalte puncte din program. **Vasile M. Kogălniceanu**

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Convenţia comercială cu Germania [1])

Ziarul oficios german «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» a publicat zilele trecute punctele principale ale convenţiunei comerciale cu Germania. In ceeace priveşte punctele cari interesează mai mult agricultura, redăm cuvânt cu cuvânt textul articolului ziarului oficios german.

«Germania admite trecerea pe teritoriul ei a cărnei proaspete sau preparate provenind din România, cu condiţiunea ca să se observe măsurile preventive create prin legile şi decretele germane. Germania admite, cu aceleaşi rezerve, importaţiunea cărnei româneşti în Germania, dacă acea carne va fi preparată în sensul legei germane din 1900 pentru examinarea cărnei.

Ziarul «Norddeutsche Allgemeine Zeitung» relevă că Germania n'a putut să obţie avantagiile de până acum, deoarece România urmăreşte protecţiunea industriei sale şi Germania pe de altă parte este în imposibilitate să facă prea multe concesiuni în detrimentul agriculturei ei»

După cum vedem, cu ocazia tratatelor au fost două puncte de vedere absolut intransigente: România care ţinea să'şi apere industria şi Germania care, cu aceaşi îndârjire ţinea să'şi apere interesele agricole. Din cauza aceasta, România n'a obţinut avantagii pentru importul ei agricol, iar Germania n'a reuşit să 'şi consolideze şi să micşoreze taxele vamale decât pe un număr mic de articole industriale, pe cari le importă la noi în număr mai mare.

In ce priveşte exportul de carne proaspătă sau conservată în Germania, pare, după textul reprodus mai sus, că am obţinut avantagii foarte serioase, adică libertatea importului în Germania şi libertatea tranzitului, cu rezerva de a ne supune poliţiei sanitaro-veterinare a imperiului german.

Concesiunea aceasta poate fi însă şi absolut iluzorie, aşa cum a fost şi în trecut, când s'au invocat motivele sanitare-veterinare cari ni se impun şi acum pentru a opri orice import de carne sau vite. Noul tratat comercial pare a lăsa dar intact vechile procedee neleale puse în uz faţă de noi, şi e cert ca şi după această convenţie să putem importa tot aşa de puţin carne de orice fel ca şi înainte. In privinţa aceasta, am fi trebuit să încheiăm o convenţie veterinară specială care să ne garanteze, aşa cum a făcut Austro-Ungaria, împotriva arbitrarităţilor autorităţilor germane.

Pe de altă parte mai trebue să menţionăm că tratatul, aşa cum l-a rezumat ziarul oficios german, nu vorbeşte de importul vitelor vii, pe picioare, ceeace înseamnă că acest import nu e admis.

In general dar, noul tratat cu Germania pare că nu aduce nici un folos pipăibil agriculturei şi creşterei vitelor. Taxele din tarifúl minim pe cereale sunt consolidate prin convenţie, import de vite vii nu ni

1) Articolul acesta a fost scris înainte de a apare textul convenţiei.

se admite, iar importul de conserve sau carne proaspătă — ceea ce înseamnă crearea unei industrii cu totul noui la noi — este admis cu restricţii.

Când vom avea textul integral al convenţiunei vom reveni.

Scumpirea peştelui

Din când în când se produce o agitaţiune în presă şi în porturile principale dunărene pe tema scumpirei şi raritătei peştelui.

Nu de mult a avut loc o întrunire la Galaţi, unde cei mai mulţi oratori au mers până acolo cu acuzările lor încât au criticat chiar legea asupra pescăriilor — acea lege care se ştie în urma căror rezistenţe a fost votată şi despre care se spunea că va crea o nouă sursă de avuţie ţărei— şi mai ales modul de organizare a pescuitului în bălţile statului şi a comerţului cu peşte. Oratorii au cerut schimbarea întregei stări de lucruri în această privinţă, arătând că numai legea şi modul de organizare defectuos al prinderei şi al comerţului au vina că peştele a devenit scump şi rar.

Chestiunea aceasta îşi are bineînţeles însemnătatea ei. Ea trebue privită din două puncte de vedere: întâiu din acel al interesului consumatorilor, adică al numeroasei populaţii sărace care consuma peşte în mare cantitate, şi al doilea din acel al nevoei ca bogăţia piscicolă să crească cât mai mult. Dacă chestiunea aceasta nu e privită din ambele puncte de vedere pe cari le arătăm aci, riscăm s'o judecăm greşit sau să scoatem încheeri greşite, căci după cum vom considera problema numai din punct de vedere al intereselor consumatorilor sau numai din acel al intereselor fiscale-economice, de dezvoltare a avuţiei piscicole vom cădea în exagerăţiune.

Aceasta este, mi se pare, greşala ce fac acei cari combat legea asupra pescuitului, fiindcă se pun numai pe terenul intereselor comerţului şi al consumatorilor, cum şi acei cari apără cu o înverşunare această lege din cauză că au în vedere excluziv interesele fiscale ale statului şi interesele, mai înalte, ale prosperării avuţiei piscicole.

Legea asupra pescuitului a fost, la un moment dat, o necesitate; însă pare că nu toate dispoziţiunile ei sunt fericite, asemenea e aproape sigur că dispoziţiunile administrative, cari organizează prinderea peştelui, trebuesc schimbate.

Dar mai ales trebuesc schimbaţi funcţionarii cari aplică legea şi dispoziţiunile administrative.

Aşa fiind, se impune ca să se studieze cu atenţie regimul actual al pescăriilor, rezultatele pe cari le-a dat legea, încheerile ce trebue să scoatem în urma experienţelor câştigate în acest timp. Un asemenea studiu ar permite să se ia măsurile ce se impun pentru împăcarea intereselor consumatorilor şi ale statului.

Înainte de toate însă, ar fi nimerit să se pue în funcţiunile acestui serviciu special oameni speciali, adică absolvenţi ai ştiinţelor naturale din facultăţile noastre.

Drepturi dobrogenilor

Primul Congres agrar ţinut la Bucureşti a votat, între alte rezoluţiuni, şi acea, cunoscută de sigur de cititorii noştri, de a se acorda dobrogenilor drepturi politice întocmai ca şi românilor de dincoace de Dunăre, pentru ca Dobrogea, asimilată în modul acesta cu Patria-mumă, să poată păşi cu putere înainte pe calea propăşirei economice.

Dorinţa aceasta, exprimată în unanimitate de Congresul agrar, este, se pare aproape de realizare, şi aceasta nu poate fireşte, decât să bucure pe toţi acei cari au luptat în favoarea acestei drepte revendicaţiuni. Guvernul, actualmente la putere, a făgăduit, în întrunirea de Duminica trecută, că va pune în studiu chestiunea emancipărei Dobrogei.

Să sperăm că studiul acesta se va termina cât mai curând şi că frumoasa şi bogata noastră provincie transdanubiană va putea saluta cât mai curând emanciparea ei politică, pentru a putea păşi repede spre emanciparea ei economică.

V. M. K.

PROECT DE LEGE *)

pentru

Organizarea corpului silvic al statului

pentru organizarea lui militară, pentru înfiinţarea şcoalei superioare naţionale de silvicultură, a şcoalei de brigadieri şi a şcoalei de pădurari, pentru crearea jandarmeriei silvice şi pentru creiarea corpului silvic technic naţional

IV

(Urmare şi fine)

CAP. VI.

Despre şcoala superioară de silvicultură

Art. 64. O şcoală superioară naţională de Silvicultură se înfiinţează în Bucureşti, în acelaşi local cu şcoala superioară de agricultură dela Herăstrău, formând însă o secţiune aparte.

Art. 65. Cursurile teoretice şi aplicative ale acestei şcoli, ţin trei ani şi un an începător de preparaţie.

*) Vezi agrarul No. 108 109 şi 110.

Cursurile comune se vor preda odată studenţilor din secţia silvică şi cea agricolă.

Art. 66. Profesorii sunt români.

Art. 67. Cursurile teoretice ale şcoalei încep la 15 Septembrie al fiecărui an şi se termină la 1 Maiu. Studenţii vor trece în cursul anului examene lunare la fiecare curs. Dela 1 Maiu până la 1 August, şcoala va face escursiuni ştiinţifice aplicative în toate regiunile păduroase ale ţărei şi chiar în străinătate. Dela 1—20 August, sudenţii au vacanţă şi dela 21 August până la 10 Septembrie, sunt examenele generale şi cele de admisibilitatea în şcoală a nouilor studenţi.

Art. 68. Şcoala superioară naţională de Silvicultură, dă absolvenţilor săi, cari vor avea media generală pe 3 ani de studiu 14 din 20, Diplomă de inginer silvic. Cei cari vor absolvi şcoala cu o medie generală mai mică de 14 vor primi certificate de ingineri silvici.

Notele în şeoală merg dela 1—20. Media generală anuală de trecerea dintr'o clasă într'alta este de 12, şi la nici un curs mai puţin de nota 8.

Art. 69. Admiterea studenţilor în Scoală în anul de preparaţie, se face prin concurs.

Se admite în această şcoală, studenţi bursieri, externi şi solvenţi. Streinii se admit numai ca externi.

Străinilor nu li se aplică în şcoală regimul militar.

Statul nu este obligat a introduce în corpul silvic al ministerului de domenii, decât pe inginerii silvici, cari în şcoală au fost bursieri. Din externi şi solvenţi, statul va introduce în acest corp, numai atunci când va avea nevoe de un mai mare număr de ingineri, decât cel pe care l'a dat promoţiunile şcoalei în bursieri.

Streinii nu pot să intre în corpul silvic al statului.

Art. 70. Numărul studenţilor bursieri ce se admit în şcoală anual, se va determina de Direcţia Pădurilor, după nevoile corpului şi serviciului silvic.

In general acest număr, nu va fi mai mic de zece.

Art. 71. Condiţiunile de admisibilitate ca bursier în şcoală sunt: candidatul să fie român sau naturalist român, să aibă diploma de absolvirea liceului, să fie de o constituţie sănătoasă şi să aibă etatea de cel puţin 18 ani, sau maximum de 24 ani.

Solvenţii vor trece examenul de admisibilitate odată cu candidaţii pentru bursă şi se vor admite acei cari vor avea mediile imediat superioare după ale bursierilor. Nu se admit solvenţi cu o medie mai mică de 10.

Art. 72. După absolvirea cursului şcoalei şi obţinerea diplomei de ingi-

ner silvic, foștii bursieri ai statului se introduc de drept în cadrele corpului silvic al statului cu gradul de inginer-ajutor.

Dânșii sunt obligați, a servi statul 6 ani. Contrariu, vor plăti câte 3000 lei pe an pentru timpul cât nu vor servi din acești 6 ani.

Art. 73. Personalul administrativ al școalei se compune:

Dintr'un director care va fi profesorul de amenajament și cultura pădurilor, dacă e român;

Un subdirector care va fi profesorul de botanică;

Un secretar;

Un archivar;

Un intendent și conservator al mobilierului și clădirii scoalei.

Personalul didactic:

Un profesor de amenajament și silvicultură;

Un profesor de botanică;

Un profesor de matematici pure;

Un agregat al profesorului de matamatici pure;

Un profesor de matematici aplicate,

Un agregat al profesorului de matematici aplicate.

Profesorul și agregatul de matematici aplicate vor fi preferați dacă vor fi ingineri silvici, sau în lipsă igineri de poduri și șosele.

Un profesor de construcțiuni forestiere, de rezistența materialelor de poduri și șosele și de desemn;

Un agregat al acestui profesor;

Un profesor de drept;

Un profesor de economia politică, comptabilitate și agricultură;

Un profesor de mineralogie, geologie, și chimia experimentală;

Un profesor de ornitologie, pescuit și vânătoare;

Un profesor, Major, pentru instrucția militară de infanterie;

Un profesor căpitan de cavalerie, pentru equitație;

Art. 74. Școala este pusă sub administrația Direcțiunei Pădurilor.

Pe lângă această școală, va funcționa o școală de brigadieri și una de pădurari.

Cursurile în aceste 2 școli secundare se predă de 4 ingineri silvici din corpul statului, cărora pe lângă leafa gradului, li se mai acordă și o diurnă de una sută lei lunar.

Art. 75. Candidații pentru școala de brigadieri vor trebui să fi fost sergenți în armată și să aibă 2 clase secundare cel puțin. Iar cei pentru școala de păduri să fi fost numai sergenți. Toți acești candidați, vor fi supuși unui examen de admisibilitate. Cursurile școlilor de brigadieri și de pădurart țin un an.

Art. 76. Un regulament desvoltător va rândui modul de funcționare și de administrare al acestei școli.

CAP. VII.

Despre corpul technic forestier al țărei

Art. 77. Nimeni nu poate exercita profesiunea liberă de inginer silvic în țară cu orice diplomă ar fi, dacă nu 'și a depus titlurile de profesiune la consiliul de administrație silvică de pe lângă Direcția Pădurilor.

Acest consiliu, va examina titlurile candidatului, și dacă le va crede satisfăcătoare, va ordona înscrierea petiționarului în tabloul inginerilor silvici dela acest minister.

Art. 78. In caz de respingerea cererei, petiționarul, poate cere Directorului pădurilor statului, examinarea sa înaintea unui juriu.

Art. 79. Acest juriu se compune dintr'un consilier silvic, profesorul de amenajament și silvicultură și profesorul de matematici aplicate, de la școala superioară de silvicultură.

Art. 80. Examenul se ține la București în localul școalei superioare de silvicultură, sub președenția consilierului silvic, iar media de admisibilitate a candidatului este 12 din 20 și la nici un curs mai puțin de nota 8.

Art. 81. Orice inginer silvic care este înscris în tabloul corpului technic forestier al țărei, poate să ocupe funcțiuni publice în administrațiile silvice, sau poate să lucreze amenajamente și ridicări de plan la toate pădurile din țară, când este angajat la aceasta, de proprietarii respectivi.

Art. 82. Nu sunt valabile în fața instanțelor judecătorești sau administrative, decât studiile, amenajamentele și planurile topografice ale pădurilor, elaborate de inginerii silvici înscriși în tabloul respectiv dela Direcțiunea pădurilor. Sunt nule și neavenite lucrările de acest fel, elaborate de alți specialiști technici.

Art. 83. Dacă se constată, că un inginer silvic, dă probe în executarea lucrărilor ce i se încredințează, de nepricepere sau rea credință, sau dacă suferă vre-o penalitate infamantă, dânsul în urma unui aviz în această privință, al consiliului de administrație silvică este radiat din acest tablou, și își perde drepturile de inginer silvic.

Art. 84. Totalitatea inginerilor silvici înscriși în tablou, formează *corpul technic silvic național.*

Art. 85. Ministerul domeniilor, din doi în doi ani, va convoca în localul ministerului, adunarea generală a corpului technic silvic național și îl va consulta asupra marilor lucrări forestiere ce este de întreprins, în interesul cultural și economic al pădurilor. Deciziunile acestui congres se iau cu majoritatea membrilor prezenți. Iar ministrul, este ținut să ia în considerațiune deciziunile acestui congres. Ședințele congresului se țin sub președința ministrului sau a Directorului pădurilor.

Art. 86. Un regulament special va da dezvoltările necesare și va determina modul de aplicațiune al acestui capitol de lege.

CAP. VIII.

Despre consiliul technic al pădurilor

Art. 87. Consilierii silvici sub președenția celui mai în vârstă dintre dânșii formează consiliul technic silvic al Direcțiunei Pădurilor Statului, prevăzut de art. 30 din legea silvică.

Acest consiliu va avea un Secretar, care va ocupa un grad superior în corpul silvic al Statului și căruia i se va încredința conservarea documentelor silvice. Acest secretar, va putea fi trimis și în exterior în urma delegațiunei ce i se va da de consiliul technic.

Art. 88. Consiliul technic se ocupă numai cu studierea, verificarea și aprobarea amenajamentelor și studiilor de punere în exploatare a pădurilor. Tot el se pronunță asupra defrișărilor și împăduririlor ce urmează să se facă, fie la pădurile statului, fie la cele supuse regimului silvic.

Art. 89. Consiliul technic al pădurilor Statului, are drept de control, asupra modului de cultură, de exploatare și de administrare, ce așezămintele publice, aplică pădurilor de sub supravegherea și administrațiunea lor.

Art. 90. Pentru o mai bună convingere a consiliului technic, în vre o cestiune contraversată, dânsul poate să delege din sânsul său pe unul sau doi membrii, care să meargă la fața locului pentru a verifica faptul, împreună cu Secretarul său.

Secretarul are și dânsul, vot consultativ în consiliu.

CAP. IX.

Dispoziții finale pentru retribuțiunea personalului silvic al statului

Art. 91. Retribuțiunile prevăzute în tabloul ce însoțește această lege, se vor plăti personalului silvic al Statului, cu începere dela 1 Aprilie 19....

Art. 92. Ministerul de domenii va plăti materialul de cancelarie pentru biurourile regiunilor și ocoalelor și speze de transport în serviciu, personalului din corpul silvic al statului. De asemenea va mai da, toate instrumentele topografice și aparatele necesare executării lucrărilor technice și de biurou, făcute în interesul pădurilor statului.

Art. 93. Un regulament dezvoltător, va determina modul de aplicațiune al acestei legi.

Art. 94. Sunt și rămân abrogate, toate legile, regulamentele și dispozițiunile, contrarii legei de față.

TABLOU

De salariile şi spesele de transport în serviciu, pentru personalul corpului Silvic al Statului.

No. persoanelor din fiecare clasă sau grad	GRADUL	Classa	Retribuţiunea lunară	Retribuţiunea anuală: Personală	Retribuţiunea anuală: Totală	Spese de transport sau de serviciu: Anuale	Spese de transport sau de serviciu: Totale	Total general anual Retribuţiune şi spese	OBSERVAŢIUNI
1	Director	—	900	10.800	10.800	1.800	1.800	12.600	1) Personalul superior din exterior are drept la locuinţă, lemne de foc, furagiu de cai. Indemnitatea de locuinţă pentru personalul superior din exterior, este dublu lefei lunare, pe un an dacă Statul nu-i dă local.
1	Sub-director . . .	—	800	9.600	9.600	1.440	1.440	11.040	
6	Consilieri	—	700	8.400	50.400	1.440	8.640	59.040	
5	Inspectori	I	600	7.200	36.000	1.440	7.200	43.200	
10	„	II	500	6.000	60.000	1.440	14.400	74.400	
24	Sub Inspectori . .	I	400	4.800	115.200	1.200	28.800	144.000	
24	„ „ . . .	II	350	4.200	100.800	1.200	28.800	129.600	
60	Ingineri silvici . .	I	300	3.600	216.000	1.200	72.000	288.000	
60	„ „ .	II	250	3.000	180.000	1.200	72.000	252.000	
130	„ Asistenţi	—	200	2.400	312.000	720	93.600	405.600	
110	Brigadinri	I	100	1.200	132.000	—	—	132.000	
110	„	II	75	900	99.000	—	—	99.000	
600	Pădurari	I	50	600	360.000	—	—	360.000	
900	„	II	40	480	432.000	—	—	432.000	
11	Profesori la şcoală.	—	400	4.800	52.800	—	—	52.800	
3	Agregaţi	—	300	3.600	10.800	—	—	10.800	
1	Director al şcoalei.	—	—	—	—	1.800	1 800	1.800	
1	Sub-Director . . .	—	—	—	—	1.200	1.200	1.200	
4	Prof. la şcoala de Brig. şi Pădurari.	—	—	—	—	1.200	4.800	4.800	2) Aceleaşi drepturi le are şi personalul silvic detaşat în serviciul central. 3) Funcţiunile de director şi sub director al şcoalei de silvicultură se îndeplineşte de unii din profesorii respectivi.
1	Secretar	—	200	2.400	2.400	—	—	2.400	
1	Intendent	—	200	2.400	2.400	—	—	2.400	4) Profesorii de la şcoala de brigadieri şi pădurari se aleg dintre ingineri silvici din serviciul Statului.
1	Arhivar	—	180	2.160	2.160	—	—	2.160	
1	Bibliotecar	—	150	1.800	1.800	—	—	1.800	
1	Portar la şcoală. .	—	90	1.080	1.080	—	—	1,080	
12	Bursieri	—	—	—	—	1.080	12.900	12.960	
	Totaluri . . .	—	—	—	2.187.240	—	349.440	2.536.680	

Dem. Ionescu-Zane

Proectul convenţiei comerciale cu Germania

Guvernul a publicat în Monitorul Oficial proectul de tratative de comerţ, de vamă şi de navigaţiune incheiat între *România şi Germania*, astfel cum rezultă din tratatul de comerţ, de vamă şi de navigaţiune din 9/21 Octombrie 1893 şi din convenţiunea adiţională la acest tratat, din 25 Septembrie, 1904 *).

Art. 1.— Va fi deplină libertate de comerţ şi de navigaţiune între cele două ţări; supuşii Părţilor contractante nu vor fi obligaţi, pentru comerţul şi industria lor, în porturi, oraşe şi alte părţi ale ţărei respective, fie că s'ar stabili acolo, fie că ar şedea acolo numai timporar, la drepturi taxe, impozite sau patente, sub orice denumire ar fi, altele, nici mai ridicate decât acelea care se vor percepe dela naţionali; privilegiile, imunităţile şi alte foloase de cari s'ar bucura, în materie de comerţ şi de industrie, supuşii uneia dintre Părţile contractante, vor fi comune supuşilor celeilalte Părţi.

Dispoziţiunile precedente nu sunt aplicabile farmaciştilor, misiţilor de comerţ şi agenţilor de schimb, colportorilor şi celorlalte persoane cari profesează o industrie ambulantă; aceşti comercianţi se vor bucura de acelaş tratament ca şi supuşii Statului celui mai favorizat, cari exercitează aceiaşi profesiune.

Art. 2.—In ceea ce priveşte dreptul de a dobândi, de a poseda sau de a înstrăina orice fel de proprietate mobiliară sau imobiliară, Germania în România şi România în Germania se vor folosi de drepturile supuşilor Statului celui mai favorizat, fără să fie îndatoraţi la taxe impozite sau sarcini, sub orice denumire ar fi altele sau mai ridicate decât acelea cari sunt sau vor fi stabilite asupra naţionalilor.

Ei vor putea, de asemenea, să exporteze liber produsul vânzărei proprietăţei lor şi al bunurilor lor în genere, fără să fie obligaţi să plătească taxe altele sau mai ridicate de cât acelea pe cari naţionali le-ar plăti în aceeaşi împrejurare.

Art. 3.— Negutătorii, fabricanţii şi alţi industriaşi cari probează, prin arătarea unei cărţi de legitimaţie industriale liberată de către autorităţile ţărei lor, că în Statul în care îşi au domiciliul sunt autorizaţi a exercita comerţul sau industria lor şi că achită taxele şi impozitele legale, vor avea dreptul, ei în persornă sau prin călătorii în serviciul lor, să facă cumpărături pe teritoriile celeilalte Părţi contractante, de la negutători sau în localurile de vânzări publice sau de la persoanele cari produc acele mărfuri. Ei vor putea, de asemenea, să ia comande, chiar după monstre, dela negutătorii sau alte persoane în a căror exploatare industrială mărfurile de felul celor oferite îşi au întrebuinţarea. Nici într'un caz, nici într'altul, ei nu vor fi îndatoraţi să achite pentru aceasta o taxă specială.

Industriaşii (călători de comerţ) căpătuiţi cu o carte de legitimaţie industrială, au dreptul să aibă cu dânşii monstre, iar nu mărfuri.

Cărţile de legitimaţie industrială vor trebui să fie stabilite conform cu modelul din anexa A.

Părţile contractante îşi vor face reciproc cunoscute autorităţile însărcinate cu liberarea cărţilor de legitimaţie, precum şi dispoziţiunile cărora călătorii trebue să se conformeze în exerciţiul comerţului lor.

Dispoziţiile de mai sus nu sunt aplicabile industriilor ambulante, precum şi nici colportagiului sau luărei de comande dela persoane cari nu exercitează nici comerţ, nici industrie.

Obiectele supuse la o taxă de vamă, cari vor fi importate ca mostre de către călătorii de comerţ vor fi, în o parte şi în alta, admise scutite de taxe de intrare şi de eşire, cu condiţie ca aceste obiecte, dacă nu au fost vândute, să fie reexportate într'un termen fixat de mai înainte şi ca identitatea obiectelor importate şi reexportate să nu fie îndoelnică.

Reexportarea mostrelor va trebui garantată în cele două ţări, la intrare, fie prin depunerea sumei taxelor de vamă respective, fie prin cauţiune.

Supuşii uneia din Părţile contractante cari merg pe teritoriile celeilalte Părţi la bâlciuri sau târguri, spre a'şi exercita acolo comerţul lor sau spre a-şi vinde produsele lor, vor fi reciproc trataţi ca şi naţionalii şi nu vor fi supuşi la taxe mai ridicate decât acelea ce se percep dela aceştia

Art. 4. — Supuşii fiecăreia din cele două Părţi contractante vor fi scutiţi pe teritoriul celeilalte de orice serviciu militar şi de orice prestaţiune militară, precum şi de orice rechiziţiuni extraordinare care ar fi stabilite în urma unor împrejurări excepţionale.

Se exceptează totuşi sarcinile cari sunt legate de posesiunea, sub orice titlu ar fi, a unui imobil, precum şi prestaţiunile şi rechiziţiunile militare la care toţi naţionalii pot fi chemaţi a se supune ca proprietari, arendaşi sau locatari de imobile.

Ei vor fi scutiţi de asemenea de orce funcţiune oficială obligatorie, fie judecătorească, fie administrativă, fie municipală.

Art. 5.—Părţile contractante iau îndatorirea de a nu împiedica întru nimic comerţul reciproc al celor două ţări prin proibiţiuni la import, la export sau la transit.

*) Textele din convenţiunea adiţională s'au tipărit litere cursive.

Excepţiuni la această regulă, întrucât vor fi aplicabile tuturor ţărilor sau ţărilor ce se găsesc în condiţiuni identice, nu se vor putea face decât în următoarele cazuri:

1) In împrejurări excepţionale, cu privire la proviziunile de război;

2) Pentru motive de siguranţă publică;

3) Cu privire la poliţia sanitară şi pentru protecţiunea ănimalelor şi plantelor folositoare, contra boalelor, insectelor şi a paraziţilor vătămători;

4) In vederea aplicărei, la mărfurile străine, a proibiţiunilor sau restricţiunilor stabilite prin legi interne faţă de producţia interioară a mărfurilor similare, sau pentru vânzarea sau transportul în interior al mărfurilor similare de producţiune naţională.

Art. 6.—In ce priveşte suma, garanţia şi perceperea taxelor de import şi de export, precum şi în ce priveşte transitul, reexportarea, intrepozitarea, taxele locale şi formalităţile vamale, fiecare din cele două Părţi contractante se îndatoresc a face pe cealaltă să profite, la importul saŭ la exportul produselor pământului saŭ ale industriei celor două ţări, de orice favoare, de orice privilegiŭ saŭ scădere de tarife, pe cari una dintr'ânsele le-ar fi acordat unei a treia Puteri. De asemenea, orice favoare saŭ imunitate concedată mai târziŭ unei a treia Puteri, va fi întinsă de îndată, fără condiţie şi prin aceasta însăşi, la produsele pământului şi ale industriei celeilalte Părţi contractante.

Dispoziţiunile ce preced nu se aplică de loc:

1. faţă de foloasele acordate acum saŭ cari ar putea fi acordate în urmă altor State mărginaşe, pentru înlesnirea traficului local, în cuprinsul unei zone corespunzând cu districtul de fruntarie al fiecărei ţări, dar care nu va trece peste cincisprezece kilometri în lărgime de fiecare parte a fruntariei;

2. faţă de obligaţiunile impuse uneia din cele două Părţi contractante prin îndatoririle rezultând dintr'o uniune vamală contractată de mai înainte saŭ care ar putea să fie contractată în viitor.

Art. 7. — Produsele pământului şi ale industriei României, cari vor fi importate în Germania, şi produsele pământului şi ale industriei Germaniei, cari vor fi importate în România, destinate fie pentru consumaţiune, fie pentru intrepozitare fie pentru reexportare saŭ pentru transit, vor fi supuse la acelaş tratament şi nu vor fi impuse la taxe, nici mai mari, nici altele decât pentru produsele naţiunei celei mai favorizate în aceste privinţe.

De altmintrelea, produsele pământului şi ale industriei României, enumerate în *tariful B*, alăturat la *convenţiunea adiţională*, la importul lor în Germania, şi produsele pământului şi ale industriei Germaniei, enumerate în *tariful C*, alăturat la *convenţiunea adiţională*, la importul lor în România, nu vor fi supuse la taxe de intrare altele nici mai ridicate decât acelea consolidate prin zisele *tarife*.

Art. 8.—La exportul spre România nu se va percepe în Germania şi la exportul spre Germania nu se va percepe în România, taxe de eşire altele, nici mai mari decât la exportul aceloraşi obiecte către ţara cea mai favorizată în această privinţă. De asemenea, orice alt folos acordat de una din Părţile contractante unei a treia Puteri în privinţa exportului, va fi de îndată şi fără condiţiune întins la cealaltă.

Art. 9.—Mărfurile de orice fel, venind din unul din cele două teritorii saŭ mergând într'acolo, vor fi reciproc scutite în cellalt de orice taxă de transit, fie că ele transitează direct, fie că în timpul transitului ele trebuesc să fie descărcate, depozitate şi reîncărcate.

Art. 10. — Certificate de origină se vor putea cere de fiecare din Părţile contractante în cazul când dânsa ar fi stabilit taxe diferenţiale după origina mărfurilor.

Art. 11. — Vor fi admise şi exportate, de o parte şi de alta, scutite de orice taxă, obiectele următoare, cu condiţiune ca identitatea obiectelor exportate şi reimportate să nu fie îndoielnică:

a) toate mărfurile (afară de alimente) cari, eşind din comerţul liber de pe teritoriul uneia din cele două Părţi contractante, vor fi expediate la bâlciuri şi târguri pe teritoriul celeilalte, saŭ cari, şi fără această destinaţiune, vor fi transportate pe teritoriul celeilalte Părţi contractante, spre a fi depuse acolo în intrepozitele saŭ magazinele vamale, cu condiţiunea ca toate aceste mărfuri să fie reexportate într'un termen hotărât de mai înainte;

b) obiectele destinate a fi reparate, cu condiţiune ca natura lor esenţială şi denumirea lor comercială să rămâie aceleiaşi şi fără ca să li se fi adăugat părţi noui esenţiale, supuse la o taxă de intrare;

c) butoaiele goale, sacii pentru ambalagiu, etc., ce se importează din teritoriul uneia din Părţile contractante spre a fi reexportaţi plini cu uleiuri, grâne şi alte produse de acelaş fel, cumpărate de pe teritoriul celeilalte sau cari se reimportează ce au fost exportaţi plini.

Art. 12. — *Taxele interioare percepute pe seama Statului, comunelor sau corporaţiunilor, cari sunt sau cari vor fi puse asupra producţiunei, fabricaţiunei sau consumaţiunei vreunui articol în teritoriul uneia din Părţile contractante, nu vor lovi, sub nici un cuvânt, produsele celeilalte Părţi mai mult sau mai apăsător decât produsele indigene de acelaş fel, sau, în lipsa acestora, decât produsele naţiunei celei mai favorizate.*

Produsele pământului şi ale industriei uneia din Ţări, importate în teritoriul celeilalte şi destinate pentru intrepozitare sau pentru transit; nu vor fi supuse la nici o taxă interioară.

Art. 12 a.— *In cazul când, între Părţile contractante, s'ar ivi vre-o neînţelegere cu privire la interpretarea sau aplicarea tarifelor B şi C, alăturate la prezenta Convenţiune adiţională, inclusiv dispoziţiunile adiţionale relative la aceste două tarife, precum şi cu privire la taxele din tarifele convenţionale stipulate între Părţile contractante şi Statele de al treilea, acea neînţelegere se va regula, după cererea uneia sau alteia din Părţi, prin arbitragiu.*

Tribunalul arbitral se va constitui, pentru fie-care litigiu, în felul că fiecare Parte numeşte un arbitru dintre supuşii competenţi ai ţărei sale şi că ambele Părţi aleg ca supra-arbitru pe un supus al unei a treia ţări amice. Părţile contractante îşi rezervă de a se înţelege, dinainte şi pentru o anume perioadă, asupra persoanei supra-arbitrului ce va urma a se alege.

In cazul întâmplător şi sub rezerva unei înţelegeri speciale pentru aceasta, Părţile contractante vor supune de asemenea la arbitragiu şi alte neînţelegeri, decât cele arătate la aliniatul I, asupra interpretărei sau aplicărei prezentei Convenţiuni.

Art. 13.— Năvile germane şi încărcătura lor vor fi tratate în România şi năvile române şi încărcătura lor vor fi tratate în Germania întocmai ca şi năvile naţionale şi încărcătura lor, oricare ar fi punctul de plecare al năvilor sau destinaţiunea lor şi oricare ar fi origina încărcăturilor şi destinaţiunea acestora.

Ori-ce privilegiu şi orice scutire acordată în această privinţă unei a treia Puteri de către una din Părţile contractante, va fi acordată de îndată şi fără condiţiune celeilalte.

Totuşi, se face excepţiune la dispoziţiile precedente, în ceeace priveşte foloasele particulare al căror obiect sunt sau vor fi produsele pescuitului naţional în o ţară sau în alta.

Art. 14.— Naţionalitatea năvilor va fi admisă, de o parte şi de alta, după legile şi regulamentele particulare ale fiecărei ţări, prin titlurile şi patentele liberate căpitanilor, patronilor sau corăbierilor de către autorităţile competente.

Art. 15. — Năvile germane intrând într'un port al României şi, reciproc, năvile române intrând într'un port al Germaniei, cari nu vin decât ca să-şi complecteze încărcătura sau să descarce o parte din încărcătura lor, vor putea, conformându-se totuşi legilor şi regulamentelor ţărilor respective, să păstreze

pe bordul lor partea din încărcătură care ar fi destinată unui alt port, fie al aceleiaşi ţări, fie al alteia, şi să o reexporteze fără să fie ţinute a plăti pentru această din urmă parte a încărcăturei lor, nici o taxă, afară de acelea de supraveghere, cari de altmintrelea nu vor putea fi percepute decât după câtimea fixată pentru navigaţiunea naţională.

Art. 16.—Vor fi cu totul scutite de taxele de tonagiu şi de expediţie în porturile fiecăreia dintre cele două ţări:

1. năvile cari, intrate deşerte din ori ce loc ar fi, vor pleca din acele porturi tot deşerte,

2. năvile cari, trecând dintr'un port al uneia din cele două ţări, vor proba că au achitat aceste taxe într'un alt port al aceleaşi ţări;

3. năvile cari, intrate cu o încărcătură într'un port, fie de voie, fie prin oprire silită, vor eşi din trânsul fără să fi făcut vre-o operaţiune de comerţ.

In caz de oprire silită, nu se vor considera ca operaţiuni de comerţ: descărcarea şi reîncărcarea mărfurilor pentru reparaţiunea năvei; transbordarea pe o altă navă în caz de neputinţă pentru cea d'întâiu de a naviga; cheltuielile necesare pentru alimentarea echipagiilor şi vânzarea mărfurilor avariate, când administraţia vămilor va fi dat autorizarea pentru aceasta.

Art. XVII

In caz de înămolire sau de naufragiu a unei năvi a uneia din Părţile contractante pe coastele celeilalte, această navă se va bucura acolo, atât pentru vas cât şi pentru încărcătură, de foloasele şi imunităţile pe cari legislaţiunea fiecăreia din ţările respective le acordă propriilor sale năvi în asemenea împrejurare. Se va da tot ajutorul şi asistenţa căpitanului şi echipagiului, atât pentru persoanele lor cât şi pentru nava şi încărcătura ei. Operaţiunile privitoare la scăpare se vor face conform legilor ţărei. Totuşi, consulii sau agenţii consulari respectivi vor fi admişi să supravegheze operaţiunile relative la repararea sau la aprovizionarea cu de ale mâncărei, sau la vânzarea, dacă va fi trebuinţă, a năvilor înămolite sau naufragiate pe coastă. Tot ce se va fi scăpat din navă şi din încărcătură, sau produsul acestor obiecte, dacă au fost vândute, va fi restituit proprietarilor sau reprezentanţilor lor şi nu se va plăti cheltuieli de scăpare mai mari decât acelea la cari naţionalii ar fi supuşi în asemenea cazuri.

Părţile contractante ce învoiesc, deosebit de aceasta, ca mărfurile scăpate să nu fie supuse la plata nici unei taxe de vamă, afară numai dacă ele nu sunt destinate pentru consumaţia interioară.

Art. 18.—Năvile şi mărfurile germane în România şi năvile şi mărfurile române în Germania se vor folosi, în privinţa taxelor şi a celorlalte drepturi în porturile, basinurile, docurile, radele şi limanurile Ţărilor contractante şi sub toate celelalte raporturi, de acelaşi tratament ca şi năvile şi mărfurile naţionale şi acele aparţinând naţiunei cele mai favorizate.

Art. 19. — Prezentul tratat se întinde şi la ţările sau teritoriile unite, acum sau în viitor, printr'o uniune vamală cu una dintre Părţile contractante.

Art. 20.—Cele două Părţi contractante îşi rezervează dreptul de a introduce, mai târziu şi prin comună învoială, în acest tratat, modificări ce s'ar crede conforme cu spiritul şi cu principiile sale şi a căror trebuinţă ar fi dovedită de experienţă.

Din convenţiunea adiţională

Art. 4. — Prezenta Convenţiune adiţională va intra în vigoare la împlinirea termenului de şease luni, cu începere din ziua în care Părţile contractante se vor fi înţeles în această privinţă. Intrarea în vigoare a prezentei Convenţiuni adiţionale nu va avea însă loc înainte de 19 Decemvrie 1904 st. n. şi nici după 18 Iunie 1906.

După intrarea în vigoare a prezentei Convenţiuni adiţionale, Tratatul actual de comerţ, de vamă şi de navigaţiune, încheiat la 21 Octomvrie 1893, cu modificările şi adăogirile ce i s'a făcut prin zisa Convenţiune adiţională, îşi va exercita efectele până la 18—31 Decemvrie 1917.

In cazul când nici una din părţile contractante nu va fi notificat, cu 12 luni înainte de împlinirea acestui termen, intenţiunea ei de a face să înceteze efectele Tratatului, acesta, cu modificările şi adăugirile sus zise, va continua a fi obligator până la împlinirea unui an, cu începere din ziua când una sau alta din Părţile contractante îl va fi denunţat.

(Va urma)

Asupra organizărei ministerului de domenii

Ziarul *«Dimineaţa»* cu data de 15 Ianuarie a. c. publică un articol în privinţa intenţiunilor d-lui Ioan Lahovari, ministrul domeniilor, de a organiza acest minister.

Suntem convinşi de buna voinţă a domnului ministru al domeniilor de a organiza pe baze mai serioase acest încercat şi desmoştenit minister. Se impune din toate punctele de vedere şi în toate ramurile de aplicaţiune, facerea unei organizaţiuni, apropriate unui mers regulat pentru ministerul de domenii.

In trăsături generale, articolul în cestiune schiţează într-o câtva şi modul acestei organizaţiuni; nu avem nimic de zis asupra felului de organizaţiune al serviciului comerciului, minelor, etc. Avem însă de făcut serioase obiecţiuni asupra organizaţiunei serviciului pădurilor.

Articolul din *«Dimineaţa»* probabil bine informat, spune că d. Ioan Lahovari, ar avea intenţiunea să organizeze serviciul pădurilor la un loc cu serviciul domenial.

Nu suntem de părere a se amesteca administraţiunea silvică cu cea domenială; pentru motivul că, pe când moşiile statului comportă un fel de administraţie şi gestiune, pădurile cer cu totul un alt regim administrativ şi technic. Apoi, moşiile cu timpul se vor da în loturi la săteni, pe când pădurile constituesc un fond imobiliar, destinat a fi perpetuu, în administraţia şi buna cultură a Statului. De altfel, în toate statele Europei centrale, Direcţia Pădurilor se ocupă numai de păduri.

In această privinţă, am scris şi proectul meu de lege, însoţit de o largă expunere de motive în *Agrarul* No. 109 din a. c.

Este o necesitate imperioasă, cerută de economia generală a ţărei şi de buna gospodărie şi cultură a pădurilor ca administraţiunea lor, să se organizeze aparte şi în mod special, formând *Direcţiunea pădurilor* în ministerul agriculturei, industriei şi comerciului.

Iar, moşiile să'şi aibă, ca şi până azi direcţiunea lor specială aparte, numită Direcţiunea Domenială.

Dem. Ionescu-Zane

CRONICA AGRICOLĂ

D. Ion Lahovary, ministrul domeniilor, îşi traduce în proect de lege propunerile sale privitoare la înfiinţarea pătulelor de rezervă.

De asemenea d-sa studiază şi chestia cumpărărei de către stat a domeniilor mari ce vor fi scoase în vânzare prin licitaţie publică.

După ce vor fi înlocuite proectele de lege privitoare la aceste două reforme, se va întocmi o comisiune care le va lua în cercetare.

Proectele trecute pe la acea comisiune vor fi depuse în parlament, chiar în prima lui sesiune.

***

Distribuirea porumbului

Casa centrală a băncilor populare a plătit până acum pentru porumbul distribuit sătenilor, atât prin băncile populare cât şi prin ministerul de interne, o sumă de aproape 8 milioane lei, scontându-şi portofoliul la Banca Naţională.

***

Consiliul de miniştrii a decis numirea unei comisiuni pentru cumpărarea porumbului şi orzului necesar populaţiunei rurale.

In comisiune vor lua parte d-nii N. St. Cesianu, secretar general al Societăţei Agrare, N. Cosăcescu, secre-

tar general la domenii şi N. R. Căpităneanu, secretar general la finance.

***

Incurajarea industriei metalurgice

Ministerul de domenii în vederea încurajărei stabilimentelor metalurgice din ţară, printre cari sunt deja 26 cari se bucură de avantagiile legei pentru încurajarea industriei naţionale, a hotărât a nu se mai acorda scutiri de taxe vamale pentru maşinile, părţi de maşini sau accesorii cari se pot efectua şi la noi în ţară.

In acest scop şi pentru a nu aduce vre un prejudiciu fabricilor respective cari ar cere scutiri, ministerul a numit o comisiune compusă din d-nii Emil Costinescu, Abony, Ernest Cirech, inginer Tach, Frantz Veighel, Jacques Katz, B. Geiser, inginer Bonnet, E Wolff, E. Ostony, G. Fernic. Hans Nisel, I. Boambă şi carol Clim cari să se întrunească de 2 ori pe săptămână, Mercurea şi Sâmbăta la orele 2 p. m. în localul ministerului de domenii, şi să se pronunţe dacă obiectul pentru care se cere scutire de vamă poate fi sau nu confecţionat în vre-unul din atelierele noastre metalurgice.

In fiecare Mercuri şi Sâmbătă se vor prezenta acestei comisii toate cererile de scutiri de vamă pentru maşini, părţi şi accesorii primite la minister în acest interval.

***

E vorba ca pe lângă ministerul de interne să se înfiinţeze un birou special care să se ocupe cu distribuirea fânului la sătenii absolut lipsiţi.

In acest scop prefecţii în unire cu medicii veterinari şi primarii comunelor rurale vor fi însărcinaţi a întocmi listele.

***

D. Ion Lahovary, ministrul domeniilor, a intervenit către Ministerul afacerilor străine, ca acesta, prin agenţii noştri diplomatici dela Sofia si Belgrad să dispună a se trimite rapoarte consulare, detaliate, cu privire la legile şi regulamentele în vigoare ale statului bulgar şi sârb, relative la «*Magaziile de rezervă*», sau cum le numim noi «Pătule».

Tot astfel s'a intervenit şi către reprezentantul nostru diplomatic din Budapesta pentru a trimite un raport privitor la legea protecţionistă a replantărei viilor filoxerate din Ungaria.

***

Semănăturile de toamnă

După recolta dezastroasă din anul trecut, e desigur interesant de ştiut care e starea semănăturilor făcute în toamna aceluiaşi an.

După ştirile oficiale, mai în toate judeţele din ţară semănăturile sunt foarte frumoase. Numai în partea de ses a Dunărei zăpada s'a topit şi semănăturile sunt ameninţate de îngheţ.

E de semnalat că în nici un an nu s'a semănat mai multă rapiţă ca în anul acesta. Sunt în toată ţara 271 000 hectare semănate cu rapiţă, pe când în anul trecut au fost de abia de 50.000 hectare, iar în alţi ani nu s'au semănat mai mult de 100.000 hectare.

Semănăturile de grâu de asemenea s'au făcut pe o întindere considerabilă. Sunt semănate cu grâu de toamnă 1.801.000 heetare. In anul trecut se semănaseră 1.600.000 hectare cu grâu.

Vom reveni cu cifre complecte asupra întinderei tuturor semănăturilor făcute în toamna anului trecută.

***

Am vorbit despre o importantă lucrare întreprinsa de ministerul Domeniilor : aceia privitoare la statistica agricolă în care să se arate care e proporţia întinderei semănăturilor şi producţiei între marii şi micii agricultori.

Deocamdată s'a întocmit tablonl privitor la întinderea şi producţia porumbului din anul 1904.

Din acel tablou s'a constatat că s'au cultivat în total 2.090, 212 hectare cu porumb, cari au dat o producţie de 6.906,260 hectolitri, cu o medie de 3. 3 hectolitri la hectar.

Marii agricultori au cultivat 451.639 hectare şi au obţinut o producţie de 2.084,491 hectolitri porumb cu o medie de 4.6 hectolitri la hectar.

Micii agricultori au cultivat 1.638.573 hectare, obţinând 4.821,769 hectolitri cu o producţie medie de 2.9 hectoli-ri la hectar.

După cum se vede din producţia medie, mari agricultorii, cari cultivă pământul în condiţiuni mai raţionale, au obţinut o producţie apro ape îndoită de cât cea obţinută de micii agricultori, cari, de cele de mai multe ori, se folosesc încă de instrumente rudimentare pentru facerea cultivărilor agricole.

***

Numeroase cereri se primesc la ministerul domeniilor în fiecare zi din partea populaţiunei rurale, care cere a i se da în exploatare pădurile de salcie spre a hrăni cu muguri vitele expuse să moară de foame. Ministerul aprobă de urgenţă toate cererile, socotind hectarul de pădure pe preţuri variind între 70-120 lei. Locuitorii au, bine înţeles, şi dreptul de a se folosi de materialul lemnos nu numai de muguri, —lucru care face aproape derizoriu preţul pentru care se dau în exploatare aceste păduri. Scopul principal care se urmăreşte este de a veni în ajutorul locuitorilor cari au vite ameninţate a muri de foame.

***

Duminică 16 Ianuarie a avut loc la Ateneul român marea festivitate a distribuirei premiilor acordate expozanţilor conform programului publicat în numărul trecut, iar în numărul viitor vom publica în întreg discursurile rostite de d. St. D. Grecianu, preşedintele Societăţei Agrare şi a d-lui dr. C. I. Istrati, comisarul general al Ezpoziţiunei precum şi lista premiaţilor.

***

Consiliul de miniştrii a numit comisiunea pentru noile convenţiuni de comerţ.

Comisiunea a fost astfel alcătuită : d. profesor dr. Istrati, preşedinte ; d-nii D. Neniţescu, Teodor Rădulescu, Al. Cottescu şi Paul St. Grecianu.

***

In urma statisticei făcute, s'a constatat că până la 1 Martie e nevoe de 8 milioane kgr. fân şi de 38 mil. şi jumătate kgr. pae.

A APARUT:

Carnetul Agricultorului

pe **1905**

de **N. N. Andronescu**, agronom

cu o bogată materie interesând pe **agricultori, mari proprietari, arendaşi, cultivatori, administratori şi logofeţi de moşii, profesori şi elevi de şcoli agricole, stagiari la ferme agricole,** etc. 400 pagini. Spaţiu liber pentru notiţe zilnice pentru întreg anul 1905.

Preţul **Lei 2** legat în pânză şi **Lei 3** legat în piele. Porto 15 bani. Recomandarea 25 bani.

Comandele şi mandatele la **Administr. „Carnetului Agricultorului" Bucureşti, Str. Apolodor, 21.**

A apărut:

Carnetul Agricultorului

Portativ pentru uzul zilnic

pe **1904**

Preţul legat: Lei 3

A se adresa administraţiei

Strada Bateriilor, 41. — BUCUREŞTI

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strade Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Seful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la $2^1/_2$ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la $2^1/_2$ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopĭ

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 30 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 112
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

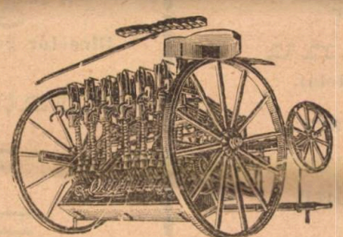

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 30 IANUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 112.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revistei sunt d-nii:

Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Median, Gr. Im. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 112

V. M. Kogălniceanu.—Un program economic.
V. M. K.—Convenția comercială cu Germania.
Proecte și Idei Economice.—O cerere dreaptă.
Serbarea distribuirei premiilor la Ateneu.—Discursul d-lui Ștefan D. Grecianu.
Discursul d-lui dr. C. I. Istrati. — Premiile decernate.
Cronica agricolă.

Un program economic

II

Am făgăduit în numărul precedent că vom continua cu înșirarea și examinarea punctelor principale din programul economic al guvernului. Acest program nu are, la dreptul vorbind, numai o fizionomie economică ci și una pronunțată culturală și fiindcă cea mai mare parte din punctele lui de ordin cultural-general sau administrativ sunt menite de a avea o înrâurire puternică asupra țărănimei, ne vom ocupa firește și cu aceste puncte.

Astfel între aceste din urmă, trebue să menționăm de pildă ceeace programul ne promite sub frumoasa promisiune de reformă sanitară. *Reformă sanitară*— cine spune aceste cuvinte înțelege numai decât că este vorba de satele noastre, unde igiena este așa teribil de neglijată și unde ignoranța și reaua stare materială produc atâtea ravagii în populațiunea de toate vârstele. Preocupațiunile sanitare de cari autoritățile noastre dau dovadă de un timp încoace, trebuesc considerate ca un semn îmbucurător al progresului în idei survenit în ultimii ani la bărbații noștrii politici. Guvernul promite, în privința aceasta că, odată cu reformarea legei sanitare, va crea un *fond special* destinat anume pentru *organizația sanitară rurală.*

Intențiunea este de sigur, foarte lăudabilă și fondul ar putea într'adevăr să ajute mult la îmbunătățirea stărei sanitare a satelor, cea mai radicală reformă sanitară nu constă în infirmerii, spitale, băi, farmacii ambulante sau secare de bălți, ci în îmbunătățirea profundă a stărei economice a țăranilor.

Dacă vroim să avem un neam viguros, o mortalitate mică și o natalitate superioară, dacă voim să ajungem ca țara noastră, frumoasă și bogată, să hrănească 15 milioane de suflete și nu 6, să dăm săteanului putința de a'și clădi case igienice, de a mânca și a se îmbrăca bine, de a avea grădină curată, grajd încăpător, vite frumoase, cu un cuvânt să fie un gospodar înstărit, liber și voios, iar nu un muncitor împovărat de datorii, sărac și obijduit. Aci stă adevărată reformă, și acei cari vor purta de grijă ca, prin diferite măsuri și legi pe terenul cultural, economic, administrativ și sanitar, să ne aducă spre această stare, vor fi adevărații români mari, cari vor fi asigurat patria și neamul.

Dacă spun toate acestea cu prilejul analizărei unui program de guvernământ este pentru ca atunci când discutăm lucrurile vremelnice și măsurile limitate - limitate forțamente prin forța lucrurilor—să nu uităm niciodată problemele mari naționale, dintre cari aceste lucruri și măsuri nu sunt, în realitate, decât un episod, un inel din lanțul cel mare.

Toate reformele ce se promit trebue să le judecăm din acest punct de vedere, mai înalt și mai general pentru că numai judecând astfel vom putea să le atribuim adevărata lor valoare. Cu alte cuvinte, reformele cari duc țara încetul cu încetul la starea zugrăvită mai sus trebuesc aprobate fără rezervă—și din acestea *fondul sanitar rural* nu trebue de sigur exclus.

Același lucru se cuvine să spunem despre *școala rurală.* Programul guvernului spune, în privința aceasta, următoarele: «Școala rurală, ca să fie în adevăr folositoare, trebue transformată astfel încât să răspunză la adevăratele nevoi ale țăranului român. De aceea vom simplifica și reduce programul cunoștințelor obligatorii, *dând mai multă desvoltare celor necesare unei mai bune gospodării rurale».*

Până a nu cunoaște amănuntele acestei reforme școlare nu ne putem pronunța firește asupra ei, dar tendința limpede ce reese din promisiunea de mai sus: că «se va da mai multă desvoltare unei mai bune gospodării rurale» trebue aprobată dar fără restricțiune. In privința aceasta în special cititorii noștri cunosc de mult punctul nostru de vedere. Am spus și repetat că școala primară rurală trebue să fie temelia largă și puternică a organizărei unui serios învățământ agricol și că toate sforțările ministerului instrucțiunei trebue să se concentreze în aceasta

direcţiune. Nu putem dar decât să fim de acord cu un program — ori care ar fi el—care face promisiuni formale în această privinţă şi care ne făgăduieşte că şcoalei sătesti ii se va da menirea ei firească: de institut economic-cultural adaptat nevoilor speciale ale satelor *noastre.*

*

Mai sunt şi alte reforme însemnate pe cari le prevede programul guvernului şi cari ating direct interesele agriculturei şi ale proprietăţei rurale.

Astfel vedem că în program ne vorbeşte de necesitatea *regulărei legale a proprietăţei moşteneşti în ce priveşte exploatarea pădurilor,* o chestiune de mult pendinte şi foarte complexă. Legislaţia va interveni în sfârşit şi în ce priveşte situaţia moşnenilor, cari, ce e dreptul, merită o largă şi simpatică solicitudine. Clasa moşnenilor şi a răzeşilor, ale cărei interese sunt *socialmente* vorbind, şi interesele ţărei a fost neglijată până acum în mod absolut metodic. prin măsura de mai sus, pe care o anunţă guvernul, se va face, ce e dreptul, ceva în folosul moşnenilor şi mai ales a justiţiabililor şi a statului dar încă foarte puţin pentru totalitatea acestei păturí sociale aşa de adânc românească şi aşa de mult superioară altor categorii sociale.

O altă măsură ce poate să aducă roade bogate, dacă va fi concepută şi executată într'un spirit larg, este aceea care urmăreşte să *îmbunătăţească*—cu prilejul revizuirei codurilor—*regimul publicităţei drepturilor imobiliare».* Această îmbunătăţire ar însemna îmbunătăţirea creditului în folosul proprietăţei rurale, dar măsura nu va fi în totul bună decât atunci când va fi însoţită de o regulare definitivă, cadastrală, a terenurilor rurale.

Legea asupra regimului apelor cum şi *legea drumurilor,* ce se anunţă în program, au şi ele o mare însemnătate economică şi sunt menite de a influenţa serios, bineînţeles după felul în care vor fi votate, asupra desvoltărei proprietăţei mari rurale şi a ţărănimei. Legea asupra regimului apelor este una dintre acele care atinge în cel mai înalt grad interesele marei proprietăţi rurale, întocmai cum legea asupra drumurilor atinge interesele populaţiunei ţărăneşti, aşa că amândouă trebuesc aşteptate cu o mare încredere.

*

Am mai putea vorbi de câteva proiecte enunţate prin program, cum făgăduiala unei administraţii luminate, înmulţirea căilor ferate pentru a da mai mare valoare produselor pământului şi aşa mai încolo, dar ne mărginim la cât am spus, pentru a nu depăşi prea mult cadrul articolului şi al programului nostru.

In general, reformele cari se promit prin programul guvernului ar fi menite să aducă mult bine, să rezolve multe probleme, să îndrumeze spre o bună rezolvare probleme mai mari şi să ajute mult la propăşirea economică a ţărei. Aceasta e neîndoios şi trebue s'o recunoaştem. Dar, în asemenea materie, totul trebue să fie primit sub rezervă, pentrucă totul depinde de spiritul în care sunt concepute reformele şi mai ales de putinţa lor de realizare.

Tot ce dorim noi este ca programul de mai sus să fie într'adevăr realizat, şi în aşa spirit încât ţara întreagă şi, împreună cu dânsa principala ei bogăţie şi agricultura, să se îndrumeze hotărât spre progres.

Vasile M. Kogălniceanu

Convenţia comercială cu Germania

Acum când cunoaştem, în sfârşit, textul convenţiunei comerciale cu Germania, putem abia măsura în toată întinderea sa marea perdere pe care a suferit-o agricultura.

Am vroit prin aceasta, conform convingerei noastre, ca să se dee întâetate intereselor agricole pentru că le socotim ca cele mai hotărâtoare pentru prezentul şi viitorul ţărei.

Lucrul acesta *nu s'a putut* însă. Guvernul german, curat agrarian, n'a voit să ia seamă de concesiuni pentru a face la rândul său concesiuni agrare; sarcina guvernului nostru, care, cum se ştie, n'a fost tocmai filoagrariană şi care urmărea o politică clar filoindustrială, a fost dar mult uşurată de intransigenţa germanilor. Graţie agrarismului acestora din urmă, guvernul nostru a putut să realizeze o convenţie extrem de favorabilă industriei noastre născânde şi tot pe atât de defavorabilă agriculturei naţionale.

Cancelarul Bülow este un agrarian convins. El a sacrificat totul intereselor agriculturei germane. Cu o seninătate, care arată liniştea conştiinţei şi adâncimea convingerei, cancelarul Bülow explică de ce a stăruit cu orice preţ în favoarea agriculturei, aducând, după părerea tuturor specialiştilor germani, pagube mari şi serioase puternicei şi înfloritoarei industrii germane.

Intr'adevăr, prin taxele mari asupra produselor agricole şi prin întreaga ei politică veterinară, Germania a fost silită, — neavând ce înlesniri să facă ţărilor agricole, — să admită ca aceste ţări să mentie foarte urcate taxele asupra produselor industriale germane. Paguba pentru Germania este evidentă. Astăzi, numai 33 la sută din populaţia Germaniei mai trăeşte în sate, pe când restul trăind în oraşe îşi câştigă existenţa din industrie. Progresul industriei a devenit dar absolut indispensabil bunului traiu al Germaniei întregi—şi totuşi cancelarul Bülow a crezut necesar să treacă peste aceste considerente grave şi, protejând în mod excluziv agricultura, să izbească în mod puternic industria.

* * *

Toată grija şi toate speranţele noi le concentrăm asupra asigurărei unei pieţi de desfacere a vitelor, căci, în ce priveşte taxele minimale asupra cerealelor, stim dinainte — şi am spus-o — că nu vom obţine scăderi dela Germania.

Nu era de închipuit că guvernul german o să se lase aşa de mult condus de politica agrară încât să izbească în exportul industriei sale, export de pe urma căruia trăeşte această industrie. Sperăm că dacă nu noi, dar cel puţin Rusia sau Austro-Ungaria, a cărei îndârjire era cunoscută, vor reuşi a smulge dela germani concesiuni importante în ce priveşte asigurarea importului de vite. Iluzia a fost înşelătoare, pentru că guvernul german s'a arătat de o intransigenţă pe care, cu drept cuvânt, putem s'o numim surprinzătoare.

Situaţiunea rămâne dar aşa cum a fost înainte de convenţie, cu dezavantagiul în plus că cele mai multe din taxele pe cereale, legume, păsări, etc., sunt urcate. Adică, Germania pentru produsele agricole, îl vom avea şi mai defavorabil ca în trecut.

Export de vite vii nu vom putea avea, ca şi în trecut, iar în ce priveşte tariful de carne proaspătă prin Germania sau importul de carne proaspătă sau conservată, înlesnirile acestea nu sunt decât aparente: Guvernul german având — ca şi azi — dreptul şi putinţa de a închide ori când graniţele sale tranzitului şi importului de carne proaspătă.

Pentru a cunoaşte şi mai bine spiritul în care vor fi aplicate clauzele privitoare la importul de carne în Germania, reproducem următorul pasaj caracteristic din discursul ţinut de d. Bülow în Reichstag, cu prilejul depunerei convenţiilor comerciale.

«Tratativele asupra apărărei vite«lor noastre împotriva epizootiilor şi «a închiderei graniţelor noastre, a «spus cancelarul, au fost foarte grele. «Mai multe state, dar mai ales Rusia «şi România, au făcut din cererile «de concesiuni pe terenul sanitaro«veterinar pentru importul vitelor «lor şi al păsărilor mici o condiţie «expresă a încheerei de tratate. Bine «înţeles că n'am putut admite una «ca aceasta. Vitele germane repre«zintă o valoare de peste şapte mi«liarde. Ele formează o parte însem-

«nată a averei naţionale. Asigurarea «sa în contra unui asemenea peri«col este de cea mai mare impor«tanţă economică.

«M'am mirat mult când am citit «în ziare că am făcut Rusiei toate «concesiunile posibile pe terenul ve«terinar. Pe terenul acesta, excep«tând Austro-Ungaria, **avem deplina «libertate de acţiune şi de închidere «a graniţelor.**

«Pe baza unei cercetări conştiin«cioase *sunt convins că conveniiu«nea veterinară* — cu Austro Unga«ria—*ne garantează deplină sigu«ranţă, numai dacă va fi mânuită «cum trebue, şi, în privinţa aceasta,* **«mă bazez pe amicul meu, ministrul «agriculturei**».

Faţă de noi, Germania are dar cea mai deplină libertate de acţiune pe terenul importului de carne—importul de vite nefiind admis. Aceasta înseamnă că poate continua în voe vechiul şi atât de păgubitor sistem de a interzice cu desăvârşire orice import de carne înăuntrul hotarelor ei, pe cuvânt de epizootie. Şi că acest sistem va continua cu rigoare o dovedeşte spirituala aluziune a cancelarului german la îndemânarea ministrului său de agricultură, că adică acesta va şti să ţie totdeauna graniţele închise faţă de importul străin.

Agricultura românească se află deci, pe încă un termen de 12 ani, faţă de o situaţiune, ce e dreptul, limpede dar nenorocită. Vitele, cari ar putea să reprezinte şi la noi o parte însemnată din avuţia naţională, vor continua a degenera din lipsa de debuşeuri, iar creşterea lor va fi din acelaşi motiv, mult împedecată. Cultura extensivă se va menţine peste timpul cât va fi necesar intereselor noastre, iar întreaga populaţie rurală va suferi din faptul puţinei dezvoltări a acestei mari ramuri de avuţie.

Sunt, firește, mijloace de a para la o asemenea situaţiune şi a înlătura consecinţele rele ale unei atari situaţii economice internaţionale. prevedem par'că mângâerile oficiale: industria conservelor, a laptelui etc. Toate acestea sunt bune, dar pentru a le realiza e nevoe, în starea actuală a iniţiativei noastre private, de sprijin puternic din partea statului.

Şi reflexia aceasta ne aduce înapoi la Germania, unde s'a găsit un guvern care, contrar intereselor industriei, a avut curajul să apere interesele agriculturei, cu mult inferioară în însemnătate industriei. Faţă de un asemenea exemplu avem dreptul, noi la care agricultura e *total, e trecutul*, prezentul şi viitorul, noi la cinci milioane de români cari trăesc din agricultură, avem dreptul zic nu să dorim ci să *cerem* ca guvernul *nostru* să fie şi el agrar, agrar român.

Convenţia comercială cu Germania arată şi mai mult nevoia unor reforme mari în folosul agriculturei, deci nevoia unei politici agrare.

V. M. K.

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

O cerere dreaptă

In numărul trecut am ridicat, la rubrica „Proecte şi idei economice", chestiunea de a se numi la serviciul pescăriilor oameni specialişti, licenţiaţi ai ştiinţelor naturale. Necesitatea unor asemenea numiri este evidentă şi am demonstrat-o mai pe larg în no. trecut. E chestia de bunul mers al unui serviciu economic foarte important.

In urma acestora, mai mulţi licenţiali ai facultăţei ştiinţelor naturale, ţinând seamă că mai sunt şi alte servicii economice importante cari au nevoe de specialişti au adresat ministerului instrucţiunei următoarea petiţiune, căreia îi dăm loc cu plăcere, fiindcă cadrează cu ideile noastre şi corespunde unei nevoi reale. Dându-i loc, facem urarea ca cererea să aibă reuşita ce'i dorim.

Domnule Ministru,

Subsemnaţii licenţiaţi, absolvenţi şi studenţi ai facultăţei de Ştiinţe Naturale, cu profund respect vă supunem la cunoştinţă următoarele:

Având în vedere, că ceiace ne-a îndemnat să studiem această ramură a Ştiinţei, a fost pe de oparte dragostea ce am avut-o pentru ştiinţă, iar pe de alta dorinţa de a ne înarma cu anume categorie de cunoştinţi, pentru a desvolta o activitate folositoare atât societăţei cât şi nouă;

Având în vedere, că cunoştinţele ce am căpătat ne pun în măsură de a fi nu numai profesori de gimnazii şi licee, după cum s'a crezut şi se crede încă de mulţi, ci ne deschid un câmp de activitate mult mai întins şi mai folositor în domeniul aplicaţiunilor ştiinţei;

Având în vedere, că în învăţământul secundar public toate locurile de profesori sunt ocupate, iar în învăţământul secundar privat, cea mai mare parte din locuri sunt asemenea ocupate de profesorii definitivi dela şcolile statului;

Având în vedere, că actualmente din cauzele expuse în aliniatul precedent, numeroşi titraţi în Ştiinţe Naturale sunt lipsiţi de orice ocupaţii sau sunt siliţi a lucra în direcţiuni cu totul streine de cunoştinţele ce 'şi-au însuşit cu multă muncă şi cu multe sacrificii, aşa încât rezultatul activităţei lor *reprezintă fără îndoială* numai o neînsemnată parte din ceiace ei ar fi capabili să producă;

Având în vedere, că în diferite servicii ale statului precum: Regia monop. tutunului, chibriturilor şi sărei; serviciul exploatărei minelor; serviciul exploatărei pescăriilor unde nu sunt decât doui specialişti; exploatări de petrol etc., servicii potrivite mai bine, credem, specialiştilor în Ştiinţe Naturale, funcţionează aproape în totalitate persoane necompetente ca de ex.: absolvenţi a 4 cl. primare, a câteva clase gimnaziale, bacalaureaţi, studenţi sau licenţiaţi în drept.

Având în vedere, că lipsa unei pregătiri teoretice adecuate, aduce lipsă de iniţiativă şi mărginind pe funcţionari la rutină, îl face instinctiv refractar tutulor îndrumărilor spre progres, ce se dau prin legi sau regulamente.

Având în vedere că încredinţarea acestor servicii la oameni competenţi, departe de a însemna un regres, va aduce din contra înlocuirea empirismului, cu o bază raţională şi sănătoasă, dând în acelaş timp o ocupaţie potrivită şi rodnică la numeroşi specialişti, cu profund respect, D-le Ministru, vă rugăm, ca d-voastră, care pe deoparte sunteţi în măsură mai bine decât oricine a cunoaşte dreptatea şi exactitatea celor expuse mai sus, iar pe de altă parte sunteţi cel mai îndreptăţit a vă interesa de rezultatele învăţământului nostru superior, să binevoiţi a interveni pe lângă d-nii miniştrii de domenii şi Finanţe, spre a lua măsuri prin legi sau regulamente, ca să se deschidă la departamentele respective, pentru licenţiaţi în Ştiinţe Naturale, căi de activitate, pentru care cunoştinţele lor îi fac să fie mai bine pregătiţi decât oricari alţi şi tot de odat vă rugăm d-le ministru, pentru a interveni şi pe lângă d. ministru de interne, ca să modifice legea pentru numirea inspectorilor comunali, în aşa sens, ca la examenul de capacitate să se admită şi licenţiaţi în Ştiinţe Naturale.

P. Ghiţescu, Gh. N. Botez, Ion Botez, Eftimie Metaxa, C. Lăcriţianu, Ioan P. Ionescu-Argetoaia, P. Enculescu, N. Colceag, Spiridon Lăduncă, N. Sdrula, Eug. Giurgea, Otto Protescu, I. Mihăilescu, N. C-tinescu, C. Făgeţeanu, I. Biju, I. Iorga şi alţi.

SERBAREA DELA ATENEU

Premiile decernate participanţilor la «Expoziţia Agrară»

Duminică 16 Ianuarie, a avut loc la Ateneu serbarea distribuirei premiilor decernate expozanţilor cari au luat parte la expoziţia societăţei agrare.

Serbarea a început prin «Uver-

tura națională» executată de orchestra pusă sub conducerea d-lui profesor G. Ștefănescu.

Au urmat apoi diferite producțiuni muzicale, executate cu deplin succes de corul societății «Carmen», al elevilor seminarului central și al societății pentru învățătura poporului român.

Corurile, cari erau dirigiate de d-nii profesori Ștefănescu, Kiriac și Banulescu, au fost foarte mult aplaudate.

Cuvântarea d-lui St. D. Grecianu

Președintele Societății Agrare

Onorată adunare,

Pentru această solemnă serbare a distribuirii recompenselor meritate de expozanți, ar fi avut dorință Societatea noastră Agrară să vi se facă de noi invitațiunea de a vă întruni nu aci în sala Ateneului, ci în aerul liber și în întinsul câmp al nostru ce'l împodobit cu flori și cu toate emblemele istorice cari se reprezintau prin Steagurile Județene ale întregului pământ stăpânit de Coroana lui Carol I.

Acolo, în frumoasa șosea Kiseleff, unde peste una sută de mii de vizitatori au onorat, în vara anului acestuia, cu vizitele lor, Expoziția agricolă a produselor solului și subsolului nostru. Acolo doream noi să aibă loc solemnitatea de azi.

Dar, văzându-ne constrânși prin forța neașteptatei sosiri a ninsorilor și a gerului și prin complecta tăere a comunicațiunilor cari ne-au închis, fără voea noastră și înainte de vreme, Expoziținea, siliți am fost de ne-am retras în oraș, pentru că, nici serviciile la acel loc, nici circulațiunea, nu mai erau posibile și nici vizitatorii nu ne mai puteau sosi, ba chiar mult dorita de noi așteptare a venirei în Capitală a Majestății Sale Reginei nu am mai putut-o spera la acel loc pentru a i se arăta de noi *în ființă* frumoasele roade ale muncei și ale industriei casnice Naționale cari s'au dezvoltat zi cu zi și s'au perfecționat sub căldudosul patronagiu al Majestății Sale.

Dar nu numai atât, căci și după acele împedecări încă și altele dureroase nu ne-au cruțat precum vedem și chiar în ziua de azi că nu am putut să avem fericirea de a primi în incinta aceasta pe Majestățile Lor Suveranii noștrii și patronii binevoitori ai agriculturei, din cauza *marelui doliu al Dinastiei și al Țării noastre* simțit de întreg poporul românesc prin stingerea grabnică și înainte de vreme a *iubitului Frate mai tânăr al Regelui nostru A. S. Regală Principele Frederic de Hohenzolern.*

Așa că, zi cu zi, pe lângă secetă și lipsă de roade, tot piedici, unele chiar dureroase, în acest an am încercat până acum la sfârșitul Expoziției noaste, dar nu puteam altfel face decât să rugăm pe Dumnezeu și să sperăm în mila sa pentru viitor.

Și, în scopul de a încuraja viitorul, să trecem la recompensele ce se datoresc de noi fraților expozanți cari, unii prin pavilioanele lor special, alții prin obiectele așezate în pavilioanele Societății Agrare, s'au întrecut între ei cu miile ca să răspundă la apelul frățesc ce li s'a făcut de noi în acest an trecut, căci prin concursul domniilor lor s'a putut dobândi frumosul succes de obște recunoscut al Expoziției Agrare.

Vă va vorbi negreșit în detaliu mult mai bine decât mine și cu ceruta competință la aceasta, meritosul nostru coleg d. dr. Istrati, peste câteva momente, dar mie nu mi poate fi iertat să nu recunosc că trebue și eu aci să mulțumesc în numele Societății Agrare întregi și în numele juriului ei pe rând și tuturor acelora cari ne au înțeles așa bine când le ziceam, sunt trecuți 2 ani și o lună, chiar dela acest loc, în primul congres al Societății Agrare, că România are nevoe mai nainte de toate de a-și recunoaște ea însăși puterile ei de producțiune și apoi de a cuteza să le facă știute și în afară altora, în mod serios și în mod sigur acele forțe;

Tot atunci, mai ziceam că agricultorii țărei noastre, mari și mici, mai au nevoie să fie deopotrivă însufleți pentru obținerea unei raționale exploatări a solului în comun, căci cultura nu va putea progresa cu temeiu până când nu se vor părăsi lucrările primitive și învechite de cari trebue să ne despărțim, însă nu prin salturi nestudiate nici pripite și nepotrivite pentru noi, ci prin cercări și experiențe serioase și temeinice, atunci când și marele și micul cultivator, cu bărbăție și dorință, fiecare după a sa putere, fără ură și fără pasiune, vor începe să muncească pământul, căci nu trebue întindere totdeauna mare pentru o rodire bună și bogată, ci e mai de folos o muncă îndestulată și sămânță bună pentru a rodi cu belșug.

Și ne-ați dat est-timp dovada că ne-ați înțeles când ziceam eu prin discursul de atunci acele cuvinte, căci în câmpul de expoziție ce noi am deschis ați răspuns pe deplin prin faptul că ați venit cu miile și ați expus; și astfel s'a dus vestea despre bunul început al d-voastră, la care a participat în unire și fără spirit de partide, plugarii noștri din toate părțile țărei cele mai depărtate de București. Numai așa va putea naște în viitor frăție, încredere și solidaritate printre plugarii români, conform cu nădejdile societății noastre.

Și v'am dovedit și noi că ne-am ținut de cuvânt, căci precum ziceam atunci în 1902, vizitatorilor ce au asistat atunci la marele Congres al nostru, că speram că vor răspunde la chemarea noastră, adică la opera însemnată pe care ne făgăduiam de atunci să o organizăm și cu voia lui Dumnezeu am și aduso la îndeplinire îndată ce împrejurările ne-au iertat; căci să nu se crează că am pierdut timp, dar nu ne-a fost materialmente prin putință a ne găti mai repede din multe cauze despre care nu este locul aci să le înșiram, căci ar fi prea lung.

Și acum vedem cu mândrie roadele ce au produs îndemnările noastre dela Congresul de acum 2 ani și credem că viitorul ne va încuraja și mai mult.

Pentru ce dar să nu fie mândră și fericită Societatea Agrară de a fi putut ea, prin graiul nostru pătruns de sincera emoțiune, să fie ascultată de toți d-niile voastre.

Aducem dar mulțumirile noastre cele mai adânci atât Suveranilor noștri cari ne-au încurajat, cât și puterilor statului și d niilor voastre tuturor.

Cum să nu mai mulțumim noi, pe lângă d-niile voastre toți și la un lung șir de *ajutoare bănești* care cu deplină încredere și cu o generoasă darnicie patriotică au alergat la noi din pungi de buni Români să ne îmbărbăteze în îndeplinirea pregătirei Expoziținei, căci e sfântă datoria ce viu să îndeplinesc eu aci numind pe ordin de intrare pe fiecare într'însele: *1-ia listă e din 1902* Decembrie și ne dă pe:

Ștefan D. Grecianu . . .	3.000 lei
N. Cincu	2.000 »
	5.000 »

Apoi avem a 2-a listă din 1903 care sună așa:

Sava Șomănescu	1.000 lei
Ion N. Alexandrescu . .	2.000 »
Constantin N. Mihail . .	1.000 »
Constantin Colibășianu .	1.000 »
N. St. Cesianu	500 »
C-tra Amiral Urseanu .	500 »
Eduard Ghica	250 »
Ion G. Poenaru-Bordea .	500 »
Constantin Bălăcianu . .	100 »
Dr. Nikita	100 »
Totalul listei din 1903 este cu lei	6.950 »

A 3-a listă din 1904: aici avem pe:

General dr. Fotino . . .	200 lei
N. Enășescu	100 »
Cavaler Zadurovici . . .	100 »
C. Sordoni	100 »
V. Mirică	100 »
P. Ionescu	100 »
Eracle Vâlciu	100 »

Maria Coloni	300	lei
Sofia Căncea	200	»
I. Nicolescu	200	»
Fraţii Secelenii	500	»
Marin Ionescu	100	»
C. Chiriacescu	100	»
V. Apostoleanu	100	»
Miulescu	200	»
Enescu	200	»
Banca Naţională	2000	»
» Generală	500	»
Creditul urban Bucureşti	500	»
Marmorosch Blank	1500	»
Banca Agricolă	3.000	»

Totalul listei din 1904 este cu lei 10.200, şi mai sunt şi alţii mai mulţi cu sume mai mici de 100 lei.

Cu capitalul din aceste sume din subscripţii care în total ating cifra de 22.624 lei, s'au început primele cheltueli la Martie 1904, sprijinite şi pe 40.000 bilete de loterie a 5 lei, adică alte 200 de mii nominale.

Precum vedeţi, domnilor, că deşi loteria noastră de 40 mii bilete, de câte 5 lei fiecare, din cauza secetei din acest an expirat, nu a produs nici jumătate capitalul scris pe bilete şi prin urmare puteam să nu ajungem la căpătâiul operei noastre, dar, încă un sprijin ne-a venit şi ne-a dat viaţă în toiul lucrărilor până după deschiderea din 27 Iunie; aceste ofrande sunt următoarele:

Atanase Simu	50	Lei
C. Parlano	300	»
Leon Ghica	1.000	»
D-l Economos	1.000	»
Poliţaiul oraşului Tulcea	104	»
Ion N. Lahovari	580	»
G. Beloianu	20	»
D. Bragadiru fiul	500	»
I. Nicolescu Sighireanu	400	»
Negrutz	40	»
Isăcescu	100	»
C. Fontâneanu	100	»
D-l general Urseanu	60	»
Banca Agricolă	6.000	»
Societ. Steaua Română	3.000	»
» Buşteneri	1.000	»
» Internaţională	1.000	»
» Aurora	1.000	»
» Câmpeanu	1.000	»
Creditul func. rural Buc.	500	»
Soc. de asig. Naţionala	300	»
» » Dacia	300	»
» » Generala	300	»
» » Dacia	500	»
Căile Ferate Române	3.000	»
Judeţul Gorj	300	»
» Botoşani	300	»
» Covurlui	300	»
» Constanţa	500	»
» Brăila	200	»
» Ialomiţa	98,95	
» Tutova	300	Lei
» Vlaşca	800	»
» Vaslui	600	»
» Dolj	200	»
» Buzău	1.000	»
» Fălciu	100	»
» Neamţ	300	»
Judeţul Tulcea	400	Lei
» Suceava	150	»
» Mehedinţi	500	»
» Ilfov	2.500	»
» Gorj	300	»
» Bacău	500	»
» Roman	400	»
» Vlaşca	400	»
» Bacău	500	»
» Buzău	500	»
» Dolj	200	»
» Vaslui	1.500	»
» Tulcea	300	»

adică în sumă totală de lei 35.802 b. 95.

Mulţumim dar în al 2-lea rând şi tuturor acestor generoşi părinţi ai acestei expoziţii cu tot respectul pe care l'il suntem datori.

Nu trebue să uităm şi în al 3-lea rând şi pe bunii patrioţi membrii ai comitetului societăţei care în Iulie, pe când totul era gata, dar vizitatorî absolut nu ne vineau din cauza tropicalelor călduri din vara aceasta căci d-lor ne-au înlesnit cu mari sume, fără dobândă, pentru ca să facem faţă ultimelor plăţi de ornamentare ale vastului local al expoziţiei şi alte lipsuri ce mai doream să îndeplinim.

Iată şi sumele acestea pe cari le datoreşte societatea până la achitare fără dobândă:

Constantin N. Mihail	15.000	lei
Ion N. Alexandrescu	12.000	»
N. Cincu	9.000	»
Ştefan Grecianu iscălite cu poliţă, dobânzi la mari şi mici furnisori, total	8.000	»
Sava Şomănescu	6.700	»
Constantin Colibăşanu.	5.000	»
I. G. Poenaru Bordea	1.000	»
Grigore G. Cantacuzino	1.000	»
Constantin Bălăcianu	1.000	»

Mai suntem de asemenea datori să adresăm cele mai călduroase mulţumiri stimaţilor noştri colegi cari au dat acest ultim necesar ajutor graţie căruia ne am complectat plăţile şi ne-am ridicat creditul.

Acestea ne-au fost ajutoarele băneşti de tot felul primite dela noi rânduri, rânduri.

După deschidere însă, în lunile Iulie şi August şi chiar prin Sept., am stat eu nelipsit la postul meu, garantând prin creditul meu şi prin prezenţa mea şi prin iscălitura mea une-ori, executarea tuturor lucrărilor din câmpul expoziţiei; după data aceasta publicul a început să viziteze expoziţia cu un adevărat avânt îmbucurător şi, de aci înainte ne-am putut susţine cu venitul din întăririle ei până la 3 Noembrie când zăpada ne-a silit s'o închidem.

Doamnelor şi Domnilor,

Ţinta noastră când ne-am pornit spre o lucrare dificilă că aceasta, nu a fost nici dorul de un câştig băneşc, nici vre-o cugetare cât de minimă de rivalitate între noi membrii societari; n'am căutat să fim unul mai mult decât altul în fruntea laudelor, ci fără interes am dat fiecare din noi obolul ce am putut pentru săvârşirea acestei măreţe opere, şi repet încă odată că, meritul nu aparţine individual nimănui, ci la toţi împreună şi în mod colectiv fără vre-o excepţiune.

Noi nu am voit nici a ne înălţa pe noi în ochii ţărei, nici a fi admiraţi de cineva, ci ne am silit să ne arătăm între noi şi să ne cunoaştem mai bine în ce stare ne aflăm ca muncitori de pământ pentru ca să ştim cum vom putea fi judecaţi de lumea cea mai înaintată decât noi. Noi am ţinut să aflăm cu siguranţă ce putem produce prin munca noastră actuală pe bogatele pământuri ce avem, pentru ca să înţelegem ce putem nădăjdui pentru viitor; deci nu la folosul imediat ci la acela de mâne ne am gândit.

Nu vom tămâia dar pe nimeni, ci pe cât vom putea, astăzi, vom încuraja începutul ce am făcut, pentru a deschide dragostea de întrecere spre o mai rodnică muncă de azi înainte, cât se va putea mai curând.

Expoziţia aceasta a fost pentru ţara noastră un adevărat *eveniment naţional* căci agricultura şi cu derivatele ei şi-au cerut recunoaşterea locului ce li se cuvine, şi şi-au reclamat rolul lor în Patria Română. Cu toate acestea, nu voiu fi eu acela care să-i aduc laude, ci voiu lăsa acest lucru la aprecierea fiecăruia care a căutat să-şi dea bine seama de valoarea ei.

Reiese însă de sigur din această expoziţiune ceva; reiese că suntem o ţară bogată şi că nu atârnă decât de noi pentru ca să dăm acestor bogăţii, valoarea economică ce merită.

Expoziţia ne-a arătat comorile materiale ale solului şi ale subsolului nostru, cum şi mijloacele prin cari am putea să ajungem la rezultate satisfăcătoare. Învăţăminte de tot felul am putut trage şi anume: că Românul nostru lucrează pe întrecute, că e capabil de a săvârşi fapte mari, că buna ordine este glasul care străbate în toate stratele agricultorilor, că drumul pe care am apucat este cel mai solid şi că numai acest drum ne va duce la un viitor sigur.

Să păşim dar înainte pe calea pe care am apucat, căci roadele muncei noastre vor fi încununate cu succes.

Fie binecuvântate de D-zeu modestele noastre începuturi de muncă.

Să sărbătorim dar cu toţii împreună această zi care ne-a întrunit aci şi să ne bucurăm căci este prima sărbătoare de felul acesta la noi în ţară, când agricultorul român vine şi el să-şi iea răsplata muncii ogoarelor lui pentru care şi-a depus hărnicia.

Doresc ca și în viitor să ne mai putem aduna unii cu alții la astfel de petreceri cari ne aduc folos, căci am toată convingerea că numai prin astfel de serbări vom putea asigura existența unicului nostru mijloc de traiu, care este încă pentru multă vreme numai agricultura cu derivatele ei imediate. Să ne căutăm dar de ogoarele noastre, să le cultivăm cu pricepere, cu regulă, cu economie și să nu umblăm de pe acum după păreri fantastice cari ne vor duce la complecta ruină, căci pilde avem destule și este de ajuns să amintesc că un singur an rău pentru agricultură ne desechilibrează budgetul și ne poate aduce să fim peritori de foame.

Trăiască dar agricultura românească.

Trăiască agricultorii cari prin ale lor silințe au arătat locul ce trebue să ocupe ei și meseria lor, care este principalul isvor de viețuire la noi în țară.

Trăiască M. S. *Regele* și *Regina* Patronii Expoziției Agrare din 1904.

Trăiască Dinastia.

Ștefan D. Grecianu
Președintele Societății Agrare a Marilor proprietari din România

DISCURSUL ROSTIT
de
D. Dr. C. I. ISTRATI
Comisarul general al Expoziținei Societ. Agrare
cu ocazia
Serbării distribuiri premiilor decernate expozanților
în ziua de 16 Ianuarie 1905 la Ateneul Român

Doamnelor, Domnilor,

Nu cunosc nimic mai înălțător, de cât răsplata publică a muncei, închinarea țață cu meritul ce se impune și cinstirea faptelor alese, săvârșite cu deplinătate.

Munca pleacă dela cel mai înalt sentiment omenesc, acela al sforțării spre a asigura viața liniștită individului, familiei și neamului; munca dovedește convingere și voință; ea mai arată cinstirea de sine, prin îndeplinirea cu cuget a datoriei.

Privită în partea ei aleasă și înălțătoare, ea este adevărata poezie a vieții noastre, ea înalță totul, ea te înalță pe tine însuți în proprii tăi ochi.

Munca nu duce decât la fapte bune, căci te face bun și îndurător, dar și semeț și hotărât în același timp.

Ea asigură ziua de mâne a omenirei, asigură de fapt pacea. Numai prin rostul și sporul ei, se înalță măreața tulpină a arborelui pe care se pot culege roadele fericirei omului și popoarelor.

Prin munca aleasă și rodnică, ca și prin rugăciunea curată, ne înălțăm cugetarea spre Cel ce a creat totul. Prin muncă suntem creatori la rândul nostru.

Prin ea omul a schimbat în mare parte planeta pe care o locuește, a schimbat condițiunile vieții sale proprii, s'a schimbat pe el însuși în bine.

Astfel s'a săvârșit, în parte cel puțin, lucrarea cea mai măreață, care constitue rostul omenirei pe pământ.

Numai copiii mici, sălbaticii de tot primitivi și nebunii deplin, nu înțeleg rostul muncii; de aceia aceștia nu produc nimic, trecând în rândul ființelor aproape necugetătoare.

Iată de ce, numai cine muncește respectă munca și produsul ei, numai cei ce muncesc sunt factorii reali și utili ai omenirei.

Popoarele au progresat numai prin muncă. Prin munca continuă și pricepută toate s'au înălțat, unele au devenit mari.

Cei ce nu dau tot respectul cuvenit muncei, cei ce nu înțeleg frumusețea și rostul ei, ori cât ar fi de nnmerosi și avuți, nu-și au asigurată ziua de mâne; aceștia mai curând sau mai târziu, sunt condamnați să dispară; locul lor va fi luat de cei ce muncesc cu îndemn. Ei vor pieri ca muntele de ghiață, care ori cât ar fi de mare și de impunător, se topește ca prin minune la întâele raze calde ale soarelui. Căci munca e căldura preschimbată; puterile ei și-le trage din razele soarelui.— Suprimați în ordinea înaltă a faptelor și a cugetării *soarele* și *voința*, și munca nu va mai fi posibilă.

Să iubim dar munca, să o cinstim. In muncă să găsim bucuria sufletească și îndemnul la fapte bune.

In ce ne privește pe noi românii, să fim convinși, că nu vom avea în alt chip asigurată ziua de mâne; să nu credem, că fără muncă ne vom putea menține între popoare. Numai prin muncă multă și pricepută vom putea realiza, ceia ce inima noastră dorește cu atâta foc.

Dumnezeu ajută pe cei buni și harnici; în aceasta stă și scăparea noastră și drumul spre raiul dorit spre îndeplinirea idealului românesc.

O Românie mare nu va putea să aibă ființă, decât printr'o muncă uriașă și roditoare în toată puterea cuvântului.

Hotarele sunt cercuri de fer pentru leneși; ele sunt drumul la frați, pentru cei ce muncesc cu spor.

Iată de ce trebue să ne simțim fericiți luând parte la sărbătoarea de azi, care, oricât de mică ar fi în proporțiile ei, e de un mare învățământ pentru noi. Sărbătorim munca, munca bună și cinstită care, cu mulțumire constatăm, dă roade și omului și neamului; sărbătorim tot ce ne poate fi mai scump: *munca românească!*

Să mulțumim dară acelor ce ne-au procurat acest înălțător prilej de desfătare sufletească și de înălțare a inimei și conștiinței noastre românești.

Trăiască, înflorească, rodească mult și bine Societatea Agrarienilor Români!

Lor le datorim această faptă bună. Grație expoziținei lor, agricultorii, economii de vite și industriile anexe acestora ne-au dovedit, că știu să-și facă datoria. Aceștia fiind la baza mișcării noastre economice, să fim fericiți de munca săvârșită de ei în mod atât de fericit.

Altora, în armată, în științe, în industria mare, în școli și pe terenul cercetărilor istorice și al literaturei, etc., le rămâne acum să-și îndeplinească menirea. Noi, agricultorii și industriașii ce atârnăm de agricultură, am dovedit, că ne înțelegem rostul și făgăduim că ne vom face pe viitor și mai cu judecată datoria și prin aceasta vom da celorlalte ramure de activitate românească cel mai frumos exemplu de voință și pricepere.

Doamnelor și Domnilor,

Astăzi se împart premii acelora dintre expozanți cari s'au distins mai mult prin produsele muncii lor inteligente.

Știam dela început, că cei însărcinați cu hotărârea răsplatei muncei lor, aveau să se isbească de două mari greutăți.

Intâi, greutatea de a fi absolut justi. Și aceasta numai din lipsa de jurii de specialiști consumați și mai ales recunoscuți de toți ca atari, verdictului cărora să ne închinăm cu toții.

Fiind la începutul unor astfel de lucrări, trebue să recunoaștem, că abia am găsit câțiva oameni de inimă cari cu abnegație și cu multă bunăvoință și-au pus specialitatea lor în serviciul unei cauze bune, și-au dat osteneala de a duce la bunsfârșit această alegere.

Dacă vre-o greșală s'a putut strecura, declar că nici o pornire rea sau de natură personală nu a domnit în inima juriilor noastre: cinstit și drept s'au năzuit ele să judece nenumăratele lucrări expuse și să-și facă datoria.

A doua greutate era chiar din partea expunătorilor. Mulți din Domniile lor, cari nu cunosc nici greutatea noastră, nici chiar condițiunea specialistului ce expune, judecând numai din punctul de vedere al interesului strâmt personal, încântați, ca orice începători, de ceiace cred că au făcut desăvârșit, sunt adesea dispuși a crede, că marele premiu chiar e tot prea mic pentru opera lor.

Vedeți dar, că aflându-ne în astfel de condițiuni, cată dela început să

facem apel la judecata sănătoasă și la înăbușirea poftelor prea mari, asigurând că acei ce au căpătat pe dreptul de astădată răsplată mai mare, aflându-se în fruntea listei, ușor vor putea fi ajunși și că aceste cinstiri se vor căpăta de toți în viitor, cu bunăvoință cu încredere, cu răbdare și mai ales prin muncă pricepută.

Viitorul cel mai măreț trebue să fie ținta celui ce muncește și, pe care viitor, îl va ajunge cu siguranță prin știință, prin muncă și prin pricepere.

E o plăcută datorie pentru noi de a mulțămi cu această ocaziune în modul cel mai călduros tuturor expunătorilor, cari și-au dat osteneala, făcând adesea și mari sacrificii bănești, pentru a înălța opera societății.

Ei de fapt au făcut ca expoziținea să reușască așa de mult.

Priceperea, gustul ales și foarte adesea superioritatea obiectelor expuse, ne-au umplut inima de bucurie.

Românul are de la Dumnezeu pricepere în deajuns; el e o fire aleasă și dacă ar avea numai mai multă voință și mai mare încordare la muncă, nu ne-am mai cunoaște nici pe noi, nici frumoasa noastră țară.

Expozițiunile au tocmai această menire de a oțeli voințele, de a deștepta emulațiunea bună și rodnică, de a face ca inteligențele, brațele, câmpiile și mașinele să producă mai bine și mai ritmos.

Încercarea noastră a întrecut orice așteptare. De aceia vă mulțumim tuturor, urându-vă să ajungeți în curând acolo, încât munca românească, reprezentată în mare parte prin d-voastră, să ajungă în curând la apogeul ei în toate direcțiunile, prielnice nouă; să căutăm ca îndoială și slăbiciunea să nu intre în inimile și cugetile noastre. În persistență stă puterea și reușita. Pe calea începută să mergem tot înainte și succesul va fi al nostru.

Expozițiunea Asociațiunei Române pentru înaintarea științelor din 1903, expozițiunea Societății Agrarienilor Români din 1904, au marele merit de a fi indicat tuturor, la noi, calea ce trebuește urmată. Cu toții să căutăm ca, cât mai curând, prin o mare expozitiune generală a țărei și neamului nostru, să ne cunoaștem mai bine puterile adevărate și să ne așternem viitorul cu mai multă cunoștință de cauză.

Suntem în preziua unor mari schimbări din jurul nostru. Austro-Ungaria, de care soarta noastră este legată atât de mult politiceste, dacă nu are puterea de a se transforma în o confederațiune bazată pe respectul mutual al naționalităților, și care confederațiune va salva viitorul popoarelor sale, Austro-Ungaria zic, va putea să ne târască și pe noi în căderea ei. Luptele între rasele germane și slave vor avea loc, din nenorocire, tot în aceste părți ale Europei.

Suntem izolați, resfirați, despărțiți și aproape lăsați în voia întâmplărei de surorile noastre mai mari, pentru care însă inima ne bate cu atâta căldură.

Bărbătește să privim pericolul economic, politic și național.

In noi stă scăparea. Numai în noi și în interesele altora mai puternici, ce vom ști să legăm de soarta noastră prin munca, priceperea și patriotismul nostru.

Viitoarea noastră expoziținue, manifestație economică și politică, nu va fi o operă de plăcere sau de fantezie, ci o necesitate națională a neamului; e un «nosce te ipsum» indispensabil unui popor care voește a trăi; e revista ostirei ce voește a pleca în o campanie decizivă.

Voi ce munciți, adevărații factori ai propășirei neamului, nu vă lăsați a fi orbiți numai de interesele, de intrigile și de greutățile momentului; nu puneți tot focul vostru numai în sfâșierile politice din țară; rădicați vălul creat prin sbuciumările luptelor sterile; înălțați mai sus cugetul și inima voastră, acolo veți vedea, că viitorul nostru nu e așa de aproape de soare-răsare; acolo veți vedea cum și cât trebue să mai muncim pentru întruparea idealului măreț al neamului; acolo veți vedea ce nobilă, dar cumplit de grea misiune avem noi, generațiune actuală, misiune de care, dacă nu vom ținea seamă, totul se va periclita.

Să vedem odată limpede!

Și acum, înainte de a citi numele alesilor învingători, să-mi fie permis a face încă odată apel la voi toți, precum și la întreaga suflare românească, spunând că viitorul nostru stă numai în:

Muncă, economie, pricepere și patriotism.

PREMIILE DECERNATE

Apoi d. dr. Istrate dă citire listei celor ce a obținut diploma de onoare și medalia de aur și anume:

Secția I.
Agricultura

Angelescu P., R.-Sărat; Apostol D. T., Ialomița; Bălăceanu I. C., Argeș; Grecianu St. D., Ilfov; Kalinderu I., Olt, Greci; Mihail N. Dinu., Craiova, Carol Zell, agronom; Pr. Știrbey B. A., Prahova, Câmpina, Șomănescu S. Dolj, Șopot; idem Gorj, Pesteana; Ilfov, Mogoșoaia; Succesorilor Burbure de Wesembek, Dersca; Domeniile Coroanei pentru studii și produse agricole; Asociațiunei agric. jud. Vaslui; Regia Monopolurilor Statului; Serviciului culturei și depos. de tutun. Dir. C. F. R; Societa. de tramvay; Principelui B. Al., Știrbey, pentru lucrările sale agricole și industriale; ing. N. Paianu, pentru ferme.

Secția II
Horti-arboricultura

D-lor Jean Rothan, E. Redont, Paris.

Secția III
Silvicultura și vânatul

Domeniile Coroanei pentru silvicultură, vânaturi, pepinieră de pomi, produse forestiere și fabricele de cherestea Găinești și Bicaz: Heinrich Prager, pentru blănării.

Secția IV
Viticultura

Domeniile Coroanei, I. C. Prodan, R.-Sărat; Lehrer, Pitești; Grecianu D. St., Prahova; Konrad Fisch, Filipescu St., Nicola I., Lehrer Fr., Nicolau Sache.

Secția V
Zootechnia

D-lor Apostol D. T., Domeniile Coroanei, pentru vite cornute; Kaufman Dorohoi, pentru oi de rasă Țurcană și Bucară; Filipescu N., pentru taurul „Hoțu“; N. S. Popa, Frații Seceleanu, Gr. Alexandrescu, T. Sapatino, B. Weithasse, Gelber Moritz, P. Milker, M. Mandrea.

Secția IV
Industrii agricole

Pentru bere: Basilescu N., Bragadiru D. M., Luther S., Fabrica Azuga. G. Riegler, chocolaterie și bomboane fabricele de zahăr Chitila, Mărășești, Roman, Ripiceni; fabrica de clucosă Colentina: A Popovici, Constandatos, Galiațatos Kleper, Fr. Assan, Olmazu, pentru fabricație de făină.

Iosiek et comp., paste făinoase; Frank Söhne, L. Patzak, G. G. Asan pentru diferitele fabricațiuni: Societ. rom. de sticlărie București-Azuga: soc. anonimă de basalt artificial și ceramică, Cotroceni.

Secția VII
Mașini și instrumente agricole

Soc. metalurgică română (fost Lemaître) p. o sondă în funcțiune, P. Andreescu & fii, Craiova; B. Gaisser, București; Iulius Saxon, inginer, d-na general Vlădescu.

Secția VIII
Industria casnică

Aslan Elena, soc. Furnica, Tongoi E., Drăghiceanu, Christescu et com. Școala profesională de fete „Principesa Elisabeta“ p. modele românești, Sofia Ionescu, soc. „Munca“, societatea Albina, sub direcțiunea d-nei Al. Marghileman, dir. g-lă a închisorilor Statului, închisorile Plătărești și Mislea, G. Dianu fost dir. g-ral al închisorilor de Stat.

Secția IX
Mine și cariere

Exploatarea sărei în mâinile Statului, M. Daniel, V. Ștefănescu et Co.,

Brăila ; P. Axerio, inginer Gr. A. Filitis, „Helios“, „Steaua Română“, Aurora“, Institutul de chimie, Şcoala de poduri şi şosele, dr. L. Edeleanu p. petrol şi inginer R. Pascu pentru harta geografică a Dubrogei.

Secţia X
Literatură

„Agrarul“, Biblioteca populară Stéua revista „Albina“ rev. pădurilor ; P. Antonescu, dr. V. Babeş, g-ral C. I. Brătianu, Chiru C., Comşa N. D., dr. Felix, Instit. de chimie Bucureşti, I. Kalinderu, Vasile M. Kogălniceanu, I. N. Lahovary, Maior George, Nenițescu D., Nicoleanu G., Al. D. Xenopol ; serviciul docurilor, tipo-lit. Miloşescu T.-Jiu, pentru lucrările d-lor ; corul societ. „Carmen“ de sub direcţiunea d-lui prof George Chiriac, G. Ştefănescu, profesor la conservatorul de de muzică pentru imnul agrarienilor, şi d-lui G. Moceanu vechiu maestru de gimnastică.

Urmare în No. viitor

CRONICA AGRICOLĂ

Aparate pentru uscarea cerealelor

Maşinele de uscat cereale cari la expoziţia din Viena au făcut sensaţie în cercurile competinte, sunt o invenţiune a d-lui Max König care actualmente e inginer-diriginte la firma „Actien-Maschinenbau Anstalt vorm. Venuleth et Ellenberger“ în Darmstadt (Hessen), firmă care, căpătând brevet pentru aceste aparate le-a şi pus cu mult succes în comerţ.

D. Inginer-diriginte König a inventat de asemenea un aparat pentru desinfectarea porumbului prin ajutorul formaldehidei şi care se poate întrebuinţa în mod admirabil când e vorba de cantităţi foarte mari de cereale.

Introducerea acestui aparat în agricultura noastră va însemna pentru noi un mare progres care nu poate prezenta decât avantagii pentru cei interesaţi.

In numărul viitor vom reveni cu amănunte asupra acestui aparat.

Pentru astăzi ne mărginim numai să comunicăm încă cetitorilor noştri că firma Venuleth et Ellenberger în Darmstad va instala în curând pe o moşie din Moldova o asemenea maşină uscătorie.

***

Banca Agrară

In oraşul Slatina s'a constituit o societate anonimă română pentru comerciul de bancă, sub denumirea de: „Banca Agrară“.

Capitalul social a fost fixat la suma de 300,000 lei împărţit în 600 de acţiuni de câte 500 lei.

Preşedinte, Const. Colibăşianu; vicepreşedinte Const. Pavlovici ; director delegat C. I. Munteanu.

Membrii : Michail Isvoranu, Mich. D. Oporanu, George Sinescu şi preotul C. Milcoveanu.

Ca cenzori au fost numiţi: Th. Manolescu, C. Drăgoescu şi Iorgu Becu.

***

Ministerul agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor, face cunoscut că începând dela 11 Ianuarie 1905 şi până la noui dispoziţiuni orele de cancelarie pentru toate serviciile administraţiei centrale din acest minister, vor fi dela 12 ziua până la 6 p. m. fără întrerupere.

***

Importul de porumb prin Constanţa

Odată cu închiderea navigaţiunei pe Dunăre şi epuizarea stokurilor de porumb din ţară, o însemnată mişcare de import de porumb în România s'a accentuat prin portul maritim Constanţa.

După buletinele săptămânal importul total de porumb dela 1 Decembre până la 16 Ianuarie inclusiv se urcă la cantitatea de 34 milioane 121.562 kgr. sau aproximativ 3.400 vagoane.

Iată cum se specifică, pe diferite bastimente, pavilioane şi date, cantităţile de porumb importate până la data menţionată mai sus :

Data sosirei vasului	Bastimentul	Pavilionul	Cantitatea descărcată
1 D-bre 1904	Estela Maria	Rus	950 000
18 „ „	Argostolios	Elen	113.000
21 „ „	Siria	Austriac	20.600
23 „ „	Léonidas	Elen	2.250.000
26 „ „	Apolo	Austriac	100.250
27 „ „	Reynolds	Englez	4.789.250
29 „ „	Duc of Jork	Englez	4.239.000
29 „ „	Esterel	Francez	269.800
30 „ „	Penarth	Englez	4.730.286
	De reportat . . .		17.433.447

Aproape întreaga cantitate de porumb descărcată, a fost luat în primire de către delegaţii guveruului pentru a fi distribuită ţăranilor.

***

Starea semănăturilor

Din stirile primite dela ministerul de domenii situaţia agricolă a ţărei e foarte bună în cea mai mare parte, suferă totuşi într'o parte a ei.

In Dobrogea şi în Muntenia afară de câte o parte din districtele Buzău, R.-Sărat şi Brăila starea semănăturilor e foarte mulţumitoare ele fiind bine acoperite cu zăpadă.

In Moldova şi mai ales în partea sa centrală şi nordică, unde atât în luna precedentă cât şi în cursul celei de faţă a nins prea puţin, semănăturile au fost expuse mai tot timpul gerului şi înghețului care a pătruns la adâncimi destul de mari. Din această cauză agricultorii au început a se cam îngriji de starea lor. Rapiţa se consideră de unii ca şi perdută; pentru celelalte semănături nu se pot preciza nici până acum.

Se crede totuşi că afară de rapiţă nu au putut suferi decât semănăturile prea puţin desvoltate şi târzii, cari nu erau tocmai bine înrădăcinate.

In unele părţi semănăturile de pe coaste au fost desvelite de vânturi. Acelaşi lucru se poate spune şi pentru unele localităţi din judeţele Buzău, R.-Sărat şi Brăila.

Semănăturile cari au fost însă bine desvoltate şi în deajuns înrădăcinate n'au fost atacate de geruri şi rezistă bine; ele sunt foarte frumoase.

In multe părţi din Moldova din cauza gerului şi a vânturilor pământul a crăpat mult ceeace a produs deasemenea oarecare rău semănăturilor.

Vitele suferă foarte mult din cauza lipsei nutreţului, mai ales în părţile de câmpie.

Ele sunt mult slabe şi în multe părţi abia se pot întreţine.

In Moldova vitele au mers la păşune în zilele mai calde când solul a fost descoperit de zăpadă.

***

D. Ion Lahovary a satisfăcut cererea mai multor arendaşi ai moşiilor Statului de pe marginea Dunărei, de a li se da pe viitor în arendă moşiile, în condiţiuni mai avantagioase ; în schimb Ministerul i-a obligat a construi diguri de apărare în contra revărsărei apelor Dunărei

A APARUT:

Carnetul Agricultorului

pe **1905**

de **N. N. Andronescu**, agronom

cu o bogată materie interesând pe **agricultori, mari proprietari, arendaşi, cultivatori, administratori şi logofeţi de moşii, profesori şi elevi de şcoli agricole, stagiari la ferme agricole,** etc. 400 pagini. Spaţiu liber pentru notiţe zilnice pentru întreg anul 1905.

Preţul **Lei 2** legat în pânză şi **Lei 3** legat în piele. Porto 15 bani. Recomandarea 25 bani.

Comandele şi mandatele la **Administr. „Carnetului Agricultorului“ Bucureşti, Str. Apolodor, 21.**

Carnetul Agricultorului

Carnetul Agricultorului

Noutate sensaţională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAŞINE AGRICOLE şi INDUSTRIALE

Bucureşti, Strada Smârdan No. 7. Bucureşti

Specialităţi patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracţiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecţionat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică şi 2 pluguri întregi de oţel de câte 4 brazde, a căror soliditate şi funcţiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experienţele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moşia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezenţa unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri şi specialişti, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultăţile cu vitele şi argaţii, evită cheltueli inutile, măreşte venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea şi buna funcţionare! PREŢ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

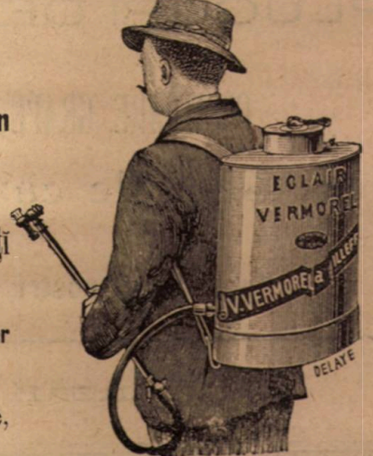

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H.F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşină de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la $2^1/_2$ până la 30 cai putere

Batoaze de grîu de toate mărimile
de la $2^1/_2$ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mîna

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIU

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franţuzesci

Maşine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREI ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţii de **LOCOMOBILE** din ori-ce fabrică

Vînzări cu condiţiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi şi Legătoria de Cărţi THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 6 FEBRUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 113.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smirdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

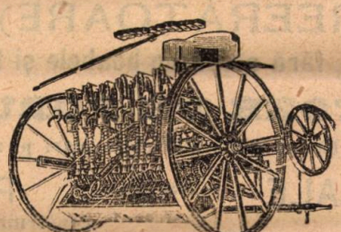

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noulle lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrău în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numai la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi **150 până la 200 kile** mari de porumb, cu sau fără foĭ.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și **fixe,** cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fîn.
Mașinĭ de tăiat pae și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabricĭ, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădinĭ.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Mașinĭ Industriae și Electro-technice.

DUMINICĂ 6 FEBRUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 113.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA ALEA VASILIU, 13 | ADMINISTRAȚIA CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **Sava Șomănescu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu, Redactor și secretar de redacție fiind d-nul: *Vasile M. Kogălniceanu*

Colaboratorii revistei sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hirsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 113

V. M. Kogălniceanu.—Banca rurală și Docurile. Proecte și Idei Economice.
St. D. Grecianu.—Memoriul Sosietății Agrare către Corpurile Legiuitoare.
Un licențiat în Științele Naturale.—Licențiații în Științele Naturale și serviciul pescăriilor statului.
C. P. B.—Pasările de casă.
De pe Domeniile Coroanei.
Starea udometrică și agricolă a României la finele lunei Ianuarie 1905 st. n.
Cronica agricolă.

Banca rurală și Docurile

Cu prilejul dării de seamă a activității Societății Agrare pe anul trecut, venerabilul Președinte al Societății, d. St. D. Grecianu, a vorbit între altele, și de proectul înființării unei *Bănci rurale* de către și sub auspiciile societății noastre.

Proectul acesta are un mic istoric. El nu este nou pentru Societatea Agrară. Dările de seamă trecute îl menționează ca o reformă necesară și cu caracter pănă la un punct urgent, iar membrii societății, acei cari au conceput programul ei și au tras limitele activității ei, au fost dela început partizani convinși ai ideei înființării unei Bănci rurale.

Proectul, amănunțit studiat, a fost chiar pe punctul de realizare, și dacă nu este încă o realitate vina este a diferitelor împrejurări. Una din aceste împrejurări, cititorii au ghicit o dela sine, a fost Expoziția-unea. Opera aceasta mare și serioasă a absorbit un timp toată puterea de muncă și sacrificii a societății, pentru care a fost o ambiție firească și un punct de onoare legitim ca Expoziția să reușească cât mai strălucit.

Acum însă, când lucrarea aceasta a fost dusă la bun capăt și a avut reușita pe care o cunoaștem, societatea revine la programul dinainte, și dintre primele puncte pe care e natural să'l reia în studiu este acela al Băncei rurale.

A mai arăta folosul unei asemenea instituțiuni, este credem a predica unor oameni convinși. Cu un cuvânt: o Bancă rurală, condusă de agricultori mari, nu poate însemna decât creditul, creditul așa de necesar, pus la dispoziția cultivatorilor conform intereselor lor; înseamnă adică acordarea de bani în mod culant, repede, la timp și eftin, fără a încărca proprietatea cu dobânzi oneroase. Aceasta,—o putem spune fără exagerare—este enorm, pentru că problema creditului este cea dintâiu care condiționează orice progres în agricultură. Fără un credit eftin și lesne maniabil nu încape îmbunătățiri și reforme economice. Și că creditul de care vorbim va fi eftin și adaptat nevoilor speciale ale agriculturei noastre, o garantează simplul fapt că Banca rurală va fi sub conducerea Societății Agrare.

O asemenea instituție, a cărei chemare va fi de a servi *numai* ridicărei agriculturei la o treaptă de productivitate superioară, va trebui în primul rând, cum e lesne de înțeles, să aibă o conducere care să fie la înălțimea misiunei instituțiunei ce va dirija. Aceasta înseamnă că banca va fi ceeace va fi conducerea, și că de activitatea și de capacitatea acesteia va atârna, în mare parte, reușita ei.

Ei bine, în privința aceasta putem comunica cititorilor noștri îmbucurătoarea știre că acei care a acceptat să fie în fruntea conducerei, atunci când banca se va înființa, este d. dr. Istrati, fostul comisar general al Expoziției. Numele acesta spune totul, pentru că d. dr. Istrati în fruntea conducerei Băncei înseamnă rezolvarea, în mod fericit, a grelei probleme a instituirei unei direcții capabile, vigilente și active. Numele d-lui dr. Istrati este legat de Expoziția asociației științelor, de Expoziția agrară și de alte multe lucrări practice — nu e rolul nostru de a vorbi de lucrările sale științifice — al căror succes arată în mod neîndoios activitatea, energia, spiritul său de muncă și de ingeniozitate, care știe totdeauna să găsească o soluție pentru o greutate.

Problema direcțiunei rezolvată, una din marile pedici pentru înființarea Băncei este înlăturată. Așa fiind, să ne exprimăm urarea ca instituțiunea aceasta, care e menită să fie o adevărată bine-facere pentru agricultură, să devie cât mai curând o realitate. Nu ne îndoim că energia și spiritul de sacrificiu al membrilor Societății Agrare, vor fi și de data aceasta la înălțimea marei și frumoasei instituțiuni ce trebue creată.

*

In legătură cu înființarea Băncei rurale, mai este o chestiune care și dânsa a fost obectul de preocupare a membrilor Societății Agrare și obectul de discuție în coloanele acestei reviste. Voim să vorbim de chestia *docurilor*.

Cititorii noștrii își mai amintesc poate de interesanta propunere a d-lui *I. G. Bibicescu*, ca Societatea Agrară să ia asupra'și exploatarea docurilor. Folosul ce ar decurge din asemenea exploatare din partea agricultorilor este evident.

Imprejurările de cari vorbim mai sus au împedecat însă realizarea acestei idei, care depinde, cum e lesne de închipuit, de existența unui serios fond financiar. Societatea Agrară, dacă ar fi vroit să ia asupra'și exploatarea docurilor, transformând administrațiunea lor în sens absolut favorabil comerțului de cereale, n'ar fi putut-o face fără a avea gata înființată Banca rurală, care să furnizeze capitalul sau o parte din capitalul necesar unei asemenea operațiuni.

Puțin timp în urmă, docurile au primit o nouă organizațiune, aceea a lucrărei în comision, cu avansuri pe cerealele depozitate. Am cerut atunci, cum cerem și acum, ca docurile să acorde înlesniri mai mari tovărășiilor țărănești, pentru ca acestea să'și poată vinde cu câștig cerealele și produsele puse în comun la vânzare. Cererea aceasta, a cărei punere în practică ar da un avânt considerabil asociațiunilor țărănești de vânzare în comun, a fost găsită drept bună și de către d. Spiru Haret, fostul ministru al instrucțiunei publice, care, într'o circulară publică, a vorbit și de această chestiune, recomandând-o studierei învățătorilor însărcinați de a face propagandă pentru tovărășii.

Incet-încet, ideea unei exploatări mai raționale a docurilor în folosul țăranilor și a comerciului de cereale și-a făcut dar drum și ea e coaptă pentru o soluțiune într'un fel.

Firește, noi nu putem cunoaște soluțiunea pe care o proectează guvernul, dar ceeace știm este că în orice caz se pregătește una. Astfel, ziarele cotidiane au anunțat în zilele din urmă că guvernul are intențiunea de a da o nouă organizațiune docurilor, exploatându-le în regie, după care a urmat o altă știre, care contrazice pe cea dintâiu, și care spune că guvernul vrea să închirieze docurile unei asociațiuni de exportatori de cereale.

Care din două să fie oare știrea adevărată? Din momentul ce nu o știm, se înțelege că nu o putem discuta, dar ceeace am vroit să arătăm pentru moment este că în caz că s'ar întemeea Banca rurală, ideea d-lui Bibicescu s'ar putea relua, spre mai marele folos al agriculturei.

La această idee s'ar mai putea adauga aceea pentru care luptăm de atâta vreme aci: anume ca docurile să serve ca instrument puternic desvoltărei asociațiilor țărănești pentru vânzarea în comun.

Este evident că dacă Societatea Agrară ar lua asupră'și exploatarea docurilor prin mijlocirea Băncei rurale, care ar furnisa capitalul necesar, cei cari ar fi folosiți, în primul rând, în sensul arătat mai sus, ar fi țăranii. Căci, ca și înainte, Societatea Agrară nu s'ar da înapoi dela nici un sacrificiu pentru a contribui cât mai puternic la mărirea bunei stări a populațiunilor sătești.

Din toate punctele de vedere, întemeiarea unei Bănci rurale corespunde dar, după cum vedem, unei mari nevoi economice, și va fi meritul Societății Agrare că va reuși să'i dea viață.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

O instituție sub patronagiul Reginei

Cu o satisfacțiune pe care oricine o va înțelege, putem aminti cititorilor noștri că sub înaltul patronagiu al Majestății Sale Regina și din inițiativa Ei directă, se formează, sub a Sa presidențe, o societate pentru răspândirea culturei vermilor de mătase și a industriei pânzeturilor și a țesăturilor ce derivă din această cultură.

Ideea aceasta este un vechiu deziderat al agricultorilor conștienți de desvolvarea ce poate lua într'o țară ca a noastră o ramură de avuție așa de însemnată ca acea a culturei vermilor de mătase. Statul a făcut și el în privința aceasta ceva, deși nu cu multă metodă și pricepere.

Cel mai strălucit exemplu de ce poate face statul, încurajat și ajutat de o inițiativă privată inteligentă, îl avem în Ungaria. Aci, cultura gândacilor de mătase, însotită de o punere în valoare activă a produselor acestor culturi, a luat un considerabil avânt, ocupând zeci de mii de oameni și dând de câștig la nenumărate familii. Statul, în primul rând n'a cruțat nici un sacrificiu pentru a ajunge la un asemenea rezultat înbucurător, iar inițiativa privată l-a secondat și'l secondează în mod minunat.

Până acum activitatea inițiativei private a cam lipsit în această direcție, de și tot M. S. Regina a fost aceea care a dat pentru întâia dată o pildă rodnică, arborând, ca pe un steag, costumul național românesc. Atât însă n'a fost de ajuns, așa că astăzi grațioasa noastră Suverană, care a contribuit atât de mult la mărirea numelui românesc între străini caută să dea acestei chestiuni o delsegare practică, pe calea grupărei și a muncei directe a inițiativei private.

Ziarele au adus știrea că societatea pe care a fondat'o Majestatea Sa Regina, va număra printre membrele ei pe doamnele din cea mai înaltă elită a societății românești. Atâtea concursuri active și luminate nu vor întârzia de sigur de a îndruma chestia aceasta care de mult o căutăm.

De sigur însă că societatea își va lua drept colaboratori câțiva specialiști în materie, și va căuta a da un impuls ministerului agriculturei ca să lucreze cu mai multă ardoare în direcția aceasta.

In orice caz, faptul că Suverana noastră, care a asigurat până acum bunul mers al atâtor instituțiuni, se află în fruntea societății, este pentru noi garanția cea mai mare, că Ea 'și va realiza frumosul scop ce și a propus și care tinde ca odată cu renașterea unei foarte însemnate ramuri a industriei casnice, să ridice economicește multe din familiile țărănești.

Ceva asuprea aviculturei

Vorbim mai sus de frumoasa inițiativă a Majestății Sale Regina de a da un mai mare avânt culturei gândacilor de mătase.

Aceasta ne aduce în memorie, necesitate de a se da sprijin și a căuta ca și *avicultura* să înceapă a prospera. O mare parte a locuitorilor de orașe, mărginași, și toți locuitori sătelor sunt interesați in această chestiune, care mai are și o importanță de actualitate față de marea scumpete a găinelor și ouălor în momentul de față.

Că avicultura are chiar în țara noastră un debușeŭ foarte serios, o dovedește faptul scumpetei pe care îl semnalăm în rândurile dinainte. Care stăpână de casă în condiții financiare modeste, nu se plânge azi de scumpetea la care au ajuns găinele și ouăle; un ou de ex. costă nu mai puțin ca 0,15 bani. In ce privește debușeul din străinătate nu mai e nevoe să stăruim asupra însemnătății lui.

Se pune însă chestiunea de sistem cum să se organizeze acțiunea de prosperare a aviculturei? Sunt natural diferite mijloace și căi, pe care nu le putem discuta toate aci; dar nnul din mijloacele cari pot duce cel mai sigur la succes este distribuirea de clocitoare.

Această împărțire de clocitoare va face ca creșterea păsărilor să fie pornită pe o bază mai rațională și mai rentabilă și va aduce cu sine progresul pe care'l dorim cu toții.

Porumb stricat

O datorie de conștiință ne silește să aducem la cunoștința autorităților în drept că porumbul așa zis mixt dela Rio dela Plata, ultimul transport ce s'a adus pentru a fi distribuit la săteni este într'o așa stare de inferioritate în cât nu înțelegem cum se poate distribui sătenilor.

Porumbul ce am avut prilejul să vedem este foarte stricat, încins, o adevărată amestecătură, având 30 până la 40% corpuri străine și putrede într'ânsul. Cel mai bun lucru ce tre bue făcut cu un asemenea porumb este să se refuze pur și simplu.

Institutul internațional de agricultură

Pentru a cunoaște în toată întinderea sa proectul regelui Italiei, reproducem în întreg scrisoarea adresată de Victor Emanuel al III-lea d-lui Giolitti, primul ministru italian, asupra acestei chestiuni.

Scumpul meu Președinte

Un cetățean al Statelor Unite ale Americei, d. David Lubin, mi-a expus nu de mult în acel entusiazm care rezultă dintr'o convingere adâncă, o idee care mi-a părut bună și prevăzătoare; de aceea o recomand atențiunei guvernului meu.

Clasele agricole, în general cele mai numeroase, au pretutindeni o mare influență asupra soartei națiunilor; dar, trăind fără nici o legătură, ele nu pot să concure în mod eficace nici la ameliorarea și distribuirea diferitelor culturi după nevoile consumațiunei nici la protejarea intereselor lor pe piețele, cari, pentru produsele cele mai importante ale solului, devin din ce în ce mai universale.

«Un institut internațional *ar putea deci să fie de un mare folos, dacă, degajat de orice scop politic, el și-ar propune să studieze condițiunile agriculturei în diferitele țări ale lumei, semnalând în mod periodic cantitatea și calitatea recoltelor, așa ca producțiunea să poată fi ușurată, comerțul să fie mai puțin costisitor, mai expeditiv și ficsare prețurilor mai convenabilă.*

«Institutul acesta lucrând de acord cu diferitele biurouri internaționale create pentru acest scop, ar furnisa în acelaș timp date precise asupra condițiunilor brațelor agricole în toate țările, ca să poată fi pentru emigranți o călăuză folositoare și sigură. Institutul ar mai lua înțelegere pentru apărarea comună în privința acelor boli a plantelor și a vitelor pe cari apărarea parțială nu reușește să le stârpească; el ar mai exercita o acțiune bine-făcătoare asupra desvoltărei cooperațiunei rurale, a asigurărilor și a creditului agrar.

«Efectele bine-făcătoare ale unei asemenea institutut, organul de solidaritate între toți agricultorii, și, pentru cuvântul acesta, un-element puternic de pace, n'ar întârzia să se înmulțească. Roma ar trebui să fie locul demn de reuniune a reprezentanților Statelor aderente și a principalelor asociațiuni interesate, pentru ca autoritatea guvernelor și acțiunea puternică a cultivatorilor să meargă mână în mână.

«Am încredere că nobleța scopului va face să se treacă peste toate greutățile întreprinderei.

Victor Emanuel.

In numărul viitor vom reproduce în întreg circularea adresată, de primul ministru al Italiei, d. Giolitti, reprezentanților Italiei în străinătate pentru a aduce la realizare proectul Regelui.

Odată cu reproducerea acestei circulări vom căuta a degaja, din puntul de vedere românesc, însemnătatea institului internațional agricol. Proectnl este prea important și conceput într'un spîrit prea larg pentru ca să nu se atingă și de noi, motiv pentru care vom reveni asupra lui în No. viitor.

Absenteismul în agricultură

D. Al. Ciurcu, căruia mișcarea și lupta pentru propășirea agriculturei îi datoresc atâtea idei bune și atâtea sfaturi folositoare, idei și sfaturi cari au de caracteristică claritatea, simplicitatea și un spirit practic foarte pronunțat, a vorbit la «Societatea centrală agricolă» despre mereu interesanta temă a absenteismului.

Se știe că absenteismul este boala nu zicem una din bolile ci boala— de care suferă mai ales marea proprietate rurală. Absonteismul se traduce — o putem spune fără greș — într'o absență într'un deficit moral și material pentru agricultura rațională! Altfel se prezintă o moșie cu satele ei de jur împrejur când proprietarul este contopit sufletește și materialicește cu interesele ei și altfel atunci când depărtarea aduce roadele cunoscute: indiferența, înstreinarea, neglijarea locului și asatelor.

Dacă n'ar fi absenteism, asociațiile agricole în ființă ar fi cu mult mai puternice de cum sunt, și toate aceste probleme mari de ridicare materială a agricuțturei cari cer neapărat concursul forțelor organizate ale cultivatorilor ar fi trecut de mult în domeniul realizărei.

Perderea pe care o suferă dar țara, nu numai agricultura, din cauza acestui absenteism este foarte mare.

Ceeace d. Ciurcu, cu conferirța și claritatea care'i sunt proprii, a pus în evidență, cu prilejul conferinței sale. Așteptăm s'o vedem tipărită, pentru a reveni asupra ei, de oare ce chestiunea este foarte însemnată.

V. M. K.

Memoriul Societății Agrare [1]

către

Corpurile Legiuitoare

Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,

Dintre numeroasele asociațiuni cari ființează în țara noastră, «Societatea Agrară», a marilor proprietari rurali, răspunde de sigur uneia din cele mai reale nevoi.

Principala noastră ramură de activitate fiind agricultura, era firesc și necesar că acei cari stau în fruntea ei, marii cultivatori de pământ, să se adune într'un singur mănunchiu, ca prin unirea forțelor și prin schimbul ideilor, să poată da o sănătoasă indrumare unicului nostru izvor de bogăție națională. Pe la finele anului 1900, un număr de proprietari rurali, întrunindu-se la București, au pus bazele unei asociațiuni care luând apărarea intereselor agriculturei, săvârșea o operă de ridicare economică și națională, căci la noi agricultura se identifică cu însăși viața națională. Și ca orice organizațiune care este fructul fi-

1) Acest memoriu a fost înaintat acum câteva luni Corpurilor Legiuitoare.

resc al unei întregi evoluțiuni, «Societatea Agrară» s'a dezvoltat repede și treptat, de oarece fie-care an a adus cu sine creșterea numărului membrilor ei și, în aceiași măsură, mărirea râvnei și activității sale.

Fondată de 74 membrii, în mai puțin de patru ani, «Societatea Agrară» a ajuns să numere 323 membrii, harnici și destoinici cultivatori de pământ.

Dacă ne gândim cât de slab e la noi spiritul de asociațiune și dacă mai avem în vedere că «Societatea Agrară» e un fruct excluziv al inițiativei individuale—atât de rară la noi — va trebui să recunoaștem că această manifestațiune a vieței noastre agrare țâșnește dintr'o adâncă nevoie socială,—care nu poate fi nesocotită.

Ceia ce a contribuit în primul rând la continuele și îmbucurătoarele progrese ale acestei asociațiuni, e de sigur caracterul obștesc al scopului ei. Alcătuită excluziv din marii cultivatori de pământ, «Societatea Agrară» nu urmărește, cum s'ar putea crede din eroare, apărarea unor interese egoiste, unilaterale, de categorie socială, ci cadrul acțiunei sale îmbrățișează întreaga activitate agricolă din țara noastră. Ferm convinși că întărirea proprietății mari rurale, printr'o legiferare bine chibzuită, conformă cu interesele reale ale țărei, e neapărat trebuincioasă pentru a se da avuției naționale un avânt salutar, membrii «Societății agrare», sunt tot pe atât de încredințați că apărarea intereselor micilor plugari, e în aceiași măsură necesară, pentru realizarea acestui avânt. De aceia în activitatea de până acum a «Societății Agrare», se pot găsi urme adânci ale interesului, luminat și sincer, pe care membrii ei îl poartă țărănimei. Vom releva în acest scop Primul congres agrar din 1902, care a dat o vie și strălucită dovadă a solicitudinei pe care marii proprietari organizați o au pentru interesele multiple ale agriculturei românești.

Dacă «Societatea Agrară» a putut îmbrățoșa dintr'o dată generalitatea intereselor noastre agricole și dacă poate avea azi satisfacția de a'și vedea sforțările pe calea isbândei, e că, din capul locului, s'a ferit a introduce pe vastul ei câmp de activitate, fermentul de discordie al politicei. Unica ei țintă fiind ridicarea economică a țărei, prin măsuri bine chibzuite, referitoare la agricultură și la industria agricolă.

Societatea noastră, a socotit cu drept cuvânt că pentru acest scop sunt chemați a conlucra toți marii agricultori români, fără deosebire de credinți politice, fără altă considerațiune decât acea a unui patriotism luminat și conștient de adevăratele interese ale neamului.

De la acest punct de vedere purcedând, și călăuzită de ideia că pentru a se ajunge la deplină înflorire a agriculturei noastre, mai e de nevoie să se răspândească în țară cunoștințele agriculturei raționale, a muncei științifice a câmpului, «Societatea Agrară» a organizat numeroase conferințe cu acest subiect, conferințe ținute de specialiști recunoscuți și la cari am avut bucuria de a vedea asistând tot ce țara noastră are mai de frunte, fruntașii țărei fiind și ei în marea lor parte, cultivatori de pământ.

Paralel cu această acțiune pur culturală, întărită însă prin exemplul convingător și viu al câtorva membrii ai Societății, cari s'au grăbit a traduce în practică învățămintele teoriei. «Societatea Agrară« a ținut necurmat să ia toate acele măsuri de natură a da acțiunei sale un caracter de mai mare eficacitate. In afară de creiarea de secții prin districte și împărțirea activității pe zone, ca această activitate să fie mai cu spor, membrii Societății Agrare să pregătesc să organiseze în București o expoziție agricolă și un târg de vite, care să fie oricum sinteza muncei agricole în România. Fără concursul Statului, din singurile mijloace ale membrilor săi, Societatea agrară a marilor proprietari e dar în ajun de a oferi țărei cea mai strălucită manifestațiune a inițiativei individuale în România.

In afară de această activitate de natură imediată, «Societatea agrară» a marilor proprietari studiază mijloacele înființăreii unei Bănci agrare, care înzestrată cu un capital suficient, să poată veni în ajutorul cultivatorilor de pământ, scăpându-i de oneroasele condițiuni ale bancherilor particulari. Această Bancă, precum și instituțiunea de desfacere a produselor agricole, a cărui creare, de asemenea o proectăm, vor da ne îndoios un avânt salutar muncei câmpului la noi.

Pentru a putea însă lucra cu temeiu în direcțiunile ce ne-am propus, pentru a putea avea tot entuziasmul cuvenit, e de nevoie ca opera Societății noastre să fie consolidată prin recunoașterea personalității juridice a Societății. Căci numai astfel vom putea păși sănătos înainte, încredințați că munca nu ne va fi fost zadarnică.

Domnule Președinte,
Domnilor Deputați,

Pe baza expunerei de mai sus, și convinși că opera «Societății Agrare» a marilor proprietari, găsește deplina dv. aprobare, venim respectuos în numele acestei Societăți, a cere dela patriotismul dv. luminat, recunoașterea ei de persoană morală și juridică. Nu ne îndoim un moment că, față de scopul și salutara activitate a «Societății Agrare», Parlamentul țărei se va grăbi a da satisfacțiune legitimului nostru deziderat.

Potrivit acestei cereri, depunem pe biuronl Camerei un exemplar din statule societății, permițându-ne însă a reproduce în acest memoriu acele două articole cari învederează pe deplin scopul și alcătuirea Societății.

— Și anume;

Art. 3. Scopul acestei societăți este desvolvarea și ocrotirea proprietății, iar activitatea ei e îndreptată în următoarele condițiuni:

a) A face ca cultura pământului să fie puse pe baze mai raționale, prin înființări de școli practice și teoretice de agricultură în fiecare județ.

b) Ca agricultorul să'și poată procura mai cu înlesnire capitaluri, prin instituții de credit și ajutor reciproc, prin înființări de sindicate și societăți cooperative;

c) A îngriji de buna stare a micului proprietar, îndreptând activitatea lui spre o cultură rațională și economică, care să'i îmbunătățească starea sa materială și morală;

d) A concilia interesele generale cu interesele proprietății, printr'o dreaptă cumpănire a dărilor publice cu mijloacele de producțiune ale agricultorului;

e) Ca în administrație și lege agricultorul să găsească siguranța intereselor proprietății și averei sale; ocrotire în contra asuprirei;

f) In raporturile cu celelalte State să se asigure produselor agricole și comerciului debușeuri, iar la încheierea convențiunilor comerciale să se aibe în vedere mai cu seamă interesele agriculturei, principala avuție a țărei.

Art. 13. In Societate nu se admit decât proprietari rurali români.

Intemeată în asemenea scop cu adevărat național, alcătuită de membrii a căror personalitate e o chezășie de muncă patriotică, Comitetul «Societății Agrare» e ferm convins că reprezentanții țărei în Parlament agricultori în bună parte și ei, se vor grăbi a da acestei Societăți sancțiunea legislativă care s'o pună în măsură de a merge, cu pași și mai mari și mai siguri, pe calea progresului, spre binele și înflorirea principalei avuții a țărei românești.

Cu această credință în auflet vă rugăm, domnule Președinte și d-lor Deputați, a primi asigurarea deosebitei noastre consideratiuni.

St. D. Greclanu
Președintele Societății Agrare

N. St. Cesianu

Licenţiaţii în Ştiinţele Naturale

şi

Serviciul pescăriilor Statului

Wer die Wahrheit kennet und saget sie nicht der bleibt fürwahr ein erbärmlicher Wicht.

Adevărat este că din toate părţile se strigă că tineretul nostru care şi-a terminat studiile superioare nu posedă cunoştinţele practice pentru cutare sau cutare ramură productivă a ţărei, nici silvicultori, nici agronomi, nici ingineri, etc., nu au practică, chiar dacă aceştia şi-au complectat studiile în străinătate, o fi aceasta, dar nu e mai puţin adevărat că acest tineret nu posedă cunoştinţele teoretice suficiente şi o bună parte şi practice, cunoştinţe ce şi le-au însuşit în cursul studiilor lor superioare.

Există la noi credinţa, şi aceasta tocmai avem ocazia să ne-o mărturisească un om de ştiinţă, că învăţământul nostru superior nu este organizat pe baze practice în vederea unei anume ramure productive a ţărei, ca să facă să prospere anume izvoare de bogăţie ale ţărei, graţie cunoştinţelor ce-l răspândi, ci este organizat aşa ca să producă un proletariat intelectual în fiecare an, care n'ar fi bun decât pentru funcţiunile statului.

Să analizăm mai bine această credinţă, şi în urmă să sintetizăm premisele adevărate; voiu căuta pe cât îmi va fi posibil să scot la iveală adevărul şi să înlătur vorbele goale şi strigătul în pustie al oamenilor noştri de acte şi să arăt că motivul neproducerei efectului este altul nu incapacitatea noastră pentru cutare sau cutare ramură de activitate.

Invăţământul superior compus din şcoalele superioare pe care d. Antipa le-a enumărat în broşura d-sale îşi are raţiunea de a fi, aşa cum se găseşte, trebuind însă să se mai creeze la noi în ţară o şcoală politecnică, de unde ar putea eşi ingineri electriciani, mecanici, de mine, etc. Şi atunci am poseda tot ceeace posedă o ţară cultă în adevăratul înţeles, ca Franţa, Germania, Elveţia, etc. Cu o condiţie ca aceia cărora li s'ar încredinţa direcţiunea în astfel de instituţiuni, şi orce altă instituţiune, să fie ei înşişi oameni de iniţiativă şi de fapte iar nu de vorbe goale, şi plini de egoism, ceeace e dăunător omului de ştiinţă; (cum mai toţi azi ocupă locuri incompatibile cu ceeace posedă ca meserie). Nu e destul numai de a spune prin grai sau prin scris ceeace este bun şi folositor, ci mai trebue a traduce aceasta în fapte şi atunci misiunea celui încrezut, e îndeplinită, şi numai atunci vom putea să ne încredem în noi înşine când discipoli vom lua de exemplu pe magistri, cari sunt cam rari la noi. S'a adus în acea broşură multe învinuiri preparărei diferitelor clase de profesionişti ca: profesori cari sunt teoretici, magistraţi, advocaţi, «adevărată plagă a ţărei» a căror profesiune credem că n'are nici un «năravv» etc.

Să lăsăm toate acestea şi să ne interesăm de aproape de activităţile practice ca: agricultura, piscicultura zootechnică, inginerie etc., cari constitue izvoare de bogăţie la noi. Sunt atâţia tineri specialişti, oameni cu cunoştinţe întinse, recrutaţi ca cei mai buni, tocmai de către aceia cari se plâng de necompetenţa lor, şi după ce au fost trimişi să studieze în străinătate să şi complecteze studiile să se perfecţioneze în practică nu sunt competenţi pentru ramura de activitate în cari şi-au sacrificat toată puterea de pricepere şi muncă. Ex. Nu se găsesc în ţara românească agricultori buni printre absolvenţii şcoalei noastre superioare de agricultură, dar nu se găsesc nici chiar printre aceia pe cari i-a ales statul ca buni şi i-a trimis în străinătate, bunioară la Hohenheim în Germania pentru perfecţionare, pentru motivul că, atât calitatea *solului*, condiţiunile climaterice de acolo, diferă de calitatea şi condiţiunile climaterice ale ţărei noastre, şi cea ce învaţă acolo nu se potriveşte la noi. Cred astfel şi aşa este că adevărul ştiinţific este unul şi acelaş. Nu la Hohenheimse lucrează străin de cum se lucrează la noi. este altceva, că experienţele ştiinţifice i-au arătat în culturi că la anumite terenuri trebue anume calitate şi cantitate de îngrăşăminte şi alte îmbunătăţiri agricole. Tinerii noştrii români cari studiază atât în ţară cât şi în străinătate sunt mai cu seamă dintre cei lipsiţi de mijloace, şi orcât de buni agricultori ar fi n'au unde să'şi desfăşoare activttatea lor, cei mai mulţi sunt nevoiţi a ocupa funcţiuni publice, iar marii proprietari nu se îndeletnicesc încă a'şi trimite copiii să studieze agricultura, preferind în locul aceştia, ştiinţele financiare, diplomaţie, drep etc., aşa că multe din marile şi mănoasele moşii din România sunt arendate la străini cari vin săraci şi pleacă milionari; aşa că învinuirile ce se aduc pentru această ramură de bogăţie cea mai importantă în ţara noastră, sunt netemeinice, având ocaziunea să văd pe reposatul director al şcoalei de agricultură Munteanu, îmbrăţişând pe tinerii români absolvenţi de liceu, a face practică cu ei pe câmpul de experienţă şi pe cei mai meritoşi sârguitori luptând să le *creeze* burse la ministerul de domenii ca să studieze agricultura în străinătate, asigurând cu aceasta un viitor prosper agriculturei române. Nu tot astfel stau lucrurile şi cu alte producţiuni ale ţării noastre; aşa *Piscicultura*, care constitue iarăşi un izvor de bogăţie naturală al ţărei noastre este lipsită cu desăvârşire de oameni specialişti. Vedem în broşură pe d-l Antipa directorul acestui serviciu dând sfaturi de îndreptare.

Dar îmi vine în gând proverbul: vezi paiul . . . . . şi serviciul d sale este, mai tot în mâna oamenilor nepotriviţi cu cunoştinţe.

Va urma.

Un licenţiat în Ştiinţe Naturale

Pasările de casă

Creşterea pasărilor de casă se ţine mai mult de economiile proprietarilor mici şi stă de regulă sub conducerea femeii economului. Foloasele ce avem dela ele nu sunt neînsemnate, mai ales că întreţinerea lor costă foarte puţin, ştiind că le putem hrăni cu tot felul de rămăşiţe dela masa noastră, dela grajd, arie, şură, grădină şi aşa mai departe, iar o mare parte din hrana lor o caută ele singure, ca vermişori, diferite insecte, etc. In o economie bine îngrijită pasările de casă nu pot lipsi, căci ele ne dau pentru trebuinţele casei ouă, pene şi în parte carnea necesară casei, pentru care dacă le-am cumpăra, ar trebui să dăm mulţi bani, cari se pot urca şi la sute de lei pe an.

Dar nu trebue să ţinem pasări numai pentru trebuinţele noastre, ci şi din punctul de vedere a dobândi câştig din ele prin vânzarea lor şi a produselor lor. Accasta mai ales când ne aflăm în apropierea oraşelor, unde totdeauna găsim cumpărători. Osteneala crescătoarei de pasări totdeauna se va răsplăti, printr'un câştig destul de însemnat.

Nici un ram al economiei nu cere atât de puţină grije şi osteneală ca creşterea şi îngrijirea pasărilor de casă. Cu toate aceste ele trebue să fie sub aproape supravegherea gospodinei şi nu este permis a se lăsa în nădejdea servitorilor, că şi aci, ca în toate, „ochiul stăpânului îngraşe vita“.

Vom vorbi aci despre toate felurile de pasări, cari se ţin prin curţile noastre, însă nu numai de soiurile aflătoare la noi, ci vom recomanda şi altele străine, cari s'ar putea introduce cu mult folos. Vom mai da sfaturi cum trebue crescute şi îngrijite şi în ce mod putem dobândi cel mai mare câştig dela ele.

Găinele. — Dintre pasările noastre de casă găina este cea mai comună

și o găsim aproape pe toată suprafața pământului, atât în părțile reci, nordice, cât și în cele călduroase, la equator. O putem vedea în jurul colibei săracului cât și lângă palatul celui mai bogat om. Puțina osteneală și cheltuială ce avem cu ea ni se răsplătește în belșug prin diversitatea produselor: ouă, pene și carne.

Rasele găinilor. — Găinile se presupune că 'și au originea lor în India Ostică, de unde s'au răspândit din timpuri imemorabile peste tot pământul, afară de America, unde au fost introduse abia prin secolul XVI. Fiind ele așa de răspândite este natural că s'au format și o mulțime de rase.

Dintre *rasele indigene* (adică din țara noastră) notăm :

1. *Găina comună.*— Coloarea penelor foarte variată; tot asemenea și forma corpului ei. Ele sunt bine aclimatizate la noi și sunt bune ouătoare, ouând 120—170 ouă pe an. Pentru a le prăsi în număr mare nu sunt recomandabile, fiind prea mici și puțin ouătoare pentru acest scop.

2. *Găina cu gâtul gol* să caracterizează prin gâtul ei lipsit de pene. Este o rasă prăsită în Transilvania. Este foarte ouătoare; clocește și de 3—4 ori pe an. Carnea lor este foarte fragedă.

Rasele streine le împărțim în două grupe și anume: *rasele moțate* adică cu un moț de pene pe cap și *rasele nemoțate.*

Dintre *rasele nemoțate* amintim:

1. *Rasa Cochinchina* de origină din Azia. Se distinge prin mărimea și greutatea lor, corpul rotunzit, penele umflate, atârnătoare până la picioare și de coloare galbină, albă, neagră, însă totdeauna fără desen Capul relativ mic cu creastă îngustă. Coada și aripile scurte. Cocoșul tânăr cântărește 4—5$^1/_2$ kgr., deplin desvoltat 5—8$^1/_2$ kgr., găina 3$^1/_2$—4$^1/_2$, respective 4$^1/_2$—5$^1/_2$ kgr. Aceste găini sunt clocitoare de primul rând și bune mame; nu conduc însă puii mai mult de 4—6 săptămâni, pentru ca să înceapă din nou cu ouatul. Găina ouă de regulă 5—6 ouă pe săptămână. Ouăle cântăresc 65 grm.

2. *Rasa Brahmaputra.* Se caracterizează prin creasta lor împărțită dealungul în trei părți. Patria ei este India de Ost. Capul îl poartă în sus, coada scurtă, însă mai lungă ca la cea precedentă Penele ajung până la ghiarele piciorului. Capul este alb argintiu, gâtul alb vărgat cu negru, pieptul închis, coada verde închis și strălucitor. Cocoșul tânăr cântărește 4—5$^1/_2$ kgr., deplin desvoltat 5$^1/_2$—8 kgr., găina 3—4$^1/_2$, respectivă 4—7 kgr. Se disting prin marea lor fecunditate, găina ouând pe an până la 150 ouă de câte 65 grm. greutate. Această rasă este foarte rustică, adecă supoartă ușor schimbările de timp.

3. *Rasa Langhans.* Este de origină din China nordică și stă între cele două rase amintite mai sus. Penele sunt negre cu luciu metalic. Creasta este ridicată în sus, prevăzută cu crestături adânci. Foarte rezistentă în ce privește clima. Ouătoare excelente cu deosebire earna. Ouăle sunt de greutate mijlocie. Clocesc bucuros.

4. *Rasa de Hamburg* este de origină engleză. Corpul mijlociu, penele împestrițate cu puncte sau liniuțe argintii sau aurii. Este una din rasele cele mai frumoase. Ouătoare foarte bune. Sub împrejurări favorabile ouă câte 200—220 ouă pe an.

5. *Rasa spaniolă.* Ținuta lor mândră și figura lor frumoasă și svelță înfrumusețează mult curtea de pasări. Creasta este deosebit de mare; la cocoș îndreptată în sus, la găină a plecată în jos. Picioarele fără pene. Capul câte odată alb, restul corpului negru strălucitor. Greutatea cocoșului 3—3$^1/_2$ kgr. Ouătoare foarte bune pe an până la 220 ouă de o greutate de 75—80 gr. Clocesc însă foarte rar.

6. *Rasa Italiană.* Ouătoare excelente, însă clocitoare rele. Coloare diferită: albă, brună sau pestriță.

7. *Rasa Wyandotte.* Este o rasă americană, produsul încrucișărei între mai multe alte rase. Se distinge prin ouăle multe și foarte mari. Se crese ușor și au o carne foarte gustoasă.

Rase moțate :

1. *Rasa La Flèche.* Ouătoare excelente. Carnea foarte gustoasă. E greu de aclimatizat fiind foarte gingașe și sufere mult laumezeală.

2. *Rasa Crèvecoeur* se caracterizează prin un moț de pene mai rar și o creastă bifurcată. Coloarea penelor: cenușie argintie, albă sau neagră cu un lustru auriu sau argintiu, ce bate în verzui sau albastru. Greutatea cocoșului 3$^1/_2$—4$^1/_4$ kg. Ouă în cursul întregului an. Ouăle cântăresc 90 gr. Puii sunt a opta lună deplin desvoltați. Această rasă, franceză, este una din cele mai bune ce privește carnea lor fragedă și gustoasă.

3. *Rasa Houdan* se deosebește de rasa Crèvecoeur prin creasta despicată în lung și cu un moț stufos și mare și prin coloarea penelor, cari sunt negre și albe amestecate de o potrivă. Greutatea cocoșului 4—4$^1/_2$ kg., greutatea oului 85 grm. Ele ne dau ouătoare mai bune și se îngrașe mai de grabă ca cele de rasa Crèvecoeur.

4. *Rasa de Brabant* se caracterizează printr'un moț foarte mare și prin lipsa de creastă și a bărbiilor. Ouă foarte mult și se îngrașe foarte repede, de accea este cea mai apreciată între rasele găinilor moțate.

Afară de aceste rase mai avem o mulțime altele, am putea complecta și o sută, însă aci am enumărat numai cele mai principale.

(Va urma) C. P. B.

De pe Domeniile Coroanei

Ziua de 24 Ianuarie, aniversarea Unirei Principatelor, s'a serbat anul acesta cu deosebită solemnitate pe Domeniul Coroanei Cocioc din județul Ilfov.

Încă de dimineață, atât școala cât și primăria, cât și toate clădirile Domeniului Coroanei au fost împodobite cu tricolorul național. Inainte de prânz s'a oficiat un te-deum la biserica din Brătulești, la care au asistat elevii în frunte cu învățătorii, autoritatea comunală, personalul Domeniului Coroanei și mulți locuitori fruntași.

La 8 ore seara s'a dat la școală o mare serbare. Sălile erau atât de pline, încât mulți din sătenii cari veniseră mai târziu, au trebuit să se înapoieze, ne mai găsind loc. Festivitatea a început cu «Hora Unirei», jucată de 4 băeți și 4 fete în costume naționale, care a trebuit repetată de mai multe ori, după cererea publicului. Apoi, d. Al. Timotescu, dirigintele școalei, a arătat în puține cuvinte entuziaste însemnătatea Unirei, precum și progresele făcute de atunci în toate privințele, sub înțeleapta priveghere a M. S. Regelui.

După sfârșirea aplauselor, cu care a fost primită această rostire, și în deosebi partea din urmă despre M. S. Regele, s'a jucat mai multe piese de teatru, cari au izbutit foarte bine.

La urmă de tot s'a încins de toți cei de față o horă mare, care s'a jucat în amândouă sălile și cu o însuflețire ca acum 46 de ani.

Starea udometrică și agricolă a României

la finele lunei Ianuarie 1905 st. n.

Starea udometrică

Prima lună a anului 1905, a fost caracterizată printr'un timp frlguros cu puține precipitațiuni atmosferice.

Muntenia și mai cu deosebire Dobrogea au avut mai multe zile cu ninsoare destul de abondentă, pe câtă vreme în Moldova a nins foarte puțin. Zăpadă generală în mai multă cantitate a căzut la 16 și la 17, când ea a fost foarte mult viscolită ; la 28 și 29 a nins pretutindeni în mică cantitate ca și la 2, 3 și 4 când a nins în Muntenia, în Dobrogea și numai pe alocuri în Moldova de jos ; în fine la 27 și 28 a căzut prea puțină ninsoare numai în Moldova.

Cantitatea totală de apă, obținută în întreaga țară este în mijlociu aproximativ [1]) de 30 mm., pe câtă vreme normala este de 37 mm.

Deci, — cu toată zăpada abondentă ce a căzut în multe părți ale țărei, totuși—avem în această lună în mijlociu pentru țara întreagă iarăși un deficit de apă de 19%, față de valoarea normală a ei.

Din ultimii 15 ani, numai în 6, luna Ianuarie a avut mai multe precipitațiuni atmosferice ca de astă dată.

Dobrogea a avut cea mai mare cantitate de apă, 80 mm; urmează Muntenia cu 35 mm. și apoi Moldova unde nu au fost în mijlociu decât numai 14 mm. Este caracteristic faptul că la munte nu au fost de loc multe precipitațiuni. Districtele de câmpie, dela Mehedinți la Ialomița, au avut precipitațiuni atmosferice d'asupra normalei, în mijlociu dela 40 la 50 mm; iar în Constanța și Tulcea au fost cele mai multe precipitațiuni respectiv câte 77 și 86 mm. Districtele Buzău, R.-Sărat și Brăila din Muntenia precum și toate din Moldova, afară de Covurlui, au avut cantitățile mijlocii de apă inferioare de 20 mm. In ceeace privește districtele Dorohoi și Botoșani, care au fost cele mai lipsite de precipitațiuni, ele n'au primit nici cel puțin câte 10 mm. de apă.

Zăpada, care a căzut în Muntenia la începutul lunei, a persistat, sub influența gerurilor ce au urmat, până către jumătatea ei. In Moldova, unde ea a fost mai puțină și unde timpul a fost mai puțin friguros, ea s'a topit foarte repede. La 16 și 17 ninge din nou în toată țara, mai mult însă în Muntenia și în Dobrogea și foarte puțin în Moldova. In aceste zile crivățul viscolește foarte mult zăpada încât în unele părți nu s'a prins de loc pe câmpii, ea fiind grămădită pe la adăposturi. In Dobrogea și pe Bărăgan a căzut în aceste zile multă zăpadă viscolită. In unele părți din țară comunicațiunile și și circulațiunea trenurilor au fost întrerupte. A urmat după aceasta o nouă perioadă geroasă, care a menținut zăpada în cea mai mare parte a țărei până la sfârșitul lunei. In parte din Moldova, fiind prea puțină ea s'a topit între 24 și 27 când a avut loc o perioadă căldicică, atât în Moldova cât și în regiunea dealurilor.

La 27 și 28 ninge iarăși puțin în toată țara, afară de nordul extrem al Moldovei; la 29 a fost în toată Moldova ger simțitor, iar la 30 și 31 timpul s'a înmoinat foarte repede în această parte a țărei unde a fost desghet. In aceste din urmă două zile calde, zăpada s'a topit repede în mare parte a Moldovei.

In definitiv, la sfârșitul acestei luni, iată cum se găsea repartizată zăpada pe suprafața țărei: O pătură de 20 cm. pe alocuri și mai groasă, acoperea solul în Dobrogea și Muntenia afară de districtele Buzău, Brăila și R.-Sărat unde nu era decât foarte puțină și mai mult pe la adăposturi. In Dobrogea și pe Bărăgan pătura de zăpadă era de 50 cm. și chiar mai mult. In cele mai multe localități din Moldova de jos și în unile din cea centrală, solul se găsea acoperit cu un strat de zăpadă până la 10 cm. grosime. In districtele Neamț, Roman, Vaslui, Iași și Suceava, el era parțial acoperit cu puțină zăpadă, care, în cele mai multe locuri, se găsea numai pe la adăposturi. In Botoșani și Dorohoi zăpada nu se găsea mai nicăiri, sau câte prea puțină prin văile adânci sau pe la unele dosuri.

In urma gerului dela începutul lunei, râurile și lacurile au înghețat pretutindeni încă din primele zile și s'au menținut astfel până la finele ei. Dunărea a purtat sloi dela începutul lunei, gheșurile s'au prins în prima decadă începând cu Isaccea, Galați, Brăila, etc. așa că la finele lunei fluviul era prins până dincolo de Corabia. In cele mai multe porturi din această parte, transporturile se făceau pe ghiață. Mai însus de Bechet până la Vârciorova curg gheșuri dese.

In perioada de 19 luni, dela Iulie 1903, de când a început seceta și până acum, s'au obținut în întreg Regatul, în mijlociu 667 mm. de apă, normala fiind 928 mm.; deci, în această lungă perioadă, precipitațiunile atmosferice sunt în deficit de 28%, tot cam atâta cât era și la finele lunei precedente.

Starea agricolă

Situațiunea agricolă la finele lunei Ianuerie, foarte bună în mare parte a țărei, a cam suferit într'o parte a ei.

In Dobrogea și în Muntenia, afară de câte o parte din districtele Buzău, R.-Sărat și Brăila, starea semănăturilor de toamnă era cât se poate de mulțumitoare, ele fiind bine acoperite de zăpadă dela începutul și până la sfârșitul lunei.

In Moldova și mai ales în partea sa centrală și nordică, unde, atât în luna precedentă cât și în cursul acesteia, a nins prea puțin, semănăturile au fost mai tot timpul expuse gerului simțitor și înghețului care a pătruns la adâncimi destul de mari. Din această cauză agricultorii au început să se cam îngrijească de starea lor. Rapița se consideră de unii ca și pierdută; pentru celelalte semănături nu se poate încă preciza nimic până acum. Se crede totuși că, afară de rapiță, nu au putut suferi decât semănăturile prea puțin dezvoltate și târzii care nu erau tocmai bine înrădăcinate. In unile părți semănăturile de pe coaste au fost desvelite de vânturi.

Aceleași lucruri se pot spune și pentru unele localități din districtele Buzău, R.-Sărat și Brăila.

Semănăturele însă cari au fost bine desvoltate și înfrățite și îndeajuns înrădăcinate n'au fost atacate de geruri și rezistă bine; ele sunt foarte frumoase.

In multe părți din Moldova, din cauza gerurilor și a vânturilor, pământul a crăpat mult, ceeace a produs d'asemeni oarecare rău semănăturilor.

Vitele suferă foarte mult de lipsă de nutreț suficient mai ales în părțile de câmpie. Ele sunt slabe și în multe părți abia se mai pot întreține. In Moldova, vitele au mers la pășune în zilele mai calde când solul a fost descoperit de zăpadă.

St. C. Hepites
Directorul Institutului Meteorologic

1. Zicem *aproximativ* căci din cele 415 stațiuni, unde se măsoară precipitațiunile atmosferice, câteva nu au intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simțitor cifrele ce dăm.

CRONICA AGRICOLĂ

D nii George I Lahovary, Președintele Curții de Compturi și Ion N. Lahovary, ministru domeniilor, au donat comunei Budești, județul Argeș, pentru a se clădi o școală și a servi ca local de cultură elevilor, un teren de 2 pogoane de pe proprietatea d-lor din acea comună. Grație stăruinții sus zișilor proprietari, școala s'a și ridicat cu fonduri adunate de săteni cât și cu ajutorul dat atât în bani cât și în materiale de către d-nii Lahovary.

Piatra fundamentală *s'a pus* cu mare solemnitate în fața întregului sat.

***

Vinurile din pepinierile statului

Un tablou întocmit de ministerul de domenii, ne arată că la pepinierele viticole ale statului sunt depozitate astăzi următoarele cantități de vinuri:

La pepiniera Vișan din județul Iași se află 2033,5 decalitri vin alb și roș dintre care 600 decalitri vin alb din recolta anului 1903, 663 decalitri vin roș din recolta anului 1902, 420 decalitri vin alb din recolta anului 1904, și 350 decalitri vin roș din recolta anului 1904.

La pepiniera Cotnari din județul Iași se află în depozit 6781 decalitri vin de poamă grasă din recolta anului 1896; 511 decalitri roș bordeaux din 1896; 1319 decalitri vin alb din 1896; 243 decalitri vin de poamă grasă din 1897; 570 decalitri vin alb din 1897; 17 decalitri vin alb din 1901; 235 decalitri vin de poamă grasă din 1900; 168 decalitri vin bordeaux din 1903; 185 decalitri vin alb din 1903; 688 decalitri vin roș

din 1904 și 737 decalitri vin alb din 1904.

La pepiniera Istrița din județul Buzeu se află în depozit 2902 dec. dintre cari 120 de tămâioasă din recolta anului 1904; 211 dec. bordeaux din 1904; 88 dcl. vin de poamă grasă din 1904; 1250 dcl. vin negru și 737 vin alb din recolta aceluiași an.

La pepiniera Pietroasa din jud. Buzeu se află în depozit 2934 decl. vin, dintre care 2 decl. tămâioasă veche; 14 decl. braghină din recolta anului 1899; 880 decl. vin alb din 1903; 683 decl. vin negru din 1903; 1260 decl. alb din 1904; 5 decl. vin negru din 1904; 80 dcl. vin de poamă grasă din 1904; și 10 decl. tămâioasă din acelaș an.

La pepiniera Țintea din județul Prahova se află în depozit 190 decalitri dintre care 51 decalitri vin negru din recolta anului 1904; 54 decalitri vin alb aceiași recoltă; 60 decalitri vin din recolta anului 1904, și 25 decalitri vin Herbertmon-Cumigham din aceiași recoltă.

La pepiniera Goleștii Badii din Mușcel se află în depozit 201 decalitri dintre cari 11 decalitri vin negru din 1903; 60 decalitri vin negru din 1904 și 130 vin alb din aceiași recoltă.

La pepiniera Strehaia din jud. Mehedinți se află în depozit 1108 dcl. vin roș din recolta anului 1904.

***

Lucrări de statistică

Direcțiunea statisticei din ministerul de finanțe va da, în scurt timp publicității, trei lucrări importante: 1) statistica succesiunilor; 2) statistica patentelor și 3) cercetarea proprietății rurale.

***

Recolta Ungariei în anul 1904

Ministerul de domenii al Ungariei publică următorul rezultat al recoltei în anul 1904:

	Intindere	Producție	
		Suma	la 1 pogon
	Pogon (à 1600 stg.)	majă metrică (à 100 klgr.)	
Grâu de toamnă . .	5.723.795	36.402.778	6.36
„ „ primăvară .	185.260	903.333	4.88
Secară de toamnă .	1.762.114	10.960.061	6.22
„ „ primăvară	38.883	186.065	4.78
Amestecătură, grâu cu secară	136.097	837.288	6.15
Orz de toamnă . .	112.637	792.301	7.03
„ „ primăvară .	1.659.891	10.075.344	6.07
Ovăs	1.727.034	9.111.734	5.28
Porumb	3.412.340	15.087.567	4.42
Cartofi	900.291	30.045.328	33.37

In comparație cu anul precedent rezultatul a fost următor: Cereale de toamnă a fost slab, mediocru, de primăvară slabă, și din cartofi recolta a fost compromisă; și prin urmare exportul Ungarie în anul 1904 a scăzut aproape la jumătate.

E. de I.

MINISTERUL

Agriculturei, industriei, comerciului și domeniilor

In ziua de 23 Februarie 1905, orele 10 a. m. se va ține licitația pentru arendarea a 190 moșii ale statului, pe periodul 1906—1916, iar tabloul moșiilor în chestiune cum și condițiunile generale și cele speciale respective sunt publicate în Monitorul Oficial No. 238 din 23 Ianuarie 1905.

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut porum dinte de cal de sămânță cantitate de 20 htl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcani, g. Zorleni

---

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureștĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un lin.

A se adresa strada L.-Catargi 17.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie-care broșură 50 bani din biblioteca Societățeĭ Agrare, următoarele broșurĭ:

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuției țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor rîurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîuluĭ românesc pe regiunĭ și după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecționism și Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ nou sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe pieței statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

A APARUT:

Carnetul Agricultorului

pe **1905**

de **N. N. Andronescu,** agronom

cu o bogată materie interesând pe **agricultori, mari proprietari, arendași, cultivatori, administratori și logofeți de moșii, profesori și elevi de școli agricole, stagiari la ferme agricole,** etc. 400 pagini. Spațiu liber pentru notițe zilnice pentru întreg anul 1905.

Prețul **Lei 2** legat în pânză și **Lei 3** legat în piele. Porto 15 bani. Recomandarea 25 bani.

Comandele și mandatele la **Administr. „Carnetului Agricultorului" București, Str. Apolodor, 21.**

Carnetul Agricultorului

Carnetul Agricultorului

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strada Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Bucureşti, 117 Calea Dorobanţilor, 117

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la $2^1/_2$ până la 30 caĭ putere

Batoaze de grîŭ de toate mărimile
de la $2^1/_2$ până la 12 caĭ putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă şi cu mina

Maşine de semănat

Maşine de ciuruit şi vînturat, Morĭ de măcinat

MAŞINE DE ALES NEGHINA ŞI SECARA DE GRIŬ

Instrumente trebuincioase maşiniştilor, curele englezescĭ de prima calitate

Pietre de moară franţuzescĭ

Maşine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OŢEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ŞI TREĬ ARIPI CU DINŢI ARTICULAŢI

Ţeve de cazan pentru locomobile şi altele

In atelierul nostru primim reparaţiĭ de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vînzărĭ cu condiţiunĭ avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ şi Legătoria de Cărţĭ THOMA BASILESCU
BUCUREŞTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 13 FEBRUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 114.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

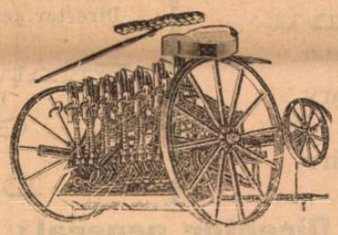

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 13 FEBRUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie— Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 114.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **C. Collibășeanu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 114

V. M. Kogălniceanu.—Institutul internațional de agricultură.
N. O. Popovici-Lupa. — Metoda lui Issleib pentru tratarea semințelor.
V. M. K.—Proecte și Idei Economice.
Pânea și prepararea ei.
Un licențiat în Științe'e Naturale.—Licențiații în Științele Naturale și serv. pescăriilor statului.
Dr. Hârsu.—Propagarea boalelor infecțioase prin îngrășămintele ogoarelor.
Ioan N. Lahovari.— Pătulele de rezervă.
B. B. E.—Plantele furagere.
Cronica agricolă.

Institutul internațional de agricultură

Am reprodus în numărul precedent scrisoarea prin care M. Sa Regele Italiei anunța întregei lumi civilizate frumoasa și lăudabila sa inițiativă de a veni în ajutorul populațiunilor agricole prin întemeerea unui Institut internațional de agricultură. Printre cei dintâiu cari au răspuns cu grabă și simpatie la această inițiativă, a fost—o spunem cu o adâncă satisfacțiune — Suveranul nostru Majestatea Sa Regele Carol arătând astfel că știe să aprecieze marea valoare a proectului preconizat de Regele Italiei.

Nu putem firește să ne pronunțăm de pe acum asupra rezultatului ce va da în viitor Institutul internațional pentru propășirea agriculturei în toate țările; o asemenea apreciere scapă putinței de judecată, pentru că nu cunoaștem încă elementele constitutive ale nouei instituții ce trebue abia să se creeze. Abia când delegații guvernelor și ai marelor asociații agricole se vor întruni la Roma și vor da o formă preciză ideei și un fond luminos de muncă pentru aplicarea ideei, abia atunci vom putea să ne dăm seama dacă proectul acesta, cu liniamentele lui așa de vaste, va putea aduce foloasele pe cari am dori din toată inima să le aducă.

Căci nimeni mai mult ca noi nu are cuvânt să fie mai mulțumit de această manifestațiune a suveranului Italiei. O spunem fără înconjur, și chiar cu pericolul ca înțelepții (?!) să afirme cu un aer de convingere că e puțin ridicol: manifestațiunea aceasta este agrară. Da, agrară! Recitiți scrisoarea Regelui Victor Emanuel II în care vorbește de marile interese ale agriculturei ce trebuesc neapărat întărite și apărate și următoarea notă diplomatică trimisă de primul ministru al Italiei d. Giolitti, tuturor ambasadorilor și agenților diplomatici ai Italiei în străinătate:

Majestatea Sa Regele,—spune primul ministru — a fost condus de ideea să vie în ajutorul numeroasei clase agricole a proprietarilor și țăranilor, pentru ca aceștia să poată parveni la acea stare de prosperitate pe care au atins-o celelalte clase producătoare.

E și cert că imensitatea suprafeței consacrată industriei agrare și marea varietate a culturilor speciale și a metoadelor strâng legătura între om și pământ; dar ele formează adesea obstacole la crearea de institute economice cari asociază pe om de om, pe proprietar de proprietar, pe țăran de țăran.

Majestatea Sa Regele și guvernul Luĭ tind la acel just echilibru ce trebue să producă desvoltarea simultană și para'elă a diferitelor probe productive, pentru ca fiecare să aibă partea de bună-stare ce i se cuvine, dând societățeĭ cea mai mare contribuțiune de bogăție și pace.

Constituirea unui institut internațional de agricultură, compus din reprezentanții numiți de marele asociațiuni agricole și de către delegații guvernelor, par un mijloc simplu și natural pentru a atinge scopul dorit, și anume:

1. Fundarea de burse agricole și biurouri de lucru de unde se va distribui mai bine oferta produselor și brațele și se vor regula mai bine și proteja mai bine transporturile și curentele de emigrare.

2. Studiarea preparatorie a proectelor legislative administrative în cazurile în cari uniformitatea devin indispensabile bunei lor reușite, cum se întâmplă, de pildă, la bolile plantelor, la bolile animalelor, la asigurările contra calamităților, la falșificările și alterările produselor etc.

3. O mai nimerită organizare a cooperativei rurale, care, pentru tot ce privește cumpărările și vânzările colective și asigurările mutuale de credit, poate să se desvolte cu atât mai bine cu cât va avea o bază mai largă.

4. Apărarea în contra unei agresiuni posibile din partea sindicatelor de transporturi și a acaparărilor împotriva cărora legea n'are putere, pe când cunoașterea complectă

ce vor avea producătorii şi consumatorii a condiţiunilor reale ale târgului va fi totdeauna folositoare.

Institutul internaţional de agricultură va deveni în mod firesc un centru pentru formarea opiniunei claselor agricole, adică a părţei preponderente a opiniei publice din toate ţările civilizate.

Institutul internaţional de agricultură va putea dar fi însărcinat cu studiul preparator a. chestiunilor privitoare la legislaţia agricolă fără a se atinge totuşi de independenţa guvernelor şi a puterilor legislative naţionale, avându-se în vedere că, nici o facultate coercitivă nu va putea şi nu va trebui fi niciodată atribuită Institutului. Acesta va fi liber de a studia şi propune dispoziţii de interes agricol general; guvernele vor fi libere de a le primi sau nu.

Rog dar Excelenţa Voastră—termină primul ministru italian— *de a binevoi să explicaţi ideea noastră guvernului pe lângă care sunteţi acreditat şi de a învita pe delegaţii săi să ia parte la prima adunare care se va întruni la Roma, în luna Maiu, în scop de a prepara reglementele nouei instituţiuni.*

Giolitti

Sunt câteva pasagii în această notă, pe cari nu odată le-am întrebuinţat şi noi pentru a caracteriza motivele economice şi sociale ale agrarismului nostru. Când circulara primului ministru al Italiei spune de pildă că e necesar a se desvolta în mod simultan şi paralel *toate* forţele productive ale ţărei, pentru ca *fiecare* să'şi aibă partea de bunăstare ce i se cuvine; când adaugă apoi că, în mai toate ţările, agricultorii formează marea majoritate a opiniilor publice, pentru că ei sunt cei mai mulţi, avem dreptul de a spune că întreaga idee a creărei unui institut internaţional este agrară, fiindcă tinde în mod pronunţat şi conştient să scoată agricultura din starea rea în care se află.

Iniţiativa Regelui Italiei a pornit desigur din convingerea adâncă a nevoei de a se lucra energic pentru interesele agriculturei, şi tocmai alegerea făcută de Rege, dintre nevoile economice, în proectul unui institut agricol dovedeşte că ideile agrare îşi fac din ce în ce mai mult drum în ţările civilizate.

Nu înţelegem natural prin idei agrare acele idei retrograde şi strimte de spirit de castă cari au compromis ideea în unele ţări, ci convingerea care rezultă din studii şi observaţiuni asupra nevoei de a desvolta agricultura întocmai cum se luptă din răsputeri pentru desvoltarea industriei, a comerţului şi a altor ramuri economice. Suveranul Italiei recunoscând dar necesitatea de a se desvolta *toate* forţele productive şi a da *fiecăreia* partea ce i se cuvine, a pornit, socotim noi, de la o convingere agrară.

Pentru acest cuvânt am salutat cu bucurie iniţiativa aceasta, căreia urăm viaţă lungă şi prosperă.

Asupra rolului ţărei noastre în mersul acestei instituţiuni, vom reveni în alt număr.

Vasile M Kogălniceanu

Metoda lui Issleib pentru tratarea seminţelor

Sub acest titlu Cronica agricolă a *Epocei* de la 7 Februarie a. c., relatează sub semnătura *Plugar* asupra încercărilor d-lui dr. Gerlach, directorul staţiunei agronomice dela Bromberg, încercări făcute în scop de a verifica metoda d lui dr. Issleib, care recomandă — se vede — a se trata seminţele agricole cu soluţiuni nutritive, cuprinzând adică fosfate, azotate, săruri de potasiu, etc.

Mărturisesc, că de când nu mă mai ocup cu chimia agricolă, nu mai sunt în curent cu asemenea chestiuni; totuşi citind notiţa din *Epoca*, mi-am adus aminte de o încercare, pe care am făcut-o, pe când eram asistent la staţiunea agronomică. Pe atunci mă interesa mult chestiunea hrănirei seminţelor, adică muiarea lor în soluţii nutritive înainte de semănat, pentrucă chestiunea era contraversată dar tratamentul în general puţin recomandat.

Din cifrele publicate de *Epoca* şi înfăţişând rezultatele experienţelor de verificare ale d-lui dr. Gerlach, se vede că hrănirea seminţelor în condiţiile experientelor, a avut de consecinţă o mare scădere a facultăţei germinative. Aşa de ex. au încolţit, în timp de 5 zile:

	In apă	In soluţia Issleib
Secară	93%	57%
Ovăs	81 „	27 „
Sfecle de nutreţ.	19 „	3 „
Morcovi	15 „	4 „

Ce e drept sfecla după 16 zile a încolţit 68% în soluţia Issleib, 53% în apă. Incolo în toate cazurile efect nefavorabil.

Eată acum şi încercarea făcute de mine: m'am servit de grâu şi l'am pus la germinat în 6 probe şi anume:

1) Netratat.
2) Ţinut intâi 24 ore în apă.
3) Ţinut intâiu în o soluţie de azotat de sodiu 1%
4) „ „ „ „ „ „ fosfat „ „ 1 „
5) „ „ „ „ „ „clorura „ potasiu 1 „
5) „ „ „ amestecul acestor trei soluţii.

Am numărat boabele germinate după 5 şi 8 zile; la acest din urmă termen am măsurat şi lungimea rădăcioarei (radicula) şi colţului (gemula). Rezultatele numerice sunt acestea.

Tratamentul	Germinat % după 5 zile	Germinat % după 8 zile	Lungimea medie în m.m. rădăcioara	Lungimea medie în m.m. colţul
1. sămânţa netratată . . .	86	93	7	3
2. » muiată 24 ore în apă	88	93	15	5
3. » » în azotat	93	94	23	13.5
4. » » » fosfat	94	95	31	17
5. » » » clorură	95	95	28	14
6. » » » toate	90	92	20.5	9

Considerând cifrele relative la proporţia germinaţiei, din ele se vede, că *cel puţin pentru grâu şi în condiţiile în cari am lucrat*, soluţiile hrănitoare nu numai că n'au împedicat germinaţia, dar au accelerat-o, căci pe când în probele 1 şi 2, dela 5 la 8 zile au mai germinat câte 7 şi 5 boabe, în probele 3—6 numai câte 1—2. Dar *acţiunea favorabilă* a soluţiilor hrănitoare este şi mai mult ilustrată de cifrele ultimelor coloane, cari arată lungimea medie a rădăcioarei şi colţului: această lungime a devenit de 4-6 ori mai mare prin acţiunea sărurilor.

Cu cifrele de mai sus, n'am pretenţia a resturna rezultatele experienţelor d-lui dr. Gerlach, însă fiindcă amândoi am făcut aci ştiinţă, cititorul profan se va întreba nedumerit: „cum se poate a se ajunge la rezultate diametrale opuse?“ Explicaţia după mine este simplă: se ştie, din încercări numeroase şi sistematice, că *mai toate sărurile în anumita concentraţie, sunt otravă pentru seminţe.* Dacă în metoda Issleib se ia 1 kg. săruri la 5 kg. apă, aşa spune *Plugar*, adică o concentraţie de 20%, nu este absolut nici o mirare că germinaţia a fost aşa de slabă. Influenţa concentraţiei se arată şi prin cifrele mele: grâul din proba No. 6 a germinat şi crescut mai slab, pentru că a fost tratat anterior cu o sotuţie de 3%. Cred că mărind treptat concentraţia, aş fi avut cifre treptat scăzânde pentru toate soluţiile.

Dar pentru practica agricolă ce deducem dè aci? Deocam dată nimic. Personal, eu cred că hrănirea seminţelor, în anumite condiţii făcută, ar fi folositoare în practică.

Stabilirea acestor condiţiuni este treaba staţiunilor agronomice.

N. O. Popovici-Lupa

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

O bancă a podgorenilor

Ziarele cotidiane au publicat îmbucurătoarea ştire că podgorenii din jud. Prahova au înfiinţat sau sunt pe cale de a înfiinţa o bancă a lor, pentru a putea lucra mai uşor la reconstituirea viilor, cu plante americane, vii distruse de filoxeră.

Ideea este, nu se poate mai fericită, şi realizarea ei ne bucură cu atât mai mult cu cât suntem dintr'acei cari propagăm de ani de zile nevoia urgentă a acestor bănci.

Replantările viilor cu viță americană nu se vor putea face pe o scară întinsă de către viticultorii mijlocii, adică de către cei mai mulți, cu câteva hectare de vii, decât atunci când va extista o Bancă viticolă cu capitalurile necesare.

Dacă nu e chip de a se înființa o Bancă viticolă în condițiuni acceptabile, ar trebui să se înființeze bănci mici regionale, pe județe, sau, în regiunile viticole, pe plăși cari să aducă înlesnirile de bani pentru a începe replantările. Pentru motivul acesta salutăm cu bucurie inițiativa podgorenilor din Prahova, și le urăm reușită bună. Pentru a putea judeca însă în mod mai lămurit putința lor de succes am trebui să cunoaștem baza lor de organizațiuni și în ce condițiuni înțeleg să organizeze împrumuturile.

Mai amintim că o formă de organizație care ar putea aduce mult folos în direcția aceasta, ar fi și *sindicatele viticole.*

Distribuirile de lucernă

Ministerul de agricultură a hotărât, după cum s'a anunțat, să reînceapă distribuirile de lucernă pe la sătenii săraci. Firește, o asemenea măsură nu se poate decât aproba, de oarece contribue la lățirea întrebuințărei și a cultivărei furagiilor artificiale la sate. Distribuirea de sămânță de lucernă este, desigur, cea mai excelentă propagandă în favoarea nutreturilor artificiale a căror introducere pe o scară cât mai largă în agricultura noastră este o adevărată necesitate economică.

Măsura aceasta n'ar trebui însă să fie sporadică, adică un an să se distribue și în altul nu. Dacă vroim să obținem ceva în direcția aceasta, trebue să procedăm metodic, ca în toate, distribuind lucerna regulat, în fiece an în câte o altă serie de județe, și supraveghind cu atenție rezultatul distribuirei: adică modul însemânțărei, recolta, dacă țăranul reseamănă lucerna din inițiativa lui și așa mai încolo.

Numai procedând pe calea aceasta a distribuirilor metodice și cotrolate după un sistem anumit, vom putea atinge scopul ce se urmărește cu distribuirea: lățirea culturilor furagere.

V. M. K.

Pânea și prepararea ei

Toți acei pe cari îi interesează chestiunea alimentațiunei la țară și cari ar voi să vază cu o ură mai repede introducându-se *captoarele comunale* și *consumațiunei pânei* în locul consumărei excesive a porumbului, vor citi cu interes articolul ce urmează. Publicăm articolul ce urmează pentru a arăta că în chestia cuptoarelor comunale e nevoe să luăm măsuri și să fim cu prevedere asupra modului de aplicare a ideei, pentru a putea aduce foloase la sate.

Articolul ce publicăm este luat dintr'o revistă economică franceză.

Pânea este, cel puțin în Franța, baza esențială, fundamentală a alimentărei omului.

Tot ce poate ameliora valoarea acestui produs, atât din punctul de vedere al gustului cât și din acela al valoarei alimentare, constitue un progres și un avantaj considerabil.

Panificarea coprinde trei faze:

1. Perioada hidratărei făinei.
2. Perioada fermentațiunei.
3. Perioada coacerei pânei.

Calitatea făinei joacă evident un rol foarte important, dar și îndemânarea brutarului are o mare însemnătate.

In Franța de pildă, făinele de grâu și de secară sunt singurele întrebuințate. Aceste făinuri sunt compuse: 1) din substanțe organice, fibrină; 2) din substanțe organice neazotate (amidon, glucoză, dextrină, celuloză); 3) din materii grase; 4) din substanțe minerale (fosfați de calce, de magnezi și de sodă, săruri de potasă etc.).

Făinurile cele mai bogate în gluten sunt și cele mai hrănitoare. Ele se potrivesc cele mai bine la facerea pânei. Făina de grâu este mai bogată în gluten ca făina de secară.

Făinurile acestea se prezintă sub aspectul unui praf alb, dulce la pipăit, de un miros plăcut. Iată, de altfel, compoziția acestor făinuri:

	Secară	Grâu
Substanțe azotoase .	11.70	12.00
Substanțe organice neazotate	70.50	72.80
Materii grase . . .	2.00	1.10
Substanțe minerale .	1.60	0.50
Apă	14.20	13.60
	100.00	100.00

După cum se vede din tabloul acesta, făina conține 12—15 părți apă. La starea aceasta higroscopică, ea se poate conserva indefinit la adăpost de aer; pusă însă la aer, făina absoarbe repede umiditatea și se strică. Ea capătă atunci un gust mucegăit. Făina în starea aceasta poate fi stricătoare sănătății și să pricinuiască boli grave de stomac și intestine.

Prin *hidratare,* adică prin adăugarea unei anumite cantități de apă la făină, se obține o cocă mai mult sau mai puțin moale. Unii adaugă făinei o greutate de apă egală cu jumătatea greutății făinei; alții adaugă apă cât două sferturi din greutatea făinei. In primul caz se obține o *cocă tare,* iar în al doilea caz o *cocă moale.*

Coca tare este mai grea de lucrat, se umflă mai greu ca coca cea moale căreia trebue să se dea preferință. O prejudecată, care nu se bazează pe nimic serios, face să se crează că pânea preparată cu cocă tare are însă, ce e dreptul o mare însemnătate la sate, unde nu se face pâne decât odată pe săptămână sau chiar de două ori pe lună.

Pânea făcută cu cocă moale se păstrează însă și dânsa multă vreme; numai trebue să se ție seamă ca să fie bine prăjită și coaptă la o temperatură convenabilă.

Temperatura apei care se adaugă la făină are importanța ei. Dacă e prea rece face ca glutenul să se hidrateze foarte încet; dacă e prea caldă face ca glutenul să se transforme în cocoloși, ceeace împedecă legarea pastei (coca). Temperatura cea mai convenabilă este de 35 sau 40 grade.

Hidratarea pânei este ușurată de o *frământare.* Se frământă coca. Calitatea pânei atârnă mult de modul mai mult sau mai puțin perfect în care se face frământarea.

Inainte de frământare se amestecă făina, în afară de apă, cu sare și cu drojdie. Drojdia are de scop să dea naștere în cocă acea fermentare care constitue a doua perioadă a panificărei.

Drojdia este o rezervă de cocă care se scoate ori de câte ori se frământă. Conservarea ei este foarte grea, fiindcă se acrește foarte ușor și dă pânei un gust foarte neplăcut. Drojdia care se întrebuințează azi provine din distileriile grânelor. Se usucă și se conprimă în formă de cuburi mici. Sub forma aceasta se conservă destul de bine și este foarte ușor transportabilă.

La țară se întrebuințează însă o altfel de drojdie, pentru că e greu de obținut în cuburi conprimate. Drojdia de la țară trebue să se păstreze în cufere bine închise cu un capac prevăzut cu vată, pentru ca aerul să nu pătrunză. Drojdia întrebuințată la sate este aceea rezervă care se ia de pe cocă înainte de frământare.

Drojdia se amestecă cu făina în momentul frământărei în proporție de 4 părți drojdie la 100 părți făină. Fermentul lucrează repede, grație apei calde care s'a întrebuințat pentru a uda făina și care generalizează fermentația la întreaga masă.

Dacă, cum se întâmplă la sate, operaţia de panificare este rară şi e imposibil de a se păstra drojdia dela un cuptor la celalt, se prepară dinnainte o oarecare cantitate de cocă care se pune la oparte. Coca aceasta fermentând încetul cu încetul, poate fi întrebuinţată ca drojdie pentru celalt cuptor.

Intrebuinţarea drojdiei dela distilerii, care se primeşte cu poşta, este mai avantagioasă şi mai mult de recomandat. Folosinţa acestor drojdii cere, cere ce este dreptul, o practică mai îndelungată, dar, odată experienţa căpătată, ea dă rezultate mai bune ca drojdia din cocă.

Drojdia din distilerii se pune în apa care trebue să serve la hidratarea făinei sau se frământă cu o mică cantitate de făină care se adaugă apoi masei, cum se procedează cu drojdia de cocă.

Oricare ar fi drojdia întrebuinţată după ce se frământă coca, se abandonează ei înşişi. Coca nu întârzie de a se umfla şi a se umple cu gaze; în modul acesta capătă aceea porozitate care uşurează acţiunea sucurilor gastice în stomac.

Bunătatea şi digestibilitatea pânei atârnă de o bună fermentare; o bună fermentare este însă strâns legată de o bună frământare, aşa că trebue dat o mare îngrijire operaţiunei frământărei.

Frământarea are de scop să amestece bine făina, apa, sarea şi drojdia. In urma acestei operaţiuni se hidratează glutenul şi totul se transformă în aceea masă elastică care se poate forma după voe. Frământarea se face într'un fel de albie de lemn, de 60—70 cm. adâncime; lărgimea este aproape egală cu adâncimea. Lungimea variază după cantitatea de pânea ce trebue să se prepare.

Lucrătorul pune făina la una din capetele acestei albii, aşa ca să ocupe două treimi din lungime. Apa o pune în partea cealaltă, goală. Drojdia o pune în apa aceasta.

După ce drojdia e cu totul topită lucrătorul procedează la amestecul făinei cu apa; atuncea apa udă făina, glutenul se umflă, coca se formează şi ia consistenţă. Lucrătorul o strânge într'un colţ al albiei, o ridică şi o aruncă la celalt colţ.

După ce pasta s'a format lucrătorul îşi înfundă mânile într'insa, o atrage spre dânsul şi o lasă să cadă pe fundul albiei. Operaţia se reînoeşte de câteva ori. Apoi faţa este încovoiată asupra ei însăşi, dinainte înapoi, dinapoi înainte, ridicată şi întoarsă în toate chipurile, la sfârşit ridică întreaga masă şi o lasă să recază brusc.

Coca astfel frământată se strânge la un capăt al albiei; ea formează atunci o masă compactă, elastică şi omogenă.

In timp de o jumătate oră se lasă în modul acesta pentru a fermenta.

După repausul acesta, i se poate da forma dorită. In momentul acesta coca conţine 50—55 la sută apă. Lucrătorul aduce bucăţile de cocă, cari trebue să formeze pânea, pe o masă acoperită cu făină. Bucăţile acestea sunt cântărite dinainte şi trebue să cântărească cu o şesime mai mult ca greutatea care va avea pânea după copt.

După ce i s'a dat forma coca este pusă în nişte coşuleţe mici foarte curate, iar acestea duse într'un loc cu temperatura potrivită, pentru ca fermentarea să se poată face în regulă. In timpul acesta, bulele de acid carbonic es la suprafaţă şi formează acele alveove sau «ochi» sau «umflături» cari se observă pe suprafaţa pânei. După două sau trei ore fermentarea este sfârşită. Pânea este gata pentru cuptor şi se procedează la punerea ei înăuntru.

In cuptor, volumul pânei creşte cu un sfert, glutenul se măreşte, perde din elasticitate şi amidonul se transformă. O parte din apă se volatilizează.

Suprafaţa pânei se schimbă, devenind tare: coaja. Prin răcire, după ce scoate din cuptor, pânea pierde 3—4 la sută din greutatea ei. Pânea odată gata, coprinde 25—35 % apă.

In mijlociu, o sută de kgr. pâne de bună calitate dau 125—130 kgr. pâne.

La sate, coacerea nu este supraveghiată şi nu este dusă până la punctul trebuincios; din cauza aceasta ea nu este bună şi digestibilitatea lasă de dorit şi apoi nici conservarea nu este asigurată. Din această cauză la sate s'a obţinut 150 kgr. pâne din 100 kgr. făină; calitatea însă este mai rea, fiindcă pânea are mai multă apă.

Coacerea se face în cuptoare bine închise, încălzite la o temperatură de 300 grade. Suprafaţa pânei trebue să atingă o temperatură de 200 grade cel puţin, iar mezul de peste 100 grade. Când pânea nu este bine coaptă, fermenţii nu sunt distruşi şi nu se poate păstra în deajuns.

La sate, temperatura cuptorului nu atinge nici odată grade cerute. O altă cauză apoi că pânea nu ese bine coaptă este că se fac pâni prea mari aşa că căldura nu ajunge bine la centrul ei.

Dacă temperatura cuptorului trebue să fie ridicată, aerul dinăuntru nu trebue să fie uscat, pentru că coaja s'ar carboniză şi pânea nu ar mai avea acea frumoasă culoare aurită. In oraşe este obiceiul ca să se injecteze cuptorul cu vapori de apă, pentru ca aerul dinăuntru să nu fie prea uscat. La sate nu se pot întrebuinţa natural aparate complicate şi costisitoare; cel mai bun lucru ce trebue dar să se facă este ca se pue în cuptor un vas cu apă; apa se evaporează încetul cu încetul, menţinând umezeala necesară în cuptor.

In oraşe, există acum cuptoare perfect studiate, cari întrunesc toate condiţiunile mecanice şi technice necesare. La sate însă nu se poate cu nici un preţ obţine o temperatură regulată şi înaltă, cum e nevoe cu prepararea unei pâni bune, în vetrele obicinuite şi tradiţionale. O vatră este tot ce poate fi mai defectuos pentru prepararea pânei.

Pentru a înlocui aceste vetre, există *cuptoare mecanice şi portative*, de un volum mic, care ar conveni perfect pentru nevoile satelor şi ale fermelor. Cu aceste cuptoare se poate obţine o temperatură regulată şi înaltă aşi cum e nevoe pentru o bună preparare a pânei.

Cuptoarele acestea se compun din două părţi: una inferioară şi alta superioară unde e cuptorul propriu zis. Cuptorul e în fontă garnisit cu plăci refractare.

Cuptoarele acestea ocupă un loc restrâns şi pot fi lesne transportate.

După ce se scot pânele din cuptor să se îndepărteze imediat unele de altele, pentru ca vaporii de apă să nu se condeseze la suprafaţa pânei, făcând-o moale.

Pentru prepararea unei pâni bune la sate, mai e de recomandat ca să se înlocuiască munca femeilor la frământatul pastei prin *frământătoare mecanice şi portative*. Frământarea este o muncă grea, şi femeile, daca ar trebui s'o facă în fiecare zi, n'ar putea să reziste unei atari munci; de aceea, pentru ca ţăranii să poată avea în fiece zi pâne bună şi proaspătă, se recomandă introducerea frământătoarelor mecanice. Asemenea frământătoare sunt de toate mărimele şi pentru toate trebuinţele; ele sunt foarte perfecţionate şi frământă coca admirabil. Introducerea lor nu poate de cât servi la răspândirea consumărei pânei la sate.

Până aci am vorbit de pâne de grâu. Pentru prepararea pânei de *secară*, trebue să se întrebuinţeze mai multă apă caldă, mai multă drojdie şi sare.

Când se amestecă făina de grâu şi de secară pentru a face pâne, e bine ca amestecul să se facă în proporţie de 30 părţi făină de secară şi 70 părţi făină de grâu.

După cum vedem, pentru a prepara o pâne bună, care să placă ţăranilor şi ea să poată înlocui mămăliga în hrana să-

teanului, e nevoe să se ţie seamă de o sumă de condiţii şi de împrejurări. Inainte de toate trebue să ştii a prepara pânea şi în al doilea rând trebue să dispui de cuptoare sistematice. Pentru a se introduce cuptoare sistematice comunale, e nevoe de cunoştinţi şi experienţă şi de cheltuială. Pare deci că acei cari se străduesc pentru lăţirea consumaţiunei pânei de grâu la ţară ar trebui să studieze chestia mai de aproape şi să caute a observa dacă n'ar conveni mai bine introducerea frământătoarelor şi a cuptoarelor mecanice. Poate că asociaţiile ţărăneşti de vânzare în comun ar fi în stare, în urma unei propagande serioase să ia asupră'şi introducerea cuptoarelor mecanice, cari să furniseze zilnic membrilor pâne bună şi proaspătă.

Licenţiaţii în Ştiinţele Naturale [1]

şi

Serviciul pescăriilor Statului

II

Şi d. Antipa o mărturiseşte singur. «Ca director al acestui serviciu am avut singur «trista ocazie» să văd licenţiaţi în ştiinţe», ceând posturi de agenţi la pescării şi . . . şi dacă sunt primiţi devin elemente de dezordine şi neproductive E natural să se întâmple aşa fiindcă este lupta între dorinţa de a munci în direcţiunea în care ai fost educat ştiinţificeşte şi între pedece de a munci, şi aceasta pe motivul că nu posedau cunoştinţe practice speciale.

Nu se întreabă d. Antipa cum îşi vor însuşi acei tineri cunoştinţele practice necesare potrivitoare la acest serviciu, căci dacă s'ar fi întrebat, răspunsul îl dădeau tocmai acei licenţiaţi în ştiinţe cari cereau posturi de agenţi la pescării ca să poată urmări de aproape şi să capete cunoştinţele practice necesare începând dela agenţi, numai dacă acest serviciu ar fi fo t aşa de organizat pe baze largi şi ştiinţifice, în vederea unui viitor prosper al tărei.

A fost un început de cel mai mult bun simţ din partea licenţiaţilor în ştiinţe mai cu seamă naturale când au făcut aceste cereri, dar li s'au închis uşa. S'au văzut oameni, cei mai capabili bunioară ingineri englezi de mine, oameni de ştiinţă eminenţi şi se angajază la o societae de exploaţiuni cu o leafă destul de mică, numai până ce îşi asumează cu desăvârşire ceea ce le lipsea în raport cu terenul şi condiţiunile de exploatare minieră, şi mai pe urmă au ajuns să fie chiar directori la societăţile de exploatare unde altădată se angajaseră ca lucrători, şi nimeni dintre bunii lor patrioţi şi oameni de ştiinţă nu au zis: am avut «trista ocazie să văd ingineri eminenţi angajându-se ca lucrători la o societate de exploatare minieră. Cum s'au găsit la noi să ne compătimească. Pe măsură însă ce acei agenţi cu cunoştinţe speciale s ar fi acomodat serviciului graţie cunoştinţelor lor speciale ce pos da, ar fi putut înainta spre folosul lor şi prosperitatea bogăţiei tărei şi atunci d. director al Pescăriilor ar fi avut mare mulţumire sufletească că ar fi dus la bun sfârşit opera încredinţată d-sale, şi şi ar fi creat cu încetul un personal special care să se distingă prin cunoştinţe teoretice generale, şi în acelaş timp să cunoască bine şi să facă să prospereze bine acest izvor de bogăţie al tărei.

D-sa însă s'a mărginit a'şi recruta personal strein de serviciu, a-l reduce la minimum, fără a se gândi că în acest mod va lăsa neproductiv aproape tot capitalul natural ce i s'a pus la îndemână de stat; s'a mărginit a aduce statului un venit care deşi însemnat nu reprezintă de cât o parte foarte mică din cea ce s'ar fi putut realiza prin o exploatare în adevăr înţeleaptă, şi bazată pe aplicarea tuturor procedeelor p sciculturei moderne

S'a mărginit a pune în vânzare sistematică bogăţii naturale, pe care n'a căutat să le mărească cu tot capitalul de cunoştinţe teoretice şi practice pe care d-sa le avea când i s'aîncredinţat direcţiunea acestui serviciu.

S'a mărginit a aduce un venit statului fără a se gândi că prin modul greşit în care procedează a privat populaţia săracă de un aliment pe care altădată şi-l procurau foarte eftin şi o supune la o contribuţiune indirectă foarte grea, aşa încât statul foloseşte numai în aparenţă.

Unde să se obişnuiască tinerii noştri, unde să capete cunoştinţele practice necesare, când însuşi directorul serviciului i-a alungat, nu 'i-a îmbrăţişat, şi după sârguinţa ce ar fi depus o să fi trimis din ei chiar în străinătate să se perfecţioneze şi mai bine. Departe de a cugeta aşa ceva d director strigă în toate părţile că sunt necompetenţi şi că chiar de or veni vreunul cu studii speciale din străinătate nu se potrivesc cu solul, condiţiunile climaterice ale tărei noastre, şi numai la noi în ţară trebue create şcoale unde să profeseze profesori speciali cari cunosc bine natura bogăţiilor noastre, şi cari au făcut culturi şi practică specială.

Cât priveşte pe licenţiaţii dela fizico-chimice că nu cunosc chimia industrială şi alte ramuri ale industriei, această vină nu li se poate atribui iarăşi lor, căci acum chiar avem câţiva specialişti în chimia industrială şi agricolă şi n'au unde lucra, căci industria la noi nu e dezvoltată, şi ei bieţi nu pot deschide fabrici cu sărăcia lor, ţinând bine seamă că mai toţi cari urmează la noi în ţară astfel de studii, sunt mai toţi băeţi săraci. Alta este cauza, nu necompetenţa specialiştilor noştri, ci lipsa de teren unde să-şi desfăşoare activitatea, şi tocmai aceia cari strigă compătimesc starea actuală de lucruşi, nu deschid porţile celor meniţi să intre unde sunt chemaţi, şi numai se mărginesc a striga cu poarta închisă : sunteţi incapabili.

Fine **Un licenţiat în Ştiinţe Naturale**

1. A se vedea „Agrarul“ No. 113.

Propagarea boalelor infecţioase prin îngrăşămintele ogoarelor

Se ştie că agricultura modernă se serveşte de excrementele omeneşti, despre cari s'a dovedit că îngraşă pământul. Cum însă de multe ori excrementele omului bolnav de o boală molipsitoare conţin agentul patogen, adică microbul dătător de boală, bacteriologii au căutat să'şi dea seama dacă microbii băgaţi în pământ îşi păstrează virulenţa, precum şi dacă aceşti microbi pot pătrunde şi trăi în ţesuturile vegetale. In acest caz ar urma ca excrementele unui bolnav de tifos, în care neapărat se află un mare număr de bacili, să fie în stare a da boala aceluia care ar consuma legumele cultivate într'un pământ îngrăşat cu aceste excremente. Despre cercetările întreprinse în această direcţiune 'mi propun a povesti în acest loc.

Marele savant german Virchow a bănuit de mult, că boalele molipsitoare ar putea fi răspândite prin mijlocirea excrementelor cărora li se dă drumul la canal—atunci când apa acestor canale se întrebuinţează la irigaţiunea câmpurilor de cultură. In deosebi despre legumele cultivate cu ajutorul acestor îngrăşăminte—mai ales legumele cari se consumă crude: ridichi, lăptuci şi alte salate se credea de mult că cad în această categorie.

Intr'o lucrare recentă, făcută la institutul de igienă din Berlin, dr. H. Clauditz [1]) rezumă tot ce s'a spus până acuma în această privinţă. D-sa ne arată, că cei mai de seamă igienişti moderni (Rubner, Fluegge, Got-

1. Dr. H. Clauditz: Typhus und Pflanzen. „Hygienische Rundschau“ 1904 No. 18.

schlich) sunt convinşi că boalele pot fi propagate în modul acesta, fie că microbii patogeni aflaţi în pământul infectat de excremente rămân la suprafaţa legumelor, păstrându-şi virulenţa, fie că pătrund înnăuntrul legumelor. Şi pe când mulţi cercetători germani au dovedit de mult că microbii patogeni—de pildă vibrionii cholerei—rămân mult timp la suprafaţa legumelor fără a'şi pierde virulenţa, doi cercetători francezi, R. Wurtz şi H. Bourges, au găsit bacilul lungoarei şi al dalacului în frunzele plantelor cultivate în pământul infectat prin îngrăşămintele încărcate cu aceşti doi bacili. De bună seamă că în faţa unor astfel de constatări, orice obiecţiune trebue să dispară.

Se înţelege că din punctul de vedere biologic urmează să facem o deosebire între microbii virulenţi aflaţi la suprafaţa legumelor şi între aceia cari pătrund înnăuntrul ţesutului vegetal. H. Ellroth, care acum doi ani a publicat o lucrare asupra pătrunderii microbilor înnăuntrul plantelor, confirmă părerea lui Lominski, exprimată încă în 1896, cum că microbii s'ar putea introduce în ţesutul plantelor superioare prin leziunile foilor şi ale cotorului—întocmai aşa precum se întâmplă la organismele animale.

Clauditz a mers mai departe. D-sa a întreprins o serie de încercări asupra plantelor, încercări făcute cu bacilul virulent al tifosului. Rezultatele pe cari le-a obţinut au arătat, că febra tifoidă s'ar putea ivi în urma consumării legumelor infectate.

Experienţele întreprinse de Clauditz imită întru câtva infecţiunea care ar avea loc atunci când pământul s'ar îngrăşa cu excrementele încărcate cu bacilul febrei tifoide. Microbii lungoarei aflaţi în bulionul de cultură se introduce în profunzimea pământului printr'o ţeavă subţire de sticlă, băgată în pământ la o adâncime de 8 cm. In modul acesta s'a putut înlătura orice infecţiune la suprafaţă.

Incercările lui Clauditz au reuşit deabia după ce 'şi pregătise un anume soiu de bacili tifici, bacili cultivaţi la un loc cu alte bacterii aflate în pământ. Diferite legume au fost cultivate într'un ogor infectat cu acest bacil şi din patru încercări una a fost pozitivă: însămânţările făcute din ţesutul acestor legume pe mediul lui Drigalski au permis desvoltarea bacililor tifosului. Clauditz a mai obţinut bacili tifici vii din cotorul unor mazăre cultivate în ogorul infectat; pentru a înlesni infecţiunea, Clauditz a făcut câteva leziuni la rădăcina plantei. De altfel s'a putut constata, că microbii se găsesc mai ales la părţile inferioare ale cotorului.

Cu toate aceste rezultate pozitive, Clauditz este de părere că pericolul unei infecţiuni prin pătrunderea microbilor înăuntrul ţesutului vegetal este neînsemnat faţă de pericolul cel mare: microbii se lipesc de suprafaţa legumelor şi rămân acolo chiar dacă ridichele sau salatele se spală în apă curată.

In cursul cercetărilor sale Clauditz s'a putut convinge că pe mazăre bacilul tifosului persistă un timp mult mai lung decât pe ridichi. Faptul acesta ne arată că urâtul obiceiu al copiilor de a consuma mazăre crudă poate să fie urmat nu numai de o indigestie, ci de o veritabilă febră tifoidă.

Dacă ar fi să tragem vre-o concluzie din studiile făcute până în acest moment, ar urma să admitem că ogoarele pot fi infectate prin îngrăşăminte, aşa că legumele cultivate pe un astfel de ogor pot fi purtătorii agenţilor patogeni.

De aceea rezultă două lucruri:

1) Dejecţiunelor bolnavilor de boale infecţioase trebuesc desinfectate înainte de a fi aruncate în latrină.

2) Trebue să renunţăm la consumarea salatelor, iar ridichile să nu le mâncăm decât curăţate de coajă.

Dr. M. Hârsu

Pătulele de rezervă

Pentru a treia oară în curs abea de 11 ani o secetă inexorabilă a zădărnicit munca, a nimicit rodul ostenelilor plugarului român; pentru a treia oară sărăcia şi foamea, *malesuada fames* au intrat în casa ţăranului nostru.

Răul care la epoci periodice bântue România, merge din nenorocire agravându-se; dezastrul din 1899 a fost incomparabil mai mare decât cel din 1894; anul 1904, care din fericire a dat o recoltă de grâu mediocră dar vândută cu preţuri excelente, a fost în privinţa recoltei porumbului mult mai nenorocit chiar decât nefastul an 1899.

Dacă ne uităm îndărăt, vom găsi în perioadă precedentă alţi ani calamitoşi: într'un cuvânt pentru orice om care cunoaşte ţara românească, clima ei astfel cum au făcut-o şi legile naturei, şi neprevederea omenească care a distrus întinsele păduri de odinioară, un adevăr va apărea cu evidenţă.

Seceta în ţara românească nu este un accident întâmplător, un rău care la epoci depărtate şi neprevăzute să'şi facă aparitiunea; seceta este un factor normal şi inevitabil, cu care trebue să contăm, siguri fiind că la intervale periodice, de 5 sau 6 ani cel mult, vom avea un an de lipsă şi de sărăcie.

O circumstanţă care agravează încă răul care în mod periodic vine să ne isbeasca, este generalitatea lui. In ţările cele mari, proximitatea sau depărtarea zonei maritime; diversitatea orientaţiunei diferitelor regiuni; distanţa cea mare între părţile septentrionale şi cele meridionale ale aceleaşi ţări, produc o varietate în regimul meteorologic care face ca rare ori recoltele să fie perdute ori compromise în aceiaşi vreme pe toată întinderea teritoriului; nenorocirile sunt locale, şi ajutoarele prin urmare se pot da mai lesne.

La noi mai totdeauna răul este general şi se întinde, cu mici variaţiuni de intensitate, dela un capăt al ţărei la celălalt: abea scapă nordul Moldovei, şi fundul occidental al Olteniei de sub această regulă de uniformitate. De aci o îndoită agravare a situaţiunei; nevoile celor ce au trebuinţă de ajutor sunt mai mari, şi se ivesc toate de odată, iar depresiunea produsă asupra veniturilor statului, vămi, monopoluri, căi ferate, etc., este adâncă şi concomitentă nevoilor. Cine nu ştie enorma diferenţă ce există între încasările fiscului din anii de recoltă îmbelşugată, şi acelea ale anilor de secetă şi de lipsă?

In faţa acestei situaţiuni, o întrebare se impune. Putem noi merge înainte cu sistemul de azi? Să nu luăm nici o măsură preventivă în contra răului care în mod fatal şi inexorabil, la intervale periodice, vine să ne isbească? Să aşteptăm ca acesta să distrugă recoltele şi atunci numai să luăm în grabă măsuri totdeauna *neîndestulătoare* şi totdeauna *tardive*, cari sdruncină adânc situaţiunea financiară a statului, răstoarnă toate previziunile budgetare şi pe lângă aceasta apasă ani întregi asupra stărei economice a populaţiunei rurale, obligată a restitui statului sumele avansate a căror încasare se tărăgăneşte adese ori până la ivirea unui nou an de secetă?

Credem că pentru orice om care cugetă, care se îngrijeşte de soarta şi viitorul acestui popor, răspunsul nu poate fi îndoios; trebuesc luate măsuri preventive. Englezii zic „o uncă de igienă face mai mult decât o libră de medicamente“.

Ca şi pentru sănătatea fizică a omului, această înţeleaptă maximă este adevărată atunci când e vorba de sănătatea corpului social, care şi dânsul are şi boalele şi igiena lui.

Aceste măsuri binefăcătoare de prevenţiune a unui rău periodic, cine trebue să le ia?

Şcoala ortodoxă a economiei politice ne spune: aceasta nu intră în atribuţiunile statului; aceasta trebue lăsat iniţiativei individuale, spiritului de prevedere şi de economie, asociaţiunilor şi instituţiunilor particulare întemeiate în acest scop.

Fiecare om trebue să găsească în sine însuşi calităţile de energie, de înţelepciune cari să'l apere în contra întâmplărilor nenorocite ale vieţei; fiecare trebue să sufere consecinţele lenei, neprevederei şi propriei sale risipi. Astfel numai se formează caractere bărbăteşti şi popoare viguroase menite a ieşi biruitoare din lupta pentru existenţă, care este legea naturei.

Este evident că în teorie această teză este inatacabilă, şi că în fapt conţine o mare parte de adevăr. Da, aceasta este idealul către care trebue să tindem: desvoltarea virtuţilor şi a energiilor individuale, cari se reduc la minimum acţiunea şi intervenţiunea statului.

Dar iarăşi este evident că omenirea în mersul ei încet către progres şi către fericire este departe încă de acest ideal. Câtă vreme în majoritatea poporului spiritul de economie şi de prevedere nu se va fi generalizat; câtă vreme nepăsarea, uitarea zilei de mâne, nu vor fi dispărut din sânul claselor muncitoare; câtă vreme *budgetul alcoolului*, acest concurent nefast al budgetului economiilor va apăsa greu asupra finanţelor ţăranului şi a muncitorului; bărbaţii de stat cari au răspunderea soartei şi a prosperităţei popoarelor vor trebui să se îngrijească de această gravă problemă şi să suplinească la insuficienţa iniţiativei individuale prin intervenţiunea statului.

Dealmintrelea un fapt justifică în modul cel mai netăgăduit intervenţiunea statului în asemenea materie: poate statul, când se întâmplă o nenorocire mare, ca în anul acesta, să stea nepăsător? Să trimită ţărani muritori de foame la cărţile lui Adam, Smith şi ale lui I. B. Say? Evident că nu. Statul în mersul firesc al lucrurilor se desinteresează şi trebue să se desintereseze de nenorocirile individuale, şi să lase pe fiecare să sufere urmările greşelilor sale. Dar în faţa unei calamităţi generale, care loveşte populaţiunea întreagă, statul face şi nu poate să nu facă sacrificiuri mari ca să dea ajutor celor în lipsă.

Aşa dar este în drept, dacă intervine ca să aducă un leac răului atunci când s'a ivit, să intervie şi în mod preventiv ca să preîntâmpine răul şi să nu îl lase să se nască din nou în viitor.

Va urma **Ioan N. Lahovari**

Plantele furagere

Trifoiul roş

Varietăţile se deosebesc la trifoi după repoziciunea cu care se desvoltă. Cele mai renumite sunt în această privinţă cel de Brabant, apoi cel de Stiria.

Clima. Trifoiul reuşeşte mai bine în regiuni umede şi răcoroase, cum este la munte şi se poate cultiva unde mai reuşeşte grâul de toamnă.

Pământul. — Pământurile humoase, (grase, negre) priesc mai bine trifoiului. Nu sunt bune pentru cultura lui locurile nisipoase şi nisipo calcaroase (văroase). De asemenea nu se poate cultiva pe locuri, cari suferă de prea multă umezeală căci degeră uşor peste iarnă.

Planta premergătoare.— Ca şi la lucernă, planta premergătoare trifoiului trebue să lase pământul curat de buruieni şi într'o bună stare de cultură. El stă cel mult 2 ani pe acelaş loc, de aceea se poate primi între celelalte semănături regulate. Nu este permis a'l semăna pe acelaş loc decât după un interval de cel puţin 6 ani, altfel el nu mai reuşeşte. După trifoiu vine de regulă o cereală de toamnă.

Prepararea terenului. Se face ca şi la lucernă.

Semănatul.— De oarece trifoiul încă ne dă o recoltă prea mică în primul anel nu se seamănă singur, ci cu o plantă protectoare. Această plantă nu o cosim ca nutreţ, ci o recoltăm ca de obiceiu pentru grăunţe. Timpul semănatului depinde dela cereala protectoare, dacă este de toamnă sau de primăvară

Vom semăna deci trifoiul şi toamna şi primăvara după împrejurări

In multe localităţi este obiceiul, că, dacă planta premergătoare este cereala de toamnă, trifoiul se seamănă abia primăvara, foarte de timpuriu, chiar pe zăpadă. Topindu-se zăpada, ajunge sămânţa la pământ.

Cantitatea de sămânţă în termin mediu este 10—20 kg. pe hectar, 25 kg. în cazuri nefavorabile.

Lucrări de întreţinere.— Şi în tritoi se iveşte adeseori ca şi în lucernă cuscuta. Ea trebue imediat nimicită dacă apare. In primăvara anului al 2-lea vom grăpa trifoiştele.

Recolta. – După recolta cerealei protectoare putem cosi de regulă odată până în iarnă. Abia în al doilea an avem recoltele cele mai mari şi putem cosi şi de 3 ori. Dela anul al treilea înainte recolta scade din cauză că multe plante încep a peri şi de aceea nici nu este economic a'l ţinea mai mult de 3 ani pe acelaş loc. Cantitatea ce putem recolta pe un pogon variază foarte mult. In primul an, cel mult 5, în al doilea 20—30 măji metr., în al treilea an scade deja la 2—5 măji metr. fân.

Producţiunea sâminţei. — In anul al doilea vom lăsa ca trifoiul se dea în floare ca să producă sămânţă Vom urma ca şi la lucernă. De pe un hectar putem recolta 600—800 kgr.

Trifoiul încarnat

Varietăţi.— Deosebim mai multe varietăţi după coloarea florei, care poate fi purpurie, violetă sau albicioasă.

Clima.—Cere o climă mai temperată, fiind simţitoare contra gerurilor de toamnă şi de primăvară.

Pământul.—Reuşeşte mai bine într'un pământ mijlociu; nisip şi locuri băltoase nu'i prieşte.

Planta premergătoare.— Trifoiul încarnat având o vegetaţiune scurtă şi ţinând numai un singur an, ia locul trifoiului roşu când din oarecare cauză acesta a perit.

Prepararea terenului.— Una sau cel mult două arături sunt suficiente. Pământul trebue mărunt lucrat, căci sâminţele lui sunt foarte mici.

Semănatul.—Trifoiul încarnat îl putem semăna toamna şi primăvara. Toamna îl vom semăna însă numai în localităţi, unde domneşte o iarnă dulce, căci altfel piere. Semănat toamna înfloreşte deja prin Aprilie, Maiu; semănându-l primăvara înfloreşte prin Iunie, Iulie. După trifoiul încarnat de toamna mai putem semăna în acelaş an plante cu o vegetaţiune mai scurtă, de ex. orz, hrişcă şi chiar porumb timpuriu. Cantitatea de sămânţă este 35—55 kg. pe ht.

Recolta.—Când trifoiul încarnat este în floare, se coseşte şi se poate folosi sau în stare verde sau prefăcut în fân ca nutreţ vitelor. Cantitatea de fân ce o putem dobândi de pe un pogon este 10—20 m metr. Sămânţă putem recolta de pe un hectar 8—12.

Sămânţa dacă trece peste un an perde foarte mult din facultatea de a germina de aceea să ne îngrijim a avea totdeauna sămânţă proaspătă.

B. B. E.

CRONICA AGRICOLĂ

D. Niţescu va ţine Joi 17 Februarie orele $5^1/_2$ p. m. la sediul Societăţei Agrare, o conferinţă tratând despre: **Sericicultura în România.** Intrarea liberă.

***

Tragerea Loteriei Expoziţiunei Societăţei Agrare va avea loc irevocabil la 27 Martie anul curent.

***

O cerere dreaptă

Acum două numere, am publicat, sub titlul acesta şi la rubrica aceasta petiţiunea licenţiaţilor in ştiinţele naturale prin care cereau ca să li se dea acele funcţiuni unde e nevoe de cunoştinţi cari fac parte din specialitatea studiului lor. Am aprobat, cum era şi natural, această cerere —şi, în urma acestei aprobări, licenţiaţii au trimis următoarea adresă de mulţumire d-lor St D. Grecianu, I. N. Alexăndrescu, C. Collibăşianu şi N. St. Cesianu, din comitetul Societăţei Agrare:

D-lor St. D. Grecianu, Preşeainte al Societăţei Agrare; I. Alexandrescu şi C. Collibăşeanu, vice-preşedinţi: St. N. Cesianu, secretar general.

Prea stimaţi Domni,

Subsemnaţii, licenţiaţi ai facultăţei de ştiinţe,—Ştiinţele Naturale—socotim de datoria noastră să vă mulţumim din adâncul sufletului că din propria Domniei-Voastre iniţiativă, aţi avut bunavoinţă de a lua apărarea intereselor noastre prin stimatul ziar al Societăţei ce conduceţi *«Agrarul»*.

Sub titlul «O cerere dreaptă» aţi aprobat cererea noastră adresată autorităţilor ca să întrebuinţeze în funcţiunile unde e nevoe de cunoştinţi speciale pe licenţiaţii Ştiinţelor Naturale, cari, prin studiile lor, au aceste cunoştinţi şi pot împlini cu folos şi câştig pentru ţară asemenea servicii.

Aprobarea revistei *«Agrarul»*, exprimată apoi şi printr'un alt articol, a fost pentru noi o mare încurajare morală, o întărire a sforţărilor noastre şi o speranţă că cererile noastre, pe cari, în bunăvoinţa Dv., aţi găsit cu cale să le numiţi drepte vor găsi ascultare la cei în drept.

Pentru acest cuvânt, ne-am luat libertatea, prea stimaţi conducători ai Societăţei Agrare, să vă exprimăm mulţumirile noastre cele mai vii şi să vă rugăm să continuaţi a avea aceeaşi bunăvoinţă pentru cererea noastră şi în viitor.

Primiţi etc.

E. M. Metaxa, Aristide V. Grindinescu, Haralamb M. Niculescu, L. Făgăţeanu, Traian C. A. Biju, G. Enculescu, I. P. Ionescu-Argetoianu, E. Giurgea, P. Ghiţescu, I. A. Botez, N. I. Colceag, Sp. C. Lăduncă, Stelian Nicolescu, I. Theodorescu, N. Idula, G. N. Botez, M. Constantinescu, C. Lăcostianu.

***

Din rapoartele agenţilor Domeniului Coroanei, relativ la cultura leguminoasei *«Soia hispida»* în anul 1904, se constată că această plantă, deşi n'a dat rezultate mulţumitoare, din cauza secetei ce a bântuit, a vegetat totuşi binişor şi a rezistat secetei mai mult ca porumbul, fasolea şi celelalte leguminoase.

Pentru a se încredinţa însă mai bine despre reuşita acestei plante, care s'a dovedit că e proprie terenului şi climei ţărei noastre, urmărindu-se vegetaţiunea ei într'un an normal, domnul Ion Kalinderu, administratorul Domeniului Coroanei a dat ordin agenţilor să o cultive şi în anul viitor, tot pe suprafeţele mici, în grădinile şcolare, în câmpurile de experienţă şi pe la gospodăriile funcţionarilor Domeniului Coroanei.

***

D. inginer G. Popovici a obţinut medalia de aur pentru *vin* şi *rachiu* provenite din viile sale din comuna Bucov, dealul Chiţorani, jud. Prahova.

***

Pătulele de rezervă

Din Iaşi ni se scrie că d-nul profesor Al. D. Xenopol, făcând nişte cercetări în archivele din acel oraş, a descoperit peste 100 de dosare cu privire la pătulele de rezervă cum funcţionau în trecut.

Chestiunea fiind de mare actualitate, d. Xenopol pregăteşte o publicaţiune asupra acestui subiect.

MINISTERUL
Agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor

In ziua de 23 Februarie 1905, orele 10 a. m. se va ţine licitaţia pentru arendarea a 190 moşii ale statului, pe periodul 1906—1916, iar tabloul moşiilor în chestiune cum şi condiţiunile generale şi cele speciale respective sunt publicate în Monitorul Oficial No. 238 din 23 Ianuarie 1905.

A apărut No. 23 Anul IV din

„SĂNĂTATEA"

vechea revistă de medicină populară, cu următorul bogat şi interesant sumar:

Pagina

Profesorul dr. Felix (cu portret) 353
Ingropaţi de vii şi iar înviaţi cu potret) 354
Cum se dă chinina copiilor . . 355
Un cuvânt despre influenţă . . 355
Cugetări 356
Cum să ne apărăm tinereţea? (urmare) 356
Sinuciderile printre copii . . . 357
Igiena genială a femeiei: Ce să facă o femee însărcinată dacă are nevralgie? Putem scoate dinţii unei femei însărcinate? —Ce e ptialism?— Vărsăturile în timpul sarcinei. — De ce e bine să se analizeze mereu urina femeilor însărcinate . . 358
Un birtaş deştept 359
Instrucţiuni relative la îngrijirile de dat copiilor pentru întreţinerea gurei, nasului şi urechilor 359
Masagiul vibrător (cu 3 ilustraţii) 359
Despre lipitori, cum se pun şi la ce folosesc? (cu 7 ilustraţiuni) 360
Primele ajutoare de dat în otrăvirile cu potasă sau sodă—carbonate de sodă sau de potasă —amoniac— Carbonat de amoniac— Apă sedativă — Apă de Javelle — Licoarea Labarac — Clorur de calciu 362
Prostituatele din naştere (urmare) 363
Dacă vreţi să vă 'nsuraţi! roman medical (urmare) 364
Sfaturi şi reţete folositoare: Ingrijirile de dat unui copil după ce l'am vaccinat—Primele ajutoare în caz de leşin —Anecdote din viaţa medicală 367
Consultaţiuni medicale 367
Incă un număr 368

ABONAMENTUL:

In ţară: 6 lei pe un an, 3 lei pe 6 luni.
In străinătate: 8 lei pe an, 4 lei pe 6 luni

Ediţia veliná 12 lei pe an.

Un număr, 30 bani 30

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui N. St. Cesianu.

Preţuri fixe şi reduse predate la ori ce gară.

Informaţii la d. inginer Suţu la fabrică-Târgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureşti — Alea Vasiliu (Isvor).

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie-care broşură 50 bani din biblioteca Societăţei Agrare, următoarele broşuri:

Sindicatele agricole şi casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuţiei ţărei prin buna întrebuinţare a apelor rîurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura şi Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîului romînesc pe regiuni şi după felul producătorului, de d. **C. Roman.**

Protecţionism şi Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camerei de comerţ din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unui nou sistem de desfacere şi negociere a cerealelor noastre pe pieţele statelor consumatoare ale Europei, de d. **P. Alexandrescu.**

Noutate sensațională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAȘINE AGRICOLE și INDUSTRIALE

București, Strada Smârdan No. 7. București

Specialități patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracțiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecționat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică și 2 pluguri întregi de oțel de câte 4 brazde, a căror soliditate și funcțiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experiențele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moșia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezența unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri și specialiști, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultățile cu vitele și argații, evită cheltueli inutile, mărește venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea și buna funcționare! PREȚ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAȚI ❖ BRAILA ❖ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu I, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Mori de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH L^TD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâŭ de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂŬ

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“

cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 20 FEBRUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 115.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

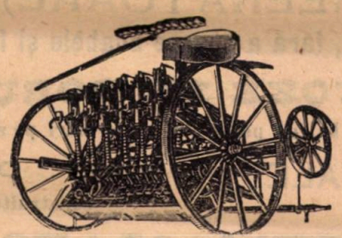

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Treĭ Vînturĭ) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nicĭ o treerătoare de orĭ-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru bătut porumb, aplicabilă numaĭ la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 până la 200 kile marĭ de porumb, cu saŭ fără foĭ.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburĭ numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile marĭ pe zi curăţînd perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele maĭ bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numaĭ din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treĭ cîmpurĭ şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezĭ.**
Răriţi, Cultivatorĭ, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ in lat.
Semănătorĭ in rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ in toate mărimile cele maĭ bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fin.
Maşinĭ de tăiat pae şi fin.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, intregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maĭ renumite fabricĭ, de 36, 42 şi 48 ţolurĭ.
Batoze de Porumb SIMPLF şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinĭ.
Părţi de rezervă. Muşamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maĭ uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maĭ renumite fabricĭ a tot felul de Maşinĭ Industriae şi Electro-technice.

DUMINICĂ 20 FEBRUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 115.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **C. Collibășeanu, Nicolae St. Cesianu și Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societății Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 115

V. M. Kogălniceanu. — Rapoartele camerilor de comerț.
V. M. K.—Proecte și Idei Economice.
Ioan N. Lahovari.— Pătulele de rezervă.
Al. Ciurcu. — Absenteismul.
De pe Domeniile Coroanei.
Cronica agricolă.

Rapoartele camerelor de comerț

De rapoartele camerelor de comerț, nu putem spune decât bine, mult și meritat bine. Aceste rapoarte întocmite în fiece an sunt adevărate comori de anchete economice, statistice și sociale, cari prezintă o mare bogăție de informațiuni necunoscute, de idei și propuneri interesante, de proecte practice și pline de simțul realității și cu atât mai prețioase cu cât ele nu sunt izvorâte din cunoștinți economice superficiale sau din lectura câtorva tratate de această natură, ci din cunoașterea adâncă și intimă a situațiunei, a locului și a oamenilor. E de sigur un păcat că aceste rapoarte pe cari Camerile de comerț le întocmesc în fiece an și el înaintează ministerului de agricultură, nu sunt mai mult cercetate și nu se bucură de o publicitate mai mare, căci cine vrea să cunoască adevărata stare economică a diferitelor regiuni ale țărei cum și nevoile lor economice, atât în ce privește agricultura cât și industria și comerțul, ar putea găsi în aceste rapoarte elemente foarte prețioase.

Nu vroim natural să spunem că rapoartele camerelor de comerț au atins perfecțiunea în această materie, lucrul, de altfel, ar fi și foarte greu pentru că secretariatele acestor camere nu au mijloacele necesare pentru a întreprinde anchete economice și statistice mai intime, dar aceeace ne oferă ca mijloacele de cari dispun, este în sine destul de însemnat și prezintă o colecțiune de documente economice de o mare însemnătate.

Rapoartele camerelor de comerț sunt complecte: ele se ocupă și cu agricultura și cu industria și cu comerțul, neomițând nici o problemă sau chestiune în legătură cu aceste ramuri economice.

Faptul acesta: că rapoartele camerelor de comerț se ocupă și cu agricultura și multiplele ei nevoi, ne sugerează reflexia cum la noi multe lucruri nu sunt la locul lor și multe atribuțiuni nu le au acei pe cari ar trebui să le aibă. Astfel camerile de comerț ar trebui în mod firesc să se ocupe numai de anchete și studii asupra situației comerciale-industriale a regiunei lor, lăsând agricultura pe seama reprezentanței ei naturale. Cum însă o asemenea reprezentanță nu există, camerile de comerț, cari, pe drept cuvânt ne consideră ca expresiunea economică a regiunilor lor respective, au început să se ocupe și de starea agricolă cu multele și variatele ei ramuri secondare.

Aceasta arată că, întocmai ca și comerțului și industriei, tot astfel trebue să se dea agriculturei o reprezentanță a ei: *Camerele agricole.* Aceste camere, împărțite pe regiuni, ar studia în alt mod nevoile agriculturei și ar ști, prin congresele și organele sale de publicitate, să obție acele îmbunătățiri pe cari congresele comerciale de comerț le-au obținut în urma activității lor. Cu modul acesta și camerile de comerț ar fi în câștig, pentru că s'ar descărca de o parte de lucru și ar putea da o mai mare atenție și timp anchetei industriale comerciale. Dar, asupra chestiunei *Camerelor agricole,* o să revenim într'alt număr mai pe larg, chiar aceasta meritând o mai largă expunere de motive și o apărare mai călduroasă. Ea este, de altfel, de resortul acelui *grup parlamentar agricol* despre care vom vorbi în numărul ce urmează, fiindcă condițiunile actuale ne par cele mai potrivite pentru înjghebarea unui asemenea grup.

*

Să venim la Raportul în sine. Avem înaintea noastră Raportul Camerei de comerț din Botoșani. Camera aceasta cuprinde trei județe: Botoșani, Dorohoi și Suceava, adică tocmai acea regiune din nordul Moldovei care este cunoscută și lăudată pentru cultura îngrijită a pământului și pentru vitele sale alese.

Raportul are o parte largă destinată agriculturei. Am citit-o toată cu mare atențiune și am regăsit vechile noastre cunoștințe în materie. Cu toată cultura îngrijită care se observă la marii proprietari, țăranul cultivă prost, e în mizerie, muncește pe un preț de nimic, nu lucrează la vreme, absenteismul e prea desvoltat, creșterea vitelor e redusă la

dânșii, și așa mai încolo. E vechiul tablou de melancolie și tristețe.

Dăm cuvântul raportului care zice:

«Avem fericirea să posedăm în această regiune administrațiuni agricole model, și'n curând numărul acestora va fi mărit, mulțumită câtorva agricultori tineri cari 'și dau toate silințele să corespundă adevăratului înțeles al noțiunei *agricultor*, detestând apucăturile acelora ce mai repede s'ar putea numi *negustori de pământ* decât agricultori. Șesurile Siretului, Jijiei și Prutului, cu pământurile lor bogate, asolamentele raționale, cultura sistematică ce fac în mare parte agricultorii noștri mari și dragostea ce o au față de cultura pământului, fac ca produsele acestei circomscripțiuni să facă fala produselor agricole ale țărei. *Cu părere de rău nu putem zice același lucru de agricultorii 'mijlocii și de cultivatorii săteni. Rutina, care încă ne ține pe loc în atâtea ramuri de activitate, este, fără îndoială cauza că acești agricultori nu se pot bucura, în cazul cel mai bun, nici de o producțiune mare și nici de calitatea producțiunei ce ei realizează, dacă nu rămân chiar fără producțiune cum se întâmplă în anii mai puțin favorabili».*

Și mai încolo, raportul explică pe larg pricina stărei sale inferioare. Pământul îl plătește prea scump, munca 'i se plătește batjocoritor de ieftin, iar ignoranța îl menține în niște cunoștinți de agricultură cari nu se mai potrivesc cu nevoile timpului nostru.

Toate acestea le cunoaștem, dar ele capătă par'că un mai mare relief, ce infiltrează mai adânc în minte și devin mult mai însemnate când vedem că dela nord la sud, dela răsărit la apus, dela Severin la Dorohoi, milioanele de locuitori sunt încovoiați sub aceleași împrejurări și suferă de pe urma acelorași nevoi. Asemenea și în ce privește marea cultură: aceleași lipsuri; pretutindeni absenteismul, peste tot locul, creditul prea scump.

In privința Moldovei de sus, raportul Camerei de comerț din Botoșani ne arată că absenteismul a luat proporții neliniștitoare și că numărul arendașilor, al «negustorilor de pământ», crește an cu an. Creșterea aceasta se explică prin urcarea enormă a arenzilor și această urcare se sprijină pe ce?—pe urcarea prețului produselor agricole? pe introducerea de metode perfecționate de muncă agricolă? — nu, ci pur și simplu pe munca țăranului.

Pentru a scoate arenzile mari și a mai rămâne cu câștig, se scumpește chiria pământului ce se subarendează țăranului, se scumpește taxa de pășunat, se înmulțesc obligațiunile ce se impun țăranului, și cu modul acesta socoteala e fără greș. Păgubașul nu e greu de ghicit.

Pentru a remedia la o asemenea stare de lucruri, este necesar ca absenteismul să dispară, dar pentru ca să dispară absenteismul e necesar ca starea mintală și sufletească, întreaga mentalitate a acelora cari practică absenteismul, să dispară Dar când și cum? Cu vremea.

In ce privește pe țărani, raportul Camerei de comerț din Botoșani propune în mod repetat și stăruitor înființarea *fermelor-model* mici. Fermele mici model constitue un vechiu deziderat al nostru, și de ani de zile continuăm a face propagandă în favoarea lor. Ceeace am spus noi în atâtea rânduri aci în favoarea acestor ferme, vedem că spune raportul, și cu o convingere și mai adâncă, izvorâtă pesemne dintr'o cunoaștere și mai profundă a stărei lucrurilor.

Fermele mici model, cu câte 5 sau 10 hectare, puțin costisitoare, cu o cultură la fel cu aceea a țăranilor, dar cu o cultură model, având o casă higienică, grajd model, vite bine întreținute, industrie casnică și așa mai încolo, ar putea aduce rezultate foarte serioase. Asemenea și premiarea gospodăriilor țărănești cari s'ar distinge prin cultura mai înaintată, prin higiena casei și prin ținerea vitelor.

Suntem fericiți că în această privință ne-am întâlnit în păreri cu raportul Camerei de comerț din Botoșani, dar ne-ar părea și mai bine dacă ministerul agriculturei, căruia se supun aceste rapoarte ar face caz de proectele practice și ușor aplicabile cuprinse într'însele.

Asemenea proecte nu au nevoi de legi generale și sporiri budgetare însemnate. O experiență în două-trei regiuni și toată lumea s'ar convinge lesne și repede de folosul lor.

Raportul Camerei din Botoșani mai cuprinde însă și alte câteva lucrări interesante, asupra cărora vom reveni în viitor.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

«Țesătoarea» și «Vatra»

«Țesătoarea» este, precum se știe numele acestei noui societăți care, sub înalta oblăduire a M. S. Regina, urmărește frumosul scop de a răspândi cultura gândacilor pe mătase și a întregei industrii care este derivatul ei.

Inutil de a mai insista asupra foloaselor unei atari întreprinderi: ar însemna să predicăm unor credincioși ceea-ce trebue pus însă evidență este faptul că societatea aceasta are sorți mari de izbândă. Și aceasta este totul. Persoana M. S. Regina, care se știe cât de serios știe să ne unească și cum ia lucrurile serioase în serios, este o chezășie că frumoasa inițiativă nu va rămâne o simplă amintire a unui entuziasm trecător ci va lucra temeinic și cu spor în direcția în care s'a angajat.

Se știe că noi nu ducem tocmai lipsa proectelor măreție și a inițiativelor grandioase așa în cât să ne emoționeze una mai mult sau mai puțin; ceea ce a lipsit până în prezent a fost munca practică de realizare. «Țesătoarea» va avea această muncă, fiind că va avea asupra'și ochiul veghetor și priceput al respectatei Suverane, și nu este chip ca sub un asemenea patronaj cei repede predispuși la lene și deziluzii să nu miargă înainte.

De altfel din programul ce publicăm mai încolo se vede cum întreaga acțiune de conducere este, în fond, concentrată în mâna Majestății Sale ceea-ce constitue garanția reușitei acestoi opere.

La informațiunile pe care le publicăm mai jos mai putem adăoga aci altele personal ale noastre.

«Țesătoarea» va avea o temelie esențialmente practică.

Pentru a reuși în asemenea întreprinderi, se înțelege lesne că totul nu rezidă numai de a creea o ramură de avuție, ci că trebue gândit, în acelaș timp de a asigura debușeuri rentabile produselor ei. Pentru aceasta »Țesătoarea» a luat măsurile ei de prevedere: se vor înființa bazare de vânzare a produselor sericicole și e lesne de închipuit că sub un asemenea patronagiu vânzarea nu va fi tocmai grea

Bazarele de vânzare vor fi în țară. Pentru străinătate Majestatea Sa a și organizat de-facerea produselor prin magazinul «Carmen Sylva» din Paris.

In asest mod, totul fiind prevăzut și organizat, și totul organizat în mod simplu și practic, reușita este asigurată.

* * *

In acelaș timp putem anunța cititorilor noștrii că tot din inițiativa și sub conducerea Majestății Sale Regina se înființează o nouă societate cu numele de *«Vatra»* și cu scopul de a îngrii de copiii de săteni.

Alta putem spune la această frumoasă inițiativă care dovedește atâta dragoste și atâta inteligență solicitudine față de starea poporului dela sate, de cât că Suverana și acei cari o vor secunda cu siguranță în această nouă și bine-făcătoare operă vor bine-merita dela țară?

«Vatra» constitue prima inițiativa

de acest fel la noi, și de aceea însemnătatea ei este foarte mare. Spitalele rurale, infirmeriile, băile populare și toate instituțiunile oficiale cari s'au creat cu timpul la noi, nu sunt deajuns. Mizeria dela sate, lipsa de cunoștinți higienice și sanitare, cu un cuvânt toate acele conditiuni cari fac ca mortalitatea copiilor să fie așa de mare la țăranii noștrii, aveau și au nevoe de remedii mult mai vaste și mai complexe de cât acelea pe cari le poate oferi statul.

Inființându-se societatea «Vatra», care este destinată copiilor de săteni, să dă o mare pildă inițiativei private că pe terenul acesta mai este enorm de făcut afară de stat.

O pepinieră la Târgoviște

Sunt multe regiuni în țara noastră, cu producțiuni speciale, cu ramuri de bogăție anume dezvoltate, pe cari autoritățile în drept sau mai clar vorbind autoritatea cea mare: ministerul domeniilor, le lasă cu totul în părăsire, nici o atenție, nici un îndemn la îmbunătățiri atunci când se constată că regiunea începe să decadă și ramura de producțiune piere, nimic. Se lasă lucrurile în voia soartei, și atâta tot.

Astfel d. *N. St. Cesianu*, secretarul general al Societății Agrare, a a cărui pricepere în chestiunile economice este cunoscută și a cărui dragoste și muncă pentru desvoltarea agriculturei sunt de mult apreciate, fiind nu de mult la Târgoviște a putut să constate adevărul celor spuse mai sus.

În jurul Târgoviștei se întindeau altădată, pe o regiune întinsă, vii bogate și înfloritoare. Astăzi însă filoxera a făcut și aci ravagiile ei, nimicind o ramură însemnată de bogăție. Ei bine, în loc să se fi intervenit din vreme pentru a opri răul prin înființarea unei pepiniere care se furnizeze viticultorilor din localitate vițele de replantat, s'a lăsat ca pustiirea să'și urmeze în liniște opera, distrugând în calea ei valori numeroase și importante.

D. Cesianu, pe care atâta neglijare nu l'a putut lăsa rece, s'a propus a interveni la ministerul domeniilor pentru a se înființa la Târgoviște o pepinieră, care să împartă vițe numai la viticultorii din localitate. Această din urmă condiție este neapărat necesară, pentru că a se bizui pe distribuirile dela minister, cari nu se fac totdeauna pe sfânta dreptate, înseamă a risca.

O regiune viticolă ca aceea a dealurilor din jurul Târgoviștei merită atâta solicitudine.

Dar chestia trebue oarecum generalizată

Nu în totdeauna se găsește un om de bine, care să se devoteze unei cauze drepte. De aci nu urmează ca țara să fie lăsată în părăsire. Dacă statul nu poate să intervie pretutindeni cu ajutorul direct, pipăibil, poate cel puțin să intervie moralicește, instruind și propagând înființarea de sindicate între cei interesați, arătând căile de ajutoare prin puteri proprii, și așa mai încolo. Iar nu să lese, nepăsător, ca regiuni întregi să pearză ceeace făcea prosperitatea și bogăția lor economică.

Convențiile comerciale

Acum după ce cunoaștem convenția comercială cu Germania, avem puține speranțe că Austro Ungaria ne va acorda ceea ce interesează așa de mult agricultura: exportul vitelor. Nu pentru că Austro Ungaria este tot așa de agrară ca Germania, ci pentru că țara aceasta va trage un argument prețios din cedarea noastră față de Germania în chestia aceasta.

In definitiv, situația Austro-Ungariei nu este identică, în materia importului de vite, cu aceea a Germaniei. In primul rând nu se știe ce va deveni dualismul, dacă comunitatea economică va continua; în al doilea rând interesele industriale ale Austriei nu sunt identice cu interesele agricole ale Ungariei.

Afară de aceasta și atitudinea noastră față de Austro Ungaria să fie alta ca față de Germania. In fond, ceeace comunicăm printr'o eventuală cucerire a pieței germane pentru vitele noastre era mai mult o presiune asupra Austro-Ungariei ca să ne acorde același lucru, fiind că numai debușeul austriac poate avea pentru noi însemnătate determinată. Când am avut pe Austria de clientă a vitelor noastre, ramura aceasta înflorea puternic, și când Austria ne a închis granițele căderea a venit repede și definitivă. Aceasta se explică prin faptul că Austria e aproape de noi și putem transporta vitele vii în stare bună.

Câștigarea acestei piețe are deci o covârșitoare importanță pentru agricultură, și nu ne îndoim că noui delegați numiți de guvernul nostru, pentru a trata această chestiune grea, vor pune tot zelul pentru a ne câștiga ceeace ne va putea câștiga.

V. M. K.

Pătulele de rezervă

(Urmare)

Bismark a introdus în imperiul german asigurarea obligatorie a muncitorilor industriali în contra boalei a șomagiului; a accidentelor.

Noi am avut odinioară o instituțiune în această țară, instituțiune adaptată în mod remarcabil stărei noastre sociale, moravurilor țăranilor, climei țărei noastre; erau pătulele de rezervă, cari nu erau în realitate altceva decât asigurarea obligatorie a țăranilor în contra secetei.

S'au desființat la 1864 în urma aplicărei Legei Rurale, fără a se înlocui cu nimic Consecințele ce vedem azi.

Credem că am demonstrat (ceeace, vai! natura nemiloasă s'a însărcinat anul acesta să ne demonstreze) că necesitatea unor măsuri preventive în contra consecințelor secetei se impune în mod imperios.

Asupra acestui punct sperăm că în realitate nu poate fi divergință de păreri între bărbații noștri de Stat; ce fel de oameni am fi dacă am închide ochii în fața unor calamități ca acelea din 94, 99, 904? când vedem că numai în anul acesta statul român se vede silit să angajeze finanțele și creditul său pentru o sumă de 24 milioane, care înghite aproape tot excedentul unui budget excepțional de favorizat; absoarbe pentru hrana țăranilor o sumă aproape echivalentă cu aceea ce va necesita transformarea materialului nostru de artilerie, sau cu costul portului Constanța? Și încă d. ministru de finanțe a declarat în Senat că suma de 24 milioane din nenorocire nu crede că va fi îndestulătoare.

Dar dacă principiul este, sperăm, azi admis aproape în toată lumea, divergințele încep să se manifesteze cu multă tărie asupra naturei măsurilor de luat și metodei de urmat.

Trei sunt sistemele ce se pot propune:

1. Rezerva în natură a unei părți din recolta anilor de abondență, care să servească pentru ani de lipsă.

Acesta este sistemul pătulelor de rezervă, cari au existat la noi timp de peste 30 de ani, dela regulamentul organic până la 1864.

2. Depunerea obligatorie într'o casă publică de către fiecare familie a unei sume de bani care să producă dobândă și să servească în anii de lipsă la cumpărare de porumb pentru cei în lipsă.

3. Un sistem mixt: depunerea obligatorie de către fiecare familie a unei părți din recolta de porumb, care să fie transformată în bani, depusă spre fructificare și in anii de lipsă să servească la cumpărare de porumb ca în sistemul al doilea.

Vom examina succesiv părțile bune și cele rele ale fiecărui sistem; arătând pe acela pe care îl credem mai bun. Dar mai înainte de toate declarăm că ceeace pentru noi este în afară de orice discuțiune, este că ori care ar fi sistemul ce s'ar adopta, trebue să se adopte unul, fie mai bun, fie mai rău.

Să examinăm acum succesiv cele trei sisteme.

1. Rezerva în natură.

In această sistemă, în anii normali ori ce cap de familie este obligat să depue în pătulul de rezervă al comunei o baniță din 20, adică 5 la sută din recolta sa de porumb. Astfel, în curs de mai mulți ani se adună o cantitate oare-și care de porumb, care în anii de lipsă să restitue depunătorilor.

Fiindcă cultura diferitelor familii nu este egală, unii cultivând mai mult alții mai puțin, astfel încât cantitatea depusă de fiecare variază, este necesitate să se ție registre în cari să se înscrie conturi individuale arătând atât cantitățile depuse succesiv de fiecare familie, cât și cele restituite.

Fiindcă porumbul nu e bine să se păstreze decât 2 sau cel mult 3 ani, în anul al 3-lea va trebui ca să se scoată din pătul cantitatea de porumb depusă în anul dintâiu, și să se înlocuiască cu o cantitate egală din recolta nouă, pe lângă cantitatea depusă pentru rezerva acelui an. Spre exp.:

A depus în 1905 trei băniți; în 1908 are să retragă cele 3 băniti vechi. și să depue: trei băniți din recolta 1908 pentru înlocuirea porumbului din 1905, plus trei băniți rezerva anului 1908.

Vor trebui înființate în fiecare comună pătule construite în condițiuni bune și solide.

Aceasta va pricinui o cheltuială de mai multe milioane; comunele rurale neavând la dispoziție sumele trebuincioase, nici credit îndestulător, fiecare județ va face împrumutul necesariu la Casa creditului județean, cu garanția statului, de va fi trebuință, iar comunele vor restitui sumele avansate prin anuități în termen de 10, 12, sau 15 ani.

Bine înțeles, dreptul d'a deschide pătulele și d'a distribui rezervele nu va fi lăsat autorității comunale, spre a evita presiunea locuitorilor asupra autorităților alese de dânșii; asemenea în nici un caz nu se vor acorda distribuțiuni individuale sub cuvânt că cutare locuitor a avut recolta sa de porumb dintr'un an distrusă dintr'o cauză oarecare: rezerva va trebui strict păstrată neatinsă pentru ani de lipsă generală, fie în toată țara, fie în anumite regiuni.

Dacă s'ar fi aplicat acest sistem imediat după anul 1899, ce rezultate ar fi dat el pentru anul 1904!

Am avut o serie de ani buni dintre cari unul (anul 1901) cu recolta cea mai mare ce s'a pomenit în țara românească (42 milioane de hectolitri); mijlocia acestor 4 ani (1900—1903) a trecut de 30 milioane de htl. pe an.

E lesne de demonstrat că în producțiunea porumbului partea ce aparține țăranilor trece peste două treimi; așa dar putem zice cu siguranță că 20 de milioane de hectolitri cel puțin (în realitate a fost mai mult) reprezintă partea țărănească a recoltei de porumb. Așa dar în fiecare din acești 4 ani ar fi intrat un milion de hectol. în pătulele de rezervă. Azi am fi găsit patru milioane de hectolitri de porumu gata, la fața locului, reprezintând după prețul de azi al porumbului (11 lei hectolitru) enorma sumă de 44 de milioane de lei, aproape îndoit de ceea ce statul sacrifică pentru a veni în ajutor sătenilor lipsiți de hrană.

Am arătat în mod sumar mecanismul instituțiunei pătulelor de rezervă; să examinăm acum avantagele și inconvenientele acestui mod de asigurare în contra secetei.

Avantagele sunt mari, și după părerea noastră așa de mari, încât nu ezităm a declara că din cele trei combinațiuni propuse preferăm rezerva în natură a unei părți a recoltei.

Intâiul motiv al preferinței noastre este de ordine politică și de mare importanță.

Instituțiunea rezervei în natură nu poate lua în ochii țăranului caracterul unui bir; nu e om, ori cât de incult ar fi el, care să nu înțeleagă îndată și scopul și utilitatea obligaiiunei ce i se impune d'a pune la o parte câteva băniți din recolta sa. Abea eșiți din greaua criză prin care trecură anul acesta, țăranii vor primi bucuros măsura salutară menită a'i apăra în viitor în contra unei noui nenorociri.

Ei vor înțelege că tot pentru dânșii și pentru copii lor se va face această prelevare; porumbul îl vor vedea în ființă în magazia aflată chiar în comuna lor; vor ști că e al lor și că la vreme de nevoe vor fi fericiți să-l găsească acolo unde l'au pus.

Al doilea, nu trebue să uităm că țăranul totdeauna cu mare greutate poate plăti o dare ori o datorie în bani; numerariu este puțin la sate; țăranul achită mai toate datoriile sale din învoeli, erbărit, bani luați cu împrumut etc., în muncă iar nu în monedă sunătoare. A lua câteva băniți de porumb în momentul când se dijmuește, sau când îl ridică după câmp dacă e porumb produs pe pământul său, este lucru lesne; a aștepta ca după ce va fi vândut porumbul, dânsul să aducă bani perceptorului, este mult mai greu.

Deci: facilitate mai mare de percepere în natură; acceptiune fără greutate de către populațiune a unei instituțiuni a cărei utilitate o va înțelege imediat; iată două prime și incontestabile avantagii.

Din punctul de vedere economic avantagiile sistemului de rezervă în natură sunt mari.

Iată cele mai principale:

I. Un punct capital, care singur ar justifica, după mine, preferința pentru acest sistem, este că porumbul ce se pune în magazie în anii de abondență și care s'ar fi vândut cu prețuri scăzute, se găsește în ființă la vremea de lipsă când prețurile se ridică cu 50, 60 sau chiar cu sută la sută cum vedem anul acesta.

Cele patru milioane de hectolitri ce ar fi trebuit să avem în pătule, dacă s'ar fi rezervat 1/20 parte din recoltele anilor 1900—1903, s'au vândut cu prețurile ce au fost atunci, una peste alta vr'o 40 lei chila de 7 hectolitri; adică în total vr'o 23 milioane de lei; azi valora 77 de lei chila, adică vr'o 44 milioane de lei. Diferența de valoare peste două-zeci de milioane!

II. Alt avantagiu tot atât de mare: ființa în magazii a unui stoc important de patru milioane de hectolitri ar servi de moderator al mișcărei spre urcare a prețurilor, care este rezultatul unei recolte rele; ar da răgaz guvernului, consiliilor județene, ca să culeagă informațiuni exacte despre adevăratele nevoi ale fiecărei localități, și să ia măsurile trebuincioase pentru cumpărarea și distribuirea cantităților necesare, după sleirea stocului de rezervă.

Alta este să ai gata, la fața locului, în fiecare comună, o cantitate însemnată de porumb cu care să poată oamenii s'o ducă vâteva luni, și alta este să fii silit ca îndată, în țara întreagă, să faci statistica trebuințelor lor, lista celor ce urmează să primească ajutor; să cauți să cumperi porumb în grabă și să-l distribuii la vreme în 3000 de comune.

O altă considerațiune: porumbul aflat în magazii se distribue cu cea mai mare înlesnire, fără nici o cheltuială.

Porumbul ce'l cumpără statul ca să'l împartă celor în lipsă pe lângă prețul său real mai este încărcat cu cheltuelile de drum și de retribuțiune a funcționarilor însărcinați cu cumpărarea și distribuirea lui, cu costul transportului dela locul unde s'a cumpărat până la locul de distribuțiune.

Va urma **Ioan N. Lahovari**

Absenteismul [1]

Chestiunea despre care voesc să vă întreținu răpinduvă câteva din prețioasele dv. momente, trebue să vă intereseze și pe aceia dintre d-voastră cari deși nu sunteți agricultori sau proprietari rurali, aveți meritul de a face parte dintr'o societate agricolă, a veni zilnic în contactul cel mai intim cu atâția agricultori sau proprietari rurali și a vă schimba cu dânșii vederile

1. Conferință ținută de d. *Al. Ciurcu* la Societatea centrală agricolă.

asupra celei mai importante ramuri a activităţei noastre naţionale.

Dealtmintrelea în România nimeni nu poate fi cu totul străin de agricultură, pentru că toţi atârnăm direct sau indirect de această meserie naţională şi nu cred să se găsească la noi o aglomerare de persoane căreia vorbindu-i de o chestiune agricolă să poată rămânea cu desăvârşire indiferentă.

Mi-am ales, d-lor, ca subiect al acestei conferinţe *Absenteismul şi influenţa sa asupra desvoltăuei noastre agricole,* dar n'am de loc pretenţiunea de a'l trata într'un mod covârşitor, sub toate feţele şi din toate punctele de vedere, căci o asemenea chestiune ar reclama lungi desvoltări şi eu nu voesc să abuzez de indulgenţa d-voastră.

Şi înainte de toate ce înţelegem prin *absenteism?*

Această denumire, care derivă dela cuvântul *absent, absenţă,* îşi caracterisează ea însăşi înţelesul. Absenteism însemnează absenţa permanentă sau sistematică a proprietarului rural dela proprietatea sa. Sub absenteism înţelegem că proprietarul, fie că'şi arendează sau nu moşia, nu rezidează pe proprietatea sa nici măcar o parte a anului şi astfel nu se poate interesa de aproape nici de mersul exploatării şi de îmbunătăţirile ce s'ar putea face pe moşie, nici de soarta locuitorilor.

Căci nu trebue să pierdem din vedere un lucru: absenteismul nu e o consecinţă neapărată şi fatală a sistemului de arendare a moşiilor; cineva poate să'şi arendeze moşia şi să nu practice absenteismul şi viceversa. In Occident, marele proprietar, chiar când e nevoit de situaţia sa socială să'şi arendeze domeniul, nu practică în mod absolut absenteismul, cel puţin în cele mai multe cazuri. El are pe moşie dacă nu totdeauna un castel cu parcuri somptuoase şi cu păduri rezervate pentru vânătoare, cu grajduri bogate, cel puţin o reşedinţă confortabilă, cu grădini de pometuri şi legume, cu vii, cu scăldătoare, cu grajduri mai modeste, dar totuşi bine întreţinute şi nu există o mai mare plăcere pentru familia unui proprietar decât aceia de a petrece o bună parte a anului, cel puţin lunile cele mai prielnice, într'o asemenea reşedinţă, chiar atunci când moşia e arendată.

Cu chipul acesta pe de o parte proprietarul poate supraveghea de aproape tot ce interesează domeniul său şi poate lua toate măsurile imediat destinate a'i îmbunătăţi proprietatea sau cel puţin îşi poate croi în bună cunoştinţă de cauză proecte pentru viitor; dacă educaţia sa l'a înstrăinat de practica agriculturei, şederea la moşie o parte a anului îi serveşte de cea mai bună şcoală spre a deveni un bun agricultor şi'i dă putinţa de a'şi exploata singur moşia după expirarea termenului arendei; în orice caz el învaţă a cunoaşte bine valoarea proprietăţei sale, a'i cântări bine rentabilitatea şi astfel a şti fără greş în ce condiţiuitrebue s'o arendeze în viitor.

Pe de altă parte descendenţii unei astfel de familii primesc din cea mai fragedă copilărie, pe lângă vigoarea fizică şi morală pe cari le dau traiul la ţară, pe lângă iubirea naturei şi iubirea moşiei şi a tot ce o înconjoară, primesc, zic, o adevărată educaţie agricolă, o mare experienţă, care'i va găsi pregătiţi pentru luptă în ziua când vor fi chemaţi a lua succesiunea părinţilor lor.

Nu mă pot împedeca, d-lor, de a vă cita aici o frumoasă pagină din Economia socială a lui Frédéric Le Play, marele filosof, marele economist, organizatorul primei Expoziţii franceze din 1855 şi a celei din 1867, fondatorul *Societăţei de Economie socială* şi al revistei *Reforma socială,* autorul atâtor scrieri de mare valoare şi cari îmbrăţişează toate elementele vieţei sociale: *religia, proprietatea, familia, munca, colonizarea, guvernul.*

Iată în rezumat câteva din frazele în cari Le Play descrie pe proprietarul model care rezidează la moşia sa.

„Marele proprietar rezident, pe care opinia îl consideră ca pe un model, are principalul său stabiliment în chiar centrul domeniului său. El consacră acestei localităţi tot timpul pe care i'l lasă disponibil datoriile sale publice. Tot aci se instalează în permanenţă şi familia sa, care trăeşte pe un picior conform unui astfel de nivel social. Sub supravegherea acestei familii şi cu concursul servitorilor săi, proprietarul cultivă în regie pământurile din jurul locuinţei, iar prisosul îl concedează diferitelor categorii de arendaşi (la noi avem dincoace de Milcov *meteiagiul* sau lucrarea în parte cu ţăranii). De obiceiu el alătură exploatării sale o uzină centrală, unde se elaborează, sub o mulţime de forme, produsele brute din împrejurimi, sustrăgându-le astfel dela necesitatea transporturilor îndepărtate. Adesea el înfiinţează chiar ateliere pentrr lucrarea metalelor sau a lemnului. Cu chipul acesta poate să întreţină materialul rural şi mai ales acele ingenioase maşini cari deschid acum căi noui agriculturei (trebue să vă amintesc că aceste rânduri le scrie Le Play pe la 1850). Infine el se străduesţe a conserva cele mai bune specii de plante şi de animale sau a importa pe cele cari în alte ţări se bucură de un meritat nume. Acestea sunt condiţiile cari fac că în Englitera şi în Germania se perpetuă acele frumoase rase de cai pe cari toată lumea le admiră...

Locuinţa marelui proprietar este obicinuitul loc de întâlnire al tutulor claselor populaţiunei, care găsesc aci, după condiţia fiecăreia, primire cordială, sfaturi şi servicii, protecţiune şi ajutor. Inzestrată pe larg cu toate resursele pe cari le dau o înaltă situaţie socială, însă respingând luxul care nu se leagă de adevărate trebuinţe intelectuale şi morale, ea oferă în permanenţă o ospitalitate generoasă străinilor de elită cari aduc cu ei ideile, sentimentele şi moravurile societăţilor celor mai perfecţionate. O bibliotecă şi alte colecţiuni, create prin concursul generaţiilor succesive sporesc şi se îmbogăţesc după progresul literelor, ştiinţelor şi al artelor.

«Familia păstrează cu o grije religioasă amintirea tuturor evenimentelor memorabile cari au putut lega istoria ei de acea a localităţii; ea conservă, dimpreună cu chipurile şi cu mormintele strămoşilor, testimoniile de recunoştinţă publică cari le-au fost decernate. Acest pios respect pentru cei morţi înalţă sufletul celor vii şi face să ţîşnească din fiecare cămin adevăratele isvoare ale patriotismului. Locuinţa nu rămâne goală nici chiar atunci când serviciul public chiamă afară pe şeful activ al familiei şi pe fii săi cei mai mari; rude bătrâne încărunţite în serviciile Statului, femei caste şi devotate, numeroşi copii, colaterali de toate vârstele, ajutoare şi servitori de toate condiţiile continuă a menţine tradiţiile de cinste şi de graţie, obiceiurile de muncă, viaţa intelectuală şi veselia. Grijile impuse de o mare exploatare rurală nu lasă nici cel mai mic loc trândăviei, acest inamic al vieţei rurale, acest popas obicinuit al bogăţiei. Fiecare e pătruns de ideea că condiţia sa excepţională îi impune datorii cari nu apasă pe cei lalţi oameni. Aşa se explică pentru ce din aceste case mari emană sentimente şi acte care îmbunătăţesc necontenit moravurile private si viaţa publică".

După ce vorbeşte de soarta privilegiată pe care o are personalul ataşat marelui proprietar rezident şi în genere toată populaţia de pe moşia sa, Le Play descrie în modul următor prosperitatea locală amânend dela şederea proprietarului la ţară:

«Această organizaţie dă vieţei publice ca şi celei private stabilitatea şi strălucirea. Ea face din fiecare reşedinţă mare o pepinieră de servicii publice. Magistraţii şi oficierii cari ies din aceaste reşedinţe sunt mlădiaţi din copilărie pentru muncă şi ascultare; ei au dobândit, în raporturile sociale ale unui vast atelier de muncă, experienţa pe care nici o şcoală nu le-ar putea-o da; în fine ei sunt îmbibaţi de spiritul de solidaritate pe care'l inspiră în mod firesc educaţia domestică. Ei sunt deci pregătiţi a îndeplini

datoriile omului public, adică a practica virtuţele cari se rezumă în devotamentul pentru patrie. Această cultură tradiţională a marilor aptitudini ale inimei şi ale spiritului desemnează pe aceste familii încrederii suveranului şi a populaţiunilor în toate bunele constituţii sociale, în acelea cari, sub formele cele mai diverse, atribue preponderenţa avuţiei şi talentului complectate prin virtute. Astfel prosperă Statul şi familiile, desvoltând prin această fericită alianţă a muncei, sentimentele şi interesele cari leagă pe oameni de viaţa câmpenească.

„Popoarele cari acumulează în reşedinţele rurale principalele produse ale muncei uzuale şi ale artelor liberale, îşi asimilează elementele solide de prosperitate pe cari le posedă azi aşa numitele *Towships* (comune) din Noua-Engliteră, comitatele britanice, micile cantoane ale Elveţiei, provinciile basce şi Statele scandinave. Acelea din contra cari concentrează exclusiv aceste sforţări asupra locuinţelor unei capitale şi a câtorva oraşe mari, umblă după o glorie mai strălucită poate, însă mai puţin durabilă. Aceste popoare se expun la decadenţa care a lovit rând pe rând Ninive, Babilonia, Cartaginea, Roma şi Veneţia».

Iată, domnilor, o icoană cum nu se poate mai veridică şi mai sugestivă a efectelor salutare pe care le dă şederea proprietarului la moşie.

«Proprietarul rural nereşedinte lipseşte populaţia şi se lipseşte pe sine însuşi de fericitele rezultate enumerate mai sus. El nu poate nici să'şi crească copii în mediul cel mai priincios vieţei fizice, nici să'i reţină la cea mai bună şcoală a muncei şi a virtuţii. El nu contribue cu nimic la progresele agriculturei şi rămâne străin de sentimentele şi de interesele acelora cari sunt legaţi de averea şi de soarta sa. El lipseşte domeniul său de focarul de sociabilitate şi de patriotism pe care numai el l'ar putea întemeia, iar pe de altă parte îl şi sărăceşte materialmente, consumând produsul net al solului în oraşul sau în locurile de plăcere în care locueşte. Lăsând în adormire aptitudinea pe cari viaţa rurală le propagă la cei bogaţi, ele aduce comunei, judeţului şi Statului o pagubă ireparabilă. Pe deasupra tutulor acestora, spre a cunoaşte toate neajunsurile absenteismului, e destul să luăm contrariul avantagiilor pe cari le-am semnalat pentru reşedinţa permanentă».

Şi acum, d-lor, sa revenim la ţara noastră.

La noi, mai mult de cât ori unde, absenteismul este o plagă, în contra căreia trebue să ne ridicăm şi să luptăm toţi acei cari dorim propăşirea noastră economică şi înălţarea Patriei.

La noi, pe lângă toate aceste neajunsuri morale pe care le semnalează Le Play, absenteismul aduce ţărei o pagubă materială cu mult mai mare de cât în ţările din Occident, căci acolo sistemele culturale cele mai perfecţionate au pătruns până şi în coliba celui mai mic proprietar rural şi ţărănimea este în cea mai mare parte destul de emancipată, pentru ca să nu mai aibă nevoe de conducerea tutelară a marelui proprietar.

Nu tot aşa e la noi, unde ţăranul este din punctul de vedere cultural foarte înapoiat şi pentru mult timp încă incapabil de a eşi din fagaşul vechiei rutine, fără o energică intervenire a marelui proprietar. Căci oricâte măsuri ar lua guvernele pentru ridicarea ţărănimei şi a agriculturei — şi din nefericire până acum nu s'au luat de cât foarte puţine şi foarte puţin practice — un progres real şi neîntârziat nu se va putea dobândi de cât atunci când marii proprietari se vor hotărî să ia în mâinile lor cu energie cu pricepere, cu dragoste pentru bunul lor şi pentru binele ţărei, regenerarea noastră agricolă. Numai marele proprietar poate deveni educatorul ţărănimei noastre, dascălul şi părintele ei; însă spre a putea realiza acest ideal el trebue să se pună în contact imediat cu această ţărănime, să trăiască alături de ea şi să'i serve de pildă întru toate

«Guvernul, zice de Lavergne, în cartea sa *L'agriculture et la population* nu este cu totul dezarmat în materie de agricultură, însă acţiunea sa este îngrădită între nişte graniţe strâmte. Datoria lui înainte de toate este să nu'i faca rău; căci el e mai puternic spre a'i face rău decât spre a'i face bine".

Sunt negreşit o mulţime de măsuri pe cari un guvern doritor de a vedea prosperând agricultura este dator a le lua. Inainte de toate el trebue să facă legi practice şi o bună şi părintească administraţie, apoi să înlesnească tot ce poate să dea avânt iniţiativelor particulare, încurajându-le prin toate mijloacele ce'i stau în mână. Pentru aceasta ar trebui să studieze organizaţia din Statele-Unite ale Americei de Nord şi să întocmească rostul ministerului nostru de domenii după modelul aşa numitului *Agricultural Departament* din Washington, despre care voi avea onoare a vă întreţine cu altă ocazie.

Dar când guvernele noastre ar lua toate măsurile inmaginabile pentru proteguirea agriculturei şi ar îndepli toate dezideratele agrarienilor din România, oare atunci agricultura noastră va fi in floare şi noi, agricultorii, noi proprietarii rurali nu vom avea nimic de schimbat în procedeurile noastre pentru a îmbunătăţi actuala stare de lucruri?

Cu alte cuvinte cauzele relelor de care boleşte agricultura noastră sunt numai cele enunţate în doleanţele de până acum ale agrarienilor noştrii şi relele cele mai mari de cari suferă agricultura noastră nu sunt decât dintre acelea al căror leac se află numai în mânile guvernului?

Eu cred că nu.

Măsurile pe cari le cerem dela guverne pot avea ca efect îmbunătăţirea stării individuale a *agricultorilor*, dar ele nu vor putea contribui decât în o mică proporţie la îmbunătăţirea *agriculturei* dacă vom continua cu sistemele de până acum şi nu vom căuta noi, agricultorii, să ridicăm nivelul cultural agricol.

Aceasta stă în puterea noastră mai mult de cât în a guvernelor şi aceasta e ţinta către care trebue să năzuim cu toţii, dacă privim chestiunea dintr'un punct de vedere mai înalt, acela al prosperităţei generale a ţărei, al înălţărei Patriei.

Să admitem un moment, d-lor, un lucru neadmisibil. Să admitem că guvernele ar acorda mai mult chiar de cât cer agrarienii şi că, găsind o compensaţie în niscavai mine ce s'ar descoperi în ţară' i ar scuti de impozite şi le-ar acorda, pentru cereale gratuitatea transporturilor pe căile ferate.

Credeţi oare că o asemenea măsură fără alte iniţiative, ar contribui la îmbunătăţirea agriculturei? Din contra ea n'ar face decât să încurajeze inerţia. Agricultorul care câştigă astăzi 100, ar câştiga 150 sau 200, fără să aibă nevoe a produce mai mult. Interesul Statului nu este acesta; interesul Statului este producţiunea ţărei să crească mereu prin perfecţionarea mijloacelor de producţiune şi astfel să crească avuţia naţională şi bună starea generală,

De aceea trebue să ne întrebăm dacă noi, agricultorii, am făcut, sau cel puţin dacă facem astăzi tot ce ne stă în putinţă ca să perfecţionăm mijloacele de producţiune.

Afară de rare excepţiuni, din cele mai laudabile, cultura care se face la noi e din cele mai rudimentare. Nici capitalul ştiinţific, nici capitalul de exploatare nu e pus în serviciul agriculturei pe cea mai mare întindere a ţărei.

(Va urma) **Al. Ciurcu.**

Muzeul agricol

Cererile şi ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de sămânţă cantitate de 20 htl. Rog adresaţi proba indicând preţul cerut dr. Patzelt, Pătrăşcani, g. Zorleni.

De pe Domeniile Coroanei

In zilele de 8–10 Februarie a. c. d-l Ion Kalinderu a inspectat omeniul Coroanei Bicaz din jud. Neamțu

Domnia-sa a vizitat și școalele, bisericele și primăria de pe acel Domeniu, interesându-se de aproape de starea lor. A mai fost la școala de meserie din Bicaz și la banca populară, care'i poartă numele. Aci a fost întâmpinat de comitet în frunte cu d l președinte Gh. Popovici, care urându-i bună venire i-a prezentat o situație a băncei.

D-l Kalinderu rămânând satisfăcut de progresele în învățământ și de propășirea constatată la celelalte instituțiuni a mulțumit dirigenților pentru sârguința ce pun. Domnilor învățători le-a dat gratificații iar elevilor le-a împărțit diferite tablouri și cărticele și i-a îndemnat a fi tot mai stăruitori la învățătură. N'a uitat nici pe săraci, cărora le-a dat ajutoare bănești și lemne.

Primirea ce s'a făcut d-lui Kalinderu a fost din cele mai călduroase. In deosebi la școala din Tașca a sosit întâmpinat de un mare număr de locuitori, iar la intrarea în clasă după sfârșirea imnului cântat de corul școlarilor, a fost salutat de un elev în numele tuturor.

Ca totdeauna, d-sa sa interesat foarte mult de starea și nevoile locuitorilor, pe care i-a sfătuit să muncească cu toată inima și să fie economi, căci munca aduce fericire, iar păstrarea asigură traiul în cazuri de lipsă.

CRONICA AGRICOLĂ

Tragerea Loteriei Expoziţiunei Societăţei Agrare va avea loc irevocabil la 27 Martie anul curent.

***

Societatea Agrară primind în fiecare zi cereri din partea expozanților premiați, prin cari solicită a li se da medaliile ce li s'a acordat de jurii, comitetul Societăței face cunoscut d-lor expozanți în cestiune că întârzierea provine din faptul că diplomele nu sunt încă gata. Cu toate acestea acei dintre d-nii expozanți premiați cari doresc a avea deocamdată numai medaliile de aur, argint sau bronz cari sunt gata, precum și catalogul, care este deja tipărit, să pot adresa la sediul Societăței, Calea Victoriei No. 77, în orice zi de lucru între orele 9—11 dimineața, achitând casierului taxa cuvenită; după care îndată va primi medalia însoțită de catalog. Diploma o va primi mai târziu.

Iar taxa pentru diplomă, medalii și catalog toate împreună este :

Diploma de onoare cu medalia de aur	Lei	40.—
„ cu medalia de aur . . .	„	30.—
„ „ „ „ argint . .	„	15.—
„ „ „ „ bronz . .	„	10.—
„ de menţiune onorabilă . .	„	5.—
„ de colaborator	„	6.—

Toți d-nii expozanți premiați sunt rugați ca odată cu plata taxei să declare și adresa exactă precum și numirea deslușită a întreprinderei a cărei produse a expus.

***

Starea semănăturelor

Starea semănăturilor continuă a fi foarte satisfăcătoare și în afară de ori și ce pericol.

Totuși semănăturile de rapiță din nordul și o parte din estul și sudul Moldovei, rămânând neacoperite de zăpadă în timpul ernei, sunt considerate ca compromise. Zăpada a început să se topească mai pretutindeni. In șesul Dunărei zăpada s'a topit complectamente.

***

Arendarea moșiilor statului

Nouile condițiuni de arendare

In ziua de 21 Februarie se va ține licitație la ministerul de domenii pentru arendarea unui însemnat număr de moșii ale statului pe termen de 10 ani.

După cum se știe, în condițiile de arendare se menține clauza lăsărei pătrimei de odihnă și aceea a culturei plantelor leguminoase de nutreț.

Prin mai multe referate anterioare, directorul serviciului agriculturei, s'a declarat însă contra menținerei locului de odihnă în condițiile de azi, de oare ce ea este o pagubă pentru stat și de nici un folos pentru arendaș.

Prin aceleași referate d. director al agriculturei făcea și alte câteva propuneri cu privire la răspândirea culturei lucernei, singura leguminoasă furageră mai de valoare în climatul nostru, adesea excesiv și cerea a se da arendașilor posibilitatea de a se ocupa în mod serios, cu această cultură, care astăzi se găsește împedicată de rotația obligatorie.

In urma acestor referate, până să se decidă în mod definitiv dacă în viitor mai trebue sau impusă pătrimea, d. I. Lahovary, ministru de domenii, a hotărât a se introduce următoarele modificări în condițiile de arendare ale moșiilor statului.

1) Peniru moșiile mai mari de 100 hectare, o parte din totalitatea pătrimei actuale să fie scoasă din rotația obligatorie în cazul când ea se samănă cu lucernă, și cu condiție de a se menține semănătura pe unul și același loc cinci ani. In al cincilea an lucerna să se spargă pentru a se muta aiurea, iar a treia coasă să fie îngropată sub brazdă.

Porțiunea terenului arabil semănată cu lucernă, scoasă afară din rotațiune și permanentizată pentru cinci ani, să fie considerată în calculul odihnei ca suprafață îndoită.

In cazul când pătrimea cuvenită nu se samănă în întregimea ei și nu se permanentisează în total printr'o semănătură de lucernă, restul de odihnă cuvenit să poată fi cultivat:

a) Cu leguminoase bis-anuale, ca trifoiul, permanentizând porțiunea respectivă pentru doui ani, îngropând ultima coasă sub brazdă și considerând-o dublă ca și pentru lucernă.

b) Cu leguminoase anuale, însă pare a se ține seamă în calculul pătrimei cu suprafață îndoită și cu obligata de a urma rotația cerută de condițiile generale de arendare.

Ex.: o moșie de 1000 hectare, trebue să se lase pentru odihnă 250 hectare. Din aceasta dacă arendașul permanetizează cu lucernă 100 hectare i se vor considera 200 hectare.

2) Dacă din restul ce mai urmează să se lase ca odihnă, adică din 50 hectare samănă 20 hectare cu trifoi pentru 2 sau 3 ani cel mult se va putea permanetiza porțiunea de 20 hectare pentru 2 ani exclusiv anul semănărei, și i se va ține în seamă 40 hectare.

3) Restul de 10 hectare pe care nu-l seamănă nici cu lucernă și nici cu trifoiu, va putea fi cultivat cu leguminose anual fără a i se ține în seamă la calculul pătrimei alteeva de cât suprafața simplă.

Pentru moșiile mai mici de 100 hectare, la care azi nu se impune nici un loc de odihnă, ministerul de domenii, în vederea răspândirei lucernei, a hotărât a se impune, nu o odihnă, ci o cultură expresă de lucernă, care să reprezinte o jumătate din optimea suprafeței cultivate.

Astfel pentru o moșie de 100 hecta. arabile, să se impue o cultură obligatorie de 6 și $^1/_4$ lucernă, permanetizând cultura pe acel loc cinci ani și a treia coasă sub brazdă.

4) Pe lângă aceasta se va adăoga con-

diţii ca fâneţele actualmente existente, cari ne mai fiind vrednice să fie menţinute se va cere a fi sparte cu aprobarea prealabilă a ministerului, să fie înlocuite de arendaş în anul următor spargerei lor, cel puţin pe jumătate cu lucerniere create pe 5 ani şi să nu se mai ceară nici un spor de arendă pentru aceasta.

***

Societatea „Ţesătoarea"

Scopul ce urmăreşte societatea e de a ajuta desvoltarea culturei gândacilor de mătase şi a ţesătoriei mătăsei în România, precum şi a comerţului a acestor produse.

Pentru ajungerea acestui scop se va recurge la mijloacele următoare: Încurajarea plantărei aguzilor; procurarea de seminţe de gândaci de mătase; înfiinţarea de staţiuni pentru alegerea gogoşilor şi examinarea ştiinţifică a fluturilor destinaţi la producerea seminţei; construirea de cuptoare pe regiuni, pentru omorârea crisalidelor şi de localuri pentru păstrarea gogoşilor; mijlocirea de vânzări în străinătate; preocuparea de războae de ţesut; instalarea unui magazin pentru cumpărarea şi vânzarea seminţelor, gogoşilor, etc.; ajutarea instituţiilor existente şi a celor ce se vor forma, pentru cultivarea gândacilor de mătase; tipărirea şi răspândirea scrierilor privitoare la comerţul de seminţe şi gogoşi, precum şi la creşterea gândacilor; *adunarea probelor de ţesături naţionale de mătase şi facerea unui muzeu permanent de asemenea produse; organizarea de expoziţii generale şi regionale,* cu premii şi menţiuni.

Societatea *«Ţesătoarea»* va avea membri fondatori şi societari. Ca membri fondatori vor fi numiţi de Regina, în afară de persoanele cari au participat la constituirea societăţei, toate acele persoane cari prin donaţiuni acceptate sau prin alte fapte, vor fi adus servicii mari societăţei.

Societarii vor fi membrii cari plătesc 5 lei la înscriere şi dela 50 bani până la 5 lei cotizaţia lunară.

Averea societăţei se va alcătui din următoarele: *suma de 12.000 lei dăruită de regina la constituirea societăţei;* taxe de înscriere; cotizaţii lunare; darurile până la 300 lei; darurile mai mari de 300 lei sau donaţiunile de imobile, cari se vor adresa deadreptul reginei; beneficiul vânzărei sau a comisionului.

In provincie, societatea va avea secţiuni conduse de comitete ce se vor compune din prefect ca preşedinte şi şase membrii.

Societatea va avea: un preşedinte, pe ministrul agriculturei, un comitet diriginte compus din d-nii dr. C. I. Istrati, D. Nenitescu şi N. St. Cesianu, un consiliu de administraţie numit pe trei ani şi compus din d-nii: miniştrii de finanţe şi instrucţie publică, Al. Băicoianu, Gr. G. Cantacuzino, N. St. Cesianu, Emil. Costinescu, Dinu Mihail, St. Grecianu, dr. Istrati, administrator-delegat, I. Kalinderu, Al. Marghiloman, col. Maarocordat, dr. Obreja, C. Stoicescu, D. Nenitescu, secretar, maior Broeiner, casier.

Comitetul cenzorilor se compune din d-nii: G. Assan D. Catargi, P. Sfetescu, C. Alimănişteanu, N. N. Butculescu şi I. G. Duca.

MINISTERUL

Agriculturei, industriei, comerciului şi domeniilor

In ziua de 23 Februarie 1905, orele 10 a. m se va ţine licitaţia pentru arendarea a 190 moşii ale statului, pe periodul 1906—1916, iar tabloul moşiilor în chestiune cum şi condiţiunile generale şi cele speciale respective sunt publicate în Monitorul Oficial No. 238 din 23 Ianuarie 1905.

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**

Preţuri fixe şi reduse predate la ori ce gară.

Informaţii la d. inginer Suţu la fabrică-Târgovişte şi la d. V. M. Kogălniceanu, Bucureşti — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureşti, fundătura Mărcuţei 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, având şi o casă de locuit şi un lin. *A se adresa strada L.-Catargi 17.*

De vînzare Una presă mare pentru fin, ae etc., sistem Clayton, — aproape nouă — A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Vii oarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie care broşură 50 bani din biblioteca Societăţei Agrare, următoarele broşuri:

Sindicatele agricole şi casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuţiei ţărei prin buna întrebuinţare a apelor riurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura şi Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîului rominesc pe regiuni şi după felul producătorului, de d. **C. Roman.**

Protecţionism şi Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camerei de comerţ din Craiova de d **D. Darvari.**

Proiectul unui nou sistem de desfacere şi negociere a cerealelor noastre pe pieţele statelor consumatoare ale Europei, de d. **P. Alexandrescu.**

Carnetul Agricultorului

A APARUT:

Carnetul Agricultorului

pe **1905**

de **N. N. Andronescu,** agronom

cu o bogată materie interesând pe **agricultori, mari proprietari, arendaşi, cultivatori, administratori şi logofeţi de moşii, profesori şi elevi de şcoli agricole, stagiari la ferme agricole,** etc. 400 pagini. Spaţiu liber pentru notiţe zilnice pentru întreg anul 1905.

Preţul **Lei 2** legat în pânză şi **Lei 3** legat în piele. Porto 15 bani. Recomandarea 25 bani.

Comandele şi mandatele la **Administr. „Carnetului Agricultorului" Bucureşti, Str. Apolodor, 21.**

Carnetul Agricultorului

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Cteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strada Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck,* precum şi la principalele librării din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie
De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRÂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“
cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT
cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 27 FEBRUARIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 116.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

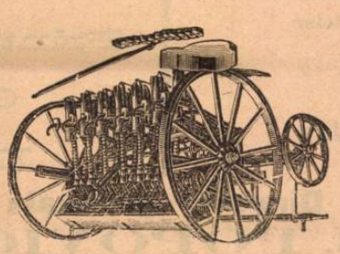

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noulle lagăre mobile cu cercurî ungătoare
Locomobile de 9 atmosferî presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

dut la momentul oportun, adică cel mai bun, fără intermediari, rămânând tot profitul în mâna producătorilor agricoli. Rezultatele date însă de aceste *kornhäuser* nu sunt așa de sigure în cât să fi raliat toată lumea la ideea lor.

De altfel, ele sunt întemeiate pe diferite baze. Astfel în Prusia sunt *kornhäuser* cari deservesc o regiune întreagă și cari au costat sute de mii lei numai construcția; în Bavaria din contra s'au închiriat întâiu magazii de către asociațiile de agricultori și apoi când asociațiile au prosperat, și-au construit magazii moderne al căror cost nu trece de 20—25,000 lei.

Afară de aceasta, pentru a putea spera în asemenea instituțiuni că vor avea succes e nevoe, în primul rând, de a dispune de administratori capabili, inteligenți și cinstiți, de oameni cari să fie în curent cu fluctuațiunile pieței și cu cursul zilei, lucru ce foarte cu greu se găsește în țara noastră, la sate, și mai ales la toate satele.

Cele spuse mai sus nu sunt decât o mică parte din pedicile cari se opun, deocamdată, la înființarea de magazii cooperative alipite de tovărășiile țărănești de vânzare în comun. Aceste pedici și greutățile de a ne fixa asupra unui tip comun de magazie pentru toată țara, ne arată în același timp greutățile cu cari vor avea să lupte tovărășiile, ele ne mai arată, pe lângă aceasta, că dacă ar fi să se clădească pătulele în așa chip încât să serve și de magazie cooperativă —lucru greu după cum am arătat la început din cauza plusului de cheltueli și a deosebirei de construcție—n'ar fi așa ușor de hotărât asupra cărei forme de magazie să ne oprim. Și apoi nici mișcarea de întemeere a tovărășiilor nu este încă așa de puternică și, afară de aceasta, nu statul sau comunele ar trebui să iee asupra lor construirea magaziilor ci însăși tovărășiile.

Toate aceste obecțiuni arată cât de greu e să pui în practică o idee care are toată aparența simplicității și a folositorului.

Pătrimea de odihnă

Am publicat în numărul trecut al «Agrarului» nouile condiții de arendare ale moșiilor statului, prin cari se desființează aproape cu totul acea faimoasă pătrime de odihnă în contra căreia am protestat de atâtea ori și alăturea cu noi, alți publiciști.

Noul ministru al agriculturei d-l Ion Lahovary, a și acceptat propunerea de desființare și astfel la licitațiile de arendare ținute în ziua de 23 c., la ministerul domeniilor pentru un număr de moșii noui ale statului, a pus pentru întâia oară în vederea licitatorilor nouile condiții, prin cari se prevede cultivarea cu lucernă, trifoiu și leguminoase.

Ne felicităm bine-înțeles de inovațiunea aceasta. Ogorul sterp este un non sens în zilele noastre de asolamente științifice cu furagii sau lucerniere și trifoile permanente. In loc de a perde un teren prețios fără nici un folos, e mai bine să ne folosim de dânsul pentru a răspândi cultura furageră și, împreună cu dânsa, creșterea vitelor așa de mult părăsită.

Dacă la moșiile mari și mici ale statului se va cultiva lucernă și trifoiu și țăranii vor avea marile foloase ce se obțin de pe urma acestor nutreturi, cultura acelor plante folositoare se va răspândi mult mai repede ca prin propaganda scrisă sau vorbită. Broșurile și conferințele sunt de puțin folos față de exemplele izbitoare, de cele văzute și constatate direct.

Nouile condițiuni ar trebui generalizate și pătrimea de odihnă desființată definitiv, bine înțeles cu obligațiunea strictă și severă în schimb de a nu da noul pământ culturei sleitoare a grâului ci culturei furagelor artificiale. Căci de cât să nu se respecte această din urmă obligație e mai bine să se rămâie la ogorul sterp—aceasta fiind cel puțin o garanție - împotriva sleirei definitivă a pământului.

Homestead-ul în Franța

Se știe ce înseamnă *Homestead*, și cum instrucțiunea aceasta garantează pe micul proprietar rural și contra vremilor silite să transmite casa părintească împreună cu o întindere de pământ unui singur moștenitor, fără ca acesta să o poată înstreina, este legiferată în Statele-Unite ale Americei de nord, în Germania (Anerbenrech), Austria, Danemarca, Anglia, etc.

Acum, noul ministru al agriculturei din Franța, d. Ruau, a depus pe biurourile Parlamentului un proect de lege prin care instituțiunea aceasta se introduce și în Franța.

Iată punctele principale ale proectului d-lui Ruau:

Se va putea constitui ca *bun de* familie ori ce imobil în valoare de 8000 lei și consistând fie dintr'o casă sau pământuri rurale. Constituirea va fi făcută de bărbat sau de femee și înaintea justiției.

Din momentul transcrierei, imobilul devine insezizibil, afară de anumite cauze. Se vor lua precauțiuni pentru a nu putea fi înstrăinat. Bunul de familie nu va putea fi grevat de privilegii. Dispozițiunile din codul civil privitoare la moșteniri și indiviziuni au fost apoi modificate, în sensul ca bunul de familie să revie unui singur moștenitor și nu să se împartă în fragmente.

Scopul acestei legi, care a fost propusă sub o altă formă și la noi, este de a reține populațiunea rurală la sate, garantând acelora cari rămân o viață materială asigurată, la adăpost de înstrăinări judiciare sau de împărțiri și risipiri pe urma moștenitorilor.

In No. viitor vom reveni pe larg asupra acestui proect.

V. M. K.

De pe Domeniile Coroanei

Domnule agent,

In pachetele cu No..., printre alte cărți pentru biblioteci, v'am trimis și o mică broșură intitulată «*Napii porcești sau topinamburii (Helianthus tubercus)*» de d. Dinu Hagi-Theodorachy.

Din cuprinsul acestei cărticele veți vedea că această plantă furageră se cultivă în Franța și Ungaria mai cu seamă pe o scară mare, pentru valoarea sa alimentară în hrana vitelor, căci conține aproape aceleași principii hrănitoare ca și cartoful.

Topinamburul sau napul porcesc este o plantă rustică, se mulțumește și cu pământurile cele mai sărace, rezistentă la secetă ca și la gerurile cele mai simțitoare și se înmulțește cu mare repeziciune, prin urmare clima țărei noastre 'i convine cu desăvârșire și merită să ocupe un loc în sistemul de cultură și la noi în țară.

Vă invit să luați măsuri a introduce pe domeniul ce administrați și această plantă în proporție cu trebuințele ce ați avut pentru hrana vitelor și a o răspândi în viitor și printre locuitorii de pe Domeniile Coroanei.

Nu cred de prisos a vă atrage atențiunea cu această ocaziune și asupră introducerei în cultură a unor plante furagere ca *Consouda și sorghum sacharatum* cari se pretinde că rezistă la secetă mai mult ca plantele noastre obicinuite și că dau un nutret bun atât verde cât și uscat.

Ne veți arăta dar ce cantitate de semințe de asemenea plante să vă trimit pentru a le cultiva în mic, urmând și ținându-ne în curent cu mersul vegetației lor și dacă rezultatele vor fi bune se vor putea mări culturile treptat cu trebuințele locale.

Nu uitați că ținta noastră este de a face toate încercările și sforțările putincioase pentru a deștepta pe țărani și a le îmbunătăți traiul ceeace depinde într'o măsură destul de mare de starea vitelor lor.

Administrator, Ion Kalinderu

O faptă bună

In seara de 30 Ianuarie a. c., a fost o frumoasă serbare la școala de pe *Domeniul Coroanei Ruşeţu* din jud. Brăila, la care a asistat persoanele culte din localitate, cum și un mare număr de țărani.

Pusă sub patronagiul Societăţei economice culturale, și dată în beneficiul elevilor săraci și a locuitorului Ion D. Pană, care a avut nenorocirea să piardă, în interval de două luni, soţia și 3 copii, serbarea a întrecut orice așteptare. Pe lângă influenţa morală ce a avut prin cântecile patriotice executate de corul școlar și prin anecdotele și bucăţile de teatru: «La noi în sat» și «Moș Ion Roată», jucate tot de elevi, reprezentaţia a adus și un venit curat de 69 lei și 30 bani, din cari s'au dat 19 lei și 40 bani locuitorului sus numit, iar cu restul de 50 lei și încă o sumă dăruită de societate, s'au procurat haine la 19 elevi și 5 eleve dintre cei mai lipsiţi.

Impărţirea aceastor ajutoare s'a făcut in ziua de 13 Februarie a. c., cu ocaziunea unei întruniri organizată de aceiași societate.

Inainte de distribuirea hainelor s'au ţinut trei conferinţe de către d-nii: D. Popescu, șeful Regiei Domeniului Coroanei, învăţător Bălăbănescu și preotul Berdan, cari au vorbit despre pătulele de rezervă, creșterea vitelor, cultura legumelor, despre milostenia și despre datoria ce au toţi de a se supune și a asculta de legile ţărei, de mai marii lor și de toţi oamenii de bine. Disertaţiunile au fost ascultate cu toată luarea aminte, iar la umă locuitorii, devotaţi ca totdeauna administraţiei Domeniului Coroanei. au adus vii mulţumiri *Domnului Ion Kalinderu*, pentru că se interesează atâta deci și face totul pentru bunăstarea lor. S'au declarat tot de odată gata a primi și executa instrucţiunile ce li se vor da pentru a preîntâmpina lipsurile cauzate de recolta rea sau alte împrejurări, fie prin înfiinţarea magaziilor de rezervă, fie prin vr'o altă măsură, ce va crede mai potrivită.

Făcând această dare de seamă nu pot să nu insist asupra ideii fericite a d-lui Kalinderu de a da societăţilor economice și un caracter cultural.

Membrii comitetului fiind în continuă legătură cu sătenii, au asupra lor o înrâurire mai mare, așa că sunt mai curând ascultaţi. Ei pot să pună mai ușor la cale diferite îmbunătăţiri și fapte bune, ca cea de sus, care nu e cea dintâi pe acel domeniu. Nu e de mult de când societatea a mai dat o representaţie în folosul unor incendiaţi, ajutându-i să'și refacă gospodăria. Atunci venitul a fost mai mare, pentru că și oamenii stăteau mai bine.

In privinţa activităţei societăţii de pe domeniul Coroanei Ruşeţiu, aș mai putea adăoga, că la îndemnul d-lui Ion Kalinderu a cumpărat, în rate, o garnitură de treer, care azi e aproape plătită, în cea mai mare parte cu din venitul ce a dat, și servește locuitorilor la timp și pe un preţ mai eftin decât plăteau altădată.

Pătulele de rezervă

(Urmare)

S'a obiectat că n'ar fi exact că fiind lipsă în ţară preţul porumbnlui ar trebui neapărat să se ridice, fiindcă preţurile porumbului ca și ale grâului atârnă de starea recoltelor lumei întregi, iar nu de starea din ţara noastră, astfel încât se poate întâmpla ca să avem o recoltă frumoasă și preţuri ridicate, cum s'a întâmplat în 1901; și din contră să avem o recoltă slabă și preţuri cu toate acestea scăzute.

La aceasta răspundem: este adevărat că preţurile nu le face starea recoltei noastre, când este vorba de porumbul ce se exportă, adică când recolta noastră mică ori mare, îedestulând nevoile consumaţiunei din ţară, lasă un excedent care se vinde pe pieţele streine cu preţurile târgului universal.

Dar când recolta e așa de rea în cât se ajunge abia pentru trebuinţele ţărei, atunci inevitabil preţul porumbului devine local, nu mai este mondial, și urcarea se produce în mod fatal, cum am văzut în 1894, 1899, 1904.

Pe lângă aceasta România este, în ceeace privește porumbul, a treia ţară exportatoare din lume; lipsa dela noi influenţează dar și preţurile din străinătate.

In anii normali preţul pe loc al porumbului ordinar este de 35, 38, 40 de lei chila de 7 hectolitri; în ani de secetă generală trece peste 55, ajunge repede la 60; azi il vindem peste 80.

In faţa acestor vădite și importante avantagii ale sistemului rezervei în natură, ce obiecţiuni se fac de aceia cari combat reînființarea pătulelor de odinioară?

Las la o parte obiecţiunile de teorie; că ar fi o instituţiune veche din alte vremuri, care n'ar mai fi în raport cu ideile moderne, cu știinţa economică?

Acestea sunt argumente de teoreticiani îngâmfaţi, ceeace numesc francezii *des demi-savants*, un soiu de oameni din cei mai pernicioși, pentru orice ţară care are nenorocirea de a fi guvernată sau organizată de niște pedanţi, cari au uitat ceeace știa bunul simţ și experienţa practică a părinţilor lor și n'au fost în stare să învețe ceeace posedă numai adevăraţii oameni de știinţă.

O obiecţiune mai serioasă este aceasta; porumbul păstrat în pătule mai mulţi ani, scade; pe când banii puși la o casă de economie produc dobândă și prin urmare se adaugă la valoarea lor.

Acest inconvenient este incontestabil. Cât de bine să fie păstrat porumbul, o scădere este inevitabilă; pasări, șoareci, ciupesc câte ceva în pătule; intemperiile îl vatămă și ele, astfel încât se vor găsi în totdeauna câtiva știuleţi știricaţi, muceziţi, etc. Așa este, dar această scădere normală, inevitabilă, care nu poate trece peste 8, 9 sau 10 la sută cel mult (experienţa proprietarilor cari adese ori păstrează o recoltă mai mulţi ani, o dovedește) nu este de compărat cu diferinţele de 40, 50 sau 80 la sută ce există între preţurile din ani de recoltă bună și cele din ani de lipsă generală. Cât pentru faptul iarăși incontestabil că rezerva în bani produce dobândă pe când porumbul scade, vom examina în studiul asupra sistemului al 2-lea, întinderea și limitele acestei superiorităţi a asigurărei în bani asupra celei în natură.

Se mai zice, și acesta este argumentul ce mai totdeauna se pune înainte: Pătulele de rezervă au dat în trecut, și vor da și în viitor naștere la feluri te abuzuri; se va fura porumb; va trebui pază, etc.

La aceasta răspundem: în starea noastră actuală ca și în trecut, care instituţiune n'a dat naștere la abuzuri? Nu știm ce se petrece cu legea recrutărei, constatarea și perceperea impozitelor? Nu vedem în fiecare săptămână aproape că în cutare loc un perceptor a dispărut lăsând un gol de atâtea mii de lei în urma lui?

Cu toate acestea, s'a gândit vr'o dată un om cu judecată să suprime recrutarea, perceperea impozitelor, monopolurile statului din cauza abuzurilor? Așa dacă menţinem sarcinile ce apasă asupra populaţiunei cu toate că peste sarcina firească se adaugă și aceea a abuzurilor, de ce, de frica lor, să nu înființăm o instituţiune salutară, menită a ușura suferinţele ţărănimei produse de calamităţile periodice?

Dar sistemul rezervei în bani nu va produce și el abuzurile lui, la cumpărătoarea porumbului, la distribuirea lui? Nu se va cumpăra porumb avariat?

Nu se va plăti mai scump decât adevăratul preţ?

Obiecţiunea dar nu e fundată; căci nu este specială sistemului de rezervă în natură ci se aplică la toate.

Cât pentru pază e o chestiune de poliţie rurală care nu este greu de rezolvat; avem în comune aproape 90 de mii de dorobanţi cu schimbul; nu este greu a se organiza o pază militărească, socotind oamenilor zilele în

care ar face acest serviciu de gardă ca zile de prezență sub arme. Pe lângă aceasta să trimită la pușcărie câțiva primari îndată ce la deschiderea magaziilor din comuna lor s'ar constata o lipsă mai mare decât cea normală, și se va asigura, în limitele posibilului buna păstrare a rezervei de hrană a sătenilor.

In sfârșit trebue să recunoaștem că sistemul acesta cere o cheltuială destul de importantă pentru instalațiunea lui; pe când în sistemul celalt, această cheltuială nu este trebuincioasă ; dar acest inconvenient secundar nu poate, credem, să prevaleze asupra imenselor avantagii ce le-am arătat.

Va urma **Ioan N. Lahovari**

Absenteismul

II

(Urmare)

Cât timp țările transoceanice nu producau cereale în cantitățile de astăzi, iar mijloacele de comunicație nu erau așa de perfecționate, cât timp chiar în Europa cultura intensivă nu era așa de desvoltată, acest sistem mai putea să meargă. Dar astăzi, când solul virgine al atâtor țări depărtate permite a produce cerealele pe un cost de producțiune relativ mic și a concura produsele europene pe pieețele europene, când cultura intensivă și cuceririle științei au sporit și sporesc mereu producțiunea de cereale chiar în țările din occidentul Europei, nu ne mai este ertat să perseverăm în vechiul nostru sistem de cultură, ci trebue, nu să ne punem îndată la nivelul ultimelor perfecționări, dar cel puțin să ne îndrumăm spre ele cu pași hotărâți.

Dar aceasta nu se poate fără intervenirea proprietarilor mari, fie că exploatează direct, fie că'și arendează moșiile. Cât timp proprietarii mari, printre cari statul și instituțiile de binefacere, vor considera domeniile lor ca un capital fix, ireductibil și neprimitor de îmbunătățiri, avântul agriculturei noastre va lâncezi. Și cam așa consideră domeniile lor cei mai mulți dintre proprietarii mari, tot ca și un simplu plasment în bonuri. Ei își zic: „Am dat pe o moșie un milion, o arendez cu 50 sau 60 de mii de lei, deci capitalul plasat în pământ îmi produce un venit de 5 sau 6 %, fără ca valoarea acestui fond să poată scădea, chiar dacă eu n'aș face nimic pentru menținerea acestei valori".

Pământul este în adevăr un fond ireductibil în masa sa generală, în spațiul pe care 'l ocupă ; nu este tot astfel în ce privește valoarea sa *funciară*, fiindcă aceasta atârnă de o sumă de împrejurări: de fertilitatea sol[illegible]i, care poate să crească sau să scadă, de situațiunea domeniului, de densitatea populațiunei, de mijloacele de comunicațiune etc., cu un cuvânt de raporturile culturale, sociale, politice și economice; iar valoarea *locativă* a unui domeniu mai atârnă și de alte imprejurări, de mijloacele cari 'i înlesnesc sau îi îngreuează exploatarea, făcând'o mai mult sau mai puțin rentabilă.

Printre acestea sunt mai ales clădirile, instalațiunile de tot felul, *zestrea* propriu zisă a moșiei.

Nu este dar indiferent pentru rentabilitatea solului, dacă un domeniu este înzestrat cu case bune de locuit, cu magazii spațioase, cu gra'duri încăpătoare și igienice, cu plantațiuni de tot felul, cu irigațiuni și cu drenări, cu drumuri bune, etc., sau dacă reprezintă numai o imensă întindere de pământ, fără nimic pe el decât un sat cu câțiva locuitori nevoiași, cu vite nevoiașe, o casă și un pătul ca vai de ele pentru cultivator.

Și cu toate aecstea cam în starea aceasta se arendează cele mai multe moșii la noi, iar proprietarul nefăcând nimic sau aproape nimic pentru înzestrarea moșiei cu cele necesare, nu pune nici el arendașului nici o condițiune nu numai pentru îmbunătățirea domeniului prin culturi mai sistematice, dar nici pentru menținerea fertilității solului. El pare a zice a rendașului său : „Stoarce din pământ și din sudoarea locuitorilor cât vei putea mai mult și dă'mi și mie cât se poate mai mult".

Aceasta e o greșeală. Aceasta însemnează a știrbi capitalul.

Cu drept cuvânt zice contele de Gasparin, în cartea sa *Le Fermage:*

„Nu trebue să asemănăm întru toate o proprietate rurală arendată cu o sumă de bani plasată cu interes, care nu cere altă grije decât de a ne asigura de solvabilitatea aceluia căruia i-am încredințat-o. Comparatia ar fi nepotrivită din multe puncte de vedere. Pământul este o fabrică de produse agricole și, asemenea altor fabrici, el cere a fi exploatat, conservat, *îmbunătățit;* deosebindu se de celelalte fabrici, el dă materia primă de pus în lucrare; această materie primă constă în substanțele organice pe cari le conține solul, substanțe care se reînoesc *într'o poporție fixă,* și a *căror risipă trebue s'o preîntâmpinăm prin niște stavile pe care trebue să le punem avidității aceluia care exploatează*».

La noi aceste stavile, în genere, nu se pun. Sistemul de cultură *restitutiv* e aproape necunoscut și nu se practice decât cel *spoliator.*

Cu chipul acesta e fatal ca fertilitatea solului să slăbească și rentabilitatea să scadă din ce în ce.

Mi se va răspunde poate că pământul nostru e încă destul de fertil pentru ca să n'aibă nevoe de nici un fel de amendamente sau de îngrășăminte. Practica desminte această afirmațiune. Dacă ne mulțumim ca grâul să ne dea în mijlocie 11 până la 12 hectol. la hectar, după cum ne dovedește statisticele oficiale, atunci în adevăr fertilitatea e suficientă. Dar ea departe de a fi suficientă dacă voim nu să atingem dar să ne apropiem de mijlocia din țările cu o cultură înaintată. Pentru aceasta nu e nevoe de a împinge intensivitatea culturilor până la gradul la care a ajuns în acele țări, ci de o ușoară și treptată îmbunătățire a culturei noastre extensive. Intre cultura noastră extensivă și cultura intensivă cea mai înaintată e o scară cu nenumărate trepte, pe care trebue să le urcăm pe rând. Avantagiul cel mare pe care'l avem noi este că fertilitatea naturală a solului nostru fiind mai mare, iar condițiile climaterice foarte prielnice pentru anumite plante, vom avea nevoe de mult mai puține sforțări ca să dobândim rezultate care în alte țări nu se pot obține decât prin întrebuințarea mijloacelor de producțiune cele mai complecte și mai perfecte.

Aci trebue să răspund la o obiecțiune pe care o fac adesea cei nepricepuți în această materie. De câteori le vorbești de cultură mai sistematică, mai rațională, ei îți răspund :

— Ce'mi vorbești d-ta de asemenea cultură în țara românească ? Știu eu ce vrei d-ta. Am fost și eu în străinătate și am văzut culturi intensive. D'apoi împrejurările tot acelea sunt ? Cum vrei să fac cultură intensivă pe întindere de zeci de mii de pogoane și cu brațe puține? E imposibil.

Mai întâi nimeni nu cere cultură intensivă, acolo unde nu este indicată prin natura lucrurilor—nu pentru că ar fi o imposibilitate, căci toate se pot dacă sunt capitaluri suficiente — dar pentru că poate n'ar renta.

Dar nu există oare în România și altfel de proprietăți, pe cari cultura intensivă să fie și foarte posibilă și foarte rentabilă ? Sunt la noi și moșii foarte mari, și mijlocii și mici și foarte mici ; sunt și la munte și la câmp, sunt și cu o populațiune foarte rară și cu o populațiune mai deasă și cu pământ foarte fertil și cu mai puțin fertil. Există deci o *diversitate* destul de mare; totuși e aproape *uniformitate* în felul de cultură.

Deci când se propune o cultură mai rațională se înțelege ca ea să se potrivească împrejurărilor locale. Ceea ce e rațional într'un loc poate să nu fie în altul și viceversa. Apoi cult ră rațională nu va să zică numai decât cultură intensivă în cel mai strict înțeles al cuvântului, ci o cultură mai bine chibzuită, întemeiată pe știință

și pe experiență, pe calcule serioase și făcute în cunoștință de cauză. Căci se poate face cultură intensivă rațională și nerațională, cum se poate face și cultură extensivă rațională și nerațională.

Dar nu voesc d-lor, să vă întrețin despre diferitele sisteme de cultură, mai întâi fiindcă nu țin să fac un curs de agricultură, și al doilea fiindcă aș eși din cadrul pe care mi l'am impus.

Pentru ce, d-lor, agricultura progresează la noi așa de încet pe când în celelalte ramuri ale activității noastre am propășit așa de repede? Pentru că agricultura e o știință și încă din cele mai complexe și pentru că la noi exploatarea pământului, în cea mai mare parte, s'a făcut și se face încă sau numai de țărani, cari nu posed decât rutina secular, sau de mijlocitori, cari nu numai nu au o pregătire științifică profesională, dar la drept vorbind, nici nu sunt agricultori.

Iată ce zice contele de Tourdonnet în cartea sa *le Metayage* despre așa numiții *fermiers généraux*, cari au existat și în o parte a Franției, în centru, și se deosibeau de adevărații *fermiers*, cari cultivau ei înșiși cu mare pricepere și cu mari capitaluri.

„Acești indivizi nu sunt agricultori; ei nu cultivă, ei n'au cultivat nici odată. Ei sunt niște speculatori, niște negustori de cereale, de nutrețuri, de lemne cari au luat agricultura ca obiect și câmpiile ca teatru al calculelor lor. Din punctul de vedere al dreptului, nu li se pot imputa nimic; ei exercită pe riscurile și pericolele lor o profesiune licită. Cu totul altfel stă chestia din punctul de vedere agricol; acești speculatori intermediari între proprietari și țărani *(métayers)* nu pot fi de cât niște paraziți.

„...Profitul lor legitim este diferența între prețul arenzii și venitul real care provine din exploatarea domeniilor cu învoială pe o jumătate din fructe; profitul lor nelegitim și adesea cel mai mare este acela pe care ei îl scot dintr'o exploatare siluită, storcând pe țărani, pretinzându-le servicii personale, punându-i să le facă transporturi comerciale, transporturi la distanțe mari a produselor asupra cărora ei speculează, impunându-le condițiuni cari au devenit uzuare prin repețirea lor".

„Dar mai ales când industria acestor arendași intermediari se aplică la moșiile mari, speculațiunea lor extra-agricolă își manifestă toată influența ei dezastroasă.

Și contele de Tourdonnet termină astfel apreciarea lui atât de severă:

„...ceeace voim să spunem este că țăranii cu învoeli cei mai vrednici de plâns sunt acei cari depind de arendași substituiți proprietarilor; că necesitatea pentru acești arendași de a plăti la o zi anumită o sumă fixă, adunată gologan cu gologan prin munca altuia, împetrește inima și întunecă conștiința binelui. Ceeace mai vrem să zicem este că acest sistem de exploatare mixt, care ține de arendare ca direcțiune și de meteiaj ca muncă, și care prezintă toate neajunsurile ambelor acestor sisteme, fără a avea avantajele lor, este, prin chiar natura sa, cu totul impropiu progresului agricol, îmbunătățirilor celor mai elementare, și că nu ne putem aștepta dela el de cât la obosirea pământului la stârpiciunea momentană a domenii lor, la desgustul și mizeria țăranilor".

D-lor, această sentință atât de severă se poate oare aplica arendașilor noștri? Departe de mine gândul de a încadra în această icoană pe toți arendașii din România, mai ales pe cei de azi. Nu e mai puțin adevărat însă că avem mulți de aceștia, dar ceeace nu se poate tăgădui este că am avut în trecut foarte mulți pe cari i-am putea descrie cu culori încă și mai negre decât cele întrebuințate de scriitorul francez.

Am zis că majoritatea arendașilor noștrii nu sunt agricultori. Așa e; căci agricultor este acela care cultivă, pe când acești arendași nu cultivă. Ei n'au pentru aceasta nici bagagiul necesar de conoștințe teoretice și practice, nici în cea mai mare parte capitalul de exploatare. Și cum majoritatea întinselor moșii din țară au fost și sunt încă exploatate de arendași, se pot zice că noi am avut agricultură, dar n'am avut agricultură. Afară bine înțeles, de țărani și de câțiva distinși proprietari mari.

In asemenea condiții cum putea să propășească agricultori noastră?

Și notați, d-lor, că prin știință agricolă nu înțeleg ca arendașii noștrii să fie în curent cu ultimile cuceriri ale științei, să cunoască descoperirile unor savanți ca Liebig, de Saussure, Boussingault, sau cele mai recente ale lui Pasteur, Berthelot, Georges Ville, Hellriegel și Willfarth, Schlösing, Müntz, Déhairain, Winogradsky și alții, asupra fermenților și a legilor fisiologice ale vieței vegetalelor, dar să aibe măcar cunoștințele elementare agricole și atâta practică cât are bună-oară un țăran mai de seamă de peste munți!

Ce veți zice însă despre un arendaș care exploatează mii și mii de hectare și nu știe să deosibească trifoiul de lucernă, nu știe ce e hrișca, napii, care n'a văzut în viața lui sparceta, care nu cunoaște pe nume mai nici una din buruenile de cari 'i sunt pline ogoarele, care, când îi vorbești de *asolament*, te întreabă dacă se mănâncă *(ilaritate)*.

(Va urma) **Al. Ciurcu.**

Despre Sericicultură

Conferință ținută la Societatea Agrară în ziua de 17 Februarie 1905

Onorat auditor,

Dacă viu astăseară, în fața Domniei-Voastre, pentru a vă întreține cu o conferință, tocmai asupra unei chestiuni care astăzi interesează mai de aproape și serios pătura înaltă a societății noastre: «Despre Sericicultură», primul și cel mai înalt imbold ce ni s'a dat, a pornit dela Grațioasa Noastră Suverană, Majestatea Sa Regina.

Grație numai împrejurărei, că aproape cinci ani am fost însărcinat și am lucrat la ministerul agriculturei, pe lângă atribuțiunile funcțiunei ce ocup, în diferite chestiuni sericicole; a voiajurilor oficiale de studiu sericicol ce am făcut prin Bulgaria și Italia, în urma cărora am întocmit o broșură, cum și mai ales, în urma trimiterei noastre la stațiunea experimentală dela Padova Italia, unde am urmat cursurile teoretice și practice de sericicultură, M. Sa Regina a binevoit a mă invita la palat, spre a asista la discuțiunea statutelor societății înființată din inițiativa M. Sale, în scop de a încuraja și desvolta sericicultura la noi în țară.

Mărturisesc cu toată sinceritatea, înaintea d-voastre, că nu am avut în viața mea, așa moment mai frumos de înălțare sufletească, decât atunci când Mama răniților de la Plevna, mi-a recunoscut munca; și vorbele ce mi s'au spus, cât și încurajarea ce mi s'a dat de M. Sa Regina, a fost pentru mine un puternic stimulent, un puternic izvor de muncă, ca să mă dedic cu totul acestei chestiuni de înalt ordin economic, chestiune, care trebue să preocupe pe toți cei ce simt românește și iubesc ceeace e românesc.

Nu am pretențiunea că viu să vă întreținu cu o conferință științifică, ci voesc a expune pe scurt evoluțiunea acestei chestiuni în diferite țări și trecând în revistă ceeace s'a făcut în această direcțiune în Italia, ca cea de întâi țară sericicolă din Europa, apoi în Francia, în Bulgaria și Ungaria, care după noi s'a pus pe adevăratul teren de regenerare a sericiculturei, să schițez în urmă cu puține cuvinte mersul istoric al acestei culturi la noi și să arăt părerile mele asupra mijloacelor mai eficace ce trebue urmat în această direcțiune pentru sericicultură.

Domnilor,

Oricât ar fi împrejurările de favorabile, o industrie ca aceia a vermelui de mătase, nu poate să fie improvizată dintr'o zi într'alta.

Primele ouă de vermi, fură introduse în Europa către jumătatea secolului al VI după Crist, pe când domnea la Constantinopol, Împăratul Justinian, de către doi călugări care le aduse în bastoanele lor făcute înadins, din *Sereuda* oraș vechiu al Indostanului.

Deși vermișori născuți prosperară chiar dela început, pe pământ strein, unde întâlnise elemente favorabile desvoltării lor și chiar simpatiele amatorilor cari voiau să'i experimenteze, trebui ca să ajungă până la al X secol al erei noastre, pentru ca importanța lor să fie apreciată de către arabi care venise la Constantinopol și cari duse cu ei această industrie mai întâi în Spania și apoi în Sicilia.

Supraveghiată și crescută cu îngrijire laborioase din partea curții Normande așezate la Palermo, cultura vermilor de mătase se întinse în toată insula; și trecând strâmtoarea de Mesina, puse piciorul pe Italia continentală, unde din ce în ce dobândi adepți mai numeroși cari o lățiră în toată Italia și dela Geneva aduse în Francia, mai întâi la Marsilia apoi la Tours, la Lyon etc., dar cât timp nu a trebuit să treacă, pentru ca să parcurgă un drum relativ atât de scurt!

Abea în 1494, din ordinul lui Carol al VIII, fură introduși în Francia primii duzi pentru scopuri industriale; aci sericicultura fu mult protejată și încurajată de capetele încoronate. Astfel a fost Francisc I, Caterina de Medicis, Henric al III și Henric al IV, care la 1599 dădu un mare avânt sericiculturei. La 1600, cu ajutorul celebrului agronom Olivier de Serres, se plantă duzi la Tuilleries.

La 1709, în urma faimosului îngheț, care distruse aproape toți castanii acelei muntoase regiuni, zonele mai puțin ridicate ale *Cevenilor*, fură substituite pe o scară largă cu rezistentul dud în locul delicatului castan care dispăruse.

Trebue să notăm că în fond, primele culturi de vermi de mătase, departe de a fi reprezentat o resursă economică demnă de considerație, se reduceau la mici încercări indestulătoare a satisface numai curiozitatea oamenilor de știință și nici de cum a satisface chiar cele mai mici interese ale populațiunei rurale.

Importanța unui adevărat izvor de bogăție națională, nu începu pentru cultura vermilor de mătase în Europa decât către finele secolului al XVI; atunci ca urmare a descoperirei Americi și a noului drum la Indii, prin *capul de bună speranță*, să operă o mare schimbare a tuturor condițiunelor politice și economice pe întregul continent al Europi

Ca efect al bogățiilor, ce începeau să vină dela nouile posesiuni transoceanice, se văzu ridicându-se la o putere neprevăzută, mai multe state maritime cari cu puțin înainte, li să dădu o foarte mărginită importanță.

Atunci, averea se câștiga ușor, dar tot ușor se și cheltuia; acesta făcu ca multe popoare să se dea la lux, cerând tot ce era mai rar și mai costisitor ca de obicăiu.

In acest mod crescu peste măsură cererile țesăturilor de mătase și urcarea prețurilor lor la înălțimi fabuloase.

Asemenea înclinațiuni și tendințe hotărî guvernul Germaniei, Belgiei și chiar a Engliterei ca să introducă pe o scară largă productivă și mult bănoasa industrie sericicolă. Dar rezultatele finale pentru creșterea vermilor de mătase, fu numai atâta timp mulțumitoare, cât statul le dete sprijin și le încurajă, de îndată însă ce cultivatorii se găsiră părăsiți și lăsați la propriile lor resurse, orice iluziune dispăru și se constată că, contra naturei nu e totdeauna ușor de luptat.

Din contra, cultura merse de minune în Italia, Francia și alte țări, unde un complex de circumstanțe favorabile o făcu să avanseze și să progreseze, în măsura atât de largă încât se simți îndată trebuința unei literaturi care să se ocupe cu afacerile technice de sericicultură. Din acele timpuri se găsesc încă și astăzi scrieri cu privire la metodele cele mai proprii de creștere care dacă nu revelează noutăți sensaționale, totuși și astăzi pot fi consultate în multe părți fundamentale cari nu pot fi schimbate.

Voi cita între scriitori de pe timpuri, pe *Bonafido Paganino* care a scris la 1360 primul tratat de sericicultură și apoi pe *Malpighi* mare anatomist care divinizează geniul acelor timpuri.

Cam acesta este pe scurt, drumul urmat de sericicultură pentru introducerea sa în Europa, și acum să trecem a vedea starea sa de astăzi în țările unde încă formează un izvor de bogăție.

Voi începe cu Italia care a dat o importanță deosebită sericiculturei, făcând ca industria mătăsei să ajunngă la așa grad de desvoltare în cât astăzi poate concura cu orice stat din Europa; creșterea vermilor de mătase și în genere industria sericicolă, a trebuit prin forța împrejurărei lor să se desvolte, dar nu în așa grad de odată, că în cazul când totul se bazează pe încercări și studii științifice. Pentru că numai cu practica rutinară, cultivatorii, au încercat în diferite timpuri, perderi simțitoare. Guvernul italian a căutat prin toate mijloacele să răspândească și să popularizeze sericicultura rațională. Astfel a făcut ca în scaolele primare dela sate să se predea cursuri speciale de sericicultură însoțite de creșteri, și tot același lucru pentru școalele de învățători, cele de agricultură și seminarii. Ear pentru ca numărul persoanelor cunoscătoare să fie cât mai mare și mai bine pregătit pentru conducerea culturilor raționale, precum și pentru facerea diferitelor studii și experiențe în interesul general, la 1871 guvernul înființă o stațiune sericicolă la Padova.

Va urma

A. N. Nițescu
Șef de biurou în ministerul agriculturei

Starea udometrică și agricolă a României

la finele lunei Fevruarie 1905 st. n.

Starea udometrică

Pe la jumătatea luneĭ a nins bine pretutindeni în 3 zile. Ninsoarea a fost mult viscolită.

In mijlociu pentru țara întreaga s'au măsurat aproximativ *) 28 m.m. de apă cantitate apropiată de valoarea normală care este de 30 m.m.

Cantitatea reală de apă a fost negreșit mai mare, căci în multe din stațiunile noastre udometrice nu s'a putut măsura din cauza viscolelor de cât mici cantități de zăpadă. Cu deosibire în Moldova în multe părți, pe câmpii și pe platouri, nu s'a prins de cât prea puțină zăpadă; pe când prin văi și pe la dosuri ea se găsea în troene înalte de 2, 3 și chiar 4 metri. Din cauza viscolului și a zăpezei mult îngrămădite, circulațiunea trenurilor și aceia de pe drumuri a fost întreruptă mai pretutindeni în câte-va zile.

Cantitățile mijlocii pe mari e subdiviziuni teritoriale au diferit puțin, iar pe districte ele au fost coprinse între 21 m.m. în Gorj și Dorohoiu și 39 mm în Muscel.

Grosimea stratului de zăpadă care a căzut în cursul acestei luni, a fost în mijlociu pentru țara întreagă de 34. cm.

Imediat după ninsoarea din această lună, a urmat în toată țar', o perioadă geroasă de 5 zile, apoi a fost moină până la sfârșitul ei.

In perioada geroasă zăpada a persistat în toată țara, însă în ultimile zile ale lunei ea s'a topit repede pretutindeni, mai ales în Dobrogea. La finele ei zăpada a dispărut mai din toate părțile unde fusese în mai mică cantitate.

In Muntenia, în Dobrogea și pe unele locuri în Moldova, pământul a fost acoperit de zăpadă rămasă din luna pre-

*) Zicem *aproximativ* căci din cele 415 stațiuni, unde se măsoară precipitațiunile atmosferice, câte-va nu au intrat în acest prim calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simțitor cifrele ce dăm.

cedentă, cât şi de aceia căzută din nou în tot cursul acesteia. In unile părţi din districtele Vlaşca, Ilfov, Ialomiţa şi prin Dobrogea grosimea stratului de zăpaeă, care acoperea solul la finele decadei a doua din Februarie, ajunsese la 60 cm. şi mai mult.

La sfârşitul ernei pământul era acoperit cu o pătură de zăpadă în multe localităţi din Moldova şi Dobrogea şi în toată Muntenia afară de unele părţi din districtele Brăila, Buzău şi R.-Sărat. Pe la adăposturi zăpada se găsea pretutindeni.

In cele 20 de luni, dela Iulie 1903 de când a început aceasta şi până acum au căzut în mijlociu în întreaga ţară 697 mm de apă, normala fiind 958 mm; deci încă mai este un deficit de apă de 27%, tot cam atât cât era la finele lunei precedente. Lipsa de apă încă se mai simte la unele izvoare.

Dunărea, râurile şi lacurile, au fost îngheţate în tot cursul lunei. In ultima decadă, când zăpada începu a se topi repede, mai pretutindeni apa a trecut pe deasupra gheţurilor care slăbise mult. Comunicaţiunile pe ghiaţă erau la sfârşitul lunei întrerupte mai în toate părţile.

Starea agricolă

La sfârşitul ernei situaţiunea agricolă se prezintă cât se poate de satissăcătoare aproape în toată ţara.

In Muntenia, în Dobrogea şi în o bună parte a Moldovei, unde pământul a fost aproape neîntrerupt acoperit de zăpadă, semănăturile sunt cât se poate de frumoase. Chiar în acele părţi unde solul nefiind acoperit de zăpadă nici în luna precedentă nici în începutul acesteia aşa că semănăturile au fost expuse gerurilor şi agricultorii se îngrijeau de soarta lor, ele se prezintă în condiţiuni destul de satisfăcătoare. Numai rapiţa şi unile din cerealele semănate prea târziu au suferit, însă şi aceasta în foarte mică parte a ţărei.

In perioada geroasă dela 17 la 22, semănăturile au fost pretutindeni bine acoperite de zăpadă. Timpul moinos ce a urmat în ultima decadă, când în toată ţara zilele erau căldicele şi nopţile cu puţin îngheţ, a făcut ca zăpada să se topească mult. Apa s'a infiltrat destul de bine la suprafaţa solului. Pe văi şi în locurile joase s'au format începuturi de inundaţiuni din cauza apelor provenite din topirea zăpezei.

Timpul moinos, umed şi micile ploi din primile zile ale primăverei a topit zăpada mai în toate părţile.

In definitiv starea agricolă la începutul primăverei este pretutindeni cât se poate de viguroasă şi îmbucurătoare Vitele însă suferă de lipsă de nutreţ; ele sunt foarte slabe, în multe părţi ne mai având cu ce se hrăni, ziarele vorbesc chiar de cazuri mortale din cauza lipsei de nutreţ. In părţile unde n'a fost zăpadă în prima jumătate a lunei, oile şi vitele au mers la păşune pe câmpii sau prin păduri; în unele părţi ele se întreţin numai cu muguri şi lăstari dela arbori.

St. C. Hepites.
Directorul Institutului Meteorologic
Asistent: G. D. Elefteriu

CRONICA AGRICOLĂ

Tragerea Loteriei Expoziţiunei Societăţei Agrare va avea loc irevocabil la 27 Martie anul curent.

***

D. Ioan N. Lahovary, ministrul agriculturei, va primi audienţele la d-sa acasă, calea Dorobanţilor No. 97 în fiecare Mierruri şi Vineri dela ora 9 jum.—12 jum. a. m.

***

D. D. N. Comşa va ţine Joi, 3 Martie, orele 5½ d. a. la Societatea Agrară o conferinţă despre «Proectul de a se cumpăra de Stat moşii dela particulari spre a le vinde în loturi la săteni».

***

Şcoala de sericicultură dela Cotroceni

Se ştie că o şcoală de sericicultură a fost de curând fondată la Cotroceni, în urma generosului îndem pe care M. S. Regina şi A. S. R. Principesa României au gândit că trebue dat culturei vermilor de mătase în România, ţară prin excelenţă favorabilă creşterei duzilor.

Fostul ministru al domeniilor d. C. I. Stoicescu, a îmbrăţişat imediat această idee şi şcoala a fost creată pentru fericirea fetelor sărace cari se vor iniţia în secretele une industrii noui, care înfloreşte aiurea, şi care transformă vermele neinsemnat într'un fir subţire de mătase, resistent şi strălucitor din care se face frumosul borangic, găteli atât de admirate de înalta noastră societate. Peste câţi-va ani vom avea dar mătasea noastră naţională, căci nu se va întârzia a se creea fabrici şi nu e nici o îndoială, că ea va rivaliza cu cele mai frumoase mătăsuri din lume.

Directoarea acestei şcoli este o persoană de distincţiune, învăţată şi harnică care de multă vreme deja s'a pasionat pentru sericicultură şi lucrează ea singură cămăşi de mătase care sunt minuni şi cari nu se găsesc de cât la Curtea regală a României: Această persoană este d-na Elena P. Balaban, fiica prea regretatului general Vlădescu, fost şef al casei militare a M. S. Regelui, şi pe care M. S. Regina l'a afecţionat atât de mult pentru profundul respect şi devotament ce i a dovedit în împrejurări poate din cele mai triste din viaţa sa.

D-na Elena Balăban s'a pus la lucru cu o râvnă demnă de laude şi a dat la lumină o lucrare intitulată «Instrucţiuni asupra creşterei viermilor de mătase», unde a întrunit noţiunile absolut indispensabile, ce trebue să posede acei cari să ocupă de sericicultură, pentru a asigura, precum o spune chiar d-sa în prefată, «o creştere de viermi şi mătase rentabilă.

Sincerile noastre felicitări şi urările noastre pentru această nouă şcoală română, pusă sub înaltul patronagiu al prea graţioasei noastre Suverane şi a Principesei-Zână a României, ambele atât de iubitoare de Poezie şi Artă.

***

In urma licitaţiei ţinută eri la ministerul de domenii pentru arendarea magasinului din Calea Victoriei în care se desfac produsele fermelor şi pepinierilor statului, o delegaţie compusă din d-nii Mihalcea, G. S. Lăzărescu şi Mirodotescu s'a presintat d-lui N. Cosăcescu — în lipsa d lui I. Lahovary ministrul de domenii, — căruia i a presintat un protest prin care cer a se respecta desideratele luaie de comercianţi în congresul lor ţinut acum câtva timp în Capitală. Printre aceste desiderate figurează şi desfiinţarea magasinului de vinuri ale statului din calea Victoriei.

***

Din iniţiativa societăţei „Stupăitul" din Botoşani, este vorba să se deschidă în acel oraş chiar din anul acesta o şcoală în care să se predea cursuri teoretice şi practice de agricultură după un program stabilit de comitetul societăţei.

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. V. Păunescu, Comuna Maia, Judeţul Ilfov.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**
Preţuri fixe şi reduse predate la ori ce gară.
Informaţii la d. inginer Suţu la fabrică-Târgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

Muzeul agricol
Cererile şi ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de sămânţă cantitate de 20 htl. Rog adresaţi proba indicând preţul cerut dr. Patzelt, Pătrăşcani, g. Zorleni.

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureşti, fundătura Mărcuţei 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, având şi o casă de locuit şi un lin. *A se adresa strada L.-Catargi 17.*

Noutate sensațională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAȘINE AGRICOLE și INDUSTRIALE

București, Strada Smârdan No. 7. București

Specialități patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracțiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecționat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică și 2 pluguri întregi de oțel de câte 4 brazde, a căror soliditate și funcțiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experiențele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moșia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezența unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri și specialiști, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultățile cu vitele și argații, evită cheltueli inutile, mărește venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea și buna funcționare! PREȚ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAȚI ❖ BRAILA ❖ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

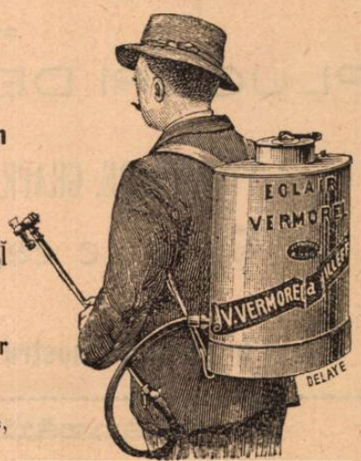

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu I, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, in 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3.76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI — *Calea Dorobanților, 117*

CRAIOVA — *Strada Bucovăț, 20—22*

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat

Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat

MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRÂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 6 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 117.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

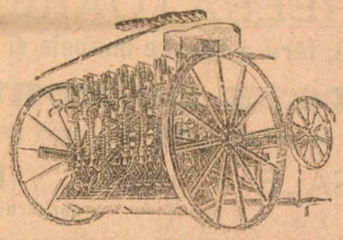

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale **„Rud. Sack“**
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „**sistem Sack**“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRĂILA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrău în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu Triplă Curățitoare patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și Tobă patentată pentru bătu' porumb, aplicabilă numai la Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu sau fără foi.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălugi.
Semănători in lat.
Semănători in rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturători, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Mașini de tăiat pae și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregi fără piept. Toate mărimile.
Mori TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădini.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Mașini Industriae și Electro-technice.

DUMINICĂ 6 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 117.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **C. Collibășeanu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii:
C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii:
Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

SUMARUL No. 117

C. A. Berindei.— Imbunătățirea vinurilor în momentul fabricațiunei prin întrebuințarea fermenților selecționați.
V. M. K.—Proecte și Idei Economice.
Ioan N. Lahovari.— Pătulele de rezervă.
Al. Ciurcu. — Absenteismul.
A. N. Nițescu. — Despre sericicultură
Cronica agricolă.

Imbunătățirea vinurilor

în momentul fabricațiunei prin întrebuințarea fermenților selecționați

Voesc să vorbesc azi, despre o chestiune care a trecut din domeniul teoriei în al practicei, pentru a ni se înfățișa de aci înainte, ca un ce indispensabil în fabricația vinului.

Este știut că un lichid dulce, expus câtva timp la aer mai cu seamă vara, sfârșesc prin a fermenta, producându-se în locul zahărului: alcool și acid carbonic. Cauza acestei transformări totale, este datorită unui ferment natural, (un fel de ciupercă microscopică) adus de aer peste lichidul nostru dulce.

Am zis că fenomenul acesta este de observat mai ales vara, adecă în momentul maturității fructelor, de oare ce la această epocă, acești fermenți acoperă fructele sub formă de o pojghiță foarte fină, asemenea prafului, și atunci sunt ușor târâți de mișcările aerului atmosferic.

Ei bine; cum se face vinul? Prin strivirea strugurilor, se obține un lichid dulce, (mustul) care lăsat la aer, fermentează dela sine, grație fermentului în chestie, care acoperea bobul; dar odată cu acești fermenți, aerul mai aduce praf și cu el, fermenți sălbatici și diferiți microbi, cari consumând din zahărul nostru, în loc să ne procure alcool, factorul principal al vinului, produce fermentații secundare, sau dau naștere diferitelor boli cunoscute oricărui viticultor; și boala la vin nu are leac, orice s'ar spune.

Dese ori se întâlnesc vinuri cleioase cari se întind ca untul de lemn; iar alteori, din struguri buni cu buchet, se obține un vin mediocru lipsit de ori ce buchet.

Toate aceste nesuccese, cari pot compromite o recoltă întreagă, se pot azi remedia, grație științeĭ, prin întrebuințarea în momentul începerei fermentației, a unor fermenți strânși de pe boabele strugurilor regiunilor reputate.

Ori cine își poate procura *fermenți selecționați* de: Benjolais, Bordeaux roșu, Bordeaux alb, Capri, Chablis, Chambertin, Champagne, Saint-Emilion, Marsala, Medoc, Romanée Conti, Sauternes ș. a.

Prin întrebuințarea unor asemeni fermenți;

a) Se regularizează fermentația și devine mai activă.

b) Se mărește gradul alcoolic al vinuiui (se poate obține până la 2 grade mai mult).

c) Vinul obține un nou buchet sau se întărește buchetul natural al strugurilor din care provine.

In pivnița buchetului, să nu se creadă că se poate *cu desăvârșire* schimba un vin ordinar în vin de Bordeaux sau altul; prin întrebuințarea fermenților, se obține însă cu certitudine, o îmbunătățire a calității vinului; și această îmbunătățire se manifestă dela prima pritocire înainte și devine din ce în ce mai evidentă cu cât vinul se învechește.

Ca concluzie practică, vinul nostru se va vinde cu un preț mai bun, iar nesuccesele sunt eliminate.

D. Jacquemin din Nancy, autorul prezentei metode mai re-

comandă pentru o mai bună asimilare a fermentului, adaugirea unui glucosid.

Se ştie în adevăr că gustul şi parfumul unei fructe se află sau mai bine se produc în foile şi părţile verzi ale port-fructului; aşa la struguri, foile de viţă sunt acelea cari le dau la maturitate, gustul şi parfumul cari fac să deosebim una de alta 2 vii reputate.

Aşa dar, pentru o mai complectă asimilare a fermentului întrebuinţat, vom adăuga mustului glucosidul extras din acelaşi neam de viţă ca şi fermentul.

Glucosidele acestea particulare, nu sunt decât extracte de foi de viţă dintr'o vie renumită şi sunt numite de d. Jacquemin *Ampélosides*, pentru a le deosebi de glucosidele extrase din foile de măr, numite de dânsul *Malosides* şi întrebuinţate în fabricaţia cidrului.

O particularitate interesantă este faptul că metoda convine de minune viţelor altoite cu viţa americană.

Intrebuinţarea fermenţilor selecţionaţi şi a ampelosidelor aproape s'a generalizat în Franţa; aşa de unde în 1892 numai 4000 de viticultori le întrebuinţau în 1903, 19000 de viticultori găseau metoda excelentă. Acelaşi succes 'l găsim şi în Algeria.

Şi cum ar putea sta lucrul altfel, când prin întrebuinţarea metodică a acestui procedeu, fermentaţia nu durează decât 5 zile, când vinul devine din a 6 a zi limpede, când în cele mai multe cazuri nu este nevoe decât de o singură pritocire prin Martie sau Aprilie şi când vinul e gata de vânzare limpede ca cristalul şi frumos colorat cu o lună înainte.

Am crezut util să aduc la cunoştinţa viticultorilor noştri prezenta metodă pe care poate nu o cunosc încă şi îi a-şi sfătui s'o încerce şi dânşii; am avea atunci în ţară vinuri mai bune, căci s'ar vinde cu 1 sau 2 franci mai mult hectolitrul.

Fermenţii selecţionaţi sunt vânduţi şi expediaţi în bidoane şi sub această stare se conservă chiar un an de zile, aşa că orice ţară cât de depărtată poate beneficia de ei. Un kilogram este doza minimă pentru 20 hectol. de must şi se vinde cam 5 lei kgr. la Nancy.

Preţul ampelosidelor este cam acelaşi şi se expediază în cutii dela 1 kgr. însus; această cantitate este doza minimă pentru 20 hectol. de must.

C. A. Berindei
Inginer chimist

PROECTE şi IDEI ECONOMICE

Asupra îmbunătăţirei vitelor

Darea de seamă a Camerei de comerţ din Botoşani, despre care neam ocupat mai pe larg într'un alt număr, are şi câteva date interesante asupra creşterei şi comerciului vitelor.

Ne vom ocupa întâi de partea din urmă. Darea de seamă ne spune astfel că se face un export însemnat de vite în Rusia. Din cercetările făcute de Camera de Comerţ din Botoşani reese că ruşii cumpără vite dela noi, le îngraşe la dânsa şi le desfac sau în interiorul imperiului, prin oraşele mari sau le tae la Odesa şi le transportă prin aparate frigorifere la Malta.

«Această Cameră spune apoi Darea de seamă, este în studiul chestiunei comerciului de vite». Lucru foarte frumos, cu cât baza pe care vrea să studieze chestiunea este curat practică şi ar fi întradevăr, de mare folos.

Asupra creşterei vitelor, darea de seamă ne spune următoarele:

«In privinţa calităţii vitelor d n a ceastă circumscripţiune, mai ales în ce priveşte specia bovină, vitele noastre să găsesc în cele mai bune condiţiuni faţă de vitele altor regiuni din ţară, atât pentru forţa lor de muncă şi calitatea de prăsilă, cât şi pentru greutate ca vite de măcelărie. Boii şi vacile din judeţul Botoşani şi Dorohoi sunt foarte căutaţi tocmai din aceste puncte de vedere, atât de proprietarii din alte regiuni cari vor să amelioreze rasa vitelor lor, cât şi de către stat pentru intituţiunile sale agricole unde se urmăreşte în timpul din urmă adevărata cale de îmbunătăţirea rasei vitelor din ţară, aceea a selecţionării şi încrucişării cu ce ai mai bun la tine în ţară. Proprietarii şi crescătorii din Moldova de sus, totdeauna au fugit de încrucişarea rasei moldoveneşti cu produşi străini, fiindcă se temeau de debilizarea vestitei rase moldoveneşti.

Mai departe vorbind de cai, raportul spune:

«Regretăm că nu putem zice acelaş lucru şi de rasa cavalină. Aceasta care era aşa de renumită la noi în trecut, mai ales în judeţul Suceava, a degenerat cu desăvârşire Tot interesul pus de către stat în timpul din urmă n'a avut efectele aşteptate. Ne trebuesc herghelii multe şi bine organizate şi când cerem o asemenea herghelie şi 'n ţara de sus de ex. pe moşia statului. Popăuti, de unde s'ar da harmăsari de rasă herghelilor private, nu facem de cât să corespundem nevoilor şi interesului general al regiunei ca şi stimulări proprietarilor spre a se reda acestei ocupaţiuni. Avem în regiune câţi-va proprietari, care sa ocupă în mod serios cu creşterea cailor, însă lipsa de debuşeu pe deoparte, iar pe de alta organizaţiunea prea costisitoare a herghelilor sistematice, au făcut ca numărul să fie foarte restrâns, şi chiar aceştia să fie descurajaţi pentru că statul, care-i cel mai mare cumpărător, nu le dă concursul necesar, preferindu-se într'una a se cumpăra cai străini».

Nu ne putem fireşte de cât uni cu cererea Camerei de comerţ din Botoşani de a se infiinţa o herghelie la nordul ţărei. Lipsa unei atari herghelii tocmai în regiunea unde creşterea cailor este mai temeinic aşezată şi ceva mai înfloritoare, este o adevărată anomalie.

O herghelie cu staţiuni de montă resfirate în toată partea aceea a Moldovei, ar putea să aibă o puternică şi bine făcătoare influenţă asupra creşterei cavaline. Asemenea şi infiinţarea unuĭ tamazlic de vite, cu acei boi moldoveneşti despre cari, Darea de seamă spune că proprietarii n'au voit săi încrucişeze cu produşi străini ar corespunde unei necesităţi tot aşa de vii ca şi herghelia. Să ne gândim dar la ceeace au făcut ungurii în această privinţă, în marile lor instituţiuni de creşte-

re a vitelor și cailor și vom ajunge lesne la convingerea că propunerea Camerei de comerț din Botoșani, complectată prin înființarea unui tamazlic, merită o mai de aprape cercetare.

Homestadul în străinătate

Am vorbit în No. trecut, la acelaș loc, despre proectul de lege depus pe biurourile Parlamentului francez prin care se înființează «bunul de familie», adică homesteadul.

Pentru a complecta ceeace am spus în primul articol, vom arăta acum ceeace au făcut alte țări pentru a fixa populațiunea de pământ și de a evita exproprierile.

Să luăm întâi Germania. Odată, domeniul funciar al defunctului era dat unui singur descendinte care era numit *anerbe* și care dădea o anumită sumă comoștenitorilor.

Instituțiunea aceasta, desființată un moment de legislația franceză introdusă în Germania a fost reintrodusă prin diferite legi.

Hanovra a beneficiat dela 1874. Anerbul poate să fie ori care din fii el moștenește, la moartea tatălui, domeniul principal, plătind anumite sume comoștenitorilor.

Austria a urmat acest exemplu. Anglia a înmulțit încercările de a restabili o populație agricolă, populația urbană reprezentând la dânsa imensa majoritate a locuitorilor.

Legea din 1887 a avut de obect să procure lucrătorului o bucată de pământ pentru ca să'l poată cultiva și să mai câștige ceva în afară de salariul lui.

Danemarca, țara democrației rurale, a mers mai departe, Legea din 1889, care prevede formarea micilor bunuri rurale, autorizâ guvernul să consacre în timp de cinci ani o sumă de 2.300.000 lei ca împrumuturi în favoarea lucrătorilor cari ar voi să cumpere pământuri dela 1—3 hect. Legea din 1904 a lărgit însă și mai mult aceste avantagii.

Cât despre Statele-Unite, de unde ne vine adevăratul Homestead, aci s'a stabilit, în general, ca condițiuni a formărei unui bun ce nu poate fi înstreinat nici expropiat de justiție: să fie șef de familie, să fie proprietarul, uzufructuarul, locatarul proprietății, să locuiască în persoană casa. Valoarea banului variază după state. California a admis că Homestead-ul este garantat până la o valoare de 25000 lei, adică casa și pământul cari au o asemenea valoare nu pot fi înstreinate sub nici un motiv.

Magaziile cooperative

Tot în numărul precedent am vorbit despre magaziile cooperative, așa cum se obicinuesc în streinătate, unde societarii țărani sau mari agricultori depun grâul lor, care se vinde apoi cu un preț pe cât e posibil mai ridicat.

Aceste magazii, numite în Germania *Kornhaeuser*, au un adevăret istoric. Întâiu s'a făcut greșala că, au clădit, cum a fost în Rusia, magazii foarte costisitoare. Astfel, magazia din Halle care conține 120000 quintale a costat 450000 lei; aceea din Onklaus, pentru 60000 quintale a costat 410000 lei; aceea din Tilsit unde pot încape 60000 quintale, a costat 215000 lei și așa mai încolo.

Văzându-se greșala de a se construi dintr'un început așa de scumpe, s'a recurs la închiriere de localuri mai eftine. Așa s'a procedat de pildă în Bavaria, unde acțiunea guvernului s'a manifestat, în mod foarte înțelepțesc, în trei chipuri diferite.

1. Făcându-se inițiatorul și propagatorul ideei de mutualitate între agricultori.

2. Acordând un ajutor financiar pentru crearea și organizarea magaziilor cooperative de depunere și vânzare în comun.

3. Asigurând existența și suscesul acestor magazii prin obligarea impusă administrațiunilor militare de a se aproviziona dela magaziile cooperative.

Sub aceste forme, modeste, ideea magaziilor cooperative ar putea fi studiată și la noi.

Hippologia

Sub titlul acesta a apărut o nouă și foarte valoroasă lucrare datorită d-lui profesor dr. G. Maior. In no. viitor ne vom ocupa pe larg despre această carte.

V. M. K.

Pătulele de rezervă

(Urmare)

Numai câștigul de vr'o douăzeci de milioane ce l'am fi avut în anul acesta dacă găsim în pătule 4 milioane de hectol., ar fi plătit cu prisos aproape de două ori și jum. costul construcțiunei pătulelor.

Am arătat mecanismul, avantajele și inconvenientele sistemului de rezervă în natură; să examinăm acum din aceste trei puncte de vedere și sistemul rezervei în bani.

Am văzut că în sistemul dintâi, populațiunea rurală depunând în natură 1/20 parte din recolta de porumb, ar fi intrat una peste alta un milion de hectol. pe an în pătulele de rezervă. Numărul capilor de familie ai populațiunei rurale este aproximativ de un milion; dar fiindcă populațiunea din părțile muntoase ale țării nu cultivă porumb, putem socoti vr'o 900,000 de familii de cultivatori de porumb.

Socotind prețul mijlociu pe loc al porumbului numai 5 lei hectolitrul, ar trebui să cerem ca fiecare familie să depue în bani cel puțin suma de 5 lei pe fiecare an pentru asigurarea în contra secetei. Așa dar aceasta ar da pe fiecare an 4 jum. milioane de lei. Acești bani de s'ar fi depus cu dobândă dela 1900 până azi, ar fi produs apoximativ o sumă de 20 jum. milioane lei, cu care s'ar ficumpărat porumb pentru cei în lipsă.

Avantajul acestui sistem este că, pe pe când rezerva în natură scade în curs de 4 ani, în același timp rezerva în bani crește prin efectul dobânzilor acumulate și producătoare și ele de dobânzi.

Pe lângă aceasta rezerva în bani nu cere nici construcțiune de pătule, ceeace face o economie de câteva milioane la cheltuelile de prima instalațiune; nici serviciu de pază; iar riscurile de delapidare de bani de către perceptori nu sunt așa de mari ca acelea de furturi din pătule de nu vor fi bine păzite.

Aceste avantaje nu se pot tăgădui; nu credem cu toate acestea că ele ar putea fi puse în cumpănă cu acelea ce am arătat că ni le-ar da rezerva în natură.

Chestiunea capitală aici este de a se ști dacă creșterea capitalului de rezervă în bani prin dobânzi, adiționată cu scăderea inevitabilă a rezervei în natură poate compensa diferința de preț ce există între anii de abondență și cei de lipsă mare.

Dacă perioada în care s'ar acumula dobânzile capitalului depus ar fi destul de lungă, incontestabil sistemul de adoptat ar fi acela al rezervei în bani.

Dar toată lumea știe că efectul anatocismului (dobândă la dobândă) nu

începe să se producă în mod simțitor decât după trecerea de cel puțin 10 ani; toate operațiunile financiare (împrumuturi de stat sau particulare amortizabile prin plăți anuale, asigurări asupra vieței, etc.) sunt totdeauna calculate pe termene lungi; de 20, 25, 40 de ani.

Dar aici e vorba de un rău care am văzut că se arată periodic la termen scurt de 5 sau cel mult 6 ani.

Așa dar dobânda banilor depuși nu 'și va fi produs efectele decât într'un termen foarte scurt: 3 sau 4 ani pentru depunerea din anul dintâiu, iar termenul productivității va merge scăzând pentru depunerile anilor ulteriori.

Spre exemplu: cele 4 jum. milioane depuse în cursul anului 1900 ar fi produs în 1904, când ar fi trebuit ridicate pentru cumpărare de porumb, dobândă 4 ani, adică 900,000 lei; cele 4 jum. milioane din 1901 ar fi propus 675 mii lei; și așa înainte. La 1904 suma totală capital și dobândă, ar fi fost de vre-o 20 și jum. de milioane de lei.

Cât porumb s'ar fi putut procura azi cu această sumă, socotit fiind hectolitrul a 11 lei? Vr'un milion opt sute cincizeci de mii de hectol. (1,850,000 hectol.).

Cât s'ar fi găsit în pătule, de era rezerva în natură?

Patru milioane depuse; socotind un scăzământ exagerat de 10 la sută, tot ar fi rămas 3,600,000 hectolitri, adică îndoit de ceeace ar fi produs rezerva în bani.

Să nu luăm prețurile din 1904, care sunt cele mai mari aproape ce s'au pomenit. In 1894, an de lipsă mare iar, prețul porumbului la început era la Brăila de 7 lei hectolitrul.

La începutul anului 1895, adică când rezultatul recoltei rele din 1904 și-a produs deplin efectele, prețul s'a ridicat la 9 lei 60 b. hectol.

Diferența de preț pentru 4 milioane de hectol.: 10 și jum. milioane aproximativ. Ce devine față cu aceste diferențe enorme, dobânda de vre'o 2 jum. milioane acumulată în curs de 4 ani.

Să notăm că am făcut calculele noastre întocmai ca când ar fi sigur ca cele 4 și jum. milioane ce poopulația rurală ar trebui să depue s'ar încasa fără lipsă și fără întârziere în fiecare an; căci numai în acest caz dobânda produsă de capitalul adunat va putea fi socotită integral în calculele noastre. Dar un lucru estes igur: nici odată țăranii nu vor plăti exact și integral în cursul anului suma de 5 lei; totdeauna vor fi sume perdute prin moartea, insolvabilitatea, dispariținea contribuabilului; multe se vor încasa cu întârziere mare, cum se încasează toate dările, adese ori un an sau 2 după închiderea anului budgetar.

Deci nu putem în calculele noastre să socotim suma dobânzilor acumulate integral; aceasta ar fi o iluziune; un scăzământ este inevitabil, căci nu toți banii se vor încasa, și nu toți banii încasați vor produce dobândă în tot cursul perioeului ce va trece între doi ani de secetă.

Aceste lipsuri și aceste dificultăți de încasare a sumelor ce se vor cere pentru constituirea fondului de asigurare în contra secetei, constituesc tocmai una din cauzele de inferioritate ale sistemului al doilea față cu cele dintâiu. E mult mai lesne să percepi o parte din recolta în natură de cât să încasezi bani; cu sistemul învoelelor, țăranul din Muntenia e învățat cu dijma; de va fi greu să iei pentru binele lui o baniță din 20. Mult mai greu va fi să percepi dela dânsul o sumă de bani care se va adăoga pe lângă dările ce plătește deja; (foncieră, căi de comunicație). Am semnalat acest inconvenient când am arătat avantajele rezervei în natură. Nu insistăm dar mai mult asupra acestui punct.

Asemenea nu reamintim decât în treacăt că constituirea unui capital de rezervă în bani, ori cât de utilă va fi, nu va avea asupra prețurilor efectul regulator al unui stoc important în natură. Vor fi într'adevăr 20 sau 21 de milioane, bani gata ca să cumpărăm porumb pentru cei în lipsă; dar fiind necesitate a se acoperi prin cumpărătoare tot deficitul de porumb, urcarea prețurilor va fi inevitabilă; din contră, de va exista în pătule o rezervă mare în natură, restul numai, până la indestularea nevoilor se va procura prin cumpărătoare; de aci un îndoit folos. 1) Câștig la suma de 4 sau 3 și jum. milioane hectolitri ce nu vor fi de cumpărat, reprezentând o sumă de 10 până la 20 de milioane după împrejurări; 2) Câștig la celelalte milioane de hectolitri necesare pentru complectarea cuantumului trebuincios pentru îndestularea nevoilor, în sistemul rezervei în natură urcarea prețurilor fiind atenuantă grație prezenței stocului, restul se va cumpăru mai eftin; în sistemul rezervei în bani, totul va trebui cumpărat și prin urmare va fi plătit mai scump.

Altă cauză de scumpire, partizanii sistemului ne zic, între alte argumente: Rezerva în natură era necesară în vremea Regulamentului organic; nu erau căi de comunicație, nici drumuri de fier, putea să fie porum la Dorohoi și să moară de foame la Mehedinți, azi nu mai e trebuință de pătule de rezervă; acele pătule le avem în permanență: sunt docurile, magaziile din Brăila și Galați unde găsim totdeauna cât porumb ne trebue, și cu drumurile de fier îl transportăm repede acolo unde trebuința cere.

Așa este; însă uită acei cari raționează astfel, două lucruri: prețul porumbului aflător la Brăila sau Galați este încărcat cu cheltuelile de comision, de transport etc.; de aceea vedem că vagonul de grâu, de porumb, etc, în aceste două porturi este în totdeauna mai scump cu 70, 80, 100 de lei decât în restul țării la locurile de producțiune.

Așa dar când în loc d'a avea rezerva de porumb gata, depusă în fiecare comună în momentul chiar al recoltei, ne vom duce să cumpărăm porumb în porturi ca să'l readucem în interiorul țării spre a'l distribui, vom avea de adăogat la preț: 1) Cheltuelile cu care s'a încărcat atunci când s'a transportat dela locul de producțiune la punctul de export; 2) Cheltuelile necesare prin răscumpărarea lui și trausportarea îndărăt la locul de unde se trimesese.

Toate aceste considerațiuni sunt dar, credem, de natură a face ca să adoptăm de preferință sistemul întâiu.

Va urma **Ioan N. Lahovari**

Absenteismul

III

(Urmare)

Nu inventez nimic, d-lor.

Ei bine astfel de pretinși agricultori au câștigat zeci și sute de milioane în țara românească. Dela cine? Dela proprietarul mare care le-a pus la discreție capitalul său funciar: pământul, și dela țăran care le-a dat munca sa și a vitelor sale.

Nu voiu cita nici un nume, căci e de notorietate publică cum oameni, nu numai fără pregătiri speciale, dar cu totul inculți și fără aproape nici un capital, au putut în ultimele decenii să agonisească averi fabuloase, ținând în arendă întinse domenii. Mi se va spune poate că aceasta dovedește superioritatea culturei barbare asupra celei civilizate. Nu, d-lor. Aceasta dovedește desinteresarea proprietarului de viitorul capitalului său funciar. Dacă acest sistem a putut să servească câteva interese particulare, el n'a servit intereselor țării, el n'a servit agriculturii, el n'a contribuit la sporirea avuției naționale.

Căci ce a profitat țara dacă d. X, fost cârciumar, a stors din exploatarea pământului nostru strămoșesc și a țăranului român 10 milioane cu care își cumpără astăzi moșii în Thessalia? El n'a contribuit nici măcar la sarcinele publice.

Munca omului trebuie negreșit să'și găsească meritata răsplată. Dar este

oare măcar pe departe o justă proporţie între munca, cunoştinţele, talentul, capitalul, depuse de un asemenea om şi câştigul realizat?

Vă las pe d-voastră să judecaţi.

In tot cazul e netăgăduit că în România oricine poate să se facă arendaş.

Dacă vizitiul meu ar avea cu ce să plătească un câşt de arendă, el mâne ar putea să ia în exploatare un domeniu al statului.

D-lor, am avut odată cu un prieten al meu, mare proprietar, următorul dialog:

Eu l'am întrebat de ce şi-a arendat moşia şi el mi-a răspuns mai întâi: „N'am capital de exploatare".—„Nici arendaşul tău n'are", i-am ripostat eu. —„N'am cunoştinţe speciale"—„Nici arendaşul tău n'are" — „Ştiu, dar ce vrei? eu nu pot să stau la moşie"— „Nici el nu stă la moşie".

Prietenul meu credea că la noi un arendaş trebuie să stea la moşie, dacă nu şi iarna, cel puţin dela începutul lui Martie până dă zăpada.

In adevăr, d-lor, cei mai mulţi dintre proprietari practică absenteismul mai ales pentru motivul că ocupaţiunile lor, cariera care şi-au ales-o sau plăcerile oraşelor nu le permite să rezideze la ţară. Ei bine, acesta n'ar fi de loc un motiv suficient, fiindcă mulţi arendaşi, tocmai aceia cari exploatează întinderi mai mari, situate chiar în judeţe depărtate unele de altele, nu stau nici ei decât foarte scurt timp pe la moşiile pe care le exploatează. In toiul muncei câmpului, în vremea arăturilor, a semănăturilor, a praşilei, etc., îi puteţi întâlni prin oraşe, pe la cluburi, îi întâlniţi la Karlsbad, la Aix-les-Bains, la Vichy sau la Trouville. Mi s'a întâmplat să întreb pe câte unul:

— D'apoi bine, d-ta pe vremea asta aici?

— Apoi n'am ce face la moşie fiindcă acum ară oamenii, sau seamănă, sau sapă porumbul—sau treeră.

Mai rari sunt aceia cari lipsesc în timpul treeratului, căci acesta e momentul cel mai plăcut pentru arendaş, când vede el grâul curgând în saci din dosul batozei şi zoreşte expedierea lui la schelă şi transformarea în monedă sunătoare.

Arendaşul are îngrijitori isprăvnicei, oameni adesea foarte deştepţi, care îngrijesc de toate. Arendaşul se duce la moşie la intervale şi ia dispoziţii ce să se facă, apoi pleacă iar la oraş, unde 'l aşteaptă o viaţă mai plăcută lui.

Nu mai vorbesc de arendaşi cari exploatează zeci de mii şi sutimi de de mii de pogoane în diferite judeţe, căci acestora — chiar de ar voi — le este cu neputinţă să stăruiască la moşiile pe care le exploatează.

D'apoi în asemenea condiţiuni proprietarii, cari din diferite consideraţiuni sunt reţinuţi la oraşe, n'ar putea tot aşa de bine să'şi caute moşiile, mai ales acolo unde există învoelile în parte şi unde nu se cere mare capital de exploatare?

Căci, d-lor, dacă sistemul meteiagiului există pe ici pe colo şi în alte ţări, el nu există aproape nicăeri în chipul dela noi. Acolo meteiagiul este direct între proprietar şi cultivator, fără nici un arendaş intermediar. Ce s'ar întâmpla la noi în cazul acesta? Toată partea pe care o prelevează arendaşul ca câştig, şi care la noi se urcă câte odată la sută în sută din valoarea arenzii, s'ar împărţi între proprietar şi adevăratul cultivator, care e ţăranul.

Socotiţi câştigurile realizate de arendaşi dela 1864 până acum, adică în timp de aproape 40 de ani, împărţiţi această sumă între proprietarii mari şi ţărani şi vedeţi dacă şi unii şi alţii n'ar sta astăzi mai bine.

Dar, d-lor, intenţiunea mea nu este ca să suprim pe arendaşi, printre care număr chiar prieteni, şi nici că am această putere. Clasa lor este chiar necesară şi dacă activitatea lor s'ar îndrepta pe calea progresului bine înţeles, ea ar deveni de o utilitate necontestată pentru propăşirea agriculturei noastre. Ceeace trebue să le cerem este să se ţină puţin în curent cu rezultatele experienţelor din alte ţări, să facă o cultură mai raţională şi pentru aceast să nu cuprindă întinderi de teren mai mari decât le permite capitalul necesar unei bune exploatări. Să înceapă a ţine vite, să cultive pe seama lor cel puţin o parte din moşie, să introducă cultura plantelor de nutreţ, să creeze livezi artificiale, să introducă trifoiul în asolamente, să nu semene grâu peste grâu, să varieze culturile, să schimbe asolamentele, cu un cuvânt să iasă din vechea rutină.

Contele de Gasparin merge până a preconiza sistemul de exploatare prin arendaşi, ca cel mai apt a duce la perfecţiune cultura domeniilor întinse, pentru că, zice el, acest sistem uneşte bogăţia numerară a arendaşului cu bogăţia teritorială a proprietarului, şi această asociaţie îndoieşte resursele amândorora.

Da, dar contele de Gasparin presupune că arendaşul, pe lângă un important capital de exploatare, posedă şi o distinsă cultură profesională şi vorbeşte de arendaşii cari cultivă ei înşişi, iar nu de cei cari nu cultivă, căci pretutindeni arendaşii cultivă ei înşişi cu multă competinţă şi cu mari capitaluri.

Arendaşii noştri vor părăsi oare din propria lor iniţiativă vechea rutină? Nu; pentru că ei vor preferi să nu 'şi bată capul cu lucruri complicate, când pot să 'şi găsească socoteala cu sistemul simplist. In loc să caute a câştiga 10 lei net la pogon pe o întindere de 1000 pogoane, prin o cultură ceva mai complicată, vor preferi să câştige 1 leu la pogon pe 10.000 de pogoane, fără multă bătae de cap şi vor ajunge la acelaşi rezultat.

Iniţiativa reformelăr raţionale nu poate să pornească decât de la proprietar. Trebue ca proprietarul să 'şi iubească moşia să considere pe locuitorii de pe bunul său ca pe nişte membrii ai familiei sale, să dorească a 'i îmbunătăţi domeniul a 'i ridica valoarea funciar şi locativă, şi atunci 'i va fi uşor, dacă nu poate să exploateze el însuşi, să obţină aceste rezultate prin arendaşul său, care, în definitiv, este reprezentatul său pe moşie.

Proprietarul doritor de a păşi pe această caie, dacă n'are el însuşi competinţa necesară, să consulte un agronom încercat, să viziteze moşia împreună cu el şi să ceară de la acest om special un proect de îmbunătăţiri, un plan de cultură raţională şi apoi să 'şi arendeze moşia pe temeiul acestor indicaţii. Mulţi proprietari, cari nu 'şi cunosc astăzi adevărata valoare a moşiilor lor, vor fi răsplătiţi cu vîrf şi îndesat de cheltuelile ce va necesita o asemenea lucrare pregătitoare.

Contractele de arendare să nu mai fie aşa de simpliste cum sunt astăzi, când moşia se lasă cu totul la discreţia arendaşului.

Aşi abuza de indulgenţa d-voastre, dacă m'aşi întinde asupra acestui subiect, pe care 'l am atins odinioară într'un studiu publicat în *Gazeta Săteanului* şi pe care 'l voiŭ dezvolta cu altă ocazie. Sunt eumeroese felurile de contracte de arendare din alte ţări şi din cari multe 'şi-ar găsi şi la noi cea mai bună aplicare ţinând negreşit seamă de împrejurările locale.

Sunt arendările cu îmbunătăţiri făcute de proprietar, cele cu îmbunătăţiri făcute de arendaş, cele cu termene lungi, cele cu rambursare la sfârşitul termenului de arendă, cele cu prime, cele cu clausa lordului Kames, cele cu rascumpărarea anilor de folosinţă, cele cu facultatea de cumpărare a moşiei, eele cu abandonarea arenzilor pe un timp determinat şi altele.

Dar câţi din proprietarii şi din arendaşii noştri cunosc măcar din auzite despre aceste diferite feluri de arendări? Să se instruiască, să examineze aceste diferite sisteme de arendări şi vor găsi în studiarea lor mijloacele practice de îmbunătăţire cele mai potrivite fiecărui caz individual.

Cu contracte de arendare bine chibzuite şi care să aibă în vedere îmbunătăţirea treptată şi continuă a domeniului, prin chiar îmbunătăţirea cul-

turilor, vor fi servite și interesele proprietarulu, și ale arendașului și ale *agriculturei*.

Atunci vom eși din inertia în care lâncezim.

Căci nu e destul să proclamăm că vrem să producem mult, bun și eftin și să vindem scump, trebue să găsim și mijloacele cari să ne ducă la acest rezultat.

Unul din aceste mijloace și nu dintre cele secundare este și schimbarea vechiului și prea învechitului nostru sistem de arendare.

Vedeți, d-lor, că deși am pledat în contra absenteismului, am admis și admit arendarea moșiilor, pentru că știu că nu de azi pe mâne se poate schimba un sistem înveterat și că vor fi totdeauna proprietari, cari dintr'un motiv sau altul nu 'și vor putea căuta ei înșiși moșiile· Unul din aceste motive poate să fie și absoluta inaptitudine a proprietarului.

Dar dacă admit arendarea, insist pentru reforma sistemului actual de arendare. Și cel dintâiu care trebue să premeargă cu pilda în această privință este Statul și apoi marile instituțiuni de binefacere, cari dețin proprietățile așa zise de mână moartă

Căci absenteismul nostru național este cu mult mai păgubitor propășirei agriculturei decât cel ce se practica odinioară sau se mai practică și azi în occident. Acolo, chiar dacă proprietarul nu residează pe domeniul său, totuși nu se desinteresează de valoarea funciară a moșiei sale și prin precauțiuni de tot felul la arendare, caută nu numai să mențină fertilitatea și rentabilitatea solului, dar încă să mărească treptat și continuu valoarea fonciară a domeniului său.

La noi e un dublu absentism.

Proprietarul lipsește de pe moșia sa și cu corpul și cu spiritul. Nu numai persoana sa e absentă de pe moșie, dar absentă e și și orice preocupare de valoarea funciară a bunului său, orice măsură care sa 'i garanteze nu sporirea valoarei funciare, dar măcar păstrarea fertilității și a rentabilității solului. Asemenea el se desinteresează și de un alt capital important de pe moșia sa: de vigoarea locuitorilor cu două și cu patru picioare, adică țăranii și vitele lor, cari în definitiv constitue la noi zestrea de căpetenie dacă nu chiar unica zestre a moșiei.

Și acum, să 'mi permiteți, d-lor, să vă atrag atențiunea aupra unei anomalii, care nu cred să mai existre în altă țară decât la noi.

(Va urma) **Al. Ciurcu.**

Despre Sericicultură

Conferință ținută la Societatea Agrară în ziua de 17 Februarie 1905

II

(Urmare)

Din statistica făcută de stațiune în ultimul timp, numărul bărbaților și femeiior ce au urmat lucrările stațiunii și le au terminat, este de 875, din care 529, spre cinstea și lauda stațiunii, se ocupă exclusiv numai cu sericicultura din care au făcut principala lor ocupațiune de traiu. De multă însemnătate și marî servicii aduc sericiculturi italiene numeroasele observatoare sericicole, cari au în capul lor absolvenți sau absolvente de la stațiunea din Padova. Astăzi Italia produce peste 48.000.000 kgr. gogoși și are peste 600.000 cultivatori. Regiunile sericicole mai de seamă sunt : *Lombardia* care dă mai mult de $^1/_3$ din producția totală, *Veneția*, *Piemont* și al doilea plan *Umbria*, *Neapol*, *Calabra*, *Toscana*, *Liguria*, *Sicilia*, *Roma* și *Sardinia*.

Al doilea rang între țările sericicole ale Europei îl ocupă fără îndoială Francia. Această țară a cheltuit și cheltuește foarte mult pentru ridicarea industriei sericicole: numai dela 1893 până la 1903 a cheltuit, după cum se arată în publicațiunea din 1904 a ministerului comerciului, despre industria textilă în Francia, poate 100 milioane lei, din care s'a dat o mare parte, în virtutea unei legi, precum cultivatorilor și proprietarilor de filaturi.

După memorabilele lucrări ale lui Pasteur, se crea stațiunea sericicolă dela Montpellier care făcea parte integrantă din școala națională de agricultură, și care contribue foarte mult la vulgarizarea metodelor pentru producerea seminței.

Statul, pentru a menține printre țărani nivelul cunoștințelor technice de sericicultură prin circularea de la 1887 însărcinează profesorii de agricultură din departamentele sericicole ca să țină conferințe asupra educațiunei vermilor de mătase, în școalele normale, și să supravegheze mici creșteri de la 3—4 grame de sămânță, făcute de elevi la fiecare școală.

Dela acea epocă toate școlile normale, din regiunile interesante, au fost înzestrate cu materialul indispensabil unei mici creșteri, și toate conferințele și exercițiile pranctice de micrografie au avut un succes crescând.

Precum se vede statul s'a forțat cât s'a putut mai bine să atenueze și să îndulcească suferințele sericiculturei franceze.

Astfel grație regenerărei vechilor ei rase Franța altă dată, tributară Japoniei cu 2 milioane de franci pe an pentru sămânță, a început să exploreze, după ce înlăturase importațiunea străină. Mai mult de o jumătate de milion unei de sămânță selecționată de semințerî francezi, a căror reputațiune în Europa și în Levant, nu lasă nimic de dorit, alimentează crescătoriile de vermi de mătase ale Ispaniei, Siriei, Rusiei, Turciei, Greciei și în parte chiar ale Italiei.

In această nouă industrie, departamentul de Var este cel dintâiu, apoi vine acela al *Alpilor de jos*, al Corsicei și al Pirineilor orientali.

Să trecem acum la Bulgaria, vecina noastră, pentru a vedea pe scurt fasele prin care a trecut sericicultura precum și starea în care se găsește astăzi.

Inainte de 1868 data invasiunii maladiei de febrină, sericicultura era foarte înfloritoare. Dela acea dată însă a mers cu pași foarte repezi spre decadență, și a început lunga criză în timpul căreia, cea mai mare parte din duzi, fură extirpați și utilizați ca lemn de foc. Atunci, guvernul s'a gândit se regenereze industria care altă dată constitua un element de fericire pentru țară; In acest scop, la 1891 printr'o lege specială, se hotărî a se cumpăra din străinătate sămânță sănătoasă, obținută după metoda Pasteur și a se distribui gratuit cultivatorilor; înființă mai multe pepiniere de duzi din care de asemenea se distribui gratuit, forma personal instruit în străinate; introduse cursuri practice cu aplicațiuni prin școlile secundare de băeți și de fete; și în 1895 înființă stațiunile sericicole dela Sadova și dela Vratza înzestrându-le cu tot materialul, aparatele și instrumentele necesare unor asemenea instituțiuni. Acțiunea guvernului a fost încoronată de cel mai deplin succes căci, pe când înainte de 1891, cantitatea de sămânță pusă la inviat, nu întrecea maximul de 700 unci pe an (o unce egală cu 30 grame) că a mers mereu crescând în cât la 1901, ajunse la însemnata cifră de 23731 unci, cu o producțiune de 1,423,875 kg. gogoși crude. Jumătate din această cantitate se exportă în Turcia și în Francia, după ce sunt omorâte crisalidele, iar cealaltă parte se filează în țară, puțin pe la stațiunile sericicole și restul la filatura care nu este a statului dar care produce anual peste 10 mii kgr. mătase consumând peste 120.000 gogoși vezi. Mătasea produsă la această filatură o exportă în Francia și Italia.

Acum 'mi propun să trec la Ungaria, asupra căreia o să vă întreținceva mai pe larg, de oarece sistema

de organizație adoptată în regenerarea sericiculturei, a atras deosebită atenţiune a multor specialişti şi oameni competinţi.

D. E. Versou, savantul director şi profesor al celebrei staţiuni din Padova precum şi d. E. Quyat, eruditul profesor şi subdirector la aceiaşi staţiune, în studiile lor de anul trecut, aduc cele mai mari laude guvernului şi în special d-lui Paul Bezeredj, pentru succesele obţinute cu industria sericicolă.

Numai dela 1880, începe pentru Ungaria adevărata epocă de regenerare sericicolă, căci toate eforturile de mai înainte, nu dăduse nici un rezultat. La această dată se hotărî a se încredinţa dificila întreprindere unui singur om oficial, căruia i se puse la dispoziţie capitalul necesar, fără nici un interes, i se dete deplina putere în totul şi i se subordonă chiar organele administrative spre a uza de ele la trebuinţă.

Om capabil, întreprinzător, energic şi mai presus de toate bun patriot, d. Bezeredj, cu o poziţie socială distinsă, se puse pe lucru de îndată ce i se încredinţă această nobilă misiune.

Ca centru de acţiune se alese oraşul Szegzord şi oficiul instituit se numi, *Inspectoratul Regal pentru desvoltarea sericiculturei în Ungaria.*

Prima grije a inspectoratului fu de a răspândi duzi în cel mai mare număr prin toate comunele unde se mai găsea urme de sericicultură; şi pentru că propietarii se arătau foarte puţin dispuşi de a'i cultiva, se dete ordin ca în lungul căilor comunale de prin localităţile sericicole să se planteze duzi.

Aceste plantaţiuni făcute cu îngrijire reuşi aşa de mult, încât mulţi mari agricultori, pe lângă numeroşi săteni, ceru şi li se dete gratuit de inspectorat un mare număr de duzi şi chiar sământă de aceşti preţioşi arbori.

Din datele ce posedăm asupra distribuirei gratuite de sământă şi pueţi de dud, voi cita pe cele mai importante, astfel:

In anii 1892 şi 1893 s'a distribuit la un număr de peste 4000 comune 4530 litri sământă de dud şi aproape 16,000,000 pueţi de 2 şi 3 ani.

Această răspândire a culturei dudului continuă şi astăzi căci în anul 1903, s'a distribuit din cele 145 şcoli speciale pentru producerea dudului numai cultivatorilor, peste 400,000 arboraşi, osebit de marele număr ce se distribue la peste 5000 comune sunt obligate de guvern, a planta $^2/_3$ din terenul lor cu duzi.

La 1880 erau 71 comune cu 1058 cultivatori de vermi de mătase, care produceau 10.131 kilograme gogoşi crude, iar

La 1900, numărul comunelor ajunse la 2430 cu 87,825 cultivatori, care produceau 1,354,118 kgr. de gogoşi. Cu numărul de duzi ce s'a plantat şi se plantează necontenit, ar putea zice cineva că frunza este în supra abondenţă; cu toate acestea, în realitate este mare lipsă, căci în multe localităţi boalele decimează foarte mulţi din aceşti arbori. Şi apoi trebue ştiut, că numai cu foae în abondenţă, nu totdeauna cultura vermilor de mătase poate prospera cu succes adevărat comercial; trebue ca cei ce se ocupă de această meserie să aibă cel putin idee de incubaţiunea ştiinţei şi de normele de urmat în timpul creşterei.

In Ungaria, pentru că producţiunile cultivatorilor de vermi de mătase, se cumpără, numai de, stat inspectoratul dela Szegzard când hotărăşte a se face cultură într'o comună, destinează şi o persoană cu cunoştinţe, care face singur incubaţiunea seminţei, şi o dă cultivatorilor înviată gata, după care supraveghează creşterea până la predarea recoltei,

Pentru fiecare 25 supraveghetori se află un inspector, care'i controlează, şi aceştia la rândul lor sunt supuşi la alţi inspectori superiori. Personalul complect, compus din inspectori, subinspectori şi impiegaţi se ridică la 160 persoane.

Inspectoratul dă cultivatorului voe să'şi procure foae de dud gratuit din orice plantaţiuni ale sale, precum şi sământa şi tot odată se obligă a cumpăra pe bani gata gogoşile cu preţul constant de 2 coroane şi 10 fileri calitatea I şi de 1 coroană şi 40 fileri calitatea II predată la una din cele 116 localităţi destinate pentru primire.

Toate gogoşile cumpărate sunt omorâte (după sistemele moderne) şi apoi se pun în imensele magazii speciale ce au construite, în acest scop. Au 24 magazii în care pot încăprea până la un milion şi jumătate gogoşi vii.

O parte din aceste gogoşi se ţin pentru filatura rezervată inspectoratului, celelalte sunt vândute sau pe loc sau în streinătate.

De toate cheltuelile făcute se trămit conturi după trebuinţă face anticipaţiuni bănesti, şi care la finele fiecărui an, trebuesc rambursate în numerar. Se poate zice că toate sunt bune, toate sunt frumoase, însă cam multe milioane ar trebui guvernului unguresc pentru a acoperi toate cheltuelile, toate deficitele. Voi răspunde cu cea mai mare siguranţă, bazat pe date de cifre, ce am în mod oficios, că dela 1880 până la 1894, inspectoratul a rambursat regulat, în fiecare an, şi în numerar toate sumele primite dela stat.

Dela 1894 şi până la 1897 din cauza scăderei preţului gogoşilor, situaţiunea se schimbă, căci statul se găsea în următoarea dilemă:

Sau ţinea cu orice preţ să i se ramburseze suma totală furnizată inspectoratului, şi atunci ar fi trebuit să plătească cultivatorilor gogoşile pe un preţ atât de mic încât aceştia n'ar fi găsit mai rentabil să le cultive, şi atunci cultura gândacilor s'ar fi abandonat; sau trebui ca să se plătească acelaş preţ ca în trecut, din care cauză trebuia să sufere perderi simţitoare.

Ei bine, nu se esită un singur moment şi statul alese această din urmă cale, aşteptând timpuri mai bune pentru rambursarea cheltuelilor. O asemenea abnegaţiune, merită în adevăr, cele mai înalte şi mai simţite cuvinte de laudă, căci numai astfel progresul sericiculturei putu urma înainte.

Această cale urmată făcu ca la 1896—1897, inspectoratul să rămână în deficit către stat cu rotunda sumă de 3 milioane coroane.

Insă, ani buni, nu întârzie a veni aşa încât se luă pe gogoşi sume superioare celor ce se cheltuiau, şi din excedent o parte se întrebuinţă pentru micşorarea debitului, iar cealaltă fu cheltuită din nou în favoarea cultivatorilor, aşa că inspectoratul reuşi să reducă debitul în 1903 la 1,200,000 coroane.

Pentru a se mări cât mai mult valoarea produselor sericicole, d. Bezeredj, hotărâ şi înfiinţă încă dela 1882 o filatură mică la *Panesova*, mai întâi cu 30 bazene, care în scurtă vreme deveniră 60. Produsele filaturei fiind bine apreciate pe pieţele de desfacere, la intervale scurte de ani, se clădi până la 1901 alte şease fabrici de asemenea natură, din care cea dela *Homoran*, are 156 basine.

Pentru că nu era nici rolul, nici scopul guvernului de a se transforma într'un industriaş, inspectoratul, formulă nişte condiţiuni avantajoase şi arendă pe termene lungi şease din filaturile înfiinţate; din care 3 la francezi, alta la un german, alta la un italian şi alta la un englez.

Filatura din *Tolua* fu rezervată pe seama ispectoratului, pentru ca să poată servi de control celor arendate, în ceeace priveşte calitatea şi marca mătăsei ungureşti, a cărei reputaţiune ştiu să o capete pe pieţele de desfacere.

Va urma

A. N. Niţescu
Şef de biurou în ministerul agriculturei

Conferința D-lui Ion Lahovary

Ministrul Domeniilor

D. ministru al domeniilor Ion Lahovary, a ținut aseară o conferință la «Societatea Agrară», tratând despre modul cum ar putea fi ferită populația rurală de lipsa de hrană în caz de secetă.

D-sa și-a început conferința prin a arăta că prin schimbarea climatului țara noastră e expusă a fi bântuită în mod periodic de secetă.

Arată cu date statistice că seceta la noi în țară revine cam din cinci în cinci ani și că producția porumbului în anii de secetă e redusă astfel încât cantitatea produsă chiar dacă nu s'ar exporta nimic din ea totuși n'ar fi suficientă pentru hrana populațiunei rurale.

Continuând spune că sunt două mijlcace practice prin cari s'ar putea feri populația noastră de lipsa de hrană în anii secetoși:

1) Inființarea unei case de asigurare contra secetei și

2) Reînființarea pătulelor de rezervă.

Primul metod ar fi practic în cazul când seceta ar bântui la intervale mai mari, căci în acest caz banii depuși de țărani pentru cumpărarea de porumb ar avea timpul ca să se fructifice.

Cum însă la noi în țară seceta bântue cam la cinci ani, e mai practic metodul înființărei pătulelor de rezervă.

După aceasta arată cu calcule care e avantajul reînființărei pătulelor de rezervă față de casa de asigurare contra secetei.

D. Lahovari a arătat apoi că pătulele de rezervă nu s'au desființat fiindcă nu s'au găsit folositoare sau pentru că s'ar fi comis abuzuri, după cum susțin unii.

Pătulele de rezervă, a spus d-sa, s'au desființat în scopul ca din vânzarea productelor găsite în ele să se creieze un prim fond pentru casa rurală.

In ce privește suma ce ar necesita clădirea potulelor d-sa spune că ar putea fi împrumutată de județe dela casa comunală și județeană și în urmă județul să se despăgubească treptat dela comune.

D-sa a conchis spunând că sistemul de a se da de stat țăranului în fiecare an de criză producte în natură și bani e nenorocit căci prin aceasta nu se desvoltă în el spiritul de economie, adică să strângă în ani buni pentru ani răi.

Afară de aceasta se îngreunează și bugetul statului.

In rezumat pentru preîntâmpinarea lipsei de hrană a țăranului în caz de secetă după d-sa, singurul mijloc practic ar fi reînființarea pătulelor de rezervă.

Conferința d-lui Lahovari a fost ascultată cu multă atențiune de numerosul public asistent, compus în mare parte de mari proprietari și arendași de moșii.

CRONICA AGRICOLĂ

Tragerea Loteriei Expoziţiunei Societăţei Agrare va avea loc irevocabil la 27 Martie anul curent.

***

Administrația ziarului „Agrarul" roagă pe d-nii abonați a'și achita de urgență abonamentele.

Abonamentele se vor trimite pe adresa d-lui Const. Bobeș, casierul Societății agrare.

***

Joi 20 Marti a. c., ora 5 p. m., d. I. C. Petrescu va ține o conferință în localul Societăței Agrare, tratând despre: *Folosul economic al industriilor agricole în țara noastră.*

***

Pentru răspândirea bunelor procedeuri agricole, ministerul agriculturei, instrucțiunei, comerciului și domeniilor a preparat și va da în curând la lumină «Instrucțiuni pentru cultura porumbului furager și întrebuințarea lui ca nutreț în stare verde și murat».

Aceste instrucțiuni vor fi răspândite între cultivatorii mici din toată țara.

Pe de altă parte ministerul pentru a îndemna pe cultivatori la această cultură va stabili un concurs între școlile elementare de agricultură, școlile practice de agricultură, învățătorii rurali și cultivatorii mici, cu privire la cultura porumbului și a măturilor de nutreț precum și prepararea lor în șanțuri pentru murat.

Concursul va consista din:

10 premii a 50 lei fiecare, acelora cari vor fi cultivat cel puțin un hectar de porumb furager și-l vor fi preparat mai bine ca furagiu murat.

100 de premii a 20 lei fiecare, pentru acei ce vor fi cultivat mai bine de un sfert de hectar.

Detaliile acestui concurs vor apărea în «Monitorul Oficial», împreună cu instrucțiunile pentru cultură și murat.

Putem spune cu această ocazie că porumbul este o plantă eminamente furageră, care reușește foarte bine în climatul nostru.

De altfel cultivatorii mici sunt obicinuiți cu cultura lui și producțiunea ca nutreț pe hectar, întrece orice altă plantă de nutreț.

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. V. Păunescu, Comuna Maia, Județul Ilfov.

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, București — Alea Vasiliu (Isvor).

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de sămânță cantitate de 20 htl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcani, g. Zorleni.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare Una presă mare pentru fîn, paie etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare 10 (zece) berbeci merinoși prăsiți în țară. buni reproductori pe prețul de lei 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fîneață, având și o casă de locuit și un lin.

A se adresa strada L.-Catargi 17.

De vînzare Vin negru de OREVIŢA vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare 70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strada Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI — *Calea Dorobanților, 117*

CRAIOVA — *Strada Bucovăț, 20—22*

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie

De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzească

Mașine de secerat „WOOD“

cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT

cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 13 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 118.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

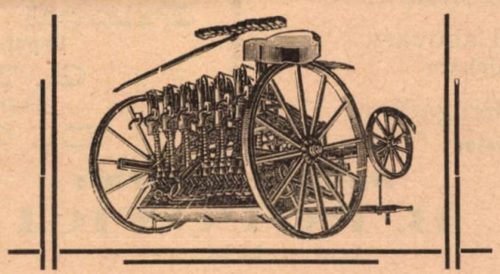

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît orî-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 13 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie— Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 118
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

CONVOCARE

Domnule Membru,

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a lua parte la ședința adunărei generale extraordinară, ce se va ține la sediul Societățeĭ Agrare, calea Victoriei 77, Duminică 20 Martie a. c., ora 4 jum. p. m., având la ordinea zilei :

I. Alegerea întregului comitet;

2. Modificarea statutelor.

Primiți vă rugăm, d-le membru, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Președinte, **St. D. Grecianu**

Secretar general, ***N. St. Cesianu***

SUMARUL No. 118

Convocare.
V. M. Kogălniceanu. — Literatura agricolă.
V. M. K.—Proecte și Idei Economice.
Domeniul Coroanei. — Conferința dela societatea „Progresul Silvic".
Ioan N. Lahovari.— Pătulele de rezervă.
Al. Ciurcu. — Absenteismul.
A. N. Nițescu. — Despre sericicultură
Asigurarea vitelor.
Cronica agricolă.

Literatura agricolă

— **Hipologia de G. Maior** —

Ar însemna să comitem o nedreptate, și încă una mare, dacă am susține, cum fac unii critici prea grăbiți, că nu avem de loc o literatură agricolă sau cel puțin că avem una fără mare însemnătate. In țara noastră, unde lucrările intelectuale, cercetările științifice și studiile originale nu prea au multă căutare, au apărut totuși, în cursul anilor, opere serioase și importante, adevărate comori — unele — de informațiuni prețioase, de vederi noui și de proecte ingenioase.

Nu e nevoe să le înșirăm, pentru că nu acesta ne e scopul; nici nu vroim să ne cufundăm în obicinuitele recriminări împotriva indolenței publicului care nu dă atenția cuvenită scriitorilor români, pentru că aceasta este absolut nefolositor. Ceea ce vroim doar să scoatem în evidență este faptul că avem o literatură agricolă, și că dacă nu dispunem de una și mai mare, de lucrări epocale sau de opere cari să fi făcut sgomot prin însemnătatea lor, vina nu este decât a mediului care înconjoară pe muncitorii noștrii pe terenul publicistic, un mediu făcut din nepăsare și nepricepere.

In definitiv, oricât s'a produs la noi pe terenul agricol, în direcția publicistică, nu s'a produs încă de ajuns și mai ales nu s'au produs încă acele lucrări monumentale, bazate pe anchete vaste și pe cunoștinți întinse, cari să se impue admirației și atenției tuturor. Agricultura cu întinsele ei ramuri secundare de producțiune, cu legislația care îngrădește proprietatea rurală și cu toate acele relațiuni de muncă și producțiune cari formează cel mai însemnat capitol social economic al țărei noastre, n'a fost încă studiată deajuns. Nu avem încă lucrări de ansamblu, cari, sprijinite pe o adâncă cunoaștere a tuturor împrejurărilor producțiunei rurale, să expue liniamentele generale și vederile noui sau indicațiunile practice necesare pentru o îndrumare nouă a agriculturei.

Țara noastră mai posedă regiuni întinse necultivate, ținuturi bogate dar părăsite, întinderi vaste sălbatice dar cari sub îngrijirea omului ar putea produce avuții agricole nestimate; mai avem colțuri de regiuni ascunse, nepuse în legătură cu căile principale de comunicațiune și deci izolate de arterele mari ale comerțului întocmai cum avem o sumă mare de localități cari s'ar protrivi minunat cu fel de fel de culturi agricole speciale sau cu industrii agricole aparte. Ei bine, toate acestea nu sunt încă studiate și expuse în lucrări, cu toate că până acum nu s'a neglijat, după cum am spus mai sus, terenul publicistic în direcția agriculturei.

In așteptarea acestor opere mari și fundamentale, cari ar folosi enorm de mult țărei și cari nu pot fi decât fructul muncei unor oameni pasionați pentru asemenea chestiuni și în stare—materialmente și intelectualmente—de a le duce la bun capăt, în așteptarea unor atari opere se cuvine să salutăm acele lucrări noui cari se apropie de aceste din urmă și cari fac onoare publicisticei agricole.

Una din aceste din urmă este cartea intitulată **Hipologia** și datorită d-lui profesor *G. Maior*.

Reflexiunile de mai sus le-am făcut sugerate de valoroasa carte a d lui Maior. D. prof. Maior este un muncitor, unul din acei mari muncitori cum se găsesc foarte rar în țara noastră. Pentru aceasta nu numai Hippologia este o dovadă, dar și

celelalte patru volume mari, deja apărute, ale Agrologiei.

Câtă muncă și câtă știință și cât spirit critic! Deși cărți până la un punct didactice, ele pot fi citite cu un mare folos și de agricultori practici, și de techniciani și de oricari publiciști, bineînțeles de acei cari au dorința să cunoască țara asupra căreia scrim.

Lectura celor cinci volume mari fiecare de câte mai multe sute de pagini este indeosebi atrăgătoare, nu este fără viață; din contra, volumele sunt animate, pe alocurea chiar pasionate, pentru că, aproape la fiece capitol, ele tratează chestiunile economice, în legătură cu subectul capitolului respectiv, într'un ton viu și plin de interes și dragoste pentru propășirea țărei. Parcurgând volumele d-lui Maior rămânem uimiți, în țara noastră unde diletantismul și superficialitatea ocupă încă un loc așa de mare de puterea de muncă a autorului lor și de mulțimea materialului îngrămădite acolo. Ele nu cuprind nu numai tot ce trebue știut relativ la munca câmpului, la creșterea plantelor și a vitelor, ci și tot ce se face acum în țara noastră și în țările străine în toate aceste domenii și aceea ce ar trebui să se facă pentru a ne apropia de progres. Sunt cum am zis, cărți pe cari ori cine le-ar citi cu mult interes și cu mai mult folos.

Dacă am vorbit atâta de celelalte lucrări ale d-lui Maior, fiindcă nu puteam să mă ocup de cea din urmă carte, Hippologia, fără a spune ceva și despre cele cari preced și complectează pe aceasta din urmă.

Noua și eminenta operă a d-lui Maior are aceleași calități ca și cele trecute. Materia e tratată tot cu atâta îngrijire, până în cele mai mici amănunțimi, nimic nefiind lăsat la o parte nici din punct de vedere teoretic, nici din cel practic. Chestiunile economice în legătură cu creșterea cailor sunt pe larg tratate, cu o abundență de fapte și documente și cu o serie de propuneri pozitive, cari fac din volumul d-lui Maior o lucrare complectă asupra hipologiei românești. In același timp, cartea expune istoricul și mersul amănunțit al creșterei cailor în toate țările: Ungaria, Rusia, Germania, Franța, Anglia și Arabia. Cu un cuvânt ea este nu numai instructivă, dar și istorică și documentativă, și desigur că critica cea mai atentă n'ar putea, cu toată bunăvoința, să'i descopere lipsuri în toate aceste domenii.

In ce privește în special țara noastră, Hippologia expune în toată însemnătatea ei problema creșterei cailor. D. Maior, după ce face istoricul creșterei cailor în principatele dunărene, arată încercările cari s'au făcut până acum, neglijența cu desființarea tamaslâcurilor din 1864, reaua alegere cu instalarea hergheliei la Cislău, care e un loc impropriu, și modul cum ar trebui să se înmulțească stațiunile de montă în regiunile cavaline ale țărei pentru a da un impuls mai mare creșterei cailor. Demne de remarcat sunt datele asupra hergheliei dela Nucet, asupra hergheliei «Albatros» a d-lui Marghiloman și asupra activității Jockey-clubului. De altfel toată partea relativă la România merită o deosebită atențiune, dar în special propunerile practice ale d-lui Maior la cari nu putem decât subscrie.

Atâta muncă cât a depus d. prof. Maior în eminentele sale lucrări, merită desigur o răsplată mai mare decât aceia pe care a găsit-o până acum. Un îndemn în privința aceasta n'are însă,—o știm bine—nici o șansă de reușită. Ceeace un autor, oricare autor, trebue să urmărească în țara noastră este răsplata morală, adică simțimântul că munca și talentul lui sunt apreciate de cercul acelora cari se interesează de felul activității lor.

Am fi mulțumiți dacă acese câteva rânduri, cari constituesc un omagiu muncei, consticiozității și priceperei d-lui Maior, ar contribui la acel simțimânt de satisfacție care constitue răsplata morală de care vorbesc mai sus.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Preocupările culturale

O revistă care face o dare de seamă asupra unei vizite făcută de d. I. Kalinderu în comuna Buzești jud. Brăila, spune între altele următoarele:

«Făcând această dare de seamă *nu pot să nu insist asupra ideei fericite a d-lui Kalinderu de a da societăților economice și un caracter cultural*».

Ne asociem în totul la această felicitare, pentru că ideea este, într-adevăr, fericită. Țăranul nostru nu are nevoe numai de credit, ci și de cultură, și de aceea trebue aprobat din inimă tot ce contribue la ridicarea culturală a satelor.

In definitiv, dacă considerăm lucrurile până în adâncul legăturilor lor de cauză la efect, observăm lesne că cel mai mare dușman al ridicărei economice a țăranului este rutina și spiritul lui de ignoranță.

El nu știe, nu pricepe, n'are încredere; cu un cuvânt, mintea lui, formată într'anumit fel, în sensul rutinei și al prejudicăților, lasă să treacă în nepăsare toate sfaturile bune de îndreptare, și regenerare. Este evident că țăranul ar munci mai bine pământul, ar ține mai bine vitele, a trăi mai igienic, ar fi mai economic, adică, în general, ar fi mai european și civilizat daca ar *ști*. Tot ce poate contribui dar la mărirea științei, la răspândirea culturei, la revărsarea luminei, la combaterea rutinei și la nimicirea prejudecților, adică tot ce formează întreaga și marea activitate culturală, este bine-venit și bine-cuvântat.

Din acest motiv, mai adânc și mai general, aprobăm frumoasa acțiune culturală în care stărue, în mod înțeleptesc, admirația Domeniului Coroanei. Această administrațiune, adică d. I. Kalinderu, a ținut să conserve băncilor populare, pe lângă caracterul lor economic de credit, și acel colorit mai înalt cultural, pe care l-au avut dela origine.

Pentru a nu încărca însă ambele acțiuni, și una și alta tot așa de folositoare, administrația Domeniului Coroanei le-a despărțit, încredințând acțiunea culturală unei comisiuni speciale dintre membrii băncilor.

Ideea este excelentă, și am dori s'o vedem introdusă în toate satele Dacă nu se poata în alt chip, s'ar putea foarte bine să se formeze în fiecare comună, o comisiune culturală specială formată din tot ce satul are mai ales, care să nu aibe altă atribuțiune de cât aceea de a organiza conferințe, serbări șezători reprezentații teatrale, recitări, școli de adulți etc. Din asemenea comi-

siuni n'ar trebui să facă parte numai învățătorii și preoții cu sătenii fruntași, ci și sătenii mijlocași dar cu știință de carte, pentru că toți țăranii dela mic la mare, să înțeleagă însemnătatea culturei și a învățăturei.

Pe terenul acesta este însă mult de făcut, și de sigur că oamenii de inițiativă și cu dor de țară ar putea să dea naștere la organizațiuni minunate de cultură în satele noastre.

Să nu uităm că în fond totul se reduce la o chestiune culturală. Să dăm țăranului lumină ca să priceapă nevoile sale și vom vedea cum va ști curând să se ridice economicește și moralmente.

Ce avem de făcut

O revistă săptămânală, publică în ultimul ei număr un articol din care extragem următoarele pasagii.

«Avem credința că în nici o altă țară din Europa — cu excepție Rusia — nu sunt așa de mari întinderi de terenuri care să rămâie neîntrebuințate pentru culturi, cum sunt în România.

Dacă cercetăm cu deamănuntul, vedem că pe aproape fiecare moșie există părți de terenuri care rămân necultivate Așa, sunt coastele supuse curentelor de apă care le sapă și le fac improprii pentru orice fel de cultură, dacă nu se iau din timp măsurile necesare; sunt de asemenea terenuri inundabile din jurul lacurilor, al râurilor și dealungul Dunărei. Nu greșim dacă spunem că a zecea parte din suprafața țărei e neîntrebuințată pentru culturi și aceasta pentru că mâna omului n'a făcut încă lucrările ce în alte țări s'au dovedit a fi de mare folos. In ce privește fixarea coastelor, serviciile silvice ale Statului au dat exemplu de ajuns, făcând plantațiuni de salcâmi, cari sunt cele mai rezistente curentelor de apă și în acelaș timp fixează mai bine terenul.

Plantațiuni de salcâmi, în acest scop, a făcut și administrația C. F. R. pentru siguranța liniilor ferate pe locurile accidentale.

Exemplele date n'au folosit aproape nici unuia dintre cultivatori, căci probabil că aŭ socotit drept cheltueli zadarnice facerea plantațiilor de salcâmi și au lăsat coastele supuse la toate influențile curenților de apă. Dar această nepăsare n'a făcut improprie culturilor numai terenurilor de pe coaste, și pe acele de la poalele coastelor, cari au fost potmolite de pământul adus la vale de curentele de apă.

Ca și terenurile de pe coaste, tot așa neîngrijite sunt terenurile din jurul apelor cari sunt supuse inundațiilor mai în fiecare an, când apele cresc din cauza topirei zăpezilor.

Statul pare decis să dea și în această privință exemple acelora cari posedă terenuri inundabile».

Tabloul e exact, nu are nimic ecsagerat; din potrivă, dacă am voi să'l înegrim am putea cita multe și numeroase.

Această chestiune, a fertilizărei și punerei în valoare a terenurilor inundabile și a tuturor pământurilor perdute pentru un motiv rău altul, are darul de a deștepta reflecsiuni înalte. Abia când citim asemenea lucruri obrervăm cât mai avem de lucrat pentru a da tuturor bogățiilor patriei valoarea ce pot să aibă.

Suntem câte odată mândrii de așa civilizație repede câștigată și de aparența strălucită ce o avem. Dar când începem să facem un examen de conștiință, să analizăm prezentul, să calculăm greșelile și p rderile și să schițăm viitorul, vedem abia ce muncă enormă, gigantică, ne așteaptă de azi înainte.

Sute de mii hectare din pământul cel mai arabil sunt perdute din cauza împotmolirilor, a inundațiilor, a despăduririlor; altele sunt inisipate dealungul Dunărei; altele sunt perdute din alte multe pricini; în delta Dunărei o suprafață întinsă de pământ de cultură minunat, de o rodnicie fabuloasă, zace în părăginire; bogății mari zac la dreapta și la stânga noastră, deasupra și dedesuptul nostru, și noi stăm abia la începutul începutului. Am făcut încă așa de puține lucruri civilizatoare în adevăratul înțeles al cuvântului, în cât avem multe și temeinice cuvinte de a ne grăbi.

Ce avem de făcut? Să recâștigăm țărei pământul bogat care nu așteaptă de cât munca omului pentru a rodi și să nu neglijăm nici una din posibilitățile de ridicare economică.

Căile ferate și agricultura

Atât programul guvernului cât și mesagiul regal vorbește de sprijinul ce se cuvine agriculturei; iar acest sprijin este promis sub forma înălțirei căilor de comunicațiune.

Este vorba bine-înțeles de căi ferate de interes local, de legarea regiunilor îndepărtate în centrele comerciale și, probabil, și de o largă dezvoltare a șoselelor de tot soiul.

Bine înțeles, nu putem de cât aproba toate aceste proecte, pentru că dintre primele măsuri ce trebue să se ia pentru a se da valoare producțiunei, ori care ar fi ea, cea dintâiu este crearea de căi de comunicațiune care să pue în legătură centrele de producțiune cu cele de consumațiune.

Orice îmbunătățire se va aduce deci în direcția aceasta, va fi binevenită. Dar mai este însă un lucru asupra căruia trebuie să mai atragem atenția și cu care s'a ocupat și primul congres agrar. Este chestia taxelor pe cereale, apoi utilarea stațiunilor cu magazii și șoproane pentru depozitul cerealelor, chestia vagoanelor în timpul transportului cerealelor spre porturi și așa mai încolo.

Dacă autoritățile superioare voesc într'adevăr să ajute agricultura prin dezvoltarea căilor de comunicațiune ar trebui să ție în seamă și utilarea mai sistematică a căilor ferate existente în sensul cum cere Rezoluțiunea specială votată de primul congres agrar.

Cultura porumbului furajer

Am reprodus în No. trecut știrea despre curânda apariție a instrucțiunilor pentru cultura porumbului furajer și întrebuințarea lui ca nutreț verde și murat.

Valoarea porumbului furager a fost de mult cunoscută, dar până acum nu s'a lucrat în deajuns pentru răspândirea lui. Instrucțiunile ce se vor împrăștia la sate, precum și concursurile ce se organizează, vor aduce de sigur o schimbare în bine. Din parte-ne, urăm tot succesul și îndemnăm pe amicii noștrii să sprijine această inițiativă.

V. M. K.

De pe Domeniul Coroanei

Conferința de la Societatea „Progresul Silvic“

Sâmbătă 5 Martie, seara, societatea *«Pregresul Silvic»* a ținut prima conferință din acest an, la sediul ei din localul administrației Domeniului Coroanei.

A. S. R. Principele Moștenitor, care se interesează mult de silvicultura națională a onorat conferința cu Augusta Sa prezență.

In numerosul și alesul public, cari asistau am observat de asemenea pe d-nii Dimitrie A. Sturdza, fost prim-ministru, Ștefan D. Grecianu,

C. Colibășeanu, Nicolae St. Cesianu, C. F. Robescu, D. Nenițescu, V. M. Kogălniceanu, G. Maior, C. Alimănișteanu, etc.

Ședința s'a deschis de președintele societății, d. Ion Kalinderu, care a pronunțat următorul discurs:

Alteță Regală,
Domnilor, Iubiți colegi,

Se împlinesc 15 ani de când Societatea *«Progresul silvic»*, întemeiată în 1886, ține în fiecare an câte trei conferințe.

In acest răstimp, subiectele cari s'au desvoltat de conferențiari, au fost pe cât de variate pe atât de potrivite împrejurărilor, și în genere progreselor realizate de silvicultură. De asemenea, Comitetul a căutat să intereseze la ele, nu numai pe membrii societății, ci și alte persoane străine de pădurărit, dar în curent cu chestiunile economice, și în măsură de a contribui la deslegarea lor, spre binele obștesc.

Imi place a crede că deși n'am ajuns încă acolo, unde țînteam când am introdus conferințele, rezultatele dobândite sunt totuși destul de satisfăcătoare, dacă le privim alăturea de activitatea ce am desfășurat prin revistă, în adunările generale, prin publicațiuni, etc., și dacă le judecăm după progresele făcute de silvicultura noastră națională. In viitor sperăm să obținem roade și mai bune, mai ales că începutul e făcut, și că avem în țară un număr relativ mare de bărbați, cari dau pădurilor adevărata lor însemnătate.

Intr'adevăr, de unde înainte această bogăție era privită ca un izvor nesecat de venit, astăzi masivele păduroase sunt supuse unor anumite legi, și se caută în chip rațional, așa cum se practică în țările apusene. Odată cu schimbarea sistemului de exploatare, era natural că și utilizarea lemnului să ia un avânt mai mare, și să ne ducă la întrebuințarea lui de azi, care deși n'a atins perfecțiunea, e însă pe calea cea bună.

Tot atât de îmbucurătoare sunt și împăduririle, ce se fac în unele părți ale țării pe locurile defrișate. E de dorit ca aceste împăduriri să se facă în măsură tot mai mare, și să se întindă și pe terenurile inaccesibile altor culturi, cum și la șes, ca perdele de protecțiune contra vânturilor păgubitoare. România fiind o țară agricolă, pădurile cari au o mare înrâurire asupra climei, trebuesc păstrate, iar acolo unde lipsesc, re înființate sau întemeiate din nou, ca un regulator al fenomenelor atmosferice. Pe Domeniile Coroanei, s'a ținut seamă de această necesitate, făcându-se împăduriri în nisipurile sburătoare de pe Sadova, cum și mai multe perdele de protecțiune pe celelalte moșii, și pot afirma că au corespuns pe deplin așteptările noastre.

Iubiți colegi,

Interesul din ce în ce mai mare, care ni se arată din toate părțile, nu trebue să fie pentru noi numai o răsplată a muncei din trecut, ci și un puternic îndemn de a stărui înainte pe calea ce ne-am tras. Osârdia noastră să fie îndoită, pentru că numai astfel vom putea ajunge mai curând scopul, în vederea căruia ne-am întrunit în societate, și vom putea corespunde încrederei ce s'a pus în noi. La aceasta ne chiamă de altcum și datoria, ce are fiecare om de a fi folositor țării sale.

Amintind acestea, nu pot însă să nu exprim satisfacțiunea ce simt, constatând că fiecare din d-v. s'a străduit și până acum cu multă bunăvoință. In special aduc mulțumiri d-lor conferențiari, cari 'și au dat toată silința a face comunicările lor cât mai instructive și mai atrăgătoare pentru toți.

Programul conferințelor din acest an e următorul:

Astăseară: *Lemnu' de fag cu și fără inimă roșie, și întrebuințarea lui pentru traverse,* de d. Petre Antonescu, profesor la școala de silvicultură.

La 12 Martie: *Corpul silvic al statului,* de d. Mihail Tănăsescu, inspector silvic.

La 19 Martie: *Insemnătatea botanicei generale și aplicată în silvicultură,* de d. Nicolae Iacobescu, profesor la școala de silvicultură.

Alteță Regală,

Permiteți-mi a depune la picioarele Voastre, în numele tuturor membrilor societății, omagii de profundă recunoștință pentru Augusta bunăvoință cu care ați venit între noi. Prezența Alteței Voastre Regale la această conferință e o mare onoare pentru societatea noastră, iar pentru membrii un și mai puternic îndemn la muncă, ca și numeroasele dovezi de înaltă ocrotire cu care ne onorează M. S. Regele, Augustul unchiu al Alteței Voastre Regale.

Și acum cu voia Alteței Voastre Regale, dau cuvântul d-lui Antonescu.

După aceasta d. Kalinderu dă cuvântul d-lui prof. P. Antonescu care vorbind despre: *Lemnul de fag cu și fără inimă roșie, și întrebuințarea lui pentru traverse,* constată întâi, că materialul de stejar pentru traverse de drum de fier s'a împuținat mult din cauza exploatărilor pe o scară mare, ce s'au făcut în deceniile din urmă. Pentru a se evita momentul când vor lipsi cu totul, Direcția căilor ferate s'a gândit la traversele de fag, mai ales că masivele de această esență sunt foarte numeroase și bogate. — C. F. R. au înființat pentru injectarea traverselor cu creozot, o uzină la Ploești, care a lucrat până acum numai traverse de fag alb. La noi în țară este însă mai mult fag cu inima roșie, care nu se injectează complet și care în Franța s'a considerat până în timpul din urmă ca o maladie.

In călătoria ce a făcut, fiind însărcinat de d. Kalinderu, președintele societății, d. Antonescu a studiat această chestiune și a constatat că în Ungaria, care are același fel de fag, se întrebuințează anual peste 500,000 de traverse de fag cu inima roșie. D-sa a vizitat și uzinele de injectat de acolo, și după propriile sale cercetări, cât și a mai multor autori competenți, a ajuns la încheierea că inima roșie nu e o boală, ci un mijloc de protecție al lemnului contra mycellului ciupercilor. Această varietate de lemn nu putrezește decât în 10—12 ani, pe când lemnul alb neinjectat și supus umidității, abia rezistă 3—4 ani.

Conferențiarul expune apoi cum se face injectarea, care e constituția anatomică a fagului, și dând mai multe lămuriri despre prețul traverselor și despre alte condițiuni comerciale, recomandă utilizarea numeroaselor păduri de fag pentru traverse. Pentru că însă fagul cu inima roșie nu ține decât 12 ani, și o traversă nu trebue să coste decât cel mult 4—5 lei, e de părere să se eftinească creozotul și să se amestice cu clorura de zinc. Bine ar fi ca chimiștii noștrii să caute chiar un produs al petrolului, care să înlocuiască clorura de zinc, după cum s'a făcut în Ungaria, unde inspectorul căilor ferate de stat are, împreună cu ing. Illet un brevet.

Terminând, d. conferențiar adaugă că va publica în curând un studiu amănunțit asupra acestei chestiuni atât de importante.

După conferință A. S. R. Principele condus de d. Kalinderu și ceilalți domni au vizitat Expoziția Domeniului Coroanei, care cuprinde 5 mari saloane, unde au admirat progresele realizate în toate direcțiunile. In deosebi olăria, lemnăria și produsele agricole au atras deosebita atenție a vizitatorilor. E și o secție deosebită pentru lucrările din atelierele școlare, care au luat un mare avânt, producând frumoase obiecte de strungărie, împletituri în richită, pălării de pae etc. Elevele se disting de asemenea prin minunate țesături, cusături și broderii naționale.

După vizitarea expoziției, care a ținut până târziu, publicul s'a îndepărtat ducând cele mai bune impresii.

Pătulele de rezervă

(Urmare şi fine)

Dar ţinem să declarăm că în cazul când n'am putea să isbutim să convingem pe oamenii noştri politici despre superioritatea acestui sistem, n'am ezita a adopta al doilea sau al treilea sistem, căci un singur lucru nu admitem: să rămânem în starea de azi fără a face nimic.

Am examinat şi am comparat în articolele precedente cele două sisteme opuse: rezerva în natură, şi constituirea unui capital în bani.

Rămâne să studiăm spre a încheia această lucrare şi sistemul mixt propus de unii, spre a evita pe cât e cu putinţă inconvenientele celor două dintâiu moduri de asigurare în contra secetei.

Partizanii acestui sistem recunosc greutatea d'a cere şi d'a încasa dela ţărani, fie chiar pentru a'l asigura în contra lipsei de hrană, o sumă în bani, care s'ar adăoga la dările ce cu atâta anevoinţă plăteşte pentru trebuinţele statului, ale judeţului şi ale comunei. Ştiu că ţăranul este obicinuit să'şi achite datoriile ori în natură ori în muncă. De aceea zic: Nu vom cere sătenilor acea sumă de 4 jum. milioane pe an ce ar trebui să plătească în sistemul asigurărei în bani; le vom cere 1/20-a parte a recoltei lor de porumb, ca în sistemul pătulelor de rezervă; dar spre a evita greutăţile şi riscurile de pază, abuzurile şi furturilor, scăderea inevitabilă, când se păstrează producte în magazie în curs de mai mulţi ani, vom transforma în bani prin vânzare porumbul prelevat în fiecare an asupra recoltei ţărei; acei bani îi vom depune spre a creşte cu dobândă pe contul fiecărui cap de familie; şi odată această transformare operată se va proceda ca în sistemul asigurărei în bani.

Aşa dar cu chipul acesta se vor evita şi neajunsurile, şi se vor întruni avantajiile celor două sisteme: teoria la prima vedere pare seducătoare; dar puţina reflexiune va arăta că e greu a se găsi o combinaţiune care să evite toate neajunsurile şi să întrunească toate avatagiile; sistemele mixte din contra mai totdeauna întrunesc mai mult inconvenientele decât foloasele combinaţiunilor simple. Şi cu sistemul acesta vor trebui construite pătule, fiindcă recolta de porumb nu se poate bate şi vinde imediat după ce s'a cules; foarte rar se întâmplă ca porumbul să fie destul de uscat şi bine copt încât să se poată vinde chiar în toamna în care s'a recoltat: toată lumea ştie că în primăvara următoare numai începe obicinuit vânzarea porumbului din recolta unui an.

Aşa dar va trebui păstrat câteva luni în pătule; evident aceste pătule nefiind trebuincioase decât pentru recolta unui an, vor fi de 5 ori mai mici decât în sistemul întâiu; deci cheltueala de primă instalaţiune va fi mai mică. Asemenea pază, riscurile de stricăciune nu vor dura decât câteva luni.

Dar o obiecţiune capitală se ridică în contra acestui sistem; care consistă în a vinde o parte din recolta anilor de abondenţă spre a constitui o rezervă băneacă pentru vremea de lipsă. Această procedare se poate caracteriza în modul următor:

Vând eftin ca să răscumpăr scump.

A doua obiecţiune serioasă este posibilitatea şi probabilitatea unor grave abuzuri cu ocaziunea acestei îndoite operaţiuni. Se tot opune sistemului de rezervă în natură obiecţiunea că ar fi dat în trecut naştere la multe abuzuri. Intrebăm: când în câteva mii de comune se va vinde în fiecare an o cantitate totală de aproape un milion de hectolitri, se vor face oare toate vânzările în mod cinstit? cu preţul adevărat? nu va fi nimic incorect?

Şi iarăşi când se va cumpăra porumb, aceleaşi probabilităţi de abuzuri se vor ivi. Pe când în sistemul pătutelor de rezervă cele 4 sau 3 jum. milioane hectol. ce se vor aduna, n'au să se cumpere, n'au să se vândă; prin urmare nici o temere de preţuri prea reduse, nici de plată prea mare; singura chestiune de rezolvat este d'a asigura paza, şi d'a împedica sustracţiunile la diferitele manipulări ce vor fi necesare.

In sistemul al doilea, rizicurile de abuzuri se ivesc cu ocaziunea cumpărătoarei porumbului; în acest din urmă riscurile vor fi îndoite; întâiu la vânzare şi apoi a cumpărare.

Odată ce rezerva în natură luată în fiecare an se va fi transformat în bani, sistemul al 3-lea se confundă cu cel d'al doilea, prezintând avantagiele lui, adică sporirea fondului prin acumularea dobânzilor compuse.

Dar aceeaşi obiecţiune se ridică: am demonstrat că sporul din dobânzi este departe d'a egala diferenţa de preţ ce este între anii de belşug şi cei de lipsă nu revenim asupra acestor demonstraţiuni.

Asemenea avantagiul cel mare al fiinţei în natură a unui stoc mare de porumb care să servească de moderator mişcărei de urcare a preţurilor, dispare în acest sistem ca şi în cel d'al doilea.

De aceia, examinând fără nici o idee preconceputâ cele trei sisteme ce se pot adopta, convicţiunea ce ne-am format este că rezerva în natură oferă cea mai bună soluţiune a grelei probleme ce avem a rezolva.

Dar, în orice caz, orice soluţiune este mai bună decât lipsa de soluţiune şi menţinerea stărei de neprevedere în care trăim de 40 de ani şi care în mod periodic ne aruncă în crize de gravitatea acelei prin care trecem.

Odată pătulele de rezervă sau casa de asigurare în contra secetei, înfiinţate, vor fi măsuri de luat pentru a asigura şi nutreţul vitelor. Soluţiunea problemei nu poate fi decât în desvoltarea şi generalizarea culturei lucernei, care rezistă la cele mai cumplite secete şi dă chiar în anii cei mai dezastroşi ca 1899, 1904, cel puţin o coasă sau două, pe când plantele anuale cum e meiul, borceagul, pot în asemenea cazuri să nu dea absolut nimic.

Irigaţiunile în unele părţi ale ţărei, plantaţiuni menite a frânge şi a modera puterea vânturilor violente cari mai totdeauna agravează seceta şi adeseori ris'pesc şi gonesc departe norii acumulaţi, sunt iarăşi lucruri la cari trebue să ne gândim; vor trebui pentru aceste măsuri menite a îmbunătăţi condiţiunile agriculturei, şi bani mulţi şi vreme multă.

Măcar să se fi întrebuinţat în acest scop câteva milioane din sutimele ce s'au cheltuit în cei din urmă 30 de ani şi pentru cari plătim în fiecare an peste 80 de milioane în străinătate!

Ioan N. Lahovari

Absenteismul

IV

(Urmare şi fine)

Populaţiunile pretutindeni sunt împărţite pe profesiuni şi orice profesiune se învaţă fie teoretic şi practic, fie numai în mod practic. Este netăgăduit însă că cu cât un om a studiat mai mult şi mai sistematic o profesiune, cu atât e prepus că o pricepe mai bine. Un medic e presupus mai apt a vindeca boalele organizmului omenesc decât o babă; un avocat e presupus că va apăra mai bine interesele unui împricinat decât le-ar apăra un potcovar; un architect va şti mai bine decât un chirurg să clădească o casă; un pod făcut de un inginer va prezinta mai multe garanţii de soliditate decât dacă l'ar construi un veterinar, în fine, o ciorbă de perişoare gătită de o bucătăreasă bună va fi de sigur mai gustoasă decât aceea pe care ar ticlui-o un profesor de filozofie.

Dacă acest adevăr se poate aplica la toate meseriile, nu pare însă a fi tot aşa în ce priveşte agricultura, cel puţin la noi.

In adevăr, de ani îndelungaţi statul nostru face mari sacrificii spre a întreţine şcoale profesionale de agricultură, în cari această meserie se învaţă şi teoretic şi practic. Scopul statului va fi fost şi este de bună seamă să scoată oameni speciali în această ramură, mai pricepuţi în ale agriculturei decât cei ce n'o cunosc decât din auzite şi astfel se contribue prin aceşti

factori la progresul agriculturei noastre. Astfel toate aceste sacrificii ar fi curat absurde.

Ce vedem însă?

Acești absolvenți ai școalelor de agricultură, pregătiți în mod special și cu cheltuiala statului pentru meseria plugăriei, nu'și găsesc în mare parte aplicațiune în ramura lor și sunt nevoiți a recurge la alte cariere, plugăria făcându-se în România de oricine, afară de cei cari au învățat-o în școală.

Nu e oare aceasta o anomalie din cele mai curioase?

Iată oameni pregătiți anume pentru meseria plugăriei, precum moașele sunt anume pregătite pentru arta moșitului, și ei nu găsesc nici pământ, ca să'și pună în practică cunoștințele pe care le-au dobândit în școală, nici întrebuințarea ca administratori de moșie.

Statul dă pământ oricărui țăran, chiar dacă ar fi idiot sau cârciumar, sau cămătar, care nu se ocupă de loc cu plugaria, cum cunoaștem mulți pe la sate, dar nu dă tocmai aceluia pe care el însuși l'a pregătit pentru meseria plugăriei și despre care trebue să presupunem — afară numai dacă toate școalele agricole ale statului sunt o chimeră — că ar ști mai bine decât altul să folosească pământul și să scoată din el roade mai bune și mai mult decât cel dintâi profan.

Cât despre îngrijitorii sau administratorii de moșii, am văzut până acum toate meseriile apte pentru această ocupațiune, am văzut îngrijitori de moșii improvizați din cârciumari, calfe de băcănie, bărbieri, negustori scăpătați, fără a mai vorbi de droaia de marinari, bragagii, etc., ce ne-a trimis de veacui peninsula Balcanică și tot arhipelagul grecesc; de ce oare prin excepțiune la această regulă nu s'ar încredința postul de administrator de moșie și câte unui absolvent al școalei de agricultură?

Știu că astăzi sunt pe ici pe colo și câțiva din aceștia întrebuințați în ramura lor, dar mai mulți sunt aceia cari au fost nevoiți a îmbrățișa alte cariere și câți mai sunt cari n'au putut îmbrățișa nici o carieră, din cauză că le stă închisă singura cale pe care ei au păsit, adică meseria plugăriei.

Profit, d-lor, de împrejurarea că mă aflu în acest cerc distins și luminat de mari proprietari și de mari cultivatori de pământ spre a vă adresa un apel călduros în favoarea tuturor ... ...nieri ai progresului agricol acestor pi... ...ma cu tot dinadinsul ca și a vă îndem... ...și cunoștințele practică să puneți știința ... specialiști în servitice ale acestor ... stre. ciul agriculturei noa... ...i-au consacrat

Dacă oamenii cari ș... ...vor găsi în viața meseriei agricole n... ...ebuințare, țara noastră o asemenea înt... ...i mult atunci se vor justifica și ma... ...că la spusele mele de mai adiniaori ... se noi, în majoritatea cazurilor, nu face *agricultură*, ci simplă *exploatare*. Numai astfel s'ar putea explica pentru ce un om fără nici o pregătire specială să poată face un mai bun administrator de moșie decât un absolvent al școalei de agricultură.

Marii noștri cultivatori au tot interesul să se înconjoare de acești reprezentanți ai științei agricole și să răspândească prin ei peste toată suprafața țărei lumina și progresul. Chiar și aceia dintre cultivatori cari n'ar voi să rupă de tot cu vechia rutină își pot încă zice că un absolvent al școalei de agricultură valorează cât un administrator de școala veche plus cunoștințele sale speciale și că dacă nu s'ar folosi de acestea decât într'o mică măsură, tot va trage mai mare folos din serviciile sale decât din acelea ale unui fost epistat.

Inainte de a termina, d-lor, să-mi dați voe să mai ilustrez avantagiele reședinței la țară prin următoarele cuvinte din tratatul asupra „Legilor Populațiunei" de Charles Bertheau, operă încoronată de Academia de științe morale și politice:

„Proprietarul, zice Bertheau, să'și stabilească reședința la moșie; în loc de a'și preumbla trândăvia la oraș, să'și consacre timpul liber agriculturei. Ea este o comoară de bogăție nesecabilă, o știință în care sunt încă multe descoperiri de făcut, multe progrese de realizat. Meseria de agricultor este cea mai nobilă, cea mai frumoasă, cea mai cinstită dintre toate; cea mai conformă legilor naturei și voinței Creatorului".

Sfântul Pavel recomanda lucrul manual, zicând: „Cine nu vrea să muncească, nu e vrednic să trăiască".

Sănătatea, fericirea, pacea sufletească, sunt împărtășirea celor ce știu să se conformeze perceptelor apostolului.

Iar eu mulțumindu-vă pentru bunavoință cu care m'ați ascultat, vă zic.

Iubiți-vă moșia și agricultura noastră va prospera.

Al. Ciurcu

Despre Sericicultură

Conferință ținută la Societatea Agrară în ziua de 17 Februarie 1905

III

(Urmare și fine)

Scopul a estei filaturi mai este și acela de a forma personal technic propriu al țărei, pentru ca să poată fi pus la dispoziția arendașilor, care nu *cunosc* limba unga ă.

La cele de până aci, nu mi rămâne de adăogat, de cât, partea relativă la producerea seminței.

De unde la 1880, stabilimentul pentru confecționarea seminței, nu ocupa de cât o mică sală, astăzi Ungaria are la Szegzard, un mare și frumos edificiu, compus din șase săli în care lucrează la timp, 260 microscopiste, din care 45 sunt numai pentru control; stabilimentul e așa de bine organizat, în cât controlul lucrătorilor e împins chiar la exces: pe când în Italia se crede inutil chiar al doilea control, la Szegzard se practică și al treilea, și se face chiar de directorul technic al stabilimentului, iar vasele (majore) în care se pisează fluturi pentru examinat, sunt spălate de mai multe ori, și de temere că aceste nu ajunge, și cu ver unul din vase ar putea conține ver un microb (corpuscul) de boală, pentru fiecare sală se află o microscopistă, care examinează ultima picătură de apă, ce rămâne în vasele spălate.

Acest stabiliment a produs la 1904, 1900 kgr. sământă selecționată din 6 milioane celule, din care s'a importat din Franta și din Italia 1 mil. 500,000 restul a fost produs în țară.

Am văzut până aci ce au făcut 2 din vecinii noștri;—de unde au plecat? și unde au ajuns?—Voi trece— și voi schița pe scurt mersul istoric al sericiculturei la noi.

Se presupunem că în țara noastră, sericicultura 'și are existența cam din secolul al XVIII, când invaziunile Turcilor, mai ales erau așa de numeroase prin satele depe marginea Dunărei.

Pe aci, negustori turci aduceau sătenilor borangic cu care brodau vestmintele lor de sărbătoare și încetul cu încetul aduse obiceiul de a crește vermi de mătase procurându-le sământa și pueți de dud.

In schimb acei negustori primeau ouă, miere ciară, etc.

Că este la noi un vechi obiceiu de a crește vermi de mătase, aceasta o dovedesc chiar duzii seculari ce se găsesc încă mulți prin diferite părți, precum și obicinuința moștenită de veacuri, de sătence, ca costumele lor de sărbătoare, compus din ei (cămăși) și marame, să fie țesut și brodat cu borangic preparat de ele. Chiar istoria țărei ne spune că la 1813, sub Vodă Caragea, văzându se treburile, ce se făceau cu lucrul borangicului, se hotărî a se constitui un venit, în folosul cutiei milosteniei, dela dulapurile ce lucra borangic, impunându-le la o dare de 5 talere, fie are dulap.

Darea aceasta, a fost suprimată de Vodă Al. N. Șuțu, pentru motivul că materia borangicului, este din cele trebuincioase, pe pământul țărei și că trebue înmulțit.

A fost timpuri când făceam chiar export cu produsele noastre sericicole, din care la 1863, au exportat sământă și gogoși în Francia și Italia pentru 3.636.313 lei.

Atențiune însemnată se dete se-

riciculturei încă dela 1842, când un mare comersant, d. D. Simo, în urma călătoriilor sale făcute prin Francia și Italia și cu concursul statului înființă la 1851 stabilimentul sericicol dela Pantelimon unde obținu o mătase foarte mult lăudată, la expozițiunile universale dela *Londra* în 1851 și dela *Paris* în 1855.

Până la 1853, cultura vermilor de mătase, s'a făcut numai pentru trebuințele personale ale sătenilor și pentru mici vânzări limitate în interesul țărei: De export nu se pomenea.

Dela 1853 până la 1857, cererile din țară chiar începură să se mărească și acest lucru determină pe mai multe persoane să înființeze la 1860 o societate care avea de scop incurajarea și desvoltarea industriei mătasei: In fruntea societăți se aflau bărbați ca Principele Barbu Știrbei, frații Coenopopolu, frații G. și Ion Cantacuzino, Vasile A. Obedeanu etc.

Societatea instală o fabrică de filat la Dămăroia lângă București cu 1000 fuse și cu o putere motrice de 50 cai. Fabrica mergea foarte bine dar fatalitatea făcu că chiar pe acel timp boalele vermilor de mătase, care bântue, culturile din Francia și Italia, să aducă în țară la noi — unde nu erau boale, — o mulțime de străini pentru a cumpăra sămânța și gogoși românești. Aceste împrejurări făcu ca sămânța românească să fie foarte căutată și scump plătită și creșterea vermilor să ea o desvoltare ne mai pomenită.

Se vindea gogoșile cu 15—23 fr (2 galbeni) ocaua iar sămânța cu 600 lei (50 g.) ocaua; Furia aceasta de prețuri nu ținu mult, căci speculanții necinstiți introducând în țară sămânță străină și bolnavă, spre a o vinde în urmă tot în străinătate cu preț mare ca sămânță românească, nu numai că a discreditat justa reputație a seminței din țara noastră dar a introdus cu ea și boala.

O mare lovitură se dete, în acelaș timp fabricei de filat care din cauza scump tei gogoșilor, nu putu susține concurența ce i se făcea de streini; astfel că după trei ani de funcționare fu silită a suspenda lucrările.

Pe la 1864, s'a înființat și în Moldova, la monastirea Galata de lângă Iași, un stabiliment sericicol, care după trei ani a încetat să mai funcționeze.

La 1879 o grupă de oameni și la 1883 alta, proectară înființarea unor societăți de sericicultură dar, din împrejurări necunoscute, nici unu nu a putut lua ființa. De atunci încoace singur statul a făcut oare care sacrificii pentru sericicultură; probă sunt, semințile cumpărate mai în fie care an din străinătate, și distribuite gratuite celor ca au făcut cereri apoi mai multe încercări pentru producerea și răspândirea agudului și în timpul din urmă, propagarea creșterei raționale de vermi de mătase, prin cursurile și lucrările făcute cu învățători sătești, de către instructorul format anume în străinătate la 1895.

Și dacă cu toate acestea, se va zice că nu s'a făcut nimic, eu nu voi putea afirma nici odată că sacrificiile statului de până acum nu au avut sau nu vor avea și ele, înrâuriri binefăcătoare pentru sericicultură.

Dacă străinii interesați de progresele sericicole din diferite țări, afirmă în parte că sericicultura noastră a luat mai ales în ultimi ani, oarecare desvoltare, precum menționează buletinul Camerei de comerciu frances din Constantinopole No. 213 din 31 Decembrie 1904, cu atât mai mult trebue ca afirmațiuna mea să fie crezută. Dar pentru a îngrădi și mai bine temeinicia credinței mele lăsam loc cifrele oficiale să vorbească.

Astfel: din datele culese de ministerul agriculturei, prin prefecturile județelor în ultimi trei ani, rezultă că, atât numărul comunelor cât și acela al cultivatorilor a crescut simțitor din an în an, căci la 1902 a fost în țară 863 comune cu 7336 cultivatori; la 1903 a fost în țară 987 comune cu 9717 cultivatori și la 1904 a fost în țară 1080 comune cu 16160 cultivatori.

Nu voi ezita un singur moment de a vă declara că rezultatele obținute, au fost în toți anii cât se poate de rele. Este știut și bine constatat că un gram sămânță vermi de mătase de bună calitate, crescut cu toate regulele cuvenite, trebue să dea gogoși peste $2^1/_2$ kgr.

Ori le noi, foarte puțin sunt cultivatorii cari au dobândit până la 1 kgr. gogoși dintr'un gram de sămânță; mai mult de $^3/_4$ din cultivatori nu au ajuns nici la $^1/_2$ kgr. In anul trecut, media de producțiune obținută de cultivatori a fost următoarea:

Din sămânța împărțită de minister; sămânța produsă în condițiunile dictată de știință, s'a obținut pentru la gramul de sămânță 523.5 grame gogoși; iar din aceea cultivată și produsă de cultivatori gramul de sămânță a dat 283.5 grame gogoși.

Diferența e prea bătătoare la ochi și pledează singură în favoarea cultivărei numai a seminței recoltată după regulele dictate prevăzute de știință.

La acestea toate, dacă se va adăoga educația cultivatorilor, în direcțiunea unei creșteri raționale, suntem siguri că prosperarea culturei vermilor de mătase în țara noastră nu va mai întârzia.

Industria mătăsei pentru noi este prea prețioasă și trebue să aibă un viitor.

Și cum nu va fi așa, când Poeta Carmen Sylva, Iubita noastră Suverană M. S. Regina, a dat semnalul de alarmă pentru regenerarea sericiculturei românești? Ea, iubitoare a tot ce este pentru binele țărei românești, mai bine ca oricine a înțeles, că acest mic vermișor, este în stare nu numai a reînvia o bogăție națională dar, și a reaminti, gustul portului iubit, portul național.

Pentru a termina vă rog onorat auditoriu să binevoiți a lua cunoștința că, părerea mea asupra măsurilor urgente ce trebuesc luate, pentru regenerarea sericiculturei se rezumă la următoarele puncte:

1) Să se semene și să se planteze chiar în primăvara a. c. duzi cât va fi posibil mai mult.

2) Să se crească numai sămânță preparată după regulele științei moderne.

3) Să se legifereze prepararea și comerciul seminței.

4) Să se pregătească personal suficient cu cunoștințe asupra creșterilor raționale.

5) Să se facă educațiune cultivatorilor prin conferințe și prin creșteri îngrijite, conduse de oameni cunoscători.

6) Să se asigure desfacerea gogoșilor produse de cultivatori în modul cel mai lesnicios posibil, plătindu-se după un preț stabilit imediat la predare.

7) Să se înființeze cuptoare și magazii pentru omorârea gogoșilor și condiționarea lor spre a le face comerciabile.

8) Să se înființeze o mică filatură după cele mai noui sisteme, și în fine să se introducă prin școalele secundare, seminarii, normale de învățători și cele de agricultură, cursuri de sericicultură însoțite de creșteri.

Societatea *«Țesătoarea»*, înființată zilele trecute din inițiativa M. Sale, va fi cu siguranță aceia dela care pe viitor, vor pleca razele bine făcătoare ale progresului economic sericicol.

Și acum să zicem cu toții, trăiască M. S. Regina și augustul său soț, trăiască familia regală și dinastia lor, trăiască societatea «Țesătoarea» și onoratul ei consiliu de ad-tie.

Trăiască Societatea Agrară, propovăduitoarea și încurajatoarea agriculturei românești.

A. N. Nițescu
Șef de biurou în ministerul agriculturei

---

1) D. Ch. D. Drușu, cu cunoștințele căpătate la stațiunea sericicolă dela Göntz (Austria de sus) a fost cel mai devotat om care a luat pe timpuri, pentru propășirea și dezvoltarea sericicultură în țară.

Asigurarea vitelor

Camera de comerț din Botoșani conține în Darea ei de seamă următorul proect asupra unei asigurări generale a vitelor. Il reproducem ca document.

Statul ar putea organiza un serviciu de asigurarea vitelor fără nici un rizic pentru bugetul general, iar organizarea ar avea deocamdată un scop întreit.

1) Toate vitele agricultorilor mici să fie asigurate în schimbul unei taxe minime anuale pentru caz de moarte, cu despăgubire în bani sau în natură și, cum am zis mai sus, mai ales în natură, când foudul va permite înființarea de cârduri de vite pentru acest din urmă fel de despăgubire.

2) Ameliorarea rasei vitelor prin înființarea de tamazlâcuri model, speciale pentru creșterea vitelor bovine, în deosebitele regiuni cunoscute ca având vite bune de rasă și din care, cu timpul, să se poată da vite în natura celor ce vor fi avut daune.

3) Crearea unui capital însemnat, care să se administreze de ministerul agriculturei, separat de fondurile bugetare și care capital va permite, pe deoparte înființarea de ferme model pentru creșterea vitelor și ameliorarea rasei lor, iar pe de alta reducerea treptată a taxei de asigurare, până la desființarea ei, ceiace se va întâmpla atunci când capitalul asigurat va produce un venit atât de mare, cu din care să se poată despăgubi proprietarii săteni.

Un rezultat îmbucurător și pe care 'l vom aprecia în urmă când îl vom avea, fără ca statul să fi cheltuit ceva pentru el decât indirect și foarte puțin, va fi că cu această instituțiune de natură economică atât de importantă pentru țară, vom avea cadastrul tuturor vitelor țărei plus studiile ce se vor face asupra vitelor noastre și asupra îmbunătățirei raselor lor.

Dela început, propunerea aceasta s'ar părea greu de realizat; ar fi însă o simplă părere, care din cauza lipsei noastre de stăruință în chestiuni de natură economică, a oprit multe propuneri bune și folositoare de a se putea pune și în fapt. Ceiace propunem nu e greu de realizat, din contra, atât din punctul de vedere al mortalității cât și din acela al manipulațiunei precum și din acela al folosului ce ar rezulta pentru țară, propunerea este foarte ușor de pus în aplicare. Astfel ca să luăm circumscripția noastră de exemplu, avem în regiunea țărei de sus peste 200000 capete de vite cornute, boi, vaci, viței, vițele, bivoli, etc.

După tabelele ce dăm mai sus, în acest număr, proprietari mari și arendașii intră cu 26% iar locuitorii săteni cu 74%. Dacă am socoti cu 120 lei capul de vită, atunci acest însemnat agent de producțiune și de hrană reprezintă un capital de 24,000,000 lei, cu cât mai expus și, la nenorocire cu daune, cu atât mai dureroase cu cât el este împărțit într'uu mai mare număr de proprietari.

Toate perderile s'ar îndepărta, făcându-se apel la o sumă minimă anuală către proprietarii vitelor și mai ales către săteni și care în schimbul ei, vita moartă, fie prin moarte naturală fie prin accidente, va fi despăgubită proprietarului din fondul „Asigurarea vitelor".

CRONICA AGRICOLĂ

De pe Domeniile Coroanei

In luna Mai 1904, s'a transformat Societatea culturală «C. A. Rosetti» de pe Domeniul Coroanei Gherghița din jud. Prahova în societate economică-culturală.

La 31 Decembrie 1904, s'a încheiat primul bilanț, care deși nu cuprinde de cât 7 luni, arată totuș un progres destul de îmbucurător. Astfel, capitalul vărsat a crescut dela 507 la 3187 lei 50 bani depuși de 88 membrii, permițând să se acorde împrumuturi în suma totală de 2790 lei cu 10 la sută dobândă. Aceste împrumuturi s'au făcut numai pentru construiri de case, pentru cumpărări de vite, de unelte agricole, porumb, și pentru cumpărarea rechitei necesare meseriei unui locuitor român.

Din fondul cultural, s'a putut contribui la serbarea lui Ștefan cel Mare dela 4 Iulie trecut, și s'au cumpărat cărți în preț de 20 lei pentru cursurile de adulți.

In procesul verbal încheiat de consiliul de ad-ție al societăței se aduc mulțumiri Ad-straței Domeniului Coroanei, pentru localul oferit gratuit și pentru cărțile dăruite bibliotecei populare.

***

Conferința, ce era să se țină la societatea *«Progresul Silvic»* pe ziua de *Sâmbata*, s'a amânat din cauza conferințelor dela societatea geografică, pentru 26 Martie la aceeași oră. A treia conferință a d-lui prof. Iacobescu despre : *Insemnatatea Botanicei generale si aplicate în silvicultura*, se va ține tot la 19 curent, după cum a fost anunțată.

***

Șeful serviciului statisticei generale din ministerul de domenii, d. L. Colescu, a lucrat *o hartă figurativă cu distribuțiunea pe județe a principalelor produse agricole, a animalelor domestice și pădurilor.*

Această hartă conține într'un mod simbolic și intuitiv o statistică generală a forțelor economice ale țărei.

In ea se reprezintă în mod figurativ, pe fiecare județ în parte, animalele domestice, produsele agricole, precum: grâul, porumbul, secara, ovăzul, fânul, vinul, prunele, stupii de albine și pădurile.

Mărimea figurilor reprezentative este proporțională cu cantitatea produselor ceeace permite ca dintr'o simplă ochire a hărței să se cunoască ce produse și în ce cantitate se cultivă în fiecare regiune a țărei. Pe lângă aceasta în fiecare figură se găsesc și țifrele cari indică numărul și unitatea diferitelor produse agricole.

***

Ministerul de domenii a trimis o circulară tuturor șefilor de pepiniere și regiunelor viticole din țară, cerându-le să se întrunească într'o conferință spre a da explicațiuni asupra unui *nou mod de altoire a viței.*

***

Incă dela 20 Februarie s'a început în Dobrogea pe suprafețe întinse *lucrările de împăduriri.* Se știe că în acest scop s'a aprobat în budgetul exercițiului 1904—1905 o sumă de 160.000 lei.

Se crede că se vor împăduri 200 h. în primăvara anului curent.

De oarece serviciul silvic dispune de aproape 10.000.000 pueți apți de plantat, lucrările se vor continua și în primăvara viitoare.

***

Ministerul de domenii a hotărât înființarea unei noui *pepiniere viticole* în regiunea Nicorești.

S'a prevăzut în bugetul ministerului un fond de 50.000 lei în acest scop.

***

Ministerul de domenii a trimis o circulară *importatorilor de vițe din străinătate* ca să'i înainteze înfie care an câte un tablou de calitatea și cantitatea portaltoilor trimiși în țară.

***

Tragerea Loteriei Expoziţiunei Societăţei Agrare va avea loc irevocabil la 27 Martie anul curent.

***

Administrația ziarului „Agrarul" roagă pe d-nii abonați a'și achita de urgență abonamentele.

Abonamentele se vor trimite pe adresa d-lui Const. Bobeș, casierul Societăței agrare.

Comptabil agricol primul rang, specializat, rutinat, onest, bune certificate, dorește angajament durabil, moșie mare, introducând comptabilitate sistematică, lămurită, rațională, partidă dublă.

Adresa N. C. Ad-strația *Agrarul.* sau Nicolae Cosma, Comptabil, strada Unirei No. 49 I. Brăila.

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. V. Păunescu, Comuna Maia, Județul Ilfov.

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de sămânță cantitate de 20 htl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcani, g. Zorleni.

Noutate sensațională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAȘINE AGRICOLE și INDUSTRIALE

București, Strada Smârdan No. 7. București

Specialități patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracțiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecționat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică și 2 pluguri întregi de oțel de câte 4 brazde, a căror soliditate și funcțiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experiențele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moșia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezența unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri și specialiști, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultățile cu vitele și argații, evită cheltueli inutile, mărește venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea și buna funcționare! PREȚ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAȚI ❖ BRAILA ❖ CONSTANȚA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

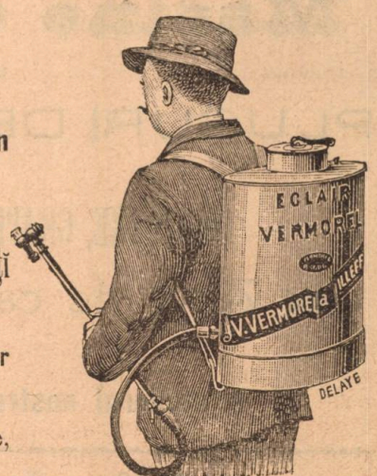

PLUGURI GARANTATE DIN OȚEL

Cu 1, 2, 3 și 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu și fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oțel, în 2 și 3 părți

Mașini de semănat în lat

Construcția perfecționată, 3,76 m. lățime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Mașini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă și economică în distribuirea semințeĭ

Batoze de bătut porumbul cu aburi, și cu mîna simple și duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie
De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“
cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT
cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 20 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 119.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

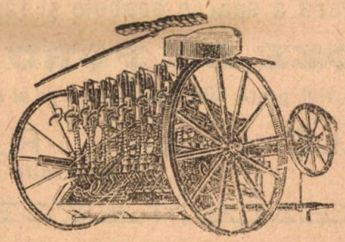

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE și TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrău în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curățitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și **Tobă** patentată pentru bătut porumb, aplicabilă numai la Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu sau fără foi.

MAȘINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea“ cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățind perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Prăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și **fixe,** cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucĭ.
Semănătorĭ în lat.
Semănătorĭ în rînduri renumita „Victoria-Drill“.
Vînturătorĭ, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID“ în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT“.
Greble de fin.
Mașinĭ de tăiat pae și fin.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregĭ fără piept. Toate mărimile.

Morĭ TRANSPORTABILE, pe postament d lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabricĭ, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLF și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădinĭ.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL“ ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopĭ — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabricĭ a tot felul de Mașinĭ Industriae și Electro-technîce.

DUMINICĂ 20 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentaţie—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 119.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenţi de publicitate.

REDACŢIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAŢIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In ţară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe şese luni: In ţară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societăţei Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACŢIE

Revista **„Agrarul“** *apare sub direcţiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **C. Collibăşeanu, Nicolae St. Cesianu şi Dimitrie N. Comşa.**

Comitetul de redacţiune este compus din d-nii: C. Alimăniţeanu, Al. Ciurcu, D. N. Comşa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu şi Virg. Toroceanu, Redactor şi secretar de redacţie fiind d-nul:

Vasile M. Kogălniceanu

Colaboratorii revisteĭ sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeş, C. I. Bălăceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crişan, Fi. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălţeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovicĭ-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societăţeĭ Agrare“, iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacţiune.

SUMARUL No. 119

Constantin Chiru. — Irigaţiuni.
V. M. Kogălniceanu. — Discuţia dela Senat.
V. M. K.—Proecte şi Idei Economice.
Note economice.
Bunul Econom. — Furagere.
C. Gregorian.—Cercetări chimice asupra elementelor humice şi determinarea acidului humic aflat în terenuri.
Cronica agricolă.

IRIGAŢIUNI

Cumplita *secetă*, a nimicit estimp, aproape cu totul, recolta porumburilor, a semănăturilor de primăvară, precum şi fânețele naturale şi cele artificiale; iarba în izlazuri, a fost cu totul distrusă de arşiţa soarelui, astfel că vitele nu au mai putut fi hrănite decât numai cu pae.

La pomii roditori, mare parte din rod a căzut din cauza secetei; iar în multe localităţi, livezi întregi cu pomi roditori, s'au uscat cu totul.

Pagubele cauzate agriculturei ţărei, sunt imense; ele pot fi cifrate, groso modo, la suma de cel mai puţin de 400 milioane lei, (evaluare ce o deducem din datele statistice ale anului trecut şi care ne arată că recolta totală a anului 1903, a fost preţuiţă la suma de aproape 830 milioane lei).

Pagubele au fost şi mai simţitoare, prin faptul că, vitele neputând fi bine hrănite, ele sunt slăbite şi impuţinate, astfel că, nu s'au putut ogorâ şi pregăti în bune condiţiuni, munca semănăturilor de toamnă.

Iar ceeace este mai trist şi mai îngrijitor, este din nenorocire faptul, că, mai toată populaţiunea rurală, cu excepţiune a câtorva judeţe din partea nordică a Moldovei, nu au de mult porumb sau fasole şi nici cel puţin alte legume, absolut trebuincioase hranei lor zilnică.

Situaţia agriculturei ţărei în anul trecut, în deosebi pentru micii cultivatori care formează marea parte a clasei rurale, se prezintă în condiţiunile cele mai triste şi îngrijitoare.

Din cele aproape şase milioane hectare muncite de agricultori în cursul anului trecut, putem conchide, fără teamă a fi contrazişi, că o suprafaţă de cel mai puţin patru milioane hectare cultivate, recolta lor a fost cu totul nimicită, din cauza cumplitei secetă.

In întreaga perioadă de 13 luni, de când a durat cumplita secetă, s'a obţinut abia 360 mm. de apă (după datele serviciului udometric), ceeace reprezintă un deficit de 47% faţă de valoarea normală.

Nici odată în ultimii 14 ani, cantitatea mijlocie de apă din ploi, n'a fost aşa de mică ca acum; în perioada corespunzătoare din anii cei mai secetoşi ce avusesem până acum 1893–94 şi 1898–99, s'a obţinut câte 456 şi 488 mm. apă de ploaie.

Vedem dar, că din nenorocire, cumplitele secete — se succed din cinci în cinci ani (1894, 1899 şi 1904)— şi totuşi vedem cu întristare, că, nu se ia cea mai mică măsură, ca agricultura unicul izvor al bogăţieĭ ţărei, se fie înzestrată cu *«instituţiunea irigaţiunilor»* prin ea se poate lupta contra secetelor des repetate, prevenind astfel, imensele pagube ce se aduc întregului aşezământ economic al ţărei.

Imensele pagube de sute de milioane cauzate agriculturei prin cumplita şi mult îndelungata secetă, ar fi putut de bună seamă fi scutite, dacă udarea prin irigaţiuni, a fânețelor şi a pământurilor de cultură, cel mai puţin acelea din luncile râurilor, ar fi început a fi puse în aplicare.

Măreţele lucrări idraulice, săvârşite de către bătrânele popoare din: China, Indii, Assiria şi de către Romani, sunt dovezile cele mai bune, că îmbunătăţiri de asemenea natură aduse agriculturei, erau foarte apreciate chiar în secolele cele mai îndepărtate.

In timpurile moderne, toate statele civilizate, s'au silit şi se întrec cu o râvnă mai presus de orice laude «să derive din cursul râurilor şi prin puţuri se extragă din stra-

tori aquifere, volumul de ape trebuincios udărei pământurilor de muncă și a fâneţelor».

La noi, deși Dumnezeirea a așezat poporul român, pe o întinsă și bogată regiune de peste 300 mii kilometri pătraţi, udată de un număr de 295 ape curgătoare, ape cari în timpuri normale constitue o forţă motrice considerabilă și cari chiar în timpuri de prelungite secete, mare parte din ele, prin ajutorul de stăvilare mobile, volumul lor de ape, ar putea de bună seamă servi cu cel mai mare folos la udarea prin irigaţiuni, a zecimi și sutimi de mii de hectare împodobite cu diferite culturi folositoare agriculturei ţărei.

Dar totuși, constatăm cu întristare, că cu toate pagubele imense ce încearcă avuţia ţărei, din cauza cumplitelor secete ce se succed la dese intervale,—nu s'a făcut și nici chiar nu se începe a se pune la cale absolut nimic,—pe când pentru preocupări fără multă importanţă, se cheltuește o sumă mare de inteligenţă, energie și talente.

Până astăzi nu avem o lege a apelor, care să fie întemeiată pe principiile știinţei și care să reglementeze în mod echitabil drepturile activităţei populaţiunei.

Din lipsa unei legi a apelor, nici chiar iniţiativa privată, nu poate întreprinde lucrări pentru udarea pământurilor de muncă prin irigaţiuni neposedând în legislaţiunea noastră *«servitutea de apeduc»* (drept de a trece cu un iaz sau conduct cu apă, prin proprietăţi vecine), fără care drept, nu poate funcţiona cu înlesnire, instituţiunea irigaţiunilor, neputând abate din râuri, volumul trebuincios de ape și al conduce pe tarlale, prin șanţuri sau conducte.

Din studiul subscrisului, publicat în anul 1893 «canalizarea râurilor și irigaţiuni», (lucrare încoronată de Academia română), am analizat din toate punctele de privire folosinţa și putinţa introducerei la noi, a instituţiunei irigaţiunilor,—dovedind că, pe cât elementele climaterice sunt astăzi contrarii unei bune dezvoltări a agriculturei, pe atât volumul și calitatea apelor curgătoare și subterane, ar corespunde pe deplin tutulor cerinţelor principiilor irigaţiunei menită a fi, nu numai unui scut puternic contra secetelor, dar în deosebi a face să sporească rodul păturei de pământ, propriu culturilor.

Imensele pagube de sute de milioane, ce ineacă avuţia ţărei la dese intervale, ne silește a atrage atenţiunea publicului luminat și iubitor de soartă economică și socială a acestei ţări, asupra necesităţei indispensabile «a unei legi a apelor» cu ajutorul căreia să se poată pune bazele instituţiunei irigaţiunilor și a rectificărei râurilor.

Cerinţele economice, reclamă agriculturei ca ea, să dea populaţiunei, nu numai câteva zecimi de mii hectolitri cereale,—ci să producă ţărei și materiile prime, atât de trebuincioase industrii abia născânde-, de aceea din cele șase milioane hectare pământuri cultivabile, mare parte din ele, să fie puse la adăpostul capriciilor naturei, ele trebuind fi ferite de imensele pagube provenite din secetă, cât nu mai puţin, prin rectificarea râurilor în timpuri ploioase, să se poată preveni calamnităţile revărsărei apelor curgătoare

In starea economică în care ne găsim, numai putem rămâne.

Chestiunile economice, au ajuns în timpurile în care ne găsim, să formeze temelia existenţei naţiunilor.

Interesele de un ordin naţional superior, reclamă în mod imperios, să grăbim, ca prin introducerea instituţiunii irigaţiunilor și rectificarea râurilor, să îmbunătăţim soarta agriculturei, ca numai apoi, să putem păși în mod temeinic la dezvoltarea forţelor productive ale Ţărei.

Constantin Chirn.

Discuţia dela Senat

Senatul a discutat săptămâna trecută convenţiunea comercială cu Germania.

Discuţiunea a fost așa cum spiritele cele mai simple puteau s'o prevază: unii au lăudat-o autorii lor,—și aceasta e firesc, — alţii au aprobat-o fără entuziasm din cauza lacunelor ei numeroase și a suferinţei în care lasă multe din interesele noastre cele mai vitale, iar alţii au regretat sincer că împrejurările sunt astfel că aceste interese au trebuit să fie neglijate, adaugând totuși că convenţia nu putea să fie altfel de cum este. In ce ne privește, ne-am spus părerea la momentul oportun; am arătat partea care trebue făcută împrejurărilor ce nu erau în puterea noastră să schimbăm, cum și aceea unde ideile și concepţiunile economice ale conducătorilor noștri de pe vremuri au făcut ca convenţia să aibă un anume aspect, prea pronunţat în sensul protecţionismului industrial. Nu vom reveni dar acum asupra celor zise, ci ne vom mărgini la o simplă expunere a diferitelor opinii cari s'au manifestat în cursul dezbaterilor dela Senat. Dacă facem aceasta, este, cum e lesne de închipuit, pentru a arăta întrucât ideile economice ale bărbaţilor noștri de stat se îndepărtează sau se apropie de agrarism, așa cum l'am explicat aci de numeroase ori, și mai ales ce avem de sperat, în ce privește îmbunătăţirile de adus agriculturei, dela noua legislatură.

Ambele aceste puncte de vedere 'și-au însemnătatea lor, și încă una foarte mare. Căci nu e de gândit că vom putea ajunge vre odată la un succes al politicei pe care o apărăm aci decât dacă ideile noastre, ideile agrariene, vor pătrunde în cercuri cât mai largi și mai cu seamă în cercurile conducătoare.

Dacă agrarienii germani au putut reuși în lupta lor, a fost numai fiindcă, în urma unei propagande intense și cu mijloace bogate, ei au câștigat de partea lor pe oamenii de stat.

Azi triumful agrarienilor germani e complect. Ei n'au obţinut numai ce au croit prin tarifful vamal, ci au mers mai departe; au reușit să facă pe guvern să se angajeze într'o serie de reforme mari cari, toate, nu au de cât în vedere rădicarea agriculturei și menajarea intereselor ei. E un program grandios de lucrări mari, și o să revenim într'un număr viitor mai pe larg asupra lui pentru a arăta cât de complect este triumful agrarienilor germani obţinut numai graţie câștigărei conducătorilor statului de partea lor.

In al doilea rând, e foarte interesant de știut ce avem să ne așteptăm dela noua legislatură, dacă ea va continua adică spiritul de vechiă

indiferență față de interesele agriculturei sau va inaugura o direcție nouă.

Din punctul acesta de vedere dar, dezbaterile din Senat asupra convențiunei comerciale cu Germania sunt foarte însemnate și o să le schițăm aci în liniamente mari.

O serie întreagă de oratori s'a declarat în mod limpede pentru industria mare, de altfel fără a specifica mai în amănunt ce înțelege prin aceasta, adică până unde se poate merge cu încurajările și care e grupul de industrii mari ce trebue preferat. Pentru acești oratori este evident că orice sacrificii pentru industria mare, oricare ar fi ea, sunt esențialmente binevenite și folositoare țărei. Ei nu se întreabă ce urmări poate să aibă o asemenea politică din punct de vedere național și social și mai ales din punct de vedere al intereselor agricole. N'o să revenim acum asupra acestor chestiuni, pentru că le-am dezbătut pe larg în coloanele revistei noastre. De altfel, o polemică cu acești industrialo fili la exces este nefolositoare în împrejurările actuale.

Singura notă dreaptă, conform cu părerea și vederile noastre bine înțeles a avut-o d. Jacob Lahovary, ministrul de externe.

D. Lahovary a pus în mod clar problema industriei. Vederile sale în această materie pot fi desigur subscrise de orice agrarian.

Nu putem urmări visuri mari industriale, a zis d-sa, pentru că nu avem condițiunile naturale pentru aceasta: nu avem capital, nu avem brațe, și, după ce vom face industria mare, nu vom avea debușeuri streine, pentru că țările mai vechi ca noi în industrie le au cucerit de mult. Ceeace putem dar face, în mod logic, a conchis d-sa, este să ne dezvoltăm economicește după împrejurările noastre firești, căutând adică a face să propășească industria casnică și industria bazată pe materiile noastre agricole. Această activitate, unită cu industrializarea ce va urma de pe urma extragerei petrolului, e deajuns pentru noi, prea de ajuns încă și poate mulțumi ambițiunile noastre cele mai mari.

Acest program, care e rațiunea însăși, este, după cum se știe, programul agrarianilor români.

Dar d. ministru de externe a mers mai departe. Nu s'a mulțumit numai cu o simplă expunere de idei sau cu o adeziune — firește foarte prețioasă — la un program în favoarea agriculturei, ci a făcut și promisiuni îmbucurătoare în cel mai înalt grad.

După ce a făcut constatarea loială că agricultura nu e de loc avantajată prin nouile tratate și că, în urma nouilor taxe vamale urcate asupra cerealelor, interesele ei o să sufere mult, d. ministru a spus că o bună parte din surplusul ce va rezulta dela încasările dela vămi va fi întrebuințată special pentru dezvoltarea agriculturei.

Se înțelege dela sine că declarațiunea aceasta, trebue să bucure pe toți agricultorii și amici agriculturei, fiindcă, după mulți ani de zile, vine în sfârșit, un ministru care vorbește de sume mari de afectat pentru apărarea intereselor agricole. E un semn bun acesta, și de sigur că propaganda agrară care durează de atâția ani și la care acest ziar e mândru că a luat o parte așa de largă, a contribuit mult la schimbarea aceasta de idei în favoarea agriculturei.

Chestiunea realizărei acestei promisiuni nici nu trebue pusă, pentru că buna credință și sinceritatea de convingere dela care a pornit constiue cea mai bună chezășie că ea nu va fi uitată.

Cu prilejul discuțiunei asupra convențiunei comerciale s'a mai atins o chestiune care trebue relevată de toate ziarele și publicațiunile agricole: aceea a calității cerealelor ce exportăm. Oratorii cari au ridicat această chestiune s'au plâns că exportăm cereale cari compromit agricultura noastră și cari ne stabilesc o reputațiune foarte rea în streinătate.

Am discutat de multe ori obiecțiunea aceasta în revista noastră, arătând mijloacele prin cari s'ar putea ajunge la o producțiune de cereale de aceiași calitate și de aceiași curățenie. Aceste mijloace, cum organizarea de sindicate, cari să vegheze la felul semințelor și la cinstea în materie de vânzare, apoi arendarea docurilor și alte măsuri, cer însă un simț de solidaritate între agricultori cum, — cu regret trebue s'o spunem - nu'l întâlnim azi printre aceștia.

In fond, discuțiunea dela Senat ne-a arătat din nou că singura salvare stă în organizarea agricultorilor. Și opera aceasta neputând-o face decât Societatea Agrară, urmarea naturală e că prosperitatea acestei societăți este absolut necesară dezvoltărei agriculturei naționale.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

Cererile agrarienilor austriaci

Acum, după încheerea convențiunei comerciale cu Germania în strălucitele condiții știute pentru agricultura noastră, vine rândul încheerei celorlalte convențiuni. Dintre acestea, cea mai însemnată este, dupe cum se știe, aceea cu Austro-Ungaria.

Iată însă că agrarienii austriaci, nu unguri — e bine să se ție seama de deosebirea aceasta — în prevederea începerei tratativelor comerciale încep să se miște și cer pur și simplu închiderea graniței austriace pentru orice import de vite din străinătate.

Se știe ce înseamnă o asemenea cerere pentru industria austriacă: supratаxarea ei din partea țărilor agricole cari au interes să exporte vite în Austria. La noi, în țara cea așa de eminamente agricolă, o asemenea cerere venită din partea agrarienilor, în ce ar privi de ex. politica comercială, ar avea sau mai bine zis are soarta știută: respingerea pur și simplu. In Austria cea industrială însă cererea agrarienilor a fost imediat admisă de comisia vamală a Reichstagului care a și adoptat următoarea rezoluțiune:

«Parlamentul să hotărască a face pe guvern, ca, la încheierea convențiunilor comerciale cu Rusia și cu statele balcanice, să ție cât se poate mai mult seamă de interesele economice naționale, anume să evite tot ce ar putea periclita starea sanitară a vitelor din Austria; de aceea să nu încheie cu Rusia, *România*, Bulgaria și cu Turcia nici o convenție în privința stărei sanitare a vitelor de importat, ci *să menție față de*

aceste state oprirea importului vitelor și a cărnii. Cu Serbia însă, să se încheie o convenție sanitară astfel ca să fie lăsată Austriei posibilitatea de a se putea feri oricând de introducerea boalelor de vite din acea țară, și să nu facă Serbiei nici o concesie în privința introducerii de vite, cereale, vin și fructe. Guvernul să mai fie făcut atent ca, în cazul unei separațiuni a domeniului economic dintre Austria și Ungaria, să ia măsurile necesare ca să se mențină dispozițiile de mai sus în convențiile ce se vor încheia cu statele balcanice».

O parte a minorității din comitetul vamal a propus ca, sub nici o condiție, să nu se facă vre-o convențiune veterinară cu Rusia și cu statele balcanice, și nici Serbiei să nu i se facă vre o concesiune. O altă parte a minorității a făcut o altă propunere pentru ca să nu facă imposibilă încheiarea de convenții comerciale cu numitele state. Această din urmă propunere sună :

«Guvernul să caute, ca, la încheierea convențiilor comerciale cu Rusia și cu statele balcanice, să protegă interesele economice ale țării și anume să evite totul ce ar putea periclita starea sanitară a vitelor din Austria; de aceia să încheie cu Rusia și cu statele balcanice convenții sanitare astfel ca să fie posibil Austriei să se ferească de introducerea de boli de vite și în special Serbiei să nu i se facă nici o concesie relativ la importul de vite, cereale, vin și fructe».

Pentru susținerea propunerei sale comitetul vamal spune că «proprietarii așteaptă cu mare îngrijorare încheierea convențiilor comerciale cu statele mai sus numite. Aceste state sunt eminamente agricole; ele au un teren foarte productiv și o populațiune foarte rară. Ele produc cereale și alte mijloace de hrană în cantități mult mai mari decât au nevoe pentru hrana populațiunii lor. Piața germană fiindu-le închisă prin taxele vamale agricole așa de urcate, neavând deschise granițele statelor occidentale pentru vitele lor, din cauza stării rele sanitare a acestora și din cauza insuficienței măsurilor sanitare, năzuința naturală a acestor state va fi să capete concesiuni pentru a putea introduce în Austro-Ungaria productele lor agricole. In contra acestei concurențe intru cât privește cerealele, noul tarif vamal se opune destul prin fixarea de taxe minimale. In ceeace privește importul de vite, nu există o astfel de protecțiune, deși taxele sunt urcate, ele nefiind consolidate.

Pe de altă parte, starea sanitară continuă a fi aceiași în statele numite, măsurile luate pentru împiedicarea bolnăvirei vitelor insuficiente. Deschiderea granițelor Austro-Ungare va trebui să aibă cele mai rele urmări pentru cultura vitelor, pe când închiderea lor s'a dovedit ca foarte satisfăcătoare. Posibilitatea introducerei de boli de vite în monarchia habsburgică, ar periclita dezvoltarea și chiar starea culturii naționale a vitelor».

E lesne de înțeles ce urmăresc agrarienii austriaci, cari, în caz de continuare a uniunei vamale, vor fi puternic ajutați de agricultorii unguri.

Nu voim să tragem paralele și să arătăm deosebirea dintr'o țară și cealaltă în ce privește tratamentul ce se aprobă agriculturei; nici nu vroim să discutăm dacă adoptarea cererei agrarienilor de către comisiunea vamală a Reichstagului nu constitue în fond o amenințare de presiune asupra țărilor exportatoare de vite. Dacă observăm modul cum au decurs până acum relațiunile comerciale cu Austro-Ungaria, vedem că ceeace cer astăzi agrarienii austriaci a fost pus în aplicare din totdeauna de către monarchia vecină.

Până acum se credea doar că ungurii sunt aceia cari impun politica aceasta de restricțiuni vamale față de vitele noastre; acum e clar că, chiar în caz de despărțire a Uniunei vamale, încă nu vom fi mai câștigați.

Așa fiind, se pune întrebarea dacă țara noastră, a cărei prosperitate economică rezidă în prosperitatea agriculturei, trebue să renunțe cu desăvârșire la posibilitatea dezvoltărei creșterei vitelor prin câștigarea unui debușău apropriat, cum este cel austriac.

Interesul țărei noastre, în direcția aceasta, este ca la poziția politică brutală a Austro-Ungariei ince privește importul de vite și taxele exorbitante pe cereale, să răspundem printr'o politică la fel. Acesta este interesul nostru; dar vom fi ascultați ?.

Cât privește acuzările agrarienilor austriaci asupra relei stări sanitare a vitelor, nu trebuesc luate în serios pentru că, după cum se știe, ele nu sunt decât pentru a justifica pretențiile lor prohibitive. Slavă domnului, în chestia organizației sanitară veterinare și a pazei măsurilor stricte de poliție veterinară n'avem să ne facem nici un reproș.

Conferințe folositoare

Un zel foarte lăudabil se observă dela un timp încoace printre medicii veterinari. Aceștia au început să înțeleagă marele lor rol educator și popularizator a cunoștințelor de creștere rațională a vitelor de sat, și sau și pus pe lucru.

Conferințele se succed conferințelor, și de sigur că ele au un mare succes la sate. De altă parte nu ne îndoim că conferențiarii știu să 'și aleagă subectele astfel încât să nu fie nici sarbede nici prea înalte. Țăranilor nu trebue să li se pue înainte ocupări prea înalte sau grele de atins, căci nu se va ajunge la nimic, totul fiind ca să'i punem în putință de a începe îmbunătățiri imediate.

Pentru aceasta e de nevoe ca conferențiarii să plece dela date sigure, să studieze adică creșterea vitelor așa cum se face în satul unde țin conferința, să arăte relele ei, și să expue mijloacele de îmbunătățire pe cari le pot avea țăranii din acel sat fie prin asociații fie prin împrumuturi individuale la băncile locale. In așa mod trebuesc concepute conferințele și de sigur că așa se și țin.

Dar mai este o altă chestiune în legătură cu conferințele medicilor veterinari, este că țăranii nu au înaintea lor exemple frapante de o creștere rațională a vitelor, și asemenea exemple ar trebui neapărat aduse.

Pentru aceasta mijlocul cel mai potrivit — este proectul înființărei micilor ferme model. Aceste ferme corespund la atâtea nevoi, încât întemeerea se impune în mod neapărat.

Absolvenţii şcoalelor de Agricultură

Absolvenţii şcoalelor de agricultură, grupaţi în asociaţie, au adresat o petiţiune ministerului agriculturei prin care cer să fie numiţi în locurile vacante din administraţia domeniilor statului şi în acele asupra cărora ministerul are supravegherea şi unde este nevoe de cunoştinţe speciale.

Cererea este dreaptă. Absolvenţii şcolilor de agricultură, sunt cei din tâiu desemnaţi a fi numiţi de mide Ministerul care are menirea de a veghia la propăşirea economiei rurale. Aceasta e limpede, dar nu sa aplicat până acum, şi sa procedat rău şi fără cale.

Când absolvenţii şcolilor au făcut cereri exagerate, recl mând împroprietăriri pe întinderi mari de pământ şi cheltueli serioase de stabilire am arătat întru cât această pretenţiune, este nedreaptă şi imposibilă de realizat şi la ce măsură trebue să fie redusă.

Când însă ei vin cu cereri drepte este de datoria noastră să'i sprijinim.

Asigurarea Vitelor

Serviciul veterinar a ridicat din nou, printrun studiu al directorului său, d I. St. Furtună, chestiunea asigurărei vitelor. D. Furtună arată cât de însemnată este această chestiune şi câtă solicitudine merită din partea autorităţilor noastre: e vorba de a se apăra o avere naţională, a cărei valoare este de 500 mil. lei.

Forma cea mai nimerită pentru a realiza asigurările este bineînţeles aceea a societăţilor mutuale, organizate în fiece sat. Decretarea obligativităţei asigurărilor pare că n'ar trebui încă încercată în ţara noastră. Deocamdată chestiunea ar trebui lăsată pe seama iniţiativei private, şi ministerul agriculturei care până acum a stat deoparte de mişcarea de asociaţie pornită la sate, ar putea să'şi însuşească problema aceasta şi să caute, prin diferite mijloace a o duce la bun capăt.

De altfel, în numărul viitor o să revenim asupra ei.

V. M. K.

NOTE ECONOMICE

Rezultate agricole comparative în Austro-Ungaria şi Germania

— în cei 30 de ani din urmă —

S'a obţinut de hectar:

Grâu	9·8—11	greutate, deci	12·2%
Secară	9·2—10·1	« «	9·8%
Orz	9·4—11·5	« «	22·3%
Ovăz	7· — 9·2	« «	31·4%

Aceasta este media procentuală cu care a crescut producţiunea agricolă în decursul celor 30 ani din urmă.

Tot interesul general al sferelor agriculturale e bine să se ştie care a fost mersul producţiunii agriculturale în ultimii 20 de ani, calculat pe aceaşi suprafaţă de cultură. de la înfiinţarea tarifului vamal pe cereale, adecă dela 1878 recolta *grâului* a crescut dela 2,878,517, la 3,769,445 tone, deci cu 30.95%.

Recolta *secarei* dela 5,817,797, la 7,232,580 de tone, deci 24.32%.

Recolta *orzului* dela 2,177,411 la 2,315,860 tone, deci 6·36%.

Recolta *ovăsului*, de la 4,515,702 la 5,196,806 deci 15 08%.

Producţiunea pe hectar a fost în Germania, pentru *Grâu* 1·65 tone contra 1·1 în Austria, adecă cam 50% mai mult.

Secară, 1·217 tone contra 1·01 în Austria, adecă 21,48% plus.

Orz, 1.41 tone contra 1·15 în Austria, adecă 22·6% mai mult.

Ovăz, 1·3 tone contra 0·92 în Austria adecă 41·3 % mai mult.

* * *

Tratatul de comerţ Sârbo-Austro-Ungar. — Consiliul Municipnl din B.-Pesta a trimis guvernului austriac o petiţiune, ca în apropriata conventiune comercială cu Serbia, precum şi în convenţiunea veterinară ce e de a se încheia, Guvernul din Viena să ţie compt de quantumul de aprovizionare necesar Ungariei.

* * *

Veniturile Regiei tutunurilor turceşti. — In decursul lunei lui Februarie veniturile au fost de 18;200,000 de piastrii contre 17,600,000 de piastrii din Februarie 1904.

* * *

Comerţul Austriei cu Ungaria. — In decursul lunei lui Februarie *importul din Ungaria* în Austria a fost de 59·5 milioane coroane. Exportul a fost din Ungaria de 71.7 milioane coroane.

Totalul lunilor Ianuarie şi Februarie, pentru *exportul din Ungaria* a fost de 116·5 milioane de coroane; iar *importul* în Urgaria a fost de 131·1 milioane.

Austria are un activ de 14·6 mil. de coroane.

* * *

Băncile hipotecare şi rurale ungureşti. — Se publică bilanţele de pe anul expirat al acestor două Bănci.

Rezultatul a fost mai favorabil de cât în 1903. Cu toate acestea dividendele nu sunt mai urcate pentru 1904 de cât au fost pentru 1903.

Banca hipotecară acordă $9^3/_5$%, iar cea agrară numai 5% dividende.

* * *

Comerciul exterior Austriac. — Departamentul Statistic dela Ministerul de comerţ constatată că comerciul exterior pe luna Februarie, a Monarchiei Austr-Ungare a fost următorul:

Importul 172 milioane de coroane, iar *Exportul* 143 milioane coroane.

Pasivul bilanţei pentru Februarie e de 29 milioane.

In luna Ianuarie şi Februarie *exportul* a fost de 276·5 milioane coroane, iar importul 341·1 milioane coroane.

Pasivul total a fost în aceste 2 luni, în raport cu 1903 de 65·2 milioane coroane.

Furagere

Măzărichea.—Se foloseşte pentru cultura sămînţei, care sdrobită serveşte ca nutreţ vitelor sau se şi macină şi în unele regiuni germane se face pâne din ele.

Se mai seamănă în amestec cu ovăs pentru nutreţ verde sau uscat vitelor, fiind foarte hrănitor şi cunoscut sub numele de *borceag.*

Varietăţi. Deosebim mai multe varietăţi după coloarea şi mărimea sămînţei. Există şi o varietate de toamnă, dar la noi ea nu reuşeşte.

Clima. Măzărichea reuşeşte mai bine într'o climă temperată, cu toate acestea se poate cultiva şi în regiuni mai reci, fiindcă are o vegetaţiune scurtă (18—22 săptămâni).

Pământul. Reuşeşte mai bine într'un pământ mijlociu bogat în calcar. Mai reuşeşte şi în cele argiloase.

Planta premergătoare. Măzărichea nu este pretenţioasă în privinţa plantei premergătoare. Se seamănă de regulă între două cereale înlocuind ogorul. Când cultivăm măzărichea pentru sămânţă, nu poate urma o cereală de toamnă după ea, nici rapiţă.

Prepararea pământului. Locul se va ara de cu toamnă, apoi primăvara se va ara din nou sau cel puţin se va grăpa adânc.

Semănatul. Vom semăna cât se poate de timpuriu, însă după ce nu se mai ivesc geruri. Pentru sămânţă vom semăna $1^1/_2$ hectol. pe jugăr, iar pentru nutreţ tot atâta, adăugând şi $^3/_4$ hectol. ovăs.

Recolta. Pentru nutreţ vom cosi când măzărichea e în floare. Putem

dobândi de pe un jugăr 15—30 mm. fân foarte prețios. Pentru sămânță vom aștepta cu recolta până ce semințele încep a dobândi coloarea lor naturată. Atunci se cosesc sau mai bine se seceră, se strânge în căpițe și apoi se îmblătește. Putem recolta în acest mod 7—14 hectol. sămânță și 7—14 mm. fân. Un hectl. sămânță cântărește 70—80 kgr.

Sparceta. — Puterea de reproducțiune (de a se înmulți) a sparcetei este și mai mare ca a lucernei. Ea produce rădăcini foarte puternice și lungi înfrățește foarte repede.

Clima. Reușește unde cresc și cerealele de toamnă și supoartă chiar o climă cât de uscată.

Pământul. Sparceta este singura plantă de nutreț, care prosperează în pământuri petroase și stâncoase, chiar dacă stâncile ar fi calcare (de peatră de var). Bine înțeles că într'un pământ năsipos sau mijlociu va reuși mai bine cu condițiunea, ca să nu-i lipsească calcarul.

Planta premergătoare. Locul sparcetei în rotațiunea plantelor este ca și a lucernei.

Prepararea terenului. Pământul trebue bine și adânc lucrat; pentru sămănat va fi bine mărunțit.

Sămănatul. Sparceta o sămănăm toamna sau primă vara cu o plantă protectoare, care se recoltează sau ca nutreț sau ca grăunțe.

Cantitatea de sămânță este în termin mediu 150 kgr. pentru un jugăr.

Lucrările de întreținere. sunt tot aceleași ca ale lucernei.

Recolta. Sparceta poate dura 5—15 ani. Recoltele anuale variază între 15—30 m. m. Nu se poate cosi de cât cel mult de două ori pe an. Fânul se sparcetă e tot așa bogat în materii nutritoare ca cel de lucernă sau de trifoiu.

COSITURILE

(Fânațele. Livezile). — Numim cosituri acele locuri, a căror suprafață este acoperită cu ierburi care se cosesc pentru nutreț. Deosebim două feluri de cosituri:

Cosituri naturale, a căror țelină s'a produs fără ajutorul omului și

Cosituri artificiale, a căror țelină s'a produs prin sămănarea de anumite ierburi.

Cositurile au mare valoare pentru agricultor, fiindcă reclamă mai puține lucrări de întreținere ca arăturile, și astfel în multe locuri ele dau un beneficiu net (câștig curat) cu mult mai mare de cât arăturile. Mai trebue să avem în vedere că prin cosituri putem folosi multe locuri cari pentru arături nu le putem folosi.

Valoarea cositurilor depinde dela ierburile, cari o compun.

Unde pământul este uscat, adecă lipsit de reveneală, cositurile produc puține specii (feluri) de ierburi și dau puțin fân și cotoros. Locurile joase și băltoase produc mult rogoz o mulțime de plante veninoase, prin urmare produc un fân rău pentru vitele noastre. Cele mai bune cosituri vor fi naturale sau artificiale, sunt următoarele:

1. In fiecare primăvară vom împrăștia mușuroaiele și furnicarele.

2. Petrile mari ce sar găsi pe cosituri trebue strânse și transportate în altă parte. Dacă mărimea lor ar face imposibil transportul lor, vom săpa alături de ele o groapă, în care le rostogolim; acoperim apoi peatra cu pământul rămas. In tot casul groapa trebue să fie atât de adâncă, ca stratul de pământ ce punem peste peatră să fie cel puțin de un metru de gros.

3. Mărăcinii de pe cosituri îi vom scoate cu rădăcini cu tot.

4. Pentru a stârpi mușchii vom grăpa în fiecare primăvară cu grapa anume construită spre acest scop.

5. Locurile goale, adecă neînțelenite le vom semăna cu sămânță de ierburi sau cel puțin cu flori de fân.

6. Buruenile veninoase se vor stârpi scoțândule cu rădăcină cu tot.

7. In cas de lipsă vom gunoi cu deosebire cu compost, cenușe și urină subțiată cu apă. Dacă aplicăm bălegar de vite, îl împrăștiem toamna târziu și rămășițele rămase le strângem primăvara următoare cu grebla sau cu grapa.

8. Dacă avem canale (șanțuri) pentru scurgerea apelor, le vom curăți în fiecare an și le vom repara unde este necesar. Podețele peste ele vor fi totdeauna bine întreținute.

Cositurile artificiale. De multe ori se întâmplă că ierburile de pe cositurile noastre naturale se distrug prin insecte sau olte împrejurări. Imprejurări economice ne mai pot sili ca unele din arăturile noastre să le prefacem în cosituri. Lăsând pământul în voia întâmplărei el se înțelinează de sine, însă foarte încet, crescând în primii ani mai multe burueni decât ierburi. Din acest motiv nu este recomandabil a lăsa ca pământul să se înțelineze de sine singur, ci vom înființa cositură în mod artificial. Vom prepara terenul în mod corespunzător și îl vom semăna cu sămânță de ierburi. Procedarea va fi următoarea: Pământul destinat pentru cositură artificială trebue să fie bogat în materii nutritoare, altcum buruenile ar îneca plantele tinere ale ierburilor semănate. Pentru a curăți locul de burueni vom cultiva plante prășitoare (de sapă) sau vom ține chiar ogor arat de mai multe ori.

Ingrășămintele le vom aplica cu un an înainte. In toamna precedentă semănării vom ara cât se poate de adânc, primăvara vom ara din nou și vom netezi cât se poate de bine suprafața locului folosindu-ne de grapă, tăvălug și grapa de spini. Un loc bulgăros nu corespunde de loc. Semințele de ierburi, le semănăm totdeauna cu o plantă protectoare, care poate fi orz și ovăs. Ca și la trifoiu și lucernă, vom semăna mai întâiu orzul sau ovăsul și mai în urmă semințele de ierburi. Mulți agricultori întrebuințează floarea de fân în loc de semințe curate.

Aceasta nu este recomandabil, de oarece conține prea puține semințe de ierburi și ne va răsări mai mult burueni.

Mai bine este a ne procura sămânța dela negustori cu renume bun sau ne culegem noi înșine sămânța trebuincioasă de pe fânațe cu cuiburi bune și potrivite pământului nostru. Pentru semănat luăm 30—40 klgr. semințe de ierburi la care mai adăugăm și 5—8 kgr. sămânță de trifoiu roșu și alb.

Nu vom folosi nici o dată o singură specie (fel) de ierburi ci vom amesteca mai multe soiuri potrivite pământului nostru.

După recolta plantelou puotectoare vom cosi iarba dacă ne permite timpul până în iarnă. Nu vom paște nici o dată cu oi cositura din nou înființată.

Bunul Econom.

Cercetări chimice

asupra elementelor humice și determinarea acidului humic aflat în terenuri

Mai înainte de a pătrunde în corpul subiectului ce ne-am propus a descrie, să vedem în trăsuri generale ce se înțelege prin materia humusului.

Dacă examinăm la microscop stratul propriu al humusului, ni se prezintă o masă constituită din o amestecătură intimă de materii organice și elemente minerale. Această masă la suprafață prezintă o grămădire de sfărâmături de plante și resturi de animale a căror structură să poate încă recunoaște. In părțile însă mai profunde forma fragmentelor este mai nesigură, sfărâmăturile organizate sunt împărțite în mijlocul unei mase, care nu prezintă decât rari urme de organizațiune și care au aspectul a unor părți organice descompuse nedeterminabile.

O parte din gismentele humice împrumută caracterul lor în masele deșeurilor organice animale, iar altă

parte primesc caracterul vegetaţiunei din a căror dseuri se formează masa lor de compozitiune, de aceia naturalistul suedez *de Post* grupează după depozitele organice ce le compun pe cele dintâiu gismente sub numirea de *Mumus coprogen* şi pe cele din urmă în *humus vegetal* [1].

Aceste două tipuri de *humus* să disting destul de bine unul de altul, cu toate acestea, există între ele o serie infinită de forme de transiţiune, căci mai în toate cazurile stratul de origină vegetală să amestică cu mase însemnate de resturi animale, iar straturile de humus coprogen cu sfărâmăturile de plante ne descompuse.

Combustiunea deseurilor vieţei organice la suprafaţă şi în adâncime să urmează foarte încet, sub influenţa fermenţilor care se înmulţesc în pământ, descompoziţia face să dispară treptat resturile de plante şi animale având ca produse finale acidul carbonic, apa, amoniacul, etc. Doctorul *Müller* în tratatul său *«Recherches sur les formes naturelles de l'humus et leur influence sur la végétation et le sol»*, consideră împărţirea mecanică a resturilor organice ca cea dintâiu fază a humificaţiunei. Ea este ajutată pe lângă cauzele climaterice şi fizice, de acţiunea miriadelor de organizme inferioare care populează aceste părţi în descompoziţie precum şi a plantelor soprofite. Numeroase ciuperci dezvoltă pretutindeni pe cele mai mici resturi organice pe care le înmoae şi le divizează cum sunt s. e. mucorineele, myxomycetele mycelium microscopic etc.

Prin analizele făcute de *Tuxen* s'a constatat că stratul de humus vegetal din păduri de fag, conţin o cantitate mare de elemente organice, ce variază între 30—50 la sută sau în termen mediu de 40 la sută. Prin urmare, humusul vegetal, cu un conţinut însemnat în resturi de plante şi elemente minerale, este foarte avut în principiile cerute în nutriţiunea şi desvoltarea plantelor. El este foarte acid din cauza cantităţei mari în acide humice care pătrund această măsură vegetală.

Va urma C, Gregorian

1. In colecţia de terenuri din Dobrogea formată la reşedinţa ocolului Tulcea se află şi aceste două eşantioane de humus.

CRONICA AGRICOLĂ

Starea semănăturilor

După comunicările primite la ministerul domeniilor, starea semănăturilor este pretutindeni foarte satisfăcătoare.

Rapiţa dă naştere la multe speranţe.

Ultimele ploi generale au îmbunătăţit şi mai mult situaţiunea.

***

Discuţia dela Senat

La discuţia asupra convenţiei comerciale cu Germania, ministrul cques Lahovary a spus că agricultura e prima resursă a ţărei.

Industria mare se bizue pe materia primă, care ne lipseşte adesea, pe braţele de muncă pe care adesea nu le avem, şi pe capitalul care ne lipseşte de asemenea. Pe lângă a ceasta, nu ar însemna nimic o industrie mare fără debuşeuri în străinătate. Trebue să ne mărginim deci la industria mijlocie şi la cea domestică, cari se adresează consumaţiunei noastre interne, şi mai ales la industriile bazate pe produsele noastre agricole. Ministrul a terminat declarând că cu toate concesiunile ce am făcut Germaniei asupra noului nostru tarif vamal, *taxele vamale vor da statului român un plus de 6 milioane lei pe an, cari vor fi întrebuinţate pentru îmbunătăţirea agriculturei.*

Cu aceasta discuţia s'a terminat şi convenţia a fost adoptată în unanimitate.

***

Impădurirea Bărăganului

Din excedentul budgetar al anului 1903—1904 s'a afectat 100,000 lei pentru lucrările de împădurire ale Bărăganului.

Serviciul pădurilor din ministerul domeniilor se va apuca chiar acum de această operă salutară, plantând salcâmi de o parte şi de alta a liniei ferate, spre a atenua furia vântului predominant dela nort.

Aceste lucrări nu sunt decât o experienţă spre a se constata intru cât perdelele de salcâmi influenţează asupra stărei climaterice şi împedicărei înzăpezirei, rămânând ca, dacă rezultatele acestei opere în mic vor fi satisfăcătoare, să se întreprindă o lucrare mai gigantică în partea locului.

***

Ministerul de finanţe a autorizat vămile să permită pe viitor *intrarea în ţară a viţelor de Algeria* pe baza permisiei speciale de import şi avizului ce vor avea direct dela ministerul de domenii, fără a mai pretinde autorizaţia administraţiei superioare a vămilor.

Vămile însă vor trebui să observe toate celelalte dispoziţii ale ordinelor ce au în această privinţă.

***

Conferinţele medicilor veterinari

Se ştie că nu de mult s'a început la sate o serie de conferinţi, menite să lămurească autorităţile comunale rurale, iar acestea la rându-le pe săteni, asupra tuturor punctelor din lege cari tind la înflorirea satelor şi deci la buna stare a populaţiunei acestora.

Printre cei dintâi care au început această mişcare salutară, mişcare care continuă din parte-le cu multă râvnă, putem număra pe medicii veterinari. Aceştia îşi dau şi astăzi toate silinţele pentru a se pune în contact intim cu populaţiunea rurală, sfătuind-o şi ţinând chiar conferinţe, cu prilejul inspecţiilor ce fac, asupra diferitelor chestiuni privitoare la o mai bună creştere de vite şi la preintâmpinarea şi stingerea boalelor contagioase şi parazitare ale animalelor.

In urma acestora, direcţia sanitară a dat o circulară în care spune:

„Dorim ca pe lângă consfătuirile zilnice ce le aveţi cu populaţiunea satelor să facem ca conferinţele să devină pe viitor regulate şi în fiecare lună fiecare dintre dv. să ţină cel puţin o conferinţă, căci altă însemnătate au acestea şi altfel sunt ascultate când, fiind anunţate mai dinainte pentru zile de sărbătoare, au un auditor mai numeros de vreme ce pot să asiste nu numai sàteni, dar şi elementele culte ale vieţei rurale, ca preoţi, învăţători, proprietari, persoane din diferite administraţii publice, etc".

Direcţia generală a serviciului sanitar constată apoi că în toate statele cu cultură înaintată sunt numeroşi conferenţiarii ambulanţi cari ajută statul la educaţiunea şi instrucţiunea lumei rurale. Or, statul nostru având atâtea funcţiuni sociale în sarcina şi sub controlul său, trebue —adaogă Direcţia— să se utilizeze şi aci cât mai mult şi cât mai bine toate elementele puse în serviciul public pentru ca ele să concure la cultura păturei rurale, temelia organică a vieţei statului nostru.

Printre aceste elemente cele mai de căpetenie sunt la noi medicii veterinari, ca unii ce ar putea să ajute mai bine decât oricare alţii la instrucţiunea sătenilor în chestiunea creşterei animalelor de muncă, de lapte, de carne, de lână etc., a adăpostirei şi hrănirei lor mai eftine, a livezilor naturale şi a celor cultivate, a tratamentului lor mai blând, a feririlor de boale epizootice şi parazitare, şi în atâtea chestiuni de mare interes economic pentru săteni şi deci pentru un mai bun trai al lor.

Circulara îi mai invită să se hotărască a fi niște desăvârșiți misionari agricoli, luându'și îndatorirea de a ține cel puțin o conferință pe fiecare lună dacă, din împrejurări independente de ei, nu le va fi cu putință să țină mai multe.

In sfârșit se recomandă medicilor veterinari că cel mai nimerit lucru ar fi să anunțe conferința pentru cercul cultural ce se ține în fiecare lună regulat în județ sau, la urmă, de nu s'ar putea astfel, ori unde însă totdeauna în zilele de sărbătoare și anunțată cu mult timp înainte pentru a avea asistența numeroasă.

La finele fiecărei luni medicii vor trimite raport special de activitatea lor în această privință.

***

In luna Aprilie se va inaugura *noua linie de navigație maritimă Constanța-Constantinopol-Pireu și Constanța-Smirna* care va fi deservită de cele trei vapoare ale serviciului maritim român: „Regele Carol", „Principesa Maria" și „România".

Linia Constanța-Pireu va avea o escală la Mitilene.

Vaporul „Principesa Maria" va pleca la Constantinopol-Pireu în ziua de Joi 7 Aprilie c., iar vaporul „România" va pleca la Smirna în ziua de Duminecă 10 Aprilie c.

Se crede că la plecarea vaporului „România" va asista și d. Ion Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice.

Ambele linii vor fi deservite săptămânal. La Pireu se va merge direct dela Constantinopol în 22 ore.

Unul din vapoare va rămânea în repaos timp de 2 luni pentru a înlocui succesiv vapoarele cari se află în activitate.

Direcțiunea serviciului maritim a obținut autorizația de a comanda la un șantier din străinătate un al patrulea vapor care va fi plătit din budgetele anilor 1905—1906 și 1906—907. Acest vapor este destinat a deservi linia maritimă Constanța-Alexandria.

***

Consiliul de administrație al primei societăți de credit funciar român a cooptat printre membrii săi pe d-nii: Ștefan D. Grecianu și Al. Cantacuzino-Pașcanu.

***

Experiențele cu lisol

Am anunțat la timp că ministerul de domenii a luat dispoziținea ca din primăvara anului curent să se facă o serie de încercări în mic cu lisol, atât la pepiniera Vișan și Istrița, cât și la una din viile-podgorii din Huși.

Dăm mai la vale condițiunile în care se vor face aceste încercări. La pepiniera Vișan se va face asupra unei părți filoxerate de vie indigenă în condițiunile următoare:

O porțiune va fi supusă tratamentului cu lisol, o a doua a tratamentului cu lisol și gunoiu, o a treia nu va fi supusă tratamentului, dar se va gunoi, iar a patra porțiune din cea totală nu va fi supusă nici tratamentului cu lisol și nici nu se va gunoi.

Asemenea experiențe se vor face și în o vie particulară din podgoăia Huși de către personalul serviciului viticol.

Tot la Vișan s'a dispus a se face încă o altă experiență, plantânduse un număr oarecare de vițe întrun focar filoxeric din patru parcele.

In prima parcelă vițele înainte de plantare vor fi muiate timp de 10 minute într'o baie de lisol 1 la sută.

In a doua parcelă vițele vor suferi aceași operație ca mai sus, însă vor fi plantate și cu gunoiu.

In a treia parcelă plantația se va face fără baie dar cu gunoiu.

In a patra parcelă plantația se va face fără ca vițele să fie muiate în lisol sau plantate cu gunoiu.

Și în fine la pepiniera Istrița s'a dispus să se facă o experiență în condiție ca și cea de la Vișan No. 1.

***

Tragerea Loteriei Expoziţiunei Societăţei Agrare va avea loc irevocabil la 27 Martie anul curent.

***

Administrația ziarului „Agrarul" roagă pe d-nii abonați a'și achita de urgență abonamentele.

Abonamentele se vor trimite pe adresa d-lui Const. Bobeș, casierul Societății agrare.

Comptabil agricol primul rang, specializat, rutinat, onest, bune certificate, dorește angajament durabil, moșie mare, introducând comptabilitate sistematică, lămurită, rațională, partidă dublă.

Adresa N. C. Ad-straţia *Agrarul*. sau Nicolae Cosma, Comptabil, strada Unirei No. 49 I. Brăila.

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. V. Păunescu, Comuna Maia, Județul Ilfov.

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de semânță cantitate de 20 htl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcani, g. Zorleni.

De vînzare Una presă mare pentru fin, lae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui N. St. Cesianu.

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, București — Alea Vasiliu (Isvor).

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie care broșură 50 bani din biblioteca Societăţeĭ Agrare, următoarele broșuri:

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuției țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor riurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Calitatea grîuluĭ rominesc pe regiuni și după felul producătorului, de d. **C. Roman.**

Protecționism și Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ nou sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe piețele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a județelor și comunelor în genere și față de țărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un lin. *A se adresa strada L. Catargi 17.*

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strada Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele libi ării din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Îngrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie
De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“
cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT
cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 27 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 120.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

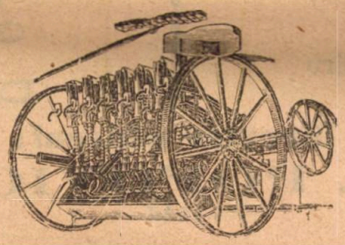

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societăței, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogâlniceanu ***M. Emmanuelle***

DUMINICĂ 27 MARTIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 120.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

COMITETUL DE REDACȚIE

Revista **„Agrarul"** *apare sub direcțiunea unei* comisiuni de supraveghere *compusă din d-nii:* **C. Collibășeanu, Nicolae St. Cesianu** *și* **Dimitrie N. Comșa.**

Comitetul de redacțiune este compus din d-nii: C. Alimănișteanu, Al. Ciurcu, D. N. Comșa, Ch. Drutzu, N. Filip, I. St. Furtună, Ed. Ghica, D. Ionescu-Zane, G. N. Nicoleanu. I. C. Petrescu, P. Rădulescu și Virg. Toroceanu,
Redactor și secretar de redacție fiind d-nul:
Vasile M. Kogălniceanu
Colaboratorii revistei sunt d-nii: Atanasiu I., Dr. Victor Babeș, C. I. Băceanu, Berendey C. A., Cristodorescu Gh., Colescu L., Creangă Dr., I. Căpitănescu, Gr. Crișan, Fl. Davidescu, Dr. M. Hîrsu, Hepites Dr., Istrati Dr. C., V. M. Kogălniceanu, Er. Median, Gh. Em. Manolescu, Moga V. S., Val. Mihălțeanu, Iul. T. Mihalcea, Dr. I. Neagoe Ion Peană, Popescu-Daia P., Popovici-Lupa N. O., Dim. Popescu, Gh. Popescu, Dr. Paul Riegler, Radu V. I., Robin F., Rusescu D. R., D. D. Rădulescu, Dobre Rădulescu, M. Rampach, Ion Stamatescu, Nic. Stahie, I. Tarlungă, Gh. Tolescu, Udrisky.

Articolele de natură politică privesc comitetul „Societățeĭ Agrare", iar cele speciale, technice, privesc comitetul de redacțiune.

CONVOCAREA II-a

Domnule Membru,

Avem onoarea a vă ruga să binevoiți a lua parte la ședința adunărei generale extraordinară, ce se va ține la sedidiul Societățeĭ Agrare, calea Victoriei 77, Duminică 27 Martie a. c., ora 4 jum. p. m., având la ordinea zilei:

I. Alegerea întregu'ui comitet;

2. Modificarea statutelor.

Primiți vă rugăm, d-le membru, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Președinte, **St. D. Grecianu**
Secretar general, ***N. St. Cesianu***

SUMARUL No. 120

Convocarea II-a.
V. M. Kogălniceanu. — Asigurarea vitelor,
V. M. K —Proecte și Idei Economice.
C. Gregorian.—Cercetări chimice asupra elementelor humice și determinarea acidului humic aflat în terenuri.
Buletinul economic.
Bunul Econom. — Furagere.
Cronica agricolă.

Asigurarea vitelor

Acum două numere, vorbind despre eminenta lucrare a d-lui prof. dr. G. Maior asupra hipologiei, am făcut câteva considerente asupra literaturei agricole. Am arătat cum, în definitiv, cu toată lipsa de interes și cu toată absența unui cerc de cititori, apar din când în când lucrări excelente, foarte meritoase, cari merită a fi cunoscute în cercuri cât mai largi, pentru ca ideile lor să fie cât mai mult popularizate.

O asemenea lucrare valoroasă, apărută în ultimul timp, este și aceea a d-lui *I. St. Furtună*, inspector-general și șeful serviciului veterinar, scrisă în colaborare cu d. *H. Bauman*, medic veterinar primar al județului Romanați și care are titlu *«Asigurarea Vitelor»*, studiu asupra înființărei institutiunilor județene pentru asigurarea animalelor în România».

Ar fi greu să dăm un rezumat pe de departe fidel al cuprinsului acestei lucrări de un interes capital pentru buna stare a țărănimei noastre. O asemenea lucrare nu se rezumă; se citește, pentru a cumpăni bine motivele și a se pătrunde adânc de însemnătatea proectului. Dacă vorbim dar de dânsa în acest loc, nu este pentru a o rezuma, ci pentru a o discuta, oarecum, după ce vom fi reprodus ideile fundamentale, și mai ales pentru a o semnala prin aceasta atențiunei agricultorilor.

Cartea este scrisă cu o competință și claritate care câștigă numai decât pe cititor și problema este astfel discutată sub toate raporturile, încât poate fi considerată ca expusă în mod complect. Cine va urmări cu atenție argumentațiunea d-lui Furtună în prețioasa d-sale lucrare, va cunoaște problema asigurărei vitelor în mod desăvârșit.

Aceasta mă îndeamnă să propun autorilor compilarea unei broșuri din cartea lor, pentru a o răspândi la sate în cercurile învățătorilor, preoților și a Băncilor populare, pentru ca aceștia să poată cunoaște în amănunt folosul asigurărei vitelor și modul de organizare a societăților locale. La redactarea unei asemenea broșuri s'ar mai găsi poate și alții cari să conlucreze, și probabil că ministerul de interne sau cel de domenii ar da ajutorul lor, pentru că e de o necesitate economică de primul ordin ca ideea asigurărilor să fie propagată cu cât mai multă intensitate la sate.

*

Prima reflexiune ce sugerează citirea lucrărei d-lui Furtună este aceea a neglijenței totale în care am lăsat agricultura. Ca și cum aceasta ar fi ajuns la perfecțiune și n'ar mai fi avut nevoe nici de sprijin, nici de

îndemn spre bine, nici de o temelie solidă pe care să se desvolte.

In lucrarea d-lui Furtună vedem expuse încercările altor state, cum e Germania, Austria, Franța, unde agricultura nu are nici pe dedeparte rolul pe care'l are în țara noastră, pentru a asigura averea națională care e reprezentată în vite. Noi, cari avem un capital de vite de o jumătate miliard, care avem o pătură întreagă de țărani fără pământ dar cari trăesc ei și familiile lor din munca vitelor lor, noi am stat binișor liniștiți, fără a ne sinchisi asupra mijloacelor de a pune la adăpost de riscuri această considerabilă avuție națională. Propunerile cari s'au făcut în trecut de diferiți oameni competenți, și au fost luate în seamă și s'a trecut peste ele cu aceea dezinvoltură care a intrat par'că în obiceiurile noastre.

Aceasta nu înseamnă însă că putem lăsa lucrările să continue tot astfel și în viitor.

D. Furtună arată, într'un mod luminos de convingător, marea nevoe de a se pune odată capăt nepăsărei vinovate în această materie și de a adopta o cale sau un mijloc pentru a introduce asigurările vitelor la sate.

D Furtună, care e un adânc cunoscător al chestiunei, care a scris o mulțime de lucrări savante în materie medico-veterinară, a făcut toate socotelile și a ajuns la concluzia că îmbunătățirea se face în mod minunat și cu rezultate mai mult decât excelente.

D. Furtună e contra sistemului de asociații comunale pentru asigurarea vitelor, din cauza slabei desvoltări a inițiativei private a sătenilor, și apără cu multă căldură un nou sistem: acel al asigurărilor decretate de fiece județ, administrate de autoritățile județene și impuse oarecum de acestea fiecărei comune.

După socotelile făcute asupra unui județ, Romanați, luându-se numărul total al vitelor: cai, boi, vaci, oi, capre și râmători, valoarea lor a proximativă și prima eventuală de asigurări — 2 sau 3% adică o primă redusă — la care se adaugă și + venitul din taxele de asigurare, cum și venitul — absolut indispensabil — provenit din subvențiunea județului, se ajunge la o sumă care poate acoperi perfect orice risc în urma mortalității vitelor din județ și mai rămâne suficient pentru constituirea unui *fond de rezervă* și un *fond pentru îmbunătățirea vitelor*.

Fără a intra, de o camdată, în discuțiunea acestui sistem, căci, cu toate argumentele prezentate continuu de a rămâne partizan al societăților de asigurare pe comuni, cu subvențiuni din partea județelor și cu operațiuni de reasigurare, voiu expune mai departe sistemul d-lui Furtună.

Modul cum își imaginează d-sa asigurările nu poate fi decât aprobat: nu ca un simplu chip de a asigura o avere, ci ca un mijloc puternic, singurul mijloc eficace, de a desvolta la indefinit creșterea vitelor și industriile ei.

Astfel, din excedentul ce ar rămâne în cursul anilor, s'ar putea aduce, spune d. Furtună, următoarele îmbunătățiri:

1. S'ar procura tauri și armăsari de prăsilă, în scopul îmbunătățirei rasei locale.

2. S'ar acorda subvențiuni pentru taurii și armăsarii particularilor, buni de prăsilă.

3. S'ar putea întreține parcuri de vite tinere, luându-se în aredă terenuri pentru a se planta furagii și a se crește acolo vitele locuitorilor, fie pentru muncă fie pentru prăsilă, aceasta pentru ca locuitorii să nu pună vitele tinere prea din vreme la jug sau ham.

4. Organizarea în fiece an de expoziții regionale; asemenea și concursuri pentru a se examina aptitudinele animalelor, cum de pildă curse de cai sau de tauri, tras greutăți, mulgeri pentru vacile expuse la premiare, etc.

5. Inființare de lăptării model.

6. Angajarea de revizori de vite pentru fiece comună, cari ar aduce foloase considerabile.

7. S'ar mai putea arenda terenuri pentru livezi semănate artificial.

Această succintă expunere arată utilizarea imensă a asigurărilor, fiindcă arată distanța ce avem abia de parcurs pentru a ajunge la o creștere rațională a vitelor. Măsurile indicate mai sus mai arată apoi că, ele n'ar putea fi întreprinse doar prin ajutorul statului, din cauza cheltuelilor enorme ce ar ocaziona. Ridicarea economiei vitelor nu poate dar veni decât prin inițiativa privată asociată cu sforțările statului și a județelor.

Cartea d-lor Furtună și Bauman lămurește pe deplin chestiunea aceasta. Ar fi natural excelent dacă s'ar găsi județe cari să adopte acest proect; n'am avea nimic de obect, pentru că, în orice caz, am avea o experiență foarte necesară. Părerea noastră este însă că, cu toate defectele și cu toată inexistatea inițiativei private, forma cea mai bună pentru *începerea* asigurărilor la sate este tot aceea a *societăților pe comune*, bine înțeles sprijinite de județ sau de stat. Cauza acestei preferințe o vom arăta în No. viitor, când vom reveni asupra lucrărei d-lui Furtună, pentru a pune în evidență și alte părți însemnate ale ei.

Vasile M. Kogălniceanu

PROECTE și IDEI ECONOMICE

In chestia peștelui

O vie discuțiune urmează dela o vreme încoace în presă și în diferite centre comerciale, cum e Galați, Brăila, București, asupra chestiunei scumpirei peștelui și a întregului regim piscicol dela promulgarea legei asupra regulărei vânatului de pește.

Această agitațiune se bazează pe un fapt, care nu poate fi pus la îndoială: scumpetea și raritatea peștelui, care e un aliment prețios pentru populațiunea săracă. Cercurile interesate, comercianții de pește din Galați și București, spun că toată vina acestei situațiuni o are regimul creat de lege și modul de aplicare a acestei legi la bălțile statului. Comercianții cer ca să se revie la vechiul sistem al arendărei bălților statului, părăsindu-se apoi dispozițiunile — despre cari ei afirmă că sunt absolut inutile — cruțărei peștelui în lunile de primăvară Aprilie și Maiu.

Serviciul pescăriilor, la rândul său, tăgăduește bine-înțeles aceste afirmațiuni, apărându'și opera sa: legea cum și măsurile sale administrative.

In mijlocul acestei situațiuni a intervenit cererea comercianților din

Galaţi, sprijiniţi de Camera de comerţ din localitate, că să se numească o comisiune care să studieze în mod obiectiv şi amănunţit chestiunea, pentru a'şi da părerea de partea cui este dreptatea.

Cererea aceasta noi o găsim foarte dreaptă. Agitaţiunea împotriva legei durează, şi, nimic nu îndreptăţeşte părerea că ea n'o să continue şi în viitor. Dela început s'a opus la teoria şi afirmaţiunea serviciului pescăriilor teorii şi afirmaţiuni noui, şi nici practica legei în decursul anilor n'a venit să se pronunţe într'un fel sau în altul, în favoarea sau în defavoarea uneia din părţile interesate.

Chestiunea fiind dar deschisă, de ce nu s'ar încredinţa studierea ei unei comisiuni al cărei cuvânt ar pune capăt de sigur agitaţiunilor, fixând odată pentru totdeauna de partea cui e dreptatea, întru cât a folosit sau nu legea, întru cât trebue să se menţie sau nu actualele practice administrative la dijmuit, de ce folos au fost lunile de cruţare şi aşa mai încâlo

Unei asemenea comisiuni 'i-s'ar mai putea încredinţa apoi studierea întregei chestiuni piscicole, în sensul de a arăta mijloacele de a se ridica această însemnată ramură de avuţie, împăcând interesele populaţiunei sărace, ale comerţului intern şi de export cu nevoia de a repopula bălţile şi a menţine şi desvolta bogăţia în peşte.

Dată fiind dar oportunitatea numirei unei asemenea comisiuni, care ar pune capăt oricărei agitaţiuni şi ar ţine în seamă toate interesele, voim să credem că ministerul domeniilor, fiind pătruns de necesitatea ei, va corespunde dorinţei cercurilor interesate cum şi întregei opiniuni publice, care nu mai ştie ce să crează între atâtea păreri contradictorii.

Export de legume şi fructe

Cu prilejul discuţiunei în Cameră a convenţiunei comerciale cu Germania, un domn orator a arătat că s'a obţinut scăderea taxelor vamale asupra fructelor şi legumelor şi că, în consecinţă, vom putea începe de azi înainte un export serios de fructe şi legume în Germania.

In ce priveşte scăderea taxelor vamale, nu putem fireşte decât să ne bucurăm ; dar dacă exportul va câştiga mult pe urma acestor scăderi, este o altă chestiune.

Ştim cu toţii în ce stadiu de desvoltare se află la noi pomologia. E una din —multele— ramuri agricole părăsite. Ţara noastră se potriveşte minunat pentru o cultură înainte a pometurilor de tot felul, cari n'au să ducă grija debuşeurilor. Dacă s'a făcut însă puţin pentru a desvolta pomicultura —a cui e vina?

Am putea într'adevăr să exportăm multe fructe în Germania, dar am trebui întâiu să le avem în cantităţile cât am putea vinde şi apoi şi în calităţile necesare. Avem o întreagă muncă de întreprins pentru a desvolta această bănoasă ramură de avuţie : trebue aclimatizate şi răspândite soiurile mai bune, trebue create centre de vânzare care să cunoască relaţiunile comerciale în străinătate, trebue să se înfiinţeze pepiniere noui şi aşa mai încolo.

In ziarele cotidiane am citit adeseaori, ce e dreptul, despre împărţirea unor seminţe de fructe alese şi despre distribuirea de uscători sistematice în regiunile deluroase— dar s'a făcut ceva? Avem apoi o lege a d-lui Filipescu asupra uscătoriilor şi încurajărei pomiculturei ; întrebăm din nou — s'a făcut ceva ?

Convenţia comercială cu Germania

După discuţia din Senat, a avut loc şi la Cameră una foarte interesantă asupra covenţiunei comerciale cu Germania. Cu prilejul acesta, d. G. Gr. Cantacuzino, raportor al convenţiunei, a ţinut un eminent discurs, despre care toate ziarele s'au grăbit să ia notă cu mari elogii.

D. Cantacuzino, membru al Societăţei Agrare, a expus, cu această ocaziune, cu mult talent, vederile agrariene, şi de aceea ne vom face o datorie a publica discursul întreg imediat ce va apare în «Monitorul Oficila».

In urma acestui discurs şi a declaraţiunei d-lui ministru de externe, Jacob Lahovary, convenţiunea a fost votată.

Votul acesta a fost primit cu o deosebită satisfacţiune de ziarele economice partizane ale înfiinţărei cu orice preţ a unei industrii mari. Comentariile ce fac sunt foarte semnificative, fiindcă ne arată, ceeace noi am arătat de atâtea ori aci că noua convenţie va fi instrumentul cel mai bun pentru industrializarea mare a ţărei. Astfel, iată ce spune unul din aceste ziare :

«Până astăzi noi am fost judecaţi de străinătate numai după agricultura noastră şi aceasta aflându-se în stare primitivă, consideraţia economică ce ni se acorda era destul de modestă şi nu putea să satisfacă dreapta noastră ambiţiune. Ca ţară agricolă, cu mijloacele reduse la voia condiţiunilor climaterice, vedem până astăzi, cu mâhnire, că valorile noastre pe pieţele străine nu puteau ajunge la stabilitatea şi siguranţa meritate şi necesare în acelaşi timp, şi oscilau cu mai multă sau mai puţină violenţă, după bătaia vântului, adică după perspectivele recolteĭ. Această stare de lucruri, jignitoare în cel mai înalt grad şi pentru interesele noastre, nu putea să mai dăinuiască fără pericol. Am ajuns la destulă maturitate ca să pricepem că a sosit momentul în care toată lumea să ne recunoască dreptul la o viaţă economică independentă, căci suntem stăpânii unei ţări cu isvoare nesecate de bogăţie firească. Singur faptul că am recunoscut această bogăţie şi că avem intenţiunea de a o pune serios în evidenţă, ne dă dreptul la o consideraţie mai mare.

«In astfel de împrejurări, regimul convenţional ce se inaugurează este menit să ne dea putinţa de a ne cuceri stima şi încrederea străinătăţei. Vom avea o agricultură modernă, sprijinită de o industrie plină de vitalitate, şi ne vom înmulţi resursele în aşa chip, încât ori de unde ar bate vântul, creditul nostru nu putea fi sdruncinat.

«Dacă nu se va face rapiţă, nu vom avea nevoe să plătim agio asupra aurului, căci vom avea mult mai puţine plăţi de făcut în străinătate. Şi dacă grâul nu va da recoltă abundentă, vom avea totuşi accesorii agricole de exportat, cari vor compensa în bună parte lipsurile datorite unei recolte mai puţin abondente. Şi dacă seceta ne va

mai bântui, vom avea technica în ajutorul şi serviciul agriculturei ameninţate şi răul nu va mai putea fi nici o dată atât de mare ca în trecut. Rezervele se vor putea plasa şi în valori industriale, astfel ca numerarul să nu lipsească, şi circulaţiunea se va mări prin înmulţirea transacţiunilor. Vom avea izvoare noui, ocupaţiune pentru toate forţele disponibile şi lucru pentru populaţiunea rurală pe timpul repausului agricol.

«Iată o serie de îmbunătăţiri inevitabile într'o ţară cu industrie».

Apreciăm bucuria confratelui nostru, dar probabil că idila aceasta nu se va renliza aşa de repede. Nu că n'am vroi-o noi, ci pentru că imprejurările se vor opune. Convenţia cea nouă va contribui, ce e dreptul, la industrializare, dar nu în aşa galop ca să vedem realizându-se frumuseţea cântată de ziarul acela.

De altă parte însă, guvernul va avea de azi înainte şi mai mult datoria imperioasă de a veghea asupra intereselor agricole. S'a apărat prin convenţie ideea industrialofilă — să apere autorităţile, înăuntru, ideea cea mare a desvoltărei agriculturei.

V. M. K.

Cercetări chimice

asupra elementelor humice şi determinarea acidului humic aflat în terenuri

(Urmare şi fine)

Humusul coprogen şi stratul subiacinte (dedesupt) nu coprinde acid humic, solubil. El nu prezintă nici o acţiune acidă când se isgoneşte acidul carbonic. Cantitatea materiilor humice în acest strat de abia poate varia între 5—10%, iar în stratul superficial al solului descreşte progresiv de sus în jos. Prezenţa însă a materiilor înorganice solubile urmează o progresiune contrarie în masa acestor straturi.

Diferenţa aşa de bine pronunţată în proprietăţile chimice a acestor două forme de humus, a condus pe savantul dr. *Müller* a întreprinde o cercetare minuţioasă care să atingă proprietatea cea mai esenţială a materiei humice conţinută, făcând pentru aceasta analiza calitativă şi cantitativă a elementelor humice, asupra unui mare număr de soluri de pădure, şi ca termen de comparaţie, s'a încercat reacţiunea asupra unor eşantiloane de soluri de câmp şi de grădină luate din terenul şcoalei superioare de agricultură din Copenhaga.

Tabloul aci alăturat reprezintă rezultatele experienţelor săvârşite de d-rul Müller şi Tuxen.

TABLOU

NATURA EŞANTILOANELOR DE PĂMÂNT	asupra a 100 părţi de pământ uscat la 100°			asupra a 100 părţi de pământ neuscat		
	apă perdută prin evaporaţiune la 100°	humusul şi apa de compoziţiune	residiul calcinaţiunei	alcol liber solubil în apă rece	acid humic liber solub. în apă rece	acid humic solubil în carbonat de sodă
Pământ de grădină fiind bine gunoit, luat din grădina şcoalei de agricultură din Copenhaga.	3 81	9,29	86,90	0,0085	—	—
Pământ de câmp, luat din câmpul de experienţă al şcoalei, un eşantilion din parcela gunoită şi un al II-lea din parcela negunoită 14 ani.	3,02 3,43	5,11 3,38	91,87 93,19	0,0060 0,0026	— —	— ne determinat
Humus coprrgen din păduri de fag, luat din patru localităţi diferite.	1,91 2,49 3,62 2,08	5,10 5,43 7,24 8,33	92,99 92,08 89,14 89,59	neutru — — —	neutru — — —	0,5 8,4 9,3
Humus vegetal din păduri de fag, luate din cinci localităţi diferite.	5,95 9,38 8,16 9,65 9,45	34,70 38,88 44,08 48,51 45,55	59,35 51,74 47,76 41,84 45,80	— — — — —	0,049 0,077 0,112 0,287 0,121	
Pământ necultivat (mărăcinos).	7,50	41,50	51,00	—	0,040	
Humus coprogeno-vegetal.	14,00	62,50	23,50	—	0,0193	ne determinat
Pământ albicios intermediar între humus vegotal şi pământ roşu.	0,77	2,24	96,99	—	urme	
Pământ roşu (două eşantilioane diferite).	1,11 2,45	3,13 6,55	95,76 91,00	— —	0,013 0,034	

Pentru a determina elementele humice eşantilioanele de pământ au fost uscate la aer, apoi uscate la 100° şi calcinate. Perderea prin calcinaţiune este calculată în tablou ca materii humice şi apa de compoziţiune.

Pentru a determina calitatea alcalilor liberi şi a acidului humic liber, care împrumută reacţiunea lor la diferite feluri de soluri, s'a operat în modul următor: S'a luat 25 grame din pământul supus analizei, s'a pus în contact 24 ore cu 100 ctm. cubi de apă destilată, şi puţin colorată de turnesol, într'un flacon închis ermetic printr'un dop de liège agitându-se adesea. O parte din lichidul limpezit să trece printr'un filtru spălat şi uscat, după aceia să ia 50 ctm. cubi din această soluţiune filtrată şi se supune ferberei (100°) spre a goni acidul carbonic liber. Indată se readuce la volumul primitiv, adăogând apă pentru a înlocui pe aceia care să evaporase: disoluţiunea este atunci neutralizată cu o soluţiune uşor titrată de sodă. Cantitatea acidului liber este socotită ca acid humic, pentru că aceasta există în proporţie mare, când eşantilioanele sunt avute în humus, dând disoluţiuni apoase puţin colorate.

Experienţa aceasta a fost întrepinsă asupra unui teren luat de curând şi neuscat la aer, pentru că acidul solubil nu se transformă prin desecaţiune în acid insolubil. Cantitatea apei a fost determinată asupra unei alte părţi din eşantilion. Probele de humus coprogen au avut o reacţiune neutră, iar coloraţiunea roşie a dispărut din disoluţiune îndată ce acidul carbonic a fost alungat din ea prin ferbere. Pământul roşu, humusul vegetal şi pământul coprogeno-vegetal au dat o reacţiune acidă datorită prezenţei acidului humic liber solubil în apă.

Din încercările făcute reese că numai în humusul vegetal şi în materiile humice, cari se găsesc în deosebi în straturile subiacinte să întâlneşte acidul humic în cantitate relativ însemnată. In extrasul humusului coprogen se coprinde un depozit ce atinge media in 90—95%, iar în extrasul

solului luat din câmp și din grădină un precipitat puțin mai important.

Experiențele asupra eșantilioanelor de pământ, luate din câmp și din grădină, care au o reacțiune alcalină au fost făcute prin mijlocul acidului oxalic titrat și dosagiul în stare de oxalat de amoniac $(NH^4)_2O$.

C. Gregorian

BULETINUL ECONOMIC

Convențiile veterinare în tratatele comerciale dintre Germania și Austro-Ungaria

După declarațiile oficiale ale Cancelarului german, d. de Bülow, făcute cu ocaziunea prezentărei tratatelor de comerciu germane Reichsratului german, valoarea vitelor și a tuturor animalelor domestice trece peste *șapte miliarde*. Se explică deci solicitudinea guvernului german pentru ferirea acestui capital agronomic de bântuiala epizootiilor. De altmintrelea preocuparea economiștilor și veterinarilor din Germania reese clar atât din protocolul adițional dela 6 Decembrie 1891 cât și din tratatul de comerț încheiat anul acesta pe 12 ani, adecă până la 1917.

Având în vedere că Austro Ungaria se va servi, în contra noastră de acele măsuri, când va veni momentul ca să se încheie tratatul de comerț, atragem atențiunea lectorilor noștri asupra învățămintelor ce putem trage din modul cum a știut Germania să se îngrădească în contra Austro-Ungariei și vice-versa.

Să declarăm chiar dela început că politica economică a Germaniei a fost foarte aspră față cu Austro-Ungaria, care a fost tratată ca și cum n'ar mai fi un factor în Tripla-alianță. De altmintrelea faptul real e că Germania consideră ca dislocate bazele Triplei-alianțe, de când cu politica separatistă a ungurilor, care tinde la desmembrare imperiului dualist. In schimb apropiindu-se Germania de Rusia, aceasta a obținut concesiuni, pe terenul exportului ei de vite, ce Austro-Ungaria nu le a putut obține, deși condițiunile ei sanitare veterinare sunt cu mult mai bune.

In § 4 al protocolului adițional de la 6/XII 1891, Germania exige ca vitele importate din Austro-Ungaria să se taie fără întârziere în abatorii publice, *câtă vreme va exista tuberculosa pulmonară între vitele uneia din părțile contractante.*

Austro-Ungaria a cheltuit trei milioane de coroane, pentru extincțiunea acestei teribile afecțiuni, și a reușit în 1897 să o suprime cu desăvârșire. Cu toate acestea Germania a menținut măsura de mai sus și animalele importate la ea din Austro-Ungaria trebuesc după 3, maximum 5 zile, să fie tăiate în abatorii publice și cărnurile examinate din punct de vedere sanitar. De multe ori Germania a oprit cu totul importul de vite la ea din imperiul dualist și guvernul austro-ungar a observat că interzicerea importului *coincidea cu scăderea prețului de vite în Germania.*

Era vorba de a lăsa timp crescătorilor de vite germani ca să se reculeagă și să 'i ferească de concurența austro-ungară, pe cât era posil. Atitudinea aceasta puțin binevoitoare a Germaniei a făcut ca guvernul austro-ungar să ceară, ca în noua convențiune comercială să nu se mai repete șicane de acestea și altele, pe carî de altminterlea și el destul ni le-a aplicat nouă, României.

Guvernul austro-ungar a pretins de la Germania ca *să aplice cinstit convențiunea. Iacă ce avem a cere și noi dela Austro-Ungaria în viitorul tratat de comerț.*

Austro-Ungaria consideră ca un interes vital pentru ea liberul exercițiu, *onesta aplicare* a tractatului de comerț. Ea nu vrea ca să i se întâmple ce ne-a făcut nouă până când ne-a adus în starea că n'am putut exporta, după o scurtă practică a convențiuneî noastre comerciale, decât să exportăm un singur bou, pe care nemuritorul M. Kogălniceanu a propus să 'l memorăm în analele noastre economice.

Austro-Ungaria se plânge că guvernul ei n'a putut isbuti nici în noul tratat de comerț cu Germania să asigure liberul trafic cu vitele de export în Germania.

* * *

Ce caracterizează în sensul protecționist politica agrară a Germaniei, e că ea a procedat și mai riguros încă cu Austro-Ungaria. Astfel, în locul *interzicerei represive*, ea a introdus *interzicerea preventivă.*

Astfel până în anul acesta, se putea opri exportul de vite din Austro-Ungaria numai în cazul în care, se ivea o molimă în Germania (bine înțeles din cauza vitelor importate) acum, în virtutea noului tratat de comerț, exportul de vite interzice îndată ce a erupt o epidemie în Austro Ungaria. Pentru Austro-Ungaria dispoziția aceasta nu e comodă, dacă de partea Germaniei ar fi rea voință. Dar guvernul german a dat formale asigurărî, că convențiunea se va aplica fără nicî un spirit de șicane. Molima se va constata obiectiv. *Așa să cerem și noi să procedeze Austro-Ungaria, iar nu după interpretațiuni subiective.*

O anumită dispozițiune în privința aceasta, hotărăște special, *că o regiune se declară contaminată numaî atunci, când 10 la sută din comunele ei vor fi contaminate.*

Prin dispoziținea aceasta pericolul molimă se constată *în țifre.* Procedura aceasta oferă o garanție serioasă posibilității comerțului de vite.

Paralel cu interzicerea aceasta preventivă *teritorială*, Austro-Ungaria cere dela Germania, o altă interzicere preventivă *temporală.*

Acest punct e iar de cea mai mare importanță în rapoartele noastre economice cu imperiul Austro Ungar.

Austro-Ungarii au cerut ca interzicerea comerțului de vite, din motive de molime ca febra aftoasă (ea e cea mai frecventă) să nu dureze nici într'un caz mai mult decât *nouă luni*, după stingerea molimei.

Austro-Ungarii au mai obținut ca toate cazurile să fie examinate de o comisiune mixtă.

A se vedea în privința aceasta articolul V din noua convențiune veterinară între cele două impresii.

Această dispoziție nu trebue uitată când vom ajunge la convențiunea noastră veterinară cu Austro-Ungaria.

In noua sa convențiune cu imperiul dualist, Germania a dat din nou permisiune importului de porci la ea. Permisiunea ei însă perde din avantage :

1) pentru că se limitează la 65.000 de capete vitele de importat, de și condițiile sanitare sunt destul de satisfăcătoare, după cum se afirmă în Austro-Ungaria ;

2) pentru că porcii importați trebuesc dirijați în Saxonia, Bavaria și în alte State de Sud ale Germaniei.

E de notat că Austro-Ungarieî i s'a conces numai 65.000 de porci, (pe când ea e în stare să exporteze un număr dublu) și exportul ei trebue dirijat în aceste provincii, în care și are căutare, pe când Germania de Nord ar fi fost mai priincioasă, dar această piață e rezervată Rusiei, care exportă 65.000 de porci pe săptămână.

Cu multă amărăciune constată crescătorii de vite din Austro Ungaria, că condițiunile Germaniei sunt destul de aspre, dar se mângâe cu împrejurarea că, în situațiunea actuală, ei n'ar putea transporta nici un pachiderm, porc, pentru simplul fapt că n'au ce exporta încă de acum 2—3 ani și tot pentru atât timp în viitor.

Precum avem la importul de oi în Germania, Convențiunea cea vechiă dela 1891 interzicea importul de oi pe teritoriul german. Nu era permis decât tranzitul. Acum în urma tratatului din anul acesta, oi

se pot importa din Austro-Ungaria, dar ele trebuesc tăiată în cel mai scurt timp în abatorii publice. Deci nu e permisă circulaţiunea liberă a oilor în Germania. Din cauza aceasta oierii austro-germani se plâng că avantajele ce li s'au dat c'o mână li s'a luat cu cealaltă.

Pentru importul de vite mari în noul tratat taxa se ia pe suta de kilograme de animal şi nu de bucată, ca tratatul cel precedent. In scopul acesta s'a înfiinţat la trecătoare şi vămile de pe la fruntarii, balanţe normale.

Guvernul german a făcut în noul său tratat de comerţ (în convenţiunea veterinară) o restricţiune în ce priveşte importul de vite mari din Ungaria. Germania nu importă vite de reproducţiune şi de îngrăşat de cât numai din Austria. Pe la fruntarii se pot întâmpla contrabande din cauza inegalităţei preţurilor. Ambele guverne au luat măsuri ca a ceste eventuale contrabande să nu se întâmple.

In rezumat, precum vedem, tratatul de comerţ e dur pentru Austro-Ungaria, cu toate acestea dacă s'ar aplica în mod leal, imperiul dualist tot 'şi-ar găsi socoteala. *El se teme însă de şicane.* Pentru ce? Pentru că şi ea se pricepe în şicane. Noi să reţinem că el cere lealitate, ţitate, lealitate vom cere şi noi de la el.

Austro-Ungarii susţin că condiţiunile sanitare veterinare la ei sunt perfecte şi că ei vor lua, la caz de de trebuinţă, măsuri de precauţiune în contra porcilor şi oilor ce Germania exportă în Austria. Măsuri la fel mai trebuesc luate şi faţă de Rusia şi ţările balcanice. România e deci prevenită.

Să luăm aminte.

Furagere

Recolta nutreţurilor ierboase şi prepararea fânului.

In stare verde se recoltează atât ierburile crescute pe fânaţe, cât şi nutreţurile ierboase, anume cultivate pe arăturile noastre. Ele se folosesc la nutrirea animalelor ca nutreţ verde sau uscându-le ca nutreţ uscat, adecă ca fân. Nu este indiferent în ce stare a desvoltărei plantelor facem recolta. Cu cât plantele sunt mai tinere, cu atât conţin mai multe materii proteice (nutritoare). Afară de aceasta şi celuloza (materie lemnoasă) este mai moale şi mai digestibilă. Cu cât îmbătrâneşte planta, cu atât perde din valoarea sa nutritivă, ea devine mai săracă în materii proteice şi celuloza se înlemneşte şi se digerează (mistue) cu greu şi numai de animalele rumegătoare. Mai avem încă de observat, că după înflorire planta nu mai primeşte din afară materii proteice ; sămânţa se formează în contul materiilor proteice înmagazinate până acum în celelalte părţi ale plantei ; având încă în vedere că seminţele plantelor de regulă se scutură când le recoltăm, avem o mare perdere pentru hrana vitelor. Vom începe deci recolta lor atuncia, când majoritatea plantelor vor fi în floare sau chiar şi înainte de această epocă. A face prea de vreme recolta încă nu este de sfătuit, de oarece cantitatea ar fi prea redusă, deşi calitatea (bunătatea) nutreţului ar fi superioară.

Mijlocul cel mai puţin costisitor pentru a recolta nutreţurile verzi este a le păşuna prin vite. In cele mai multe cazuri însă este de lipsă a le tăia cu casa sau cu maşina de cosit.

Cositul se face în modul cel mai lesnicios dimineaţa când roua încă nu este uscată. Părţile de cosituri care sunt foarte uscate şi invescute cu o iarbă deasă şi cotoroasă se vor cosi totdeauna dimineaţa, pe când iarba mai fină şi mai moale se poate cosi şi mai târziu.

Pentru cosirea suprafeţelor întinse ne folosim cu mult succes de maşina de cosit, care cu cuţitele ei de 1.5—2 m. lungime pot cosi pe zi 3—4 jugăre.

Pentru a putea folosi maşinele de cosit să cere ca suprafaţa locului să fie cât se poate de netedă şi plană şi cu deosebire să nu aibă mărăcini şi alte tufe.

Când întrebuinţăm nutreţurile încă verzi, nu vom cosi pe zi mai mult decât să consumă în tot aceeaşi zi de vitele noastre.

Pentru Dumineci şi sărbători vom cosi şi cu o zi mai înainte. In tot cazul până ce dăm nutreţul vitelor nu'l vom lăsa expus arşiţei soarelui sau chiar ploei, ci 'l vom adăposti într'un loc bine aerisit şi umbros. Dacă ne este posibil vom face în locuri potrivite nişte grătare de lemn ridicate dela pământ ca de $^1/_2$ metru, pe care apoi aşezăm nutreţul nou cosit.

In cele mai multe cazuri nutreţurile nu se consumă în stare verde, ci le uscăm, adecă le facem fân. Prefacerea nutreţurilor verzi în fân constă în evaporarea apei care o conţin dela 14—15 la sută.

Cu cât apa aceasta se va evapora mai repede şi mai deopotrivă din toate plantele, cu atât şi fânul însuşi va fi mai bun.

Un fân care în timpul recoltei a fost plouat mai de multe ori, îşi pierde mirosul cel aromatic şi o însemnată cantitate din materiile nutritoare ce conţin plantele. Afară de aceste pierderi produse prin timp nefavorabil, mai putem avea perderi însemnate când fânul se usucă prea tare şi foile şi cotoarele mai subţiri se sfărâma şi prin urmare se perd. Aceastâ împrejurare trebue să ne atragă atenţiunea cu deosebire la trifoiu şi lucernă.

Modul cel mai simplu însă şi cel mai rău pentru a usca fânul este a lăsa brazdele nerisipite până ce se usucă atât de tare, încât putem strânge fânul. Acest metod însă se poate întrebuinţa numai în regiuni foarte calde şi totodată foarte ussate, deşi aci sufere totdeauna calitatea fânului. Metodul cel mai bun pentru a recolta fânul este ca să cosim des de dimineaţă, până ce plantele sunt ude de rouă, apoi brazdele se risipesc imediat şi, în fine se întorc cu furca sau cu grebla atât înainte de amiazi cât şi după amiazi odată sau de două ori.

Seara se adună în bogheni pentru a nu se uda de rouă peste noapte.

A doua zi, după ce s'a uscat roua de pe suprafaţa boghenelor se împrăştie din nou, însă într'un strat mai gros se întoarce peste zi de 2—3 ori şi către seară se adună în grămezi mai mari, adică în căpiţe. Dacă plantele au fost mai puţin apătoase şi timpul cald, fânul poate fi uscat de ajuns. In multe cazuri însă va fi necesar ca şi căpiţele să le împrăştiem a treia zi, pentru a se usca cu desăvârşire. Cu o deosebită atenţiune trebue să fim la fabricarea fânului când este în prevedere vreo ploaie ; atunci trebue strâns fânul îndată în căpiţi, fiindcă în tot cazul nu se strică aşa de rău ca în cazul când rămâne împrăştiat.

Când ploaia durează mai mult timp (cu zilele) şi fânul din căpiţe nu este îndeajnns uscat, este bine a'l mai ridica cu furcile din timp în timp, ca să nu putrezească.

Iarba cosită în ploaie sau scurt înainte de ploaie, vom lăsa-o în brazde împrăştiate până ce trece ploaia. La întinderi mari se foloseşte pentru întorsul şi pentru strânsul fânului maşini purtate de câte un cal. In tot cazul lucrarea lor nu este aşa de exactă ca cea executată cu mâna omului. Mai ales greblele lasă mult de dorit în exactitatea lucrării.

La nutreţuri cu foile foarte gingaşe, precum la trifoiu şi lucernă tânără, trebue să avem o deosebită băgare de seamă la uscarea lor, căci nu le putem întoarce ca celalt fân, fiindcă părţile cele mai preţioase, cum sunt frunzele şi vârfurile cotoarelor se rup şi se scutură uşor. Din acest motiv brazdele cosite nu se împrăştie, ci se lasă până ce se veştejesc, şi apoi se aşează pe piramide sau pe stâlpi de uscat, unde rămân până ce se usucă, însă nu prea tare.

Piramidele constau din 3 pari mai lungi, cari se aşează cu un capăt pe pământ, iar cu celelalte însus prinse

laolaltă. Ei sunt prevăzuți cu mai multe cue pe care se pun niște stinghii orizontale. Toate părțile sunt mobile pentru a se putea purta cu ușurință dintr'un loc într'altul.

Fânul va fi gata atunci, când și cotoarele cele mai groase se rup dacă le încovoiem. A usca prea tare fânul nu este permis, căci prea se sfarmă. Dacă a fost bine preparat el își păstrează coloarea naturală verde și 'și păstrează mirosul său aromatic. Fânul se păstrează sau sub cerul liber în formă de stoguri, sau în podul edificiilor. Mai bine se conservă sub un acoperiș de paie; mai puțin bine sub șindrilă și țiglă, sau și mai rău sub tablă de fer. In tot cazul nu este permis ca acoperișul să fie stricat), ca apa de ploaie să pătrundă în fân. Podurile așezate deasupra grajdurilor în care păstrăm fânul, trebue să aibă o podeală impermeabilă pentru gazurile ce se desvoltă în grajduri din băligarul și urina animalelor. In cele mai multe cazuri fânul se păstrează în stoguri. Aci trebue să observăm ca ele să fie astfel construite, ca fânul să nu fie în atingere cu umezeala pământului și apa de ploaie și de zăpadă să nu pătrundă în ele. De aceea locul unde se așază stogurile, vor fi totdeauna într'un loc mai înălțat și fânul nu se așează imediat pe pământ, ci pe un strat de petre, lemne, ramuri groase de pomi etc.

Dacă nu vom a cruța spesele vom construi anume suporturi pentru stoguri, cari constau dintr'un disc de scânduri groase ce zac pe mai multe picioare de lemne sau petre înalte până la $^1/_2$ metru.

Pe acest disc se clădește stogul. O deosebită atențiune trebue să dăm la construirea vârfului stogului, unde de regulă punem fânul cel mai rău, sau chiar și paie și trestie, de oarece acestea și așa se strică prin ploi. La așezarea fânului trebue să îngrijim ca el totdeauna să fie bine îndesat.

Fânul proaspăt produce adesea boale de stomac la vite, de aceea este recomandabil a lăsa să treacă vre-o săptămână sau două, până ce începem a'l da vitelor. Când începem un stog, nu'l începem din vârf, ci totdeauna dela o margine.

Mohorul. — Este o plantă cultivată și îmbunătățită din mohorul sălbatec ce o privim ca burueană prin semănăturile noastre. Prin cultură ea devine mai voluminoasă și ne dă un nutreț foarte prețios pentru vitele noastre.

Clima.—Mohorul are o vegetațiune foarte scurtă; îi este suficient 7—90 de zile pentru de a'l putea cosi și 120—130 zile pentru câștigarea săminței. El se mulțumește cu foarte puțină umezeală, așa încât în clime calde și secetoase este planta de nutreț cea mai prețuită. Timp răcoros și umed îl împedecă în desvoltare, de aceea în clime aspre nu reușește.

Pământul.—Ca și în privința umezelei mohorul este în privința pământului foarte puțin prețios. Mai bine reușește pe un pământ mijlociu, bogat în calcar, mai reușește și pe un pământ nisipos, însă pe unul rece și argilos de loc.

Planta premergătoare. — Mohorul vine de regulă după o cereală. Foarte bine reușește după lucernă, trifoiu, porumb și pășune spartă.

Prepararea terenului este foarte simplă. Arăm de cu toamnă și lăsăm pământul negrăpat peste iarnă, primăvara scurt timp înainte de semănat arăm a doua oară; în urmă grăpăm bine și de repețite ori pentru semănat.

Semănatul se face ceva mai târziu fiindcă mohorul este cam simțitor contra înghețurilor de primăvară. Pentru sămănat vom folosi totdeauna sămânță proaspătă, fiindcă mai veche perde facultatea de a germina. Pentru un jugăr folosim 24—30 litri (15—20 klgr) sămânță, pe care o acoperim cu un strat subțire de pământ cu grapa de spini.

Recolta o facem pentru nutreț înainte de a'i da floarea, căci atuncea o mănâncă mai bucuros vitele. Uscarea merge foarte repede. Cantitatea recoltată variază între 10—55 măji met. pe jugăr, în termen mediu 30 măj m.

Pășunile.— Numim pășune acele locuri înțelenite, care servesc prin ierburile crescute pe ele la hrana animalelor noastre.

Deosebim pășuni *permanente*, cari servesc mulți ani în continuu pentru păscut, și pășuni trecătoare, adică acelea cari servesc în prima linie ca cositură sau arătură și apoi le mai mai folosim în același an după recoltă prin pășunat cu vitele noastre. Noi vom vorbi numai despre pășuni permanente. Locurile cari nu le putem folosi nici pentru arătură nici pentru cositură, le vom destina pentru pășune.

Acolo unde cultura vitelor și cu deosebire a vitelor pentru producțiunea laptelui este în floare, vom găsi pașune chiar și pe pământurile cele mai bune și mai îngrijite. Este o idee greșită dacă sub pretext de economie neglijăm pășunile noastre.

Le vom da deci tot aceiași *îngrijire ca și cositurilor* și cheltueli'e făcute ne vor răsplăti cu prisos atât pin cantitatea cât și prin calitatea ierburilor.

Deosebit de aceste îngrijiri mai avem de notat, că canalele de scurgerea bălților ce s'ar afla pe pășunele noastre să le facem pe cât se poate de largi la gură, căci altcum se strică prin picioare animalelor. Pentru vite vom crea adăposturi în contra arșiței soarelui și vânturilor reci. Acest scop îl vom ajunge mai ușor și mai ieftin prin plantațiuni de arbori, cari cresc repede.

O condițiune esențială pentru pășune este să avem apa necesară pentru adăparea vitelor.

Ce privește păscutul însuși nu vom permite ca vitele să se împrăștie de la început peste toată suprafața pășunei, căci ar călca mai mult decât ar mânca din iarbă. Vom împărți toată pășunea în mai multe divizii, cari se pasc treptat cu diferitele specii de animale. Vom paște mai întâi cu vite mari cornute, fiindcă lor le trebue iarba cea mai lungă, apoi vin caii și la urmă de tot oile.

Bunul Econom.

CRONICA AGRICOLĂ

Producțiunea agricolă în Ungaria

Suprafața cultivată cu cereale în Ungaria—scrie *«Neue Freie Presse»* în unul din numerile mai recente—a crescut dela 6 jum. milioane hectare în 1880 la 9 jum. milioane hect. în 1902. Producțiunea mijlocie pe hectarul de grâu s'a urcat în mijlociu dela 7 la peste 12 cântare metrice și în aceiași proporție s'a urcat și a celorlalte feluri de cereale. In ultimii treizeci de ani producțiunea de cereale în Ungaria a sporit dela 50 la 150 de mil. de cântare metrice, ceeace înseamnă o sporire a producțiunei anuale cu aproximativ 800 de milioane de coroane. Fiindcă Ungaria exportă în Austria 25 de milioane cântare metrice de cereale—în parte făină—în valoare de 360 de milioane de coroane, și fiindcă întrebuințează cantități foarte mari pentru îngrășatul vitelor de export, e clar că desvoltarea agriculturei sale se datorește în mare parte comerciului cu Austria.

Ungaria a vândut Austriei în 1885: 100,000 de vite în valoare de 45 mil. de cor.; în 1904 i a vândut 375,000 în valoare de 136 de mil. Consumul Ungariei e de 1 milion de capete de vită. Exportul porcilor oscilează între 400,000 și 600,000 bucăți în valoare de 55—75 mil. de coroane. Valoarea exportului unturei de porc e de 16 milioane. Ungaria a exportat în 1885 în Austria 8400 cai, iar în 1904—

22,300. Din producţiunea de vin din Ungaria 700,000–840,000 de hectol. trec în Austria.

In general, producţiunea agricolă ungară a sporit în câteva decenii mai mult decât în sute de ani. Exportul ei în Austria a crescut în cincizeci de ani dela 30 de milioane florini la aproape 1000 de milioane de coroane.

Desvoltarea industriei ungare sub regimul vamal comun prezintă următoarele date: numărul celor ocupaţi în industrie la 1857 era de 430,000; în anul 1900 era de 1,183,000.

***

Ipoteca pe proprietăţile rurale în Ungaria

In momentele critice prin care trece azi Ungaria—în ajunul desfacerii sale economice de Austria — un savant statistician dr. *Fr. Fellner* a tinut o conferinţă din care reiese între altele, următoarele :

Dela anii 1899—1903 s'au intabulat pe proprietăţile fonciare ungureşti 666,627 mil. de coroane, şi anume : 256,622 milioane de coroane la diferitele institute financiare ungureşti, iar 411,005 la particulari, la persoane juridice şi bănci austriace.

La finitul anului 1903 datoriile ipotecare totale (proprietăţi rurale şi case) ajunsese la suma de 5,948,783,000 coroane.

Din această datorie ipotecară se repartizează pe proprietăţi rurale 4,111,135,000 de coroane, iar restul de 30.89 la sută pe case.

Spre a putea cineva să-şi dea seamă de această sarcină ipotecară, trebue să cunoască, care e valoarea proprietăţii imobiliară în Ungaria.

Dr. Fr. Fellner, secretarul băncii agrare şi de rentă, spune că se evaluează de institutele financiare ungureşti un jugăr catastral (0,575 hect.) cu 230 de coroane; iar totalitatea suprafeţei totalităţei proprietăţilor rurale la 12,320,128,250 coroane.

Proporţia ar fi deci de o sarcină ipotecară de 4111 miliarde pe 12,320 de mil. de coroane activ ; — cu cifre rotunde.

După calculele fostului ministru de finanţe Wekerle, valoarea terenurilor fertile din Ungaria ar preţui numai 8 miliare, în 1896. Un alt economist a calculat'o la 10 miliarde. Acest economist se numeşte Földes.

Ungurii mai fanatici zic că valoarea rurală se urcă, judecând după venit, chiar la 15.717 miliarde. Dar aceste sunt calculele koşuthiste.

Judecând după proporţia aceasta koşuthistă, ipoteca ar fi de 26.17 pe proprietatea imobiliară ungurească.

Dar dr. Fellnes afirmă, că făcând deducţiune de dările ce se plătesc anual fiscului, şi care se ridică la 151,048,200 cor.—şi care capitalizându-se cu 4% dau 3,776,207,000 cor., cu cele 4111 milioane reprezintă o sarcină ipotecară de 50.23 la sută a averii imobiliare din Ungaria.

Dar Fellner mai dovedeşte, că în ultimii zece ani, datoriile ipotecare au crescut în Ungaria cu 1,729,684,000 coroane. După dânsul aceasta n'ar fi o stare alarmantă, de oarece şi preţul proprietăţilor a crescut.

In decursul licitaţiunilor bunurilor puse la vânzare, numai în 16 cazuri la 1000 s'a obţinut un preţ mai mic sub suma împrumutată.

Repartisarea împrumuturilor pe proprietăţi se împarte astfel: 8.25 pe de tot mica proprietate; 33.61 pe proprietatea mică; 35.94 pe proprietatea mijlocie şi 22.21 pe marea proprietate.

***

Administraţia ziarului „Agrarul“ roagă pe d-nii abonaţi a'şi achita de urgenţă abonamentele.

Abonamentele se vor trimite pe adresa d-lui Const. Bobeş, casierul Societăţei agrare.

***

D. Căruntu, conferenţiar la ferma Statului Laza, va ţine o conferinţă, la Societatea Agrară Joia viitoare, al cărei subiect este: «Societatea Agrară şi îmbunătăţirea agriculturei».

Comptabil agricol primul rang, specializat, rutinat, onest, bune certificate, doreşte angajament durabil, moşie mare, introducând comptabilitate sistematică, lămurită, raţională, partidă dublă.

Adresa N. C. Ad-straţia *Agrarul*. sau Nicolae Cosma, Comptabil, strada Unirei No. 49 I. Brăila.

Muzeul agricol

Cererile şi ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de sămânţă cantitate de 20 htl. Rog adresaţi proba indicând preţul cerut dr. Patzelt, Pătrăşcani, g. Zorleni.

De vînzare Una presă mare pentru fin, lae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-lui N. St. Cesianu.

Preţuri fixe şi reduse predate la ori ce gară.

Informaţii la d. inginer Suţu la fabrică-Târgovişte şi la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureştĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. V. Păunescu, Comuna Maia, Judeţul Ilfov.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comşa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Şcoala superioară de ştiinţe de stat, etc.

1) Politica agrară şi politica vamală ! Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi şi asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. şi Indust. naţională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiţie a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social şi criteriul intervenţionismului . 1,—
7) Contenţiosul administrativ . 1,—
8) Contenţiosul administrativ şi art. 130 din constituţie . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 şi art. 9 din constituţie 0,50
13) Bogăţiile şi nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie care broşură 50 bani din biblioteca Societăţeĭ Agrare, următoarele broşurĭ :

Sindicatele agricole şi casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuţieĭ ţăreĭ prin buna întrebuinţare a apelor riurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura şi Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîuluĭ rominesc pe regiunĭ şi după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecţionism şi Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerţ din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ nou sistem de desfacere şi negociere a cerealelor noastre pe pieţele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a judeţelor şi comunelor în genere şi faţă de ţărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în Bucureşti, fundătura Mărcuţei 22, în întindere de 11 pogoane vie şi 1 pogon fineaţă, având şi o casă de locuit şi un lin. *A se adresa strada L.-Catargi 17.*

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoşĭ prăsiţĭ în ţară. buniĭ reproductorĭ pe preţul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca

Noutate sensaţională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAŞINE AGRICOLE şi INDUSTRIALE

Bucureşti, Strada Smârdan No. 7. Bucureşti

Specialităţi patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracţiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecţionat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică şi 2 pluguri întregi de oţel de câte 4 brazde, a căror soliditate şi funcţiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experienţele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moşia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezenţa unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri şi specialişti, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultăţile cu vitele şi argaţii, evită cheltueli inutile, măreşte venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea şi buna funcţionare! PREŢ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu saŭ fără aparat de ars paie
De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat. Mori de macinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“
cu saŭ fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT
cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din orĭ-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungĭ și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 3 APRILIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 121.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

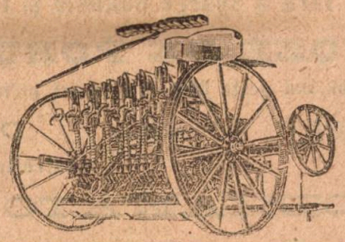

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale

«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI

RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»

— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de mașini și întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRAILA, CRAIOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ și expoziție permanentă de tot felul de:

Mașine și Unelte Agricole, Industriale și Electro-technice

LOCOMOBILE ȘI TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu **Medalia de Aur** la concursul de la Școala de Agricultură de la Herestrău în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu Triplă Curățitoare patentată (Trei Vînturi) a treia Curățitoare, în Treerătoare înlocuește machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de ori-ce alt sistem existent și Tobă patentată pentru bătut porumb, aplicabilă numai la Treerătoarea Floether, bătînd pe zi 150 până la 200 kile mari de porumb, cu saŭ fără foi.

MAȘINA (TREERATOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele și fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburi numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile mari pe zi curățînd perfect și lăsînd știuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele mai bune și solide,

PLUGURI NORMALE

construite numai din oțel, cu 2, 3 și 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile și fixe, cu două și trei cîmpuri și cu dinți de oțel și **Grape pentru Livezi.**
Răriți, Cultivatori, Tăvălucі.
Semănătorі în lat.
Semănătorі în rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturătorі, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele mai bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Mașinі de tăiat pae și fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăți, întregi fără piept. Toate mărimile.

Morі TRANSPORTABILE, pe postament de lemn și de fier simple, duble, triple și cvadruple, din cele mai renumite fabrici, de 36, 42 și 48 țoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE și DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEȘTI, I-a calitate, simple și duble, toate lățimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu și grădini.
Părți de rezervă. Musamale.
Mașine de scărmănat lînă de lemn și de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol și cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ȘI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopi — cu Tăiușul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele mai ușoare și solide, construite din oțel.

Garanție absolută pentru perfecta funcționare și material solid al tutulor mașinelor

Reprezentantul celor mai renumite fabrici a tot felul de Mașini Industriae și Electro-technice.

DUMINICĂ 3 APRILIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 121.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

NOUL COMITET AL SOCIETĂȚEI AGRARE
votat de Adunarea generală
in ziua de 27 Martie anul curent

ST. D. GRECIANU, Președinte de onoare.
Ioan N. Alexandrescu, *Președinte*
C. Collibășianu, *Vice-Președinte*
S. Șomănescu » »
C. Stoyanescu, Secretar general

Membrii:
C. Bălăcianu;
C. Cantacuzino-Pașcanu;
Gr. G. Cantacuzino;
N. St. Cesianu;
N. Cincu;
Ed. Ghica;
C. Mavrodin;
C. N. Michail;
C. Miclescu;
Poenaru Bordea.
Amiral Urseanu;

Administrația ziarului „Agrarul“ roagă pe d-nii abonați a'și achita de urgență abonamentele.

Abonamentele se vor trimite pe adresa d-lui Const. Bobeș, casierul Societății agrare.

SUMARUL No. 121

I. T. — Arăturile adânci.
Politica economică a Germaniei în urma tratatelor cu Rusia și Români.
Ionescu-Zane. — Conferința dela Soc. „Progresul Silvic“.
St. Rommescu.—Acțiunea românilor în viitor
Popescu-Daia.—Nou metod de castrare la cai.
Inființarea unei societăți de exportațiune.
Note economice.
Starea udometrică și agricolă a României, la finele lunei Martie 1905 st. n.
Cronica agricolă.

Arăturile adânci

Prima lucrare cu care începem campania unui nou an agricol este *arătura,* chestiune asupra căreia s'a scris destul, pare a fi cunoscută de toți cultivatorii —mari și mici— cu toate acestea asupra ei se poate insista cât de mult, dat fiindu'i importanța.

Arătura este lucrarea prin care cultivatorul pregătește și transformă pământul într'un sân în care se aruncă sămânța, încolțește și în urmă servește ca mediu de susținere și de hrănire a plantelor.

Potrivit gradului de înaintare a agriculturei într'o țară oarecare lucrările de cultură se fac în mod deosebit. In unele părți se pune mare preț pe o arătură adâncă, făcută în bune condițiuni, în alte părți —cum e și la noi— arătura se face cu totul superficial.

Prin arătură întoarcem pământul pe o parte și pe alta, îl expunem acțiunei agenților atmosferici – aer, lumină, căldură, umiditate, îngheț, desgheț — ne silim a'l face cât se poate mai propriu a da și a susține o recoltă abondentă.

Inainte de a intra în studiul mai amănunțit a chestiunei propuse, să vedem care este scopul arăturei.

Prin arătură înfoiem pământul, căutăm să înmagazinăm cât mai multă apă în care să se disolve elementele hrănitoare pentru plante, elemente care se găsesc în toate pământurile, însă nu în toate în stare de a putea fi folosite de plante. In formarea sucurilor nutritive, apa joacă un rol preponderant. In anii secetoși, cum a fost și anul trecut, deși pământul țărei noastre conține o mare rezervă de materii hrănitoare, însă nefiind apă care să le disolve, să le facă capabile de a putea fi absorbite, plantele au suferit foarte mult și recolta a fost minimă.

Pământul este considerat ca un burete, capabil să înghită multă apă. Și după cum un burete cu cât va fi mai înfoiat, cu atât va suge mai multă apă, tot asemenea se întâmplă și cu pământul; cu cât va fi mai bine lucrat, mai înfoieat, va înghiți mai multă apă.

Prin arătură, afară de mobilizarea pământului, creem un mediu favorabil diferitelor combinațiuni chimice, care concură la fabricarea principiilor hrănitoare.

Prin arătură creăm un mediu favorabil, unde planta își poate întinde rădăcinele mai mult în jos, deci să se hrănească cu materii mai din profunzimi, menajând astfel pătura de deasupra.

In condițiunile și în starea în care se găsește agricultura noastră, lucrând tot așa ca în trecut, culturile nu ne vor mai renta îndestul.

Se vorbește de mijloacele de îmbunătățirea agriculturei și de ridicarea stărei materiale a țăranului român. Propuneri de cabinet au fost multe. Cine nu cunoaște în amănunțime viața țăranului, cu toate mulțumirile și nemulțumirile ei, să fie cât de dornic pentru ridicarea păturei numită «talpa casei», nu va găsi remediul, efectul fiind consecință a cauzei. Intâi trebue cunos-

cută buba, ca mai pe urmă să se știe unde și cum trebue aplicat medicamentul.

S'a zis foarte adeseaori, de cei ce se interesează de starea țăranului român că el nu'și prețuește munca așa cum trebue să s'o prețuească și că nu face deosebire între o muncă îngrijită și alta făcută la voia întâmplărei. Da, așa este, dar fapt de remarcat e că de câțiva ani, de când condițiunile de traiu au devenit mai grele, de când anii secetoși ne vin la intervale mai mici, a început și țăranul nostru a deschide ochii, a vedea că în totdeauna, o muncă îngrijită va aduce mai mult profit.

Ei bine, cine se gândește la îndreptarea stărei țăranului, să se gândească la condițiunile în care face munca și cum arătura țarinelor e o muncă agricolă, ne vom opri asupra ei.

Atunci când țăranul—cel mai mare agricultor al țărei—va face o arătură mai bună, munca lui va fi cu prisos răsplătită, starea lui materială—și ca urmare și cea morală — va fi mai bună și efectul bun se va resimți pretutindenea.

Suntem în timpul, când mijloace de lucru avem, totuși nu ne putem depărta de deprinderea noastră. Astăzi plugurile perfecționate, plugurile de fer, s'au răspândit în întreaga țară și cu ele se poate face o arătură bună. Se va obiecta că de și avem pluguri bune, nu putem face arătura adâncă, de oarece n'avem vite. Da, așa este, dar când se va cunoaște importanța arăturei adânci, agricultorul român—care fie zis în treacăt e destul de inteligent — va ști cum să le producă de voie, de nevoie.

Intr'adevăr plugul bun, poate sta mult timp într'un colț al curței unde să 'l roadă rugina, dacă n'avem vite bune ca să'l putem mișca.

Tocmai în aceasta constă marea importanță a chestiunei arăturilor adânci din punctul de privire al economiei naționale. Cunoscând foloasele unei arături adânci, cultivatorii vor lua-o în deprinderea lor, și cum la executarea unei astfel de arături, trebuesc vite bune, va căuta să le producă. Și ca să aibă vite bune, trebue să aibă fân cu care să le hrănească bine; și pentru ca locurile de cultură s'au îmbucătățit cu totul—rezultat firesc al înmulțirei populațiunei—trebue să facă așa fel ca de pe o suprafață mică să scoată furaj mult și acesta nu s'ar putea căpăta decât făcând apel la fânețele artificiale și în primul rând la cultura lucernei și a trifoiului.

Vedem cât de bine și cât de natural sunt înlănțuite faptele unele de altele. Trebue să se convingă cultivatorii de înțelepciunea cugetărei următoare: «Cine seamănă într'o «arătură bună, e pe jumătate sigur «de o recoltă abondentă».

Simțind marea nevoe de vite bune cultivatorul român va pune mai mult interes și mai multă dragoste în creșterea și îngrijirea vitelor, ajutători de cari nu se poate dispensa. Se va deprinde să iubească mai mult vitele și aceasta ar fi destul ca să'și îndrumeze acțiunea și în direcțiunea creșterei vitelor fie pentru muncă, fie pentru speculă.

Imbunătățirea agriculturei române se bazează pe îmbunătățirea arăturei. Imbunătățirea arăturei constă în executarea lucrărei la timpul potrivit și în afundarea plugului din an în an mai adânc.

Astăzi se văd cultivatori, cari numai cât sgârie pământul; fac o așa aratură, încât cu volumul de pământ scos de plug, nu sunt în stare să acopere buruenile ori miriștea culturilor precedente.

E natural ca dela semănăturile făcute în astfel de arături să nu se spere la recolta mulțumitoare.

In chestiunea îmbunătățirei și adâncirei arăturilor, rolul cel mare de povățuitor cu fapta și cu cuvântul, cade asupra învățătorului și preotului, oameni culți răspândiți în mijlocul satelor.

Și acum în câteva cuvinte, voi arăta foloasele și rolul arăturilor adânci.

In general arătura adâncă este un prezervativ contra secetelor.

Prin arăturile adânci, înoim locurile de cultură, aducând la suprafață, straturi mai din profunzime, care sunt mai bogate în principii hrănitoare ca pătura de deasupra — în grosime de un lat de mână — care de zeci de ani își dă tributul ei.

Apoi mobilizăm un mai mare volum de pământ, care e capabil să înghită și să păstreze mai mult timp apa ploilor și zăpezilor. Cu drept cuvânt putem zice că arăturile adânci sunt niște rezervoare, care păstrează apa provenită din precipitațiunile atmosferice, până în timpul când plantele au nevoie a o utiliza.

Intr'adevăr, pământul fiind mobilizat pe un strat cât mai adânc, poate înmagazina mai multă apă, care pătrunde și rămâne în stratele mai adânci ale pământului și de unde în timpurile secetoase e adusă mai la suprafață în virtutea fenomenului capilarității.

Mobilizând un strat mai adânc permitem rădăcinilor plantelor să se întindă mai în jos, să'și desvolte mai mult sistemul rădăcinal, să pot hrăni mai bine și prin urmare suntem puși la adăpost de efectele secetei.

Prin arăturile adânci putem modifica caracterele pământurilor de lăcoviște.

In orice caz adâncirea arăturei nu se va face dintr'odată ci treptat pe fiecare an vom implânta plugul cu 1 cm. mai jos.

Adâncind de odată arătura, aducem la suprafață principii nu numai nefolositori, dar chiar vătămători momentan pentru plante. Insă acești principii stând un timp mai îndelungat expuși aerului, își vor modifica proprietățile lor, vor deveni folositori plantelor. Dar cum nouă nu ne rentează să lăsăm pământul nesămănat un an întreg, ca să ne ferim de acest efect, vom adânci arăturile treptat pe fiecare an.

Adâncirea arăturilor va fi un pas mare făcut către progresul agriculturei românești.

I. T.

Politica economică a Germaniei

în urma tratatelor cu Rusia și România

Situațiunea economică a Germaniei s'a schimbat de când cu tratatele de comerț încheiate cu Rusia și România.

Schimbarea e în bine, *pentru ea.* Cu toate acestea un astfel de rezultat nu era de prevăzut în 1902. Se știe în ce situațiune critică se găsia Germania din cauza tarifului său

vamal (25/XII 1902) votat sub presiunea agrarienilor și a protecționiștilor ultraiști.

Temerile erau mari în toate sferele economice și guvernamentale, că statele europene nu vor încheia cu Germania tratate, după tariful minimal german. In adevăr Rusia a făcut dificultăți să intre în tratative serioase pe baza acelui tarif, mai bine de un an și jum. Nici nu era de stat la vorbă cu protecționiștii atât de intransigenți, ca cei germani, cari voiau protecționism agrar și industrial.

Germania începu să intre în o perioadă de izolare economică.

Fantoma unei mari crize economice se arată deja pe orizont. Guvernul, văzând seriozitatea situațiunei, începu să renunțe la răspunderea ce i se atribuia, pentru eventualele războaie vamale. Austro-Ungaria, Elveția și Rusia țineau ferm la independența lor economică, și nu se arătau dispuse să'și pună jugul protecționist german. Numai Italia și Belgia păreau dispuse să negocieze.

Contele Posadowski, ministru de comerț și agricultură, declarase deja odată că guvernul german nu se leagă să ducă la îndeplinire dorințele exagerate ale agrarienilor, dacă din cauza lor Germania nu va putea încheia tratate. Chiar și contele de Bülow a declarat că postulatele agrarienilor nu *trebue* să impedece încheierea de tratate.

De aici rezultă clar, ca evidența însăși, că guvernul german se îndoia, că va putea face să treacă pretențiunile marilor proprietari germani. Intr'aceea, aceștia 'și puseră în joc toată influența lor reală și eventuală, fățișă și ascunsă. Promiseră că vor contribui la sporirea flotei germane, ceeace e ideea conducătoare a împăratului Wilhelm II. In primăvara anului 1903, contele de Bülow, cu ocazia unui banchet se angajă, spre surprinderea marilor industriași, că va proteja cererile agrarienilor. Angajamentul era solemn, dar personal.

De atunci s'a văzut că d. de Bülow va sta sau va cădea dela putere pe baza tarifului minimal. Marii industriași 'i profetizau căderea, și aceasta era să se și întâmple, de oarece negociările cu Rusia *de două ori se întrerupseră*, odată în Berlin, și altădată, în toamna anului trecut, la Petersburg. Rusia nu era de loc dispusă să'și supună exportul său de cereale ce e mai mult de o treime din exportul său total, bunului plac al agrarienilor.

In, aceste împrejurări, isbucni războiul ruso-japonez, un eveniment, pe care nimeni nu l'a prevăzut, și lui 'i datoresc agrarienii germani, că Rusia a trebuit în fine să cedeze, după o așa de lungă rezistență, ce pusese pe gânduri, pe protecționiștii amici ai contelui de Bülow.

Deci n'a fost rezultatul unei extraordinare combinațiuni a cancelarului german, trecerea tarifului minimal în sfera realităților economice, și, cine știe ce față ar fi luat lucrurile, cu toate jurămintile d-lui de Bülow, dacă Rusia și Austro-Ungaria ar fi stăruit în contra acelui tarif. Dar după ce Rusia a cedat odată, împotrivirea Austro-Ungariei nu mai poate dura cu atâta tărie.

Că Germania a căutat să negocieze mai întâiu cu Rusia, e lucru ușor de înțeles. Rusia e statul cel mai puternic interesat, în ce privește importul de cereale în Germania. Exportul Rusiei întrece exportul de cereale al Austro-Ungariei în Germania. Astfel Rusia exportează *orz* (pentru nutreț) și *grâu* în valoare de câte 100 de milioane de mărci, *secară* pentru 72 de milioane și *ovăs* pentru 37 milioane de marci.

Austro-Ungaria exportează în Germania numai *orz*, alte cereale nu, pentru 50 de milioane de mărci, iar *maltz* pentru 32 de milioane.

De aici se vede cât e de tare îngreunata Rusia de tariful minimal german. Astfel ea trebue să plătească din prețul de 10 mărci și 75 fenigi pentru *secară*, și din prețul de 12 m. 25 f. *ovăs*, câte *cinci* mărci; iar pentru *grâu*, din prețul de 12 m. 85 f. toată de $5^1/_2$ mărci.

Austro-Ungaria plătește din prețul de 14 m. 10 f. pentru *malz de orz*, taxă de 4 mărci.

Se afirmă că Rusia a obținut o compensațiune foarte importantă, și anume aceea a reducerii taxei pentru *orzul de nutreț* la 2 mărci. Dar textul acestei compensațiuni nu se cunoaște încă, pentru ca Austro-Ungaria să se poată orienta încă de pe acum.

Interesele Austro-Ungariei sunt multiple; ele cuprind și articole de agronomie și de foresterie, pentru care piața germană e tot atât de necesară, pe cât e de necesară Germaniei, piația austro-ungară pentru exportul articolelor ei industriale.

Deci ambele părți se vor învoi în cele de pe urmă, căci aceasta e interesul lor reciproc.

După ce se va fi încheiat tratatul comercial și cu Austro-Ungaria situațiunea economico-politică a Germaniei va fi consolidată. Indată ce se va fi încheiat și tratatele de comerț cu Elveția și Suedia, Germania 'și va fi limpezit situațiunea pe continentul european. Aceasta e de mare importanță pentru ea mai ales că tocmai două mari puteri mondiale, Anglia și America de Nord, se pregătește să pună comerțului german bețe în roate. Exportul Germaniei în America de Nord face a 10-a parte, iar în Anglia a 20-a parte din întregul său export, și el constă excluziv din fabricate. Așa dară Germania e de o camdată asigurată în Europa, în contra politicei comerciale ostile a Americei și a Angliei, unde perde din ce în ce tot mai mult pieței de export.

Conferința dela societatea „Progresul Silvic“

In seara de 26 Martie a. c., s'a ținut a 3-a conferință la *Societatea «Progresul Silvic»* ce 'și are sediul în palatul Domeniilor Coroanei.

Conferențiarul, d. M. Tănăsescu, tratând despre *Corpul Silvic al statului.*

Conferința s'a ținut sub președinția d-lui I. Kalinderu. In asistență s'a remarcat: d I. N. Lahovari, ministrul domeniilor; d. B. Misir, fost ministru al domeniilor; d. Pr. Dumitrescu, fost primar al Capitalei; d. inginer Stoianescu, mare proprietar și senator; d. G. Nicoleanu, etc. etc.

Conferențiarul și-a citit sujetul tratându l cu destulă competință. Chestiunea, deși încă de mult s'a mai discutat prin diversele publicațiuni; totuși, d. Tănăsescu a mai adus în discuțiune și alte lucruri noui.

S'a arătat că corpul silvic al statului nu are nici o organizare după 30 ani de funcționare; că silvicultorii deși au titluri academice ca și

celelalte specialităţi şi deci sunt chemaţi a îndeplini o sarcină foarte grea şi aspră în funcţiunea lor, totuşi sunt cei mai rău plătiţi. Face comparaţiune între salariile diferiţilor profesionişti, şi conchide că fără o organizare serioasă a corpului silvic, pădurile ţărei sunt expuse la peire şi finanţele statului la mari pagube.

D. I. Lahovari, ministrul domeniilor, într'o scurtă dar substanţială cuvântare, răspunde conferenţiarului, că dacă D-zeu ne va ajuta să avem un an agricol de belşug, ca ţara să nu mai sufere consecinţele secetei de anul trecut. D-sa va veni în viitoarea sesiune parlamentară cu un proect de lege pentru organizarea corpului silvic.

Cuvântarea caldă şi plină de sinceritate şi de iubire pentru corpul silvic, a d-lui ministru al domeniilor, a fost primită cu salve de aplauze din partea numerosilor silvicultori ce au asistat la această coferinţă.

Din parte-ne, găsim că chestiunea organizărei corpului silvic este una din cele mai vitale în particular pentru economia ministerului de domenii şi în general pentru economia ţărei; aşa că unindu-ne vocea cu a silvicultorilor, rugăm pe d. I. N. Lahovari, ministrul domeniilor să bine voiască a ţine seama de dreapta cerere a acestui vrednic şi resemnat corp care este promotorul întregei regenerări a acelui minister; cererea aceasta, fiind de altfel prevăzută şi în programul agrarienilor nostri.

De sigur că d. I. N. Lahovari a recitit în numerile 108, 109, 110 şi 111 ale acestei reviste, proectul de lege publicat de noi asupra organizaţiunei corpului silvic, proect care se află însoţit şi de o expunere de motive detaliată, asupra chestiunei.

Rugăm pe d. ministru, ca cu ocaziunea studierei acestei reforme şi a alcătuirei unui proect de lege definitiv, să binevoească a ţine seamă şi de proectul nostru, fiind cel susţinut de noi agrarienii ca cuprinzând într'însul pe lângă reformarea corpului silvic şi organizarea lui administrativă, şi următoarele 4 reforme:

1) Creiarea jandarmeriei silvice;

2) Creiarea unei şcoale naţionale superioare de silvicultură;

3) Organizarea militară a corpului silvic, cum este în Francia, în Germania şi în Rusia, şi al

4) Crearea corpului silvic technic naţional.

Tot în acest proiect de lege, se prevede crearea *«Direcţiunei pădurilor»* la care urmează să se ataşeze serviciul hotărniciilor şi al pescăriilor.

Dem. Ionescu-Zane

Acţiunea românilor în viitor

D-l Şt. Romanescu, şeful serviciului judeţian şi comunal de pe lângă Cassa de Depuneri ne adresează următoarea scrisoare:

Mult stimate d-le Redactor,

Sunt acum doi ani de când am avut onoarea a vă adresa o scrisoare prin care m'am pronunţat categoric că, Societatea Agrară se poate prea bine asemăna cu prima mişcare de libertate şi regenerare a ţărei noastre.

Şi, abia după trecerea acestor doi ani, Societatea Agrară a arătat întregei suflări româneşti că munca ce o depune este îndreptată către regenerarea României agricole.

Cine a vizitat Expoziţiunea Societăţei Agrare, a avut credinţa intimă, atât timp cât s'a aflat în interiorul ei, că pare a fi într'o ţară streină unde admiră rezultatele unei munci spornice şi fericite.

Şi toţi care au vizitat-o, ştiind că se află într'o expoziţiune din ţara românească, au eşit, din frumuseţea ei, cu convingerea într'un viitor plin de transformări spre mărirea şi fericirea urmaşilor.

* * *

Din activitatea acestei societăţi va rezulta forţa către care trebue să se îndrumeze generaţiile viitoare, adică către agricultura rațională care va putea transforma în primul rând întreaga stare de azi a populaţiunei rurale, de oare ce:

Agricultura în simplicitatea ei de odinioară a ţinut sănătoasă plămădeala naţională, ea a împuternicit pe român să reziste atâtea secole contra numeroaselor horde barbare şi,

Prin multele ei ramuri, agricultura reprezintă în natură frumosul dela care românul inspirându-se, în vremurile lui bune, a făcut să apară pleiada de oameni mari, de falnici români, pe care noi, cei de azi, îi slăvim.

* * *

Ceeace prevăd că va eşi din acest nou curent, într'un viitor nu tocmai depărtat, este partidul agrar, care va inaugura noua luptă pentru întărirea României. Numai o astfel de luptă în politica ţărei ar putea deştepta din somnul greoi pe muncitorul agricol de azi.

Din lumina ce i se va aduce, şi, prin care va putea munci temeinic şi trăi cum se cuvine, vom asigura viitorul României şi dacă noi, cei de azi, nu vom avea decât fericirea de a privi la acel timp de înflorire, să fim mulţumiţi că acei ce vor veni după noi vor culege roadele.

Am spus-o şi o repet: România n'a început cu noi şi nu se va sfârşi cu noi, dar se poate ca, dintr'un mod greşit de a vedea viitorul ei, să înaintăm către prăpastie.

Primiţi, vă rog, mult stimate d-le Redactor, asigurarea deosebitei mele stime.

20 Martie 1905 St. Romanescu

Nou metod de castrare la cai

Încă din timpurile cele mai vechi, emascularea armăsarilor s'a făcut prin clupe, adică se desfăcea pielea în dreptul fiecărui testicul, se scotea acesta şi i se prindea de cordon un cleşte făcut din două spărturi de lemn, legate la cele două capete cu sfori şi se ţinea astfel până cădea singur, sau se ridica după 3—4 zile.

Şi astăzi tot aşa se face, atât de jugănari cât şi de către veterinari.

Operaţiunea este foarte dureroasă pentru animale; regiunea se umflă, calul zace 7—8 zile, se vindecă anevoe şi de multe ori, dacă nu se iau riguroase măsuri de desinfecţie, se poate declara o peritonită sau rămâne cu o ciupercă foarte greu de vindecat.

In streinătate s'au încercat diferite metode: prin torsiune, prin legături elastice, prin legături cu sârme etc., metode, care sunt tot aşa de dureroase şi anevoios de vindecat rana, ca şi cea prin clupe.

Am încercat şi eu toate aceste feluri de castrări, însă am fost nevoit să le părăsesc văzând multele dezavantagii ce prezintă. Atunci am imaginat următorul metod: după ce se trânteşte calul la pământ, pe un aşternut abondent de pae prealabil stropit cu o emulsiune de creolină şi se fixează ca pentru orice fel de castrare, se spală cu săpun şi se desinfectează perfect regiunea testiculară. Se face o mică crestătură pe linia mediană a scrotului, se scoate unul din testicule şi i se leagă cor-

donul cu un fir albastru la 10 cm. distanță de epididim, apoi se înlătură testicului printr'o tăetură rapidă, la 2 cm. depărtare de legătură, dându-se drumul cordonului.

Prin aceiași deschizătură se scoate și celalt testicul, procedându-se ca și cu primul. Se spală cu o soluțiune antiseptică locul operat, și se liberează animalul care se simte foarte puțin jenat, numai câteva ceasuri. Crestătura pielei se strânge în mod natural imediat, așa că nu se poate face infecția ranei, iar vindecarea complectă se face în 4 6 zile.

Un armăsar al d-lui colonel Tocilescu din Giurgiu, castrat după această metodă, a fost pus la ham a 3-a zi după operație fiind complect vindecat. Cea mai târzie vindecare ce am avut a fost după 6—7 zile, majoritatea însă a fost între 4—5 zile.

Operația se termină în 10 minute, este puțin dureroasă și durerea nu ține mai mult de câteva secunde, până se tae cordonul ; pe când cea cu clupe provoacă animalului 3—4 zile la rând o durere atroce.

Din punct de vedere economic și chiar uman este mai preferabilă metoda descrisă și ar fi bine să se generalizeze în toată țara.

Popescu-Daia
Veterinar. — Ploești

Înființarea unei societăți de exportațiune

Mai jos redăm întreg proectul de lege pentru înființarea unei societăți de exportațiune, proect menit a se depune din inițiative parlamentare pe biurourile parlamentului :

Art. I.—Se institue o societate de exportațiune sub denumirea de *«Societatea de exportațiune română»* pe baza prezentei legi.

Art. II.—Societatea va fi anonimă pe acțiuni la purtător. Capitalul social va fi de 45,000 000 lei, împărțit la 45,000 de acțiuni câte 1000 lei acțiunea, aceste acțiuni putându se diviza de consiliul de administrație până la 250 lei o acțiune.

Statul va participa la această societate cu șase mil. adică cu 30,000 acțiuni, câte două milioane la fiecare emisiune: Prima emisiune va fi de 15,000,000 în 15,000 acțiuni iar restul de 30,000,000 se vor emite îndată ce consiliul de administrație va găsi de cuviință.

Art. III.— Scopul societății este de a cumpăra tot felul de producte cereale din România care se vor exporta și vinde pe toate piețele din Europa și celelalte continente.

Art. IV.— Durata societății va fi de 30 ani dela data promulgărei prezentei legi.

Art. V.—Sediul principal al societății va fi la Galați. Consiliul de administrație va putea înființa sucursale în toate porturile și piețele comerciale din țară și străinătate.

Art. VI.— Pentru a da o dezvoltare mai mare și mai întinsă exportațiunei produselor din țară se acordă societății de exportațiune următoarele avantaje :

a) Toate productele și orice alte mărfuri destinate pentru exportațiune, care vor fi trimise pe adresa societății se vor bucura de un scăzământ de 2 la sută asupra celor mai favorabile refacțiuni ce se acordă particularilor sau altor societăți din tarifele drumurilor de fer pe toate liniile din România și pe toate liniile fluviale și maritime de marina statului român.

b) Drumure de fier ale statului și marina română vor satisface cu preferință încărcările adresate societății intru cât alte mărfuri particulare sosite mai de înainte nu vor fi expuse la avarie.

c) Acțiunile societății vor fi primite ca garanție la licitațiune la stat, comune, județe și toate casele publice din țară, cu un scăzământ de 20% după cota zilei.

d) Fondurile societății vor fi scutite de orice taxă către stat, comune și județe.

e) Societatea va fi scutită de orice taxă de vamă din partea statului și comune pentru orice materiale și mașine aduse din străinătate pentru trebuințele societății la clădirele ei și orice alte instalațiuni pentru încărcare și descărcare sau pentru antrepozite.

f) Statul, comunele și județul vor pune la dispoziținea societății orice terenuri de care va avea necesitate cu o dreaptă despăgubire, fie prin bună învoială fie conform legei de expropriere, afară de terenurile absolut necesare statului, comunelor și județelor.

g) Prin derogațiune dela dispozițiunile codului civil și comercial societatea de exportațiune română se va bucura de aceleași drepturi și privilegii acordate Băncei Agricole —legea din 3 Aprilie 1904—prin art. 11—29 incluziv.

Îndată după promulgarea legei de față, fondatorii cari vor lua inițiativa pentru înființarea societății vor deschide subscripțiuni publice pentru acoperirea capitalului social prevăzut la art. 2.

Art. VII.—Toate avantajele acordate prin prezenta lege vor fi valabile pe tot timpul duratei societății, din ziua când o treime din capitalul social al primei emisiuni va fi vărsat integral și de îndată ce vor începe operațiunele sale.

Art. VIII.—Guvernul va exercita un control prin intermediul ministerului comerciului asupra tuturor operațiuneldr societății.

Pentru acest scop guvernul va numi un comisar permanent după propunerea ministerului de comerciu, care va exercita controlul asupra operațiunelor societății și va referi ministerului abaterile dela prezenta lege și despre mersul afacerilor ei.

Comisarul guvernului este un funcționar al statului, care va fi numit cu decret pe un period de cinci ani, el va fi ales dintre persoanele competinte în materie de comerciu.

Apuntamentele lui vor fi fixate de ministerul de comerciu în înțelegere cu consiliul de ad-ție al societății.

El va avea dreptul de a asista la toate ședințele consiliului de ad-ție și a adunărei generale a societății.

Primul consiliu de ad-ție va fi cel ales de fondatori, el va întocmi statutele societății pe bazele prezentei legi și în conformitate cu prescripțiunele codului de comerciu, putând introduce în statute orice dispoziții, cari ar putea da o desvoltare mai mare comerciului de exportațiune.

Prin derogațiune, Tribunalul de comerciu va omologa statutele societății, îndată ce se va subscri o treime din totalul acțiunilor și îndată ce se va fi efectuat primul vărsământ din această treime.

Această lege va fi adusă la îndeplinire de ministerul de agricultură, comerciu, industrie și domenii.

NOTE ECONOMICE

Amânarea convențiunilor comerciale ale Austro-Ungariei

Criza politică din Ungaria are un efect păgubitor asupra relațiilor economice ce trebuesc consolidate între Austro-Ungaria și celelalte state europene. A trecut $^1/_3$ din an și tratatul de comerț cu Germania n'a venit încă în desbaterea Reichsratului și a Parlamentului unguresc. Guvernul unguresc fiind provizoriu se ține în rezervă de oarece n'are calitatea de a încheia ceva în numele țărei.

In timpul din urmă mai multe state europene au intervenit pe lângă guvernul din Viena spre a pipăi terenul, în privința reinoirei eventuale a tratatelor ce sunt pe cale a expira anul acesta. Nu li s'a putut da însă nici un răspuns meritoriu.

Afară de cauza crizei ungare, guvernul austriac și-a stabilit încă un

program definitiv și de un caracter general. Tema ce i se impune acum guvernului austro-ungar, e să revază tratatul încheiat cu Italia, dar care nu e încă ratificat, apoi să studieze relațiunile cele noui economice între Austro-Ungaria și Elveția, Rusia, România, Serbia și Bulgaria.

Cu Bulgaria s'a încheiat un *provizoriat* de câteva luni și s'a decis ca un tratat comercial definitiv să se încheie tocmai în luna lui Martie 1906.

In sferele comerciale și economice superioare din Viena domnește credință, că de și criza ungară continuă, ea nu va putea priva statul în cele de pe urmă, de tratate comerciale cu diferite state europene. Ele tot se vor încheia odată. Criza ungurească nu poate dura în infinit. Parlamentul din Buda-Pesta când va începe să lucreze, va discuta tariful vamal, și atunci Austro-Ungaria va avea o bază pentru negocierile necesare cu statele europene.

Ee sigur dezbaterile din Camera ungurească se vor conduce din punctul de vedere al separațiunei vamale între Austria și Ungaria.

Statistica animalelor domestice în Germania.

Biroul statistic central german, publică un inventar detaliat al vitelor domestice dela 1873 și până la 1904.

Din tabloul sinoptic rezultă că erau *cai* în 1873, 2,282,435, iar în 1904 2,963,155; *boi și vaci* 8,639,514 și anul trecut 11,143,753; *oi* 19,666,794 și anul trecut 15,654,273; *porci:* 4,294,926, anul trecut 12,540,498; *capre:* 1,481,461, iar anul trecut 2,110,612.

Din datele de mai sus rezultă că oile sunt în descreștere continuă, fenomen ce stă în strânsă legătură cu împrejurările economice.

La celelalte specii de animale, în genere, se constată un spor, ceeace e cu atât mai îmbucurător, cu cât în urma încrucișării de rase, a crescut și greutatea individuală, cea ce a îmbunătățit considerabil gospodăria agricolă.

Aceasta e situațiunea în Prusia întreagă, în care intră Prusiile de răsărit și de apus, districtul Berlinului, Brandenburg, Pomerania, Posen, Silesia, Saxonia, Schleswig, Holstein, Hanovera, Westfalia, Hessen, Bossen, Rheinland și principatul Hohenzollern.

S'au tăiat vite pentru trebuințele casei, boi și vaci 125,843; oi 536,762, porci 3,730,983 și capre 498,787.

Relațiile comerciale sârbo-bulgare

Se anunță din Belgrad: din cauza unor neînțelegeri ivite între Serbia și Bulgaria, la 13 Martie a. c. că s'a denunțat tratatul de comerț sârbo-bulgar. In urma învoelii însă între cele două guverne, s'a convenit ca tratatul de comerț dintre cele două națiuni să nu înceapă, decât cu începere dela 1 Septembrie a. c.

Starea semănăturilor în Bohemia

Din cauza frigului din zilele din urmă, semănăturile au suferit mult.

Recolta sfeclelor s'a distrus cu totul.

Din cauza timpului înaintat, mulți agronomi vor semăna acum cartofi și alte plante furagere.

Piața cerealelor

Considerațiuni generale. — Ernarea semănăturilor s'a îndeplinit, în genere în bune condițiuni, și lucrările de primăvară încep în condițiuni favorabile.

De aici înainte, totul depinde, în decurs de 3—4 luni, (după situațiunea geografică a fiecărei țări) de condițiunile meteorologice. Factorul principal va fi vremea. Vorba românului, în Maiu se leagă mălaiu. După cum va fi timpul va fi și recolta, iar oscilațiile temperaturei vor determina și oscilațiile prețului pe toate piețele de cereale din lumea întreagă.

Evaluațiunile asupra recoltei de grâu din Republica Argentina sunt foarte interesante. Anul acesta recolta e extraordinar de abundentă. Produsul e de 18 milioane de quarteri (în loc de 16 din anul trecut). Prisosul pentru export e de 13—14 milioane de quarteri (contra a $12^1/_2$ milioane quarteri din anul 1904) ceeace reprezintă un export colosal.

In America de Nord, situațiunea a fost la 1 Aprilie cu 7% mai bună decât în anul precedent.

Asemenea mai favorabile decât anul trecut stau perspectivele pentru recoltele de grâu în Indii și de porumb în statele La Plata.

Argentina are, cum am arătat aici, multă marfă disponibilă, tot asemenea și America are în statul Kausas mari perspective; însă și statele Dunărene au șansa de a oferi secară și grâu în abundență, dacă șansele timpului favorabil se mențin. Cu cât se vor încheia mai multe oferte, mai de timpuriu cu atâta piețele europene de consum vor fi mai prudente. Cu toate acestea operațiile de plasare continuă în mod activ.

In America, la Chicago, manipulațiunile pentru luna Maiu încă nu s'au terminat.

Piața Buda-Pestei, în vederea termenului din Aprilie, e în plină urcare. Deja un hecto e evaluat cu 18 coroane.

Starea udometrică și agricolă a României

la finele lunei Martie 1905 st. n.

Starea udometrică

Din punct de vedere al precipitațiunilor atmosferice luna aceasta este dintre cele mai secetoase luni Martie de la 1891 încoace. Cantitatea de apă provenită din ploaia aproape generală de la 27 și din precipitațiunile parțiale —mai mult în Muntenia — dela 2, 9, 15, 17, 18 și 19, este mijlociu aproximativ[1]) numai de 17 mm, normala fiind 40 mm. Această lună prezintă deci un deficit de 57% față de valoarea sa normală. Din ultimii 15 ani de când facem studiul ploii în România, n'a mai fost nici o lună Martie cu un deficit de apă așa de mare.

Dacă cu toată lipsa precipitațiunilor atmosferice, această lună n'a părut secetoasă, aceasta se datorește timpului închis, umed și rece, ce a avut loc, așa că umezeala inmagazinată în pământ nu s'a putut evapora repede.

Cele mai multe precipitațiuni atmosferice au fost în Muntenia, unde au căzut în mijlociu 24 mm de apă; pe câtă vreme în Moldova și în Dobrogea au fost numai câte 6 mm. Districtele din partea vestică a Munteniei până la Prahova și Vlașca au avut mai mult ca 20 mm de apă; pe când în Tutova, Neamț, Vaslui, Iași, Suceava, Botoșani și Dorohoi au fost numai câte 3 până la 5 mm. In aceste districte începe deja a se simți lipsa ploilor.

Puțina zăpadă care mai rămăsese din luna precedentă, a persistat sub influența timpului rece, până către finele primei decade; aceia ce a mai căzut din nou pe alocuri, la 9, 15 și 16 a fost prea puțină și s'a topit repede. La finele lunei zăpada mai exista însă pe unele dealuri, pe munți și chiar în Moldova prin unele șanțuri și pe la adăposturi.

De la Iulie 1903 de când a început seceta și până acum (în 21 de luni) au căzut în mijlociu în întreaga țară 711 mm de apă, normala fiind 998 mm; deci avem un deficit de apă de 29%, cu 2% mai mare ca cel ce constatarăm la sfârșitul ernei.

In ultimile 6 luni, dela Octomvrie 1904 și până la finele lui Martie 1905, s'au obținut în total 168 mm de apă; pe câtă vreme cantitatea normală este de 243 mm. Toate lunile au dat deficite de apă afară de Noemvrie în care precipitațiunile au egalat valoarea normală.

Apele sunt pretutindeni sub nivelul normal.

1) Zicem *aproximativ* căci din cele 115 stațiuni, unde se măsoară precipitațiunile atmosferice, câteva nu au intrat în acest prin calcul. Introducerea lor în calculul definitiv nu va modifica însă în mod simțitor cifrele ce dăm.

Dunărea, râurile și lacurile au fost înghețate sau a purtat ghețuri în prima decadă din Martie, în a doua decadă ele s'au desghețat pretutindeni și s'au curățit de ghețuri. In ultima decadă navigațiunea a început pretutindeni în mod regulat.

Starea agricolă

De și această lună se prezintă cu un caracter foarte secetos — cu deosebire pentru Moldova — totuși timpul răcoros, umed și cu cerul acoperit ce a predomnit în cursul ei, a făcut ca seceta să nu se simtă nicăiri.

Zăpada ce mai rămăsese din luna precedentă s'a topit încet și apele s'au infiltrat în pământ producând o cantitate de umezeală destul de mulțumitoare solului agricol.

Inghețurile ce au avut loc în cursul acestei luni, de și au ținut în cea mai mare parte a țărei aproape în tot cursul ei, au fost slabe așa că n'au putut aduce nici un rău semănăturilor. Ger mai binișor simțit a fost numai prin Moldova în unele zile din prima decadă, însă nici ea n'a cauzat nicăeri nici o stricăciune.

In ultima decadă s'a mai încălzit și vegetațiunea care până aci era aproape în adormire, a început să fie activă.

Semănăturile de toamnă sunt foarte viguroase și bine înfrățite; în Muntenia și în Dobrogea ele sunt mult mai mari și mai înaintate; pe alocuri ele se pasc; în Moldova de și mai mici sunt însă mulțumitoare. Rapița n'a suferit de cât foarte puțin și numai pe alocuri; pretutindeni ea este viguroasă și crește repede. Timpul fiind rece vermii n'au început încă a o ataca.

Din cauza timpului rece, zăpada din trecut a persistat și s'a topit încet, iar solul nu s'a putut zvânta repede așa că lucrările agricole de primăvară s'au întârziat mult, începând a se face abia către finele lunei după ploile de la 27 în Munteni și în Dobrogea; în Moldova ele începuseră din a doua decadă.

Semănăturile de primăvară se fac cu multă activitate; însă în unele părți arăturile merg cam greu din cauză că vitele sunt prea slabe.

Vegetațiunea arborilor, arbuștilor și pomilor roditori este de asemeni mult întârziată; abia către finele lunei a început înmugirirea la speciile mai timpurii. In a doua jumătate a lunei au apărut flori și plante primăvăratice ca ghiocei, viorele, micșunele, urzici, grâușor, etc. Pasările călătoare au sosit în ultima pentadă când s'au redesteptat și hibernantele.

Câmpiile au înverzit mai pretutindeni; vitele mari și mici merg la pășune; în multe părți ele încă se țin cu muguri de copaci.

In definitiv situațiunea agricolă la finele lunei Martie se prezintă în toată țara cât se poate de frumoasă și de îmbucurătoare.

St. C. Hepites.
Directorul Institutului Meteorologic
Asistent: G. D. Elefteriu

CRONICA AGRICOLĂ

La 27 Martie a. c. s'a întrunit membrii Societăței Agrare, în ședința adunărei generale extraordinară, spre a alege noul comitet:

Membrii prezenți: d-nii I. N. Alexăndrescu, D. Anagnostiade, C. C. Arion, Scarlat Arion, C. Bălăceanu, V. M. Brezeanu, D. Boiarolu, G. M. Cantacuzino, Gr. G. Cantacuzino, N. St. Cesianu, N. Cincu, V. N. Costandake, D. N. Comșa, C. Colibășianu, G. Creţeanu, B Catargi, I. S. Cesianu, D. Darvari, A. Doiciu, T. Dobrescu, G. Eftimiu, C. C. Danielescu, C, I. Fântâneanu, Ed. Ghica, Lt-col. I. Giurăscu Manole Grigoriu, Paul Grecianu, D. A. Grecianu, Eug. Ghica-Budești, L. Ghica, C. Ghica-Deleni, I. T. Ghica, D. C. Iarca, Dr. C. I. Istrati, I. Kalinderu, Frantz Lehrer, V. Lascăr, C. A. Mavrodin, Anast. Nedelcovici, N. Negri, Dr. A. Nichita, G. N. Nicoleanu, N. N. Negri, I. Niculescu-Sighireanu, Colonel Negel, Ion Otetelișanu, I. G. Poenaru Bordea, Șt. Popp, M. Rachtivan, Sava Șomănescu, An. Simu, C. Stoianescu, N. N. Seceleanu, D. N. Seceleanu, V. Toroceanu, General V. Urseanu, G. Vlahutz-Slătineanu, Em. Miclescu, B. C. Otetelișaru, D. Ionescu-Zane, C. Miclescu.

Ședința se deschide sub președenția d-lui Ion N. Alexandrescu.

D. N. Comșa, întreabă după care statute se votează noul comitet.

D. Cesianu raspunde după cele noi.

In urmă d-l Vasile Lascar citește lista membrilor comitetului, care se votează prin aclamație.

După aceia adunarea generală dă mandat d-lor G. Șomanescu, I. Poenaru-Bordea, N. St. Cesianu, din comitet, și d-nii V. Lascar și Ion Otetelișanu, spre a modifica statutele.

In urma acestora se ridică ședința.

Intrunindu-se după aceia comitetul se procede la alegerea biuroului și se alege!

I. N. Alexandrescu, președinte; S. Șomănescu, C. Collibășanu, vice-președinți; C. Stoyanescu, secretar-general; C. Bălăceanu, G. Gr. Cantacuzino, C. Cantacuzino-Pașcanu, N. St. Cesianu, N. Cincu, Ed. Ghica, C. N. Michail, C. Miclescu, C. Mavrodin, I. G. Poenaru-Bordea, Amiral Urseanu, membri.

Comitetul hotărește ca să se țină în fiecare săptămâna Joia de la 5—7 p. m., ședința comitetului.

***

Conferința d-lui D. Căruntu, conferențiarul Fermei Studina care avea să se țină la Societatea Agrară Joui 31 Martie c. despre „Societatea Agrară și îmbunătățirea cerealelor noastre", s'a amânat pentru Duminecă 10 Aprilie c. ora 4 1/2.

***

Cultura porumbului furajer

Am anunțat că ministerul domeniilor, în dorința de a răspândi cât mai mult plantele furagere în țară, pe de o parte a decis să distribue, în limitele cifrelor budgetare, o cantitate oarecare de sămânță de lucernă; iar pe de alta, cu ocaziunea diferitelor expoziții și concursuri a da premii în sămânță de lucernă micilor cultivatori.

Tot în scopul de a răspândi bunele procedeuri cu privire la producerea furagelor, ministerul a mai decis să provoace un concurs între școalele elementare de agricultură, școalele practice de agricultură, învățătorii rurali și cultivatorii mici, cu privire la cultura porumbului și a măturilor de nutreț și prepararea lor în șanțuri pentru conservat și murat.

In vederea acestui concurs, ministerul, pe de o parte, a întocmit niște instrucțiuni ce s'au publicat în *Monitorul Oficial*, iar pe de alta a stabilit:

I) 10 premii în bani, a 50 lei fiecare, acelora cari vor fi cultivat pe seama lor proprie sau vor fi îndemnat pe alții ca să cultive cel puțin un hectar porumb furager și a cărui recoltă verde, preparată și murată în gropi, ar fi reușit mai bine;

II) 100 premii a 20 lei, acelora cari vor fi cultivat un sfert de hectar.

Concurenții sunt datori să anunțe ministerul că vor să participe la acest concurs până la 1 Maiu 1905. Ei trebue să arate numele, pronumele, profesiunea, comuna, județul și întinderea ce vor pune în cultură.

Decernarea premiilor se va face la sfârșitul lunei Octombrie 1905, după o examinare prealabilă a lucrărei făcute.

Concurenții vor mai fi îndatorați să înainteze ministerului un memoriu, în care să se arate ca amănunte:

1) Intinderea cultivată, natura pământului, gunoiul și în ce cantitate, modul de cultură;

2) Epoca cositului, cantitatea (greutatea) de furagiu cosit, recolta pe hectar (aproximativ);

3) Modul cum a procedat la recoltă și așezatul în gropi;

4) Diferite observațiuni, cu privire la succesul cultivărei și al conservărei, precum și orice alte detalii sau perfecționări aduse procedeului și cari ar fi în avantagiul cestiunei.

***

O nouă fabrică de zahăr în Ungaria

Marii proprietari din jurul orașului Essegg, dispunând de un teritoriu de 4000 de hectare plantat cu sfecle au decis să înființeze o fabrică de zahăr cu un capital de patru milioane coroane.

Capitalul, pe acțiuni, s'a și subscris deja.

***

Ultimele știri relative la starea recoltelor din lumea întreagă sunt mult favorabile și ne semnalează îmbunătățiri însemnate în condițiunile generale meteorologice.

In Statele-Unite, rapoartele interne sunt satisfăcătoare mai ales în ce privește recolta de grâu de toamnă în Statul Kausas sunde se știe că grânele suferiseră puțin din cauza frigului și a secetei.

In Englitera, multe ploi au cam împedecat lucrările de semănături de primăvară, dar starea recoltelor de toamnă este destul de mulțumitoare.

In urma ploilor din urmă și a timpului frumos ce a urmat, recoltele în Franța s'au înbunătățit foarte mult. In Austro Ungaria, în Germania, în Belgia și în Olanda, starea semănăturilor nu lasă nimic de dorit. Aproape peste tot locul lucrările pentru semănăturile de primăvară se urmează în condițiuni favorabile.

*

La noi temperatura s'a menținut în ultimele 8 zile cât se poate mai avantagios. Semănăturile răsărite, grație timpului frumos ce a urmat după ultimele zile reci ale iernei, au un aspect foarte îmbucurător mai ales față cu timpul în care ne găsim.

Vegetațiunea a făcut în aceste din urmă 8 zile progrese considerabile; starea grânelor de toamnă și a rapiței nu lasă nimic de dorit. Un timp mai cald și care să dureze mai mult ar fi de sigur și mai favorabil înflorirei celei din urmă plante, dar o oarecare răceală, mai ales noaptea, ar fi chiar de o bună prevestire, căci ar opri creșterea erburilor vătămătoare și ar distruge sau ar face să fugă vermii rozători cari fac de obiceiu atât de mari pagube recoltelor noastre de rapiță.

In câteva județe, lucrările pregătitoare pentru semănăturile de primăvară au început deja, dar chestiunea săminței preocupă foarte serios atât cercurile conducătoare cât și pe cultivatori. Porumbul indigen care singur poate să servească de sămânță pentru semănăturile viitoare, este în acest an foarte rar și foarte scump, și este de temut că întinderile cultivate vor fi cu totul reduse, mai ales în ce privește cele ale țăranilor.

*

Cât pentru mișcarea internațională a piețelor de cereale, nu avem de înregistrat decât o mare liniște în târgurile europene și o tendință spre scădere la bursele americane.

Perspectivele îmbucurătoare ale recoltelor din lumea întreagă, nu sunt de sigur de natură să îndemne târgurile consumătoare, dispuse chiar prin ele însăși, să se coboare dela nivelul anormal la care au fost împinse prin manevrele speculatorilor americani.

Grație disponibilităților abondente ale Argentinei, Rusiei și țările balcanice, consumațiunea europeanu a putut să evite orice import de grâne din Statele-Unite și astfel să constate cu oarecare satisfacțiune că a scăpat de dominațiunea burselor americane cari se considerau până acum ca regulatoare nediscutate, ale cursurilor internaționale.

Față cu această stare liniștită a piețelor europene și cu trămiterile din ce în ce mai însemnate din Argentina, ceice reprezintă curentul de urcare la Chicago și New-York au trebuit să bată în retragere și cursurile grânelor s'au coborât din nou în ultima săptămână, atât pentru cantitățile disponibile, cât și pentru acele ce urmau să se predea mai târziu.

Pe piețele noastre, afacerile de cereale sunt cu totul neînsemnate și cele mai multe din transacțiuni se reduc la mici cumpărări de grâu și porumb pentru consumațiunea locală. Din cauza marei scăderi a stockurilor de tot felul de cereale și a rezervei excepționale a cultivatorilor noștri cari nu fac oferte decât foarte reduse prețurile se mențin destul de urcate, mai ales pentru grânele de sămânță cari sunt foarte căutate.

Comptabil agricol primul rang, specializat, rutinat, onest, bune certificate, dorește angajament durabil, moșie mare, introducând comptabilitate sistematică, lămurită, rațională, partidă dublă.

Adresa N. C. Ad-straţia *Agrarul*. sau Nicolae Cosma, Comptabil, strada Unirei No. 49 I. Brăila.

Uleiuri minerale imperiale din Fabrica d-lui N. St. Cesianu.

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, București — Alea Vasiliu (Isvor).

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de sămânță cantitate de 20 htl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcani, g. Zorleni.

Ca director —administrator— de moșie, agricultor, comptabil, exploatarea industriei lemnului (pădurilor), ceramid (drainage), lăptărie, viticultor, pivnițăria, etc., bun veterinar. Vorbește limba română, germană, slavă, Italiană etc.

Perfect conducerea: 8 ani la Germania, 17 ani la Ungaria și 7 ani la Transilvania la moșie mare, caută angajament fin sau cu Tantième; prima referință. Adresa Fr. Juliu, București, str. Luterană 10.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală: Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie care broșură 50 bani din biblioteca Societățeĭ Agrare, următoarele broșuri:

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**
Mărirea avuțieĭ țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor riurilor, de d. **C. Chiru.**
Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**
Colitatea grîuluĭ romînesc pe regiuni și după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**
Protecționism și Industrie, de d. **V. Toroceanu.**
Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d. **D. Darvari.**
Proiectul unuĭ nou sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe piețele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**
Politica fiscală a județelor și comunelor în genere și față de țărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. **V. Păunescu, Comuna Maia, Județul Ilfov.**

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strada Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciului Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele libriării din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general **A. LOEBEL & C-IE**

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşului No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie
De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“
cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT
cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 10 APRILIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 122.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

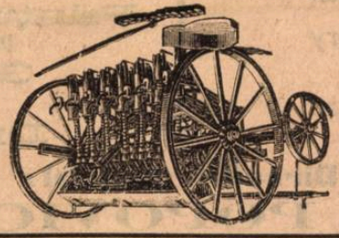

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem.
Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare
Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 380 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

„Națională“

Societate Generală de Asigurare în București

Capital de acțiuni deplin vărsat	Leĭ aur	2.000.000,—
Fond de rezervă din prime și daune	» »	8.566.580,44
Fond de rezervă din capital și alte diferite rezerve . .	» »	1.205.000,—
Total . . .	Leĭ aur	11.774.680,—

Daune plătite în ramura elementară peste 50.000.000 Leĭ aur

PREȘEDINTE:

A. BAICOIANU

Senator și Director al Creditului Funciar Urban

CONSILIERI:

Anton Carp
Director al Băncei Naționale

J. M. Elias
Bancher, mare proprietar

P. Grădișteanu
Senator, avocat, mare proprietar

General Iacob Lahovary
Senator, fost ministru

D. Marinescu-Bragadiru
Mare proprietar

C. Nacu
Fost ministru, avocat, profesor universitar

J. Negruzzi
Profesor universitar

G. de Ormody
Director general al Primeĭ Societăți Ungare de Asigurare din Budapesta

Prințul Barbu Știrbey
Deputat, mare proprietar

G. Triandafil
Fost ministru, avocat

Dr. Costinescu

Director general:

B. POPOVICI

„Națională“

Reprezentanța generală în Capitală

Palatul Societățeĭ, Str. Doamneĭ 12, lîngă Banca Jeschek. (Parter)

Asigură în contra incendiuluĭ, grindineĭ, contra daunelor de transport precum și valorĭ. Asigură asupra vieței omuluĭ în toate combinațiunile uzitate:

REPREZENTANȚI GENERALI:

V. M. Kogălniceanu *M. Emmanuelle*

DUMINICĂ 10 APRILIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 122.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societățeĭ Agrare gratuit

NOUL COMITET AL SOCIETĂȚEI AGRARE

votat de Adunarea generală în ziua de 27 Martie anul curent

ST. D. GRECIANU, Președinte de onoare.
Ioan N. Alexandrescu, *Președinte*
C. Collibășianu, *Vice-Președinte*
S. Șomănescu, » »
C. Stoyanescu, Secretar general

Membii:
C. Bălăcianu;
C. Cantacuzino-Pașcanu
Gr. G. Cantacuzino;
N. St. Cesianu;
N. Cincu;
Ed. Ghica;
C. Mavrodin;
C. N. Michail;
C. Miclescu;
Poenaru-Bordea;
Amiral Urseanu.

SUMARUL No. 122

Ion Kalinderu. — Cultura pomilor roditori și Domeniul Coroanei.
Imbunătățiea vitelor mari din țară prin selecțiune.
Cultura cerealelor.
Tratatul comercial între Austro-Ungaria și România.
Buletin de starea timpului și a semănăturilor până la 2 Aprilie 1905.
Cronica agricolă.

Cultura pomilor roditori și Domeniul Coroanei

Circulara de mai jos a d-lui Ioan Kalinderu, administratorul Domeniului Coroanei, va face desigur o plăcută impresiune asupra tuturor acelora cari urmează cu un viu interes opera de propșire economică ce se face la acest domeniu. Prin Domeniul Coroanei s'a introdus un puternic element de progres, care zi pe zi făurește un nou inel la lanțul, deja lung, al măsurilor luate, treptat treptat, de ad-ția Domeniului Coroanei pentru a scoate pe țăran din rutina sa seculară și pentru a'l impinge spre noui căi de ridicare economică și normală.

D. I. Kalinderu arată progresele colosale făcute în America și în unele țări din Europa, în privința culturei pomilor roditori.

Circulara ce urmează deșteaptă atenția asupra acestui punct și arată ce este de făcut.

Domnule Agent,

In scurt timp de când Domeniile Coroanei se caută în regie, prin studii și stăruință, am ajuns să punem bazele unei exploatațiuni agricole rațională Față de cele ce s'au făcut până acum, trebue neapărat să ne gândim și la desvoltarea altor ramuri de producțiune ale pământului, cari deși nu se pot face pe suprafețe întinse, totuși la unitatea de suprafață pot da venituri mari.

Una din aceste ramuri de producțiune ale solului este cultura pomilor și în special a acelora a căror fructe pot fi apreciate de consumatori și pot deveni articole comerciabile îndată după recoltă sau după o preparațiune oarecare.

Prin circulara dela 1 Februarie 1899, v'am atras atențiunea asupra introducerii pomăritului pentru a'l răspândi între locuitorii de pe Domeniile Coroanei.

Acum e timpul ca să dăm o desvoltare și mai mare culturii pomilor roditori, să întindem producțiunea acelora, cari pot spori veniturile.

In toate țările, cultura pomilor și industrializarea fructelor au făcut progrese mari. Americanii încă de mult au sporit plantațiile și după date publicate cu ocazia Expoziției Universale dela 1900 din Paris, singură California exportă anual în celelalte state ale Americei și în Europa 40,000 vagoane cu fructe din cari 18,000 vagoane fructe uscate. Se știe că în București sunt de vânzare caise uscate și compoturi de fructe cari vin din California.

In Europa cultura pomilor roditori de asemenea s'a desvoltat în proporții însemnate mai cu seamă în Francia, Germania, Austro-Ungaria, Elveția și chiar în țările orientale ca: Serbia, Bosnia și Herțegovina.

Industria uscărei fructelor a făcut și ea progrese și s'a perfecționat mult.

Importanța culturei pomilor roditori ne o dovedește atențiunea ce le dă străinii și veniturile ce se capătă din cultura lor.

O livadă de pomi produce cu mult mai mult decât dacă ar fi cultivată cu cereale. Sunt livezi cari dau venituri însemnate; se citează multe, cari la hectar dau venit de zece ori mai mare, decât dacă ar fi cultivate cu cereale.

Apoi fructele sunt o hrană din cele mai sănătoase și mai gustoase. Țăranii noștri, din regiunea colinelor își scot existența, în unele părți, din livezi de pruni, cu toate că nu știu să folosească în destul de bine producțiunea lor pe care o întrebuințează aproape numai la fabricarea țuicei.

Dacă ar produce prune din varietăți alese, ar putea să le dea o mai mare valoare, uscându-le după metodele noui; iar pe acele de a doua și a treia calitate transformându-le în magiun și chiar țuică.

Francia, Serbia, Boznia și Herțegovina, exportează cantități însemnate de fructe mai cu seamă de prune uscate în Germania, Rusia și chiar la noi în țară.

Țara noastră, mai cu seamă regiunea dealurilor, este din cele mai proprii acestei culturi și după cum știți se găsesc livezi întinse de pomi în această regiune, cari deși rău cultivați și îngrijiți, totuși din producțiunea lor se și exportă.

După comerțul exterior al României pe anul 1903, se vede importul și exportul de fructe proaspete și uscate, afumate sau opărite ce am făcut cu diferite țări în acel an, rezumate în tablourile ce urmează:

Fructe proaspete pe țări

	Import kg.	Export kg.
Austro-Ungaria	27,981	1,444,490
Bulgaria	453,631	38,296
Anglia	7	—
Francia	925	—
Germania	494	349,796
Grecia	18,254	—
Italia	444	—
Olanda	—	4,200
Rusia	816	—
Serbia	144,578	5,000
Turcia	831,267	—
Alte țări	1,315	—
Total	1,479,702	1,841,782

Fructe uscate în 1903 pe țări

	Import kg.	Export kg.
Austro-Ungaria	13,271	704,489
Belgia	4	—
Bulgaria	9,572	9,009
Elveția	5	—
Anglia	291	—
Franța	24,380	895
Germani	7,451	1,190,321
Grecia	12,195	651
Italia	8,145	20,013
Olanda	3,452	20,025
Rusia	1,582	—
Serbia	289	710
Turcia	297,628	16,864
Alte țări	8,958	—
Total	387,223	1,962,977

Fructe uscate în 1903 pe speță

	Import kg.	Valoarea lei
Prune uscate	21,289	5,322
Caise	34,779	8,694
Nuci	56,854	14,214
Alune	273,187	136,592
Alte	1,114	278
Total	387,223	165,100
	Export kg.	Valoarea lei
Prune uscate	198,665	49,666
Caise	8,438	2,110
Nuci	1.753,926	438,418
Alune	90	45
Alte	1,858	465
Total	1.962,977	490,767

D n aceste tablouri se vede că importul nostru de fructe vine mai ales din Bulgaria și din Turcia. O bună parte a acestor fructe sunt strugurii importați pentru că ajung la maturitate în Bulgaria și în Turcia înainte de strugurii noștri.

Exportul nostru de fructe proaspete a fost mai mare, el se compune însă aproape numai din struguri. Toată cantitatea exportată în Austro-Ungaria 1,444,490 kgr., sunt struguri exportați numai prin Burdujeni și din care se face vin în Bucovina. Cea mai mare parte din cantitatea exportată în Germania, e tot strugurii.

Vedem dar că importul și exportul de fructe proaspete propriu zise, este foarte mic.

In privința fructelor uscate, găsim c'am importat în 1903, 387,223 kgr. cu 165,100 lei, și am exportat 1,962 977 kgr. cu 490,767 lei, adică am exportat mai mult decât am importat 1,575,754 kg. în valoare de 325,667 lei.

Importul nostru principal de fructe uscate este de alune, iar exportul se compune din nuci, căci prepararea prunelor uscate se practică până acum foarte puțin. Serbia primește în fiecare an peste 4 milioane de lei din străinătate numai pe prune uscate și magiun deși se vând cu preț mai mic decât aceleași produse din Bosnia.

Cultura pomilor roditori la noi, lasă mult de dorit și dacă vom continua în acelaș mod, nu numai că nu vom spori exportul, dar și ceea ce exportăm acum, nu va putea susține concurența pe piețele străine, căci după cum am spus, în toate statele cultura pomilor a făcut progrese mari.

La noi în general nu există nici o normă în alegerea varietăților și mai toți pomii s'au înmulțit prin pueți dați din rădăcina altora sau din sămânță. E știut că pomii ce cresc din sămânță, în general nu seamănă cu cei din cari s'au reprodus și formează varietăți noui, cari mai mult sau mai puțin, diferă de pomul de origină și de multe ori sunt inferiori. Astfel în mai toate livezile se găsesc puțini pomi cari dau fructe alese și e vădit că roadele variază dela un pom la altul, pentru că nu s'au selecționat pomii buni, spre a se înmulți prin altoire.

Apoi, creșterea este lăsată la voia întâmplărei, de multe ori nici de vite nu sunt păziți pomii, plantarea lor e cât se poate de neingrijită și primitivă, iar în timpul creșterii nu li se mai dă nici o îngrijire. Locuitorii nu distrug nici omizile, cari în unii ani cauzează pagube însemnate și au consecințe rele și pentru anii următori.

Cu o asemenea cultură nu vom putea produce fructe alese, cari se susține concurența pe piețele streine și trebue să ne gândim la export, pentru că țara noastră atât de favorabilă culturii pomilor, poate produce mult mai mult decât ceeace consumă.

E de regretat că în ce privește pomii roditori, nu avem vre un studiu general pentru întreaga țară din care să se vadă speciile și varietățile ce isbutesc mai bine în diferite regiuni și cari sunt mai căutate în comerț. Totuși prin observațiuni minuțioase pe cât e posibil, d-v. care cunoașteți localitatea și împrejurimile, puteți judeca și determina speciile ce convin mai bine și pe cari le puteți înmulți; iar despre cele cari aveți îndoială că nu răusesc, le puteți încerca în mod mai restrâns.

Intre pomii cari se pot cultiva la noi mai cu folos sunt: merii, perii, caișii, nucii și mai ales prunii ale căror roade găsesc întrebuințări mai multe.

Pentru ca o plantație să isbutească bine și să dea venituri mulțumitoare după ce s'a ales locul priincios se mai cer încă trei condițiuni:

a) Să se aleagă varietățile potrivite regiunei.

b) Să se prepare solul, modul de plantare și îngrijirile culturale date în urmă, să nu lese nimic de dorit.

c) Să fie asigurată desfacerea fructelor.

In privința pământului într'o livadă mare, să se caute a se da fiecărei specii locul care 'i convine mai bine, astfel merilor, platourile mai înalte expuse vânturilor, caișilor locurile adăpostite și așa mai departe.

Alegerea varietăților este de o mare importanță în alcătuirea unei livezi.

Este știut că valoarea unei producțiuni depinde de calitatea ei și la fructe putem spune și de frumusețea lor și de timpul când apar pe piață. Deci veți fi foarte scrupuloși în alegerea varietăților ale căror fructe sunt căutate pentru gustul și frumusețea lor și a căror coacere, mai curând sau mai târzie, le dă o mai mare valoare și le face a fi mai apreciate de consumători.

Veți da de asemenea desvoltarea cuvenită varietăților, ale căror fructe se pot desface cu ușurință, după ce au fost supuse unei preparații ori și care: cum este uscarea lor și veți avea în vedere varietățile ale căror fructe constitue materia primă a câtorva industrii ce țin tot de domeniul agriculturei, ca fabricarea rachiului și a tuicei din prune, a uleiurilor de nucă, etc

Astfel merele văratice nu sunt destul de căutate, chiar cele tomnatice se cer puțin, pentru că în aceste timpuri se găsesc alte fructe ca: strugurii, perele, etc., cari sunt mai apreciate.

Merele de iarnă însă sunt mult apreciate și bine plătite, prin urmare acestora trebue dată preferința, alegând pe cele cari reușesc în localitate și în acelaș timp se conservă bine.

Perele timpurii sunt căutate și se desfac bine în totdeauna, dacă pot suferi transportul. Nu trebue cultivați totuși în prea mari cantități. Perele de toamnă se caută și ele, dar cele mai căutate sunt cele de iarnă.

In unele ţări merele şi perele se întrebuinţează mult şi uscate, se mai prepară şi cidru din ele. La noi aceste preparaţiuni, din nenorocire, nu se prea obicinuesc şi nici nu sunt răspândite în comerciu. Se dă muncitorului la câmp oţet, care'i strică stomacul şi produce *pirosis*. In străinătate adică în Franţa şi în Germania de sud, beau cidru care e răcoritor, are un gust plăcut şi nu strică stomacul.

Caisele au valoarea în stare proaspătă, dacă sunt din varietăţi bune, dar se pot prepara şi uscate şi la noi în ţară se întrebuinţează mult în bucătărie.

Primele merită cea mai mare atenţiune pentru că au mai multe întrebuinţări. Mirabelele şi Renclodele (Reine Claude) sunt căutate atât în stare proaspătă cât şi în cofetărie. Parisul consumă în cofetărie, din aceste fructe în valoare de milioane şi cantităti mari se exportă în alte ţări. Pentru uscat nu se întrebuinţează aceste varietăţi, dar cele de o calitate inferioară, se pot prepara în paste sau rachiuri.

Prunele tomnatice au şi mai multe îmbunătăţiri, dacă varietăţile sunt bine alese. Sunt cunoscute varietăţile d'Agen, italiene, de Bosnia şi Bistriţele din Transilvania, cari sunt cele mai bune pentru uscat. La noi în ţară se găsesc varietăţi de prune tot aşa de bune ca cele de mai sus numai trebuesc alese şi propagate prin altoire.

Aceste prune se folosesc, cele de calitatea întâia pentru masă, în stare proaspătă, sau se usucă. Cele de calitatea a doua şi a treia, se pot întrebuinţa pentru magiun sau ţuică. De altfel astăzi, mai toată recolta prunelor din ţară se preface în ţuică şi prea puţine se usucă sau se transformă în magiun.

In scurt, trebue să adoptăm varietăţile, cari se caută în comerciu şi ale căror fructe se pot industrializa. In acelaş timp nu trebue să luăm prea multe varietăţi în cultura mare fiind greu a le desface, când calităţile lor variază prea mult şi fiecare varietate este în mică cantitate.

A doua condiţiune ca plantaţia să isbutească, este ca prepararea solului, să nu lese nimic de dorit. E de preferat ca tot pământul destinat a fi plantat cu pomi, să fie desfundat la 0,60 cm. Pe domeniile deja înzestrate cu pluguri cu aburi, această lucrare este cât se poate de uşoară.

Asupra modului de plantaţiune, cred de prisos să vă atrag atenţiunea, pentru că mai toate domeniile au grădini şi d-v. cunoaşteţi îndestul operaţiunea.

E bine însă a combina plantaţia pomilor cu trunchiu înalt, cu de cei pitici, pentru a folosi pământul mai bine.

Mai adaog că trebue să fiţi foarte scrupuloşi în alegerea pomilor de plantat, care trebue să fie bine formaţi, când se scot din pepinieri, adică să nu fie prea subţiri şi să fie deplin sănătoşi, ca mai târziu să nu rămână locuri goale în livadă.

Ingrijirea plantaţiunilor nu trebue neglijată nici un moment, iar până va începe să dea roade, livada se poate semăna, fie cu cereale fie cu orice plante prăşitoare. Cu modul acesta, cheltuelele de întreţinere vor fi cu totul reduse, căci să acopere cu produsul plantelor cultivate. Când pomii sunt daţi pe rod, pe lângă pueţi se poate obţine din livadă în fiecare an şi o recoltă de fân.

Pentru îndeplinirea condiţiunei a treia: asigurarea desfacerii fructelor trebue să avem în vedere, în primul rând, căutarea debuşeurilor, şi apoi aceste debuşeuri găsite, să vă întreceţi a fi astfel condiţionate, ca să putem învinge concurenţa străină.

In privinţa debuşeurilor, vă veţi gândi mai întâiu la consumaţia în interiorul ţărei, care se măreşte pe zi ce trece şi în urmă la vinderea pe pieţele străine ca Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria şi chiar Rusia, care consumă mai mult decât produc. Probă este exportul ţărilor vecine nouă ca Serbia, Bosnia şi Herţegovina.

Pentru învingerea concurenţei străine, veţi căuta a produce fructe de calitate superioară şi produse fine, cu cât mai puţine cheltueli.

In această privinţă împrejurările economice ale ţărei, ca fertilitatea solului, eftinătatea braţelor, etc., ne sunt de mare ajutor.

Rămâne ca d-v. să ştiţi să profitaţi într'un mod cât de folositor scopului.

Nu veţi uita de asemenea că felul de a prezenta un product, sub un aspect plăcut ochilor, are o mare influenţă asupra desfacerei.

In consecinţă veţi da ambalagiului importanţa ce o merită din ambele puncte de vedere: uşurinţa transportului şi modul de prezentare plăcut şi artistic ale fructelor.

Vă reamintesc tot odată că reclama joacă un mare rol în desfacere atât în interior cât şi în străinătate.

In ce priveşte industrializarea fructelor, mai cu seamă a prunelor, vă puteţi raporta la cărticica No. 27 din biblioteca populară a Administraţiei Domeniului Coroanei.

Vă trimit tot odată un tablou, un Catalog şi 2 cărticele de Paul Eikelmann şi Heinrich Freiherr v. Schilling, care tratează despre cultura, îngrijirea şi boalele pomilor.

La toate Domeniile Coroanei sunt agenţi cari cunosc bine limba germană şi se pot folosi de dânsele în scopul ce urmărim.

Orice spor în producţiune, este un spor al avuţiei naţionale, care se va resimţi cu atât mai mult cu cât vom lucra mai bine printr'o bună cultură, pentru că vom atrage atenţiunea sătenilor şi a vecinilor, cari nu vor întârzia să ne urmeze.

Administrator, **Ion Kalinderu**

Imbunătăţirea vitelor mari din ţară prin selecţiune

După ultima statistică, numărul animalelor bovine din ţară dela noi, trece peste 2 milioane şi reprezintă un capital aproximativ de peste 300 milioane lei. Este de netăgăduit ce dacă aceste animale ar fi mai bună decât sunt, mai perfecţionate şi dacă greutatea lor corporală ar fi mai mare, capitalul reprezentat ar fi de asemenea mai mare şi munca agicolă dată de ele s'ar face în condiţiuni mai bune; cu chipul acesta şi starea economică a micului cultivator s'ar mai îmbunătăţi.

Animalele bovine din ţara românească se pot împărţi în mai multe tipuri: moldovenesc, bucşan, ialomiţan şi de munte.

Nu voi insista nici asupra chestiunei de origină a acestor tipuri, căci nu ne interesează, nici asupra diferenţei între unele şi altele.

Chestiunea însă asupra căreia trebue să insistăm este dacă boul muncitor dela noi din ţară, are sau nu defecte ca făptură corporală şi în caz afirmativ, cum s'ar putea îndrepta aceste defecte.

Dat fiind starea cuasi primitivă, a creşterei acestui bou, dat fiind că cultivatorii şi mari şi mici, n'au luat nici o măsură bună în ceeace priveşte hrana, îngrijirea şi alegerea acestor vite, este cert că are multe defecte.

Un defect de căpetenie este reaua conformaţie corporală şi când zicem reua conformaţie corporală, înţelegem că aceste animale n'au spinarea dreaptă cum ar trebui s'o aibă o vită bine conformată, n.au partea dinapoi—crupa—atât de dreaptă şi largă. Nu este rasă de boi care să aibă crupă atât de ţuguiată la partea posterioară cum este rasa boilor românesti; au coastele prea turtite, schelet prea desvoltat, piele prea groasă, coada de asemenea, coarnele prea mari, într'un cuvânt au toate caracterele unei rase absolut primitive. Trebue să mărturisim — şi e bine să mărturisim — că dacă caii ţărei românesti sunt degeneraţi, nici cu boii nu stăm mai bine şi ei sunt degeneraţi, piperniciţi şi nu mai ve-

dem acele tamaslâcuri compuse din vite falnice ca în vremuri. Astfel fiind, ni se pare că chestiunea îmbunătăţirei bovideilor este pentru agricultura ţărei românesti mult mai importantă ca aceea a îmbunătăţirei cailor.

Rău-voitorii rasei boilor din ţara românească, susţin că aceste animale nu sunt precoce, nu se desvolt repede şi pun acestea pe socoteala rasei. Desigur că boii din ţara românească sunt tardivi în desvoltarea lor; este un defect această tardivitate, care însă nu trebue pus pe socoteala rasei.

Dacă boul românesc nu e precoce pricina este condiţiunea de hrană în care acest animal se găseşte.

Desigur că nu cu paie şi cu coceni se poate creia precocitatea. Toată lumea zootechnică admite—şi cu multă dreptate – că nici o rasă de boi la început n'a fost precoce; această precocitate este creată de om şi subordonată hrănirei. Pentru ce rasa boilor românesti să fie altfel? Credem oare că enormul bou englezesc din rasa Durham a fost în totdeauna precoce? Rasele de boi cari fac fală concursurilor agricole din Englitera, Franţa, Germania, Elveţia, Olanda, etc., au avut dela început caracterul precocităţei? De vom studia modul cum aceste rase s'au format, vom vedea că la început ele erau tardive ca şi rasa noastră de boi şi că numai graţie unei munci incordate din partea omului, graţie unei hrane abondente, graţie unei înţelepte alegeri a reproductorilor s'au perfecţionat. Astfel s'au format toate rasele de animale perfecţionate.

Falnicii boi din Transilvania derivaţi din acelaş tip ca şi boii din ţara românească, sunt incontestabil mai superiori şi mai bine conformaţi decât ai noştri pentru că transilvănenii de mult timp sunt pătrunşi de importanţa selecţiunei şi hranei în ameliorarea animalelor.

Să nu perdem din vedere afirmaţiunea englezilor — oameni foarte priceputi în chestia îmbunătăţirei vitelor—că prin hrană şi selecţiune se pot modifica foarte mult rasele de animale. Dacă este aşa — şi nu poate fi altfel — putem conchide că dacă rasa bovină din ţara românească nu este conformată cum trebue şi e tardivă în desvoltarea ei, pricinile sunt: condiţiunile rele de trai, hrană puţină şi nepricepere sau indiferenţă în chestiunea alegerei reproductorilor.

Stabilit că rasa boilor de muncă din ţara românească este defectuoasă—ca conformaţie corporală—că nu poate satisface toate exigenţele cerute; că e departe de a ne da avantagii mari; stabilit de asemenea că această stare a lucrurilor nu mai poate dăinui, întrebarea care firesce se impune, întrebare care aşteaptă un răspuns cât mai urgent este următoarea: ce trebue să facem, să stăm indiferenţi, să lăsăm lucrurile să meargă la voia întâmplărei sau să luăm măsuri de îmbunătăţire?

Chestia îmbunătăţirei vitelor muncitoare fiind una din cele mai importante chestii economice, este bine să o studiem din toate punctele de vedere.

Dela început trebue să mărturisim că în mod general nu suntem aşa de mult părtaşi ai iniţiativei directe a statului în asemenea gospodării, dar nici nu putem fi contra ei—mai ales în ţara noastră—unde iniţiativa privată este la minimum.

In studiul de faţă ne vom ocupa numai de îmbunătăţirea animalelor bovine din ţară prin selecţiune.

Selecţiunea — ca chestie zootechnică —însemnează două lucruri: şi îmbunătăţirea rasei prin ea însăşi, şi alegerea celor mai buni reproductori. Nu există —după a noastră părere— o metodă mai bună de îmbunătăţire în speţă ca *selecţiunea*. In sprijinul acestei susţineri iau de exemplu ţara ungurească, care din anul 1855–1860 practică selecţiunea pe calea cea mai largă şi care a parvenit să aibă vite de muncă cât se poate mai bune. Imbunătăţirea prin selecţiune deşi se obţine mai încet ca prin altă metodă zootechnică, rezultatele ei însă sunt în tot deauna sigure.

Imbunătăţirea vitelor de muncă, implică studiarea următoarelor chestiuni:

a) prin ce mijloc se pot mai bine îmbunătăţi?

b) care este rolul statului?

c) care este rolul particularilor?

d) ce modificări s'ar putea aduce exploatărei bovideilor ca animale muncitoare?

Să studiăm în parte fiecare chestiune.

a) Prin ce mijloc se pot mai bine îmbunătăţi?

Rasa boilor românesti face parte din cele mai sobre, mai rustice şi mai rezistente rase. Toate aceste caractere sunt incontestabil datorite condiţiunilor de trai şi se pot considera ca nişte calităţi cari sub nici un cuvânt nu trebuesc perdute.

Mijlocul cel mai bun pentru a ameliora animalul bovideu muncitor —am spus-o—este selecţiunea, o selecţiune făcută în conformitate cu scopul ce voim să'l urmărim. Selecţiunea, implicând alegerea animalelor de reproducţiune, n'o poate face aşa cum trebue decât numai acela, care va cunoaşte perfect de bine făptura desăvârşită a unui animal care va cunoaşte bine defectele boilor din ţară de la noi şi care va căuta ca prin ori şi ce mijloc să corecteze aceste defecte. Ştiind de exemplu ca spinarea boului din ţara românească e defectuoasă, vom alege şi împreuna numai taurii şi vacile a căror spinare este foarte dreaptă; cunoscând că partea dinapoi, crupa vitelor bovine, e teşită, strâmtă şi ţuguiată vom alege reproductorii cu cea mai bună crupă.

Sub nici un cuvânt nu vom curci vitele muncitoare din ţara românească cu vr'o rasă străină, căci prin o asemenea curcire se vor obţine produşi mai buni poate ca lapte şi carne, nici de cum însă mai buni pentru muncă ca cei necurciţi.

De păcatul curcirei cam suferă o bună parte din crescătorii ţării noastre, de aceea prin unele părţi ale Moldovei ca şi prin unele părţi ale Munteniei vedem vite pipernicite, mai nevoiaşe la muncă, ca cele românesti, având ca particularitate şi nobleţă numai culoarea bălţată cu roş sau cu negru, atribut al unei rase străine introdusă şi curcita.

Să facem în chestia îmbunătăţirei vitelor de muncă din ţara românească, ceeace -- cum am spus mai sus—transilvănenii au făcut.

In Austro-Ungaria şi fermele statului ca şi cele particulare sunt adevărate pepiniere, unde se practică cea mai înteleaptă selectiune, şi de unde se pot cumpăra tauri ca şi vaci foarte bune.

b) Care este rolul statului în chestiunea îmbunătăţirei vitelor?

In orice ţară, statul —această expresiune a naţiunei — trebue să se ocupe cu rezolvarea chestiunilor cari contribuesc la binele obştesc. Şi în ţară la noi, mai mult ca în alte ţări, statului îi incumbă preocuparea mai de aproape a chestiunilor economice. El trebue să aibă un personal destoinic, care să îndrumeze producţiunea şi exploatarea animalelor bovine şi s'o pună pe baze cât se poate mai bune. In a lui sărcină cade înfiinţarea *tamazlâcurilor naţionale* unde să se concentreze tot ce poate fi mai pur şi mai bun ca vită bovină în ţară. Aceste tamaslâcuri selecţionate, şi încă mult selecţionate, să aibă menirea de a produce tauri ireprosabili, cari distribuiţi pe la comune şi pe la particulari să contribue la propăşirea şi îmbunătăţirea animalelor bovine. Statul va trebui să începă de o camdată îmbunătăţirea acestor animale pe zone iar nu în toată ţara.

După secularizarea mănăstirilor, în 1863 se înfiinţase un tamazlâc de vite la Cobuz, în Ialomiţa, compus din cele mai bune animale bovine luate dela mănăstiri. Tamazlâcul însă n'a avut de cât o scurtă durată. Dacă

acest tamazlâc s'ar fi continuat, dacă s'ar fi condus bine, de sigur că acum nu ne-am mai fi ocupat de chestiunea perfecționărei animalelor bovine destinate muncei.

Ministerul domeniilor a înființat la Studina — este drept — un tamazlâc de vite moldovenești. Lucrul e foarte bun însă acest tamazlâc este așa de mic și se face atâta neînțeleasă economie cu el, în cât de sigur nu va avea mai nici o influență asupra îmbunătățirei vitelor de muncă din țara românească.

Prin noua lege de organizare a comunelor rurale, se prevede că fiecare cerc — de o camdată — să aibă depozite de tauri etc.

Ministerul de interne a și alcătuit modele practice și igienice, de locuințele acestor animale. Dispoziționea este nu se poate mai bună, căci cu chipul acesta un cerc compus din mai multe comune, va avea numărul taurilor necesari gonirei și perfecționărei vitelor din partea locului. Taurii, în timpul gonirei, vor fi distribuiți pe la comunele din coprinsul cercului. Ingrijirea și hrana lor vor fi în sarcina comunelor respective.

Două deziderate ne permitem să exprimăm acestor măsuri: 1) taurii ce se vor cumpăra pentru comune să aibă formele corporale cele mai bune și 2) să fie continuitate

c) **Care este tolul particularilor în chestia îmbunătățirei vitelor de muncă?**

Dacă cerem de la stat să ne dea o mână de ajutor, nu e mai puțin adevărat că și nici particularii — proprietarii mari și mici — nu trebuesc să stea indiferenți, căci dacă vitele bovine aŭ ajuns în halul mizerabil de astăzi, pricina este indiferența crescătorului mare și mic Fiecare proprietar trebue să-și aleagă bine vitele lui și când e vorba de tamazlâc să aibă cei mai buni tauri

Ori cât de bine ar fi selecționați și taurul și vaca; ori cât de frumoasă ar fi făptura lor. dacă hrana animalelor tinere ca și adulte nu va fi suficientă, nu se vor putea îmbunătăți animalele bovine. Hrană bună, iată marea filozofie a perfecționărei animalelor.

Nu sunt pășuni naturale, zic unii, pentru că agricultura s'a prea întins, dar cine ne împedică să cultivăm leguminoase — lucernă, trifoi etc. — așa că în timpul iernei să putem nutri vitele cu aceste alimente foarte hrănitoare.

Vita nu trebue considerată ca o vită netrebnică, bună de muncă, de bătae și ținută nemâncată. Acest procedeu este și barbar și în neconformitate cu nici o regulă științifică Din contra trebue îngrijită. Un animal care mănâncă bine, ca și un om hrănit sătios, va avea mai multă forță de muncă, ne va da un beneficiu mult mai mare, căci diferitele operațiuni agricole vor fi mai bine făcute. Trebue însă cu plăcere să constatăm că sunt unii proprietari cari își dau socoteală de asemenea lucruri și cari și vara ca și iarna hrănesc mai bine vitele. Vitele lor sunt mai răsărite mai buue.

Dacă vitele bovidee din țară sunt rezistente și pot suporta bine toate privațiunile, aceasta nu vra să zică că trebuesc ținute afară sub cerul liber, cum se face în unele părți ale țărei. Au și ele nevoe de un adăpost, de un culcuș care de și economic făcut, le va prezerva de intemperii.

d) **Ce modificări se pot aduce bovideilor ca animale muncitoare?**

Așa cum se întrebuințează la noi bovideul ca animal muncitor, nu este compatibil nici cu știința zootechnică și nici cu partea economică.

La noi este obiceiul să se pună muncă cam la vârsta de 3—4 ani și se ține până la complecta bătrânețe. Nu este bun acest procedeu pentru că animalul bovideu ca și omul, ca și calul, ca și ori și care alt animal, fiind bătrân nu poate atât de bine munci, în plus carnea unui asemeanimal bătrân, nu poate fi nici gustoasă și nici fragedă. Ar trebui să facem în țara românească, ceea ce în alte țări de mult timp s'a făcut, adică ar fi bine să întrebuințăm boul ca muncitor numai până la vârsta de 7—8 ani, de aci încolo îngrășat și vândut pentru măcelărie. Această modificare adusă în exploatarea muncei animalului bovideu nu devine absolut imperioasă de cât atunci când debușeul cărnei la noi în țară va fi asigurat și mai bun.

Ca să ne rezumăm asupra chestiunei îmbunătățirei vitelor de muncă prin selecțiune vom conchide:

I. *Rasa boilor românești face parte dinte rasele dotate cu rusticitate și sobrietate și este considerată ca una dintre cele mai bune rase de boi producătoare de muncă.*

II. *Conformația însă a acestor animale nu e armonică, sunt prea strâmte dinapoi, au scheletul prea aezvoltat, n'au spinarea dreaptă, du piept prea strâmt. Toate aceste defecte de conformație trebuesc îndreptate.*

III. *Dintre toate metoadele zootechnice cunoscute, selecțiunea adică îmbunătățirea rasei prin ea însăși este cea mai de recomandat. Curcirea nu poate da roade bune.*

(Va urma)

Cultura cerealelor

Cerealele sau grânele să cultivă mai cu seamă pentru semințele lor făinoase. El cresc în prima linie pentru nutrimentul oamenilor, apoi în stare crudă sau preparate ca nutreț animalelor noastre domestice și în fine ele servesc ca material pentru fabricarea scrobelei, a spirtului și a berei. Afară de semințe câștigăm din cultura cerealelor paele atât de trebuincioase pentru așternutul și nutrimentul vitelor noastre, și altele.

Dintre cerealele cultivate la noi enumărăm: grâul, secara, orzul, ovăsul, porumbul, meiul și hrișca.

GRÂUL

Dintre cerealele cultivate la nor, grâul ocupă locul cel mai de căpetenie. Grăunțele lui servesc parte pentru facerea făinei sau se fabrică din ele spirt și scrobeală, iar restul se exportează în țări străine. Paele se folosesc ca nutreț și așternut pentru vite, apoi pentru acoperitul caselor etc.

Specii și varietăți. — Avem multe feluri de specii și varietăți de grâu, unele cu mustăți, altele tunse; ele se cultivă ca cereale de toamnă sau de primăvară. Avem două specii de însemnătate pentru noi și anume:

1. *Grâul comun* este oval și rotunzit pe toate părțile. Dacă rupem un bob, suprafața frânturei este totdeauna făinoasă.

După coloarea bobului deosebim în această specie următoarele varietăți de grâu:

a) *Grâu cu bobul a b sau galben*, între care se numără și grâul Sandomir și

b) *Grâul cu bobul roșu*, se cultivă cu deosebire în Francia, Elveția, Germania și Anglia

2. *Grâul dur*. Varietățile din această sperie se deosebesc de cele precedente prin aceea, că suprafața frânturii boabelor nu este făinoasă, ci sticloasă sau cornoasă. Spicele sunt de regulă cu mustăți și boabele sunt totdeauna mai lnngărețe și în muchii.

Varietățile acestei specii de grâu se împart în:

a) *Grâu cu bobul tare*, lungueț, în dungi, și de coloare galbenă deschisă. Se cultivă cu deosebire în Orient;

b) *Grâu cu boabele roșcate*, sticloase, câte odată puțin făinoase și se cultivă cu deosebire în România și

c) *Grâu de Banat*, cu boabele mici, foarte tari și de o coloare gălbuie ca ceara, amestecat cu roșu sau cenușiu; forma lor stă între cele rotunde și în muchii.

Când voim a întroduce vre-o varietate nouă de grâu în culturile noastre, este de recomandat a alege de acela, care face parte din specia Triticum

durum, fiindcă boabele lor fiind mai tari, făina lor este mai spornică și primește la fiecare pâne mai multă apă ca celelalte, ceeace este un punct însemnat pentru brutari.

Clima. — Grâul reușește în toate țările cari au o temperatură mai călduroasă. Iuțr'o climă aspră de munte nu se mai poate cultiva, fiindcă piere, mai ales cel de toamnă în cursul iernei. Clima are mare influență asupra desvoltărei atât a paiului cât și a spicului și a grăunțelor grâului. Intr'o climă umedă se desvoltă foarte mult paiul, pe când în locuri secetoase el rămâne scurt și spicul ușor. Și mai mult influențează clima asupra coloarei și formei spicului și a grăunțelor. Acest fapt aduce cu sine nestatornicia varietăților de grâu. Astfel o climă caldă și uscată favorizează desvoltarea mustăților spicului, pe când o varietate cu musteți într'o climă umedă și rece le perd cu timpul.

Pământul. — Grâul cere un pământ mai argilos cu deosebire în țările mai călduroase, fiindcă ele conservă mai bine umezeala. In regiuni mai reci se poate cultiva și într'un pământ mai nisipos. Argila curată și prea udă, apoi nisipul și turba sunt excluse culturei grâului.

Planta premergătoare a grâului. Grâul reușește mai bine după ogor sau după plante, care lasă pământul curat de burueni, precum este rapița, care a fost semănată în ogor, apoi după mazere, tutun și trifoiu. După plante prășitoare, precum este porumbul, napi, cartofi, etc. se poate cultiva grâu de toamnă numai condițional, de oarece ele părăsesc târziu pământul și astfel nu ne lasă timp îndeajuns a lucra pământul până la semănat. După plante păioase nu vom cultiva nici odată grâu, fiindcă ele lasă pământul prea buruenos și uscat de recolta premergătoare.

Prepararea terenului.—Grâul deși cere un pământ bogat în materii nutritoare, totuși o îngrășare nemijlocită cu gunoi proaspăt nu sufere, fiindcă s'ar desvolta prea mult paiul și foile în comptul spicului și poate ușor cădea. Dacă gunoim pământul, aceasta trebue să se facă cu 2—3 ani înainte de a veni rândul grâului.

Lucrarea pământului pentru semănat depinde dela planta premergătoare grâului. In tot cazul el trebue bine curățit de burueni ; ne vom feri însă a'l mărunți prea tare. Cea din urmă arătură vom face cu vre-o săptămână înainte de semănat, ca pământul să se mai așeze, căci aceasta asigură mai bine grâul în cursul iernei de a fi smuls de ger.

Dacă avem destul timp, vom ara pământul cel puțin de 2 ori. Prima dată foarte superficial, ca semințele de burueni să poată încolți și răsări, care apoi se distrug prin a doua arătură.

Semănatul.— In cultura mică vom căuta a folosi în totdeauna semințele cele mai alese.

Ca sămânță vom folosi totdeauna un grâu, a cărui greutate să ajungă minimul de 75 kgr. pe hectol. Pentru sămânță vom prefera grăunțele treerate cu îmblăcii, celor treerate cu mașina, de oarece aceste din urmă sunt multe crăpate și sparte, care împrejurare se resimte cu deosebire când tratăm sămânța cu peatră vânătă ca mijloc contra tăciunelui. In crăpătura bobului intră în cazul acesta soluțiunea veninoasă, care omoară și germenele grăunțelor de grâu și prin urmare nu mai răsar.

Tăciunele adecă trebue să știm, că încă este o plantă și face parte din familia ciupercilor, îl observăm cu deosebire în boabele grâului în forma unui praf negru, care nu este altceva decât semințele, numite spori, a acestei plante. Acești spori fiind lipiți de boabele grâului, ajung cu ele în pământ. Desvoltându-se grâul, încolțește și sporul, și ciuperca se întinde prin lăuntrul grâului până în floare. Aci se desvoltă sporii, luând locul materiei făinoase din bob. Tăciunele grâului se poate distruge omorând puterea de încolțire a sporilor. Aceasta o facem întrebuințând sămânță de grâu de cel puțin doi ani, de oarece s'a constatat, că sporii tăciunelui nu mai încolțesc după acest timp. Mai putem distruge puterea de încolțire a sporilor prin așa numitul văruit a semințelor de grâu cu peatră vânătă și anume: pentru un hectol. de semințe luăm 200 grame sulfat de cupru, îl pisăm foarte mărunt și'l dizolvăm în apă ferbinte. Sămânța o punem într'un vas și turnăm peste ea apă, care trece ca de un lat de mână peste ea; după aceea adăugăm și soluțiunea ce am făcut și mestecăm de repetite ori tot bine laolaltă. In apa aceasta lăsăm sămânța cel puțin 12 ore; după aceea scurgem apa și sămânța o întindem la umbră să se svinte și a doua zi și o semănăm. Nu este permis a face soluțiunea prea tare, de oarece ar putea ataca și colțul boadelor de grâu și nu ar mai răsări nici ele.

Semănatul trebue făcut destul de timpuriu, pentru ca sămânța de grâu să aibă vreme de a înfrăți, înainte de a da gerurile de iarnă. Cu toate acestea grâul sufere mai ușor ca secara gerurile, chiar neînfrățit fiind, când dă iarna. De observat este însă, că primăvara grâul începe a da în spic cam tot în acelaș timp, fie el semănat mai de timpuriu sau mai târziu. Este însă lucru natural, că acel grâu, care a ajuns primăvara înfrățit, va da recolte mai bune, ca în cazul contrar. Se recomandă deci semănatul mai timpuriu. Timpul acesta cade între finele lui August și luna Septembrie. Apoi în Octombrie și Noembrie și numai în cazuri de tot excepționale în Decembrie.

Cantitatea de sămânță întrebuințată pe jugăr depinde dela calitatea seminței și a pământului, apoi dela climă și timpul semănatului. In general vom folosi 1·30 hectol. pe jugăr, când semănăm cu mâna prin împrăștiere. Cu mașina de semănat în rânduri vom avea lipsă de circa 0·90 htl. sămânță. Sămânța împrăștiată se îngroapă cu grapa sau cu plugul. In cazul din urmă cu plugul cu 2 și 3 brăzdare. Mai adânc ca 8 cm. sămânța nu este ertat a o îngropa, căci altcum nu va mai putea răsări.

Lucrări de întreținere în cursul vegetațiunei.— In contra influențelor rele ale timpului, grâul cu greu se poate scuti. Gerurile de iarnă îl pot nimici în mare parte, mai cu seamă dacă pământul este ușor și uscat. Dacă pământul nu este încă înghețat și este acoperit de un strat gros de zăpadă, plantele pot putrezi. Un timp ploios, când grâul este mai ridicat, îl poate culca. Dacă se ivește vre-o ploaie când grâul este în floare se împedecă fecundațiunea și avem perderi în recoltă. Dacă înaintea formării spicului dă vre-o grindină, recolta este de regulă perdută cu totul. In acest caz nu ne rămâne alta, decât a cosi grâul și, dacă voim, vom semăna din nou locul cu vre-o plantă de nutreț cu o scurtă vegetație, cum este de ex. măzăriche, trifoiu incarnat, etc.

Tot așa de stricăcioase pot deveni influențele rele ce se produc prin starea pământului. Prin ridicarea și așezarea stratului superior a pământului, în urma gerurilor și a moinelor de iarnă, plantele se scot cu rădăcină din pământ. Tot asemenea se pot întâmpla și prin apă stagnată în locurile mai joase ale semănăturei. In astfel de cazuri primăvara vom tăvălugi semănătura, prin ceeace alipim rădăcinile scoase din pământ și spargem scoarța, ce s'ar fi format pe suprafața pământului. Dacă plantele sunt încă mici și scoarța este groasă și tare, putem grăpa pământul.

In cursul verii vom plivi semănătura de buruenile mai mari și cu deosebire de măzăriche și de secară. Pentru aceasta din urmă nu este de lipsă a o smulge cu rădăcină cu tot, ci după ivirea spicelor lor le vom tăia cu secerea. Aceasta o putem face cu atât mai ușor, fiindcă secara dă mai curând în spic ca grâul și paele lor sunt mai înalte.

Grâul mai sufere mult și de inimicii din împărăția animalelor, cu deosebire de insecte. Cele mai mari stricăciuni le fac la rădăcină și cu deosebire larva gândacului numit A-

griotis segetum, apoi larva gândacului de Maiu, cărăbușul numit în știință Melolontha vulgaris. La paiu: larva gândacului Zabrus Gibbus și locusta călătoare. Contra acestor inimici omul prea puțin poate face. Cauza este modul de traiu al acestor insecte, care poartă o viață mai cu seamă ascunsă. Afară de aceasta ele se ivesc într'un număr colosal răspândindu-se pe suprafețe enorme. Mai departe este natural, că un singur proprietar, dacă ar și încerca a stârpi insectele vătămătoare de pe locul lui, el totuși s'ar ivi de pe proprietățile vecine. S'ar putea nimici numai atunci, când toți proprietarii, ale căror pământuri sunt bântuite de insecte vătămătoare, s'ar asocia pentru stârpirea lor.

Indirect putem micșora distrugerea lor printr'o cultură îngrijită și cât se poate de variată și să ne ferim a cultiva pe acelaș pământ mai mulți ani dearândul una și aceiași plantă.

Recolta.— Timpul recoltatului cade atunci, când bobul a început să se învârtoșeze. In cazul acesta snopii trebue lăsați încă pe câmp în clăi, ca grăunțele să se coacă pe deplin.

Dacă bobul este încă moale, perdem foarte mult, fiindcă el se șbârcește și perde prin urmare din volum și greutate. Când grâul este prea copt, se scutură la secerat, și iarăși avem mari perderi. In țările mai călduroase recolta grâului de toamnă începe deja prin Iunie și se continuă până în Iulie și numai în cazuri excepționale în August. Pe alocurea se extinde până prin Septembrie.

Cantitatea de grăunțe și paie ce recoltăm pe jugăr variază după calitatea seminței, a pământului și îngrijirea ce am dat în executarea lucrărilor de cultură. Astfel în termen mediu se recoltează 8 htol. pe jugăr. Pe locurile unde cultura este mai îngrijită, se recoltează și până la 12 ht. pe jugăr. Putem însă recolta în cazuri foarte favorabile și 15-18 ht. pe jugăr.

Greutatea grăunțelor recoltate încă variază după mărimea și duritatea bobului. Un grâu ușor cântărește 71-73 kgr. pe hect. Un grâu mijlociu cântărește 73—78 kgr. pe htol. iar grâul de *Banat* cu bobul mic și sticlos cântărește 78—82 kgr. pe htol. Cu cât marfa este mai grea, cu atât se plătește mai scump. Cantitatea paelor încă variază între 1—2 tone pe jugăr.

Grâul semănat primăvara dă recolte foarte nesigure. Pe același pământ și sub împrejurări întocmai ca ale grâului de toamnă, el produce o recoltă cu $^1/_4$ parte mai mică decât grâul de toamnă.

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. V. Păunescu, Comuna Maia, Județul Ilfov.

Tratatul comercial între Austro-Ungaria și România

Actualul cabinet conservator român pune cel mai mare pond pe faptul ca între România și monarchia austro-ungară să se încheie cât de curând posibil un tratat comercial și vamal. De mare importanță este încheierea unor astfel de tratate și pentru Ungaria. Exportul român în monarchia noastră a crescut foarte mult în acești cinci ani din urmă, ajungând la suma de 76.4 milioane, în anul 1904, ceeace face 27.4 la sută al întregului import român, astfel încât exportul austro-ungar în România este egal cu exportul Germaniei în acest stat.

Germania a și încheiat deja convenția cu România, în care tariful vamal român a fost scăzut în 84 de articole, pe când celelalte 708 articole au rămas neschimbate. Germania, adică s'a mulțumit că a căpătat favorizări pentru importante articole din industria germană. In asemenea împrejurări, un tratat întemeiat numai pe clauza națiunei celei mai favorizate, între monarchia austro-ungară și România, n'ar duce la scop dorit.

Pentru România situațiunea economică este de așa natură, încât cerealele sale le desface și pe alte piețe. afară de Austro-Ungaria. In exportul ei de vite însă este avizată la Austro-Ungaria și ar fi foarte greu pentru România ca să găsească alte piețe. Tocmai pentru aceea nu va fi ușor de a ajunge la o înțelegere în acest punct cu România.

Mai greu va fi acesta din punct de vedere ungar, de oarece Ungaria, în cadrele teritoriului vamal comun, țintește cu drept cuvânt de a'și asigura propriul ei export de vite, petru ca să'l mențină și pentru consumul austriac. Fără îndoială că în cazul unei separațiuni a teritoriilor vamale, România și-ar putea foarte bine menaja interesele sale, de oarece România în acest caz va putea face Austriei mari concesiuni pe tărâmul taxelor vamale industriale, dacă Austria va asigura propria sa piață pentru vitele din România.

Pe baza teritorului vamal comun este exclusă o astfel de rezolvare a dificultăților.

Ungaria este însă foarte mult interesată ca să fie închisă granița sud-estică și până când există teritoriul vamal comun, este și speranța că aceste interese ale Unpariei vor fi luate în considerațiune. Din contra în cazul separațiunei vamale se poate presupune cu siguranță că Austria și România se vor înțelege în privința intereselor lor, încheind o convențiune care va lăsa intrarea pe piețele austriace a vitelor de proveniență română și pe calea aceasta va aduce mari pagube exportului de vite din Ungaria.

Buletin de starea timpului și a semănăturelor

Până la 2 Aprilie 1905

Argeș.—Timpul variabil, ziua puțină căldură, cu ploaie și vânt, iar noaptea vânt. Semănături e de toamnă se prezintă bine. Arăturile de primăvară se continuă cu activitate.

Bacău. — Semănăturile de toamnă bune. Viile se desgroapă. Arăturile și semănăturile de primăvară au început și se fac în bune condițiuni. Pomii, păsunele și fânețele bune. Timpul variabil.

Brăila.—Timp variabil. Semănăturile de toamnă în tot județul sunt frumoase. Se continuă cu arăturile și semănăturile de primăvară.

Buzău. — Semănăturile de toamnă excelente, asemenea și viile și livezile cu pomi fructiferi. Semănăturile de primăvară s'au început în tot județul. Timpul variabil.

Constanța.—Semănăturile de toamnă sunt frumoase. Locuitorii continuă cu arăturile și semănăturile de primăvară. Viile se desgroapă. Pomii și fânețele naturale se prezintă bine.

Covurlui. — Semănăturile de toamnă se prezintă bine. Viile au început a se desgropa. Pomii buni. Păsunele bune. Timpul variabil.

Dâmbovița. — Semănăturile de toamnă bune. Arăturile au început cu activitate și se fac în condițiuni bune. Lucrul viilor a început.

Doljiu. — Semănăturile de toamnă bune. Cele de primăvară au început a se face. Viile sunt distruse de filoxeră. Pomii stagnează din cauza timpului răcoros. Păsunele și fânețele promit.

Dorohoiu.—Semănăturile de toamnă în bune condițiuni. Arăturile de primăvară au început, de asemenea și semănăturile. Timpul variabil.

Fălciu. — Semănăturile de toamnă bune. Arăturile și semănăturile de primăvară au început și se activează. Viile se desgroapă și se leagă Păsunele și fânețele promit a fi bune. Timpul variabil. Se simte mare nevoe de căldură.

Gorj. — Semănăturile de toamnă bune. Arăturile de primăvară au început pe alocurea. Viile se prezintă bine. Pomii par a fi buni. Păsunele au început a crește. Fânețe artificiale puține.

Ialomița.—Semănăturile de toamnă sunt bune. Arăturile de primăvară au început.

Pomii nu se cunoaște încă. Păsunele au început să crească. Timpul e nouros.

Iași.—Semănăturile de toamnă sunt bune.

Arăturile de primăvară continuă. se fac și semănăturile de orz și ovăs. Pomii se prezintă bine. Păsunele și fânețele artificiale sunt bune.

Ilfov.—Timpul variabil. Semănăturile de toamnă foarte frumoase. Arăturile de primăvară de orz și ovăs se continuă.

Pomii au început a înmuguri. Viile pășunele și fânețele se prezintă bine.

Muscel.—Semănăturile de toamnă sunt în stare perfectă. Viile și pomii roditori promit mult. Lucrul viilor a început.

Ploaie generală în județ. Timpul favorabil pentru câmp.

Neamțu.—Semănăturile de toamnă sunt bune. Arăturile și semănăturile de primăvară au început și se continuă.

Viile au început a se desgropa. Pomii roditori n'au dat însă mugurii din cauza răcelei. Fânețele au început a răsări.

Olt.—Semănăturile de toamnă sunt bune.

Arăturile și semănăturile de primăvară aŭ început și se continuă. Viile au început a se desgropa și tăia. Pomiĭ promit mult. Timpul rece. Iarbă suficientă.

Putna. — Semănăturile de toamnă sunt frumoase. Arăturile de primăvară se fac în condițiuni exeelente. Imașele și fânețele a început a vegeta.

R.-Sărat.— Aratul orzului s'a terminat, dar nu s'a semănat din cauza lipsei de sămânță. Parte din orz a răsărit bine.

Timpul variabil.

Roman.—Semănăturile de toamnă sunt frumoase Arăturile și semănăturile de primăvară se fac în bune condițiuni.

Viile se desgroapă. Pășunele au început a înverzi. Timpul variabil.

Romanați.--Semănăturile de toamnă sunt frumoase. Viile n'au suferit din cauza iernei. —ele sunt frumoase. Primăvara de acum ne dă speranță de o recoltă abundentă.

Suceava.—Semănăturile de toamnă sunt bune. Arăturile și semănăturile de primăvară se fac în bune condițiuni.

Viile au început a se desgropa și în unele părți se replantează cu vițe americane.

Tecuci. — Semănăturile de toamnă sunt frumoase. Arăturile și semănăturile de primăvară au început și se continuă.

Pomii nu se pot cunoaște încă și a început a se curăți. Pășunele se speră a fi bune. Timp variabtl.

Teleorman. — Semănăturile de toamnă sunt frumoase. Arăturile și semănăturile de primăvară au început. Islazurile cu iarba numai pentru oi.

Timp frumos.

Tulcea.—Timpul rece și închis. Semănăturile de toamnă sunt frumoase. Arăturile și semănăturile de primăvară se continuă. Viile se prezintă bine. Pomii în general buni.

Tutova.— Semănăturile de toamnă par a fi bune. Arăturile și semănăturile de primăvară s'au început. Viile par a fi bune. Pomii de asememenea în bună stare. Timpul variabil.

Vâlcea.— Semănăturile de toamnă bune. Arăturile și semănăturile de primăvară au început. La vii s'au început tăiatul și legatul lor. Pomii fructiferi n'au înflorit însă.

Vaslui. — Semănăturile de toamnă frumoase. Arăturile de primăvară se fac în bune condițiuni. Viile se prezintă bine. Starea pomilor roditori nu se poate cunoaște încă.

Vlașca.—Ogoarele pentru semănatul porumbului se fac cu activitate. Semănăturile de orz și ovăs, aproape s'au terminat. S'a început dezgroparea viilor. Pomii n'au înmugurit încă. Livezile și pășunele sunt mediocre.

CRONICA AGRICOLĂ

D. Ion Lahovazy ministrul domeniilor, a aprobat oferta județului Ilfov, ca pentru sumn de 11.000 lei să'i procure din gepinierele statului un număr de 120,000 duzi, cu care să se facă la toamnă plantații în județ, pentru propășirea sericiculturei.

Localitățile în care se vor face plantații vor fi determinate în curând.

***

Un însemnat debușeu pentru gogoșile de mătase

Zilele trecute, secretarul general al ministerului de domenii, a primit în audiență pe advocatul Giuseppe Musso din Turino, Italia.

D. Giuseppe Musso, care a venit în România cu o misiune specială din partea unor capitaliști italieni, a fost prezentat d-lui secretar general Cosăcescu, de unul din secretarii ambasadei Italiei din București.

Obiectul audienței a fost sericicultura. Avocatul Giuseppe Musso propune în numele Capitaliștilor ce reprezinta, ministerului de domenii să-i conceadă furnitura exclusivă de sămânță de viermi de mătase, necesară dezvoltărei sericiculturei în țară la noi și cumpărarea produselor acestor semințe, în stare de gogoși.

Această concesiune să'i fie acordată pe timp de 10 ani.

D. Musso propune, cu alte cuvinte, ca statul să'și procure sămânță de viermi de mătare suficientă pe care s'o distribue în diferite părți ale țărei, la proprietarii și sătenii cari, în schimb să fie îndatorați să cultive sămânța după regulele ce le va prescri ministerul de domenii și să vândă statului gogoși de mătase.

Statul va vinde la rândul său aceste gogoși, grupului de capitaliști italieni, pe un preț stabilit de mai înainte.

Secretarul general, găsind propunerea avantagioasă pentru dezvoltarea sericiculturei, a învitat pe d. Giuseppe Musso, să'i prezinte o ofertă.

Prin oferta ce a depus d. Musso expune cele de mai sus și cere ca ministerul să se angajeze a împiedica, pe cât va fi posibil, fabricațiunea clandestină de gogoși de mătase, din semințe indigene.

In privința prețului, el este fixat pe trei categorii, după calitatea gogoșilor.

In privința exportului gogoșilor și importului seminței se cere prin ofertă a se acorda avantagiile legei pentru încurajarea industriei naționale.

D. secretar general, primind oferta a comunicat d-lui Musso, să se prezinte Luni sau Marți la minister, spre a fi prezentat d-lui ministru Ioan Lahovari, care va avea să se pronunțe asupra primirei sau respingerei ofertei.

***

La Galati se va înființa o școală superioară de gospodărie rurală, în care toți absolvenții de școli normale primare și de seminarii să facă, cel puțin doui ani, studii teoretice și mai ales practice de agricultură, creșterea vitelor, horticultură, sericicultură, conserve alimentare, grădinărie, lucru manual și în genere tot ce privește îndeletnicirile vieței rurale.

***

Meteorologistul austriac Nowan anunță că a găsit un mijloc de a prezice timpul cu ajutorul unei plante anume: „Abrus precatorius“, pe care a descoperit-o în Mexic. Această plantă profet anunță fenomenele meteorologice într'o rază de 7,000 kilometri și cu mai multe zile înainte.

***

Conferința d-lui Căruntu se va ține azi Duminică, ora 5½ la sediul Societăței.

***

Loteria Societăței Agrare se va trage irevocabil la 1 Septembrie a. c.

***

Administrația ziarului „Agrarul“ roagă pe d-nii abonați a'și achita de urgență abonamentele.

Abonamentele se vor trimite pe adresa d-lui Const. Bobeș, casierul Societății agrare.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureștĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un lin.

A se adresa strada L. Catargi 17.

Noutate sensaţională pentru domnii Agricultori

SOCIETATEA INCOMANDITA

WEIL, IOSEPH & C°.

DEPOZIT de MAŞINE AGRICOLE şi INDUSTRIALE

Bucureşti, Strada Smârdan No. 7. Bucureşti

Specialităţi patentate.-Oferă:

PLUGUL NOU CU ABUR

Cu tracţiune directă Marca „SUBLIM“

model nou perfecţionat din fabrica Gaar Scott & Co., America. Compus din o locomotivă rutieră specială, extraputernică şi 2 pluguri întregi de oţel de câte 4 brazde, a căror soliditate şi funcţiune nu lasă absolut nimic de dorit.

Experienţele cu acest plug cu abur făcute în timp de 8 zile consecutive pe moşia Măgurele (Ilfov) pe pământ virgin, în prezenţa unui număr considerabil de agricultori români de frunte, ingineri şi specialişti, au dat rezultatele cele mai strălucite.

ACEST NOU PLUG CU ABUR

înlătură dificultăţile cu vitele şi argaţii, evită cheltueli inutile, măreşte venitul agricultorului printr'o arătură sistematică

Arătura bună este baza agriculturei. Printro arătură sistematică se asigură 50% din recoltă

Se garantează soliditatea şi buna funcţionare! PREŢ CONVENABIL

WATSON & YOUELL

BUCURESCI ❖ GALAŢI ❖ BRAILA ❖ CONSTANŢA

Recomandă pentru sezonul de primă-vară:

PLUGURI GARANTATE DIN OŢEL

Cu 1, 2, 3 şi 4 brăzdare, din renumita fabrică H. F. Eckert din Berlin

Cultivatoare americane cu discuri rotunde

— Cu şi fără aparate de semănat în lat —

GRAPE ENGLEZESTI flexibile garantate din oţel, în 2 şi 3 părţi

Maşini de semănat în lat

Construcţia perfecţionată, 3,76 m. lăţime din renumita fabrică **F. H. Ecker**

Maşini de semănat în rînduri

Renumita „BEROLINA“ din fabrica Eckert, cea mai simplă în mînuire, perfectă şi economică în distribuirea seminţei

Batoze de bătut porumbul cu aburi, şi cu mîna simple şi duble din renumita fabrică HOFHERR & SCHRANTZ din Viena.

Morĭ de măcinat, Uruitoare, Tocătoare de paie, Pietre de Moară, I-a, franceze

CLAYTON & SHUTTLEWORTH L^TD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie
De la 2 1/2 până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2 1/2 până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD“
cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT
cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

DUMINICĂ 17 APRILIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 123.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenții de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13

ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77

APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, în străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

FURNISORUL CURȚEI REGALE

CASĂ FONDATĂ IN ANUL 1865

W. STAADECKER

BUCUREȘTI
20, Strada Smîrdan, 20

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

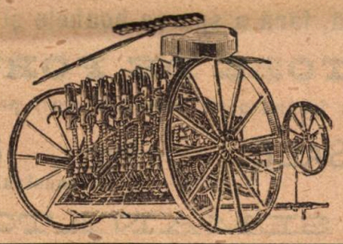

SUCURSALE
Brăila, Craiova, Botoșani

PLUGURI UNIVERSALE
DE OȚEL CUIRASAT
Originale „Rud. Sack“
— cu 1, 2 și 3 brazde —

Singurele aprobate de guvern și premiate la toate concursurile oficiale
«Refuzați imitațiunile cu totul inferioare oferite sub denumirea „sistem Sack“

GARNITURI DE TREERAT, ENGLEZESTI
RUSTON PROCTOR & COMP. L-TD LINCOLN

Cele mai răspîndite în țară recunoscute că treeră fără risipă mai curat de cît ori-ce alt sistem. Speciale pentru o producțiune extra mare.

Prevăzute cu noile lagăre mobile cu cercuri ungătoare Locomobile de 9 atmosferi presiune cu aparat de ars paele, cu mare presiune, extra-întărite.

BATOZE DE BATUT PORUMB CU ABUR «RUSTON»
— producțiune: 180 și 330 chile pe zi —

Grape, Semănătoare, Secerătoare Cormick, Vînturătoare, Trioare Mayer, etc.

Societatea anonimă pentru comerciul de maşini şi întreprinderi technice fost

EUGENIU BEHLES

Str. Bibescu-Vodă No. 1—3 — BUCURESCI — Str. Bibescu-Vodă No. 1—3

SUCURSALE: BRALA, CRAOVA, CONSTANTA

CAPITAL SOCIAL LEI 2.700.000

Cel mai bogat depoŭ şi expoziţie permanentă de tot felul de:

Maşine şi Unelte Agricole, Industriale şi Electro-technice

LOCOMOBILE şi TREERATORI

Din renumita fabrică TH. FLOETHER din Germania

Premiate cu Medalia de Aur la concursul de la Şcoala de Agricultură de la Herestrăŭ în 1891

Noua Treerătoare Floether Model 1902

Patentată

Prevăzută cu **Triplă Curăţitoare** patentată (Trei Vînturi) a treia Curăţitoare, în Treerătoare înlocueşte machina (: vînturătoarea :) în mod perfect, ceea-ce nu posedă nici o treerătoare de orî-ce alt sistem existent şi **Tobă** patentată pentru **bătut porumb**, aplicabilă numaî la **Treerătoarea Floether**, bătînd pe zi 150 pănă la 200 kile marî de porumb, cu saŭ fără foî.

MAŞINA (TREERĂTOARE) FLOETHER

Treeră mult, curat, fără de risipă, fără a sparge boabele şi fără a înegri grîul la caz de mălură

BATOZE DE PORUMB

cu aburî numite „Minunea" cu Elevator bătînd peste 300 chile marî pe zi curăţind perfect şi lăsînd ştiuletul întreg

PLUGURI UNIVERSALE

Cele maî bune şi solide,

PLUGURI NORMALE

construite numaî din oţel, cu 2, 3 şi 4 Brăzdare

PLUGURI CU SEMANATOR DE PORUMB

Grape flexibile şi fixe, cu două şi treî cîmpurî şi cu dinţi de oţel şi **Grape pentru Livezi.**
Răriţi, Cultivatorî, Tăvălucî.
Semănătorî în lat.
Semănătorî în rînduri renumita „Victoria-Drill".
Vînturătorî, transportabile cu aparat de scos mălura.
Trioare Originale „HEID" în toate mărimile cele maî bune existente.
Trioare „MAROT".
Greble de fîn.
Maşinî de tăiat pae şi fîn.
Pietre de Moară FRANCEZE I-a calitate, din renumita fabrică Dupety & Co. La ferté sous Juarre, compuse din maximum 4—5 bucăţi, întregî fără piept. Toate mărimile.
Morî TRANSPORTABILE, pe postament d lemn şi de fier simple, duble, triple şi cvadruple, din cele maî renumite fabrici, de 36, 42 şi 48 ţoluri.
Batoze de Porumb SIMPLE şi DUBLE, MANUALE.
Curele de transmisiune ENGLEZEŞTI, I-a calitate, simple şi duble, toate lăţimile.
Pompe pentru spălatul cazanelor, de incendiu şi grădinî.
Părţi de rezervă. Musamale.
Maşine de scărmănat lînă de lemn şi de fer.
Pive de postav.
Motoare cu petrol şi cu benzină.

SECERATOARE SIMPLE „CONTINENTAL" ŞI COSITOARE

cu laghere cu bile

SECERĂTOAREA «BONNIE»

cu APARAT de legat Snopî — cu Tăiuşul la DREAPTA din renumita fabrică JOHNSTON HARVESTER Comp. Batavia (America) Model 1902. — Cele maî uşoare şi solide, construite din oţel.

Garanţie absolută pentru perfecta funcţionare şi material solid al tutulor maşinelor

Reprezentantul celor maî renumite fabricî a tot felul de Maşinî Industriae şi Electro-technîce.

DUMINICĂ 17 APRILIE 1905

Agrarul

ORGANUL SOCIETĂȚEI AGRARE A MARILOR PROPRIETARI

Agricultură—Viticultură—Silvicultură—Zootechnie—Alimentație—Igienă—Industrie—Comerciu.

ANUL V. — No. 123.
Un număr 50 bani
Anunciurile nu se primesc prin agenți de publicitate.

REDACȚIA
ALEA VASILIU, 13
ADMINISTRAȚIA
CALEA VICTORIEI, 77
APARE IN FIE-CARE SAPTAMINA

ABONAMENTE
Pe an: In țară 8 Lei, in străinătate 10 Lei
Pe șese luni: In țară 5 „ 6 „
Pentru membrii Societății Agrare gratuit

Christos a înviat!

Revista „Agrarul“ urează sărbători fericite la toți cititorii săi

COMITETUL
SOCIETĂȚEI AGRARE

ST. D. GRECIANU, Președinte de onoare.
Ioan N. Alexandrescu, *Președinte*
C. Collibășianu, *Vice-Președinte*
S. Șomănescu, » »
C. Stoyanescu, Secretar general

Membii:
C. Bălăcianu;
C. Cantacuzino-Pașcanu
Gr. G. Cantacuzino;
N. St. Cesianu;
N. Cincu;
Ed. Ghica;
C. Mavrodin;
C. N. Michail;
C. Miclescu;
Poenaru-Bordea;
Amiral Urseanu.

SUMARUL No. 123

Seceta în România.
Imbunătățirea agricolă la sate.
O reformă bună.
Indrumare pentru apărarea în contra peronosporei (Plasmopara viticola).
Ingrășămintele plantelor.
Cronica agricolă.

Seceta în România

Din Iulie 1903 [1]) și până aproape de finele lui August 1904, adică în aproape 14 luni în șir a domnit în România o secetă cumplită [2]). De 14 ani de când facem studiul ploilor în acest Regat, nu am avut nici odată o perioadă de timp așa de îndelungată cu o cantitate atât de mică de precipitațiuni atmosferice [3]). Un asemenea lucru nu s'a întâmplat nici în perioada de 30 de ani de când posedăm observațiuni pluviometrice la Sulina și nici în cei 41 de ani de când se fac la București niște asemenea observațiuni.

In anul 1899 de tristă memorie prin seceta ce a bântuit țara nimicind recoltele, ea s'a terminat odată cu luna Iunie așa că abundentele ploi din Iulie au putut scăpa o parte din porumburi și au putut înverzi islazuzile cu totul arse de seceta din trecut. Acum, seceta a continuat atât în Iulie cât și în primele două decade din August. Ploi abundente au căzut în ultima pentadă din această din urmă lună și în unele zile din Septembrie. Totuși ele nu sunt încă destul de suficiente pentru a fi acoperit marele deficit de apă ce avem și pe de altă parte ele au venit prea târziu pentru a aduce o mare îmbunătățire porumburilor care—cu foarte rari excepțiuni în Dorohoiu și Mehedinți—au fost aproape cu totul distruse, ele au folosit însă foarte mult islazurilor a căror stare era într'adevăr foarte tristă și îngrijitoare, și semănăturilor de toamnă pentru viitoarea recoltă.

Acei care urmăresc *Buletinul lunar al observațiunilor meteorologice din România* și micile notițe lunare întitulate *Starea udometrică și agricolă a României la finele fiecărei luni* 'și-au putut da seama de mersul secetei și al vegetațiunei în anul în care ne aflăm și nu am intențiunea de a face aci o recapitulare asupra acestui lucru.

Ceeace voesc să stabilesc este că, deși observațiuni sistematice asupra precipitațiunilor atmosferice căzute în trecut asupra României ne lipsesc cu desăvârșire spre a putea întemeia pe dânsele un studiu comparativ al epocelor secetoase, totuși, din documentele excesiv de importante de acum 300 ani ce ne-a păstrat istoria—și de acum vre-o 50 de ani încoace din relațiuni sau notițe agraro-meteorologice aflate în ziare științifice sau politice—reese negreșit că **de secete mari a suferit în todeauna România** și că

1) Toate datele se raportează la calendarul Gregorian.

1) Nici la finele lunele lui Septembrie—care a fost extraordinar de ploioase—nu s'a acoperit deficitul de apă care producea seceta. La finele acestei luni deficitul se redusese pentru intreaga țară la 28 % dela 43% cât era la finele lunei August 1904.

3) In mod normal cad asupra României din ploaie sau din zăpadă din 14 luni o cantitate de apă de 716 milimetri pe cât timp dela Iulie 1903 până la finele lui August 1904 nu s'a strâns de cât 410 milimetri. La începutul lui Septembrie 1904 deficitul apei era deci de 43% față de valoarea normală.

prin urmare cumplita secetă din anul 1904 precum şi aceia din 1899 nu trebuesc atribuite după cum mulţi sunt ispitiţi a o face, unei schimbări în clima ţărei noastre.

Mulţi din scriitorii noştri asupra acestui subiect, în lipsa datelor pluviometrice pe o perioadă îndestul de îndelungată, se mulţumesc, în explicaţiunile ce voesc a da, de a utiliza rezultatele udometrice de care dispunem şi care îmbrăţişează o perioadă foarte neîndestulătoare în lungime. Ei uită a consulta istoria spre a ţine seama de faptele consemnate într'însa, şi care dovedesc, în mod strălucitor, că pentru a explica seceta ca acele ce am avut în 1894, 1899 şi 1900 nu este nici decum nevoe de a alerga nici la ipoteza schimbărei climei, nici la aceea a despăduririlor, de oare ce asemenea secete — şi poate chiar mai grozave — au bântuit în totdeauna ţara noastră, cel puţin în ultimii 3 sau 400 de ani de când posedăm oarecari documente în această privinţă.

Asupra lor voesc să atrag în deosebi atenţiunea cititorului.

Cel mai vechiu document ce cunosc cu privire la secetă este cel consemnat în bine-cunoscuta cronică a lui **Gr. Urechi,** *Domnii ţărei Moldovei şi viaţa lor* tipărită în *Letopiseţele* lui **Kogâlniceanu,** şi unde la pag. 236 tom. I, sub titlul *Pentru o secetă*, cetim:

«Iar în anul 7093 (1585), în zilele lui Petru Vodă, mare secetă s'a făcut în ţară, cât au secat toate isvoarele, văile, bălţile şi unde prindea mai nainte peşte, acolo ară plugul, şi pe multe locuri a căzut smidă (piatră). Copacii au secat de secăciune; dobitoacele nu aveau ce paşte vara ci le-au fost dărâmând frunza; şi atâta praf a fost cât se strângea troiene la garduri, când bătea vântul: ca de omăt (zăpadă) erau troene de pulbere. Iar despre toamnă s'au pornit ploi şi a crescut mohor şi dintr'acela şi-au fost prinzând foamea sărăcimea, că era pretutindeni».

In aceiaşi publicaţiune, vorbindu-se despre *a treia domnie a lui Mihaiu Racoviţă Vodă*, cetim la pag. 135 din tomul III.

«Tot într'acest an (probabil 1716) a fost foamete în Moldova şi ţara Muntenească şi s'au risipit ţările, fugând oamenii unde au putut ca să găsească pită, făcându-se scumpete mare; că nici un fel de roadă nu s'a făcut nefiind ploi toată vara; şi din sărăcime mâncau rădăcini de papură şi umblau pe drumuri cerând pită ca să-şi hrănească viata lor».

La 12 ani după această foamete, produsă din cauza secetei, s'a întâmplat, sub domnia lui Grigore Vodă Ghica, o altă secetă despre care se scrie cele ce urmează la pag. 169, tom. III tot din *Letopiseţele* lui **Kogâlniceanu:**

«Ca precum a fost vara cumplită cu boale multe şi cu secetă, la anul 7236 (1728) că secase apele, izvoarele, în cât prea puţine izvoare rămâneau cu apă, dar şi iarna în anul ce s'a isprăvit 7237 (1779) a fost foarte grea cu omeţi mari».

Pe un exemplar din *Indreptarea legei* (Târgovişte 1652?) d. **Lugoşianu O.**, a citit şi a publicat în ale sale, *Insemnări din bătrâni* în *Revista Tinerimea Română*, noua serie, vol. II, la pag. 121:

«Şi a fost iarnă fără omăt. In toate zilele cade pojar de la Noemvrie până la Martie, cald şi pulbere şi toate zilele, leat 7269 (1758)».

Iar la pag. 126 din aceiaşi publicaţiune, acelaş autor reproduce următoarele scrise pe un exemplar din *Pilde filosofeşti*:

«Să se ştie de când au fost secete mari şi n'a plouat nici primăvara toată, nici vara până în Iulie 25, veleatu 1794, iar de aici s'a pornit ploile şi a plouat toamna toată şi s'a făcut zăduf mare din ziua sf. Andreiu până la sf. Niculae şi apoi a început a ninge un omăt ca de o palmă de mare şi a fost un viscol după Crăciun şi altul înaintea marelui Vasile şi a fost foarte groaznic viscol».

Din cele ce preced reese:

Că în 1585 seceta a fost aşa de mare în cât au secat toate izvoarele, văile, bălţile, aşa că acolo unde mai înainte se prindea peşte, acum ara plugul;

Că în 1716 nefiind ploi toată vara, nu s'a făcut nici un fel de roade, aşa că sărăcimea mânca rădăcini de papură;

Că în 1728 seceta secase apele şi izvoarele aşa că prea puţine izvoare rămăseseră cu apă;

Că în 1758, din Noemvrie până în Martie a fost cald şi pulbere şi secetă în toate zilele; în fine

Că în 1794 seceta a fost mare căci nu a plouat nici primăvara şi nici vara până 25 Iulie (5 August).

Ei bine, cam tot astfel s'a petrecut lucrurile şi în cursul anului 1904 din cauza secetei care se declarase încă din Iulie 1903.

Este bine să se noteze că între 1585 şi 1794, de când datează documentele raportate mai sus, nici că se putea vorbi de despăduriri şi că pe acea vreme negreşit că ţara noastră, ca şi cea mai mare parte a Europei, era acoperită de păduri.

Dacă din cele arătate mai sus rezultă netăgăduit că ţara noastră a suferit şi în trecut de secetă, ne-ar fi fost lesne de demonstrat că ea suferă de asemenea, de şi mai rar, de ploi exceciv de abondent.

Şi, în loc de a căuta cu orice chip să arătăm pe motive în totdeauna supuse la critici, că clima s'ar fi schimbat în deosebi, din cauza despăduririlor, ar fi mult mai raţional şi mai util ţărei noastre şi omenirei ce trăeşte pe dânsa de a profita de această din urmă împrejurare şi de a economisi numeroasele noastre scurgeri de apă spre a le utiliza atunci când va fi necesitate, căci la secete am fost, suntem şi vom fi totdeauna expuşi, căci astfel cere situaţiunea noastră pe globul pământesc.

Administraţia ziarului „Agrarul" roagă pe d-nii abonaţi a'şi achita de urgenţă abonamentele.

Abonamentele se vor trimite pe adresa d-lui Const. Bobeş, casierul Societăţei agrare.

Invățământul agricol la sate

„Agricultura este singură pentru societatea umană, principalul mijloc de multiplicațiune, de independență și de progres moral, ea este de asemenea în ordinea morală și în regimul lucrului forță care complectează acelea mai bune lucruri ale creațiunei“.

F. Le Play

Se știe că fostul ministru *Sp. Haret*, și-a dat toată silința ca învățământul agricol la sate să nu fie o literă moartă, ci un adevărat isvor de bogăție pentru producțiunea noastră agricolă. Circulările d-sale, în această privință, cași înființarea de școale elementare de agricultură, precum și buna măsură ce a luat cu privire la expozițiunile agricole a acestor școale, ca și cu produsele de grădinărie ale învățătorilor, sunt mai mult decât o probă despre acest adevăr. Dar cu toată sforțarea de a prinde rădăcini cât mai adânci, acest învățământ la sate din partea fostului ministru *Sp. Haret*, lasă de dorit.

Unde'i cauza sau răul?

Răul trebue căutat și explicat, întru cât el este vătămător la producțiunea agricolă a sătenilor noștri. Voi căuta în rândurile ce urmează a arăta că așa după cum se predă învățământul agricol la sate de mulți învățători este greșit.

Nu e destul, *a citi în cartea de citire*, cultura unei plante (fie grâul ori popușoiul) și de ai arăta foloasele ei, pe cât timp școlarii nici nu cunosc îndeajuns, și habar n'au ce va să zică rădăcină, dacă nu se va arăta în două sau trei cuvinte funcțiunea acestei rădăcini din punct de vedere economic pentru viața plantei. Cetirea unei plante *din cartea de citire*, ca și două vorbe ale învățătorului, dacă are timp, să le explice copiilor școlari, în rezumat partea bună sau partea rea a plantei, sboară de grabă din mintea copiilor, ca și un fulg de pană de un vânt mai tăricel. Așa că copilul ajuns acasă, nu'și mai poate da socoteala de ceea ce a citit în cartea lui, despre grâu, fasole, etc. Acelaș lucru se întâmplă și cu instrumentele agricole, ca sapa, casmaua și plugul. A spune numai că cu sapa se sapă porumbul și cu plugul se ară pământul, ca să se semene grâu, etc., s'a perdut timpul fără să se cunoască profitul lecțiunei.

Să nu se uite un lucru, că munca câmpului pentru un copil este o povară, deci școala rurală este datoare, a'l descărca pe copil de această povară, făcând-o să devie o plăcere, pentru el și chiar pentru părinții lui. Numai în acest caz învățământul agricol va putea deveni o realitate pentru sate, și cheltuiala statului cu aceste școale sătești roditoare la progresul nostru economic.

Învățători. — Mulți dintre aleși, adecă: care știu să citească în cartea românească, vor gândi, că în rândurile ce au să le măsoare cu ochii, vor găsi un drum lesnicios la viața dela sate, fără să se gândească că mai întâiu au să dea de bălegar, prima și cea mai bună hrană pentru fiecare plantă agricolă.

Adevărul este că am să vorbesc și de bălegar și chiar de udul animalelor; cu alte vorbe despre nește lucruri, care nici prin vis nu le-ar fi trecut vre-o dată acelora cari ar ceti aceste rânduri. Acest bălegar, desprețuit, este bun și folositor la hrana plantelor, la starea de rodire a pământului și întrebuințat în mod economic, aduce pacea și abundența în casa sătenilor agricultori.

Se știe că în alte țări, prin ajutorul învățământului agricol cași prin întrebuințarea bălegarului și a unor metoade mai bune de cultură, adoptate mai întâiu de învățători și preoți, luminătorii satelor, și mai pe urmă adoptat acest mod de cultură de sătenii agricultori, s'a putut îndeplini dorința lui *Frederic cel Mare*, care zicea: *«că prefera mai mult pe un om care ar putea face ca să crească două spice de grâu în loc de unul, înaintea celor mai mari oameni politici din regatul său»*.

Dar, această mare gândire a omului de stat, și cu multă prevedere în viitorul economic al țărei sale, și cu totul întrupată și în gândirea *M. S. Regelui Carol I*, cu privire la țara noastră, prevedea în înmulțirea producțiunei agricole, o adevărată stâncă de granit, pentru mica agricultură a satelor.

Dar, această zicătoare a lui *Frederic cel Mare*, a fost împrumutată sub alte forme dela strămbunul nostru **Catone**, *censor și agronom roman* care zicea: *«Acela va bine merita dela patrie, care va afla mijlocul cel mai bun de a face să crească două fire de iarbă acolo unde nu creștea mai înainte decât unul»*.

Acelaș lucru la înțeles după un timp de veacuri naturalistul francez *Buffon*, când zicea: *că alăturea cu o pâne se naște un om*. Și unul și altul acordau *recunoștință patriei*, acelora cari vor descoperi cel mai bun mijloc pentru sporirea producțiunei agricole. Agricultura progresivă produce totdeauna mai mult, și prin aceasta nu numai că se îmbunătățește traiul poporului dela sate și orașe, dar contribuește mai mult decât ori care industrie la înmulțirea populațiunei dela sate.

«Averea, în ochii mei zicea d. I. Guyot, este un câmp deschis, un instrument al lucrului, binefăcătoare comerciului, industriei, artelor și științelor, dar toate acestea pentru mine n'au nici o valoare, decât numai atunci când ele vin de fructifică producțiunea agricolă și desvoltarea ei, prin inteligența și experiența la bani câștigați, la numărul și vechimea familiilor rurale. Dublând ori triplând producțiunea agricolă, se dublează și se triplează populațiunea agricolă. Astfel este rolul adevărat rațional, funcțiunea adevărată fiziologică și așezarea definitivă a averei câștigate. Fără agricultură, comerciul, băncile populare, industria, artele și științele sunt trecătoare, nebazându-se nici pe avere nici pe familia patriarchală».

«Omul care nu își sădește averea sa în pământul său, se poate compara cu un flăcău bătrân, care nu voește a se însura; e mare greutatea familiară, dar în acelaș timp el nu va putea simți nici plăcerile naturale nici continuitatea. Cu cât mai multe cuiburi umane vor fi în proprietatea lor, cu atât mai mult averea își va întinde protecțiunea, consiliile sale, direcțiunea și activitatea sa asupra familiilor dela sate pe care le făcut».

Deci este bine constatat, de oamenii de știință că sporirea producțiunei agricole, prin orice mijloace posibile, este una și nesfârșită din bazele principale pe care s'a rezemat civilizațiunea ca și cultura familiilor la sate.

Până când mama noastră *Roma*, a înțeles cuvintele strămbunului nostru *Catone*, n'a avut trebuință de alte mijloace spre a deveni puternică și nici odată nu s'a gândit că din *stăpână* să devie *roaba* unor oameni fără căpățini, mai cu seamă în *epoca de aur, când numele romanilor străbătea de la Tibru până la cedrul Libanului*. Vorba lui Frederic cel mare ca și a strămbunului nostru este plină de adevăr, pe care se razămă fericirea și prosperitatea unei țări pe drumul cel mai sigur de economie, și să nu uităm nici odată aceste două vorbe din bătrâni, cari fac parte din sufletul agriculturei noastre; de oarece spicele de grâu hrănesc toate popoarele, iar firele de iarbă hrănesc animalele domestice, cu care omul prin munca lor, ca și cu a lor bălegar întrebuințat la îngrășarea pământului, ajunge la înmulțirea spicelor de grâu, care ajută la înmulțirea și fericirea popoarelor, pe care politica le ruinează și le aduce la sapă de lemn.

Este de datoria fiecărui învățător și preot, chiar dacă statul nu s'ar interesa de loc de învățământul agricol dela sate, de a căuta ca prin exemple bune și printr'o cultură me-

todică aplicată la bucăţile de pământ alipite de şcoli, să facă, ca munca săteanului să fie îndreptată spre maxima lui *Frederic cel mare*. De oarece numai în acest caz fiecare învăţător şi preot 'şi va putea îndeplini datoria ca persoană civilă şi morală către *stat şi D-zeu*. Mulţi din învăţătorii satelor ca şi din preoţi ştiu că învăţătorii din Germania ca şi institutorii propagă de mult maxima lui *Frederic cel mare*, printre şcolarii satelor germane, iar preoţii prin predicile lor, cari le ţin în fie care Duminică şi sărbătoare sătenilor, arată pe lângă partea morală şi foloasele practice ale predicei, de care trebue să se folosească sătenii în viaţa lor de toate zilele, fie la agricultură, fie la comerciu şi industrie.

Dacă preotul german, n'ar arăta foloasele predicei la viaţa practică, predica lor ar rămânea între cei patru pereţi ai bisericei, în acest caz, ar predica în pustiu.

Dar, preotul şi învăţătorul german, ştiu să-şi facă datoria către sătenii lor, maxima lui *Frederic cel mare*, a prins rădăcini adânci în inimile sătenilor germani, de oarece în cele mai rele timpuri, de secetă, ori de ploi prea multe, săteanul german de meserie agricultor sau grădinar, din pământul lui cel nisipos şi sărac, prin adăogarea bălegarului şi a altor îngrăşăminte, după noile învăţături de agricultură căpătate în şcoala satului, produc mai multe spice bune de grâu de cât săteanul nostru din pământul lui săditor din firea lui, care nu ştie să întrebuinţeze bălegarul şi o metodă mai bună de cultură la producţiunea agricolă.

Săteanul german ajunge la rezultate îndestulătoare prin munca şi activitatea lui, rezultate dintr'o ştiinţă experimentală de toate zilele făcută la câmp, ca şi grădina şcoalei, ca şcolar sub ochii învăţătorului.

Va urma

O reformă bună

Guvernul conservator, în grija nestrămutată ce are pentru clasa ţărănească, a înscris în programul său o reformă de mare importanţă economică : Cumpărarea moşiilor particulare de către stat, spre a le revinde sătenilor plugari.

Este însă o mare deosebire între această reformă şi Casa Rurală propusă de liberali. In sistemul actual e vorba să se cumpere numai acele moşii particulare, cari vor fi scoase în vânzare forţată. Se înţelege că acestea nu vor fi anual prea numeroase, ca să împovăreze bugetul statului, nici modul cumpărărei nu va permite tranzacţii, fie în paguba sătenilor, fie în a tezaurului public. In sistemul „Casei Rurale" lucrurile se petreceau cu totul altfel: Nu era nici o limită, nu se spunea pentru ce sumă se vor cumpăra anual moşii; aşa că, dacă s'ar fi făcut oferte de sute de milioane, nimic nu împiedeca Casa de a le admite. Aceasta ar fi fost o mare primejdie pentru creditul statului.

De altă parte, sătenii tratând vânzarea direct cu proprietarul, fixând preţul fără a lua avizul instituţiei plătitoare, ar fi rezultat de aci abuzuri incalculabile. Căci când e vorba de a cumpăra pământ, mai ales pe credit, sătenii sunt nerăbdători, imprudenţi chiar, dau preţuri cari întrec cu mult valoarea reală a bunului: posesia pământului are pentru ei o atracţie irezistibilă.

Profitând de asemenea dispoziţiuni, proprietarii, doritori ori nevoiţi de a'şi vinde moşiile, ar fi obţinut cu siguranţă preţurile cele mai exagerate, iar Casa rurală i-ar fi achitat, ea având obligaţiunea de a emite, în acest scop, titluri la purtător garantate de stat. Ţăranii cumpărători rămâneau debitori ai Casei pentru preţul moşiei, pe care îl plăteau în rate şi în termene lungi.

Cum însă Casa rurală n'avea nici dreptul nici obligaţia de a se ocupa de preţul venal, primea ca ipotecă o moşie a cărei valoare era, de multe ori, inferioară sumei împrumutate.

Şi, răul se agrava prin aceia că, proprietarii, stimulaţi de urcarea preţurilor, s'ar fi grăbit a'şi vinde moşiile la săteni, provocând astfel o emisiune prea mare de titluri într'un timp relativ scurt.

S'a zis că această instituţiune era răspunzătoare de administraţia ei; că, prin urmare, dacă s'ar fi făcut greşeli sau abuzuri, s'ar fi luat imediat măsuri de îndreptare. E absolut neîntemeiată asemenea credinţă. Căci răul s'ar fi observat, tocmai atunci, când remediul ar fi fost greu de găsit.

Inchipuiţivă de pildă, că, în 2—3 ani cu recolte bune, s'ar fi cumpărat moşii de sute de milioane ; închipuiţivă că ar fi urmat după aceştie şi ani răi, cum se întâmplă inevitabil, ce ar fi rezultat atunci? Ţăranii neputând să plătească ratele, statul ar fi fost nevoit, să plătească el cuponul titlurilor emise de Casa rurală ; sau dacă nu putea s'o facă, creditul lui era sdruncinat.

Sistemul adoptat de conservatori n'are însă nici unul din inconvenientele ce am semnalat, fiind vorba de a se cumpăra numai moşii scoase în vânzare forţată şi cu preţuri oferite prin licitaţie, nu se va urca în mod artificial valoarea pământului ; deci, nu se va încuraja transformarea marei proprietăţi sau, mai bine zis, lichidarea ei. E o măsură de prevedere înţeleaptă şi foarte potrivită cu actuala stare de lucruri din ţara noastră.

Mai întâi, statul are câteva sute de mii de ha. nevândute, plus proprietăţile de mână moartă şi ale altor aşezăminte publice. Sărăcia ţăranului nu se datoreşte exclusiv lipsei de pământ, cum se crede de obiceiu, ci mai mult altor cauze: ignoranţei, lipsei de capital, nepriceperei de a face o cultură mai raţională şi, prin urmare, mai rentabilă. De altă parte, marea proprietate este, şi va fi încă multă vreme, un factor puternic în propăşirea economică a ţărei. Toate îmbunătăţirile, ce s'au realizat în agricultura noastră, se datoresc acestei proprietăţi. Proprietarii mari au introdus şi introduc instrumente şi maşini perfecţionate, ei întrebuinţează sământă aleasă, vite de rasă bună, fac culturi mai sistematice etc. ; produsele lor agricole sunt superioare celora ale micilor cultivatori. Dar unele proprietăţi mari sunt grevate de datorii, şi decât să se vânză pe preţuri derizorii, sau să treacă în mânile speculanţilor, guvernul a hotărât să le cumpere pentru săteni. In acest scop s'a ales sistemul ce am arătat, care nu e menit, cum se vede, a grăbi sau încuraja transformarea proprietăţei mari în proprietate mică, ceeace ar fi de o camdată o lovitură dată economiei naţionale.

Partizanii Casei rurale cred însă că dispariţiunea marei proprietăţi ar fi un câştig pentru agricultura noastră. E o eroare. D. Meitani, în broşura sa „la Caisse Rurale" susţine că, regimul proprietăţei mici şi mijlocii ar fi fost, în totdeauna şi pretutindeni, cel mai favorabil agriculturei. Aşa, în Belgia, în Olanda, în Danemarca, în nordul Italiei, în Franţa şi Germania, acest regim a dat rezultate strălucite. Din contra, în Anglia, ţară cu proprietate mare, cultura cerealelor e neglijată; pe când altădată, sub regimul proprietăţei mici şi mijlocii, agricultura era acolo înfloritoare.

Aceasta e adevărat pentru ţările occidentale, de cari ni se vorbeşte, unde sunt alte condiţii sociale, unde educaţia agricolă a micului cultivator e cu mult mai înaintată decât la noi. Acolo se face cultură intensivă, cu cheltueli mari şi cu aplicarea metoadelor ştiinţifice; la noi, din potrivă, ţăranul munceşte în mod absolut primitiv. Nu ponegrim pe nimeni, ci relevăm un adevăr de toţi cunoscut. Acei cari fac o cultură mai sistematică, întrebuinţând maşini moderne, vite şi seminţe de calitate bună, sunt, ori ce s'ar zice, marii proprietari. Agricultura noastră datoreşte acestora toate progresele îndeplinite.

De altfel, proprietatea mică este destul de răspândită în ţara noastră ;

ri, toate guvernele au lucrat pentru întinderea și întărirea ei. D. Bureau, în studiul său asupra «*Homesteadului* american», vorbind în treacăt de situația economică a țăranilor noștri, notează că, în România, maxima statului providență a fost dusă la ultimile ei limite.

S'au făcut mai multe împroprietăriri, s'au creiat credite agricole pentru săteni, li s'au înlesnit putința de a'și procura vite și instrumente de muncă, —zice economistul francez, — și, totuși, situația lor nu s'a îmbunătățit.

Departe de noi ideea de a susține că statul nu trebue să intervină spre a înlesni propășirea claselor muncitoare. Sunt pentru asemenea intervențiune, cu o condițiie însă: ca ea să nu paralizeze inițiativa individuală și să n'aibă un caracter de vrășmășie contra altor clase sociale.

Această prudență să vede în măsura adoptată de conservatori, de a nu cumpăra decât moșiile particulare ce se vor scoate în licitație.

D. Meitani ne spune că, în Roma antică, atunci când proprietatea mare s'a întins prea mult, când s'au format *latifundiile*, agricultura a fost primejduită, n'a mai produs ca în perioada ce a urmat legei Liciniane. Da, decât cazul nu se potrivește cu cel dela noi.

La noi, proprietatea mare s'a micșorat, pentru a creia proprietatea mică și cea mijlocie la întinderea și întărirea căreia lucrează toate guvernele. Apoi, în zilele romanilor, nu se conta în exploatarea agricolă, decât pe brațele omului. Azi, avem mașini și metoade științifice cu cari, se pot lucra sistematic întinderi colosale de pământ.

O ultimă observație mai am de făcut. Aiurea, de pildă, în Anglia, în Rusia și în Germania, institutele patronate de stat ori de comună, cari ajută pe țărani de a cumpăra pământ, cer ca aceștia să răspundă înainte o parte din prețul vânzărei.

La noi nu s'a pus o asemenea condițiune.

A. B.

Ingrășămintele plantelor

Pentru ca o plantă să poată vegeta are lipsă de două feluri de nutriment și anume: materii de natură *minerală* și materii de natură *organică*. Dacă lipsește în pământ una din acestea, plantele nu pot prospera. Absența unor materii nutritoare poate proveni dela originea pământului sau prin cultura continuă de mai mulți ani, prin care s'au sleit de ele. In acest caz trebue să introducem în ele materiile ce îi lipsesc și cari în acest caz iau numirea de *îngrășăminte*. După natura lor deosebim *îngrășăminte minerale* și *îngrășăminte organice*. Cele organice pot fi vegetale sau animale. La noi nu găsim aproape nici un pământ care să aibă încă lipsă de îngrășăminte minerale. Materiile organice însă în multe locuri au început deja să dispară. Aci dar va trebui a aplica cu deosebire îngrășăminte organice cari se prefac în humus și ridică prin urmare fertilitatea pământului. Ingrășămintele în general mai au și altă destinațiune afară de aceea că îmbogățește pământul de materii nutritoare. Ele mai servesc pentru a face, ca multe din elementele aflate în pământ să devie solubile și așa să facă posibil plantei a le sorbi prin rădăcinele ei. In fine tot îngrășămintele mai pot face ca pământul să dobândească niște însușiri mai favorabile pentru lucrarea lui și cultura plantelor. Ingrășământul care întrunește toate aceste trei calități este *bălegarul*.

El se mai numește și *gunoi* și constă din excrementele solide și fluide ale vitelor noastre în amestec cu așternutul lor. Deosebim mai multe feluri de bălegare după animalele care 'l produc. Astfel avem bălegarul vitelor mari cornute, de cai, de oi, de porci, de paseri de casă etc.

1. *Bălegarul vitelor mari cornute* conține 20—30 la sută materii uscate și restul de 70—80 la sută este tot apă, prin urmare este foarte apătos și din acest motiv pus în grămezi, se încălzește foarte cu greu. Incălzirea aceasta este rezultatul putrezirei materiilor organice cari se prefac în humus. De oarece putrezirea aceasta merge foarte încet, efectul gunoirei în pământ se resimte abia la 3—4 ani. Noi îl vom folosi cu deosebire la pământuri nisipoase, cari și așa sunt calde.

Cantitatea de bălegar ce produce un bou în cursul unui an ținut la grajd și având așternut îndestulător putem calcula în termen mediu că ea se sue la 10 tone (10,000 kilgr.). Bine înțeles că viteii, boi de muncă și aceia cari umblă la păsune vor produce mai puțin. Tot aproximativ putem afla cantitatea băligarului dacă multiplicăm greutatea vitei în K° cu 0,075 și produsul va fi greutatea bălegarului produs în o zi, iar pentru un an vom multiplica greutatea vitei cu 27 pentru a găsi bălegarul proaspăt produs.

2. *Bălegarul de oi* este cu mult mai uscat decât cel precedent, conținând cam 35 la sută materii uscate și numai 65 la sută aproximativ apă, prin urmare trece mai repede în putreziciune. Il vom folosi deci mai cu seamă la pământuri reci adecă argiloase și umede, în nici un caz însă într'unul nisipos și tare mărunțit și uscat. Cantitatea ce produce o oaie într'un an putem calcula multiplicând greutatea oaei cu 22.

3. *Bălegarul de cai* este asemenea celui de oi; se descompune însă și mai iute fiindcă nu este așa de îndesat. El este dar un băligar foarte cald și il vom folosi cu deosebire la pământurile argiloase.

De oarece băligarul de cai se descompune foarte repede și prin imprejurarea că se perde mult când sunt la muncă, producțiunea bălegarului dela cal nu o putem stabili mai mult decât 7 tone pe an. In mod mai apropiat vom calcula cantitatea produsă pe un an multiplicând greutatea corpului cu 15.

4. *Bălegarul de porci* este cel mai apătos și nu are valoare mare decât numai acela care provine dela porcii cari s'au pus la îngrășat. Descompunându-se încet se recomandă pentru pământuri nisipoase. Mai trebue să avem în vedere că canalul digestiv al porcului este foarte scurt și prin urmare alimentele mai vârtoase precum sunt diferite semințe de buruieni rămân nemistuite și întrebuințând bălegarul proaspăt de porci aducem cu el o mulțime de plante vătămătoare pe pământ. Cantitea anuală produsă va fi egală cu greutatea corpului multiplicat cu 30.

Valoarea bălegarului nu este tot aceeași fie și tot de aceeași specie de animale. Aceasta depinde în prima linie dela nutrețul ce dăm vitelor. Cu cât el este mai bun cu atât va fi și bălegarul produs mai bogat în materii nutritive pentru plantă. De asemenea are influență asupra bunătății bălegarului și așternutul vitelor. Așternutul cel mai bun sunt paele și rămășițele de fân ce nu le mai mănâncă vitele. De o calitate mai inferioară este papura, rogozul, apoi frunzele arborilor ce le culegem de regulă de prin păduri și altele.

Tratarea bălegarului

Este o idee greșită, că cu cât bălegarul este mai descompus cu atât ar fi și mai bogat în materii nutritoare. Aceasta provine de acolo că efectul bălegarului descompus se vede imediat pe când efectul bălegarului nedescompus se observă abia după un timp oarecare cu deosebire dacă este pus într'un pământ argilos. Dacă lăsăm bălegarul proaspăt la voia întâmplărei, el se descompune adecă se preface în humus, mai curând sau mai târziu. In cursul acestei descompuneri se perd o mulțime de gazuri și materii cari sunt cele mai priincioase pentru nutrirea plantelor. De aceea ca lege fundamentală pentru tratarea băligarului până la întrebuințarea lui este *a*

împedeca pe cât se poate descompunerea lui, prin care suferim perderi însemnate în materii folositoare plantelor. Cele mai mici perderi va suferi bălegarul dacă îl cărăm imediat în stare proaspătă pe câmp și îl introducem îndată cu plugul în pământ. Prin această procedare gazele ce se desvoltă când se descompun se absorb de pământ. Paiele și resturile de fân putrezind formează o mulțime de goluri, cari permit mai târziu să intre aerul și apa. Din acest motiv este recomandabil a îngrășa cu deosebire pământurile argiloase cu bălegar proaspăt.

Imprejurările nu ne permit însă ca să cărăm bălegarul în tot cursul anului pe pământurile noastre. De aceea vom împedica pe cât se poate descompunerea lui precum și scurgerea fluidităților din el.

Locul unde așezăm bălegarul până la întrebuințare se numește *platformă* sau *grămadă de gunoi*. Platforma trebue așezată totdeauna în nemijlocită apropiere a grajdurilor într'un loc pe cât se poate de ferit de arșița soarelui și de vânturi uscate. De asemenea va fi astfel situată ca apa de ploaie de pe streșinile edificiilor și de prin curte să nu se strângă sub bălegar. Baza platformei trebue construită dintr'un material impermeabil și anume din cărămida legată cu ciment sau vom face cel puțin o pardoseală de piatră rotundă sau în fine dintr'un strat de argilă bine bătut.

Suprafața platformei nu va fi orizontală ci înclinată spre mijloc într'un șănțuleț unde se scurg fluiditățile din bălegar și se adună într'o groapă zidită alăturea de platformă. Tot în această groapă se conduce și urina de prin grajdurile vitelor.

Ce privește tratarea bălegarului pe platformă vom îngriji ca imediat ce se scoate din grajduri să'l risipim de o potrivă pe platformă și să'l îndesăm ceva cu picioarele.

Uscăciunea și căldura ajutând foarte mult la descompunerea bălegarului vom îngriji ca el să fie totdeauna umed; îl vom uda cât se poate de des cu urina strânsă în groapa de alăturea și în caz de lipsă chiar și numai cu apă. In țările unde bălegarul are un preț foarte mare se presară din când în când peste el ipsos pulverizat, pământ negru și alte materii cari leagă gazurile, ce se desvoaltă din bălegar.

Când cărăm bălegarul pe câmp nu începem cu cel de deasupra și apoi să luăm pe cel de desupt, ci dela o latură astfel ca în fiecare car să se pue bălegar proaspăt de tot cât și din cel mai vechiu. Cărat pe locuri, prima noastră îngrijire va fi ca să'l împrăștiem deopotrivă peste toată suprafața de îngrășat. Descărcăm deci carele mai întâiu în grămejoare egal de mari și la distanțe egale și mai apoi le împrăștiem imediat, atunci se scurg multe sucuri nutritoare în locul acela; apoi vor produce târziu plante mai viguroase ca cele de prin prejur, deși interesul agricultorului este ca toate plantele de pe câmp să fie egale în desvoltarea lor. Bălegarul împrăștiat se va introduce în pământ cu plugul cât se poate mai curând și anume într'un pământ argilos mai în față, iar într'un pământ mai nisipos mai adânc.

Afară de acest mod de a îngrășa pământul cu bălegar se mai obicinuește pentru economie bălegar descompus cu desăvârșire, care se pune numai în cuiburi adecă în acel loc unde vine planta semănată.

Când voim a îngrășa fânațe naturale și artificiale cărăm bălegarul descompus încă de cu toamnă peste ele, îl împrăștiem și apoi primăvara se strâng părțile mai mari rămase cu grapa.

Un alt mod de îngrășat pământul cu bălegar este ținând vitele noastre pe pământul respectiv în curs de mai multe zile sau nopți, ca excrementele lor se cadă direct pe locul de îngrășat. Acest metod numit a face *târlă* se execută cu deosebire cu oi; trebue însă se îngrijim ca excrementele lor să se împrăștie de opotrivă peste tot locul și de aceea le vom mișca în cursul zilei și a nopței de mai multe ori dintr'un loc într'altul.

Efectul cât durează influența bună a bălegarului asupra plantelor variază după felul bălegarului, starea lui de descompoziținne, felul pământului și adâncimea la care s'au introdus în pământ.

INDRUMARE

pentru apărarea în contra peronosporei

(Plasmopara viticolă)

Acest burete perlculos cultivărei viilor noastre, primavară se ivește dela sfârșitul lui Maiu și până la începutul lui Iulie; stricăciunea, adică pustiirea și-o începe în Iulie și mai ales în August, și o continuă până la culesul viilor.

Pe scurt, următoarele sunt semnele, de pe cari se poate cunoaște: față inferioară a frunzei cu peronosporă e pătată, ca și când ar fi presărată cu praf de zahăr, sau s'ar fi așezat pe ea brumă. Petele la început sunt mici, neregulate, așezate mai cu seamă de alungul vinelor mai eșite ale frunzei, mai târziu se contopesc și se fac mai mari. Pe partea deasupra a frunzei, în față cu petele albe, încă se văd niște pete rotunde, cari după cum a progresat buretele în desvoltare, la început sunt galbini mai târziu roșii-brune și în urmă se usucă, fără ca să se fi ridicat și să fi format pe frunză băsici.

Acest burete se poate deosebi ușor de morbul erinosă, care mulți îl confundă cu peronospora și care e cauzat de cârcel.

Morbul acesta de regulă nu e primejdios. Petele erinosei sunt cufundate în fața inferioară a frunzei, de ordinar alburii murdare, nu arareori albe ca zăpada, albe bruneții, galbine, ba chiar roșietice, seamănă cu filtru îndesat, sunt adecă formate de peri așezați aproape lângă olaltă. Pe fața superioară a frunzei, în locurile ce corespund petelor de mai înainte, se văd ridicături, umflături, băsici mărunte coloarea cărora de regulă este verde gălbuie, sau verde, adeseori însă roșietică, mai cu seamă pe frunzele tinere.

Trebue deosebită peronospora și de bruma farinoasă, obducțiunea căreia deasupra pe frunze este ca și pânza de paianjen, iar pe boabe este alburie ca farina.

Peronospora se sporește prin spori de vară și spori de iarnă. Buretele se lățește mai ales prin sporii de vară. Aceștia—sporii de vară—se ivesc pe toate părțile verzi ale viei, cu deosebire însă pe partea inferioară a frunzelor și mai târziu pe struguri, formând acolo petele amintite mai sus. Sporii de vară sunt purtați și împrăștiați mai cu seamă de vânt. Dacă sporii aceștia ajung pe părțile verzi ale viei, și încă în picuri de apă sau rouă, și au căldura de lipsă, se desvoltă mai departe, atacând apoi părțile cele verzi ale viei. Frunzele însă numai pe fața deasupra le pot ataca. Lățirea și atacarea sporilor de vară ține de primăvara și pără toamna târziu.

Sporii de iarnă împreună cu corpul buretelui se desvoltă în viță, cu deosebire însă în frunze, și iernează în frunzele căzute. Nu ar fi așa dar fără scop ca toamna—încât se poate—frunzele scuturate să se adune și ardă sau să se nimicească în alt mod de oarece pe calea aceasta împedecăm lățirea buretelui în anul viitor. Anume din sporii, cari au iernat în frunze, se desvoltă mai de multe ori sporii de vară, cari înficiază frunzele tinere; așa că nu peste multă vreme, petele încep a se arăta pe fața inferioară a frunzelor.

Pustiirea peronosporei este mijlocită și nemijlocită.

nemijlocită întâi, dacă atacă frunzele, pentrucă părțile frunzelor ce sunt atacate de burete, sunt împedicate în lucrarea—funcționarea—lor, și de regulă se și nimicesc, fiindcă frunza atacată în parte sau de tot, se usucă înainte de vreme, și în cele mai multe cazuri cade.

Nemijlocită este pustiirea și atunci când buretele, în parte sau în întreg atacă strugurele, pentrucă boabele acestui strugure, unele se usucă, altele cad; apoi vinul stors din struguri și numai în câtva atacați, mai mult sau mai puțin însă perde din valoare.

Poate să fie nemijlocită pustiirea buretelui încă atunci, când atacă de timpuriu surceii și'i nimicește, însă cu deosebire păgubesc mlădițele prin aceea că le împedecă în desvoltare, și prin urmare nu se poate coace. Mlădițele acestea sunt peste măsură simțitoare, așa că iarna îngheață chiar și atunci când frigul nu e mare. Aceasta este cauza că în timpul mai nou — adecă dela răspândirea generală a peronosporei — și mlădițele îngheață mai adese ori.

Mijlocită este pustiirea buretelui într'atâta încât vița atacată e împedecată în toată dezvoltarea sa și slăbită așa că și vegetarea ei din anul viitor încă sufere. Sufere cu deosebire puterea de a da surcei mlădițelor tinere cruțate de frigul iernei, așa că din acelea sau nu es sau dacă au eșiit rămurile, acelea în scurtă vreme pier, ori rămân scurte de tot.

De oarece buretele atacând via în modul descris *causează pustiiri însemnate* —despre ce economii de vii s'au putut convinge—*negreșit trebue să ne cugetăm la mișcarea pagubei cauzate de burete*—adecă la împedicarea ei. *Avem* pentru aceasta *o procedură probată* în decurs de mai mulți ani, care *aplicată cu grijă și conștiențiositate,* și aplicată de cu bună vreme, *ne poate apăra viile* în contra buretelui. Procedarea aceasta este *stropirea* rațională a viei cu *sulfat de cupru.* Știm că sporii buretelui prin vânt ajung la părțile cele verzi ale viei și cu deosebire pe fața de deasupra frunzelor. Aci între condițiuni favorabile — având căldură și apă — începe a încolți, și începe a ataca părțile respective, dacă acum pe timpul încolțirei vin în atingere cu sulfat de cupru topit, sporii se nimicesc și părțile verzi ale viei sunt scutite. *Pentru aceea e de lipsă a stropi toate părțile verzi ale viei, cu deosebire însă fața superioară a frunzelor,* așa că sulfatul de cupru, în formă de pete mici, mărunte, se acopere fața întreagă a frunzei, ca picurii de rouă ce cad pe frunze, nesmintit se ajungă în pete de acestea. Pentru aceea e de lipsă stropirea bună și făcută la timp. Combinațiunile de cupru rămase după stropire pe boabe, nu sunt periculoase, asemenea nu este stricăcios sănătății nici mustul stors din atari boabe, cu toate acestea se recomandă, că boabele de struguri prea stropite, înainte de folosire să se spele, de o parte pentru că sufere gustul boabelor prin stropire, de altă parte ajungând sulfatul de cupru în stomac în cantitate mai mare, poate să producă neregularitate în mistuire.

Dintre combinațiunile și amestecările de cupru folosite până acum *la stropire,* după experiențele din patrie și străinătate, mai bun spre folosire și mai acpmodat este *sulfatul de cupru* (peatră vânătă), cure amestecat cu *soluțiune* de *var,* îl întrebuințăm sub numele *amestecare de Boroeaux,* sau acolo unde la îndemână nu avem var curat, amestecat cu soluțiune de sodă îl întrebuințăm ca *amestecare de Burgundia.*

I. Părțile constitutive ale *amestecărei de Bordeaux* sunt: sulfat de cupru, var și apă, cari se mestecă după diverse măsuri. Amestecările mai acomodate sunt acele cari conțin 1, 1½, 2 percente sulfat de cupru; s'au folosit percente și mai multe, efectul însă de loc n'a fpst mare, și așa numai se prădează materia.

Amestecările cele mai acomodate sunt:

a) Amestecarea cu un percent: în 100 litri de apă 1 kgr. sulfat de cupru și 1 kgr. var ars;

b) Amestecare cu 2 percente: în 100 litri de apă 2 kgr. sulfat de cupru și 2 kgr. var ars.

Amestecările acestea se pregătesc în modul următor: sulfatul de cupru curățit de materii străine îl pisăm și apoi îl topim în puțină apă căldicică — calculând pe 1 kgr. sulfat de cupru 3 litri de apă. în alt vas stingem varul în apă încă odată atâta. Soluțiunea de var, e cu scop a'l strecura prin o sită deasă, ca nu cumva să rămână în el materii, cari ar putea astupa instrumentul de stropit. După aceasta cele trei—respective 6— litri sulfat de cupru le turnăm proporționat, așa dar la gătirea amestecărei *a)* în 97, la gătirea amestecărei *b)* în 94 litri de apă. Dacăsoluțiunea de var s'a răcit, atunci mestecând mereu o turnăm în soluțiunea sulfatului de cupru. Mai simplă e gătirea amestecărei, dacă în 100 litri de apă, pe timp de 4—5 ore cufundăm 1 respectiv 2 kgr. sulfat de cupru, pus și legat în saci de pânză și apoi la soluțiunea aceasta adaugăm varul stins.

Va urma

CRONICA AGRICOLĂ

Societatea Centrală agricolă de sub președinția d-lui C. Collibășeanu, senator și mare proprietar, a distribuit anul acesta gratuit 5000 kgr. sămânță de lucernă la 1000 învățători, preoți și săteni, pentru crearea de livezi de fân.

Asemenea a mai distribuit tot gratuit învățătorilor și sătenilor din toate unghiurile țărei 45.000 kgr. porumb de sămânță, dinte de cal potocaliu cu coceanul roșu.

Acest porumb e timpuriu, produce mult și dă mămăligă bună de mâneare, care nu prinde coajă.

**

Cobii la găini

se tămăduesc în modul următor: se ia o lingură mare plină de oțet și se topește în el o bucățică de zahăr. Amestecătura aceasta se dă găinei de mai multe ori pe zi în cioc. Găina trebuie ținută separat și în un loc mai călduț în o coșarcă sau o lădiță ori dacă vrei și în o cotruță. In scurt timp după aceasta devine găina veselă și s'a tămăduit cu totul. Cu mijlocul acesta de tot simplu s'au făcut multe încercări și în tot deauna a fost rezultatul foarte mulțumitor.

**

Păduchii depe animale

se nimicesc cu o amestecătură de creolin și apă, și anume se purcede aci în modul următor: se ia o lingură de creolin și se amestecă cu un litru de apă. Cu amestecătura aceasta spălăm părțile unde se află păduchii în decurs de 2 zile, de trei sau patru ori, sau topim o lingură de creolin la un loc cu ½ kilogram grăsime de porc, amestecăm aceste două bine la un loc și lăsăm să se răcească. Unsoarea aceasta o întrebuințăm tot așa cum am spus mai sus la amestecătura cu apă. Unsoarea e mai bună de oarece se ține mai lung timp și e mai ușor a manipula cu ea decât cu amestecătura făcută cu apă.

**

Protest agrar

Centrala austriacă pentru apărarea intereselor agricole a înaintat către toți deputații cari au menirea să apere interesele agricole din împărăție, un protest în care roagă ca sub nici un caz să nu se acorde Rusiei sau țărilor de pe peninsula balcanică oareși cari beneficii referitoare la încuviințarea introducerei de vite sau carne în împărăția austriacă, de oarece agricultorii noștri ar avea pe urmă mari daune ce se ating de creșterea vitelor, fiindcă dacă s'ar încuviința introducerea de vite din țările acestea, atunci ar scădea la noi prețul vitelor.

**

Regia proprie a moșiei «Sudiții»

Biserica sf. Nicolae din Brașov-Scheiu posedă în România, între altele, și o moșie de circa 2000 jugăre, numită «Sudiții». Această moșie fusese arendată până la 1903 pe 9 ani cu câte 27 mii lei anual, iar pe alți 9 ani dela 1893 până la 1902 cu câte **52,950 lei anual.**

Incă cu doi ani înainte de expirarea ultimului termen de arendă, comitetul făcuse 4 licitații publice în

București, dar nici un arendaș n'a voit să dea o arendă anuală mai mare de 40000 lei anual pe cei 9 ani, ce aveau să urmeze. Cauza o găsim noi în faptul că arenda crescuse dela 27 la aproape 53 mii lei în curs de 9 ani. Atunci comitetul constrâns de împrejurări și nevoind să facă pagubă bisericei de câte 12950 lei pe an, sau în 9 ani de **116,550 lei**, dar cu deosebire convins, că moșia trebue neapărat să producă mai mult, căci altcum nici un arendaș nu se bagă slugă de pomană și să peardă și parale, a decis a o administra în regie proprie pe 3 ani, a cumpărat vitele, mașinile agricole și alte necesare cu peste 30 mii lei și a angajat cu contract administrator pe d. *Ioan Munteanu*, om priceput în administrațiunea de moșii, care și a părăsit postul sigur de funcționar dela Steaua Română, societate de petroleu, ca să poată face servicii cinstite bisericei, în care a fost botezat, și să'și asigure și viitorul său și al familiei sale cu mult mai bine decât ca simplu și vecinic funcționar.

Semănăturile de toamnă s'au început abia către finea lunei Septembrie 1902 și după cum se știe frigul a început din vreme în România. Anul 1903 a fost bun mijlociu și cu toate greutățile începutului și cu toată imposibilitatea de a semăna un teritoriu corespunzător, totuși rezultatul final a fost foarte bun, căci peste arenda veche avută de *52950 lei* s'a mai obținut un profit curat de **41300 lei** sau în total *94250 lei în primul an.*

***

Consiliul de administrație al societății «Țesătoarea», în ședința dela 20 Martie c., ce a avut loc sub înalta președințe a M. S. Reginei, luând cunoștință de donațiile făcute societății de către următoarele persoane și institute: d. colonel adj. Mavrocordat, lei 1000; d-na Elena C. Bălăceanu, lei 1000; d. și d-na Lascar Catargi, lei 1000; d. N. D. Ghica, lei 400; Banca Națională a României, lei 3000; Banca Marmoroch Blank Co., lei 1500; Societatea generală de asigurare «Națională», lei 1000; d. dr. Obreja lei 400; exprimă viile sale mulțumiri generoșilor donatori cari au binevoit a contribui la propășirea acestei instituții filantropice.

***

Ministerul de domenii a hotărât vânzarea moșiei statului Glavacioc (Vlașca), în 898 loturi mici de câte 5 hectare.

***

In urma propunerei făcute de d. inspector general Th. Galeriu, șeful serviciului pădurilor, d. ministru Lahovari a luat dispoziții pentru alcătuirea unui proect general de împădurire a Bărăganului.

***

Ministerul de finanțe al Spaniei, față cu seceta care a distrus o parte a recoltei cerealelor, a redus dreptul de intrare asupra grânelor la 4 pesetas suta de kgr. și la 7 pesetas asupra făinurilor, atâta vreme cât prețurile grâului pe piețele peninsulei vor depăși prețul de 28 pesetas.

Când prețurile vor fi inferioare sumei de mai sus și superioare celei de 20 pesetas, se va aplica taxa graduată conform legei din 14 Martie 1904.

***

Loteria Societății Agrare se va trage irevocabil la 1 Septembrie a. c.

Uleiurĭ minerale imperiale din Fabrica d-lui **N. St. Cesianu.**

Prețuri fixe și reduse predate la ori ce gară.

Informații la d. inginer Suțu la fabrică-Târgoviște și la d. V. M. Kogâlniceanu, Bucureștĭ — Alea Vasiliu (Isvor).

De vînzare sau de închiriat chiar de acum **O VIE,** situată în București, fundătura Mărcuței 22, în întindere de 11 pogoane vie și 1 pogon fineață, având și o casă de locuit și un lin. *A se adresa strada L.-Catargi 17.*

Comptabil agricol primul rang, specializat, rutinat, onest, bune certificate, dorește angajament durabil, moșie mare, introducând comptabilitate sistematică, lămurită, rațională, partidă dublă.

Adresa N. C. Ad-strația *Agrarul.* sau Nicolae Cosma, Comptabil, strada Unirei No. 49 I. Brăila.

Muzeul agricol

Cererile și ofertele se publică gratuit.

Caut porumb dinte de cal de sămânță cantitate de 20 htl. Rog adresați proba indicând prețul cerut dr. Patzelt, Pătrășcani, g. Zorleni.

De vînzare Una presă mare pentru fin, pae etc., sistem Clayton,—aproape nouă— A se adresa la Societatea Agrară, Calea Victoriei 55.

De vînzare 10 (zece) berbecĭ merinoșĭ prăsiți în țară. buni reproductorĭ pe prețul de leĭ 60 bucata franco gara Beoca.

A se adresa d-luĭ C. Berindeĭ g. Beoca.

Se găsesc spre vânzare la autor, Str. Dionisie 72, următearele opere ale D-lui Dumitru N. Comșa, doctor în drept din Paris, advocat, profesor de Economia politică la Școala superioară de științe de stat, etc.

1) Politica agrară și politica vamală; Câteva cuvinte asupra politicei noastre vamale de la 1875 până azi și asupra viitoarei noastre politici vamale lei 1,50
2) Agricult. și Indust. națională 0,50
3) Politica agrară 0,50
4) O repartiție a impozitelor mai dreaptă 0,50
5) Fundamentul dreptului de proprietate . . . . . 1,—
6) Cauzele progresului social și criteriul intervenționismului . 1,—
7) Contențiosul administrativ . 1,—
8) Contențiosul administrativ și art. 130 din constituție . . . 0,50
9) Impozitul global pe venit . 0,50
10) Un nou proect de cassă rur. 0,50
11) Anarhismul 0,50
12) Art. 7 par. 5 și art. 9 din constituție 0,50
13) Bogățiile și nevoile economiei 0,50
14) Viitoarea politică vamală . 1,—

De vînzare, fie-care broșură 50 bani din biblioteca Societățeĭ Agrare, următoarele broșurĭ:

Sindicatele agricole și casele de credit mutual, de d. **N. St. Cesianu.**

Mărirea avuțieĭ țăreĭ prin buna întrebuințare a apelor rîurilor, de d. **C. Chiru.**

Agricultura și Industria, de d. **I. C. Petrescu.**

Colitatea grîuluĭ rominesc pe regiunĭ și după felul producătoruluĭ, de d. **C. Roman.**

Protecționism și Industrie, de d. **V. Toroceanu.**

Răspuns la adresa Camereĭ de comerț din Craiova de d. **D. Darvari.**

Proiectul unuĭ nouă sistem de desfacere și negociere a cerealelor noastre pe piețele statelor consumatoare ale Europeĭ, de d. **P. Alexandrescu.**

Politica fiscală a județelor și comunelor în genere și față de țărănime în special, de d. Dr. **G. D. Creangă.**

Ca director —administrator— de moșie, agricultor, comptabil, exploatarea industriei lemnului (pădurilor), ceramid (drainage), lăptărie, viticultor, pivnițăria, etc., bun veterinar. Vorbește limba română, germană, slavă, Italiană etc.

Perfect conducerea: 8 ani la Germania, 17 ani la Ungaria și 7 ani la Transilvania la moșie mare, caută angajament fin sau cu Tantième; prima referință. Adresa Fr. Juliu, București, str. Luterană 10.

De vânzare Un taur Pintzgau de doi ani, bine dezvoltat. V. Păunescu, Comuna Maia, Județul Ilfov.

De vînzare **Vin negru de OREVIŢA** vechiu de 15 ani, 40 decalitri. A se adresa la doamna Oteteleşanu, strada Lascăr Catargi No. 17.

De vînzare **70 pogoane pădure, lemn defoc, cer şi gîrniţă.**

Informaţii la Moşia Cesieni jud. Romanaţi saŭ în strada Lascar-Catargi No. 17. — Bucureşti.

A apărut de sub tipar:

Population de la Roumanie

Resumat de demografie

de

L. Colescu

Şeful Serviciuluĭ Statisticeĭ Generale.

☞ Publicaţiunea se află de vînzare la librăriile: *Socec, Alcalay, Storck*, precum şi la principalele librăriĭ din ţară.

FABRICA DE PRODUSE CHIMICE, MĂRĂŞEŞTI

SOCIETATE ANONIMĂ

Sediul Societăţeĭ: BUCUREŞTI, Str. CAVAFI-VECHI, 9

Produce: Ingrăşăminte chimice

Făină de oase + Făină de coarne

SPECIALMINTE:

SUPERFOSFATE DE OASE

pentru agricultorĭ, vinicultorĭ, cultura de sfecle, plante industriale şi leguminoase.

Cleĭ de tîmplărie

Grăsime de oase

Negru animal (Spodiŭ)

Pentru comenzĭ şi informaţiunĭ a se adresa:

Reprezentant general A. LOEBEL & C-IE

BUCUREŞTI, STRADA CAVAFII-VECHI, 9

PLUGURI cu ABURI

„FOWLER“

Carĭ aŭ obţinut peste 250 de premiĭ întîĭ şi „Grand Prix de Paris 1900“

Aŭ fost recunoscute după o lungă experienţă, ca singure practice şi rentabile în special pentru Romînia unde funcţionează în momentul de faţă, peste 30 de aparate, încălzite cu paie saŭ orĭ-ce alt combustibil, şi se recomandă marilor proprietarĭ ca singurul mijloc de a'şĭ asigura o recoltă bună şi abondentă. Vizitele, inspecţiunile moşielor, precum şi devizurile sunt făcute în mod gratuit de către

D-nul Julius Saxon

Inginerul-delegat al D-lor JOHN FOWLER & Co.

Bucureşti, Strada Armaşuluĭ No. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH L^TD

Furnisorii Curței Regale

BUCUREȘTI
Calea Dorobanților, 117

CRAIOVA
Strada Bucovăț, 20—22

RECOMANDA MARELE LOR DEPOZIT DE:

MASINE AGRICOLE

PRECUM:

LOCOMOBILE cu sau fără aparat de ars paie
De la 2½ până la 30 cai putere

Batoaze de grâu de toate mărimile
de la 2½ până la 12 cai putere

Batoaze de porumb No. 5 cu elevator
pentru locomobilă și cu mâna

Mașine de semănat
Mașine de ciuruit și vânturat, Mori de măcinat
MAȘINE DE ALES NEGHINA ȘI SECARA DE GRĂU

Instrumente trebuincioase mașiniștilor, curele englezesci de prima calitate

Pietre de moară franțuzesci

Mașine de secerat „WOOD"
cu sau fără aparat de legat snopi

PLUGURI DE OȚEL FAURIT PESTE TOT
cu una până la 4 brazde

COSITOARE, GRAPE DE FER CU DOUĂ ȘI TREI ARIPI CU DINȚI ARTICULAȚI

Țeve de cazan pentru locomobile și altele

In atelierul nostru primim reparații de LOCOMOBILE din ori-ce fabrică

Vânzări cu condițiuni avantagioase

Tipografia, Fonderia de Litere, Fabrica de Pungi și Legătoria de Cărți THOMA BASILESCU
BUCUREȘTI. — 89, Strada Casărmei, 89. — TELEFON No. 462

BIBLIOTECA UNIVERSITATII -IAȘI-